

I M P A C T - r e v i s t ă d e c u l t u r ă

IMPACT

revistă de cultură

Anul XXIV, nr. 408 • 2024

IMPACT

revistă de cultură

Vali Nițu, redactor-șef
George D. Piteș, secretar de redacție
George Coandă, Victor Petrescu, Mihai Stan, seniori editori

Redacția
Str. Câmpulung, nr. 87A (Arh. Gh. Pinte, nr. 11A), 130072,
Târgoviște, Dâmbovița
tel. 0722 362 852; tel. 0723 586 156
mail: valimpact@yahoo.com; georgedpites48@yahoo.com
Revista poate fi citită și online la adresa www.impactdb.ro

Revistă editată de Editura Bibliotheca, str. Nicolae Radian,
bl. KB2/3, Târgoviște
tel. 0761 136 921; 0724 636 300
mail: biblioth@gmail.com; www.bibliotheca.ro

Revista apare cu colaborarea membrilor
Societății Scriitorilor Târgovișteni
și ai Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România

Tiparul executat la Biblioprint Târgoviște
Tehnoredactor: Loredan Marcu
Tipar: Alexandru Ancuța

Reproducerea parțială sau integrală a unor articole din revistă
fără aprobarea redactorului-șef intră sub incidența legii
drepturilor de autor.

Potrivit art. 206 CP, responsabilitatea juridică pentru
conținutul articolelor revine exclusiv semnatarilor
acestora ca persoane individuale.

ISSN 1222-8133

IMPACT

408

Critică și istorie literară / 7

- Mihai Stan – Jubileu – 25 de ani de apariție neîntreruptă a revistei „Litere” / 9
Victor Petrescu – Cărțile populare în literatura română / 14
George Coandă – Istorie culturală – Unitate culturală românească în europenitate / 16
Târgoviștea secretă – Dacoromania pretârgovișteană / 18
Titi Damian – Rodica Popa Comănicu, Evoluția obiceiurilor tradiționale.
Sărbătorile de peste an în Mărginimea Sibiului – carte minunată scrisă cu sufletul – / 19
George D. Piteș – Pașii poetului spre planeta mirifică a copilăriei / 24
Rodica Bărbat – „Verros, o insulă de-albastru” – un loc ideal de întâlnire a două
spirite gemene: criticul literar Rodica Bărbat și scriitoarea Maria Donan / 26
Elena Oprea – Opinii literare – De vorbă cu cărțile / 30
George Coandă – Orizonturile lecturii libere – Liliana Badea Cârstea,
o poetă cu har... visând printre anotimpuri / 33
Liliana Popa – Profil de poet – Silvana Andrada Tcacenco / 34
Silvan G. Escu – Eminescu, atât. Destul / 36
Luci Coarnă – Doar treisprezece cu și despre Mihai Șerbănescu / 40
Florin Grigoriu – Despre cărți, în ordinea numărului de pagini și începutul lor / 44
Lucian Gruia – Prințul Sonet. Sonete și sonete – acrostih – / 47
Vladimir Florea – Cuvânt înainte la volumul „Regăsire în ceruri” / 49
Nicolae Dina – O lume a iubirii și a dorului / 51
Nicolae Ioan Dragu – Generalitatea unui cugetător liric / 54
Mihai Batog-Bujeniță – Enigme la vedere: viul și inteligența / 57
Anca Sirghie – Din darurile muzicale ale Sibiului / 60
Vasile Ghinea – Alpha canis majoris sau Iuda nu s-a spânzurat,
sâsâie pe comoară/ lângă cimitirul ofrandă trădării / 62

Proză / 67

- Chiru Cătălin Cristea – Luni / 69
Ion Mărculescu – Pagini de jurnal / 72
Florea Turiac – Ionel, liber ca vântul... / 78
Dan Gîju – Pirații din Marea Sargaseilor (fragment dintr-un roman în pregătire) / 86
Maria Donan – Doruri / 89
Carmen Gerogeta Popescu – Necunoscuta cu ochi scânteietori
(fragment din romanul Amar(a)) / 91
Amalia Elena Constantinescu – Dascălii de altădată / 95
George D. Piteș – Nuntă cu dar / 97
Dumitru Istrate Rușețeanu – Pustiul (fragmente din romanul „Maria Egipteanca”) / 102
Ion Dulugeac – Trabantul și Bocioacă / 107
Tudor Cicu – Tamara / 112
Mariana Nicolae – Urmuz, metaversul și noi / 116
Vali Nițu – Iubirea-mi este crez, viața îmi e credință, în rest totu-i cancan,
un banal decor, o simplă butaforie, puțină sau neputință... / 118
Gabriela Stanciu Păsărin – Teo (fragment din romanul „Teo, Dora și Teodora”) / 123
Ovidiu M. Curea – Berea e caldă / 126
Daniela Gîfu – Dacă L-ai întâlni mâine pe Dumnezeu pe stradă ce L-ai întreba? / 130
Ania Dana Herman – Vita, ac / 131
Ionel Cârstea – Urme de pași prin viață / 135
Andrada Cojocar – Cu 180 km/h în zid / 140
Elena Agiu-Neacșu – Daravela (schită) / 144

Cristian M. Grigore – La Izmir... cu Steaua Din ciclul „Povestiri adevărate/
dintre timpuri adunate” / 148
Ioana Catrinel Popescu – Doar noi... și restul lumii / 153

Poezie / 161

Liliana Badea Cârstea – Să vezi în spatele perdelei de copaci / 163
Kir Papas – Antiparodii / 164
Erica Oprea – Altar / 166
Ion Sorin Ivașcu – Petale de singurătate în catrene strecurate / 168
Mihaela Oancea – Nu mai stăm de taină / 170
Ana Ardeleanu – Ar trebui / 172
Elena V. Piteș – Dau norii la o parte / 174
Florentina Chifu – Dune / 176
George D. Piteș – Sfidând instanța / 178
Mihai Merticaru – Magie și extaz / 180
Vasile Dan Marchiș – Perfecta mirare / 182
Elena Agiu-Neacșu – Moravuri și năravuri (satiră) / 184
Flori Bungete – Tăcută-i toamna / 186
Ionuț Georgian Zamfira – Strigătul iubirii / 188
Roxana Răcoreanu Lupoac – De unde-mi ești? / 190
Marin Rada – Departe, departe... / 192
Carmen Camelia Stănescu Luca – Aș ruga pe Dumnezeu / 194
Ileana Pascu – Iluzia clipei... / 196
Liliana Popa – Comandă îngere potop / 198
Ovidiu Oana-Pârâu – Solomonarii / 200
Adrian George Itoafă – Totul este de lemn / 201
Geta Lipovanciuc – De azi, mă-mbrac numai cu dor... / 202
Shanti Nilaya – Ca o Contesă de Secur... / 204
Silcana Andrada Tcacenco – În lumea noastră circulară / 206
Vasile Ghinea – Ego / 208
Cristian M. Grigore – Capricii astrale / 210
Ina Dumitrescu – Toamnă... / 212
Doina Moritz – Păstor mă fac... / 214
Mihai Pascaru – Apele / 216
Camelia Ardelean – Bătrânul clopot... / 217
Ion Dulugeac – De vei pleca / 218
Sebastian Golomoș – Berlin 21. Poetul / 220
Maria Dobrescu – O să-ți strecor în vene / 222
Vasile Didoacă Dojană – Încă o dată / 224
Loredana Zeller – Când luna a plouat / 226
Eugenia Spătaru – Cine ești tu, poetule? / 228
Oana Frențescu – Sentimente / 230
Minodora Neagu – Ecoul pădurilor tăcute / 232

Caleidoscop / 233

Argus:
Adunarea Generală Extraordinară pentru alegerea Președintelui Uniunii Ziariștilor
Profesioniști din România / 235
Forumul Național Cultural „Brâncoveniana” Ediția a VI-a – 2024, Potlogi / 237
Comemorarea scriitorului George Toma Veseliu, la un an de la trecerea
lui la cele veșnice / 240
„Tineretea Românei” Concert Național de Române / 241
Bienala de arhitectură Oltenia – Muntenia 2024 (BIOM24) / 242
Salonul Editorial „Ion Heliade Rădulescu” – Ediția a XXIII-a, Târgoviște – 2024 / 243
Salon Editorial „Bibliotheca” / 244
Simpozionul Național „Școala de la Târgoviște – tradiție și continuitate”,
ediția a XI-a / 245
Întâlnirea informală de zonă a Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România / 247
Salonul Literar al Societății Scriitorilor Târgovișteni, ediția 189 septembrie, 2024 / 249
A apărut primul dicționar de geocivilizație din lume / 251

Critică și istorie literară

Mihai Stan

Jubileu – 25 de ani de apariție neîntreruptă a revistei „Litere”

La începuturile sale, „Litere” a fost proiectul unor literați târgovișteni pentru care tinerețea a reprezentat un avantaj și pentru că aceștia aveau drept reper pe înaintașii dintre cele două războaie.

Cultura dâmbovițeană s-a caracterizat, în perioada interbelică, printre altele, și printr-o efervescentă viață literară oglindită în numărul relativ mare al revistelor a căror apariție, din păcate adesea efemeră, se datora unor entuziaști al căror nume se cuvine evocat: Mihail Ilovici (1910-1983) poet, prozator, eseist, istoric literar („specializat” în Camil Petrescu) a fost directorul revistei „Cristalul” care a apărut la Găești (noiembrie 1930 – 1 decembrie 1930) și apoi la București (februarie 1930 – aprilie 1932) printre colaboratori, alături de cei locali, fiind și personalități deja afirmate național: Șerban Cioculescu (în acea perioadă profesor la Liceul „Dr. Agelescu”), Mihail Dragomirescu, E. Lovinescu, Ramiro Ortiz.

Tot la Găești apărea „Litere” (cu redacția în str. Luminii, nr. 30) pentru două numere (nr. 2, decembrie 1933). Următoarele numere (nr. dublu, ian.-feb. 1934) – istoria se repetă – au redacția în București (dintre găeșteni rămâne doar Mihail Ilovici). Vor apărea până în martie-aprilie 1935, în total, 19 numere.

După 1989 se produce un real reviriment publicistic, o explozie a cotidienele și revistelor literare (culturale), ca un răspuns firesc dat cenzurii instituite în regimul comunist când în orașele actualului județ Dâmbovița apăreau doar ziarele „oficiale”. Se constată și o dorință acută de legitimare, de delimitare de trecutul comunist, mai toate revistele (cotidienele) declarându-se direct continuatoare ale unor publicații anterioare instaurării comunismului. La Găești apare seria nouă a „Cristalului” (devenită revistă a elevilor Colegiului Național „Vladimir Streinu”) cu apariție inconsecventă (Titus Ancuța). Preluată de istoricul și criticul literar, Tudor Cristea, profesor la acest Colegiu, revista apare în perioada următoare într-o ținută aproape academică pe care criticul o impune și săptămânalului „Gazeta Găeștilor”.

La Târgoviște, capitala județului Dâmbovița peisajul jurnalistic e divers: „Armonia” (Viorica Arghir), „Cred” (revista tineretului ortodox dâmbovițean, 1994, Marian Puiescu), „Curier” (revistă trimestrială de cultură și bibliologie, 1994-2020, sub redacția Victor Petrescu și Agnes Erich), „Dâmbovița” (1990, Ilie Alexandru), „Impact” (Vali Nițu), „Limba și literatura română” (1998-2000, Stan Mihai), „Longitudini” (1990, 3 numere, Ștefan Ghilimescu), „Graiul Dâmboviței” (1990, Lucian Grigorescu), „Realitatea dâmbovițeană” (Jozsef Pildner), „Târgoviștea” (Mihai Vlad), „Eroica” (George Coandă), „Târgoviștea literară” (Eusebiu Platcu), „Climate

literare” (2007, Ion Iancu-Vale), „Valahica” (cu intermitențe, 1969-1990-2000, Gheorghe Bulei).

Aprilie, 2000 marchează debutul revistei „Litere” aflată astăzi la începutul celui de-al treilea deceniu de apariție lunară neîntreruptă. Încă de la început nu și-a revendicat calitatea de continuatoare a revistei omonime din Găești-București cu apariție episodică (19 numere între '33-'35).

Dacă la începuturile sale (aprilie 2000) revista „Litere” în format „Bilete de papagal” (8 file A4 îndoite pe verticală, litere minuscule) a părut unora o ciudățenie, o glumă jurnalistică, Casandre autohtone menindu-i dispariția după câteva numere (în păguboasă tradiție târgovișteană), editarea numărului aprilie-mai 2020, marcând 20 ani de apariție lunară neîntreruptă, poate părea aceluiași, și desigur nu numai lor, un mic miracol în zilele noastre atât de încărcate pragmatic de elanuri lucrative.

„Litere” ar fi rămas, cu siguranță, doar un episod frizând bizarul într-o posibilă istorie anecdotică a literaturii române, încercarea utopică a inițiatorilor (prima redacție: Tudor Cristea – redactor-șef, Mihai Stan – secretar general (sic!) de redacție, Daniela Iordache și Dumitru Ungureanu – redactori, Daniel Dumitru Stan – tehnoredactor) fiind privită/ taxată cu superioară îngăduință mai ales de către acei scriitori din Târgoviște și de aiurea care n-au editat vreodată o revistă. Este cert acum – privind retrospectiv avaturile „Literelor” – că revista s-ar fi stins dacă Tudor Cristea (directorul) și Mihai Stan (redactorul-șef al „Literelor”) n-ar fi format o excelentă echipă indestructibilă, în ciuda încercărilor subtile de a o destabiliza care (din nou, obicei târgoviștean) au fost destul de numeroase.

În primii doi ani, revista a apărut prin inițiativă particulară – s-ar putea spune – numai prin eforturile celor doi scriitori: Tudor Cristea determina un afacerist găștean să sponsorizeze apariția revistei (100 de lei lunar!?) și distribuia, prin elevii săi, revista în trei licee din Găești, Mihai Stan asigura la editura sa, Bibliotheca, gratuit, toată logistica (culegere computerizată, corectură, tehnoredactare, machetare, tipar, apoi parte din finanțare sau, ca în 2009, finanțarea totală), Perioadă grea, plină de frustrări, pe care numai prietenia dintre cei doi și tenacitatea cu care își urmăreau proiectul – căci după doi ani de apariție lunară, se putea vorbi, fără teama de a greși, despre un proiect cultural de care județul Dâmbovița avea nevoie – fac ca „Litere” să nu dispară așa cum îi meniseră diverși inși, autointitulați „scriitori de sertar”.

Treptat se coagulează un grup de colaboratori (Victor Petrescu, George Coandă, Mihai Gabriel Popescu, Dumitru Ungureanu, Daniela Olguța Iordache) care alături de Tudor Cristea și Mihai Stan asigură, neremunerat, apariția număr de număr a revistei. Câțiva târgovișteni părăsesc „Litere”-le din motive obscure până astăzi. Din fericire, încă de la primele numere, redacția este revigorată de remarcabile personalități ale domeniului legate spiritual și sentimental de Cetatea de Scaun: Mircea Horia Simionescu, Alexandru George, Barbu Cioculescu, Henri Zalis, George Anca, Nicolae Neagu ș.a.

Altruist, la începuturi Tudor Cristea a propus ca editorialul să fie scris pe rând de cei doi fondatori. M-am opus vehement și l-am somat/ rugat să-și asume această sarcină. Inclusiv o cronică literară. Litere este revista la care au avut/ au rubrici permanente de ani de zile Mihai Cimpoi, Barbu Cioculescu, Marian Popa, Iordan Datcu, Liviu Grăsoiu, George Coandă, Victor Petrescu, Daniela Olguța Iordache, George Toma Veseliu, Vasile Bardan, Marin Iancu, Florea Turian, Vali Nițu, Grigore Grigore, Constantin Voicu, Petre Gh. Bârlea, Emil Stănescu, Ana Dobre, Ioan Adam, Margareta Cristea-Bineață, Corin Bianu, Florentin Popescu, Dan Gîju, Titi Damian, Ion Mărculescu, Iulian Filip, Aurelian

Silvestru (redacția din Chișinău), și al căror nume apare de peste un deceniu, lună de lună în revista târgovișteană. „Litere” are o subredacție, din 2016, la Cernăuți-Ucraina, (acad. Vasile Tărățeanu, Mircea Lutic, Marin Gherman, Ștefan Hostiuc, odată cu agresiunea rusă asupra Ucrainei, redacția din Cernăuți și-a întrerupt, din păcate, existența).

Colaboratorilor amintiți li s-au alăturat, mai nou, Mădălina Simionescu, Emilia Motoranu, Nicolae Georgescu, Magda Ursache, Vasile Bardan, Marin Iancu, Ana Andreescu, Nicolae Rotaru, Ion C. Ștefan, Lina Codreanu, Savian Mur, Theodor Codreanu, Simona Cioculescu, Paula Romanescu, Pompiliu Alexandru, Mihai Miron, Honorius Moțoc, Dumitru Copilu-Copillin, Manole Neagoe, Tudor Nedelcea, Mircea Coloșenco, Cristina Dinu, Corneliu Berbente ș.a.

După un an, în numărul din 8 noiembrie 2002, este inaugurată rubrica „Poezia Acasă” cu poetul Vasile Romanciuc: o prezentare – „Liniile de înaltă tensiune ale poetului” a lui Iulian Filip, o selecție, impusă de formatul gen „Bilete de papagal” al revistei, operată de redactorul-șef, Mihai Stan. În toamna târzie a anului 2000 – anul apariției, în aprilie, a primului număr al Literelor – mă aflu la Chișinău într-o delegație a scriitorilor târgovișteni inițiată de bibliologul Victor Petrescu, pe atunci director al Bibliotecii Județene I.H.Rădulescu Dâmbovița, unul din ctitorii Bibliotecii Târgoviște din Chișinău. Vizită menită să consolideze legăturile confraterne cu scriitorii de peste Prut, convinși fiind și ei și noi că Unirea politică e undeva departe și că rolul nostru este să o realizăm activ în domeniul culturii – fie ea deocamdată în latura ei beletristică. După vizitele protocolare (Primăria Chișinăului, Ambasada României, Uniunea Scriitorilor, Biblioteca Târgoviște, fondată de târgovișteni în 1995) un pahar de vin de Cricova sau Fărlădeni ne-a dezlegat limbile, își amintește scriitorul Iulian Filip pe atunci șeful secției de cultură a Primăriei Chișinău cu atribuții superioare chiar ministrului culturii, căruia i-am propus o rubrică permanentă în revista târgovișteană (și gășteană pe atunci) pe care am intitulat-o pe loc „Poezia Acasă” și a inaugurat-o în numărul din 8 noiembrie 2002. Rând pe rând, apar lunar în revista „Litere” poeți din Basarabia, unii mai puțin cunoscuți în Țară: Liviu Damian, Grigore Vieru, Ion Vatamanu, Nicolae Dabija, Petru Zadnipro, Anatol Codru, Nicolae Costenco, Leonida Lari, Aureliu Busuioc, Paul Mihnea, Ion Hadârcă, Nicolae Popa, Nicolae Esinencu, Emilian Galaicu Păun, Arcadie Suceveanu, Irina Nechit, Ianoș Țurcanu, Victor Teleucă, Dumitru Fusu, Leo Butnaru, Alexe Rău, Dumitru Matcovschi, Leo Bordeianu, Valeria Grosu, Vasile Spinei, Mihail Ion Ciubotaru, Gheorghe Vodă și... Iulian Filip. Iulian Filip evocă aceste începuturi în nr. din 3 ianuarie 2002 al revistei „Literatura și Arta” marcând momentul când apare ideea unei antologii: „La un an de la această înțelegere, a început prezentarea lunară în revista Litere din Târgoviște a câte unui poet din Chișinău, iar domnul Mihai Stan, directorul Editurii Bibliotheca, îmi dă ghes să edităm o antologie a poezilor basarabeni prezentați în Litere.”

Că cei doi, Tudor Cristea (directorul revistei și vicepreședinte al SST) și Mihai Stan (redactorul-șef și președintele SST) au format o redutabilă echipă managerială – rar de găsit în domeniul literaturii, al jurnalisticii culturale – o dovedește faptul că Mihai Stan a reușit să creeze, având drept centru iradiant, „Litere”, Societatea Scriitorilor Târgovișteni și Salonul literar al SST, o veritabilă mișcare literară pe care, criticii onești o desemnează, păstrând proporțiile, drept o continuatoare actuală a Școlii de la Târgoviște.

O dovedește și Salonul literar al SST organizat și condus de cei doi vechi prieteni ajuns la a 193-a ediție. Un alt „record” în lumea literară contemporană atât de artificial divizată. Tudor Cristea considerat drept criticul oficial al grupării literare s-a dovedit o voce autoritară, prin cronicile sale direcționând, într-un fel, pe ceilalți critici ai grupării,

dar și participând cu interesante eseuri la „Simpozionul național Școala de la Târgoviște. Receptarea critică a operei lui....”, gândit și înfăptuit de Mihai Stan, ajuns la a 12-a ediție, dedicate în ordine „târgoviștenilor” Mircea Horia Simionescu (2014), Costache Olăreanu (2015), Radu Petrescu (2016), Alexandru George (2017), Tudor Țopa (2018), Barbu Cioculescu (2019), Petru Creția (2020). Din anul 2021 simpozionul s-a numit „Școala prozatorilor târgovișteni. Tradiție și continuitate”: Tudor Cristea, Mihai Stan, George Coandă, Victor Petrescu (2021); Corin Bianu, Ioan Vișan, George Toma Veseliu, Ion Mărculescu (2022). Din 2023 simpozionul devine „Școala de la Târgoviște – tradiție și continuitate”: Daniela-Olguța Iordache, George D. Piteș, Emil Stănescu, Florea Turiac (2023); Ana Dobre, Carmen Georgeta Popescu, Ecaterina Petrescu Botoncea, Dan Gîju (2024).

Ca și Alexandru George – evocat fiindcă majoritatea istoricilor literaturii române îl plasează în rândul corifeilor Școlii de la Târgoviște – Tudor Cristea este autorul unor eseuri critice inspirate stilistic din care reiese originalitatea criticii sale: nici iconoclastă, nici demolatoare, nici negativistă, ci disociativă, ocolită de idiosincrazii, marcată – ca la Eugen Simion – ici-colo de spiritul didactic vizibil în excelente expozeuri trădând practicianul (T.C. a fost o viață profesor de literatură la Colegiul Național „Vladimir Streinu” din Găești).

Începând cu anul VI, nr. 10(67), octombrie 2005, titulaturii „Literelor” până acum „revistă lunară de cultură”, i se adaugă mențiunea „a Societății Scriitorilor Târgovișteni”. Cu numărul 1(142) din anul XIII, ianuarie 2012, începe finanțarea „Literelor” ca revistă de cultură a SST de către Consiliul Local Municipal și Primăria orașului Târgoviște sub egida căroră apare, moment ce a adus pentru „Litere”, întâia oară în cei peste 20 ani de existență neîntreruptă, siguranță și liniște, eforturile realizatorilor concentrându-se de acum mai cu seamă asupra calității revistei, prin o și mai riguroasă selectare a colaboratorilor.

Numărul 5-6(110-111), mai-iunie 2009, deși finanțarea era totuși cu greu asigurată de SC Bibliotheca SRL, a marcat o schimbare a formatului revistei, cei doi, directorul și redactorul-șef, renunțând cu oarecare nostalgie la formatul „bilete de papagal” din necesități sporite de spațiu tipografic și la sugestii repetate ale cititorilor care cu greu deslușeau (cineva ne-a transmis că citește „Litere”-le „...cu lupa”) tiparul minuscul. Poate că decisivă a fost remarca unui „politician” târgoviștean care ne-a felicitat, ricanând, pentru „revistuța” pe care o edităm; insul – aveam să aflăm mai târziu – nu auzise de revista lui Arghezi. S-a păstrat – modificând totuși proporțiile – „imaginea biletelor de papagal”. Formatul 15/29 cm și numărul de pagini (frecvent peste 120) au permis alocarea unui spațiu tipografic generos colaboratorilor (aproape 500 de-a lungul timpului) dintre aceștia câțiva titulari ai unor rubrici permanente.

Conștient de faptul că, de la un anume nivel, scriitorii, criticii și istoricii literari cu nume sonore nu vor accepta să colaboreze la „Litere” neremunerați, Mihai Stan a hotărât ca titularilor de rubrici permanente să li se „răsplătească”, într-o oarecare măsură, eforturile prin tipărirea unui volum (în 50-100, rareori peste acest număr la editura sa Bibliotheca), printre beneficiari numărându-se (într-o enumerare aleatorie): Iordan Datcu, Liviu Grăsoiu, George Anca, Mihai Cimpoi, Mihai Gabriel Popescu, Barbu Cioculescu, Mircea Horia Simionescu, Alexandru George, Nicolae Neagu, Manole Neagoe, George Coandă, Victor Petrescu, Dumitru Copilu-Copillin, Dorin N. Uritescu, Ana Dobre, Dumitru Ungureanu, Florentin Popescu, Ioan Adam, Tudor Cristea, Margareta Bineață-Cristea, Niculae Ionel, Ileana Iordache-Streinu, Henri Zalis, Vasile Romanciuc, George

Toma Veseliu, Iulian Filip, Ianoș Țurcanu, Vasile Romanciuc, Vasile Tărățeanu, Mircea Lutic și mulți alții. Tuturor celor amintiți li s-a sugerat ca microeseurile, cronicile de întâmpinare, paginile de istorie literară, memorii sau beletristică să fie în așa manieră gândite/structurate încât să alcătuiască un tot unitar, pregătind astfel un viitor volum.

Nimeni nu a contestat vreodată faptul că ideea *Litere*-lor a apărut la Găești, la îndemnul și inițiativa lui Tudor Cristea, fapt pe care îl consemnează indirect și componența „colegiului de redacție”. La fel de adevărat este că în primii ani T. Cristea s-a implicat direct în impunerea unei linii proprii a publicației, fapt ce i-a conferit acesteia un loc aparte între revistele vremii. Tot la fel de adevărat este că fără Editura Bibliotheca, fără implicarea directorului acesteia – și el un găeștean nostalgic –, implicare inclusiv financiară, *Litere*-le ar fi avut soarta atâtor efemeride. Mihai Stan și câțiva colaboratori, membri ai colegiului de redacție (Mircea Horia Simionescu, Barbu Cioculescu, George Coandă, Victor Petrescu, Dumitru Ungureanu, Daniela Olguța Iordache, Alexandru George, Henri Zalis ș.a.) au impus, din start, un standard de înălțime, neadmițând colaborări și colaboratori decât după o matură analiză. Cu perseverență, număr de număr, an de an, s-a creat astfel ceea ce critica și istoria literară a numit din ce în ce mai reverențios „Gruparea Litere”, devenită treptat o prezență a „Continuatorilor Școlii de la Târgoviște”.

Ce a însemnat/inseamnă *Litere. Revistă lunară de cultură a Societății Scriitorilor Târgovișteni* care apare lună de lună la Târgoviște, prin efortul logistic al Editurii Bibliotheca și al Tipografiei Biblioprint (în lipsa acestor două entități, *Litere* – o spun toți scriitorii membri ai SST – ar fi sucombat precum multe alte reviste dâmbovițene după 2-3 numere), care este importanța acestei reviste în viața culturală a urbei dar și a țării (de câțiva ani, „*Litere*” apare sub egida Uniunii Scriitorilor) poate fi redat într-o notă de umor involuntar prin ceea ce spunea un venerabil critic și istoric literar: „Cine apare în *Litere* a primit patalamaua de scriitor”.

Retrospectiv „aventura” „*Litere*”-lor, în ciuda denigratorilor („oameni de cultură și odihnă” cum i-a numit inspirat Tudor Cristea) și a Casandrelor târgoviștene a avut/are un final remarcabil: cam tot ceea ce apărea în articolul-program bagatelizat de (in)amicii literari realizându-se, inclusiv „cele câteva idei războinice” s-a împlinit. Să nu uităm că „*Litere*” deține all-time record-ul longevității – nicicând, nicio revistă târgovișteană nu a apărut număr de număr, lunar fără nicio sincopă timp de peste 20 de ani. Și revista dă certe semne de longevitate.

Zeci de volume s-au constituit, fie că au fost din domeniul literaturii, artei, istoriei și criticii literare, teoriei literare, istoriei naționale, prin așa-zisa metodă a foiletonului, într-un fel, colaboratorii acoperind tematic titulatura rubricii lunare personale uneori hrănită timp îndelungat. Un exemplu edificator: în „*Litere... Litere*” (Editura Bibliotheca, 2016) și în „Un veac printre cărți. Barbu Cioculescu în dialog cu Mihai Stan” (Ed. Bibliotheca, 2019), cel mai longeviv colaborator sărbătorit cu fast în Societatea Scriitorilor Târgovișteni al cărei membru fondator este, pe 10 august 2019, la împlinirea a 92 de ani, l-am numit pe Barbu Cioculescu, a adunat eseurile publicate în rubrica sa „Breviar” timp de 17 ani.

Și nu este singurul, așa cum vei constata, onorabile cititor, din articolul „Cărți din «*Litere*»” inserat într-un volum cu titlul „*Litere. Istoria unei reviste de cultură dâmbovițene (2000-2020)*” în curs de apariție la editura Bibliotheca, și care – dacă Covid19 ne va permite – va fi lansat într-o întâlnire a literaților târgovișteni marcând sărbătorirea celei mai longevive reviste culturale târgoviștene.

Victor Petrescu

Cărțile populare în literatura română

În drumul evolutiv parcurs de cul-tura noastră medievală cărților populare le revin un loc de seamă. Ele au deseori asemănări și interferențe cu folclorul, o delimitare strictă nefiind posibilă având preponderent caracter religios dar și apocrif, începând cu secolul al XVI-lea.

Studii aprofundate au fost făcute de Vasile Alecsandri („Poezii populare ale românilor”); B.P. Hasdeu („Cărțile poporane ale românilor în secolul al XVI-lea în legătură cu literatura poporană cea nescrisă”); N. Cartoian („Cărțile populare în literatura românească”); M. Gaster („Literatura populară română”), pentru a aminti doar câteva dintre ele.

S-a remarcat de la început larga lor circulație precum și faptul că, în multe cazuri nu s-a putut face o delimitare între opera de autor și cea cu autor ne-cunoscut sau fictiv. De obicei ele erau realizate prin copii și traduceri de autori proveniți din pături sociale modeste (dieci, călugări, ucenici de prăvălie), fără o solidă cultură de epocă ceea ce a facilitat pătrunderea graiului viu, vorbit de marea majoritate, în textele respective.

Circulau alături de cărțile bisericești, cele cu caracter istoric păstrate în codice miscelane, locul sau datarea lor neputând a se face cu precizie. Unii din cercetători au emis ipoteza Maramureșului pentru secolul al XVI-lea, aici traducându-se cărțile bisericești în românește sub influența Reformei, făcându-se trimitere la textele rotacizante. Cărțile populare ale acestei perioade au și alte particularități de limbă (caracteristici ariei sud slave sau celei ucrainiene) ceea ce conduce la ideea diversificării spațiului de proveniență sau de răspândire (nordul Transilvaniei, Maramureșul, sudul Transilvaniei, Țara Românească și chiar Moldova). Copiile cunoscute, datate din ultima parte a secolului al XVI-lea și începutul secolului al XVII-lea, s-au păstrat în așa zisele „Codice Sturdzanus”, „Teodorescu”, „Negoianos”, „Marțian”.

O clasificare a lor a făcut Ion Rotaru¹ în texte apocrife, legende parabiblice – neaprobat oficial de biserică dar tolerate (traducătorii aparținând mediilor călugărești). Astfel în „Codicele Sturdzanus” găsim un „Cuvânt despre viața și moartea lui Avram, cum au venit arhanghelul să iea sufletul lui”; „Cuvântul svântului Pavel apostol de eșirea sufletelor”; „Cuvânt de îmblare la munci”; „Rugăciunea sfântului Sisin către afurisitul drac”, copiile fiind executate de Popa Grigore din Măhaci (Hunedoara) în jurul anului 1580 și de alții.

Această literatură circula la sud și nord de Dunăre, în fostele spații ale Bizanțului. La noi ele îndeplineau în orașe și sate nevoia de carte a oamenilor modești, stimulându-le fantezia și imaginația. Aparțin culturii noastre, contribuind la răspândirea și consolidarea limbii literare românești.

Secolul al XVII-lea aduce o diversificare atât ca arie de proveniență sau cuprindere, cât și a celei tematice. Astfel, alături de legende apocrife privitoare la Vechiul Testament („Cain și Abel”; „Moise”; „Proorocul Eremia și dărâmarea Ierusalimului”; „Iosif și Arineta”) sau la Noul Testament („Moartea lui Irod”; „Disparația lui Isus cu Satana”), se întâlnesc și legende hagiografice („Sfântul Gheorghe și Balaurul”; „Viața Sfântului

Vasilie cel Nou”), cele liturgice („Descoperirea sfintei Liturgii”; „Descoperirea celor douăsprezece vineri”).

Vor apărea: drama religioasă, ro-manul fabulos („Alexandria”) dar și „Varlaam și Ioasaf”, „Albinușa”, „Fiziologul”. Această adevărată explozie a răspândirii cărților populare face ca Staico, grămăticul Bisericii Domnești din Târgoviște să întocmească, între 1667-1669, o listă de cărți „oprite” (o primă formă de cenzură la noi), numindu-le drept literatură eretică: „Astro-logul... Cartea Gromovnicul, Fulgearnicul; Luna cu cearcăn. Colindătoriul. Metanie. Mislencul. Socotitorul de vise. Vrăjnicul, vrăjind cu paserile și cu hiarele, care sunt acestea: casa trăsnește; urechea-mi țiuște; ochiul mijaște; focul cocăiește; cîinele urlă, șoarecele țîțiește; șoarecele haina-mi roade; broasca michecăiește; pisica miorlăiește; brațul mi se bate; somnul înfricoșează; orbul mă întîmpină; de-mi arde ceva; focul țiuște, scînteia din foc sare; cade omul; luminare se stinge; calul nechiază; bou pre bou se suie”.

„A multe feluri de păsări: albina cîntă, peștele se bate; iarba șină; lemn de lemn scîrcăiește; frunza sună; coțofana cîntă; lupul urlă; amărăciunea va veni și alte multe feluri de vrăjiri”.

„Așisderea și alte cobe cari sunt cărți ereticești; Cartea cetitoare de stele... în care oamenii nebuni cred, căutând zilele nașterii sale; nemerirea ceasurilor; soroaca vieții; nevoile năpaștilor; feburile morții; norocul în neguțătorie; în slujbe...”²

Secolul al XVIII-lea aduce noi contribuții, sub influența culturii ele-niste sau a celor ortodoxe de proveniență rusă. Sunt larg răspândite: „Povestea lui Archirie și Anadan”; „Esopia”; „Sindipa”; „Halima” sau „O mie și una de nopți”; „Etipica”; „Istoria lui Erotocrit”; „Istoria surpării Troadei”; „Istoria poamelor”; „Bertoldo”. Această ultimă operă satirică, celebră în epocă este tradusă din grecește, ea aparținând lui Giulio Cesare Croce della Lira având titlul „Le sottilissime astuzie di Bertol-do”. Se satiriza superficialitatea și ser-vilismul de la curtea regelui longobarzilor, Albain de către țăranul Bertoldo, depozitar al înțelepciunii populare care trece prin multe întâmplări deosebite.

În opinia lui Mihai Moraru³ cărțile populare se clasifică, după conținutul preponderent, în: zoologice – Bestiariile, Fiziologul; mineralogie – Lapidariile; istorie – honografele, romanele pseudo-istorice; geografie – cosmografiile.

Privind evolutiv se evidențiază câte-va caracteristici. În primul rând ele se traduc, suferind în timp transformări semnificative, inclusiv de la un popor la altul, cu prelucrări, transferuri, contaminări, apelându-se în texte la proverbe, maxime, parabole, sfaturi moralizatoare, dându-se pilde, fabulându-se, apelându-se la situații enig-matice, personajele fiind puse deseori în situații limită.

Deși cu valoare stilistică deseori redusă cărțile populare, percepute drept cărți de colportaj, au trecut de la o epocă la alta, dintr-o literatură în alta având drept punct forte, circulația.

Creionând o sintetizare a fenomenului Mihai Moraru afir-ma că „Necesitatea studierii acestora în cărțile religioase sau în cele populare se vede lesne dacă vom încerca să ne întrebăm asupra istoricului conceptu-lui de literatură universală. Urmărirea diacronică și evolutică a acestui con-cept în relaționarea lui cu literatura națională are de relevat rolul acestor cărți în deschiderea spre fondul de idei și spre tehnicile literare din patrimoniul universal”⁴.

Note

1. Cf. **Ion Rotaru**, *Literatura română veche*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1981.

2. *Istoria literaturii române*, vol. I, București, Editura Academiei Române 1964, p. 499.

3. Cf. **Mihai Moraru**, *Cărțile populare – încercare de definire structurală*, postfață la vol. lui N. Cartoian „Cărțile populare în literatura românească”, vol. II, București, Editura Enciclopedică Română, 1974, p. 483.

4. *Ibidem*, p. 518.

Istorie culturală

Unitate culturală românească în europenitate

Privind partea benefică a aderării României la Uniunea Europeană, anticameră, de altfel, la viitoarea sa integrare în Noua Ordine Mondială, numită, deocamdată, eufemistic geopolitic, „globalizare”, proces care se va caracteriza printr-o planetară interferențialitate și intercondiționare de civilizații, și, nicidecum, după cum profetesc anumite Casandre, prin apariția unei supercivilizații uniformizate după modelul „*meltingpot*” sau „*Coca-Cola*” – și e de nădăjduit că nu se va întâmpla astfel –, este de observat că, românii au avut încă din Evul Mediu și din momentul Renașterii lor vocația de a fi o răspântie, o punte, și, totodată, un creuzet. De unde ecuația *răspântie + punte + creuzet = sinteză de civilizație*. În aceasta constând, cred, *miracolul etnocultural românesc*.

Dar și *condiția de a fi* în europenitate, chiar dacă, politic-teritorial, spațiul românesc, centripet Carpaților, fusese divizat în două state cu suveranitate limitată, datorită stării de suzeranitate impusă de Imperiul Otoman (Țările Românești ale Valahiei și Moldovei), și o provincie (Transilvania) supusă Imperiului Habsburgilor. Însă, contribuția culturală a acestui spațiu la civilizația europeană ni se relevă sub aspectul unei admirabile *unități românești* creatoare și dăinuitoare în clepsidra lumii.

Prin ce se caracterizează această contribuție românească în *unitate creatoare*?

Fără a intra în mrejele unui studiu exhaustiv, ci propunându-mi să marchez doar punctele referențiale care au lucrat în așa fel încât să construiască o *rețea culturală renașcentistă*, amintesc aici pe acelea care au penetrat, în intercondiționare culturală, în câteva azimuturi românești și europene. Într-o derulare cronologică, iată-le.

În Țara Românească „*revoluția tiparului*” de la Târgoviște, declanșată, în noiembrie 1508, prin apariția celei dintâi cărți tipărite din Centrul/Sud-Estul Europei. Spun „*revoluție*” pentru că, instalarea tiparului la Mănăstirea Dealu, sub domnia lui **Radu cel Mare** (1495 – 1508) a produs, în timp o schimbare profundă de trenduri și de mentalități culturale, dar și o „*reacție în lanț*” tipografică. Este vorba, o dată, de continuarea, fie și cu intermitențe, a activității tipografice în capitala voievodală de la Târgoviște (atelierelor tipografice ale lui **Liubavici**, **Coresi** și, apoi, cele din vremea domniei lui **Matei Basarab** la mijlocul secolului XVII), cartea tipărită aici, și cea religioasă, și cea laică, așa cum surprinde corect o tânără cercetătoare, „*se adresează tuturor românilor*” (Agnes Erich, „*Istoria tiparului românesc de la începuturi până la apariția marilor edituri comerciale*”, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2006, p. 33), remarcând un aspect, evident interesant, cu rost lucrativ, și anume că, după debutul macarian al imprimării de tip Gutenberg în Țara Românească, „*Meșteșugul tipografiei nu mai era o întreprindere domnească, ci una*

meșteșugărească, la care domnul făcea comenzi, dar se putea adresa direct și clienților” (Luc. cit., p. 30). Pentru ca „*Momentul Coresi*” să stea, indubitabil „*la baza făuririi limbii române literare, marele lui merit fiind acela că a fost primul cărturar care a luptat în mod conștient pentru introducerea acesteia în biserică, pentru răspândirea acesteia în biserică, pentru răspândirea științei de carte în limba română*”. (Luc. cit., p. 36).

A doua oară – în plan acțional – „reacția în lanț” a dus la apariția centrelor tipografice de la Sibiu, Brașov, Alba-Iulia, Sebeș, Orăștie, Cluj, Câmpulung-Muscel, Govora, Buzău, Iași, București, evoluția imprimării de carte observându-se și în înfățișarea grafică a acestora, cu deosebire în ornamentală, rivalizând, pe măsură ce sporea „producția” de tipărituri, cu cele din occidentul european.

La rândul său, în vremea păstoririi sale ca mitropolit al Ungrovlahiei, **Antim Ivireanul**, iluminat ierarh, după ce a reactivat centrul tipografic de la Târgoviște, s-a învrednicit a edita un număr impresionant – pentru acea vreme – de cărți, unele destinate arealului eclezial grecesc, meșter tipografic și diortositor fiind ieromonahul **Mitrofan Grigoraș (Mircea Păcurariu)**, „*Istoria Bisericii Ortodoxe Române*”, vol. II, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1994, p. 147).

Și tot mitropolitul **Antim** își va fi răsfrânt purtarea de grijă „*și asupra credincioșilor de neam arab din Patriarhia Antiohiei, pe seama cărora a pus bazele, precum și asupra conaționalilor săi, trimițând în Georgia pe cel mai destoinic ucenic al său, Mihail Ștefan, care a așezat la Tbilisi o tipografie, prima în țara sa de origine, cu caractere georgiene. De același ajutor s-au bucurat și credincioșii de neam grec din Patriarhiile Alexandriei și Ierusalimului, tipărind pe seama lor cărți de slujbă și de teologie în limba greacă*” (Op. cit., pp. 155-156). Așa cum „*un sprijin deosebit a acordat și credincioșilor români din Transilvania. Se mai păstrează și azi în parohiile românești din Transilvania și Banat sute de cărți tipărite de Antim Ivireanul*”. (Op. cit., p. 156).

Un alt punct referențial, care a produs o rețea culturală postrenascentistă, este cel al „*Școlii ardelene*”, pe care **G. Călinescu** o consideră, într-un anume fel, avangarda fenomenului de occidentalizare a culturii române atâta vreme cât corifeii acestei școli, **Ioan Inochentie Micu (Clain)**, **Gheorghe Șincai** și **Petru Maior**, la răscrucea secolelor XVIII – XIX „*Iluminați cu mai multă documentație asupra latinității noastre, (...) încep cu o ardoare vrednică de laudă să demonstreze noblețea neamului oropsit*”. (**G. Călinescu**, „*Istoria literaturii române de la origini până în prezent*”, Editura Minerva, București, 1982, p. 63).

Dar ceea ce puțini istorici ai culturii au sesizat este caracterul său de interferențialitate, dar și de iradiere, caracter pe care l-au sesizat **Constantin C. Giurescu** și **Dinu C. Giurescu**. Ei împărtășesc convingerea că identificarea de către blăjeni a latinității limbii noastre și a originii daco-romane a poporului român își are sorgintea în idei ce „*fuseseră exprimate mai înainte de cronicarii moldoveni și munteni, de Grigore Ureche, Miron Costin, Dimitrie Cantemir și stolnicul Constantin Cantacuzino (...). Învățații transilvăneni le reiau, le dezvoltă, le dau o întreagă argumentare istorică și filologică, și alcătuiesc pe temeiul lor, adevărate monumente culturale, în slujba redeșteptării poporului nostru*”. (**Constantin C. Giurescu, Dinu C. Giurescu**, „*Istoria românilor din cele mai vechi timpuri până astăzi*”, Editura Albatros, București, 1971, p. 483).

Iar această „Școală” și-a răspândit în spațiul românesc extracarpatic ideile sale – un *adevărat program de doctrină națională* – și prin ceea ce corifeii amintiți, împreună cu **Ioan Molnar** și **Ion Budai-Deleanu**, au redactat, justificând cererile românilor transilvăneni adresate Curții imperiale de la Viena: „*Supplex Libellus Valachorum*”. Sunt idei care au avut „*un adânc răsunset nu numai în Transilvania, dar și dincoace de munți unde au contribuit la mișcarea de renaștere culturală și politică*”. (Op. cit., p. 484).

Și dacă mai adaug că, **Gheorghe Lazăr**, trecând Carpații, va fi fost la școala bucureșteană de la „Sf. Sava” un excelent promotor al programului național al mișcării postrenascentiste / iluministe ardelene, imaginea de *punct referențial*, creator de *rețea culturală* în geospațialitatea românească, este, de bună seamă, indelebilă.

Târgoviștea secretă

Dacoromania pretârgovișteană

Secolul X. Și pe teritoriul circumtârgoviștean religia creștină s-a impus, răspândită în veșmânt lingvistic latin, în masa populației autohtone, doar în instituția bisericească limba de oficiere a serviciului divin fiind paleoslava.

Se încheie lungul și complexul proces de formare a poporului și limbii române, proces care a debutat odată cu cuceririle și colonizările romane – deci, cu „fenomenele de romanizare”, o teorie obstinată/absolutizată a istoriografiei românești oficiale academizate – ale teritoriilor sud și est danubiene (Moesia/Scythia Minor) și nord danubiene (Dacia), daco-latina forjându-se atât prin asimilarea de elemente lingvistice slave, a unor aluviuni etnice străine în geospațialitatea carpatică sud-estică, dar și prin admigrări romanice din arealul balcano-eggean-adriatic. De altfel, încă din secolul X, spațiul geografic delimitat de ceea ce mai târziu vor fi orașele capitale Câmpulung – Curtea de Argeș – Târgoviște, va constitui unul din centrele principale ale evoluției limbii române.

Sfârșitul secolului este marcat în zona peripretârgovișteană, traversată de Dâmbovița și Ialomița, de existența a numeroase, bine organizate și populate așezări rurale; PRETÂRGOVIȘTEA a polarizat aceste așezări, impunându-se ca un „**centru local de putere**” economică și, posibil, politică, fapt ce pune în evidență, și aici, energia și voința de afirmare a neamului românesc aflat în momentele sale de desăvârșire geoetnică.

PRETÂRGOVIȘTEA secolului X este sigur că s-a constituit pe teritoriul uneia din DACOROMANIILE POPULARE existente în vasta geospațialitate a ceea ce istoricii culturii și civilizației numesc ROMANITATEA ORIENTALĂ – identificabilă cu etnoteritoriul României istorice –, care s-au manifestat ca areale nodale fundamentale de rezistență a populației autohtone și de conservare a autohtoniei, după retragerea aureliană, la marile și repetatele migrații năpustite atât dinspre centrul Europei, cât și dinspre orizonturile stepice estice. Existența unei astfel de DACOROMANII – obște sătească, diriguată de un sfat al obștii – este demonstrată de descoperirile arheologice de la Gorgota (sat al comunei Răzvad) sau din comuna Iedera.

Titi Damian

Rodica Popa Comănicu, Evoluția obiceiurilor tradiționale. Sărbătorile de peste an în Mărginimea Sibiului – carte minunată scrisă cu sufletul –

Ca spațiu geografic, Mărginimea Sibiului nu-mi este străină. Înainte de a o bate cu piciorul, a avut grijă distinsul conf. univ. dr. Dumitru Tiberiu COSTĂCHESCU să mă apropie sufletește de această zonă mirifică, prin intermediul operelor a doi mai cărturari mărgineni: Nicolae STAN PĂTRUȚIU („*Neamul meu sub vremuri*”) și Ioan STĂNIȘOR, „cronicarul cel mai autorizat al istoriei săliștene” („*Amintiri răzlețe*”) cărora am avut onoarea nu numai să le citesc, dar să le și prezint în cronici reparate, apoi cărțile Domniei Sale, ale Doiniței COSTĂCHESCU și ale Ioanei CIOCAN, („*Săliștea din inima unui săliștean*”, „*Păstoritul la Săliște*”, „*Prin Săliștea lui Nelu Stănișor*”) A urmat pasul al doilea, când tot același inimos profesor a făcut posibilă descinderea mea pe acele meleaguri în trei momente diferite, cu prilejul lansării cărților mele la Biblioteca Astra din Sibiu, fapt ce a făcut posibilă o și mai mare apropiere sufletească a mea de numeroși și minunați locuitori ai Mărginimii.

Nici folclorul românesc nu-mi este străin. Mai întâi în forma sa practică, naivă, a copilului care umbla cu Ajunul și cu Plugușorul într-un sătuc uitat de lume, dar nu și de Dumnezeu, din Curbura Carpaților urând cu însuflețire pe la casele muntenilor „Plugușorul” în varianta Alecsandri, pe care musai trebuia să-l știe tot, după voința tatălui, dar și cântece laice, precum „Muma lui Ștefan cel Mare”, de Bolintineanu, „Rodica” lui Alecsandri, un cântec despre destinul tragic al lui Aurel Vlaicu, altul despre Titanic, dar și cântece „de viață nouă”, unul cu o Ileană tractoristă...Ce nu știam atunci, dar am aflat mai târziu, era faptul că existau poezii culte intrate în circuitul folcloric, probabil prin intermediul învățătorilor, caz unic, pe care l-am semnalat în forma lor autentică în romanul meu, „FAGUL” (Editura Bizantină, 2005).

Contactul meu cu folclorul s-a adâncit atunci când am trecut la studiul sistematic, adică în facultate (Mihai POP), apoi cu prilejul gradului didactic I, cu o lucrare amplă care m-a întrebuințat serios, despre „Aspecte particulare ale textelor folclorice din manualele școlare” (Nicolae Constantinescu). Prinzând curaj, am publicat și un comentariu literar al unei poezii populare din manualul școlar de clasa a VII-a. S-au adăugat, pe parcurs, numeroase cronici ale unor cărți care vizau cultura imaterială din diverse zone ale țării, cum ar fi călușarii din Teleorman (Stan V. CRISTEA, „Tradiția călușului în Teleorman”) sau cele trei masive volume semnate de Vasile V. Filip și Menuț Maximilian („Cultura imaterială românească din Bistrița-Năsăud”).

De data aceasta, distinsul Profesor, acum îndrăznesc să zic și Prieten, m-a fericit, în sensul frumos al expresiei, cu un excelent studiu al cercetătoarei săliștene, cu har, **RODICA POPA COMĂNICIU**, cu o carte-sinteză, „**EVOLUȚIA OBICEIURILOR**

TRADIȚIONALE. SĂRBĂTORILE DE PESTE AN ÎN MĂRGINIMEA SIBIULUI (Editura TECHNO MEDIA, Sibiu, 2022, 274 p.). Este o ediție îngrijită de Domnia Sa, care-i scrie o emoționantă și plină de substanță prefață intitulată „**Rosturi, rânduiele și doruri mărginene.**”

Cu mare încântare, am descoperit, chiar din primul paragraf al prefeței, o sintagmă pe care o consider metafora cheie a întregii cărți, sub semnul căreia fusese concepută: „**Așa ne-am pomenit.**” Nimic nu mi s-a părut mai plină de substanță, mai integratoare decât această expresie care face apel la veșnicia mărginenilor: „*Fără de prezent, eternitatea a reprezentat dintotdeauna pentru nesfârșite generații de locuitori din Mărginirea Sibiului legătura neîntreruptă cu trecutul, la care s-au raportat prin atât de tonifiantul < așa ne-am pomenit >, spre a întrezări, în orice acțiune și în orice decizie luată, viitorul.*” (p. 9) O a doua idee a prezentării mărginenilor din prezenta prefață, cu specificul lor, este statornicia în credința ortodoxă: „*Statornici în credința ortodoxă, mărginenii s-au rugat Domnului și la ceas de bucurie și în zilele cernite de necazuri și de tristețe.*” (p. 9) De asemenea, autorul subliniază ideea apartenenței puternice la neam: „*Din dragoste de neam, mărginenii au înțeles să-și conserve toate obiceiurile și tradițiile cu care s-au născut.*” (p. 9) Firul logic al acestui eseu își îndreaptă cititorul și spre autoarea cărții, căreia-i relevă, în cuvinte simple, dar emoționante, personalitatea de „fiică” a mărginimii: „*Fiică a zonei, sălișteanca Rodica POPA COMĂNICIU a învățat de tânără, cu precădere de la bunica, o țărancă atrasă de carte și de cele frumoase și drepte, sălășluite de Dumnezeu în viața oamenilor, multe din rosturile, rânduielele și dorurile locuitorilor care locuiesc în spațiul celor 18 localități care alcătuiesc Mărginimea Sibiului: Boița, Fântânele, Galeș, Gura Râului, Jina, Orlat, Poiana Sibiului, Poplaca, Rășinari, Râu Sadului, Rod, Sadu, Săliște, Sibiel, Tâlmăciu, Tâlmăcel, Tilișca, Vale, situate grupat în partea sudică a Transilvaniei, constituind versantul de nord al Munților Sibiului.*” (p. 14)

Când pașii mei s-au preumblat prin acele locuri, am descoperit acolo nu numai frumuseți naturale nebănuite, ci și Oameni cu o fizionomie morală aparte: familia profesorului Florica și Dumitru Câmpean din Gura Râului și familiile oierilor Ion, și cântăreața de muzică populară, Larisa, Elena Banciu, Tică al lui Jinaru, Nela, Mitică, Neliana și Diana Răceu din Tilișca, profesoara Claudia Mihăilescu din Săliște și pe însăși autoarea acestei minunate cărți, Rodica Popa Comăniciu.

Un așa vast material izvorât chiar din experiența și practica autoarei, bună cunoscătoare a obiceiurilor și tradițiilor, dar beneficiind de o documentare de excepție, adică 156 de monografii locale și lucrări despre Mărginimea Sibiului, nu putea să nu beneficieze de o organizare interioară: șase mari capitole, la rândul lor, cu subcapitolele și titlurile sugestive, de rigoare. Important și interesant este faptul că, volumul, beneficiind de o serioasă documentare teoretică, este izvorât totuși parcă din preaplinul sufletesc al autoarei, bună cunoscătoare, dar și implicată în păstrarea rânduielelor și tradițiilor Mărginimii, pe care le descrie cu minuțiozitate de bijutier, lăsând impresia că multe dintre acestea se desfășoară cub privirile cititorului, făcându-l părtaș la evenimente, mai ales că le-a ilustrat cu 23 de fotografii și numeroase texte în anexă și 90 în interiorul cărții. O carte scrisă nu numai cu condeiul, ci și cu sufletul.

Primul capitol, „**Rânduiele și sărbători ale săliștenilor**” are ca punct central sintagma „sacralitatea unui concept de viață”: „*În furtuna vremurilor ce s-au abătut asupra pământului românesc, Dumnezeu a rânduit ca o viață culturală sănătoasă să depindă de justa echilibrare dintre tradiție și inovație[...] Toate obiceiurile tradiționale ale celor din Mărginimea Sibiului nu sunt decât o mică parte din multitudinea celor existente în întreg spațiul românesc. Pentru cei din zonă au un farmec particular*” (p. 12), subliniindu-se faptul că familiile au fost cheagul vieții materiale și spirituale, Sfânta

Scriptură a fost al doilea izvor de învățătură, iar femeile, cu marile lor responsabilități gospodărești, au păstrat rânduiala tuturor lucrurilor și legătura cu biserica.

Într-un subcapitol separat, autoarea evidențiază scrierile și studiile etnologice referitoare la Mărginimea Sibiului, având ca punct de plecare excelenta sinteză realizată de Nicolae Stan Petruțiu. „*La noi, în Mărginime, pe lângă treimea divină: Tatăl, Fiul și Sfântul Duh și cea filosofică: Forța, Materia și Mișcarea, sprijin și tărie s-a dobândit și prin alte treimi pe care strămoșii noștri le-au respectat cu sfințenie. Amintim pe cele mai temeinice: Biserica, Școala și Familia – Gândirea, Munca și Cântul – Cinstea, Onoarea și Toleranța – Chibzuința, Cumpătarea și Stăruința.*” (p. 14)

Un subcapitol interesant îl pune pe cititor în relație cu sărbătorile în calendarul satelor din Mărginime, menționând: „*Periplul nostru, cu valențe științifice și sentimentale, are în vedere toate ocaziile în care oamenii se reunesc în cursul unui an pentru a fi împreună, pentru a se ruga, pentru a omagia, comemora sau celebra, într-o deplină comuniune de gesturi și gânduri, începând din noaptea Sfântului Vasile – moment în care, tradițional și ritualic la Săliște, junii îngroapă anul încheiat – și sfârșind cu marea întâlnire a tuturor cetelor de juni din toate localitățile mărginene, care are lor în piața Junilor din Săliște, în 28 decembrie. Astfel, în mentalul colectiv, data respectivă a devenit una de sărbătoare, fiind definită ca a patra zi de Crăciun.*” (p. 24)

Capitolul al doilea, intitulat „**Sărbători de primăvară. Obiceiuri și tradiții populare**” debutează cu prezentarea sărbătorilor prepascale: Sâmbăta morților, Hodaița sau Mătăuzele și cei 40 de mucenici. Legat de lăsata secului de carne și de brânză aflăm: „*În această zi, săliștencele merg la cimitir cu un colac sau o pâine de casă, un litru de vin și bomboane și le pun la mormânt împreună cu o lumânare. Toate acestea se așază pe un prosop țesut în casă. În așteptarea preotului care vine pe la fiecare mormânt, femeile mai deapănă amintiri despre cei ce nu mai sunt. După terminarea slujbei, fiecare femeie își ia bomboanele și le împarte de sufletul celor morți, pentru a le fi mai dulce viața de dincolo. Apoi merg la casa preotului unde sunt așteptate de preoteasă cu masa întinsă pentru a le cinsti. Femeile dau vinul și pâinea, iar preoteasa taie jumătate din colac sau pâine și o înapoiază femeii pentru a fi mâncată în prima săptămână de post.*” (p. 26) Hodaița sau mătăhuzele este un obicei ritualic constând în focuri pe dealuri sau strigături peste sat, cu rol de a semnaliza începutul postului mare, o reminiscență a practicii de apărare a semănăturilor și livezilor împotriva gerului. Bineînțeles că autoarea inserează, pe pagini bune, și textele poetice folclorice care însoțesc aceste ritualuri. Simbolistica este cea a curățeniei spirituale, a alungării spiritelor rele. Desigur că autoarea evidențiază și particularitățile specifice fiecărui sat din Mărginime. Prinsul vărțelor (verilor și vărțelor) este tot o sărbătoare de primăvară care presupune marcarea trecerii de la o categorie de vârstă la alta a copiilor și se derulează în ziua de Sântoader, extinzându-se, în Tilișca, și la cei căsătoriți, asemănându-se cu o mică nuntă, în care tinerii își au rolul bine stabilite: mire-mireasă, naș-nașă, preot-nuntași. Plimbarea pe ulițele satului este privită ca o mică paradă de către sătenii curioși. Are și menirea de introducerea tinerilor în tainele dansului popular.

Foarte bine prezentate sunt și Sărbătorile Pascale în Mărginimea Sibiului: mai întâi Floriile, cu tot ritualul, dar și cu „Versul Floriilor” semnat de Picu Pătruț, apoi ritualul „Maria jalnic privind” cu „Versul Maicii Domnului” semnat de Vasile Arsene. Urmează prezentarea detaliată a unui spectacol de teatru popular, „Mironosițele”, creație a talentatului creator Picu Pătruț. Sceneta este jucată în prima zi de Paști, după oficierea slujbei în Biserica Mare din Săliște. Participantele feminine sunt fete de vârstă apropiate (12-14 ani), iar rolurile masculine sunt interpretate de băieți care în cadrul sărbătorilor de Crăciun au fost crai.

Inedit în toată Mărginimea, în localitatea Rod, în dimineața zilei de Paști, tot satul este prezent în cimitir. Aici, fiecare familie aduce ouă roșii, vin, cozonac și colaci, așteaptă finalul slujbei pentru ca preotul, însoțit de cantor să treacă pe la fiecare mormânt să-l sfințească. Tămâierea mormântului înlesnește legătura dintre cei vii și cei adormiți întru Domnul. Tot aici se practică și obiceiul strânsului vaselor, în sensul că tinerii, care s-au căsătorit în cursul anului, primesc de la cei care au participat la nunțile acestora diferite obiecte pentru casă.

Un subcapitol interesant este dedicat sărbătorilor cu dată fixă: târgul anual de Buna Vestire de la Orlat, Sfântul Gheorghe, Izvorul Tămăduirii de la Mănăstirea Foltea – Săliște și Izvorul lui Sâncetru – Poiana Sibiului, Sărbătoarea Armindenilor la Boița, Sfinții Constantin și Elena – Hramul școlii din Săliște.

Capitolul al III-lea are în vedere obiceiurile și tradițiile referitoare la **Sărbătorile de vară**: Rusaliile, tunsul și mătuitul mieilor, Sânzienele. Sărbătoarea Nedeii este un prilej de reîntâlnire între ciobanii din aceleași sate și alți vecini, dar și o zi prolifică pentru negoț, fiindcă muierile aduc cu ele ce lucrează în casă, iar acolo dau la schimb produse ce nu se găsesc în satul lor. Sărbătorile din cursul verii se încheie cu marele praznic al Adormirii Maicii Domnului. La Sfânta Maria Mare era coborâtul oilor: „*Acum o venit vremea să punem clopu-n cui și să luăm căciula de astrahan, c-o trecut Sântămărie.*” La stâna pe care o lăsau încuiată până la primăvara viitoare trebuiau să agațe un clopot, care, în bătaia vântului, producea zgomote ce speriau animalele sălbatice.

Capitolul al IV-lea este foarte dens, întrucât se ocupă de obiceiurile și tradițiile mărginimii referitoare la **Sărbătorile de toamnă**, după cum explică autoarea: „*Localitățile Mărginimii, sate predominant ciobânești, aveau ca preocupare principală a localnicilor pe aceea de se îngriji cât mai bine de turmă, de a o înmulți pentru a o putea da moștenire și copiilor lor. În general târla de oi era la comună până feciorii erau mai mari; când se apropiau de însurătoare, părinții le dădeau spre grijă un număr de oi, ca să-și facă și ei rânduală și rost în sat.*” (p. 97). În preajma Sfintei Cuvioase Parascheva, ciobanii știu să amestece berbecii în târla de oi, pentru ca după 15 martie oile să înceapă fătatul, timp suficient pentru creșterea mieilor ce vor fi sacrificați de Paști. Urmează sărbătoarea Sfântului Dimitrie, când se face tocmirea ciobanilor, apoi Sfântul Filip sau Chilipii și „legatul foarfecii de tuns”. Activitățile din cursul toamnei se încheie de regulă odată cu începutul Postului Crăciunului, la jumătatea lui noiembrie. De asemenea, autoarea urmărește și „obiceiurile fără de timp”, precum statul pe uliță (având un rol justițiar), Coșerul, Claca și Șezătoarea, spălatul lânii la râu, iar la Jina, Poruncile, apoi Ciuma sau Melehoiu, ascultatul poruncilor.

Alt capitol important în economia cărții este al V-lea, căci se ocupă de **Sărbătorile de iarnă**. Prima este Alesul junilor, care se manifestă în toate satele din Mărginime, și începe pe 5 sau 6 decembrie: „*În seara de ajun a Sfântului Nicolae tinerii doritori a intra în ceata de juni se strâng în centrul satului pentru a alege o gazdă, unde să stea pe tot parcursul sărbătorilor. Odată stabilită o gazdă, tinerii merg acolo unde se alege judele, ceilalți juni care au atribuții, și restul junilor rămași în ceată. Se va stabili și mica cotizație cu care vine fiecare pentru a parcurge cu bine zilele până în ajunul Crăciunului.*” (p.111) Pe o pagină de carte este descris în detaliu tot ritualul, din care spicuim: „*Își alegeau un șef, un președinte, un casier, un administrator, închiriază o casă potrivită, angajează și o femeie potrivită ca bucătăreasă, apoi cumpără o bute cu vin de vreo 500-600 de litri, tocmesc un taraf de lăutari buni, iar în timp, învață și repetă colindele pe care le vor cânta pe la casele localnicilor. În Ajunul Crăciunului merge toată ceata la jude, unde cântă câteva*

colinde, apoi se împart în două cete, pentru a putea colinda pe la casele oamenilor.”(p. 112). Bineînțeles că întâlnirea junilor își avea specificul în funcție de satul respectiv. Colindatul se făcea începând cu primarul satului. Un obicei unic în Mărginime era tăiatul fagului, la Sadu. Odată intrați în ceata de juni, feciorii poartă obligatoriu, în toate zilele, până la Sfântul Ioan, căciula de june, ca semn distinctiv, iar la Săliște, judele poartă căciula brumărie. Varietatea colindelor este foarte mare: există un colind al judeului, unul al junilor, un altul al fetelor, inclusiv o colindă specială pentru copii. Pe pagini bune, autoarea reproduce numeroase colinde, ca să nu se piardă...Pe 28 decembrie, în centrul Săliștei, a patra zi de Crăciun, avea loc Întâlnirea jocurilor sau Întâlnirea Junilor.

Colindatul este unul dintre cele mai îndrăgite obiceiuri, iar colindele, fiind legătura dintre generații, și-au pus amprenta asupra identității săliștenilor, reușind să supraviețuiască tuturor vicisitudinilor vremurilor.

„Bună seara lui Crăciun” este un obicei la care participă doar copiii, în seara Ajunului, legat de Nașterea Mântuitorului. iar în ziua de Crăciun tinerii interpretează teatrul popular „Craii”, cu text diferențiat de la o localitate la alta din Mărginime. Copiii, de mici, trebuie să interacționeze cu comunitatea și să cunoască foarte bine zona. Este important ca lumea să știe al cui este fiecare.

Un subcapitol urmărește sărbătorile de la cumpăna anilor: Îngroparea Anului la Săliște, Plugușorul și Sfântul Vasile la Poiana Sibiului, Ajunul Botezului la Rod și Săliște, uratul Ionilor la Tălmăcel, toate descrise cu minuțiozitate de către autoare, bună cunoscătoare a zonei, aducând, prin talentul de povestitor, farmecul lor, spre cititor.

Capitolul al VI-lea se ocupă, după cum era și firesc, de **Portul popular săliștenesc și de mâncărurile tradiționale**. Portul femeiesc cuprinde: cârpa (năframa), sovelul, pahiolul, cămășile femeiești sau iile, pieptarele, poalele sau fusta, cătrînțele sau șurțale, broboadele, brăul. Portul bărbătesc din Săliște cuprinde: pălăria sălișteană de fetru, cu boruri mici, cămașa, cheptarul, chimirul (șerparul), brăul, cojoacele lungi și bituștile, iar încălțăminte tradițională, opinca. Toate acestea sunt descrise de autoare cu minuție, dar au mari diferențieri între satele Mărginimii.

Un subcapitol interesant, care-ți „lasă gura apă” are în vedere mâncărurile tradiționale la stână și în zilele de sărbătoare, fiecare localitate având specificul ei, dar comună este mămăliga ciobănească (vezi rețeta), balmoș, înturnata (pâinea este de bază), chisătura, fâsoi pe sfoară, pastrama, brânza de burduf, telemeaua, uscățele.

Am fost încântat să descopăr, spre finalul capitolului și al cărții, unul dintre cele mai frumoase, mai complete și mai izbutite portrete ale morale ale mărginenilor, izvorât din preaplinul sufletesc al autoarei, ieșită din mijlocul lor: „*Virtuțile mărginenilor – dârzenia, spiritul întreprinzător, setea de carte și de muncă, neclintita lor credință în neamul și locul unde s-au născut, mândria și tăria lor nu s-au pierdut cu scurgerea anilor. Firea mărginenilor este foarte complexă, în același timp dârză, luptătoare, neclintită, tare ca stânca, dar și maleabilă, flexibilă, adaptabilă. Această zonă a dat și da oameni de seamă, care vor duce mai departe moștenirea primită, devenind constructorii de nădejde, edilii vizionari ai României de azi și de mâine.*” (p. 208)

Cartea semnată de **Rodica POPA COMĂNICIU, „EVOLUȚIA OBICEIURILOR TRADIȚIONALE. SĂRBĂTORILE DE PESTE AN ÎN MĂRGINIMEA SIBIULUI** este o sinteză absolut necesară, trudită cu condeiul și așezată pe pagină cu suflet de sălișteancă, de o importanță majoră, un document-tezaur care, peste ani, va povesti generațiilor viitoare excepționala viață spirituală a săliștenilor aflată sub semnul lui „Așa ne-am pomenit”.

George D. Piteș

Pașii poetului spre planeta mirifică a copilăriei

Aflat la cel de-al 4-lea volum de versuri, din care trei sunt dedicate exclusiv copiilor și magiei lumii lor, poetul Iulian Nohai ne poartă din nou de mână spre, și prin, planeta minunată și plină de farmec, suavă și plină de gingășie, a copiilor.

Cu verva caracteristică dar și cu zâmbetul de buze, cu glasul hâtru, puțin enigmatic, și în același timp plin de savoare, poetul ne tâlcuiește o nouă poveste în care îmbină ingenios realul cu irealul, acumularea de către copii a cunoștințelor necesare vieții lor viitoare, cu implicarea acestora în jocul miraculos al descoperirii de evenimente, oameni, locuri.

De această dată, eroii principali ai volumului **Răscoala cifrelor** semnat de Iulian Nohai sunt cifrele, care trebuie învățate, înțelese și folosite de la o vârstă cât mai fragedă, și asta deoarece, încă de la descoperirea lor, ele, împreună cu literele, au fost și au rămas cărămizile pe care, și cu care, au fost construite și arhivate toate cunoștințele lumii.

Și pentru ca poveștile despre cifre, adunate de autor în acest volum, să nu fie și nici să pară plictisitoare, poetul a apelat din nou la un vocabular folosit curent de copiii aflați în clasele de pregătire preșcolară și școlară, pentru a putea scrie pentru ei, iar apoi, împreună cu ei, să încerce să descifreze legile care guvernează științele exacte ale oamenilor de azi, și nu numai.

Volumul este conceput ca un basm cu mai multe capitole (cânturi), care începe cu un preambul, ce explică viața cea de toate zilele, dusă de primii oameni de pe pământ, de felul cum s-au organizat în societăți tribale, cum și-au ordonat și organizat viața, precum și treburile și rezultatele muncii lor de fiecare zi.

Limbajul antrenant, animat, uneori ironic, alteori grav și plin de neprevăzut folosit de autor este completat și susținut de tablouri care sugerează și explicitează mai bine ideile ce răzbat din versurile cântului și chiar al fiecărui paragraf distinct.

Iar dacă se ia în calcul și regizarea textului de către un educator avizat și plin de talent, vom avea imediat dinaintea ochilor, o scenă plină de copii de grădiniță, implicați trup și suflet în susținerea unui spectacol adevărat, care va fi, de departe, pe cât de distractiv, pe atât de instructiv.

Dacă ne referim și la titlu, ne dăm seama că acesta explică, cum nu se poate mai bine, în mod direct chiar, organizarea vieții și a ierarhiei sociale, care se regăsește și ordonează orice activitate, deoarece: „/ Cifrele zburdă, au și glas și viață / Și chiar se iau la harță / Și ce mai, fără perdea / Fiecare-i cea mai cea.”

Istoria descoperirii cifrelor se pare că a început undeva în India antică, unde un copil, pentru a nu pierde șirul și nici numărul snopilor de iută adunați din delta râului Gange, pune de-o parte, pentru fiecare snop, câte un fir îndoit de iută, iar pentru zece snopi, pune un fir dezdoit. Din acest joc și din formele lăsate pe pământ de aceste paie îndoite, se pare că au apărut și semnele care au marcat un număr, ce a înlocuit destul de repede paiele îndoite.

Jocul copilăresc a fost folosit încet, încet de toate triburile, iar negustorii au dus această idee în toată lumea, folosindu-se ca primă formă de scris a cifrelor, cifrele arabe, conservate pe tăblițe de lut crud, mai apoi ars în foc.

Și ca cifrele să fie mai ușor de învățat, autorul trece pe nesimțite la un alt capitol, destăinuind copiilor locul și rolul celor zece semne învățate: „Însă pentru început / Rând pe rând, pe fiecare, / Vreau să v-arăt cine sunt / Și de ce-s cifrele-n stare. /”

Astfel copiii învață semnele cifrelor, fiecare având ceva deosebit ca formă, fiind asemuite cu diferite obiecte și animale existente în jurul lor, în viața de zi cu zi, având deci, și o importanță, dar și o semnificație aparte:

1 – „Cum, la cărți, el este asul / Nu-i ajungi cu mâna, nasul... /”

2 – „Văzut din profil, un 2 / Ai zice că-i lebădoi... /”

3 – „Vine-apoi și cifra 3 / Stă lipită după ei / Ca un pui ce-i zăpăuc / Fiindcă a căzut din nuc... /”

4 – „Cifra 4 ce să zic / Este mai înfipță-un pic / C-ar avea formă de steag / Într-un depărtat megeag... /”

5 – „Ei, cu 5 e altă treabă / Îndoit precum o scoabă / Ca un 2 întors degrabă / Lumea invers să o vadă... /”

6 – „6, ei acum e-acum / Ca un cangur vine-n drum / Cu viteză-amețitoare / Să se pună în valoare... /”

7 – „Și până se face noapte / Hai, să-l pomenim pe 7 / Chiar de pare mai letargic / Se spune că este magic... /”

8 – „8 când vine după el / Ne mai relaxăm nițel / E simetric și rotund / Puțin mai bombat la fund... /”

9 – „Ca să fie mai frumos / S-a întors cu coada-n jos / Iar de ea, ca un zorzon / Capul lui zici că-i balon... /”

0 – „Și la urma urmei, vine / Cifra zero, țin’te bine! / Dacă-l pui însă la coadă / După -o cifră cât de mică / El valoarea îi ridică... /”

Ei, dar, ca în orice grup de oameni, și în grupul cifrelor trebuia să apară și lupta pentru supremație. Dacă la început, cifra cu cea mai mare valoare și importanță era cifra nouă, ulterior celelalte cifre au conchis că dacă ele se adună două câte două, vor avea și putere și valoare superioară lui nouă. Așa a apărut necesitatea descoperirii cifrei zero, și impunerea numărului zece ca format din două cifre aparent fără valoare. După multă ceartă și intrigi, revolte și chiar o răscoală, cifrele au fost obligate să concluzioneze că „Orice zero, de e mic sau mare / Nu e lipsit cu totul de valoare... /”

Și uite-așa, viața pe pământ, s-a reușit a fi și organizată și programată, în toată complexitatea ei, și toate problemele, de orice natură și din orice domeniu au fost rezolvate.

Tocmai de aceea, de mic copil, omul trebuie să învețe să gândească, să vorbească și să socotească, iscodind lumea cu primul „de ce?” și cu primul „unu”!

Se cuvine deci, să aducem, încă o dată, un prinos de recunoștință autorului care, cu vorba sa șagalică și convingătoare, cu vastele sale cunoștințe și cu marea disponibilitate de a le folosi în alcătuirea de povestiri logice pe înțelesul celor mici, care sunt atât de avizi de a afla cât mai multe, și a-și umple mintea cu cât mai multe cunoștințe, captându-le în același timp atenția și implicându-i direct în actul de descoperire și inovare, făcându-i în permanență să se simtă importanți și utili.

Se pare însă că autorul a vrut să tragă, în același timp, și un semnal de alarmă, invitând alături de el, și pe părinții și educatorii copiilor noștri, pentru ca mesajul său să-și atingă ținta. Împreună trebuie găsite modalități de implicare în formarea continuă a sentimentelor și temperamentelor copiilor, învățându-i prin diferite modalități de folosire a puterii fizice sau psihice, să conștientizeze necesitatea în descoperirea directă a ierarhizării priorităților, în dozarea eforturilor, în corecta planificare a direcțiilor de acțiune, în folosirea eficientă a rezultatelor obținute.

Felicitându-l pe poet pentru publicarea acestui volum, îl așteptăm să revină în fața cititorilor cu noi și valoroase titluri, dar și cu un program de promovare și răspândire a ideilor pe care le propune societății civile pentru educarea corectă și completă a generațiilor viitoare.

Rodica Bărbat

„Verros, o insulă de-albastru”^{*} – un loc ideal de întâlnire a două spirite gemene: criticul literar Rodica Bărbat și scriitoarea Maria Donan

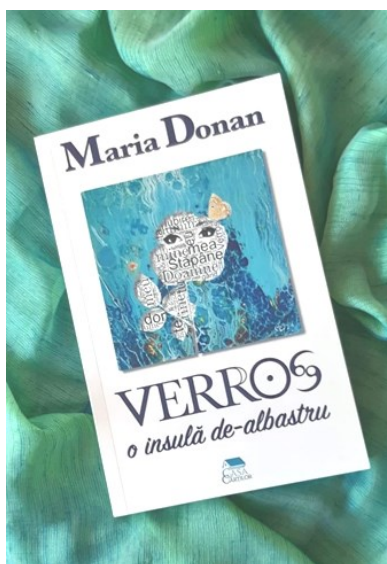
Denumirea VERROS pentru insula de-albastru îmi stârnește din start curiozitatea de a-i înțelege sensul. Aflu în Cuvântul autoarei, la pagina 20, că numele Verros provine de la alăturarea comprimată, ca să spun așa, a literelor ce compun cuvintele vers și eros; adică Poezie și Iubire, un adevăr profund în povestea pe care o trăiește poeta de-o viață întreagă, în bogata ei creație literară. Cum știm deja, în scrisul ei iubirea este sensul universal al lumii, ea modelează și instituie, nu e numai necesară, ci esențială. Iubirea e lumina prin care universul vizibil dobândește coerență și înaltă semnificație.

În tematica iubirii, spiritul creator transfigurează datele unei confesiuni subiective într-o superioară dorință de regăsire a propriei identități. Și, chiar dacă iubirea nu se împlinește, ea continuă să rămână speranță și promisiune pentru spiritul însetat de frumusețe și adevăr.

Volumul se deschide cu o prefață semnată de Domnul Leonard Gherghinescu, un intelectual cu o bogată cultură umanistă, un cititor care trăiește în mijlocul cărților de valoare și, prin toate intervențiile sale, dovedește că este adeptul unui dialog civilizat, construit într-un limbaj elevat, limbaj care convinge cititorul, în exclusivitate prin argumente obiective.

Prefața dumnealui este o analiză atentă a bogatei creații literare a Mariei Donan. Accentul este pus pe procesul de devenire continuă a scrisului ei, fără a pierde din vedere nucleul germinativ al viziunii lăuntrice din gândirea poetei. Simbolic vorbind, analiza e urmărită pe câteva trepte care realizează o continuă îmbogățire a conținutului de idei și a frumuseții verbale, pas cu pas, volum după volum, cuprinzând cele trei componente ale scrisului ei: poezie, proză, eseu. Un urcuș continuu pe o verticală spre idealitate, pentru cunoașterea sensului și semnificației existenței înseși.

Leonard Gherghinescu este un cititor asiduu de poezie, dar și un cititor talentat cum replicam la pertinentele analize și comentarii ale dumnealui. Sunt

sigură că un cititor talentat ascunde, de obicei, în spatele său, un virtual scriitor. Iată un fragment, din multe alte posibile – o dovadă, sper, a afirmației mele de mai sus „Tot ceea ce scrie Maria Donan (poezie, proză, eseu) vine parcă dintr-un cânt interior și muzica aceea interioară curge peste lume ca o simfonie a durerii devenită „Liră de orfei...” (pagina 9)". Sunt sigură că prefața Domnului Leonard Gherghinescu nu va putea lipsi din nici un volum privind bibliografia operei Mariei Donan.

Imediat după prefață găsim Cuvântul autoarei, în câteva pagini necesare și substanțiale pentru cititor. Aceste pagini îmi amintesc de cuvântul autoarei din prima pagină a romanului *Porțile spre Cer*... Aici cele patru texte poematice, de o mare frumusețe a spunerii, au în țesătura și fibra lor proprie valoarea unei biografii lirice prin care un cititor avizat al creației ei ar putea reconstitui vârstele interioare ale poeziei, dar și esența gândirii ei poetice. Într-o lume care se mișcă mereu nu e foarte simplu să mărturisești adevăruri privind caracteristicile de adâncime ale propriului eu. Iată un exemplu: „este atâta Vis în mine, încât noaptea, în momente de nesomn, îmi apare aieva scara lui Iacob și urc... să dau Mâna cu Dumnezeu". În Cuvântul autoarei din cartea despre care vorbim motivațiile sunt cu totul altele. Mai întâi este o trimitere spre afirmația notată de autoare în prima pagina propriu-zisă „În mine timpu-i reversibil". Această afirmație poate fi considerată și un motto al volumului. Cuvântul reversibil având multiple conotații. El nu corespunde definiției dintr-un dicționar explicativ, dar nu este nici antonim pentru ireversibil, fiindcă întregul conținut al creației ei lirice izvorăște dintr-o combustie interioară în care un conglomerat de sentimente, trăiri, gânduri simt nevoia eliberării lor prin scris.

Autoarea însăși ne mărturisea, nu de mult timp, în volumul *Dum Spiro, Spero*: „mă eliberez prin scris" sau „Dum Vivo Scribo". Cea de-a doua motivație se referă la titlul întreg al volumului: „Verros, o insulă de-albastru; Sub Zodia Racului". La pagina 20, autoarea (născută în luna iulie) ne mărturisește: „Sunt o poetă Rac dar un Rac atipic". Aflăm că mersul racului atipic este între mâine, azi și ieri. Acestea sunt fragmente de timp. Poeta își asumă povara de a lua asupra ei semnificația timpului care, cum știm, e socotit o categorie filozofică cu un caracter relativ. La pagina 19 autoarea definește ieri drept „cenușa ce păstrează forma încă neschimbată, Din ce-ars în focul vremii...", pentru astăzi aflăm că este o „lampă ce se stinge, stea plecată spre-asfințit..." iar mâine- „o strângere din umeri a enigmei întrebate..." „Mâine...mâine, cine știe câți din noi vom mai trăi!" – un citat care poate surprinde aparținând lui Alexandru Vlahuță.

În Poezie (cu majusculă) știm că autorii metamorfozează ficțiunea într-un real vizibil care poate fi cunoscut prin universul senzorial al cititorului și mai ales prin văz. În felul acesta realul trăit în trecut poate deveni un prezent care lasă deschis mereu și cititorului un culoar cu valoare de dialog cu sine însuși. De aceea spuneam, nu de mult, că scrisul Mariei Donan se donează celorlalți. Eu însămi am constatat acest adevăr prin comentarii și analize mai largi ale scrisului ei. Spus altfel precum Poetul nostru nepereche (iată nici eu nu pot renunța la sintagma lui Călinescu): „Cu mâne zilele-ți adaogi/ Cu ieri viața ta o scazi/ Și ai cu toate astea-n față/ De-a pururi ziua cea de azi."

În cuvântul ei de început, Maria Donan mărturisește cu o deplină sinceritate: „Poezia mea se află sub semnul lunii, al apei (legată de crusta protectoare a racului) și al soarelui”. Sunt semne cărora autoarea le acordă rolul fundamental de a construi în dozaje diferite ceea ce pentru un arhitect înseamnă fundamentul solid al unei clădiri care să dureze pentru ca să devină un fel de magnet pentru cel vrăjit de frumusețea ei.

Arta presupune două condiții: simbolizarea și devenirea. În poezie cuvântul cu valoare de simbol „nu se vorbește” pe sine, fiindcă el însuși devine limbaj. Întotdeauna semnul reprezintă substanța unui întreg. El este în același timp și o promisiune a unui conținut. Ceea ce interesează este mai ales pregnanța lui, cu valoare de cunoaștere, ce intensifică realitatea.

Revenind, semnul Soarelui este un fragment de o copleșitoare sinceritate privind prezența luminii „incizată în carne, în suflet, în spirit”. De aceea Soarele este cunoaștere „nucleul inteligenței cosmice”. El este „Stăpân”, „Rege”, „Creator”, „Atotputernic”, „Lumina Lui e spiritul ce ne înalță din întunericul lumii materiale [...] E libertate, așadar!” și în sfârșit precizarea pe care o face Nemea, în ceea ce privește poemele ei, scrise sub semnul Soarelui „gem de Lumină și de o neostoită sete de absolut”.

Cum știm, în poezia Mariei Donan există un filon filozofic și meditativ care introduce vocea rațiunii, dar și a inimii. Pentru mine este încă un semn că autoarea aspiră spre o cunoaștere absolută precum toți marii poeți ai lumii. Lumina soarelui oferă libertate totală imaginației așa cum este cerul nesfârșit pentru zborul păsărilor atrase de chemarea înălțării.

În timp ce scriu aceste rânduri simt nevoia să-l socotesc pe Arghezi un interlocutor ideal în ceea ce gândesc despre acest semn. În poemul „Vânt de toamnă”, Arghezi mărturisește în primele versuri „E căpușită lumea cu lumină/ Ca o biserică de fum și de rășină/ Și oamenii de ceruri beți/ Se leagănă-n stihare de profeți” [...] „Lumina duce omenirea în poală/ Și pipăitul neted de atlas/ Pune găтели la suflet și grumaz [...] Născut în mine pruncul/ Rămâne-n mine prunc/ Și sorcova luminii/ În brațe i-o arunc”. Așadar, lumina ne oferă sentimente, trăiri și convingeri care ne deschid inima și mintea înspre frumusețea desăvârșită a creației divine („Oamenii de ceruri beți”). Are puterea de a pune găтели la suflet și grumaz adică de a descoperi frumusețea a ceea ce ne înconjoară și tot lumina ne dezvăluie un miracol. Ea este leagănul etern pentru nașterea vieții care nu-și va pierde niciodată puritatea. Fără lumină nu va exista viață, de aceea pruncul rămâne prunc și primește pentru totdeauna lumina și frumusețea pură.

Cred că idealul unui scriitor adevărat este să-și cunoască bogăția scrisului pe care îl păstrează în spatele cortinei, adică în faldurile operei. Dar scriitorul are și rolul de a oferi cititorului emoții care îi tulbură puternic inima și sufletul. În felul acesta, poemul dezvăluie și o identitate proprie a viziunii poetice.

Încep să citesc, fără o anume ordine, poeme cuprinse în volum. Revăd texte cărora le-am dedicat comentarii și analize, mai ales în anul 2023. Continui să citesc dar îmi dau seama că trebuie să aleg un alt exercițiu de lectură. Deschid pagina, de fapt paginile de cuprins în care sunt trecute toate poemele împreună cu numărul paginii corespunzătoare. Volumul conține 377 pagini din care 362 sunt ocupate de poemele autoarei. Sunt, fără falsă modestie, un bun cititor de poezie cu care mă hrănesc de decenii și care mi-a îmbogățit mintea și sufletul. Cunosc bogata creație literară a Mariei Donan de care sunt

legată în mai multe feluri. Am analizat și scris studii, cronici literare subliniind dominantele creației ei precum și profilul identității ei literare de neconfundat în literatura română. În lirica Mariei Donan am descoperit, nu o dată, cu mirare și bucurie, că există o coincidență suflătească dincolo de vârstă, de vremi și vremuri. De aceea mă regăsesc adeseori în creația poetică a Mariei Donan. Mărturisesc cu deplină onestitate că pot să refac din titlurile poemelor, din volumul în discuție, o hartă ce ne indică principalele caracteristici ale bogatei ei creații literare. Iată câteva titluri semnificative pentru afirmația de mai sus. Mai întâi este prezența Luminii, o constantă a liricii ei: „Lumini sub zăpadă” (pagina 252), „Nu mă hăitui, Lumină!” (pagina 253), „Să descătușați Lumina!” (pagina 339) și altele. Apoi iubirea nedespărțită de credință: „De n-aș iubi...”, „Femeie de aiurea, iubire ești...”, „Cu iubirea la rever”, „Iubind și zbor și lanțuri”, pentru credință: „Maria-iubire”, „Înălțare”, „La Cina cea de Taină”. De asemenea, dar nu în ultimul rând, poeta vorbește în poemele ei și evocă valorile naționale precum și cele care preamăresc limba română: „Am inima legată de Limba mea Română” (pagina 87). Legat de acest poem aș putea spune că ori de câte ori îl recitesc văd pe retina ochilor lui Nemea strălucirea fără egal a Limbii române. Să mai adăugăm și poemele: „Își plânge iar Balada prin mine Porumbescu” (pagina 189) și „Lui Eminescu...” (pagina 245).

În ceea ce mă privește, am descoperit cu bucurie că definiția poeziei este mai mult decât literatură, că hotarele ei se intersectează cu filozofia, credința, psihologia și că de fapt poate fi un continent pe care eu l-am și numit Continentul Poezia. Acum realizez că oricare din definițiile date poeziei rămân, de la un punct, în sfera aproximativului, a inexactului. Ceva o ține de o neformulabilă și secretă lege, de gravitație electivă. Ceea ce însă se poate înțelege de la început este că poezia de o mare amplitudine și pregnanță realizează întotdeauna acordul armonios în care realitatea este citită prin semnele ei încât, poezia, poemul devin o supremă și subtilă libertate a spiritului de a construi una sau toate posibilitățile lumii, o structură prospectivă care intensifică Realul. Acest fapt are efecte și asupra stilului în sensul că alături de versuri lungi, poeta intercalează versuri foarte scurte, uneori chiar un singur cuvânt, dar această structură nu tulbură în nici un fel ritmica și cadența exprimării, ci o îmbogățește cu rime interioare de o mare frumusețe sau cu alte figuri ale limbajului.

Închei prin a spune că întreaga lirică a Mariei Donan, aproape fără excepție, e străbătută de un filon filozofic din care însă nu lipsesc îndoieli, dileme, revolte, ceea ce cred că poate constitui subiectul unui eseu sau studiu. E o particularitate pe care eu nu am întâlnit-o des la autori contemporani pe care critica literară urmează să îi descopere.

Cei îndrăgostiți de idealitate și absolut sunt condamnați să transforme în frumusețe tot ce ating și astfel realitatea dobândește sens, iar artistul își poate legitima traseul existențial al propriei sale vieți. În poezia Mariei Donan imaginarul poetic are puterea de a se converti într-un existent vizibil, altfel spus, el este un nucleu care ne dezvăluie identitatea proprie a viziunii artistice.

Mă bucur că eu mă aflu într-o călătorie spre o insulă de-albastru, unde voi găsi destule miracole între care și trandafiri albaștri.

*Maria Donan, volumul antologic *“O insulă de-albastru; sub Zodia Racului”*, Editura “Casa Cărților”, Baia Mare, 2024

Elena Oprea

Opinii literare

De vorbă cu cărțile

„O viață deplină nu trăiesc operele decât atunci când se întâlnesc cu dorința vie, actuală” (Tudor Vianu, „Postume”)

În decursul dezvoltării literaturii române, am constata că orice scriere valoroasă, durabilă în toate epocile istorice, confirmă relația autorului cu opera sa, legătura indestructibilă, intrinsecă dintre operă și cititor, emanația de sentimente redată prin conținut și raportate la destinul scriitorului; acest destin devine general, obiectiv, prin actul de creație al conștientizării ideilor și atitudinii exprimate, care dau particularitate și autenticitate operei. În orice stadiu al evoluției literare veridicitatea faptelor din universul existențial exprimă raportul axiologic dintre adevărul vieții și confesiunea lirică, Eul-Sinelui, care reprezintă conceptul moral-filozofic bazat pe etică, estetică, aspirație și vocație în caracterul personal al artistului, care-i dă operei autenticitate și viabilitate.

Scriitorul este vocea interioară, lirică, emoționantă, inefabilă a scrierii sale, creează un univers inedit prin construirea unei alte realități, uneori imaginare, ce semnifică vocea timpului trecut, prezent și viitor, prin care se adună tensiunea sa sufletească acumulată în timpul ireversibil, dar și viziunea autorului asupra existenței umane-cosmice a viitorului. Artistul trăiește și re trăiește prin propria-i experiență dimensiuni spirituale-afective printr-un flux liric profund, prin ontologia imaginației în perspectivă. După cum am promis cititorilor în Prolog – vol. I – File de Album din Istoria Literaturii Române, Editura Ghepardul, București, 2023, continui ordinea cronologică a scriitorilor așa cum apare în „O Istorie a Literaturii Române în Imagini”, Muzeul Literaturii Române, Inspectoratul Școlar al Municipiului București, Tipar executat sun comanda nr. 2/176, 1975 la I.P. „13 Decembrie 1918”, precizând că voi folosi același mod de lucru: prezentarea fiecărui scriitor va începe cu fotografia autorului, iar pe verso cu o pagină olografă dintr-un manuscris ce-i aparține, apoi voi completa aspectele relevante ale vieții și operei scriitorului respectiv, opinii ale criticilor literari din perioada interbelică și după aceea până la 1989, ajungând până la contemporaneitate când apar noi și noi concepții literare, orientări, punct de reper în dezvoltarea istoriei și criticii literare actuale: N. Manolescu și Nicolae Oprea.

Astfel, opera „Nicolae Manolescu, Istoria Critică a Literaturii Române, cinci secole de literatură”, Pitești, Paralela 45, 2008”, după cum mărturisește autorul, a necesitat o muncă enormă de cercetare, documentare, opinii critice, într-o perioadă îndelungată de timp, cuprinsă între 1985 – 2008.

Savantul Nicolae Manolescu, prin această operă de istorie și critică literară magnifică îmbogățește cu elemente noi, inedite, documentare, critice, literatura actuală cu privire la viața și opera scriitorilor relevanți începând cu cărțile bisericești, cronicarii, Dimitrie Cantemir,... clasicii,... până la scriitorii contemporani inclusiv; este o întreagă literatură autentică în evoluția ei cu opinii critice, uneori controversate, cu elemente noi referitoare la viața și opera scriitorilor, la originalitate, stil, talent, inovații, limbaj artistic, idei, sentimente... o enciclopedie a spiritului literar românesc cuprins într-o carte voluminoasă, „greă”, atât prin conținutul de idei, cât și prin documentare minuțioasă,

cercetare, efort uriaș în munca acestui Corifeu al Istoriei și Criticii Literare al contemporaneității: Nicolae Manolescu.

În urma studierii operei de critică și istorie literară „Puncte de Reper în Istoria Literaturii Române”, Florești, Limes, 2022, a prestigiosului critic și istoric literar contemporan, Nicolae Oprea, profesor universitar și președinte al Filialei Pitești a Uniunii Scriitorilor din România, am completat cu elemente noi, documente inedite cu privire la viața și opera unor scriitori interbelici semnificativi, opinii critice, inovații stilistice, originalitate, limbaj artistic, volumul al II-lea „File de Album din Istoria Literaturii Române.

Astfel, referitor la Liviu Rebreanu: „Laboratorul de creație de la Valea Mare” și „Conturul trilogiei lui Liviu Rebreanu. Ultimul roman”. Apoi, Mihail Sadoveanu: „Romanul sadovenian al călătoriei inițiatice”, Tudor Arghezi: „Poetica florilor de mucigai”, Lucian Blaga: „Constantele liricii blagiene postume”, Ion Pillat: „Poezia toamnei argeșene”, Ion Vinea: „Ion Vinea și ora fântânilor”, Vasile Voiculescu: „Vasile Voiculescu, poetul ortodoxist”. Cartea mai cuprinde „Glose la clasici și moderni: „Istoricul integralei Eminescu, „Glose despre poetica eminesciană”, Nocturnele lui Macedonski”, „Parnasiana – simbolismul macedonskian”, „I.L. Caragiale – contemporanul nostru”, „Primele istorii ale literaturii române” după 1989, „Cercul literar de la Sibiu”, „I. Negoițescu – momente ale devenirii literare și accidente existențiale”, „Radu Stanca și resurecția baladei”, „Închisorile lui Ion D. Sârbu”, „Turciada lui Ion D. Sârbu”, „Calvarul lui Vasile Voiculescu”, „Paul Goma și ultima înstrăinare”, „Romanul expatrierii” etc.

Criticul și istoricul literar contemporan, Nicolae Oprea, prezintă istoricul și importanța semnificativă a revistelor literare „Echinox”, „Cercul literar de la Sibiu/Cluj și relația dintre Echinox-ul de la Cluj cu „Cenaclul de luni” din București înființat în 1977, sub conducerea lui Nicolae Manolescu, „Euphorion”, „Viața Românească”, despre opinii ale istoricilor și criticilor literari interbelici până la 1989 și după aceea, până în zile noastre.

Ilustrul critic și istoric literar Nicolae Oprea desfășoară o activitate laborioasă de cercetare cu privire la evoluția și orientarea literaturii actuale pe un făgaș „sănătos”, demn, bazat pe criteriul valoric recuperator, obiectiv, pe spirit critic, pe moralitate, etică și estetică în scopul creării unei literaturi autentice, cu formule noi ale exprimării artistice, inovații stilistice, opinii critice și valoroase ale criticilor și istoricilor literari interbelici până în contemporaneitate.

Trebuie să menționez că volumele de critică și istorie literară ale profesorului universitar Nicolae Oprea: Puncte de Reper în Istoria Literaturii Române”, Florești, Limes, 2022 și „Opțiuni de Cronicar”, Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2023, mi-au fost foarte utile în cercetare, documentare, opinii critice, elemente noi – inedite cu privire la viața și opera unor scriitori relevanți din literatura interbelică ce aparțin literaturii naționale și universale, în „File de album din Istoria Literaturii Române” – vol. II.

Consider că aceste cărți și multe altele, publicate de profesorul universitar, critic și istoric literar contemporan, Nicolae Oprea, sunt necesare ca studiu pentru studenți, profesori, cercetători, scriitori, intelectuali și oameni pasionați de literatură, dornici de a-și îmbogăți cultura.

(Din „File de Album din Istoria Literaturii Române”, vol. II – Prolog – carte în curs de apariție la Editura Bibliotheca, Târgoviște)

Scriitorul – Un altfel de OM

În orice epocă istorică scriitorul, prin pana lui vrăjită și-a însușit și asumat unele trăsături ale caracterului său prin atitudinea sa față de universul existențial raportat la cultura, valorile umane, veridicitatea faptelor, viziune, aspirație, talent, sensibilitate, etică și estetică prin care exprimă o stare de spirit intrinsecă, unică în creația sa artistică. El reprezintă Eul-Sinelui, ideile, conștiința etică și estetică, frumosul ramificat precum

crengile unui copac în toate direcțiile existenței umane, un copac trainic și rezistent, cu rădăcini înfipite adânc în seva pământului, un hățiș de sentimente cere creează universul inedit, original al operei sale. Opera scriitorului semnifică diverse ipostaze lăuntrice, destin confesiv, inefabil, o retrăire de sine la dimensiuni spirituale, afective, izvorâte dintr-o tensiune sufletească aparte, axiomă legată între scriere și cititor, vibrații lirice într-o viziune ontologică, dând creației sale o notă personală. Am fost întrebată de mai multe persoane: „De ce scrieți?”

– Scriu pentru că așa simt, a fost răspunsul meu.

Nu e vorba de faimă/ Nici de mândrie; E vorba de idei, Care vin din tine/ Și se-aștern ca un cer/ De iubire, de vrajă,/ De strajă,/ Pentru firul luminii/ Ce-l ai în ascuns...// (Vol. Aș vrea clipa „Scriu” – pag. 13-14).

E greu să înțelegi un artist. E aproape imposibil să pătrunzi în cele mai tainice corzi ale sufletului său, să înțelegi cu adevărat ceea ce scriitorul dorește să reliefeze prin conceptul moral-filozofic al universului existențial, liric.

Artiștii au o lume a lor/ În care se pot înțelege,/ Prin gesturi, prin vorbe,/ Prin grai nerostit./ E de-ajuns doar o privire/ Aruncată spre vânt;/ O tăcere, un zâmbet/ Un deget întins/ E de-ajuns pentru toți.// (Vol. O lacrimă ce curge – „Soartă de artist”, pag. 81).

Scriitorul (că despre el este vorba) se naște cu acest dar divin-talentul, pe care nu-l are oricine. De aceea repet: Scriitorul este Un Altfel de Om.

Camera de scriitor

De-a lungul vieții într-o cameră de scriitor sunt adunate o grămadă de lucruri materiale, dar mai ales, spirituale, prin fiecare amintire re trăită, legată de fiecare obiect din interior ca dimensiune lirică; acestea nu se uită deoarece, tu, ca scriitor, ai intrat într-o rezonanță spirituală cu el și te simți confortabil în preajma lui. De exemplu cărțile, pentru fiecare scriitor semnifică Eul-Sinelui, gândurile exprimate prin scris, emoțiile, pasiunea, o multitudine de sentimente de iubire, de dragoste, de bucurie, de suferință, de dezamăgire, de credință și speranță. Cărțile sunt de fapt, vocea nerostită a fiecărui scriitor, dialogul cu Sinele, visele, aspirațiile, vocile trecutului, prezentului și viitorului într-o conexiune astrală inimaginabilă. Camera de scriitor poate fi modestă, simplă, care aparține unei case vechi de lut de la țară, lăsată ca moștenire, întreaga veșnicie a satului românesc, regăsirea copilăriei plină de farmec și jocuri, diamantul de suflet al unui timp ireversibil.

Casa pe care/ O cunosc din străbuni/ Ascunde din veacuri/ Miroas de alun/ E o casă în care/ Pentru că, prin tavan/ Curge șirul de ani./ Nu aș da-o nimeni/ La străini sau vecini/ Că acolo trăiesc/ Orice zgomot divin./ O păstrez și-o iubesc/ Ca pe-un dor de părinți.// (O lacrimă ce curge – Casa pe care...”pag. 90-91).

Camera de scriitor poate să aparțină și unei vile de lux, unui bloc etc. Nu contează; important este că orice scriitor este legat afectiv de tot ce aparține acesteia. Este o interferență cu destinul intim, subtilă, este camera în care scriitorul a vorbit în tăcere cu cărțile, cu masa de scris, cu biblioteca, cu fotoliul, cu amintirile, cu spiritele, cu gândurile... într-o simbioză de prietenie, de reciprocitate a sentimentelor.

Camera de scriitor semnifică o conglomerare de simțuri, o cetate de valori umane, o trăire emoțională, un întreg univers liric care leagă scriitorul de opera creată, scrisă în acest spațiu dimensional și spiritual, o legătură de minte, de suflet, de inspirație, de reușite, de revelații absolute. Pentru fiecare scriitor orice lucru are o anumită valoare semnificativă care se identifică cu tot ce a trăit artistul în labirintul lui de suflet de-a lungul vieții, crâmpie de trăiri lăuntrice. De aceea afirm că scriitorul este un altfel de Om, care vede viața în viziuni diferite, cu simțiri și atitudini diferite.

Cultură să ai/ Este tot ce-ți dorești/ Pentru Eul din tine/ Infinit univers.../ Să prețuiești ce ai din naștere/ Talentul de artist! Nu-l are oricine./ Fii mândru pentru propriile tale creații...!//

George Coandă

Orizonturile lecturii libere

Liliana Badea Cârstea, o poetă cu har... visând printre anotimpuri

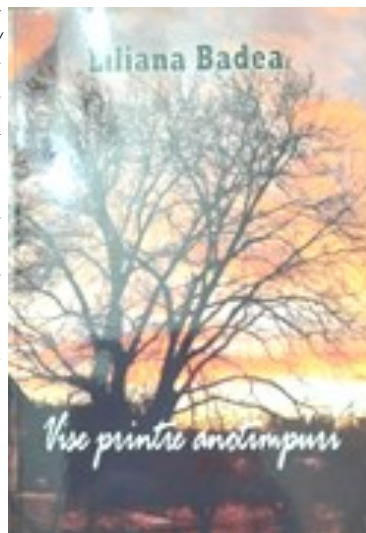
Liliana Badea este un caz oarecum atipic de scriitor care, cu încăpățănare, de multă vreme, preferă să nu iasă zgomotos în agora ci, dimpotrivă, să stea în fața calculatorului, în intimitatea familiei sale într-un, așadar, refugiu creator, comunicând pe cale virtuală cu lumea literară, și românească și de peste fruntarii. Din această pricină a fost descoperită cu întârziere și de târgoviștenii săi și cu surpriză, de istoricii culturali ai locului, când, de pildă, cel care-și așterne acum gândurile / opiniile sale despre cea mai recentă carte de versuri a **Liliane Badea**, având pretenția, ca jurnalist cultural, până la momentul când, din întâmplare, a dat peste un CV al ei pe net, că-i știa pe toți creatorii de literatură din fosta Cetate de Scaun și Voievodală, dar și din județul al cărei capitală este, a avut o plăcută revelație. Căci, **Liliana Badea**, onorată cu numeroase premii în țară și străinătate, dar și membră a unor asociații scriitoricești din România și din Canada, este o poetă în adevărata putere a cuvântului, peremptorie mărturie în acest sens, dejucând-o și volumul „Vise printre anotimpuri” apărut la Editura Castrum de THIMES, Giroc, 2024.

Glisând între versul prozodic și versul liber, **Liliana Badea** face, în acest volum de referință pentru actul său creator, o demonstrație convingătoare, că și-a forjat cu abilitate și augmentativ propria **ars poetica**, și că știe / a învățat să transfigureze realitatea înconjurătoare, experiențele trăite / provocate de această realitate în trăire lirică profundă. Și, mai mult decât atât, chiar și-a construit o viziune filozofică asupra sensului lucrurilor, în fond, a existenței umane. Ca în acest poem:

„Suntem puternici ca stânca sub soare, / Dar nu simțim decât prea târziu, / Când suntem prea aproape... / Că suntem mai fragili decât nisipul / Pe care-l spală marea dintr-o suflare / De ape. / Suntem mai vremelnici decât frunza / Toamna, / Mai răătăciți decât pasărea în furtună / Și mai aproape de stingere decât lumânarea / Sub un suspin de lună...” (Cu fiecare clipă).

Și ca să nu fiu acuzat de un discurs encomiast, este bine de spus, spre propria-i autodepășire, că Liliana Badea mai are de aruncat peste bord unele exprimări care țin de naivități produse *fuga calamum* dar, de bună seamă, Liliana Badea, perfecționistă, după cum o știu, să le eludeze în viitoarele volume.

Însă, ceea ce este necesar de a fi reținut: Liliana Badea a devenit deja o voce distinctă a liricii feminine târgoviștene, cât, pe cale de consecință, și a literaturii pe care cetatea întemeietorilor poeziei și limbii moderne românești o oferă astăzi atât de relevant, culturii acestei țări sub semnul confrerii continuatorilor celebrei școli de la Târgoviște.

Liliana Popa

Profil de poet Silvana Andrada Tcacenco

Silvana Andrada Tcacenco este poeta ce singură și-a construit climaxul ideatic prin propria reflecție și printr-o sinteză a tăcerilor, a ascultărilor, a ne deslușirilor, a adierilor, a ecurilor ce se întorc uneori în cuvinte, prin metafore dar mai ales prin revelații. Unele poeme prin detaliile figurative, prin dialogul dintre strigăt și tăcere sau prin termenii antonimici pot clasifica viziunea sa poetică ca îndreptându-se spre o estetică a tăcerii.

La Blaga există o estetică a tăcerii prin conceptul său blagian al antinomiilor transfigurate într-un cadru expresionist, între strigăt și tăcere.

Asemănări ce există prin contrast, în oglindă, cu expresionismul lui George Bacovia.

Și totuși zgomotele, bătăile altor inimi transcend și ajung să urce treptele tăcerii scrisă pe hîrtie.

Și totuși antonimiile sînt universul viziunii sale poetice. Anticlimaxul, cel dezamăgitor, cel care rupe tăcerea cu strigăte, zgomote, clopote și tăceri, altfel de tăceri, o face să se întoarcă în turnul său de fildeș, în pădurea sau castelul Silvanei.

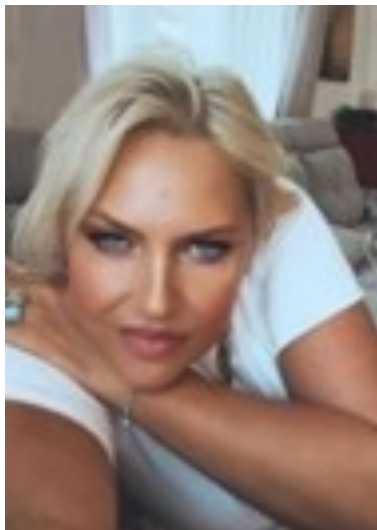
Silvana are o frenezie în fața frumuseților lumii, uneori se transcrie, iar dacă într-o zi ar începe să picteze și-ar realiza portretul cu tușe sigure, clare, translucide.

Senzația mea, devenită convingere pe măsură ce i-am citit poemele, este că poeta al cărui nume pădurea însăși i l-a împrumutat este și se lasă cotropită, invadată de freamătul pădurii, al universului, fără a face analize, clasificări arhitecturale, tipologice, conceptuale. Crede în iubire, în frumusețe, în nemurirea lor, în adevăr, în supremația binelui.

Retorica nu e doar arta de a vorbi frumos ci și de a convinge prin argumentație dar mai ales prin măiestrie. Silvana Andrada Tcacenco are o inteligență sagace, gândește repede, chiar în timp ce creează privind din mai multe unghiuri, are inteligență artistică, candoare, înțelegere dar mai ales iubire, iubire pentru oameni, pentru tot ce o înconjoară...

O temă recurentă este cea a iubirii, iubirea care trece prin timp și spațiu, dincolo de nemărginiri, de neuitări, de moarte:

„E universul meu zdrobit de universuri./ Precum o rimă calmă e prinsă între versuri,/ Cu șansa ei înfimă

de-a se elibera./ De-a picura în suflet apoi a vindeca.// Pe gândul meu de tină mai suprapun o clipă./ Pană cu pană stăruie spre-a-mi construi aripă./ Să-nlocuiesc căderea cu un albastru zbor./ Să mă înalț la ceruri, deplin, fără să mor./ Căci am murit atâtea în timpuri suprapuse./ De-atâtea ori, murit-am fără de chin, lăsat”//.

Freamătă pădurea, căpițele de fân par învelite în foiță de aur, Silvana Andrada Tcacenco creează imagini plastice nu cu penelul, cu gândul și pana sa, ca o pasăre măiastră ce vede totul de sus și mai coboară uneori printre oameni, printre copaci:

„Încremenită în timp,

Douăzeci de ani în urma viitorului

Nu știi dacă Silvana Andrada Tcacenco are un summum de întrebări la care își tot răspunde, dar poemele ei curg, unele cu lumină eseistică, pentru că se simte poetul căutător al sensurilor existențiale, ascunse sau misterioase, dar și al neprevăzutului.

În vortexul realului dar și al visului în care se rotește pare cea care știe că visul nu moare și că această convingere vine dintr-o credință de demult pe care a aflat-o cu luciditate, într-o conciliere a senzorialității cu regimul meditativ pe care se repliază, redefinindu-se ca ființă înconjurată de oameni sau de himere:

„La început a fost cuvântul./ Un singur verb, probabil ca povață./ Ce dăruit s-a risipit în cântul/ Rostirii lui Adam, în prima-i, muritoare, zi de viață./ Și trebuie să i-l fi spus și Evei./ În noaptea dăruirii, sub o stea./ Când îi șoptea din tainele iubirii./ Acel unic cuvânt pe care el îl cunoștea”//.

Silvana Andrada are o frenezie în fața frumuseților lumii, de la senzualitate și candoare la interogații și reflexii parcurge distanțe într-o trăire empatică, profundă a lumii.

Poemele curg, unele cu lumină eseistică, se simte poetul căutător al sensurilor existențiale, ascunse sau misterioase, dar și al neprevăzutului, neprevăzut ce ne însoțește la fiecare pas....

Silvana despre ea însăși

O poveste despre mine începe cu speranță. Cu o copilărie în care iubirea a fost unica monedă de schimb în trocul acestei lumi.

Nu am habar cum ar putea fi altfel, întâlnesc zilnic realități pe care le văd ca intersecție de drumuri și oricâte direcții ar fi, știu sigur ca una este întotdeauna a luminii.

Rătăcirile sunt sădite în noi și încerc ca Haensel și Gretel, în sens opus, să mă întorc din lumină spre a-mi aminti drumul, pe care nu voi a-l străbate niciodată.

Sunt în fond un copil rătăcit care știe sigur unde nu vrea să ajungă.

Mai știu ca iubirea poate ucide și îl feresc pe Siegfried de iubirea mea.

În rest mă împart între real și ireal ca o celulă care vrea să trăiască, nu cu orice preț ci cu rod.

Cred în frumosul acestei lumi cu puterea cu care sfinții au avut-o în sacrificiu.

Trăiesc pentru mine și pentru totdeauna și știu că răspund deplin pentru tot ceea ce știu și ceea ce nu știu, mă încred doar în apă, aer și foc și logică rostului de a fi.

Cred sincer ca nu există nimic ucigaș aici, sunt doar himere, cărora ne plecăm conjunctural.

O poveste despre mine este o poveste simplă cu a fost, este și va fi, doar a ceea ce rămâne să conteze.

Despre mine nu pot spune mare lucru, dar dacă voi fi întrebată despre măreția lumii mele, mi-ar trebui infinitul doar pentru a-i contura începutul.

Există atâtea măreții în existențele noastre minuscule iar eu, doar o încărc într-o arca, pe care o voi lua cu mine.

Silvan G. Escu

Eminescu, atât. Destul

Atât, doar atât am putea spune despre Eminescu, doar numele. Altfel, am putea folosi cele mai cuprinzătoare dar și cele mai tocite epitete și tot n-ar fi destul.

„A vorbi de poet este ca și cum ai striga într-o peșteră vastă. Nu poate să ajungă vocea până la el fără să-i supere tăcerea. Despre el trebuie vorbit pe șoptite”, spune Arghezi. Iar mai departe, tot el: *„Unde nu te poți urca, te uiți și te mulțumești cu câteva imagini vapoaze”,* încheie poetul „Cuvintelor potrivite”.

Așadar, prea multe cuvinte și spuse cu prea mult patos sunt de prisos, fiindcă, așa cum am afirmat cu o altă ocazie, Ziua Culturii Naționale și nu Ziua Națională a Culturii cum zic unii, este sinonimă cu numele său. Eminescu ar fi suficient pentru a defini această sărbătoare. Alte cuvinte ar fi de prisos, spuneam, însă mintea ne îmboldește gura să se deschidă spre vorbire... În șoapte, cum am fost sfătuiți...

În scurtă sa existență, poetul a gândit și a scris la nivelul cel mai de sus, cât alții în mai multe vieți. Dacă l-am respecta, nu l-am întoarce toată ziua bună ziua pe toate părțile, pe toate fețele, nu l-am mai diseca atât de parcă ar fi numai bun de folosit ca material didactic, unul obișnuit, comun. Nu, oameni buni, Eminescu este viu! Unii, căinoși desigur, îl atacă din toate direcțiile cu o nefirească fervoare urmărind o poziționare cât mai în față în ochii opiniei publice; cu orice chip, chiar și cu riscul căderii în ridicol.

Cu mintea și cu pana sa, ambele nici măcar egalate, Eminescu a abordat mai toate genurile literare, la care a adăugat concepte și precepte filosofice, făcându-și timp să ducă și o susținută, impresionantă prin frecvență și volum, activitate gazetărească, atingând mai toate domeniile, dându-le cea mai înaltă, responsabilă și, de cele mai multe ori, corectă interpretare.

Fără să fie ușă de biserică și nici pe departe practicant, totuși nu ar fi putut să rămână dator religiei, ca scriere desigur, chiar dacă unii specialiști, cu aproximative argumente, nu -i așa, îi impută măcar lipsa de consecvență în această privință. Însă, punctele sale de vedere, doar unele și doar uneori, sunt contradictorii tocmai din dorința de a da o cât mai amplă și lămuritoare măsură a celor afirmate. Și, de ce nu, de a se îndoii. Desigur, ca o parte dintre noi de altfel, are dreptul să se prosterneze, dar în același timp să se și întrebe, dacă nu chiar să se revolte împotriva neputinței de a înțelege anumite... neînțeleșuri, să zicem așa. Ceea ce și face în scrierile sale, cu precădere în poezii. Ce știm sigur este faptul că a tratat religia urmărind mai ales să dea o interpretare filosofică și poetică a acesteia. La fel de bine știm că a fost influențat în bună măsură de gândirea filosofică a lui Schopenhauer, însă a enunțat propriile concepte în această uimitoare întreprindere literară.

Așadar, ne vom ocupa de această latură a gândirii și scrierii sale, religia, abordare mai puțin cunoscută, în orice caz mai puțin adusă în atenția opiniei publice sau a iubitorilor de Eminescu, așa cum sper că sunt.

A scris și militat pentru perfecționarea învățământului de toate gradele, atât prin cunoștințe științifice cât și prin educație morală care să includă și religia, așa cum de altfel s-a referit la religie pentru „*veciniciile ei adevăruri morale*”.

Dacă în anumite versuri poetul este năvalnic, efervescent, sau doar optimist, în altele și mai cu seamă înspre finalul poeziilor lasă impresia unei resemnări în fața forței divinității, îmbrăcând umil haina unui învins, în orice caz a unei stări egală cu un calm trist.

Referitor la acest mod de gândire eminesciană ne vin în ajutor poeziile sale cele mai reprezentative. Cel mai adesea luată în discuție este poezia **Rugăciunea unui dac**, în care, la început, Eminescu identifică moartea morții și învierea vieții cu însuși zeul creator; totuși, aici, moartea, în concepția sa, e încă antiteza vieții. Tot la începutul poemului, Eminescu mulțumește creatorului pentru că **El** (cu **E mare!**) i-a dat ochi să vadă lumina zilei, motiv pentru care vrea să-i aducă cântare și totodată recunoaște că farmecele milei i-au umplut inima. Pentru ca mai apoi, în strofele 4 și 5, chit că atitudinea sa este asociată unei tristeți apăsătoare, intensificată cu anii, trecând prin treptele de suferință până spre stingere, dorința pe care o exprimă poetul nu este cea a autochinuirii, ci o dorință de-a avea tăria sufletească să îndure chinul,

„*Gândind la tine nu voi/ Îmi blastăm însuși eu mântuirea, (cum s-a strecurat această greșală?!)/ Orb, nebun, care blastămă firea/ Ce-ar vrea din fruntea-i să sting-un nor.*”//

Pentru ca, deodată, toată bucuria și toate *farmecele (în sensul de minuni)* să se transforme în ură și blestem. Acest final pesimist e tipic eminescian, pornit din revolta resimțită contra nedreptății lumii în **Geniu pustiu, Înger și demon și Împărat și proletar**. Însă aici, în **Rugăciunea unui dac**, revolta este mai aspră, mai virulentă și mai pesimistă, fiind îndreptată împotriva lumii însăși. Demonul eminescian, care a strigat în **Mortua est... „Pe palida-ți frunte nu-i scris Dumnezeu”** încă nu s-a astâmpărat. „*Gândurile... rebele contra cerului deschis*” încă îl neliniștesc.

Dorința dacului din final de a fi lovit și ucis contrastează puternic cu bucuria de viață și devotamentul din prima parte a poeziei, iar ura și blestemul din ultima parte întristează cu adevărat.

La un moment dat Eminescu a dat acestei poezii titlul **Nirvana**, pe care ulterior l-a abandonat, revenind la **Rugăciunea unui dac**, așa cum avea să fie consacrată. Renunțarea e semnificativă și își găsește explicația în faptul că în 1879 poetul, aflat în centrul maturității sale creatoare, a ajuns să deosebească între nirvana și moarte.

E interesant faptul că în timp ce aproape toți eminescologii români afirmă că izvoarele gândirii eminesciene expuse în această poezie sunt preluate din cultura indiană, unui indian, familiarizat cât de cât cu poezia eminesciană, i se pare că sentimentele de bază ale poeziei au un izvor autohton de inspirație, la care se adaugă doar unele împrumuturi din filosofii indiene.

Filosofia poetului rămâne strâns legată de budhism. În creațiile și încercările poetice din anii 1879-1883 se observă o preschimbare în modul de gândire, în spiritualitatea lui Eminescu. Frământările sufletești de început se domolesc și se liniștesc treptat, gândurile se interiorizează din ce în ce mai mult și viziunea sa filosofico-religioasă survolează constant spre o atingere superioară. Iar în acești ani, alături de învățăturile lui Buddha, traduse de el, se întâlnesc ecouri ale propriilor sale idei. Iar rezultatul este că gândurile acumulate se conturează și se cristalizează în „Glossă”, cea mai budhistă poezie a sa. Ne atrage atenția o versiune a strofei a treia, așa cum apare în ms. 2275 B (cca 1881): „*Toate mor spre a (se) naște/ Și se nasc spre (a) străbate/ Cercul ce nu-l pot cunoaște/ Toate vechi și nouă toate*”//

Strofa a șasea susține ideea „*Nu spera și nu ai teamă*”. Și pentru a nu-și face loc nici o urmă de îndoială, patru variante ale acesteia din ms. 2289 (cca 1876) rostesc explicit numele lui Buddha.

O altă variantă din ms. 2282 (1882) cuprinde următoarea imagine: „*Numai muzica din sfere/ Izvorând în cer te cheamă*”.

Calmul, detașarea și nepăsarea față de precara însemnătate a vieții cotidiene, trăsăturile definitorii ale **Glossei**, marchează o atitudine potrivită celui care urmează calea filosofică a lui Buddha. Simplitatea stilului din această poezie izvorăște din luciditatea unei minți interiorizate, cu circuit închis, să zicem așa.

Poezia postumă **Eu nu cred nici în Iehova** a fost scrisă în 1876, însă în perioada ieșeană poetul a mai lucrat la ea, fără însă să o publice. Aici Eminescu ne face o confesiune: „*Eu nu cred nici în Iehova, nici în Buddha Sakya Muni*”, dar această afirmație negativă (!) este rezultatul unei amărăciuni de moment și nu răzbate nici o lipsă de încredere în filosofia buddhistă. Ba mai mult, într-un manuscris unde se află și **Glossă** și **Luceafărul** poetul afirmă fără tăgadă: „*Eu sunt buddhist!... Religia mea îmi comandă (să înțeleg..., nota noastră) că degeaba răul se zbate, degeaba răutatea se frământă, degeaba minciuna luptă, căci luptă în contra unei puteri constante... a adevărului*”. Și, altundeva: „*Avem de combătut întunericul – Turan – sub formă de minciună, sub formă de invidie, sub formă de mișelie – noi, Aryas, – luminoșii*”. Iată, aici, un Eminescu deloc pesimist, convins de lipsa de putere a răului și îndreptățit să creadă că există ieșire din suferință.

Așadar, putem spune că buddhismul a fost mai mult decât o pasiune intelectuală a lui Eminescu. Buddhismul a fost un strașnic îndrumător spiritual, un aliat filosofic al geniului românesc.

Anul 1872 marchează o perioadă de tranziție în viața și în gândirea lui Eminescu, când el își termină (sau lasă baltă!) studiile la Viena și le începe pe cele de la Berlin. Urmare acestui fapt, se conturează imaginea cosmogonică din ce în ce mai limpede, așa cum se poate remarca în câteva versuri dintr-o ciornă a **Scrisorii I**, aflată în ms. 2258 (1874).

„*Nainte de a fi soare și înainte/ De-a fi o lume, el (creatorul, adică, nota noastră) o și clădește/ În mintea lui – un Chaos neguros/ Apoi din Chaos el rupând fășii/ În șiruri comandează legioane/ De sori, de lune, de planeți puternici*”

Remarcăm aici că într-un fragment din ms. 2259 (cca 1872) care apare alături de poezia citată mai sus, Eminescu a imaginat că o putere creatoare trimite astrele într-un haos preexistent: „*Într-a haosului lumii trimiți colonii de stele/ Pe câmpiile albastre ale cerurilor tale/ Stupi bătrâni trimiți tu– (n) lume mândre colonii de stele/ Ce roind în fluvii albe se-mprăstie-n (in)fini/ În a raiului prisacă stă moșneagul plin de zile Dumnezeu/ Pe-ale cerurilor câmpuri, mâni albastre culeg miere/ Pe câmpiile albastre ale cerurilor nalte*”.

Poate că aceste versuri nu se ridică la valoarea literară, poetică obișnuită pentru standardul eminescian, dar cu certitudine ele reliefează o structurare a cunoștințelor care-i permit poetului o mai corectă eficientizare, care să vină în întâmpinarea formării unei viziuni cosmogonice solide. Pentru ca, ulterior, peste doar doi ani, în 1874, în ms. 2258, el deja concepe și aduce în discuție și în atenția noastră că Dumnezeu a creat haosul prin voința sa și apoi a creat lumea din acest haos. Imediat însă, urmare cine știe cărui resort de trăire interioară, să se întrebe:

„*Au cine-i zeul căruia noi ardere aducem?*”

Sau, mai abtîr, dar mai conciliant, mai înțelegător și întrucâtva mai supus: „*Și cercetând în suflet mă-ntreb umil în sine-mi/ Au cine-i zeul căruia plecăm a noastre inimi*”. După care, doar puțin mai departe, spune imperativ: „*Sus inimile voastre/ Cântare aduceți-i!*”

În **Odă în metru antic**, care reprezintă una din cele mai frumoase creații eminesciene, cumpănită între poezie și filosofie, între patimi și meditare, îl regăsim pe

Eminescu gândindu-se filosofic, în loc de filosoful **Glossei**. Aici necesarul (!) rece filosofic e din nou înlocuit de focul poetic: „*Focul meu a-l stinge nu pot cu toate/ Apele mării*”, recunoaște însuși poetul. Și totuși, parcă pentru a le reechilibra, aspiră către acel rece: „*Piară-mi ochii turburători din cale,/ Vino iar în sân, nepăsare tristă,/ Ca să pot muri liniștit, pe mine/ Mie redă-mă!*”//

Deși aproape în permanență este apăsător de zădărnici dorințele lumești, totuși în jurul anului 1872 se încheagă mănunchiul întrebărilor legate de viață, moarte și nemurire, apărute în mintea poetului chiar de la vârsta de 16 ani. În acel an apare un fragment poetic, **Cerul albastru**: „*Ce-i etern? Cine consumă sâmburul aurit din soare?/ Lumina se pierde spre pieire ca izvoarele-n spre mare/ Ca și vremea-n orologii e-nplântată adânc în noi/ Cine filele albastre și-nstelate le întoarce/ La a Creațiunii carte... cine firul lung îl toarce în fuorul Veșniciei pân-n ziua de apoi?*”//

Acest scurt fragment cuprinde esența **Scrisorii I**. Apare aici o concepție cosmogonică care explică și statuează nașterea tuturor creaturilor dintr-un izvor comun și, evident, întoarcerea la el. Dar încă se întreabă: „*Au cine-i zeul căruia noi ardere aducem?*”. Cu toate acestea, pradă unui sâmbure de îndoială, (conform ms. 2306 ff.68-69 cca 1877) Eminescu neagă acest concept prin următoarele versuri: „*Pământul, marea, cerul, văzduhul, lumea toată/ Erau din rândul celor ce n-au fost niciodată*”//

Cu toate acestea, în primele două strofe ale versiunii finale conceptul existenței inițiale a zeului unic, creator, este accentuat îndestulător:

„*Pe-atunci erai Tu singur*” (Tu, cu T mare!)

Conceptul veșniciei este exprimat clar și concis printr-un singur vers: „*Nu era azi, nici mâine, nici ieri, nici totdeauna*”. Poezia începe cu o expresie referitoare la timp „*pe când*”, după care, prin versul arătat mai înainte, urmează imediat negarea existenței timpului, așadar găsim o superbă antiteză despre absența timpului în Timp.

În cele două poezii cosmogonice, **Rugăciunea unui dac** și **Scrisoarea I** întâlnim ecourile celor două imnuri vedice, „Imnul Creațiunii” și „Imnul către zeul necunoscut”, ambele nestemate ale culturii indiene. Viziunea procesului cosmogonic o găsim în excepționalele următoare versuri din **Scrisoarea I**: „*Dar deodată-un punct se mișcă... cel întâi și singur. Iată-l/ Cum din chaos face mumă, iară el devine Tatăl.../ Punctu-acela de mișcare, mult mai slab ca boaba spumii/ E stăpânul fără margini peste marginile lumii/ De-atunci negura eternă se desface în fâșii/ De-atunci răsare lumea, lună, soare și stihii.../ De atunci și până astăzi colonii de lumi pierdute/ Vin din sure văi de chaos pe cărări necunoscute/ Și în roiuri luminoase izvorând din infinit/ Sunt atrase în viață de un dor nemărginit.*”//

Un lucru este cert, versiunile finale ale poeziilor tipărite în timpul vieții poetului arată că Eminescu a crezut în existența unui Dumnezeu unic și personal. Oricât ar fi fost de nonconformist, și a fost!, tocmai din religiozitatea sa, Eminescu nu ar fi fost de acord nicicum ca în biserici, golite de sufletele enoriașilor, să se înstăpânească trupuri murdare moral, băutura și desfrăul.

Nu pot să închei înainte de a aminti că a fost un vizionar, a explicat mai bine decât oricine altcineva, cel puțin în spațiul românesc, începuturile, a toate câte sunt. Voi da doar un exemplu, însă atât de sugestiv: Pentru timp - ca scurgere a vremii – poetul are un concept aparte, o interpretare sui-generis, materializată printre altele în următoarea strofă cu maximă încărcătură filosofică: „*Din orice clipă trecătoare/ Ăst adevăr îl înțelege/ Că sprijină viața-ntreagă/ Și-nvârte Universu-ntreg*”//

Și totuși, să încheiem cu Arghezi: „*Cine nu citește la timp/ Înțelege prea târziu...*”//

Luci Coarnă

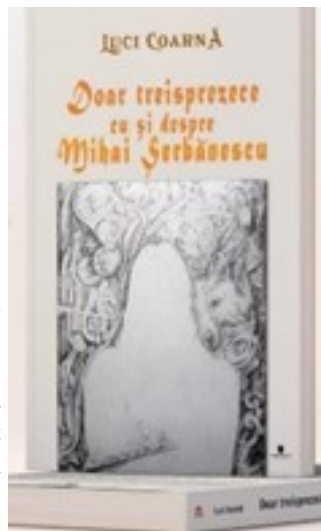

Doar treisprezece cu și despre Mihai Șerbănescu

Fiecare om are întâmplările proprii în această viață, dar ale profesorului pictor Mihai Șerbănescu, ies din comun. Le-am ascultat în timp, amuzându-mă, le-am filtrat printr-un proces de obiectivism și de comun acord am început să le așez într-o carte. Am intitulat-o “Doar treisprezece”, deoarece maestrul Șerbănescu și-a făcut apariția pe acest pământ într-o zi de 13, motiv pentru care cartea cuprinde treisprezece povestiri, treisprezece “tablouri” inedite, ușor de lecturat, pe care îmi place să le numesc pastile antistress. Am început cu întâmplări nostalgice din nevinovata copilărie, dar părăsind cumințenia acesteia am pășit treptat pe poteca discretă a neînfrânatei tinereți ajungând în rostogolirea timpului la timpul prezent, unde găsim împletiri ale vieții din maturitate. Domnul profesor este un deosebit narator, care vorbește așa cum pictează, creează imagini vizuale, captează atenția, are carismă, te provoacă să-l asculți și să devii martor al legăturii lui celeste cu energia pietrelor, a zidurilor ce stau să pice, al caselor părăsite, dar și cu vietăți, care-i sunt trimise de divinitate. El numește îngeri câinii și pisicuțele, de care nu se poate lipsi... Mihai Șerbănescu este o vastă enciclopedie, este o carte nescrisă încă. Mă bucur că mi-a acordat încrederea de a-i așterne pe hârtie câteva momente remarcabile din multele pe care le-a trăit... nu știu dacă am reușit să transmit ceea ce a simțit de fiecare dată, m-am străduit. Las cititorului dreptul de a mă judeca!

Metropolitan Museum – New York Times Square

Situată în cartierul Manhattan al New Yorkului, Times Square este o mare atracție turistică a lumii, o intersecție comercială faimoasă și surprinzătoare. Locul este grandios. Un spectacol de lumină și culoare, creat de multitudinea reclamelor care îmbracă zgârie norii, dar și de modul de prezentare mai mult decât strălucitor al firmelor gigant care au sediile centrale în aceste locații. Am citit cândva că luminile acestea înfrățite, intensitatea și puterea lor sunt vizibile din spațiu...sper să nu confund... Totul e viu... zi și noapte... multiculturalitate maximă la fiecare pas...

*

Ca o ironie a sorții, eu, tânărul și entuziastul Mihai Șerbănescu aterizez în 1991, în acest vis, (e prea mult spus vis, nici măcar nu-mi conturasem ideea de a pleca vreodată în America la momentul respectiv) realizabil la momentul acela, doar printr-o ciudată întâmplare. Pot să mulțumesc cu recunoștință pentru acest lucru, unui mare iubitor de artă american și colecționar în același timp, care trecând ocazional prin Târgoviște a vizitat fosta galerie de artă a orașului, unde eu deschiseseam o expoziție dedicată memoriei lui Mircea Eliade.

Este vorba de profesorul Leonard Linkaun, unul din fondatorii implantologiei dentare din lume. Acesta a fost punctul în care drumurile ni s-au intersectat. De aici a pornit o colaborare și o prietenie frumoasă care a durat până la plecarea dânsului din această lume. Aș vrea să fac o mică paranteză, spunea profesorul Șerbănescu, în timp ce povestea, vreau să semnalez un lucru aparent fără însemnătate, dar care m-a uimit și m-a sensibilizat profund.

Am mers împreună la Curtea Domnească din Târgoviște. Aici, domnul a început să mângâie delicat zidurile turnului...am rămas mut, neînțelegându-i gestul...și îl întreb de ce a făcut asta. Răspunsul a venit prompt....„Vă dați seama câtă istorie e aici, câți domnitori au trudit pentru acest loc. În America nu mai există construcții așa vechi care să te încarce cu atâta energie”...Am cugetat și i-am dat dreptate, întrebându-mă, câți români fac oare asta?!

*

Artiști din toate colțurile lumii se prezintă vizitatorilor, la scenă deschisă, în Times Square... absolut din toate domeniile dans, muzică vocală, instrumentală, gimnastică, sport, circ, pictură, sculptură, culinar, etc. Cine are de prezentat sau de transmis ceva, cine vrea să se facă cunoscut, aici este locul cel mai potrivit, o rampă de lansare.

De multe ori peste zi, dar și seara târziu ieșeam și eu la desenat portrete, alăturându-mă echipei artiștilor plastici. Prin spatele nostru treceau zeci, sute de persoane, care ne priveau lucrând și ne admirau munca. Mulți veneau cu intenția de a se lăsa portretizați, caricaturizați. Nu aveau cum să ne selecționeze, numai privind ne cântăreau cumva profesionalismul, înainte de a-și alege maestrul. O altă categorie de oameni ieșeau pur și simplu la plimbare.

Mâzgălici eram mulți... unii cu diplomă, alții fără... aici nu conta. Mi-am ocupat un loc printre ei, convins fiind că cele câteva portrete expuse vor atrage atenția și voi fi unul dintre favoriți... Trebuia să ai talent și rapiditate la lucru..Aici nimeni nu avea timp de pierdut.

*

...Într-una din seri, nopți mai exact că era trecut de ora 24, am observat o mașină deosebită care a oprit în apropiere. Era clar că nu vedeai frecvent așa ceva... ziua circulau numai taxiurile galbene. Să nu mă întrebați de marcă... nu sunt în măsură să vă spun, că habar nu am. Șoferița, tipul fotomodel nu alta, coboară din mașină și atrage magnetic toți ochii către ea. O fustă scurtă, de un alb imaculat îi lăsa la vedere picioarele care privite de jos în sus păreau interminabile. Sandalele roz-piersică aveau tocuri așa înalte că te mirai

cum ofereau atâta stabilitate încât să-și poată păstra echilibrul pe ele. Purta o bluză vaporeasă, în nuanța sandalelor ... era ca un fruct copt, care te îmbia să-l guști...era o femeie de savurat. Pasagerul din dreapta, care o însoțea era la polul opus... un mulatru musculos, cât o namilă de om,... cu o ceafă enormă.

...De cum îl vedeai, te duceai cu gândul la gorilă. Comparația nu e deloc plastică și nu-și are rostul aici, dar cum aș suci-o prima impresie tot aceea ar fi...ziceai că-s frați.

A coborât în aceeași secundă cu ea. A privit în toate părțile și și-a reluat mersul. Era când la un pas distanță în spatele fetei, când lângă ea. Posibil că îi era bodyguard... Aș fi fost de-a dreptul șocat să cred că-i e prieten.

Dezamăgire maximă în rândul privitorilor, izvorâtă din necunoașterea personajelor. De multe ori erau apariții șocante în Times Square... artiști renumiți, actori, politicieni, sportivi ieșiți la plimbare...era imposibil ca cineva să nu-i identifice... Simțeam cum pe buzele tuturor stătea întrebarea „Cine sunt?” mai exact...„Cine e EA?” Nimeni nu cunoștea prezența diafană...și eu aș fi vrut să știu... Îi urmăream pe sub pleoape, mersul elegant, lucrat, profesionist.

Se îndrepta către noi... aș fi fost cu siguranță privilegiat dacă m-ar fi ales s-o creionez. S-au plimbat, au trecut pe lângă noi, portrețiști, au privit și s-au întors oprindu-se lângă mine, întrebându-mă politicos dacă sunt dispus să îi fac portretul...ce voce delicată!... ce onoare îmi făcea! ...

O invit curtenitor să se așeze ca și cum eram la mine acasă, dar mă potolesc imediat cum îl simt pe „Gorilă” în spatele meu. Mă apuc de lucru... Pun suflet și mi-aș fi dorit să discut puțin cu doamna, dar mă abțin, de teamă să nu spun ceva greșit și să stârnesc furia musculosului.

O priveam puțin cam lacom, (asta trebuie să recunosc)... si eram privit...desenam și continuam s-o privesc... creasem deja acea legătură, acea vibrație, acel dialog vizual dintre artist și model.

Tot desfătându-mă în ochii și în chipul ei îmi atrage atenția un contrast de culoare, o pată neagră, care se tot învârtea pe albul impecabil al fustei.. Oare ameteșc?!... E numai o iluzie? Erau momente uneori când ridicam brusc capul și aveam senzația că văd un punct negru în fața ochilor, dar nu... privesc insistent... mai hașurez o șuviță de păr și îmi este clar că pe fusta ei nu era nici o pată. Văd clar, foarte clar, trei gândaci uriași de gândeai că au aterizat direct de pe planeta giganților. Se plimbau nestingheriți de colo, colo. Auzisem de la prietenii mei despre acest gândac, cockroach kakerlac, că este specia cea mai mare de gândac obișnuit din Statele Unite. Nu-i văzusem până acum... Cum au ajuns acolo e greu de spus...

Ea, care poza nu i-a observat încă. Eu tac și am presimțirea, siguranța chiar, că vine ceva amuzant.

*

Dialogul vizual se dublează...o am pe doamna în atenție, dar în egală măsură și pe gândăceii care patinează cu viteză în toate direcțiile, pe albul curat ca zăpada al fustei. Tac și simt că ceva o să explodeze. Observ cum unul se îndepărtează de grup și coboară către picior...Încă puțin, gândăcel!... lucrez cu rapiditate maximă deși atenția îmi era distrasă. 4

Așteptam oarecum ca de la clipă, la clipă să izbucnească o acțiune extraordinară... Tac...Suspansul era maxim... Acum să te văd cât ești de curajoasă, domniță! Încă, încă nu

l-a simțit...numai câțiva milimetrii...dar ce fac eu?!... sunt cam nesocotit și-n acel moment realizez că mă cam mănâncă spinarea...sper să nu mă scarpine Gorilă.

Eram preocupat, cu ochii în foaie când dincolo de zgârie-nori s-a auzit un țipăt înfricoșător... teama din ea a erupt..... S-a ridicat dând din mâini și strigând neinteligibil ceva... ce?... e greu de explicat în cuvinte. Cred că un minut bun s-a auzit în văzduh urlatul acela care părea că o să trezească tot orașul.

A fost suficient cât să adune lângă noi, într-o clipă, o mulțime de oameni, unul mai curios decât altul...Probabil urma să apară poliția și ambulanța. „Gorilă”, care tot timpul a stat în spatele meu, umbla cu pumnul ridicat în stânga și în dreapta, agitat, pregătit să lovească pe cineva. Era clar că nici el nu avea habar de ce țipa doamna și nici auditoriul strâns ca la comandă. Musculosul urmărise mișcarea creionului și a mâinilor mele... Întreba disperat ce s-a întâmplat... și nu numai el, dar fata paralizată de frică nu își găsea încă puterea să răspundă... nimeni nu știa de unde, de ce... această ieșire.

Numai eu știam, numai eu văzusem...și numai eu eram drăcușorul care ar fi putut împiedica acest neprevăzut. După secunde bune, doborâtă de emoțiile prin care trecuse, fata a dat din mână, cumva ...dați-mi pace, vă rog... și când a considerat că poate vorbi a spus simplu, firesc, pentru toți cei adunați că a avut doi gândaci pe fustă, gândaci care au speriat-o de moarte... Era clar că pe al treilea care fusese pe picior nu îl mai văzuse...ce bine... altfel țipătul cred că se amplifică mai ceva ca sirena pompierilor.

*

Cei care mai erau încă acolo s-au retras rând pe rând...unii zâmbind, alții amuzându-se de-a dreptul, alții uimiți de veridicitatea întâmplării... S-a liniștit toată lumea, Gorilă asemenea. Ea s-a așezat mai departe pe scaun, vădit jenată, încercând să se elibereze oarecum de frica trăită... mai aveam foarte puțin de desenat.

Serios aparent, dar hohotind în sinea mea, am terminat lucrul și i-am înmănat portretul. Mi-a mulțumit cu aceeași voce deosebită, parcă puțin tremurândă. Mi-a plătit lucrul. Eu, „nevinovatul”, mi-am cerut scuze pentru acest eveniment neprevăzut. Dacă aș fi luat în calcul evoluția și amploarea acestuia aș fi avertizat-o cu siguranță, dar ca să nu o sperii am preferat să tac...

*

M-a distrat teribil comicul situației și faptul că în Times Square s-a putut întâmpla așa ceva. Eu am luat cu mine pățania fetei cu fusta impecabil de albă și cockroach kakerlac pe care nu am uitat-o și tocmai v-am împărtășit-o după vreo treizeci și ceva de ani. Cine a fost doamna, nimeni nu știe...

De ce m-am comportat eu așa, iar nu știu, dar dacă era altfel nu aș fi avut ce să vă povestesc.

*

Sensibilitatea cu care ai fost înzestrat, face parte din tine. Este o însușire definitorie a caracterului tău...de ce ai lăsat să se întâmple asta, cu o doamnă pe care mai întâi ai admirat-o e foarte ciudat...pe unde îți plimbai mintea?!

Florin Grigoriu

Despre cărți, în ordinea numărului de pagini și începutul lor

FLOREA TURIAC – „Fabian, delincvent din pasiune (fragmente din roman)”, Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2023, 582 de pagini: „Nu doar din simplă extravaganță, ci dintr-o curiozitate aproape nedefinită a firii mele, m-am lăsat convins de prietenul meu Ciprian să străbat o cale necunoscută mie și să ajung, condus de soartă, la vechiul meu amic al acestuia, Cătălin, căruia trebuia să-i ascult și să-i scriu destăinuirile despre viața lui Fabian.”

Frază învăluitoare, cu urcușuri și coborâșuri, în serpentine, dată de un surplus de fapte și de gânduri. Cartea târgovișteanului, cu debut literar în 10 august 1968, autor de 16 „conuri de lumină” (cărți de poezie, ultima, o epopee/ rapsodie este un volum din 6 cărți=deci/ 22...) arată că știe să scrie și despre mineri, militari, târgoveți, comercianți, muncitori și „telectuali” diverși..., în prima sa carte de proză (alcătuită din 30 de capitale, cel puțin 6 cărți vol. I-VI de proză și, se pare că vor mai fi 30, pentru că pasiunea de a povesti există de multă vreme, ascunsă, în aceste „fragmente de roman”(Gaudeamus!), lângă aceea de a trăi metaforizând trăiri esențiale, existențiale.

CORNELIU POPEL – „Cu sete cerească”, volum epistolar, Editura Timpul, Iași, 2019, 258 de pagini.

„Dacă ar fi să țin un jurnal al zilelor mele de spital, cred că aş avea multe, prea multe de scris.” (p. 9)

Autorul, căruia soția, scriitoarea Rodica Popel, i-a alcătuit din scrisorile păstrate, cartea, s-a născut în 19 ianuarie 1950 în Darabani, jud. Botoșani și a plecat la Domnul Scriitorilor și Cititorilor de românește și alte limbi în 18 iunie 1978, la Iași, după ce a fost și profesor de limba și literatură română în Țibana-Iași, autor de cărți de poezie cu timbru propriu „Frații mei blânzi”, 1974. „Aura Saecula”, 1977 – postum „Elogiul înțelepciunii”, 1979).

„ Când lumea căuta-va armonia/ Pe culmi mă voi întoarce-acasă/ Și voi striga: nevestă, caii/ Pasc pe chipul meu departe” (p. 107)

Mi-aduc aminte și-mi plătesc o datorie, zicând:

CORNELIU POPEL: Pe strada Lăpușneanu, poetu-mi spune versuri.

LILIANA MOCANU – „Ploaie de lună”, versuri, Editura Pim, Iași, 2023, 220 pagini.

„Cartea-i temelia lumii celor ce știu să trăiască” – p. 3.

„Mulțumesc Cerului mare, Domnului cel Bun și Sfânt./ Că de m-am lovit de rele, și am dat doar de mișei/ Și de-am prețuit lichele, am fost mai bună ca ei!” (p. 109)

Poetă de confesiuni și de cugetări, Liliana Mocanu scrie despre misterele nopții, despre destin și satul veșnic, despre cei trei voievozi Ștefan cel Mare și Sfânt, Mihai Viteazul, Mircea cel Bătrân, de ninsori și lacrimi („pe când razele solare, în lumini îi înveșmântau” (p. 219) în versuri cantabile.

MARICICA MURARIU – „Muguri de cuvinte”, poezii, Editura Pim, Iași, 2024, 230 de pagini.

„Dezgolește-mi tâmpla fină/ De sub vălul de hermină,/Să mă faci a ta ursită,/ Prin iubirea-ți rătăcită;/ Să-mi faci pat din macul roș./ Mac cules cu plâns duios.” (p. 18)

Autoarea scrie „parfum de amintiri”, „șoapte amăgitoare”, vorbește despre „Duminici cu sfinte cuvinte”, galbenul din frunze, ce-i pictează sufletul, despre Imn și Drapel, despre „glasul patriei ne cheamă/ Oriunde pașii ne-ar purta”. Ea „lunecă ușor, cu timpul la braț, pe sub teiul lui Eminescu” și scrie „un dialog profund cu sine însăși” (citatul ultim este din precuvântarea la carte, scrisă tot de-o poetă Sofia Antmir)

NIȚĂ MAFTEI – „La izvorul dorului”, poezii; Editura Pim, Iași, 2023, 206 pagini.

„Cineva mi-a pus o întrebare:

Domnul meu, ce este poetul?” (p. 7)

Răspund cu vorbele autorului: „Este un om ca orișicare (...) odihnă n-are (...) cu doruri mereu (...) varsă o lacrimă permanent (...) aduce o rază din Cer (...) ca o pasăre Phoenix zboară (...) este o frunză pe pământ/ bătută de ploi și vânt...”

Subiectele poetului sunt viața care se duce ușor-ușor, iubirea, dragostea de Dumnezeu și de țară, ciresul înflorit...

Iată o strofă din poemul „Postul”, al paginii 204: „Să facem loc iubirii/ Speranței, gândurilor curate!/ Pace în sufletul omenirii!/ Soarele și fericirea, să se arate!”

„La izvoarele dorului stau poezii, bând lumina credinței. Și Niță Maftei, vasluianul, este printre ei.

ELENA NEAGU – „Suspini și mângâiere”, poezii, Editura Pim, Iași, 2024, 158 de pagini.

Cartea se deschide cu un poem, o „Lecție de iubire”. Sunt bolnavă de iubire./ / Am atât să dăruiesc./ Însă nu mă năruiesc.../ Domnu-mi dă câtă încape...” (p. 9)

Mai cităm, de la p.69: „Ce-i poezia?/ E un suflet frumos/Ce știe să scrie/ Armonios.”

Pentru Elena Neagu, poezia-i sărbătoare, rază de stea, rugă spre cer, timp tors într-un caier, un dar sfânt, ca pâinea, iar dragostea– miere de tei....„suspini și mângâiere”.

NICOLAE IOAN DRAGU – „Zece pași”, proze exemplare, Editura Ghepardul, București, 2023, 180 de pagini.

„Nu mă las absorbit de vâltoarea iubirii destinului, în vâltoarea unei libertăți a specie pe care refuz s-o recunosc, pentru inestimabilul motiv că aparțin specie târătoarelor.” (p. 7, schița „Târătorul”, cartea întâi, numită „Tigrul cu o urnă în labe”, ce mai are schițele intitulate: „Soarta unui general”, „Scrisoarea virtuală a puului de elefant către mama sa”, „O birmaneză miorlăindă”, „Șoarecele din mine” („Șoarecele colindă prin toate cotloanele ființei mele, subjugate de apăsări, inconveniențe și resemnări. Rodea în mine bibliotecile acumulate, mă îndemna să-mi înlocuiesc creierul cu o bancă mondial-culturală de date netranzitorii.”), „Boschi și extraterestra”, „Un gelos în coșmar”, „Broască, liliac”, „Decât prin mine, că de fapt, asta sunt”; „Focul unicorn al întâlnirii virtuale”). Din cartea a doua citez, de la p. 100: „Nu este loc în om și natură unde să vrea să stea Helios. Palma acoperă ochiul, o clipă, o viață.”– schița „Ultimele măști”. Alte narațiuni tulburător – încifrate, gimnastică narativă și taine ale mediului șahistic descriptiv, despre sinele explodând realist sau fantastic, urmuzian, simbolic, oglinzi ale unui eu strălucitor– de tablă de șah...sunt: „Marmoră cu nud de tarantula”, „Un om satisfăcut”. „Un robot umanizat”, „O zi cu dus-întors”, „După un act de reculegere”, „Zece pași” („Se poate da ortul, din prea multă tinerețe și tandrețe. Astea două, neminimale, au reușit să mă facă bucăți”), „O statuie cu bun simț” (Iată finalul, p. 177. „Despre Sinele meu, ce pot să zic? Peste milenii, voi fi Nealteratul, Văd tunetul, accept cutremurul, eliberez fulgerul din alt fel de străfunduri. E mai bine marmură. Pe mama Infinitului, în definitiv, Iisus zace în icoane, neclătinat.”

Narativitate – joc de gânduri, de refulări și de recitiri trăind în toți înaintașii, cu mișcări suple de povestitor înăscut, proză de mal marin mereu schimbător sun flux și reflux, cu alge, scoici și nisip mișcător, sub o blândețe de amurg liniștit, cald, și un sunet

de doină -undă -ecou, semn de existență.

Proza lui Nicolae Ioan Dragu, este a 12-a carte despre „jungle realității”, din cele 28 de cărți ale sale, celelalte 16 fiind de versuri. Toate 28 au loc într-un capitol distinct de istorie literară, inclusiv a literaturii contemporane.

Florin Grigoriu, întru a 22-a zi a noului an bisericesc 2025, început la 1 septembrie (LA MULȚI ANI, PACE ȘI ARMONIE TUTUROR!) de Hristos Mântuitorul, 22 septembrie 2024, calendar cu început la 1 ianuarie. București, Capitala Tuturor Românilor, inclusiv a celor înstrăinați din diverse pricini.

Prin vorbele lor, scriitorii există! Și criticii prin comentarii

II. Un poem comentat, dintr-o carte-cerc rostogolit mereu și mereu, obiect-sferă-glob strălucind de un Sisif -poet onest, neodihnit, știut-neștiut, din preajmă, din tărâmul văzut-nevăzut al Hiperboreenilor văzuți-nevăzuți, uitați-neuitați, de timp apăsător.

Nicolae Ioan Dragu, Patologia cercului, poeme, Editura Amanda Edit, București, 2020 104 pagini: „Infinitul e o patologie de spațiu, materie și Duh celest. Omul e un spor din care secoia-lume a luat dimensiunea unui real monolit.” Nicolae Ioan Dragu, autograf la p. 1 și mențiunea, tipărită, pe pagina 1 „Premiul meu Nobel martirizat” și cuprinsul având pe patru pagini, poeme începând cu sintagma „Mai întâi a fost Întunericul. Cercul care nu se închide.” – poema „Decapitat de adevărul ideal”, urmată de alte 88 poeme, ultima fiind „Mă atragi”, cu finalul „Ne iubim până ce se alege/ Pulberea și divinusul de Noi.”

Pentru a înțelege plinul de înțeles al cărții sau sferile în sferile – poem, voi cita întreg poemul median, al 45-lea (și acesta este un fel de descifrare ideatică a zăcămintului, prin extragerea unei carote/ mostră):

„Modul de a gândi al circumferinței”:

„Vreau să dejug, să ies din obida obidei/ Sehastrul distincției vieții-mi să fie mărirea/ Zugrăveala reală cu adversitățile cuprinderii/ Regizat de paraziții de unde, de unele în altele/ În spațiile tantre-s interioarele invizibilului nesfârșit.”

Existență tristă, sfâșiată de obezile unui timp necruțător cu ființele harnice, scrisă într-un poem de un poet al secolului XXI (x = Oare, X=oare vom mai fi?)

Continuă a zice poetul în ecorșul existenței sale, personale și colective:

„Duc în vocea-mi Creația-n necuprindere din/ Prea curtările sub divizibile atomice să văd ceața/ Metacritică a universurilor devenită/ Scară de îngeri, spre Dumnezeu infinit,/ Firmament cu sistemele solare/ Cu pământul meu!”

Mândria existenței, „scară de îngeri”, este posibilă întru creația mâinilor și a gândirii continue, odată „cu pământul” propriu, al existenței de aici și acum, cu ai tăi...

Și zice poetul, încifrat, esențializat, devenit fantă, ascuțit de sabie, frunză crestată. neasemuit cu alta, văzând, trăind înălțimile androginului:

„ Obiectul redevenit spre sine aprig amplificat./ Omul sacru dinlăuntru-mi te oglindește, Femeie/ Permanent lanț de munți și nunți,/ Planetă firmament, nedezmintit Univers.”

Dragostea este esența a toate și punte-curcubeu peste toate. Pentru că urmează a ne încifra-descifrând poetul, glas autentic al ogorului din preajmă, al cetății din zare:

„Simt cum planez spre Centrul uzual perfect/ Spre miezul lucrurilor din Niciunde/ Golit apostrof de orice raporturi posibile./ Maratonist pe drum de prigoană și veșnicie/ Azvârlit înapoi în arenă gladiator/ Adevăr concentrico-excentric/ În lipsă de Lege și Timp. În niciun loc/ În final toate lucrurile eternizând în Neant.”

Recitind, sunt obligat să tac, nu înainte de a spune că și eu mă simt un „maratonist pe drum de prigoană și veșnicie/ Azvârlit înapoi în arenă, gladiator.”

Acest text este o luptă cu sica gândurilor mele cu poemul unui poet răzvrătit, colțuros, cum un pisc de munte, trăind lângă noi.

Lucian Gruia

Prințul Sonet Sonete și sonete – acrostih –

Maria Niculescu a publicat până în prezent 34 de volume de versuri, dintre care 3 în limba italiană, a apărut în peste 90 de antologii și a primit peste 20 de premii literare. Poezia autoarei este în principal clasică, ritmul și rimele fiind aproape de perfecțiune. Dar poeta iubește dintre toate, poezia cu formă fixă, sonetul, căruia îi dedică volumul: *Prințul Sonet – sonete și sonete-acrostih* – (editura RAWEX COMS, 2020).

Acest volum îl comentez în continuare. Volumul cuprinde două părți: sonetele propriu-zise și sonetele acrostih.

Toate sonetele din această carte sunt de dragoste, aceasta fiind un panaceu universal: „Iubirea mă alintă, mă împlină,/ Mă-nvață a lupta cu neșorul,/ 'Mi-neacă norii-n valuri de lumină.// Tristeți le-alungă și-mi alină dorul,/ Mă-ndrumă înspre Calea cea senină,/ Acolo stăpânește Doradorul.” (XXII)

Iubirea poetei îl vizează și pe „Prințul sonet” (personalizat), pe care autoarea dorește să-l facă nemuritor prin scrierile sale: „O, tu, sonet, tu prinț al desfătății,/ Cine, ca mine-ndrăgostită-i cine?/ Te-oi veșmânta în straie-alese, fine,/ Mă ia cu tine-n zbor, spre-albastrul zării.// (...)// Nu sunt prințesă, dar îți jur, iubite,/ Să te împodobesc cu giuvaere,/ va să petrecem clipe inedite.// 'Ți voi da ce nime' nu va să-ți ofere,/ Te-oi onora-n mai marile elite,/ Te voi' nălța spre nemurite sfere!” (I)

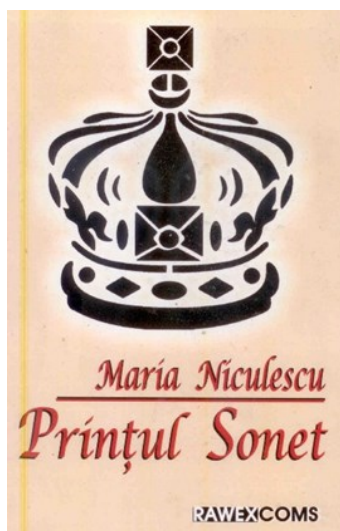
Căci sufletul este nemuritor prin cărțile publicate de poetă: „O suflete, străin ce ești de moarte/ Și liber ca Lumina, sfânt tezaur,/ Prin tine, eu, rămâne-voi în Carte.” (V)

În poeziile volumului pe care îl comentez, sunt descrise toate ipostazele iubirii, de la: dorința de dragoste, neîmplinire, împlinire și amintire (căci poeta se află în toamna vieții).

Să exemplificăm.

Poeta se vrea săgetată de Eros pentru a trăi simțiri inedite, sacre: „Mi-e dor de-amor, cel ce-mi ieșea în cale,/ Când inima-mi, în ritmu-i năzdrăvan,/ Zorea căluți din purpuriu rădvan/ Și-i îndemna spre sfere siderale.// Mi-e dor de-amor, cel personaj nirvan/ Ce, prin ninsoarea albă de petale,/ Zbura hai-hui, pășea prin iarbă-agale,/ Își încerca săgețile, nu-n van.// Și-n durerosul, dulcele impact,/ Să explorez simțiri plăcut mirate,/ Iar inima să-și uite ritm și tact// Între petale albe, prefirate,/ Desăvârșind, menirii, sacru act,/ Primind, cedând dorințe-nflăcărare.” (XLII)

Neîmplinirea aduce lacrimi și tristețe, dorința de a ieși din gândurile reci și rele: „Sunt tristă, ronde lacrimi se înșiră -/ Perdea ținând pe-a' ochilor cristale/ Și gândul-

mi o ia razna, tot la vale./ De aşteptare, tâmpilele-mi albiră./ Cobor spre pante reci, autumnale./ De unde, vag, se-aude plâns de liră / Atâta-ndurerare nu mă miră./ Se-ncruntă bolta, Doamne, câtă jale!// E toamnă-n cer şi-n sufletu-mi e toamnă./ Un vânt zănatîc suflă printre stele/ Şi inima-mi cu ţurţuri reci o-nseamnă./ M-am rătăcit prin gândurile mele/ De veche şi neputincioasă doamnă./ M-ajută, Doamne, să mă pierd de ele!” (XIX)

Împlinirea iubirii contopeşte în sferă sufletele perechi: „Iubitul meu, îţi sunt în aşteptare./ Îmi vei ierta dorinţa nerostită?/ De-atâta-nsingurare-s obosită./ În lipsa ta, el, soarele, dispare./ Iubitul meu, cu tine-s împlinită./ Tristeţi, îngheţ, timp este-ntunecare./ Dispar în neant şi sufletu-mi înfloare./ Uitat-ai cum că ție-ţi sunt menită?// Din mintea-mi frustă gândul trist se-abate./ Când eşti cu mine, inima-mi tresaltă/ Şi simt cum, că mă lepăd de păcate./ Fiorii mă străbat, mă simt o altă./ A sferei noastre suntem jumătate./ Te-aştept să vii în a iubirii haltă.” (LIV)

Dar cele mai multe poezii de dragoste sunt amintiri nemuritoare: „E mult de-atunci, dar n-am să uit vreodată/ Albaştri ochi, în ochii-mi ce priviră./ E mult de-atunci şi, totuşi, nu mă miră/ Că te ador, ca-n vremea neuitată./ În faţă-mi, amintirile se-nşiră:/ era-ntr-o zi de vară, când, deodată./ Ai apărut, fiinţă minunată./ Albastra mare, briza, amuţiră;/ Azurul, miozotişi, sta să-nfloare./ De-a ta splendoare-nmărmurii pe dată./ Ți-am dăruit, mai ştii?, albastră floare./ De-albastru-nvăluit, de-a ta candoare./ Simţeam că mor, că-nviu totdeodată./ Iar clipa deveni nemuritoare.” (X)

Într-o poezie antologică, poeta se visează mireasa unui mire celest: „Născut-ai din arară-ngemănare/ A verbului a fi – fiind, fiire./ Cu verbul a iubi, de la iubire./ Oh, sfântă şi deplină întrupare!// Te intuiam, al visului meu Mire/ Şi visu-mi se grăbea spre-’Nalt să zboare./ De dor profund, îi dat-au aripioare./ Zbura uşor, spre-arară împlinire!// Tu, visul meu, din Ceruri te coboară/ Pe-o rază aurie de blond Soare./ Din norul alb culege-o lăcrămioară./ Să cumiţeşti flămândă-nflăcărare/ De dragoste, te-aştept, hai, vină, dară./ Dorinţa-mi nu suportă amânare!” (LI)

Sonete acrostih sunt în majoritate religioase, dedicate Trinităţii creştine şi Fecioarei Maria.

Iisus este adorat pentru sacrificiul său pentru salvarea omenirii: „Iubesc iubirea care, duios, mă impresioară./ Iubesc mărinimia şi-a Ta înţelepciune./ Slăvesc, în ode slava-Ți, minune din minune./ Uimită sunt, Prea Sfinte, uimirea-mi este rară./ Simon că Te adoră Ți-a spus – şi eu-Ți voi spune./ Murit-ai pentru mine şi-acei ce Te negară./ Ah!, cum de îndurat-ai cruzimea cea barbară?/ Născut-ai iar, un soare cum naşte dinspre dune./ Te preţuiesc, imensul nu poate a încape/ Un sentiment ce-nfloare în fiecare clipă./ Iubirea mea-i curată, scăldată-n mii de ape./ Tu eşti lumina, raze spre mine se-nfiripă./ Osana-Ți cânt, mărite, auzi -mă-s aproape./ Rămâne-voi sub raza-Ți, iubirea-mi e risipă.” (Slăvesc, în ode slava-Ți)

Sfânta Maria este rugată să mângâie necazurile oamenilor: „Suavă şi candidă şi-atâta de frumoasă/ Fecioară Preacurată, a crinilor regină./ Ascunsă fericirii, durerii nestrăină./ Născută spre-a fi una, între alese-aleasă./ Te însorît-a Duhul şi-ai înflorit Lumină./ Adusa -i fericirea-n a sufletelor casă./ Fiorul împlinirii în vreme nemănoasă./ Extaz şi armonie, o, maică, eşti divină!// Cucernică, duioasă, şi-atât de înţeleaptă./ Icoană a-ndurării pe-al nemuriri-altarul./ O lume-a sa privire spre tine o îndreaptă./ Ascultă-ne, Prea-Bună, spre noi-Ți-ndreaptă harul./ Rugăm de a ta rugă în vis, în gând, în şoaptă./ Ți-ast drum ni-l netezeşte-ndulceşte-ne amarul.” (Icoană a-ndurării)

În ultimul sonet al cărţii, poeta visează să devină o Zână Bună care să înlăture tot răul omenirii: „M-am vrut o Zână Bună-n devenire./ Azurul să îmi fie sfânta casă./ restrişti s-alung, pe lume de se lasă./ Iar deznădejdi să-mbrac cu-a mea iubire./ Alint s-aduc în sufletele triste./ Noroc să dăruie spre-a-ndulci destine./ Izvorul bunătăţii să le-impline./ Cruzime, dor şi of să nu existe./ Urâtului voiam a-i pune zgardă./ Lumini pe-ntunecimi să pot aşterne./ Eclipsa-nlăturând din gânduri terne./ Suflând în jar de inimi, iar, să ardă./ Cu-ncet, poate devin o Zână Bună./ Undind în Sus, spre-a Binelui Lagună.” (M-am vrut)

Cartea *Prinţul sonet* este cea mai bună carte publicată până în prezent de Maria Niculescu. Ajunsă la maturitatea exprimării lirice, prin simplitate şi profunzime, poezia ei incită la meditaţie. Prin tematică, se adresează îndrăgostiţilor de pretutindeni.

Cuvânt înainte la volumul „Regăsire în ceruri”

Încerc, cu bucurie nestăvilită, să vă împărtășesc câte ceva despre esența și mesajul acestei nuvele, în mare parte ea fiind o ficțiune, cu mici inserări din fapte reale, ca, de exemplu, moartea mamei, numele personajului principal (Dumitru este numele bunicului meu) și altele.

Cartea de față transmite empatie, sensibilitate... În preambulul acestei povestioare am să descriu întâi pe scurt cronologia faptelor și câteva date istorice despre această etnie.

Rromii, cunoscuți și drept țigani, reprezintă un grup etnic originar din India Medievală. Limba romani cuprinde mai multe dialecte, numărul total de vorbitori fiind estimat la două milioane. Menționarea documentară a țiganilor a fost făcută sub denumirea de atsincani/atsingani/tsinganoi, termeni dați de bizantini, ce aveau ca semnificație: de neatins/intangibil/păgân/impur. În limba țigănească nu există termenul de țigan sau vreo altă variantă. În limba romani cuvântul ROM înseamnă OM, BĂRBAT, SOȚ.

Începând cu anul 1500, termenul românesc Tsigan devine sinonim cu sclavul. Sclavii sunt divizați în mai multe categorii – sclavi ai nobililor, sclavi de curte etc. Execută diferite munci, cum ar fi servitori, săpători de aur, fierari. Proprietarul de sclavi țigani, pe lângă faptul că îi folosea la toate muncile posibile și imposibile, avea și alte drepturi asupra lor. Să îi vândă, să îi pedepsească, să îi maltrateze în diferite situații sau când aceștia greșeau. Nu se puteau căsători fără consimțământul proprietarului. Prețul unui sclav țigan era stabilit de instanță în funcție de vârstă, starea fizică și cât de dibaci era în meseria pe care o practica. De cele mai multe ori țiganii sclavi erau vânduți în târguri precum animalele și uneori copiii erau vânduți separat de părinți, chiar dacă la acea vreme era o lege în vigoare ce interzicea clar acest lucru.

Kogălniceanu, recunoscut drept un mare țiganolog român, scrie următoarele: *Când eram tânăr, am văzut pe străzi ființe umane cu mâinile și cu picioarele înlănțuite, unii chiar purtând inele de fier în jurul gâtului, pe cap. Pedepsele crude de biciuire, de foame, de fumat, de ținere goală în zăpadă sau în râul înghețat au fost tratamentul aplicat țiganilor. Sfințenia căsătoriilor lor și legăturile lor de familie nu au fost respectate. Femeia a fost ruptă de soțul ei, fata a fost separată de mama ei, copiii au fost smulși din brațele părinților lor, separați și vânduți în toate părțile României. Nici bărbații, nici legile nu au milă de aceste ființe umane nefericite.*

Același Kogălniceanu, în lucrarea sa de doctorat, face referire la torturile aplicate romilor sclavi: *Acest soi de tortură crudă constă în lovirea tălpilor cu nuiiele, picioarele fiind legate de un drug pe care doi oameni îl țin ridicat, astfel încât cel bătut să nu se poată sprijini de pământ decât cu capul și umerii.*

În alte cazuri, când fugarul era prins, pedeapsa aplicată era următoarea: *Una dintre pedepsele administrate fugarului era ca acesta să încerce să ajungă la malul unei ape după ce era aruncat în ea, fiind legat de picioare. Pentru ca fugarul să depună un*

*efort supraomenesc, i se promitea iertarea, dacă reușea să ajungă la mal. Dar atunci când ajungea aproape de mal, fugarul era tras înapoi în albia râului până când acesta, epuizat, se îneca. La toate aceste scene teribile asista întreaga șatră. Pușini știu, probabil că și dintre romi, că de aici vine vorba **te-ai înecat ca țiganul la mal**.*

Pentru simpla reproducere, căsătoriile dintre țigani erau de cele mai multe ori aranjate de către proprietari. În acea vreme exista un cod asemenea unei legi: **un țigan care violează un alb trebuie ars în viață**, însă din păcate, reciproca nu era valabilă. Legea nu permitea ca vreun proprietar de sclavi să își poată ucide sclavul, dar de cele mai multe ori așa se întâmpla fără ca cineva să plătească pentru crima comisă. Din fericire, voci puternice încep a-și expune în spațiul public punctul de vedere pro-modernism cu privire la abolirea sclaviei. Kogălniceanu apare ca exponent al acestei idei, scriind diferite articole în anul 1837.

Am tot făcut referire și am citat din această mare personalitate istorică pe nume Mihail Kogălniceanu, deoarece abolirea sclaviei s-a înfăptuit cu marele ajutor al acestui OM. Abia în anul 1864 sclavia a fost anulată în România. Însă chiar și așa, eliberați, țiganii (rromii) au trăit clipe foarte grele și, în plus, neavând încredere în autorități, majoritatea au fugit în țările vecine. În anul 1941, Hitler oferea Transnistria României, în compensație cu Transilvania. În același an a fost instituită sterilizarea femeilor rromi. În anul 1942 s-a hotărât deportarea în Transnistria a romilor sedentari cu trenul, inclusiv a copiilor fără părinți. Acolo condițiile de trai au fost foarte grele, foamete, frig, boli cu transmisie foarte rapidă, iar cei ce voiau să scape erau uciși pe loc. Conform unui raport final realizat de Comisia Internațională pentru Studiarea Holocaustului în România, 25.000 de rromi au fost deportați de autoritățile Române, iar 11.000 dintre aceștia au murit.

Pe lângă acțiunea lui Kogălniceanu amintită mai sus, I.C. Brătianu, care pe atunci era președintele Partidului Național Liberal, protestează printr-o scrisoare adresată Mareșalului Antonescu la data de 16 septembrie 1942 în termeni duri deportarea. Cunoscutul om de cultură George Enescu a afirmat că **pleacă și el în caz de-i duce muzicanții la Bug**.

Radu Rosetti, istoric, scriitor și politician scria următoarele: *Cu desăvârșire odios era chipul în care se uza de fetele și femeile acelor nenorociți. Plecând de la principiul că trupul robului este lucrul stăpânului, țigăncile, fete mari și femei măritate în toată regula, în fața altarului, erau privite de stăpâni ca adevărată carne pentru plăcere. Se uza de ele în această însușire cu știrea părinților și a soților. Și patru veacuri de asemenea supunere abjectă degradaseră într-atâta pe acei nenorociți, ucisese în astfel de grad orice sentiment de demnitate omenească într-înșii, încât ei priveau această îngrozitoare batjocură ca lucru firesc, împotriva căreia nu cunosc exemplu de opunere, de revoltă, de încercare de răzbunare.*

Se spune că „omul e supus greșelii” sau că „învățăm din trecut”, dar adevărul, ca întotdeauna, este undeva la mijloc. *Vanitas vanitatum et omnia vanitas*, cu o astfel de afirmație începe cartea Ecclesiastul din Vechiul Testament, iar mai apoi în *Psalmii lui David*, tot din Vechiul Testament: „Omul cu deșertăciunea se aseamănă, zilele lui ca umbra trec”.

Relațiile dintre generații se clădesc greu. *Vanitos vanita*. Noi, cei trecuți prin viață și cunoscătorii propriei istorii, am putea folosi toate canalele de comunicare știute pentru a anula noțiuni ca rasism, eugenism sau antisemitism. Tinerii cărora cu speranță le predăm ștafeta ar trebui să cunoască aceste noțiuni doar din punct de vedere istoric. Ideal ar fi!

Nu pretind că sunt un înțelept, incontestabil; îmi doresc totuși ca această carte să fie citită de către cei curioși, dar de cei dornici de schimbare. Nu contează vârsta, rasa sau religia, motivul fiind acela ca trecutul să nu se mai repete sub nicio formă de încălcare a drepturilor omului.

Alții au spus-o mai bine decât mine și ei chiar sunt incontestabili: *Dubito, ergo cogito; cogito ergo sum*. („Mă îndoiesc, deci cuget; cuget, deci exist.”)

Nicolae Dina

O lume a iubirii și a dorului

Ca dintotdeauna, încă de la debutul său liric, „prin firea sa luminoasă, de om visător și întotdeauna înnobilită de o seninătate” iluminată de sensibilitate, de profundă simțire și de o emoționantă trăire afectivă, POETUL (cu majuscule) **FLOREA BURTAN**, membru al USR, Filiala București-Poezie, „un romantic incurabil” (Marin Iancu), s-a dovedit a fi cu adevărat „stăpân pe uneltele sale, cu mare har de a face cântec din tot ce atinge” (Gheorghe Filip), devenind, prin cele peste 20 de volume de versuri, un „maestru al imaginilor poetice de o deosebită forță și originalitate”, fapt pentru care poate fi receptat drept „poetul cu cea mai bogată activitate în spațiul Teleormanului și nu numai” (Ion Georgescu).

Amant fidel al prozodiei tradiționale prin care își etalează, cu modestie și cu certă conștiință artistică indubitabila maturitate poetică, Florea Burtan face iarăși dovada că rămâne același „poet talentat”, același „autor original, cu reale resurse lirice” (Florentin Popescu), și în recentul volum, „**Ea nu știa că e cea mai frumoasă**” (Editura Neuma, Apahida, 2024), în care apare în calitatea sa de „poet al dragostei și al câmpiei, ambele purtătoare ale nemărginirii”, încercând, cu harul său poetic dăruit de destin prin voia Creatorului, „să surprindă în cuvinte tocmai acest sentiment al confruntării cu necuprinsul” (Horia Gârbea).

Cele 91 de poeme ale volumului sunt structurate în două secțiuni, cea dintâi, „*Flacăra curgătoare*”, având 50 de creații și fiind dedicată exclusiv sentimentului de dragoste, iar cea de a doua, „*Scrisori netrimise*”, cu doar 41 de poeme, în fapt niște „scrisori rătăcite” pe drumul spre destinatar, aflate sub semnul dragostei pentru semenii care trăiesc într-o lume plină de vrăjmășie și se străduiesc să depășească toate vicisitudinile ei. Toate excelează printr-o inventivitate stilistică originală cu care ne-a obișnuit în întreaga sa operă, principalele caracteristici fiind evidențiate de

seriozitatea, responsabilitatea și sinceritatea sentimentelor cu care evocă chipurile părinților și al surorii sau al iubitei, încântarea și uimirea cu care descoperă minunățiile naturii sau nostalgia satului natal existent încă doar prin bătrâni, toate trăirile sale afective stând sub semnul tristeții, al regretului sau al sentimentului înstrăinării și, deasupra tuturor, al dorului față de tot ce a marcat existența sa materială, dar, mai ales, spirituală.

Versurile din prima secțiune sunt închinat exclusiv dragostei și debutează cu exprimarea sentimentului înflăcărat ce-i abundă inima: „O, ce drag îmi e să te-nchid într-un vis,/ Să te-ador, așa cum mereu ți-am promis,/ Să uităm când e iarnă sau vară,/ Din zodia ta să nu ies niciodată afară!” („*Ademenire*”). Visul iubirii înfocate se împlinește numai atunci când „amurgul, iată, s-a lipit de geamuri” și când „în depărtare se vestesc colinde”, pentru că numai atunci „sfinții-părinți ne vor aduce daruri”. Nerăbdarea este trăită cu toate simțurile, eul liric dorind ca iubita să-l aștepte și, împreună, să se îmbete de focul dragostei: „Dă-mi gura, s-o destram a mia oară,/ Dă-mi umerii, să-i devastez, cu sânge,/ Dă-mi ochii mari de tandă căprioară,/ Să mă înec în ei, să-i beau, să-i plâng!” („*Nu mă grăbi*”).

Tot în amurgul zilei când „afară viscolește, curg zăpezi”, cel îndrăgostit îi oferă iubitei inima sa deschisă, simțind că întreaga ființă o dorește („Adâncul meu este de tine plin/ Și pregătit oricând să te alinte!”), cu speranța că și ea va răspunde cu același profund sentiment la dorința lui arzătoare de a se iubi cu patimă: „Îndură-te și lasă-te prădată,/ Palmele mele, iată, sunt fierbinți./ Până la ziuă, trupul tău de fată/ Va fi păzit de îngerii cumini” („*Lasă-te prădată*”). Sub oblăduirea „îngerilor cumini”, dragostea capătă un caracter sacru, văzând-o pe iubita sa ca pe un sfânt altar în fața căruia se închină cu admirație fără margini („Te-am zidit altar în ochii mei/ [...] Într-o clipă sfântă, într-o noapte”), în raiul pregătit pentru iubire („Adusesem din înalturi raiul tot”), iubirea devenind arzătoare ca o „flacăra ce sieși își dă foc”, potențându-i dorul nestins „care doruri naște” („*Te-am zidit altar*”).

„Primejdios de frumoasă”, cu „trupul subțirel” și cu „vraja chipului” său, iubita aprinde focul dragostei „după care inima mea aleargă mereu”, făcându-l pe îndrăgostit să-și astâmpere dorul și setea de iubire, împărtășită, în final, și de tânăra la fel de îndrăgostită cu toată ființa sa: „Măinile mele stau la taifas cu mâinile tale./ Respirația lor se răsfată, dulce și moale.” („*Diafană*”). Iubita crede din adâncul sufletului că numai alături de cel ce-i împărtășește sentimentele își găsește liniștea și pacea sufletească potolindu-și dorul, fiind convinsă că „doar lângă tine este locul meu”, căci, cu siguranță, „brațele tale mă pândesc mereu,/ m-ademenesc sfios și fără grabă” („*Să umpli golul*”), așa cum, de altfel, s-au petrecut lucrurile încă de la începutul iubirii când „locuiam singuri, sus, la mansardă,/ eram tineri, fericiți și săraci” unde „ne mângâiam foamea cu mângâieri și săruturi”, focul dragostei ținându-le de cald („Aprindeam focul din lanuri de maci”), în timp ce „patul ne ademenea, dulce și moale” („*Eram tineri*”).

Aproape toate poemele din secțiunea a doua poartă însemnul ruinei, al decăderii, al depopulării satelor, al tristeții pierderii celor dragi trecuți în lumea celor drepte. Ceea ce cândva îi umplea sufletul de copil cu momente fericite („Pe umeri îmi curge tot soarele,/ Prin sânge-o fată cu pletele-n vânt./ Căruța cu cai întreabă de mine,/ O pasăre mă învață să cânt”), ducând o existență plină de încântare, bucurios că „am îmbrăcat cămașa cea nouă,/

să vadă satul că m-am primenit”, căci „copilăria mea se scaldă în râu” („*Câmpenească, I*”), astăzi totul se duce de râpă, capătă culoarea dispariției, a căderii în neant când „moara macină întruna pământ,/ grâul a putrezit, nu îi mai pasă” și, deci, „nu mai poate să vină acasă/ foamea așteaptă, cu mâna întinsă” („*Secetă*”).

Mai întâi, poetul rememorează chipul mamei la senectute văzând cum „bătrânețea mamei stă sprijinită de un toiag” sau cum „îi este tare greu, încă mai iese în prag,/ să dea apă și puțină milă la câini” („*Umbra mamei, I*”). Apoi, după trecerea ei la cele sfinte, „tot mai des mama vine la mine, în vis,/ ține o lumânare stinsă în mână”, având, ca întotdeauna, grija copilului de care îi este dor: „Vine din alt timp, îi este dor/ Să mai stăm la povești pe-ndelete/ [...] / Ți-am adus o cămașă spălată în flori,/ S-o îmbraci când te duci la colind” („*Umbra mamei, II*”). Și tatăl este prezent în sufletul poetului („De la tata nu am decât o fotografie,/ Cea înrămată cu rouă în sufletul meu”), rememorând cu nostalgie clipele fericite petrecute cândva când stăteau la taifas depănând amintiri sau zilele când îi admira meșteșugul neîntrecut al tâmplăriei („Parcă aud foșnet de ferăstrău și rindea:/ Tata îmi tâmplărește o sanie lină”), avându-le alături pe mama și sora sa împreună cu care se bucura de atmosfera liniștită și lipsită de griji din casă: „Mama și sora mea ascultau, cu mult drag,/ Bunătatea casei se răsfața în oglindă./ Dalbele colinde poposeau lângă prag,/ Flacăra candeliei se lovea de o grindă” („*Rezemați de amintiri*”).

Casa părintească, acea „casă mică de la țară,/ străjuită de doi pruni”, în care „m-am ivit și eu o dată”, a rămas și ea pustie, fiindcă mama și tata s-au mutat pe altă lume stărnind în sufletul eului liric întrebări fără răspuns: „Cine îmi mai frământă pâine/ Sau mai țese la război?/ [...] / Cine îmi mai face sâni/ Aplecat peste rindea?/ [...] / Cine îmi mai spune basme,/ Lângă sobă, cu glas lin?” („*Colind înlăcrimat*”). Aceeași „casă mică” îi potențează sentimentul de tristețe la gândul pierderii părinților („Golul lăsat de voi a dat în plâns,/ Pe masă putrezesc două pahare”) simțind cum „un dor nelămurit s-a strâns în mine” sau văzând cum „pustiul umblă zgribulit prin sat” și aducându-i în memorie chipurile tatălui și al mamei așa cum îi știa pe când erau în viață: „Faceți-mi doar un semn, să vă aud/ Cum respirați prin cerul cu țărână:/ Tu, tată, o căruță așteptând,/ Tu, mamă, cu o candelă în mână” („*Elegie de pierdut*”). Nu o uită nici pe sora lui: „Sora mea aduce apă de la fântână,/ Pâinea fierbinte aburește pe masă.” („*Câmpenească, II*”).

Așadar, (și) în acest volum descoperim exprimată o viziune originală, personală, asupra lumii, asupra a tot ceea ce înseamnă viață, pornind de la sentimentul de iubire care stă la temelie și terminând cu analizarea laturii ei umane. Dacă prima secțiune stă sub semnul afirmației lui Kafka, potrivit căreia „atunci când omul iubește, acesta este răspunzător nu numai pentru sine, ci și pentru celălalt, deoarece simte că existența sa nu se poate contura fără iubire”, ceea ce explică faptul că toate poemele sunt adresate celei ce „nu știa că e cea mai frumoasă”, deși „avea chip îngeresc”, cea pe care iubitul o așteaptă îndelung, la a cărei iubire jinduiește sperând că îi va auzi chemarea plină de dor și va reveni pentru a-i lecu durerea despărțirii, poemele din cea de a doua secțiune constituie un strigăt de durere și de tristețe al unui suflet chinuit de relele din lume, dar plin de empatie, de înțelegere, de prețuire și de dragoste pentru semenii săi.

Nicolae Ioan Dragu

Generalitatea unui cugetător liric*

Răscolind atent în viscerele culturii italiene, descoperim „frotola”, vechi, clasic cântec italian, cor pe mai multe voci, uzitat de obicei la diferite festivaluri cât și în reprezentații teatrale. De aici, intervine ușuraticul ce a cuprins până și catolicismul în muzica expresiei sale, corurile multivocale s-au extins după aceea în toată lumea.

Am convenit cu „fru-fru” deoarece inconveniența pentru unii, a unicității acestui poet de altitudine universală e inutilă, pentru alții o mare iluminare a spiritului omenesc. Așa stând lucrurile dualității prezente, înclin a-i da geniului ce-i aparține, nu lingușire, nu dus întoarceri incoerente care să-i epateze harul poetic, nu tâlcuiri de stop cadru ce-l aruncă într-un ocean de neclarități, în care alții se hrănesc și se scaldă, de când s-a inventat... cultura. Contextul acestui minunate cărți cu largă cuprindere, cu diversități tematice de la distih și exprimarea poematică într-un singur vers, la haiku, tristihuri, catrene, poeme ocazionale destul de încheiate în muzicalitatea trăirii lor, în manifestare directă, alfabetic aliniate, dau o aură ce continuă actul plasmuirii din mai multe etape temporale a cugetării românești, anclanșate cadrului din Țara Soarelui Răsare, Japonia.

Firescul poeziei publice s-a făcut explicit doar în reviste cu accent literar, întreținând întotdeauna nivelul interesant, nu și depășirea medie a simplității. În întregul operelor poetice și de proză, Florin Grigoriu are o unică stare permanentă Fru-fru, după cum un poet român a spus „un cântec sânt în tot ce sânt”, aceasta carte e un foșnet de pietre scumpe, ușor, adorabil, produs ca toate lucrurile realizate din mătase (mai ales a fustelor feminine) întru 136 de ipostaze cuceritoare. Este o tonalitate bine poziționată pe păienjenșurile ușoarelor confuzii lirice ale autorilor deja exprimați, metaforic inopinat, alungă în vânturile stârnite ideatic, utilizarea atriului (bazilic) al inimii – cele două despărțituri, – asigurând culoarul înconjurător cu conuri de umbră al sinelui – împăduritul rotund al unui crater demiurg -omul universal, cu adjuvante extrase din naturalul rustic, netocit de vreme, simplu, inedit sculptural, cu mare însuflețire civică,

Straiele poetice alese antologic au interesantă, în același timp, intervenție critică, abordând una dintre cele mai grave temelii care stau la răspunderea condiției umane, cuprinderea realului, repetarea adevărului în fraze atât de numeroase, din care se pot cita atât exemplificări integrale, alăturate celor ilustrative, timpul investindu-se în cuvânt, talmăcitor de suflet, aidoma odorului ciocârliei împlinind lumini, talmăcind înălțătoare, adâncimile: pag. 7, la întrebarea „ai cazan?”, a pescarului scriitor Viorel Gongu, îi răspunde cu („Poem sferic. Cu două țâțe”): „N-am ce face din țărâțe/ Doar să fac o sferă mare/ Pe toți casă vă uimească/ Pun pe el și două țâțe/ Pun și titlul: Să roșească/ Pudibonzii/ Aia blonzii/ Cumințile domnișoare/”

Țărâna lirică își înalță steaua ochiului. Urnele inimii își deversează vrednicia eului, cu tamplele în zbateri de flăcări libere, intubate de frăgezimi. Semințele visătoare - imaginile- aleg viitorul lider planat al întrebărilor prin darul sângelui înfrățit întârziat, pământul îi concordă solitudinea, cenușa își dezbracă jertfele în viscerele unde noptatice,

ideile izvorând din margini de fapte: „Suntem în toate!/ Suntem în tot!/ Sfânt curcubeu spre Savaot./ De nu știți, vedeți un pod?/ Veni-va din ceruri armate-norod,/ Veni-va din Vest și -n Est/ Din lumea rămasă-n arest.. (pag. 12)

Fumigenul senzitiv își umple morile cu siluete de existență, un periplu nestăvilite apleacă nezdruccinat, în acea demnitate a triumfului omenesc cu o ieșire sacră din curcubeu, un curtat vistiernic de vise al părintelui dacic moștenit până în viitor.

Poetul nu se mărturisește. Se subînțelege în aleasă trimitere în literatura combinativă de tip „nou” dintre spiritul japonez și, mai ales, românesc.

Oriunde vei deschide această carte „Casa mirărilor” nu se dezlipește privirea. nici cu pierderea capului de țara eternei armonii lirice, cu aplecare densă spre munți, ape, în curgere de țărături blânde cu chip inedit de balade, inima fiindu-i o introvertită pasăre care învăpăiază prezentul:

pag. 21. „Oameni buni, oameni buni,/ Ne conduc niște nebuni/ N-au copii, n-au copii/ Ne fură din bucurii!...Gândesc doar samavolnicii/ Slugi la alte-mpărății/ Vom vota. Nu vom vota/ Nimeni nu ne-o ajuta./ Va rămâne cum era!”

Epigrama, doctorie a sufletului plecat undeva în „trăirea cu toții întru Dumnezeu”, uneori se confesează atitudinal: „O, ce bagdadie/ Are casa-ți, poezie!/ Și n preajmă dușumea/ La mulți ani! Etcetera!” (pag. 22). Dicționarul sufletească îl explică vocalelor A, E, I și consoanelor R, C, L, obligatorii, dezenigmatice ale harului plenipotențiar de extaz, emoție, lumină, taină și lirism sub liberul patronaj a lui Dumnezeu. Coroanele se stele se țin vise în identitatea rațional-națională a poetului Florin Grigoriu, magician care oricând poate spune criticilor raționale, revărsătoare și asupra operei scrise de sinele, „Pe loc repaos!”

Epigrama evoluează în exprimare permanența critică, cu o comportare de vârf în acest termen neliniștit afazat, în „Omul”: „Omul a evoluat.../ Azi se poartă tatuat/ De nici mă-sa nu-l cunoaște.../ Semnu-i că prostia naște!”. Când cu trecere lină, adiacent nervoasă, Florin Grigoriu practică perfecțiunea pe faguri a albinei în stup și magia eutectică a elementelor compoziționale din creația domniei sale, într-un impact plăcut pentru toată lumea – practică eminesciană, argheziană, minulesciană, topârceană -, într-un stil personal, unic, cu puterea de înmuiere sau solidificare a întregii arte poetice, care-i dau tărie, respirație, o titanică autenticitate.

Peste toate acestea intervine o cronicizare a sutelor și sutelor de autori separat cauterizați de intuiția pantheistă a formelor lirice pe care nu numai că le dă colorit imnic, dar le și respectă cu desăvârșire:

„Cerule se învălmășește cu nori, uităm ce-i divin/ Omenirea-și dorește dragoste și cer senin/ Tansa îți uită fântânile. Le lasă-n paragini/ Amintire de toate sunt aceste pagini./ Note de suflete Sub Deal scrise, pe Margini”(pag. 31. Fragment de prefață la volumul „Fântâna lacrimii” de Constanța Cotan-Ichim. 8 iulie 2021). Un poem mai repede pretențios, de sine stătător, în stilul „Epigonii” lui Eminescu; Oricum e un stil novator încărcat cu efecte moderniste în a se exprima, în cadre cu un avânt în plus, amestecă starea de Eden trecut, îndemnul spre „apa vie” Iisus Hristos, prin credința în slujire din biserici, monastiri sau schituri, pentru un „pământ de olari” al nostru, lângă ulmi și stejari, în răzeșia moldovenească răspândită printre frații și surorile întregului teritoriu național.

Majoritatea prefețelor sunt atinse de o învăluitoare perfecțiune, cu apa învățăturii umplute de adevărurile Sfintei Tradiții, unicitatea de neam care l-a dat pe Creangă, Eminescu, Nicolae Iorga, mănăstiri – adevărate bijuterii universale, Putna, Voroneț, Humor, Moldova și restul de mii al sfintelor locașuri cuprinse între granițele românești și în carcassele uriașe desprinse din timpul regatului Marii Români. Se manifestă ca un teolog conștient al pomenirii în sfințire de sfinți și moaște, cu cuvânt lămuritor despre această glie a raiului dintâi, întregit de istorie, limbă, credință, zidirea noastră (a Lumii Noi) preexistând în crugurile cetite de profeți încă din anii 7525 de înainte de Hristos. Are o putere informativă ce adesea depășește închipuirea.

Asemenea unui geolog, sapă, analizează, expune științific marea magnitudine a realităților dintre această trezire din vis și loialitate concordă cu ecuațiile uneori lămurind cu idei, artefacte că, aici, n-au predominat graiurile numeroșilor năvălitori, ci a fost invincibila grăire pre românește și astăzi strecurată prin grăirile altor neamuri. Toți sfinții și apologeții bisericii ortodoxe creștine sunt puți la locul și dreptul lor în ectoplasma credinței noastre, cu o putere de „măturare” de date impresionantă; localități, oameni, tradiții, „toate rude întru Domnul”, amintind/ conducând la evidențe ale continuității de neam, trăind unicitatea în cuget și simțire suverană, necedată vreunei opresiuni / din afara spațiului sacru, românesc

Autorul împarte cu tragere de inimă liantul înțelepciunii, reconstituirii și reabilitării după harul divin ce nouă ni s-a dat, cu o tragere de inimă de colos, cu imaginile rânduie în termeni literari, precum un zâmbet, precum un poem cu diferite calități cuceritoare, precum o ploaie repede, caldă, de vară trecătoare a vieții din pământ. Apreciază unele cărți cu fulgurații portant exotice/ erotice, fiecare pagină adevărind o postfață despre cele scrise de „înșirații” în ordine a atâtor autori. Dacă până și bucățile de stâncă din Munții Carpați dau fructe, dacă oamenii (unii) trăiesc în Absolut și fac furtunile să tacă, aduce o parafrază a promisiunii lui Dumnezeu că nu va bate cu grindină cetatea dacă există (enumerați) 10 credincioși, cu prefață planturoasă despre cartea lui Cristea Cristinel Alexeevici, nesiugur în chiliile singurătății în care autorul aude ecoul (parafrazând) din Vechiul Testament: „Numiți-mi trei oameni pe care să-i iert pe lumea aceasta!” alături de psalmii țitori, rugăciuni, ode, osanale și mise brevis – ai Cerului cu toate constelațiile lui.

În vreme ce calendarul siriatic a trecut însemnul a aproximativ 14.000 de ani de la Facerea Lumii, creștinismul arată o stare redusă la jumătate 7731/ anul, 2023/ de la Zidirea Noastră, a cincea, după Potopul lui Noe. Secvența poetică cu nr. XV a lui Cristea Alexeevici „Aș vrea să ne-ntălnim,/ aș vrea-ntr-o zi/ Tu să-mi faci cafea, și eu, poeme/ Printre versuri să ne tot iubim/ Să mă tem doar eu,/ Tu nu te teme!”, a întreținut opțiunile și trudirea suferitorilor de pe întinsul intracarpatic și subcarpatic, cu întinderea până la Dunăre și Marea Neagră a vredniciei eroice a celor care au luptat prin credință, într-o redută infinită a apărării genei celor ce ne-au creat nouă vatra, pe noi chiar, cu sacrificii imense, pentru a dăinui în burieniile geo-statale din rostul viitor. În contopirea cu Trinitatea, prin convingeri, nepieiri, de temnițe și fiare, alături perechile simbol din idealism: Dumnezeu– Natură, Cerul-Pământul, Viața – Iubirea, încărcate de protecția înveșnicită a Trinității Creației universale: Tatăl. Fiul și Sfântul Duh.

Florin Grigoriu, precum diamantele, trăiește lumina, planetar în sine, exilat din sinele unicității laice, cu un dens conținut de întrebări grave, duioșii, miresme de conținut poetic, revelații și amintiri într-o entropie lirică reportată, nu permanenței omului, ci supremului Dumnezeu. Citate din scrierile acestora, inedite, cu postări delimitate, ținându-se de timpul ce fără aripi zboară prin trupul personal, trăit printr-o sete și foame imense, ale cunoașterii de lucruri și de „taine” ale Absolutului -Dumnezeu, îi salvează statornicia de „citire”– „recitare” a unor ieșiri poetice ale autorilor, cărora le-a dedicat consorțiul critic personal.

În concluzie, în dragostea cotidiană, versurile, metaforele, alesele rânduri de carte, ce -i dau forță de atracție universală, trăiește descriptivul emoțional dinspre/ al fiecărui autor, cu o înaltă ținută, ținându-se cu brațele și mintea de cuvinte încă nerostite, prin arta inelată spiral, divinul contopindu-l cu teluricul, într-o singură DRAGOSTE. Oricât aș căuta tăcerea– alcătuirea de argument, despre Sine, se definește teritoriu cu identitate al Cântecului care este în tot ce este, torențial, asemenea tuturor sintagmelor aprecierii, pe care și le-a folosit cu arma de tărie ideatic zalmolxă, locuind într-o cruce, cu haruri înzestrată, a neamului care l-a creat și cu puterea Cuvântului l-a investit.

* Endoscopie critică academică/ acade-mică (eseu) sau Fru-fru-ul între fumagina ființei literaturii universale cu aspect româno-japonez și generalitatea unui cugetător liric. (sau despre „Cartea Mirărilor”, Editura Izvorul Cuvântului, Buftea, 2023, autor Florin Grigoriu)

Enigme la vedere: viul și inteligența

Dacă prin cine știe ce întâmplare mi-ar fi adresată întrebarea: ce este viața, cel mai sincer răspuns ar fi: nu știu! Cum sunt însă doar un biet om, deci ros de trufii și orgolii cred că aş răspunde evaziv: privește în jur și vei înțelege singur sau, și mai rău, citând definiția din dicționar: *Sinteză a proceselor biologice, fizice, chimice, mecanice care caracterizează organismele; faptul de a fi viu; stare a ceea ce este viu* completată cu: *Ansamblul fenomenelor biologice (creștere, metabolism, reproducere etc.) pe care le prezintă organismele animale sau vegetale de la naștere până la moarte.*

Având în vedere modul aproape criptografic de exprimare prin definiții este posibil să mai completez și cu alte banalități, iar apoi să mă rușinez de superficialitatea, dar și de lipsa mea de cunoștințe în acest domeniu care, iată, de-a lungul vremurilor, a provocat apariția a tot felul de curente filosofice și lucrări de înaltă ținută științifică. Voi constata în primul rând că o definiție dintr-un dicționar, însoțită chiar de felurite exemplificări, nu poate cuprinde un fenomen atât de vast, atât de profund și atât de versatil precum conceptul de viață, deși cuvântul acesta este foarte folosit ca bază pentru proverbe ori ziceri înțelepte de către toate popoarele lumii, în toate vremurile. Aș mai avea și tendința de a mă uimi de faptul că împotriva oricărei logici, folosirea excesivă a acestui cuvânt nu lămurește în nici un fel misterul ascuns în spatele conceptului atât de larg răspândit. Chiar așa, oare ce este viața?

Cum definițiile vieții sunt deosebit de vagi și confuze am considerat necesar să-mi lămuresc un alt concept, cel de viu, unul congruent primului, dar cu o sferă de cuprindere mult mai largă. Și aici dicționarele abundă de explicații menite să demonstreze cam cât de complex este cuvântul în construcțiile lingvistice, iar știința face o referire destul de aproximativă la subiect propunând aserțiunea cu caracter generalizant: *complex coloidal organizat pe baza metabolismului carbonului, dependent de regulă de apă, oxigen sau, în general, dar nu obligatoriu, de lumină!* Însă putem observa imediat referitor la aceste concepte: **viul sau viața**, că în definițiile propuse, au un domeniu limitat de cuprindere, unul care implică în mod firesc ființa, așa cum o înțelegem noi și exclude în bună parte viața celor pe care le considerăm neființe, dar care sunt totuși vii, de exemplu algele, lichenii sau chiar arborii ca să nu mai vorbim de ciuperci.

Destul de ciudat pentru o abordare cu adevărat științifică deoarece s-a descoperit că viață, ce-i drept în forme simple (bacterii) se află și în interiorul stâncilor de granit sau bazalt acolo unde nu prea poate fi vorba despre aer, apă sau lumină. Firesc, nici metabolismul acestor forme de viață nu a fost deslușit până acum la fel cum nu se prea poate explica nici prezența bacteriilor în apa de răcire a reactoarelor nucleare acolo unde

radioactivitatea ar trebui să facă, așa cum știm noi, imposibilă prezența vieții indiferent de nivelul ei de evoluție. Dar la fel de surprinzător putem spune că este și ursul de apă, o ființă din familia Tarigradelor care este capabilă să supraviețuiască în condiții extreme, la temperaturi cuprinse între -273 °C și +150 °C, păstrându-și vitalitatea circa un deceniu fără apă. Pentru noi, într-un sens mai larg, această ființă pare a fi indestructibilă deoarece nici condițiile extreme ale spațiului cosmic nu o omoară. Nu mai vorbim despre adâncurile oceanelor acolo unde, deși sunt presiuni uriașe, întuneric deplin și temperaturi care pot provoca moartea prin hipotermie în câteva minute, trăiesc pești, celenterate sau viermi, deci ființe aflate totuși pe o treaptă semnificativă a evoluției așa cum o cunoaștem și acceptăm noi de la Darwin încoace. Și tot în oceane pe lângă trombele de apă provenite din fisurile scoarței cele care ating și +300°C trăiesc foarte multe vietăți ale căror corpuri deși formate tot pe bază de albumine nu coagulează așa cum în mod normal se întâmplă la temperaturi de maximum +100 °C ceea ce ne demonstrează că viața găsește forme de adaptare mult dincolo de limitele imaginate de noi și acceptate de știința experimentală.

În consecință, am abordat un alt nivel, cel pentru care știința experimentală, inspirându-se din învățăturile științelor revelate, oferă o ierarhizare cât se poate de logică și de ușor de înțeles spunând că lumea materială se împarte în osis (mineral), biosis (viul în întregul său), noetic (viul conștient de sine) însă admite și un nivel superior pe care îl numește enistic, dar despre care nu cunoaștem nimic de aceea rămâne încadrat ca fiind enigmatic. Modelul în sine fiind perfect admisibil prin logica sa ireproșabilă face parte din strategia modernă de abordare a cunoașterii, însă pare a fi cumva scos și amputat într-o oarecare măsură din contextul cunoașterii științelor revelate, cele care dezvoltă ideea afirmând că întregul univers material este creație și formă de manifestare a Creatorului, iar acesta fiind viu menține creația în funcționalitate prin aplicarea fermă a legilor universale. În consecință, Creatorul, manifestat la oricare dintre nivelurile materiale, face posibilă funcționarea construcției numită cosmos (ordine) cea care în lipsa forței coordonatoare, a Creatorului deci, ar reveni la starea de haos, respectiv dezordinea anterioară. Și poate acest deziderat este cel mai bine exprimat în scrierile Sf. Apostol Ioan, cel care spune: *Dumnezeu este unul și același în toate cel văzute și cele nevăzute.*

Din acest moment însă ne putem pune întrebarea: oare și pietrele sunt vii? Nu cred că răspunsul este prea liniștitor deoarece în mod logic ar trebui să admitem că da, pietrele sunt și ele vii, dar nu asta ar fi problema, ci implicarea conceptului de inteligență cel pe care îl asociem obligatoriu celui de viu, inteligența fiind calitatea care asigură adaptarea viului la mediul înconjurător și prin aceasta supra-viețuirea sa. Inteligența este factorul care determină și facilitează căile prin care viul, aflat sub diferite forme, găsește surse de hrană, adăpost, modalități de protecție și de perpetuare, respectiv dăinuirea în timp a oricăreia din aceste forme.

Știu desigur că psihologii consideră inteligența ca fiind proprie numai omului, iar toate celelalte ființe nu au la dispoziție decât reflexe(condiționate și necondiționate) pe care noi le confundăm deseori cu inteligența, deși nici chiar psihologii nu au o definiție satisfăcătoare a fenomenului. Mai știu și faptul că atunci când îndrăznesc să cred că inclusiv pietrele sunt inteligente îmi asum un mare risc, cel al lapidării cu vorbe mai grele decât pietrele. Cu toate acestea există lucrări foarte interesante(ce-i drept din zona științelor revelate!) care fac cel puțin o afirmație bizară. Cu mult înaintea descoperirii quarcelor, considerați „cărămizile universului” profesorul Scarlat Demetrescu (1872-1945) în lucrarea sa: *Din tainele vieții și ale universului* vorbește și el despre cele trei

„cărămizi” ale construcției universice, respectiv particula de inteligență, cea de voință și cea de memorie, cele prin care Divinitatea a dat naștere cosmosului (pluriversurilor) înzestrând fiecare formă a materiei cu un anumit dozaj al celor trei particule, rezultând astfel materia grosieră cea care are mai multă memorie drept care trece aproximativ nedeformată prin timp, dar și o cantitate mai mare de voință și inteligență celorlalte forme de exprimare a divinității, cele care prin evoluție vor deveni entități conștiente de sine sau chiar mult mai mult decât atât. În context se poate afirma și faptul că, recent, astronomi de renume au făcut și ei o afirmație cel puțin riscantă și anume că unele stele par a avea manifestări pe care noi oamenii le-am putea clasifica drept inteligente. Oare suferim toți de o gândire aberantă, rod al lecturilor science-fiction sau poate didacticismul extrem de conservator al unor sferetodoși nu se poate desprinde de învățăturile unui cartezianism retrograd aparținând materialismului vulgar care a dominat ferm cel puțin secolul anterior...

Căutând să înțeleg de ce lumea științelor experimentale consideră că doar omul este inteligent am ajuns la concluzia că această afirmație se datorează în primul rând faptului că omul este singura ființă cunoscută care admite existența unei logici superioare celei umane, o existență dincolo de posibilitățile noastre senzoriale, cea pentru care am și construit tot felul de temple sau catedrale pentru a o venera și pentru a-i solicita sprijinul și nu cunoaștem alte forme de viață care să fi făcut același lucru. Da, este un argument forte, însă nu trebuie să uităm că există și în prezent comunități cât se poate de umane care venerază doar fenomenele naturii și nu construiesc nimic pentru a le îmbuna. Oare acești oameni sunt ei inteligenți? Deoarece, dacă nu sunt, există posibilitatea, confirmată istoric, de a-i considera un alt fel de animale și să ne purtăm cu ei ca atare, ceea ce perioada de înflorire a negoțului cu sclavi a confirmat-o pe deplin.

Și ar mai fi cel puțin un aspect al extrem de versatilei inteligențe! Cât de inteligent putem considera că este un om care poate face calcule matematice complexe folosindu-și doar mintea, dar vorbește gâlgăvit și nu va putea niciodată să învețe cum se leagă șireturile, existența sa în afara unei comunități protectoare fiind absolut imposibilă? Faptul că știința nu se grăbește să găsească explicații pentru asemenea manifestări care nu sunt tocmai rarissime dovedește că mai avem încă multe de învățat de la natură și, în consecință, orice atitudine categorică devine ridicolă. Desigur oricine s-ar putea întreba: Și ce dacă pietrele sunt inteligente sau viul poate avea forme absolut surprinzătoare pentru nivelul nostru de cunoaștere?

Perfect îndreptățită o astfel de întrebare, dar înainte de a găsi răspunsul ne putem bucura că ea ne-ar putea feri de trufiile care au alimentat o pseudo știință unde ne regăseam ca fiind singuri în univers, iar acesta era foarte puțin diferit de tavanul pictat al unei biserici, fiind el doar ceva mai mare și Creatorul devenit un fel de om, mai bătrân, deci, implicit, mult mai înțelept, dar nu ferit de greșeli precum fiecare dintre noi și care, de regulă, are comportamentul unui pedagog de internat sau cel puțin așa ni se spune în scrierile pe care le considerăm sacre.

Evident, în această schemă de gândire insistent promovată se strecoară subtil ideea că nimeni nu poate fi mai înțelept decât preotul sau episcopul ori regele fiindcă ei sunt cei care au drept de viață și moarte asupra noastră, deci cam la fel cu Dumnezeu însuși. În această lume în care totuși este exclusă posibilitatea apariției unor alte forme de viață decât cele cunoscute de noi, acestea, atunci când totuși apar, nu pot fi interpretate decât ca năluciri ale răului, iar noi nimeni alții decât mesagerii mai mult sau mai puțin conștienți ai acestuia cu implicarea consecințelor de rigoare. Unele drastice! Vae victis!

Anca Sîrghie

Din darurile muzicale ale Sibiului

„Cele 10 soprane tinere au primit nota 10!”

În zile de august canicular, s-a desfășurat în Sala oglinzilor a Forumului German din Sibiu cea de-a 22-a ediție a Cursului de măiestrie semnificativ intitulat „Spre o Academie de Muzică la Sibiu”. Conceput și organizat de Liga Culturală Sibiu, acest eveniment cultural intrat în viața orașului nostru, în ultimii zece ani a înlocuit instrumentele muzicale – vioară, pian, violoncel, flaut, trompetă sau dirijoratul coral cu care a început acest proiect, cu pregătirea vocală a unor tinere talente, orientate spre muzica clasică. Cursul de măiestrie vocală din acest an consemnează încurajând începutul de drum artistic pe care 10 tinere frumoase și talentate, având vârste între 14 și 19 ani, au ales să-l facă la Sibiu, cetate a muzicii cu o bogată tradiție și istorie în domeniu. Se umple în felul acesta un gol pe care îl recunosc chiar și organizatorii Concursului Internațional „George Enescu”, care și în noua ediție au omis acest gen de manifestare artistică. Dar noi avem încrederea că viitorul va aduce în Concursul „George Enescu” și această mult dorită și necesară specialitate, care este concursul vocal al tinerilor.

Ca de obicei, în calitate de președintă a Ligii culturale, Sibiu, am invitat pentru cursul de canto, de la Universitatea Națională de Muzică din București două eminente profesoare, conferențiare universitare, pe mezzosoprana Claudia Codreanu și pe pianista Inna Oncescu, bine cunoscute din concertele ținute în țară și peste hotare, dar înainte de toate renumite prin pasiunea cu care îndrumă studenții claselor de canto de la prestigioasa instituție din capitală.

Din 26 august 2024 până în 1 septembrie 2024, cele 10 tinere soprane, liceene și studente de conservator, venite din toată țara, au fost instruite, ele pregătind cele două concerte ce s-au desfășurat sâmbătă, 31 august 2024, cu începere de la ora 17.00 la Biserica Ursulinelor, str. G-ral Magheru nr. 36 din Sibiu, intitulat *Laudate Dominum* și duminică, 1 septembrie 2024, de la ora 18.00 în eleganta Sală a Oglinzilor la Forumul German din Sibiu, str. General Magheru nr. 1-3, concertul intitulat *Gala tinerilor interpreți*. Diferite ca atmosferă, cele două concerte au emoționat auditoriul, pentru că interpretarea pieselor de muzică clasică a fost îngrijită și de un înalt nivel, chiar neașteptat la niște tinere aflate la început de drum artistic într-o specialitate atât de pretențioasă ca rafinament interpretativ.

În acest an, concertele Masterclass-ului de canto clasic s-a suprapus la Sibiu cu Festivalul „I love Șopa”, cu vedete ale muzicii ușoare care au atras timp de 3 zile un public numeros în pădurea Șelimbărului. Am putut constata că la Sibiu muzica clasică își are un public fidel, prezent atât în ambianța sacră a Bisericii Ursulinelor, cât și la Gala din Sala oglinzilor, ocupată integral de iubitorii muzicii clasice.

Ca organizator al cursului, am mărturisit în cuvântul final că la sosire, profesoarele Claudia Codreanu și Inna Oncescu au apreciat că, mai mult ca oricând în deceniul cursului de canto, în această ediție vor fi „numai muguri de talent vocal”, dar la Gala finală am constatat cu uimire că „mugurii au dat în floare”.

Este adevărat, că timp de o săptămână în Sala Oglinzilor exercițiile de îndrumare și șlefuire artistică ale profesoarelor s-au desfășurat de la ora 10.00 până la ora 22.00, cu minuția

detaliului în interpretarea partiturilor. Concluzia mea a fost că „pentru magia pe care au creat-o, cu vocile lor și eleganța vestimentară care a încântat privirile spectatorilor, cele 10 soprane tinere au primit nota 10! Nu se știe dacă dintre ele nu se va ridica o nouă Virginia Zeani.”

Conform tradiției, la final, cursantelor li s-au oferit diplome de participare și câte un cadou livresc din partea Ligii Culturale, astfel ca evenimentul muzical de la Sibiu să le rămână în amintire. Până când? Cel puțin până peste un an când experiența artistică benefică dobândită va putea să fie sporită.

Profesoarelor care au dovedit o măiestrie dublată de pasiunea îndrumării tinerelor talente, Liga Culturală Sibiu le-a conferit diplome de excelență cu ocazia aniversării unui deceniu de activitate artistică în Masterclass-ul nostru, unde competența în tehnica muzicală și dăruirea sufletească dovedită în felul cum au muncit a rodit an după an. Florile pe care cursantele le-au oferit din abundența la finele Galei au fost un semn de bun augur pentru succesul pe care l-a reputat această ediție aflată sub semnul miracolului înfloririi artistice. Nu mică ne-a fost uimirea să constatăm că în sală s-au aflat adolescente, care și-au manifestat dorința să participe și ele la edițiile viitoare ale Masterclass-ului nostru vocal.

O noutate în ediția din acest an este faptul că între cele 10 cursante s-au numărat trei sibience, pe care ne-am bucura să le regăsim în viitor evoluând pe marile scene de teatru liric ale țării. Cele două concerte sunt un dar pe care Liga Culturală Sibiu, ca organizatoare, și profesoarele împreună cu cursantele, înțeleg să-l facă Sibiului și turiștilor lui, iubitori ai muzicii clasice.

Se cuvine să dăm cuvântul final maestrei cursului, profesoara Claudia Codreanu care a cuprins într-o panoramă concludentă ultimul deceniu al Masterclass-ului de canto, pe care tocmai îl sărbătorim: „S-a încheiat, cu bucuria reușitei, și cea de-a X-a ediție a cursurilor de măiestrie – canto, de la Sibiu. Privind retrospectiv, nu pot să nu observ numărul mare de participanți de-a lungul anilor, peste 100 de tineri de vârste variate, din diferite colțuri ale țării – din licee, universități sau medii artistice, aflați la porțile măiestriei. Unii dintre aceștia s-au remarcat pe scenele din țară și străinătate în calitate de soliști, cum ar fi Alexandra Tărniceanu și Monica Scurtu, sau coriști în cadrul filarmonicilor și operelor din țară. Alții s-au dedicat cu dăruire unei cariere pedagogice, iar cei mai mici își continuă drumul spre desăvârșirea artistică. Colaborator de nădejde mi-a fost pianista Inna Oncescu, conferențiar universitar la Universitatea Națională de Muzică din București, care cu pricepere și răbdare i-a îndrumat și i-a acompaniat pe cursanți. Tot ceea ce s-a realizat în acești ani se datorează distinsei universitare și scriitoare Anca Sîrghie, om de înaltă cultură, iubitor de muzică, cu o inimă larg orientată spre generațiile de tineri dornici să își deschidă aripile și să zboare spre înalte culmi artistice. Sper ca visul dumneaei, de a se înființa o Academie de Muzică la Sibiu, să prindă contur cât mai curând în această adevărată capitală culturală europeană.”

Speranța noastră este că după încheierea activității artistice, domnișoarele sosite din alte părți ale țării și familiile care le însoțesc au putut lua contact cu frumusețile orașului-cetate și ale împrejurimilor lui. Se poate relua astfel mai vechea tradiție a excursiei pe care Liga Culturală Sibiu o oferă cursanților în Mărginimea Sibiului, cu frumusețea mirifică a peisajelor și cu ospitalitatea gospodinelor care ne întâmpină totdeauna cu scoaverzi gustoase. Pitorescul și valoarea istorică a orașului-cetate sunt roadele de care oaspeții Sibiului merită să se bucure.

**Premierea cursanților Masterclass-ului,
la final de ediție**

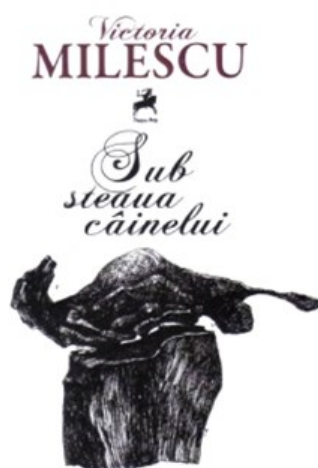
Alpha canis majoris sau Iuda nu s-a spânzurat,/ sâsâie pe comoară/ lângă cimitirul ofrandă trădării

Anul 2012 înseamnă pentru Victoria Milescu „Sub steaua câinelui”, volum de poezie, ce a văzut lumina zilei la Editura Tracus Arte. Pornind de la titlu, cartea poate fi o monografie sui-generis a vieții pe pământul mileniului trei, o radiografie... sumbră, amară, dureroasă, în care nu lipsește și tragismul, așa putea spune, a societății de pe pământul limbii române, sub steaua mai sus pomenită, cu referire la calitatea vieții. Literatura populară românească consemnează expresia „viață de câine” și o altă expresie „și câinele iese din iarnă, dar numai el știe cum”. De aici, consider eu, legătura cu... steaua... câinelui. Universul acestei cărți nu deține locul întâi la metaforă, ci la imagine, poeta având un deosebit simț al proprietății cuvintelor pe care le folosește cu prisosință, când și unde trebuie, într-un tablou sugestiv.

Un stil direct, autoarea trăitoare în cuvânt îl folosește în crearea unor imagini sugestive, surprinzătoare chiar, plăcute prin sens și rezonanță. Poeta prezintă viața bipedului numit om între celest și teluric, poeziile prezintă secvențial condiția umană, iar detaliile fac articulațiile să funcționeze, potențialul cititor de poezie empatizează cu acest univers liric, cu această abordare directă a vieții. O caracterizare proprie a calităților morale, ca într-o altfel de oglindă, face să avem o caracterizare a omului de bun simț care suportă vitregiile unei societăți dezvoltată haotic, căreia nu îi pasă de individ:

„Vezi, ripostez bine/ la invidie, la prostie/ parez cu îndemănare/ loviturile sub centură/ dar în caz de bucurie/ mă pierd/ bucuria îmi face rău/ și o înec în lacrimi/ nimeni nu le vede/ pentru că nimănui nu îi pasă/ nimănui nu îi este milă/ de un om fericit...” (Poziție de forță)

Există, întotdeauna, cineva care îți îndrumă primii pași, te învață să scrii, să citești, să înțelegi și să recunoști universul înconjurător, cineva îți dăruiește iubire. Concluzia autoarei, într-o lirică sapiențială, izvorâtă din experiență și mai ales dintr-un spirit de observație deosebit de dezvoltat, „mai nimic nu poți face de unul singur”, iar sugerată, concluzia cititorului să fie la rândul său, să poți să dăruiești iubire, pornind de la zicala biblică, preluată și de Marin Preda: „dacă dragoste nu e, nimic nu e”: „Cineva îți arată carul mare pe cer/ cineva îți arată carul mic/ cineva te duce să vezi aurorele boreale/ cineva te învață să scrii, să citești/ cineva te ajută să

recunoști plantele, să pescuiești/ cineva îți dăruiește iubire/ mai nimic nu poți face de unul singur...” (Aerul plin de aer)

Imaginea citadină, mai mult decât realistă, detaliată, a unui personaj, „Cerșetorul din colț”, care intră în scenă cu universul lui, o imagine decupată dintr-o realitate la fel de tristă ca întregul: „Cerșetorul din colț/ sprijină de genunchi un carton/ pe care citești scrijelite/ versurile poemului tău/ ținut secret, azi în văzul tuturor/ improșcat de noroiul autobuzelor/ murdărit de câini/ poemul prin care cerșetorul înduioșează trecătorii/ devine cu timpul ilizibil/ sub copacul cu baloane colorate în loc de frunze/ unii se opresc să-și aprindă o țigară/ alții să-și tragă fermoarul / mulți abia merg sub povara pachetelor, grijilor/ în urma unora se aude câteodată/ clinchetul unui bănuț/ căzând în gura neagră, știrbă a zilei”.

Parcurgând aceste cuvinte, această listă de nefericiri, fără să vreau, îmi răsar în minte cuvintele lui Cosmin Dragomir: „(...) *mentalitatea autohtonă se află, încă, la nivel medieval*” și simt o durere aproape fizică a bolii noastre pe care Octavian Goga o diagnostica: „*boala o avem în suflet, e o epidemie înfricoșătoare de meningită morală*”. Este dovada unui frecuș de orgolii fără un suport logic, din moment ce este suficient loc sub soare pentru fiecare. Noi, nația română, nu știm să ne respectăm cât suntem, încă, în viață: „Trebuie să mai și ratezi din când în când/ să te împiedici/ să calci strâmb, șleampăt/ să fii din când în când un pic surd, un pic mut/ să te-nsoțești c-un trădător-doi/ să plângi din solidaritate cu ploaia care/ ți-a scufundat corabia/ să-i zvârli un os prin geam când/ ea se uită jinduind la masa ta cu bucate/ să-i numeri strâmb și pe unii și pe alții / trebuie să mai și ratezi, să te-ndoiști/ de jurămintele de iubire/ în raniță să ascunzi plânsul tău de copil/ trebuie să mai și ratezi din când în când/ să te umpli de noroi, de spurecaciune/ să-i lași și pe unii și pe alții să rădă de tine/ să te tăvălească prin fulgi purtându-te-n chiot/ pe străzile violete ale orașului/ altfel nu te vor crede niciodată că ai învins/ în războiul de o mie de ani...” (Gloria orașului cucerit)

„Când plouă” și parcă nu se mai oprește, și lumina se mai, și împutinează, cauți să-ți salvezi singurătatea... „Câte sunt de făcut”... O atmosferă intimă, caldă, dar câtă melancolie... imagini memorabile... sugestive... „Când plouă/ și lumina se împutinează/ încerci să citești scrisoarea/ uitată-n sertar, nedesfăcută/ coși un nasture, asculti Brahms/ începi să tricotezi un pulovăr/ pentru iarna de neoprit/ împletind cu firul de lână propriul fir al vieții/ deretici prin sertare, triezi fotografii cu el/ răsturnând munții, călărind un delfin/ bei o cafea, afară continuă să plouă/ și pare că nu se mai oprește/ geamurile se aburesc/ ștergi mesajele din calculator/ pastilele pe care le luai regulat s-au terminat/ în stradă se declanșează alarma sfârșitului de veac/ ploaia șterge cu o rafală pata de pe geam/ o pată sau chipul lui înghețat?”

Imagini și iar imagini. Reliefează munca, munca din zori, săpând grădina, plantând cartofi cu sudoare, sudalmă și „clisă aburindă”, sub deviza „Servesc divinul”: „Și el ca mulți alții/ se scoală în zori să sape grădina/ plantează cartofi/ sudoarea se amestecă cu sudalma/ în clisa aburindă/ așază cu grijă în cuiburi negre/ bulbii roz gângurind ca pruncii în somn/ trage peste ei pământul/ să-i încălzească, să crească, să se ridice la primăvară/ cu floarea lor albă, otrăvitoare și pură.../ aerul cu particule de fier, titan și sare/ din compoziția oricărui om întreg/ primește în plin/ lovitură după lovitură/ de sapă, de lopată, de daltă/ și clinchetul/ sticlei golite, aruncate peste cap cu dispreț/ la capătul unei zile grele de muncă/ e mulțumit:/ E destul pentru azi,/ pentru un simplu servitor al divinului...”

Literatura populară românească este sapiențială. Găsim acolo o zicală: alerg de unul singur și ajung tot pe locul doi. Deosebit de expresiv, deosebit de nuanțat, este realizat acest moment în „Altcineva”: „Mereu altcineva/ ia ultima bucată de carne din galantar/ mereu altcineva ia premiul cel mare/ mereu altcineva rade tot și rămâi/ doar <o pată de

sânge>”/ care nu vorbește, nu țipă, nu aleargă/ pentru că oricum, altcineva/ prinde din zbor moneda de aur -/ plata luntrașului/ spre cea mai bună lume din toate”...

Imaginea deosebită, caldă, a mamei, la o vârstă înaintată, lucrând din andrele la lumina slabă, a căror clinchet amintește de limbile unui ceas, asociată cu cea sonoră a trenului „trecând pe sub casă”, într-o finalitate sugestivă. Este demn de subliniat folosirea unor comparații care „încarcă” sentimental atmosfera, mesajul, încât ochii minții vizualizează fără efort imaginile: „Mama nu s-a culcat încă/ la lumina slabă împletește un giulgiu/ ochii ei nu mai văd bine/ dar nu vrea să poarte ochelari/ lângă perdeaua de spumă/ lângă paharele cu apă de trandafir -/ mâinile ei cu vene ca râmele.../ trebuie să înveți să împletești și tu, îmi șoptește/ între cele două trenuri/ ce fac să vibreze șinele de cale ferată/ trecând pe sub casă/ disting clinchetul andrelor metalice/ ca limbile unui ceas/ manevrate de mama/ când se luminează o implor/ să nu mă trezească/ urăsc diminețile în care/ de pe un peron din câmpie/ cu plante și siluete imponderabile/ trebuie să plec/ la celălalt capăt al lumii...” (Coloana sonoră)

„Ora de vârf”, în „burta” unui autobuz, descrisă cu mult lux de amănunte, reușește să redea, cu fidelitate, atmosfera de înghesuială stresantă: „Aproape că i-am atins obrazul țepos/ între noi era copilul/ căruia bătrânul cu ochelari îi oferea biscuiți/ dintr-o pungă colorată/ aproape că ne-am îmbrățișat/ împinși unul spre celălalt/ de cei ce urcau sau coborau în stații/ copilul scâncea, voia-n brațe/ eram prinși în capcană/ cineva țipa că l-a mușcat ceva/ speriată m-am prins de el/ dar trupul lui se ridica dintre alte trupuri/ cu respirații de votcă, benzină și lavă/ copilul alunecase, câinele își lingea victima/ peste capetele asudate radioul arunca/ ultimele știri despre catastrofa aviatică/ produsă de un flamingo sinucigaș/ autobuzul mergea impasibil cu noi în burtă/ unii veneau de la birou, alții de la morgă/ unii se-nDRăgosteau/ preț de o stație, două/ fulgerul ca un bici ne ținea împreună:/ mai bine aici, la grămadă, sub un acoperiș/ decât sub ploaia de pucioasă de-afară...”

Sunt flashuri, poezii imagini ale unui spirit, cu un deosebit simț al observației și al analizei, care realizează, ca într-un puzzle, imaginea societății românești. Autoarea privește și analizează viața bipedului numit om printr-un microscop personal, în asemenea manieră încât percepția cititorului este, uneori și oftalmică: „Pe treptele blocului/ obosit, mănâncă dintr-o conservă/ s-a chinuit mult să taie tabla cutiei meschine/ cu ochi tulburi/ ca apele venind pe urma acelor sardine/ să le recupereze/ lângă el se așază fata blondă/ mirosul de pește se amestecă cu mirosul/ dulceag al părului ei lung până la coapse/ în plimbarea ei obișnuită bătrâna/ trage ferm de lesă canișul/ ce se gudură și linge uleiul de pe/ mâinile și tâmplele fiului ei/ apoi patrupelele cu vestă urinează/ pe stâlpul cu afișul <Cumpărăm păr>/ bătrâna se grăbește să ajungă acasă/ să-și pună picături în ochi/ la ora fixată/ să vadă ce se mai întâmplă pe aici...” (Cina cea de toate zilele)

Fac o pauză de respiro și mă raportează la cuvintele lui Bhartrhari: „*Ici sunet de lăută, colo plâns cu hohote, ici conversație de învățați, colo ceartă de beți, ici o fată fermecătoare, colo un trup gârbovit de bătrânețe... Nu știu ce o fi existența aceasta: plină de nectar sau plină de otrăvă*”.

Poeta se dovedește un spirit cu o logică inedită, aforistică: „Urăsc toate ceasurile din lume/ ele au inventat timpul/ timpul a inventat moartea/ moartea ne-a inventat pe noi...” (Perpetuum mobile)

Imagini tulburătoare, în care o imunitate socială, sub forma unei indifferențe glaciale, unul față de celălalt, în care respectul este conjunctural, caracterizează societatea românească a momentului în „Fleacuri utile”: „Nimic nu mă mai enervează/ nu mai urăsc pe nimeni,/ în curgerea timpului/ orice lucru devine cumva de folos/ chiar și o înjurătură/ o palmă din partea unui prieten/ un cuțit în inimă/ moartea se așteaptă să plâng/ să o implor/ poate că și asta ar fi de folos cumva/ nu mai văd bine, nu mai aud/ iar inima mea e acum în mâinile tale/ ai grijă la ce pagină o deschizi...”

Imaginație debordant existențială, imagini tulburătoare, viscerele, viața este prezentată în toată dualitatea, cu detalii între cele două limite ale ei: naștere și moarte, când „Nimeni nu are timp de pierdut”: „Și vin viermii cei iubitori/ după semnalul secret/ te revolți, protestezi, răcnești/ odată cu pământul/ prăvălit peste piept/ răcnetul urcă prin rădăcinile corcodușului/ răsărit peste noapte/ izbucnind în flori roz-albe/ fluturii vin să polenizeze/ frecându-și piciorușele de corolele/ sclipind fericite/ armata albinelor vine la datorie/ vei fi mierea din stup/ îndulcind gura blestemului/ nimeni nu are timp de pierdut...”

Chiar dacă suntem încălziți de „același soare”, nu toți „suntem luminoși”, nu toți „respirăm același timp”, nu toți mergem în aceeași direcție în care merge pământul care ne este casă și masă: „Același soare/ da nu toți suntem luminoși/ același aer/ dar nu toți respirăm la fel/ același timp/ dar nu toți mergem în direcția/ în care merge el/ același pământ/ dar câte pământuri încă de cucerit...” (Limitania)

„Cenaculum” este o ultimă secvență, a volumului, în care se simte prezența unei ușoare melancolii și o oarecare nostalgie după niște momente pe care azi nu le mai găsim din varii motive: „Pe arșiță, pe zloată/ venim din cartiere prăfuite/ în casa marelui dispărut/ unde citim poeme lungi, ardente/ cu o sprânceană ridicată/ și mâna lopătând ușor/ gazda bătrână aduce pe o tavă/ cafea în cești de porțelan/ suntem prieteni și dușmani/ preț de-o metaforă/ dezbaterem, vai, tardiva recunoaștere/ a geniului.../ criticăm la sânge/ apoi plecăm îmbrățișându-ne la birt/ unde sorbim din vinul ieftin/ cu forță imaginativă/ căsăpim nimicul/ în zeci și sute de nimicuri/ căci, pe toți zeii, nimic nu e pierdut/ până în zori/ când rezemați de vânt/ în orizontul primului tramvai/ înființăm partidul poeziei/ și o gazetă *sans rival*/ apoi ne risipim care-ncotro/ unii au slujbe serioase/ sub un neon rămas aprins/ puțin retras, puțin absent, poemul/ fumează liniștit tot ce am scris...”

Frapează prin semantica fiecărui cuvânt ce intră într-o asociere ideatică.

Cred că și domniile voastre, stimați cititori, îi veți da dreptate autoarei și lui Eugen Ionesco: „*Viața este un coșmar, e penibilă, insuportabilă ca un vis urât. Priviți în jurul nostru: războaie, catastrofe și dezastre, ură și persecuții, confuzie, moartea care ne pândeste, se vorbește și nu se înțelege, ne zbatem într-o lume ce pare atinsă de o mare febră*”. Am trecut prin universul unei poezii tulburătoare, viscerală, a unui spirit profund analitic, cu toate simțurile conectate la realitatea românească de astăzi. Talentul Victoriei Milescu constă tocmai în puterea de sintetizare, de a aduce în prim plan o crudă realitate. De peste două decenii pe plaiuri mioritice se joacă o piesă a absurdului, un dialog al surzilor, toată lumea vorbește, nimeni nu ascultă, toți sunt deștepți și pricepuți în toate, toți vor să fie miniștri, toți șefi de instituții. Se distruge... tot, se construiește... nimic, industria s-a distrus, așa a dispus UE, cu Noua Ordine Mondială, finanțele sunt la dispoziția FMI, se distrug vieți, familii... Pe aceleași plaiuri mioritice crește o floare numită „Pauperia”. Există în folclorul românesc versuri care atestă acest lucru: „Munții noștri aur poartă / Noi cerșim din poartă-n poartă”. Putem spune: omul are o singură viață, nu două, de una să-și bată joc și pe cealaltă să o trăiască. Am dorit libertate. Cineva spunea: „*Libertatea înseamnă și responsabilitate*”. Responsabilitatea noastră este la început de drum. Parcă îl aud pe Emil Niculescu: „Și noi nu avem drum, da nici drumuri”. Ion Luca Caragiale mărturisea: „*Vrei să cunoști lumea? Privește-o de aproape. Vrei să-ți placă? Privește-o de departe*”. Conform acestor precepte, autoarea privește lumea de aproape. Dacă ai tărie de caracter, cartea este o lectură utilă și plăcută în speță. Spunea Oscar Wilde: „*Suntem cu toții în mocirlă, dar unii dintre noi privesc către stele*.” Autoarea este o stea printre stelele literaturii române și are meritul, nu numai talentul, de a prezenta condiția umană, marșând pe relația cauză-efect, social-individ, într-un mod inedit.

Prozã

Luni

„Amintirile sunt a doua şansă la fericire!” Zicerea este atribuită Elisabetei a II-a, cea care a trăit și a respirat monarhic cum nimeni nu o va mai face vreodată după moartea ei. Adendum: amintirile frumoase sunt a doua şansă la fericire!

Un februarie nehotărât, când primăvăritic, când întors cu fața spre Gerar, mă sâcăie îngrozitor, iar după un weekend anost sau încărcat cu nimicuri importante m-am trezit într-o zi de luni cu aceeași greață viscerală ce o atribuiam fiecărei zile de luni, indiferent de modul în care îmi petrecusem sfârșitul de săptămână. Era ziua de luni aducătoare de sarcini săptămânale, ziua în care trebuia să-mi împart energia pentru toată săptămâna, pentru a-mi atribui adjectivul de „viu”, pornind de la premisa că numai oamenii vii au nevoi, dorințe ce trebuie satisfăcute și doar morții sunt împăcați cu sine, cu vecinul de la trei sau din spatele casei, după caz, și doar ei nu au nici o dorință sau durere fizică, cu excepția durerilor reumatice care se spune că încetează la șapte ani după moarte!

Intr-un cuvânt mă împăcasem cu gândul că respectiva zi de luni nu avea nimic bun să-mi aducă, situație în care, roțile minții luând-o razna, am început să fiu neliniștit încercând să-mi imaginez ce va umple golul lăsat de lipsa „binelui” în această zi de luni în care mocirlos mă zbăteam.

Deci, cum nu aveam sentimentul unei bucurii, împliniri eram extrem de atent la tot ce se întâmplă în jurul meu, dar și în lăuntru meu, pentru că ceea ce avea să umple locul binelui, să nu mă ia prin surprindere. Aveam sentimentul că ceva rău trebuie să se întâmple dar totdeauna mi-am impus să mă uit la jumătatea plină a paharului. Dacă în jurul meu nu se întâmpla nimic care să reclame o anumită schimbare eram hotărât, potrivit dictonului „Alea iacta est”, să aștept, cu o anumită stare fatidică, să primesc vestea cea rea, iar pentru că lucrurile nu păreau să ducă nicăieri iar starea de băltire în care intrasem mă făcea și mai nervos, pun mâna pe telefon și îl sun pe un amic medic:

– Da!

– Salutare doctore! Ai chef de o parolă?

– Tocmai ce am terminat vizita așa că sunt al tău!

– Nu știi ce dracu s-a întâmplat de dimineață că m-am trezit cu fața la cearceaf și blestemăția asta de soare, de când a răsărit, în loc să-mi dea putere, mă vlăguește și sunt moale ca un roiban care a furat lacătul lunii și a mers toată noaptea în galop întins cu clăbuci de sudoare pe grumaji. Așa mă simt eu, stors de vlagă, transpirat ca un porc și băntuit de iele. În mine parcă aleargă un cârd de cai sălbaticiți, dăștia de-ai noștri, din Grindul Letea, iar din când în când nechează atât de tare în mațele mele că aud cei de lângă mine și se sperie. Glumind îi liniștesc, le spun că am fost în vizită duminică în Delta Dunării și acolo, printre smârcuri, adoptat de o haită de șacali am dat de cățelul pământului iar lui i-a plăcut atât de mult de mine încât s-a mutat în pânțele mele și își face de joacă și scoate sunetele astea ciudate căci atât a apucat să învețe de la haita de șacali cu care a umblat pe pământ.

Știi, până să-l găsească șacalul ală bătrân și chior, el, cățelul pământului, trăise numai în subteran, fără să vadă lumina zilei, că dăia îi zice cățelul pământului, și dăia s-a mutat și în mine, la întuneric, la căldură și, la vremea cuvenită, cu tot cu mine se va întoarce din nou în pământ de unde va căuta să reia din nou ciclul, până când va găsi din nou un om bun să se mute în el. Ce viață și pe câinele ăsta! Din cauza asta se spune viață de câine?

– Ești incredibil! Spune, omule, eu îți acord o clipă din timpul meu și tu-mi înșiri bazaconiile tale cu câinii tăi! Te doare ceva? Ți-e rău? Spune, ca să te pot ajuta! Sunt medic, nu duhovnic! La duhovnic te duci cu toate gândurile tale și cu toate angoasele tale!

– Iustin! Ar trebui să-mi fi și medic și duhovnic. Cu toate că părinții voștri v-au inversat numele: Al tău înseamnă dreptate, just, justiție, drept. Tu trebuia să urmezi dreptul, iar sora ta, Lelia care a urmat dreptul, ar fi trebuit să fie medic. Când te numești Lelia, jumătate din diagnostic este deja stabilit și omul uită de durere doar mângâindu-se cu numele doctorului. Lelia are o muzicalitate care te liniștește, pe când numele tău, Iustin, este rece ca tăișul unei săbii!

– Mamă, e clar! Vino să te văd că după cum aud eu nu ești pe normalitate! Ai temperatură? Delirul este consecința unor dezechilibre fiziologice, iar acum tu delirezi. Hai, vino la cabinet să te consult!

– Iustin, înțelege, n-am nimic! Simt uneori că vorbesc cu cineva în așteptarea celui sau aceleia care va veni să umple golul din mine lăsat de lipsa bucuriei și a fericirii. Vin ca să nu te superi, iar convorbirea o putem continua și față în față fără să mai fie nevoie de telefoane.

După o jumătate de oră deja eram la cabinetul lui, rugase asistenta să pregătească două cafele așa că am intrat triumfal, dând ușa de perete și cu un gest de reverență neîmplinită am anunțat:

– Cafeaua este servită!

– Vezi, eu te iau mereu în serios încercând să consolidez relația medic-pacient, iar tu o dai în comicării ieftine dăle tale!

– Hai, doctore, nu fii scorțos! Ai suflet mare, chiar doctor trebuia să fii! Eu nu am o problemă cu vocația ta, ci cu numele tău! Nu e de doctor! E de magistrat, ce nu înțelegi?

– Iar o luăm de la capăt? By the way, cafeaua este pentru mine și asistentă! Tu întinde-te pe pat!

Fără alte comentarii încep să-mi scot sacoul, cămașa, maieul și stând în șezut pe pat, oftez:

– Ai grijă cu gelul și sonda ecografului, să le încălzești la temperatura corpului meu, nu de alta dar nu vreau să trezești cățelul pământului care doarme în mine.

– Nu termini cu glumițele astea?

Iustin plimbă sonda pe abdomenul meu schimbând poziția și unghiurile asemeni ginecologului care vrea să surprindă cât mai bune cu fetusul pentru a-l fotografia ca să liniștească viitoarea mămică.

– Ia zi, îl vezi?

– Pe cine?

– Pe el, pe cățelul pământului! Ți-am spus că am fost în Delta Dunării, undeva pe lângă Mila 23 și am adormit pe un grind, la soare, iar când m-am trezit pe un plaur, o haită de șacali scheunau de ziceai că sunt nuntași ce însoțesc alaiul miresei. Ei, și de acolo, dintre ei, un șacal mai bătrân, se vedea după albeața unui ochi și caninii ce atârnav de maxilar asemeni unor cercei, mi-a spus că au adus cu ei și au lăsat să intre în mine cățelul pământului și de acum încolo eu trebuie să am grijă de el.

– Băi, ești nebun? Eu încerc să te consult și tu o ții una și bună cu cățelul ăsta care latră în tine? Am un prieten psihiatru. Te trimit la el și rezolvăm problema.

– Gata, nu mai spun nimic. Zi-mi tu ce vezi?

– Nu am unghiul bun. Ai stomacul plin de alimente, nu văd nimic la ecograf!
– Tu m-ai chemat, intempestiv! Dacă știam că vin la tine țineam post negru și citeam numai rugăciuni.

– Hai, hai! Uite o să-ți fac o endoscopie. Intru cu camera, văd ce-ai acolo și poate îmi dau seama de unde vine agitația asta a ta în intestine. Dacă nu ai fi prietenul meu și dacă nu te-aș cunoaște, aș zice că ai ceva la cap, că nu ești citov tot povestindu-mi trăsnăi dăștea care-ți parazitează ție sistemul digestiv.

Fără alte pregătiri îmi dă o chestie neagră de plastic ca o pipă pe care trebuie să o țin între dinți, cu o chingă îmi fixează mandibula de restul craniului, mă așază la orizontală pe o parte cu fața spre el și prin gaura pipei de plastic asistenta începe să îndese în mine tub după tub până când mașinăria aia infernală constând totuși dintr-un tubuleț cu o mică cameră, pe care eu o asemănam cel puțin cu o instalație petrolieră de foraj-extracție, ajunge în stomac.

– Puțină răbdare, am trecut de cardiac, este în regulă, pereții stomacului arată bine, mucoasa puțin inflamată, fără modificări anatomice. Aici nu este nici un câțel, zice râzând și făcându-mi ștrengărește un semn cu ochiul.

Nu i-am putut răspunde, nu aveam cum.

– Mai rabdă puțin. Hai să intrăm și în duoden. E păcat dacă tot am ajuns până aici să nu vedem ce este și acolo!

Asistenta, căutând privirea doctorului mai pornește dispozitivul de „forare-excavare” și avansează înăuntrul meu centimetrii necesari pe care eu îi percep drept kilometri. Nu-i mai aud, revolta corpului devine una sonoră, respirația este suierată la grad de uragan, tinitusul îmi arde urechile și simt că toate clopotele tuturor catedralelor văzute și nevăzute de mine bat în ritm alert, nu de sărbătoare, ci anunțând sinistre nenorociri. Pot urmări doar privirea lui Iustin și a asistentei lui, amândouă înghețate, ochii, cu pupilele dilatate, fixați pe monitorul cu imaginile din interiorul duodenului, amândoi mușcându-și buza de jos pentru ca întrebările ce și le-ar fi dorit spuse să nu pornească încă. Nici unul nu are curajul de a sfărâma liniștea deasă care se așternuse peste întreg cabinetul. Nici unul nu mai spune nimic. Doar într-un târziu, relativ apropiat, care pentru mine a părut cât două eternități, îl aud pe doctor mormăind mai mult pentru sine:

– Da, am făcut câteva poze. Să ieșim. Am terminat aici.

Scoaterea tubulaturii endoscopice s-a dovedit a fi mai greu suportabilă decât introducerea ei, pentru că preț de câteva momente am simțit violența cu care trupul meu se opunea unei asemenea agresiuni, iar energii greu de imaginat și cuantificat au simțit nevoia să se elibereze. După clipe bune, asistenta mi-a spus că ar fi fost vorba de vreun sfert de oră, am reușit să-mi readuc semnalele vitale în parametrii normali și lăsând să par că sunt preocupat de încheierea unui buton la manșeta cămășii, îl întreb neutru pe doctor:

– Ei, doctore, l-ai găsit?

– Pe cine?

– Pe el, pe câțelul pământului, cel de care ți-am povestit că a intrat în mine?

– Prietene, uite ce este, ca să intru în jocul tău, n-am găsit câțelul pământului în stomac, grijania mării lui, că mai bine era el acolo, dar în duoden am găsit ceva. Este un GIST, nu vrei să auzi traducerea, e din engleză, este acolo ceva ce noi românii, empatic sau simbolic, îi spun rac.

– Nu se poate! Am dormit în grindul Dunării, e adevărat, între ape, deci nu exclud existența proxima a unui rac, dar șacalul bătrân mi-a spus că e câțelul pământului, iar tu îmi spui că este rac! Pe cine să cred?

– Prietene, nu mai lua totul în răs, nu-i de glumit. Acolo este o tumoră, noi românii îi spunem rac, în engleză i se spune cancer. Măine dimineață, marți, mergi la București, la spitalul Cantacuzino pentru investigații suplimentare!

Ion Mărculescu

Pagini de jurnal

07 decembrie 2022

Părul

Întrebat ce este moda, Salvador Dali (după cum îl știm!) a dat, fără ezitare, un răspuns genial pe sub mustața lui îmbârligată: „moda este ceva care se demodează!” Iar eu, unul, nu cred că s-ar fi putut găsi un alt răspuns mai la obiect decât acesta, așa că o să încerc să lămuresc în vreun fel ceea ce a afirmat domnul Dali.

În ultimul timp, moda la bărbați de vârstă a doua este să-și poarte părul pe cap ca și cum nu l-ar avea, adică tuns la zero, tuns pe piele, unii chiar și-l rad cu lama de bărbierit. Nu, nu vorbesc de cei cărora, din cauza vreunei boli, le-a căzut părul din cap!

De la vârsta copilăriei până la anii pe care-i am acum, am traversat și eu, ca tot omul, mai multe perioade, toate diferite fundamental între ele. Până la vârsta de doi sau trei ani, părul mi s-a păstrat, pe cap, așa cum a crescut. Apoi, a venit ziua teribilă când mi s-a „tăiat moțul”. Tăierea moțului este un fel de sărbătoare, când băieților de pe la noi li se recunoaște o nouă vârstă și poate să li se spună că „de-acuma ești băiat mare!”. Evenimentul se petrecea așa: se adunau toți, rude și prieteni, se așezau la o masă cu de toate și, în toiul petrecerii, nașul tăia moțul „finului” cu foarfeca. Eu încă îmi amintesc moțul pe care mi l-a tăiat „nașul” și pe care părinții mei l-au păstrat mulți ani în casă, agățat la o ramă cu poze: un smoc de păr buclat, galben, legat cu un fir albastru, răsucit din lână. Mai întâi, copilul era întrebat ce-i dai tu nașului, iar cei de față răspundeau în locul „ăluia mic” care, evident, n-avea atâta minte să dea un răspuns matur: îi dau nașului moțul meu! Dar nașul ce-ți dă ție? Iar nașul spunea: îi dau un miel! Și chiar așa s-a întâmplat când nașul meu mi-a tăiat moțul, mi-a dat un miel „astrahan” cu o blană brumărie din care și-a făcut tata o căciulă pe care a purtat-o cu mare fudulie până m-am făcut eu mare și a trebuit să o arunce pentru că se cam rupsese.

După acest moment memorabil, am devenit „băiat mare” și trebuia să fiu tuns din când în când, operație de care nu se mai ocupa nașul, ci tata. Mă așeza pe un scaun în mijlocul bătăturii și mă tunde „ca la frizer” cu mașina lui de tuns. Eu nu știam cum e la frizer, dar știu și acum că mașina de tuns a lui tata era veche și mă ciupea. Țipam de durere și tata îmi cerea să tac pentru că mașina lui de tuns nu ciupește, știe el, pentru că este nemțească, a adus-o de când a fost la război și începea să-mi povestească de fiecare dată întâmplări din acele vremuri. Dar, deși el îmi spunea povești, mașina tot mă ciupea, eu ținam și tata zicea taci, că uite îi dau cu gaz, și-i dădea cu gaz mașinii pe tuns, dar tot degeaba, mă ciupea și eu plângeam tot mai nefericit, pentru că tunsul nu era o distracție, dar așa am putut să pricep, încă de la acea vârstă, că trebuie să suport toate grozăviile vieții.

Tunderea părului de pe cap a rămas, pentru mine, un obicei urât și mai târziu, după ce am plecat la școală. Uneori, acolo, eram pedepsiți pentru că făcusem vreo grozăvie, ceva, poate că nu ne scrisesem temele date pentru acasă, ori nu învățasem vreo poezie din manual. Dar și pentru că părul ne crescuse un pic mai mare de un centimetru! Domnul învățător zicea: mă, să-i spui lui taică-tău să te tundă, pentru că arăți ca un lăieț, arăți ca un zlătar! Mai târziu, am aflat că nu zlătarii era adevăratul motiv, ci păduchii. Se știe că, în timpul războiului, dar și după război, în populația țării bântuia tifosul exantematic, boală contagioasă care a provocat ravagii și moartea a milioane de oameni. Mai era numit și tifos epidemic, tifosul lumii vechi, tifosul european, sau tifosul de război, transmis de la om la om prin păduchi.

Păduchii sunt de o prolificitate înspăimântătoare. Un unchi de-al mamei mi-a povestit despre cum i-a fost lui în război: odată, nepoate, zicea el, era o zi caldă și noi ne oprisem pe malul unei gârle ca să ne spălăm hainele împutite de pe noi. Ne râcăiam cu lama briceagului păduchii de sub braț și din zonele rușinoase, înțelegi de unde. Și, dintr-odată, au apărut niște avioane inamice care zburau la mică înălțime și au început să tragă cu mitralierele în noi. Ca să scăpăm, am fugit care încotro, dar n-aveam unde să ne ascundem, eram în câmp deschis. Am pierdut atunci mai mulți camarazi. Comandantul nostru, un locotenent tânăr, abia ieșit de pe băncile școlii, fără experiență de război, plângea ca un copil și noi încercam să-l liniștim, că mai trecusem și altă dată prin întâmplări de-astea, unele și mai grele.

Domnul nostru învățător ne zicea: mă, voi nu sunteți zlătari să umblați cu lațe pe cap, trebuie să vă spălați, să vă tundeți și să dați cu gaz pe cap ca să nu faceți păduchi! Măine să vii la școală tuns, mă, ai auzit? Și noi îl ascultam, că domnul învățător avea o palmă grea.

Zlătarii erau niște nomazi al căror nume, după câte știu eu, provine de la cuvântul de origine slavă *zoloto*, care înseamnă aur. La origine, zlătarii se ocupau cu prelucrarea aurului, dar între timp, aurul le fusese confiscat de stat. Erau buni meseriași în prelucrarea metalelor, în special a obiectelor de aramă, căldări și tigăi de tot felul. Veneau cu corturile și se așezau, de obicei, la marginea unui sat unde aveau posibilitatea să ia contact și să facă schimburi cu populația locală. Într-un an au venit, și-au întins corturile și au stat chiar lângă școala noastră, unde era un loc viran. Ne uitam unii la alții, și ei și noi, peste gardul școlii. Copiii lor erau trențaroși și nespălați, unii aveau pe ei doar o cămășuță zdrențuită și li se vedea ciucurelul. Ne cereau bani și mâncare.

Într-o recreație, ne-am adunat și noi și ei de o parte și de cealaltă a gardului. Unul dintre aceștia, care n-avea nici zece ani, a încercat să ne distreze în vreun fel, a dansat desculț și despuiat și ne-a cântat o poezie pe care n-am uitat-o nici până în ziua de astăzi: Hai puripu, ripu / C-a murit Dumitru/ Pe-o scândură lată/ Cu sula sculată... noi întâi am râs, apoi ne-am rușinat foarte tare, iar el, văzând că ne-a plăcut, a mai repetat-o de câteva ori cu mâna întinsă ca să-i dăm ceva de băgat la burtă. Dar n-aveam nici noi ce să-i dăm. Tăceam. Rușinea la vorbele acelea ale zlătarului ne tăiase graiul. Nu i-a dat nimeni nimic pentru că nici noi nu eram prea bogați. Situația s-a încheiat repede când a apărut domnul nostru învățător țipând și alungându-ne de la gard. Să trecem rapid la clasă! Chiar în ziua următoare, a venit polițistul satului și i-a alungat pe zlătari. Localnicii reclamaseră mai multe furturi de găini de prin curțile lor. Așa că aceștia și-au demontat corturile, le-au urcat în căruțele lor trase de ogari, s-a urcat cu toții deasupra bagajelor și duși au fost. Nimeni n-a știut unde pleacă. Am rămas cu amintirea că pe ei nu-i obliga nimeni să se tundă și că puteau umbla cât voiau cu părul murdar, mare și încâlcit și de-aia li se spunea lăieți.

„Moda” cu tunsul obligatoriu s-a perpetuat și după ce eu am terminat școala elementară și am plecat la liceu. Dacă îți lăsai părul să crească mai mult de doi-trei centimetri erai luat la ochi nu doar de unii dintre profesori de-ai noștri, ci și de

milițieni. Iar noi eram tineri, clocoteau în noi hormonii, voiam să avem părul mare, să impresionăm fetele și să le cucerim și, se înțelege, să fim asemeni celor de prin alte țări.

Uneori milițienii organizau razii (asta era o treabă pe cât de distractivă pentru ei, pe atât de odioasă pentru noi). Milițienii îi prindeau pe stradă pe „lățoși” și îi tundeau acolo, pe loc, cu foarfeca. Vorba vine că „îi tundeau”, de fapt le mutilau frizura. Cine se opunea, era băgat într-o dubă și dus la o secție de miliție unde i se făcea o tunsoare parțială și în bătaie de joc a părului, așa că la eliberare arătai ca de răsul lumii. Uneori „vinovatul” dacă avea curajul crâcnească, se mai alegea și cu câteva bastoane la fund.

Dintre aceste întâmplări, cele mai vii și pe care nu le-am uita nici până acum, sunt cele despre profesorul nostru din liceu, Drăculescu, un om masiv cu o mustață impresionantă, deasă, mare și neagră și cu o voce așa de puternică încât te treceau fiorii când o auzai. Se spunea că, pe vremuri, fusese un secretar al lui Nicolae Iorga. Pun pariu că sunt mulți foști elevi de-ai lui care nu doar că nu l-au uitat niciodată, dar căroră le-a apărut în vis de mai multe ori, unul dintre ei fiindt și eu.

Obiceiul domnului profesor era să te scoată la tablă, în fața clasei și să te pună să spui lecția. Iar tu trebuia să știi cu precizie totul: ani, date, nume de domnitori și personalități istorice, să spui totul despre vreun război care, în mintea ta de elev nu se știe dacă a avut loc vreodată, unde și când, așa că te făceai repede de rușine cu neștiința din tine. Încă de la prima bălbăială, domnul profesor zicea mă, tu nu știi bine lecția! Și n-o știi pentru că nu poți învăța! Și cauza că nu poți învăța este că ai părul mare! Părul îți sufocă mintea, mă!

Iar tu tăceai, tăceai, ce-ai fi putut să faci! Și domnul profesor zicea: astăzi te iert, mă, nu-ți pun notă, dar te duci și te tunzi și o să mai stăm de vorbă la lecția următoare. Deocamdată nu-ți pun notă în catalog. Odată, am pățit-o și eu și bucuros că n-o să primesc o notă proastă, m-am gândit că o să mă poată salva nenea Gică, frizerul de pe Strada Liniștii, vecin cu o mătușă de-a mea. M-am dus la el, am zis nea Gică, tunde-mă și pe mine, dar nu mult, doar un pic și el a zis mă, nu cumva pe tine te-a pedepsit Drăculescu? Mă, fi-v-ar istoria a dracului! La ce vă trebuie, mă, istorie? Poți să-mi spui, mă, la ce vă trebuie istorie? Eu n-am învățat niciodată istorie la școală și uite că o duc bine! Nu știam ce să-i răspund, Tăceam! Și pentru că tăceam, nea Gică m-a tuns așa cum l-am rugat și fiind generos, nu mi-a luat nici bani pentru tunsoare.

La lecția următoare, Drăculescu m-a scos în fața clasei, aveam inima de gheață și el a zis mă, acuma mai arăți si tu a om! Ia să văd cum îți merge acuma, după tunsoare dovleacul! Mi-a pus două întrebări, m-a încurcat și mi-a zis mă, nu e de ajuns, încă ai părul mare și îți sufocă mintea, te împiedică să fii deștept. Părerea mea este că trebuie să mergi să te tunzi și mai bine, altfel nu știu cum am putea s-o scoatem la capăt!

M-am dus înapoi la nea Gică frizerul de pe Strada Liniștii, care m-a mai tuns „încă un pic”, așa cum l-am rugat. Dar la lecția următoare s-a întâmplat la fel ca și prima dată și a trebuit să merg la nea Gică a treia oară: tunde-mă nea Gică de tot, tunde-mă la piele! Și el a zis: mă, dacă mai vii încă o dată, n-am cum să te mai tund decât sub piele! Fi-v-ar istoria a dracului!

Tuns la zero, arătam în cap ca becul. Luminam! Chel ca un măr bărbierit! Mă întrebam ce o să mi se mai întâmple cu Drăculescu la lecția următoare. Dar nu s-a întâmplat nimic, nu m-a mai scos la lecție, n-a făcut nicio observație, nici de bine, nici de rău și se pare că, forțată de întâmplarea asta la orele de istorie, mintea mea începuse să zburde printre date și evenimente istorice. Și, cum nu eram singurul din școală tuns de îi strălucea dovleacul, ne permiteam să facem glume între noi și să spunem bancuri cu chelioși. S-a dus unul la frizer, n-avea decât două fie de păr și frizerul, de felul lui cam bășcălios l-a întrebat cum vrea cărarea, pe stânga sau pe dreapta? Dar tot dându-i cu

pieptenul prin păr, i-a smuls din greșeală unul din cele două fire și l-a întrebat pe client cum își vrea părul acum și clientul a zis fă-mi-l vâlvoi!

Dacă n-ar fi umor pe lumea asta, am muri cu toții de tristețe! Auzi, moda cheliei! Oriunde mergi pe stradă astăzi, nu vezi decât capete de bărbați etalându-și perfecțiunea cheliei. Pe piață au apărut cele mai moderne aparate de ras în cap de la distanță, da, da, ați auzit bine, niște aparate care te depistează de la distanță și, fără vreun efort din partea ta, îți rade și cel mai amărât fir de păr din oricare parte a corpului.

Câtă diferență este între ce a fost pe vremuri și ce este acum! Nu o fi vorba de apropiatul sfârșit apocaliptic, dar nici departe de așa ceva nu suntem! Pe stradă, pe orice vreme, pe soare, pe ploaie, vară sau iarnă cu viscol nu vezi decât oameni care nu și-ar pune în cap o pălărie nici dacă i-ai amenda și asta numai și numai ca să li se vadă calota craniană rasă de păr și strălucind ca un tuci cu gura în jos.

11 decembrie 2022

Săsoaica

Frumoasa săsoaică care a pus pe jar inima lui de bărbat de 34 de ani, se numea Katharina și avea doar 16 ani. Era o zi friguroasă de iarnă, când a văzut-o prima dată. Ea trăgea de o sanie încărcată cu provizii pentru cei din Batalionul Țesătorilor. Avea părul ca spicul de grâu copt și ochi de turcoaz. Cum au zânele din povești. Piciorul mic, pasul mărunț, mijlocul strâns cu o panglică roșie ca macul, iar mugurii sânilor i se șteau provocatori de sub bluza albă din pânză de borangic țesută în casă la război.

Mintea lui nestăpânită s-a împotmolit mai întâi într-un fior, apoi fiorul a devenit un val căruia nu s-ar fi putut opune nimeni și nimic. Seara, el se ducea pe furiș s-o privească prin ferestrele de la casa Starostelui, care era tatăl Katharinei. În dragostea lui pârjolitoare, îi scria zilnic epistole și îi comanda cele mai frumoase dantele aduse din Veneția, Flandra și din îndepărtata Kitai.

Cum nuri minunatei săsoaice le luaseră mințile și altor bărbați, aceștia îl urmăreau pe acest mare amoretz concurent să-și spele șișurile în sângele lui. Iar muierile satului, în înfiorătoare lor invidie și gelozie, au prins-o odată, au legat-o pe Katharina de un stâlp și i-au tăiat cu secera părul de pe cap lăsând-o cheală.

Ca răspuns la faptele acelor muieri nebune, după ce a eliberat-o pe Katharina, el a distrus toate grânele din Țara Bârsei, a prins o parte din târgoveții ale căror neveste au chinuit-o pe Katharina, unora le-a dat găuri prin urechi dintr-o parte în alta, pe unii i-a spânzurat, iar pe alții i-a tras în țepe de fier înroșit bine în foc. Apoi a dat foc cetății. Câțiva dintre localnici au avut inspirația de a recupera o parte din frumosul păr galben ca spicul, tăiat de acele femei de pe capul Katharinei și, drept răsplată, au fost iertați, de fapt li s-a dat o moarte mai ușoară.

Învoielile bisericești de atunci, pentru că el era deja însurat cu altcineva, nu i-au dat voie să o ia în căsătorie pe Katharina, motiv pentru care dragostea lui, odată cu trecerea tipului devenea tot mai pârjolitoare, atât de grozavă încât niciunul din poezii lumii, mari pricepuți în arta scrierii de epopei în versuri, nu au posedat lirele și penele cele mai iscusite ca să o descrie în toată splendoarea ei pe Katharina.

Într-o seară, când el dormea atât de obosit, pentru că fusese la război, Katharina a căutat în tolba lui cu secrete și a găsit acolo cosițele pe care acele muieri știurlubatrice i le tăiaseră ei, pe care el le păstra ca odoare sfinte.

Pentru noi, cei de azi, rămâne de neînțeles cum niște femei care puteau să-și găsească și ele cât de cât un bărbat, că doar era pământul plin, și-au pierdut mințile și au putut să ducă sentimentul concurenței până în pragul nebuniei. Doamne, câtă furie a fost în sufletul lor!

În timp ce Katharina scotocea în traista lui cu secrete (poate bănuindu-l că mai are și alte femei, cine poate ști?) el s-a trezit și s-a supărat cum n-o mai făcuse niciodată și i-a dat o mamă de bătaie soră cu moartea, că așa erau vremurile, pe care Katharina s-o țină minte toată viața.

Una peste alta, ei ne-au arătat cât de puternică e iubirea. Au avut cinci copii pe care i -au îngrijit cum se cuvine și le-au lăsat, drept moștenire, o avere de invidiat.

La scurt timp după ce el a fost asasinat, Katharina l-a visat, au stat de vorbă și l-a întrebat: de ce nu m-ai luat și pe mine? Aș fi vrut să fim și acolo împreună! Iar el i-a spus că n-a venit vremea. Dar, până una-alta, du-te la mănăstire pentru câte zile vei mai avea, i-a zis el. Dar să faci ce ți-am spus, să nu mă superi cumva!

Atâta doar că noi n-am aflat ce și dacă a apucat să-i spună și altceva important care, de ce nu, ar fi putut să ne emoționeze și pe noi.

Dacă stau să mă gândesc, aici a fost vorba de o poveste de dragoste impresionantă, demnă de cronicile cel mai frumos scrise de cei mai pricepuți cronicar ai acelor vremi. Numele lui de Dracula – Vlad Țepeș, a rămas în istorie așa cum îl știm, cu toate faptele sale nemaîntâlnite.

17 decembrie 2022

Zeîta

În Muzeul Municipiului București, în palatul unde și-a avut reședința pe vremuri postelnicul Costache Grigore Suțu se află două piese arheologice de o valoare greu de exprimat chiar și de către specialiști: statueta, sub forma unui vas de lut ars, înaltă de vreo treizeci de centimetri, a unei femei, veche de vreo 6.500 de ani, cunoscută acum în toată lumea atât pentru interesul istoric, cât și pentru frumusețea ei.

Au dat năvală s-o vadă până și americanii de peste ocean – săracii de ei, care, de cum au văzut-o au fotografiat-o, s-au fâstâcit și au bâiguit tot felul de vorbe ca semn de apreciere din partea lor și au numit-o Venus de la Vidra – Cultura Gumelnița. De ce? Pentru că așa se numește localitatea unde a fost găsită statueta de un arheolog.

Spre deosebire de noi, care suntem mai rușinoși, ei, arheologii au povestit omenirii să se știe despre desenele zgâriate pe trupul zeitei, despre linii, triunghiul de sub abdomen și cercuri care indică traseele energetice ale corpului uman, invizibile în mod obișnuit. Până și cele două ovare femeiești au fost marcate pregnant prin două cercuri în zona abdominală, acolo în locul unde sunt, de regulă, la obicei! Ce să mai zici?

Dar eu mi-am concentrat atenția doar asupra oaselor de mii de ani recuperate din mormintele de la Gumelnița. Morții nu erau așezați în mormânt drept și orizontal ca în zilele noastre, ci încovoiați, aproape cu genunchi la gură, culcați pe partea stângă, cu mâna stângă pe față și cu cealaltă pe coapsa piciorului drept.

Vreau să spun că, de fapt, pe mine m-au impresionat cel mai mult resturile unui craniu pe care se vedea că individul a suferit un traumatism, semn că a fost lovit cu un obiect dur care i-a provocat o adâncitură în os, ca o jumătate de ou întoarsă cu golul în sus, sau asemănătoare cu urma lăsată de un măr când cade pe pământul moale.

Individul lovit n-a murit în urma acelei lovituri, și-a mai trăit multă vreme suferința, timp în care fragmentele de os rezultate în urma loviturii, s-au sudat la loc, între ele, cu scobitura rămasă în urma acelei lovituri teribile. Omul nu a murit atunci, imediat după lovitură, ci mult mai târziu, dar de moarte bună, nu din cauza acelei lovituri.

Nefiind martor al acelei întâmplări, pentru că nu aveam cum, văzând acel craniu acum, m-am întrebat oare din ce s-au luat la harță cei doi, agresorul și victima, ca să le

zicem așa. Din pricina vreunei muieri de care erau îndrăgostiți și unul și altul? Aproape că lucrul ăsta se înțelege de la sine căci, orice s-ar spune, dragostea rămâne o chestiune cu năbădăi, indiferent de secol, zonă geografică, sau orânduire socială. Uneori, stau, calculez și-mi dau seama că peste optzeci la sută din războaiele lumii, de la începuturi până în prezent, s-au produs din cauza muierilor care au fost fie provocatoare, fie subiecte ale disputelor. Să nu spună cineva că zic asta din misoginism! Nu! Dar cine nu crede, poate să verifice în cărțile de istorie.

Sau poate că cei doi de la Vidra nu s-au bătut din cauza vreunei codane pline de zvâc. Poate au făcut-o din motive de foame, poate că unul dintre cei doi i-a furat celui alt prepelița friptă chiar atunci pe jar și tocmai se pregătea s-o mănânce. Documentele cele mai vechi, scrise sau orale, arată că la Gumelnița prepelițele și dropiile erau mai numeroase chiar și decât ciorile din zilele noastre și erau pe primul loc în meniul poporului. Aș mai adăuga aici că burta este cel mai cumplit dușman al omului, burta cere mereu de mâncare și-l duce pe om la războaie cumplite.

Mă întreb ce vorbe și-or fi zis cei doi în timp ce se băteau cu furie? Se înțelege că nu avem de unde ști, dar ne putem imagina! De ce, mă, mi-ai mâncat găina? Tu n-ai mă, găina ta? De ce mă te-ai luat de Didina mea, nu știai că pe mine mă ard călcăiele după ea? Ce, eu m-am luat de Didina ta? Vrei să te omor? Și celălalt s-o fi simțit jignit din cauza înjurăturilor care cădeau pe capul lui.

Dar întrebarea este cum puteau ei să-și arunce asemenea vorbe în vremea respectivă, acum câteva mii de ani când toate cuvintele inventate de om abia ajungeau să fie la un loc cel mult șapte sau opt? Cum să te războiești cu cineva pe cale verbală într-o asemenea sărăcie lingvistică? Cum să înjuri? Cum să blestemi? Cu ce cuvinte? Doar

Se știe că trebuia să mai treacă mii de ani până când oamenii să poată inventa toate vorbele știute de orice individ din zilele noastre, atât de multe încât nu le-ar putea epuiza nimeni, chiar și dacă ar sporovăi zi și noapte! Cuvinte cu care ar putea să se certe și să se bălăcărească la infinit, oricare dintre noi, în fel și chip. Așa se face că gumelnițeanul furios, necunosător așadar în arta conversației, a pus mâna pe o bătă, a izbit cu toată puterea în celălalt, care a zis hâc! Hmmm...! Uaumm...! sau o fi răspuns și el tot cu o bătă pe spinarea adversarului său, iar acela de durere a gemut aummgăâit mo, bîlbîlbâlggom! După cum se vede, cea mai eficientă a fost bătă, nu cuvântul, în transmiterea mesajului.

Adat unul, a dat și celălalt! Și la cap și la coaste și la țurloaie și în ochi și peste ureche și în organul ăla de jos... Gâfâieli, bufnituri, răcnete scurte... până târziu când unul dintre ei a găsit un pietroi cât pumnul. A lovit cu pietroiul și s-a auzit sunetul de căpățână crăpată a celui alt, lovitura fatală s-a nimerit exact acolo unde soarele te bate cel mai tare în cap!... Cel lovit a apucat să mai zică ammmhârâ rrăăă.... Sa lăsat pe o parte și asta a fost tot.

Dar, după cum arată cercetările arheologice de la Gumelnița, precum și piesa originală expusă la Muzeul Suțu din București, individul lovit cu pietroiul în creștet n-a murit atunci, pe loc. Nu se murea cu una cu două nici în acele vremuri, indivizii de atunci aveau țeasta mai tare chiar și decât noi, cei de azi. Omului i s-a astupat, cum-necum înfundătura din găvanul capului, rămasă după lovitură, și așa l-au găsit niște arheologi mai târziu, când au dat peste el, după care l-au adus să-l vedem și noi la muzeu și să ne dăm cu părerea.

Arheologii n-au găsit nicio dovadă că în momentul când cei doi se băteau cu bătele și cu pietroaiele pentru un fund de muier, mai era și altcineva de față. Deci nu există nici martori care să ateste că cei doi erau beți, ceea ce ne poate duce la concluzia că nici cârciumile nu se inventaseră la vremea respectivă. Așa se explică de ce cârciumile, aceste locuri minunate de relaxare și de bună dispoziție nu sunt amintite în documentele istorice existente la Muzeul din București.

Ionel, liber ca vântul...

Ajunși în Alexandria, am tras toată echipa la Hotelul Central, unde fuseserăm îndrumați pentru cazare, și deci trebuia să fim repartizați pe camere toate cele unsprezece persoane. Rezervându-ni-se șase camere la etajul I, o cameră avea un singur pat și cinci camere câte două paturi; camera cu un singur pat i-a revenit fratelui meu Dinu, adică șefului de echipă, care ducea cu adevărat greul cel mai greu, deoarece nu putea să lipsească o clipă de la locul de muncă, în special atunci când utilaje grele de zeci de tone erau prinse în cârligele macaralelor și trebuiau amplasate pe poziție cu precizie milimetrică. Nu mai spun că era răspunzător pentru fiecare din cei zece muncitori pe care trebuia să-i controleze la sânge când era vorba de echipamentele de protecție, în special casca de protecție, centura de siguranță, bocancii și mai apoi costumele de salopete, vara, și costumele de pufoaică, iarna, măștile de sudură, cleștii de sudură, aparatele de sudură oxiacetilenică, legarea tubului de oxigen la reductor și apoi la furtunul de oxigen prin piulițele și holenderile speciale, unde garniturile din clingherit trebuiau să fie perfecte, fără denivelări, fără crăpături, dar mai ales să fie curate. Cea mai mică picătură, de ulei, de vaselină sau de alt fel de unsoare, puteau duce la accidente catastrofale, la explozii ale tubului de oxigen și la rănirea gravă a muncitorilor, dacă nu chiar la moartea vreunuia dintre ei.

Nimic nu se mișca pe linia de montaj fără aprobarea șefului de echipă care avea grijă de mapa cu proiectul respectiv ca de ochii din cap, căci oricărui utilaj ce trebuia montat pe teren îi corespundea o planșă, un desen, un detaliu sau o secțiune cu toate cotele necesare punerii pe poziție, care erau consultate sistematic de către acesta în timpul operațiunilor de montaj. Nu aveam voie să greșim nici cu o zecime de milimetru, căci *specialiștii* japonezi, cum era cazul la această fabrică de rulmenți, te taxau pe loc de-ți mergeau fulgii nu alta și te făceau să-ți crape obrazul de rușine. Însă cu echipa noastră așa ceva nu se putea întâmpla, mai ales că toate lucrările de montaj date în funcțiune în fabrici, uzine și combinate în toată țara au fost executate cu simț de răspundere, la cei mai înalți parametri tehnici, de cea mai bună calitate și întotdeauna încadrându-ne în timp; de aceea echipa era premiată și era prezentată la panoul de onoare, fiind una dintre cele mai bune echipe de muncitori montatori ai TIMB-ului, încredințându-ni-se și cele mai complexe, grele și fine lucrări care necesitau mână de muncă specializată, răbdare și ambiție, dar mai ales muncitorii să aibă cunoștințe despre cele mai perfecționate metode de montaj, performante și să fie dotați cu cele mai productive utilaje de profil. Oricum, echipa noastră întrunea toate aceste condiții, de aceea era respectată oriunde mergea să lucreze în țară, era cazată numai la hoteluri, avea mijloc de transport asigurat zilnic dacă lucrarea era prea departe de locul de cazare, i se repartizau necondiționat toate utilajele și sculele de care avea nevoie, începând de la macarale de mare tonaj și terminând cu un amărât de ciocan de un kilogram, însă timp de zece-douăsprezece ore zilnic curgeau apele de pe noi, muncitorii, iar seara cădeam frânți de oboseală...

Cu mine stătea în cameră prietenul meu Ionel; Ayalla stătea cu nea Cărare, care îl supraveghea ca pe unul dintre fiii săi, căci îi interzisese să mai fumeze la vârsta lui atât de fragedă – nici el nu împlinise șaptesprezece ani – și îi pusese în vedere ca la ora zece seara cel târziu să fie în cameră, dacă nu vrea să doarmă, cu cele două pisici birmane ale hotelului, pe holul de la intrare sau sub biroul de la recepție, și asta dacă i se va face cumva milă de el frumoasei domnițe Aneta, care ținea evidența clienților și a camerelor repartizate acestora.

– Nea Cărare, de ce sunt eu pedepsit așa, ce rău am făcut? Am omorât-o pe mama, cumva, și eu habar n-am?!...

– Faci cum zic eu, bine! Dacă nu, iar bine! Dar să știi că se lasă cu durere...

– Ce durere, nea Cărare?... Doar n-o să sari la mine să mă bați!...

– Cine a spus că te bat?... Te vei bate tu singur când nu vei mai avea loc în echipa aceasta. Este de ajuns să-i spun doar o vorbă șefului de echipă și...

Ayalla tăcu chitic și, încruntând din sprâncene, îi aruncă o uitătură dușmănoasă, chiar criminală, aceluia care îl luase sub aripa lui și acum el, Ayalla, nu mai putea să facă nimic, nicio mișcare fără voia amfitrionului fără casă, ci doar pricopsit pentru un timp determinat cu o cameră, două paturi, un dulap, două noptiere, un televizor, un frigider, o tavă de aluminiu cu două pahare pe ea pusă pe o masă de patru persoane și, mă rog, cu toate acareturile ce mai erau prin baie, pentru care nea Cărare pusese semnătura de ministru fără portofoliu pe un proces-verbal încheiat cu data când a introdus pentru prima oară cheia în ușa de la intrare a camerei cu numărul 13.

Cu Ionel nu se întâmpla același lucru, nu avea nicio restricție din partea mea, doar că îl rugasem să fie cuminte dacă pleca prin oraș: să nu se îmbete, să nu se ia la harță cu nimeni și să fie foarte atent la *agățat*, adică să nu ia gagică altuia, deoarece teleormănenii ăștia sunt foarte scorțoși și repede le sare muștarul dacă sunt călcați pe bătăături sau simt că le arde focul sub tălpile picioarelor. Nu aveam însă de ce a mă teme, deoarece Ionel nici nu voia să iasă din cameră singur, ci numai dacă eu aș fi vrut să merg pe undeva la plimbare, atunci ar fi venit și el. Deci el se ținea, de la început încă, de cum ne-am cunoscut, ca scaiul de mine, făcându-mă să fiu mereu vesel, zâmbitor și plăcut tuturor, dar mai ales lui, care era înzestrat cu o puternică pasiune, aproape nefirească, pentru mine, dar și pentru tot ce făceam eu. Cum ne așezam să sorbim câte un păhărel de vin ori o halbă de bere, începea să mă tragă de limbă: ce studii am, pe unde am mai lucrat, câte iubite *adevărate* am avut, pe cine am iubit mai mult și mai mult, dar mai ales de cine dintre iubite încă îmi este dor și aș vrea s-o întâlnesc și să reluăm trăirea în atmosfera de reverie parfumată intens cu tot felul de esențe sufletești, încât să mă simt ca un copil renăscut, transformat într-un adolescent romantic și răsfățat de pasiuni mistuitoare.

– Ionele, te rog să nu mă mai întrebi de fostele mele iubite, deoarece nu vreau să-mi mai învârti și tu cuțitul în răni ce încă nu-s vindecate complet și nici nu știu dacă se vor mai vindeca vreodată...

– Te înțeleg, Fabian, de aceea cred că nici nu mai vrei să-ți faci o prietenă cu adevărat, de care să simți că nu te mai poți dezlipi.

Oftă adânc și am presupus că și-a amintit din nou de Laura, Laura lui din Curtea de Argeș, de care era încă îndrăgostit până peste cap și după care a vărsat râuri de lacrimi amare, dar și de o prietenă a mea *de ocazie*, după care eu, cel puțin, n-am regretat niciun moment, dar ca să și mai plâng – nici atât! Fete găsești pe toate drumurile, la fel cum găsești macii prin grânele nesfârșite; dorință să ai, că împlinirea e gata, dacă nu iei cumva de bază și unele prejudecăți care te fac să-ți aduci aminte și de principiile bunului simț, asta numai dacă ai o educație deosebită încât să poți face față oricăror impulsuri irezistibile.

Nu știu cum se făcuse că, în mai puțin de un an de prietenie la toartă, de iubire și respect, și la mine și la Ionel se instalase – probabil – un fel de sistem senzorial special care transmitea impulsuri gândirii și conștiinței din creierii noștri care ne permiteau, în cele mai dese cazuri, să ne citim unul altuia gândurile, să știm aproape exact locul unde

se găsește unul, dar și celălalt, la un moment dat, și dacă ne propuneam doar în gând să ne spunem ceva, să ne întâlnim la o anumită oră și într-un anumit loc, reușita era de aproape sută la sută și la mine și la fascinantul meu prieten cu trupul subțirel, cu făptura lui minunat de frumoasă, având obraji dăltuiți din trandafiri roșii, buzele senzuale sculptate în petale de lalele sângerii, care întredeschise împrăștia un zâmbet feciorelnic, cald, blând și divin, emanând cel mai magnific și fermecător parfum afrodisiac. Privirile îi erau pătrunzătoare, vii, luminoase dar și melancolice câteodată, proiectate de ochii lui albaștri ca seninul cerului, fără a fi cu nimic mai prejos față de perfecțiunea absolută, nici nasul cu vârful puțin ridicat în vânt și nici nările gingașe cioplite în marmură albă de Carrara, trăsături care îmi tulburau, îmi răscoleau toți nervii și fiorii pornirilor instinctelor primare...

*

Ionel, liber ca vântul, putea să plece și să se întâlnească, oriunde și oricând, cu prietenii pe care și-i făcuse împreună cu Ayalla sau cu iubitele lor de ocazie. Numai că eu, dacă stăteam liniștit și intram într-un fel de meditație adâncă, îi vedeam aievea pe el și grupul respectiv, iar instinctul îmi spunea cu exactitate unde îl pot găsi pe *el*, pe *Ionel*, încât niciodată nu am dat greș, căci automatismul introdus picioarelor, atunci când mă deplasam pe jos, mă ducea exact la punctul de interes, că aproape începuse să-mi fie și mie frică de mine, din punct de vedere mental. Erau aceste stări de spirit și de gândire normale sau era chiar o boală care în timp urma să-mi afecteze gândirea sănătoasă, datorită stimulilor energo-magnetici induși percepției extrasenzoriale a creierului, care-mi dădeau puterea de a-i schimba traseele, locurile și faptele, păcălindu-l astfel pe prietenul meu Ionel, având în vedere că experimentul meu de *sugestie mentală*, indusă forțat de mine în creierul lui, acționa imediat asupra subiectului, sau era doar o simplă convingere a mea ajunsă la stadiul de nebunie?

Eram noi doi atât de sensibili în percepția extrasenzorială, cât să ne putem citi și simți până și gândurile, precum și emoțiile unuia celuilalt și invers, cu o ușurință de conectare imposibil de explicat, dacă mie mi s-a întâmplat să-mi însușesc deseori sentimentele lui, interpretându-le ca fiind ale mele, iar el însușindu-și sentimentele mele, interpretându-le ca fiind ale lui?!... Puteam fi oare noi niște ființe empatiche, cu predispoziții speciale, extrem de sensibile atât la energiile interioare, cât și la cele exterioare; la emoțiile și simțirile fizice care ne defineau personalitatea prin temperament, caracter, aptitudini și inteligență, factori de bază innăscuți, însă și asimilați pe parcursul anilor copilăriei, studiilor școlare, dar și ale experiențelor dobândite în mod nemijlocit privind realitatea înconjurătoare în procesul practicii socio-istorice, al interacțiunii materiale dintre om și lumea exterioară?... Oricum, eram amândoi – *sau numai eu?* – pe deplin încredințați că la un moment dat unul dintre noi putea să se lase condus de celălalt, având o putere nemărginită asupra deciziilor ce-ar fi vrut să le ia, încât și rezultatul să fie tocmai invers față de cum l-a gândit și a sperat că va fi inițial; adică și-a pus în gând să meargă să se întâlnească în locul cutare cu un *prieten* și instantaneu s-a trezit într-un alt loc unde și-a întâlnit *prietena*, deoarece așa îi dictase persoana interesată – adică *eu* – să-i dea planurile peste cap prin stimulii energo-magnetici ai gândirii – un fel de unde asemenea luminii – transmiși rațiunii individului – *adică lui* – supus puterii mele conștiente, și nu în ultimul rând, probabil și telepatice.

Mă verificasem de foarte multe ori și succesul fusese pe deplin, dar acest lucru, deși mă speria, mă făcea și mai fericit, gândind că dacă Ionel ar fi încercat să-mi facă vreun rău, oricând îl voi avea la degetul mic și *eu* voi fi acela care îi va dicta *lui* ce să facă, unde să facă, cum să facă și când să facă; deși erau clipe când această taină a puterii mele asupra altei puteri îmi însufletea psihologia ființei dându-i puteri miraculoase încât subconștientul meu să fie în permanentă legătură cu divinitatea absolută, chiar și în unele zone ce nu-mi erau direct accesibile conștiinței. Fiind încă

prea tânăr, mai ales că pe un alt subiect nu îndrăznisem să aplic acest experiment destul de plăcut, dar și periculos, totodată. Mă bucuram că toată puterea mea asupra lui Ionel, pe care îl divinizam, era imensă: dacă voiam să-l fac să râdă – râdea, dacă voiam să-l fac să plângă – plângea vărsând râuri de lacrimi amare, căci de multe ori mi se rupea inima de chinurile în care se zbătea. Sau era suficient ca eu să mă gândesc la vechea lui prietenă, Laura, că imediat i-o transmiteam prin energia magnetică a minții mele în receptorul magneto-energetic al creierului său, acesta preluând informațiile primite așa cum doream eu: dacă în acel moment băiețelul meu prostuț se găsea într-o veselie, copleșit de niște simțăminte înalte și armonioase, deodată izbucnea în lacrimi și se perpelea ca pe jar, negăsindu-și locul, înnebunit de durere, fiind capabil să-și sfâșie hainele de pe el și să se dea cu capul de tot ce găsea în cale, conform indicațiilor primite de la gândirea mea.

Dar cum aveam și eu inimă și încă una bună, îl lăsam pradă furiei numai câteva clipe, după care imediat îi inoculam în punctul forte al creierului său alte momente de viață, aducându-i aminte de lucruri care îl bucurau, luminându-i mintea pe neașteptate, încât chipul zbuciumat prindea un farmec desăvârșit: obrații i se îmbujorau numaidecât, privirile ochilor îi străluceau din albastrul intens al celor două diamante, iar un zâmbet cald, feciorelnic și gingaș, îi înflorește pe buzele senzuale și doar o mică pată de tristețe care, până la urmă, avea și ea vraja ei, îi rămânea nestinsă pe fruntea acoperită de buclele negre răvășite de degetele lui fine trecute ca un pieptene printre ele atunci când nu mai putea să-și stăpânească simțirile care-i intensificau cu perfidie pasiunile neîngăduitoare, dar agreabile.

Doamne, la un moment dat, când mi-am dat seama că eu eram *stăpânul* și el era *sclavul*, deoarece am observat și chiar am tras concluzia că el nu avea putere asupra mea aproape deloc, m-am cutremurat. Oare cum de pot exercita un cât de mic *rău* asupra acestei ființe plătând și gingașe, aureolată cu frumusețe și plăcere, pentru această dragoste și iubire, pentru această făptură ivită dintr-un vis miraculos de frumos, menită să bucure și pe alții, să se dăruiască altora și să se vândă oricând tuturor pasiunilor prelungite până dincolo de infinitul intim?...

Până să fac, dar să și reușesc acest experiment, punând rațiunea la treabă, habar nu aveam ce înseamnă să-ți întărești forța gândului, dar având în vedere că însăși puterea minții noastre este totuși o parte din puterea în continuă transformare și creație a Universului, înseamnă că rațiunea noastră lucrează nu dependentă de lumea infinitului, ci împreună cu ea; deci noi suntem o manifestare a cunoașterii tuturor obiectelor și fenomenelor, reflectate în conștiința universală. Tot acest experiment se bazează și pe faptul că, în general, gândurile trec din conștient în subconștient, influențându-ne acțiunile, dar tot astfel gândurile unora pot trece în mintea altora, sugerându-le ce procese sunt necesare să întreprindă pentru atingerea unui anumit scop. Probabil că în aceste condiții de lucru intens cu creierul, care să influențeze altă minte prin acțiunea rațiunii și puterea gândului, o importanță deosebită o poate avea și sugestia, care are un efect imens asupra capacității mintale, dar tot prin același intermediu; aici fiind însă nevoie de o extraordinară concentrare mentală și de o puternică voință a subiectului, a individului, care să influențeze gândirea celui alt individ, subiect.

Ceea ce îmi rămânea să fac tot prin intermediul gândirii mele de care mi-am dat seama că este foarte puternică și influențabilă, era să slăbesc gândirea tânărului Ionel, mai precis să fac în așa fel încât să nu poată să aibă nici cea mai mică influență asupra gândirii mele, adică să-i reduc puterea la zero, eu rămânând singura entitate care, concentrându-se la maxim, să-i pot oricând deturna gândul – adică mai simplu – să gândească după cum îmi doream eu. Am tras totuși concluzia că în mintea noastră, gândirea este regina tuturor programelor create de intelectul nostru, folosindu-se totuși de toate funcțiile creierului, treptat, dar în funcție de trăirile din viața reală. Dar oare toți oamenii au aceste capacități extraordinare de a comunica între ei numai și numai prin acei stimuli electromagnetici din

creier care prelucrează gândurile primite de la unul dintre subiecți și transmise apoi celuiilalt subiect, înțelegându-se perfect, ca într-o convorbire directă și normală, adică față-n față, între două persoane?!... Eu, cel puțin, credeam în această ipoteză și sunt sigur că sunt destule grupe de câte două ființe care au aceste capacități de a se înțelege, de a reacționa pozitiv persoana căreia i se cere să facă un anumit lucru de către o altă persoană, care acționează, practic, tot prin puterea gândului uman, dar numai după un antrenament zilnic cu mintea și cu subconștientul amândurora, deodată.

*

Lucrasem cu mintea mea zi de zi și noapte de noapte (chiar și în vis) într-un fel ce nu se poate explica și nici înțelege, dar cu atâta putere, abnegație și ambiție, încât atunci când mă ridicam de pe pat, eram amețit, iar în creierul meu bătea parcă încă o inimă, atât cât să-mi dea puteri nebănuite și înțelegeri depline. Nu mama mea vitregă îmi spusese că sunt singurul dintre cei șase frați în viață care aș putea să învăț vrăji cu leac sută la sută?... Oare cum îmi citise ea aceste informații parapsihologice cu care era sigură că *eu* eram înzestrat deja?... Numai că eu nici nu gândisem ce comoară dețin, din punctul de vedere al percepției extrasenzoriale, încât după această chemare în absolutul ocult, nimeni și nimic nu m-a putut clinti din poziția ființei inocente și cu credință doar în puterea lui Dumnezeu-Tatăl, a lui Iisus-Fiul și a Duhului Sfânt, cele Trei Persoane ale Sfintei Treimi: „*Dumnezeu este iubirea, iar cine nu iubește pe Dumnezeu și pe aproapele său nu poate să cunoască pe Dumnezeu*” (1 Ioan 4: 8); „*Căci Trei sunt Care mărturisesc în cer: Tatăl, Cuvântul și Sfântul Duh, și Aceștia Una sunt*” (1 Ioan 5: 7).

Eram încă de pe atunci un credincios convins, cu belelele și păcatele mele, cu durerile și rătăcirile mele, cu pasiunile și patimile mele, știind numai și numai să iubesc cu nemărginire, să respect cu deosebire și să trăiesc în adevăr, căznindu-mă din răsuputeri să nu supăr pe nimeni, căci ființa mea bună și romantică se înfiora de plăcere, iar chipul meu frumos de adolescent strălucea de măreție și însuflețire. Iubeam enorm și eram nespus de iubit, iubeam cu pasiune și eram iubit cu patimă, deși iubirile trecute îmi lăsaseră răni adânci în sufletul meu tânăr, curat, dar și de nestăpânit, care avea puterea să farnece cu bunătatea și să seducă întotdeauna cu simplitatea și frumusețea spirituală.

Gândul meu încă se îndrepta când spre iubirea copilăriei mele – Păpușa – iubire platonice, dar plină de un lirism pervers de frumos, când la iubirea de mai târziu, când încă tullele superbe ale mustății mele nici nu-și făcuseră apariția... Pe Mimi Păunescu o iubisem cu toată puterea farmecelor mele, cu toți fiorii imaginației mele, cu toate pasiunile mele de nestăpânit și cu toată otrava ispitei neîndurătoare, dar toate la un loc supunându-mă unor suferințe inimaginabile și unui adevărat chin prelungit, încât m-au făcut să-mi iubesc doar propria mea făptură, să mă înec în propria mea frumusețe și să-mi fiu eu însumi iubitul propriei mele ființe, pentru mine, uluitor de încântătoare.

Este înălțător să ai propria ta morală, să fii puternic și să nu dai frâu slăbiciunilor niciodată, numai și numai pentru a-ți satisface propriile capricii; răbdarea te întărește, iubirea te înalță, iar patima te înjosește și te decade în așa fel încât odată și odată te vei prinde în propriul laț al vieții înspăimântător de dezordonată și de degradantă. Deși mă înfiorau aceste gânduri venite așa... din senin, dar simțind că nu-mi fac niciun fel de probleme și doar că se prelingeau din cupa plină a minții cu imaginațiile pasiunilor, mă lăsam cutreierat de ele și chiar le sorbeam miracolul din parfumul lor otrăvitor care mă extazia surprinzător de puternic...

O bătaie puternică în ușa camerei în care stăteam întins pe spate, cu perna sub cap, pe patul cu saltea de burete, mă făcu să mă ridic instantaneu și să sar, îmbrăcat doar cu chiloții, direct în partea din care veneau acele lovituri aproape necontrolate. Și mare mi-a fost mirarea când, după ce am deschis ușa cu tăblia netedă ca palma, l-am văzut pe Ionel râzând ca un nebun, ca un apucat, hlizindu-se de se ținea cu mâna de burtă.

– Ce te-a apucat, nebunule?... Ce-i cu atâta veselie pe tine?

– Pe mine ca pe mine, dar să vezi ce vesel ai să fii tu!...

– Eu?!...

– Da, tu și numai tu, Fabian, că aici, la doi pași de mine, se află o persoană care dorește foarte mult să te întâlnească.

– Ești ori nebun, ori scrântit la minte; de fapt, și una și cealaltă înseamnă același lucru, deci am făcut intenționat un pleonasm.

– Lasă pleonasmul în cameră și ieși să vezi cine te așteaptă.

– Dacă este cineva care mă așteaptă, atunci spune-i să mai aștepte încă puțin, până mă îmbrac...

– Drace, eu abia acum am observat că ești doar în chiloți și ce chiloți albi, colilie!

Ionel răsese din nou, dar avu și bunul simț să închidă ușa încât să nu fiu văzut de vreo persoană străină așa de sumar îmbrăcat... Dar dacă este Puiu, fratele meu, gândii eu, dar imediat pe ecranul minții îmi apărură o ființă cunoscută, o ușuratică pe atunci. Doamne, este Laura... Și un oftat prelung îmi sugrumă, cu un fel de ură dar și cu o gelozie ieșite din comun, răsuflarea din pieptul care se zbătea ca un pește pe uscat.

Mi-am tras cât am putut de repede o pereche de pantaloni negri pe mine, am îmbrăcat o cămașă albă cu mânecă scurtă și am încălțat niște pantofi negri de lac. Am ieșit din cameră și, nevăzând pe nimeni pe holul de la etajul întâi, am coborât scările la parter și întreb pe domnița Aneta de la recepție dacă nu cumva l-a văzut ieșind din hotel pe Ionel, pe care îl cunoștea, căci acesta îi și făcuse ochi dulci încă din prima zi când ne-am cazat, însoțiți și de o altă persoană care ne-a adus lenjeriile de pat.

– L-am văzut, Fabian, a ieșit la braț cu o fetișcană frumoasă care-l sorbea din ochi, după câte mi-am dat eu seama, că-și lipeau buzele și iar și le dezlipeau în fracțiuni de secundă, semn că se iubesc enorm.

Auzind aceste explicații, am rămas pur și simplu perplex. „Păi dacă era una dintre iubitele de care aveam cunoștință că și le făcuse și pe aici, ce treabă aveam eu de mă grăbise să mă îmbrac, ca și cum persoana respectivă m-ar fi căutat pe mine?...” Ies din hotel și, când îmi arunc ochii spre parcul ce înconjură hotelul, îi văd pe cei doi porumbei stând pe o bancă cioc în cioc, îmbrățișați de-a binelea, fata tot mișcându-și fundulețul rotund în poalele băiatului de parcă se scărpină de trânji sau trânci, cum se spune în Oltenia, că dintr-o dată mă apucă o furie căreia nu știam nici eu cum să-i pun capăt, de, să nu fac băiețelul de răs în fața fetei care, după cum am dedus, era moartă după el. Din trei pași și trei mișcări am fost lângă ei.

– M-ai trezit, pentru ce?...

– Păi nu erai treaz? Te-ai îmbătat și nu știu eu? Adică te-ai îmbătat fără mine, prietenul tău cel mai bun?...

– M-ai trezit din somn, piază rea! și nu am nici cea mai mică idee de ce...

– Ca să ne vezi!...

– Adică să vă văd pe voi doi făcând dragoste, sau mă rog, doar iubindu-vă pur și simplu, prin îmbrățișări, sărutări și niște mișcări suportate de poala ta de băiat fin și bine crescut, care cred, cu destulă ușurință, că-ți pun la muncă toți nervii din fibrele tinere cât să trezească fiorul emoțiilor, căci numai sentimentele puternice pot provoca patimi și pasiuni imposibil de stăpânit.

Deodată fata se desprinde din brațele tânărului și se aruncă în brațele mele ca o felină, încât abia de am putut să-i disting trăsăturile feței scăldată în lacrimi, dar îmbujorată și fierbinte, cu buzele umede, roșii și tremurând ca două petale de trandafir sărutate pe furiș de suflul blând ca al unui vânt primăvărat. „Era Laura, nu a suportat despărțirea de Ionel și iat-o acum aici lângă el, lângă el care a suferit și probabil încă ar mai fi suferit după ea dacă nu i-ar fi făcut această surpriză extraordinară”, nu se stăpâni gândirea să-mi sugereze.

– Mă bucur enorm că ai venit să-l reîntâlnești pe acest băiat atât de frumos și de plăcut, atât de gingaș și inocent...

– Inocența s-o lăsăm deoparte, îngână fata abia auzindu-se doar ea... doar că, și așa

în acel glas dulce și aproape sufocat se deducea cât de cât o fărâma de regret, dacă nu o supărare deosebit de mare, ca o consecință a recunoașterii neputinței înfrânării...

Mi-a pupat și mie obrazii apăsat, privindu-mă drept în față ca o visătoare sentimentală, căci se vedea de la o poștă că este în căutarea altor aventuri, deoarece o trăda fuga după cumplita ei sete de legături amoroase pasionale, lăsându-se fascinată de otrăvurile delicioase ale slăbiciunilor și patimilor carnale.

Cam aceasta era condiția umană a acestei fetișcane de o exaltare sălbatică, pe pielea căreia, deși prea fragedă și catifelată, îi apăruseră deja toate semnele de turpitudine, încununându-se de atâtea ori cu fapte rușinoase și cu apucături josnice. Profund mâhnit în sufletul meu, am luat-o într-o direcție fără orientare precisă în spațiu, iar Laura și Ionel și-au îndreptat pașii spre camera pasiunilor nebunești care îi înfierbântase până la extaz.

*

„De ce o fi chemat-o Ionel, când știa ce fel de ființă impură este, o depravată, nu-mi puteam da seama! Doar numai și numai pentru a-și satisface mendrele din dorința lui nebună de a se descărca și de a se simți satisfăcut cât timp nu-i unește nicio iubire pură, nicio asemănare, niciun sentiment, ci doar o plăcere sălbatică, o patimă carnală care, cu cât se săvârșește mai repede, cu atât se risipește și mai repede în rușinea timpului viitor care va persista ca o scârboșenie impunătoare în propria lui conștiință, încât la un moment dat va dori cu tot dinadinsul să uite definitiv de aceste câteva clipe de desfătare pur animalică?”

Cu Ionel, deși aș fi dorit din toată inima, nu am putut să stau de vorbă, să schimbăm câteva cuvinte, să ne dăm câteva păreri, așa că i-am lăsat pe amândoi în pace, iar eu am luat-o, la un moment dat, spre sala unui cinematograf, la întâmplare, să văd un film și să uit, să nu mă mai gândesc la gafa făcută de acest copil pe cât de blând, pe atât de sălbatic, pe cât de inocent, pe atât de stricat, pe cât de chipeș și frumos la trup, pe atât de urât și pătat pe suflet.

Din film, la ora aceea, rulse aproape jumătate, așa că am cumpărat două bilete pentru seria următoare, de la orele 20.00-22.00. Acum era aproape ora 19.00.

Deodată tresar: „De ce oare am luat două bilete? Bine, bine, un bilet este pentru mine, dar cu celălalt bilet ce fac? Rula filmul indian *O floare și doi grădinari*; nu fusese aglomerat, semn că rulse toată săptămâna, ba chiar îmi amintii că la toate cele trei cinematografe rula numai acest film; cine îmi spusese, Doamne? A, chiar Ionel, care m-a refuzat categoric să mergă să-l vedem împreună, scuzându-se că el are o treabă – am înțeles – treaba fiind de a se întâlni cu Laura, treabă ținută la secret față de mine; râsei de unul singur – „De-asta-mi ești, Ionele?” mă întrebai aducându-mi aminte de expresia: „Și tu, Brutus?”... sau, altfel spus, „Și tu, Brutus, fiul meu?”... Acestea ar fi fost ultimele cuvinte ale lui Cezar la momentul asasinării sale, de către conspiratori, cu 23 de lovituri de pumnal.

Deci Ionel îi scrisese sau îi trimisese o telegramă Laurei în Curtea de Argeș, fără să-mi spună nimic. Tinerelul meu a tăcut mâlc și abia când s-a pomenit cu ea sau, mai bine zis, când a întâlnit-o în gară, unde sunt sigur că a fost să o aștepte, mai ales că plecase din cameră de vreo două ore, pe mine lăsându-mă citind *Germinal*, roman al celebrului scriitor francez Emile Zola. Probabil nefiind sigur că mult-așteptata iubită va veni, s-a mărginit a tăcea, ca nu cumva să-l iau peste picior în caz de nereușită, însă după cum se vede, norocul i-a surâs, căci pe banca din parc nimeni nu ar fi putut să le dezlipească petalele buzelor împletite vârtos de patimile râvnelor ce le cutreierau fibrele, le înroșeau obrazii și le deșteptau fiorii reci de pe șira spinării ambilor copii zăpăciți, împătimiti după dulceața nervilor spasmodici ai iubirii triumfătoare.

Mai erau în jur de cel mult zece minute și se termina de rulat filmul din seria de la orele 18.00-20.00, când mă simt ridicat în brațe, de la spate:

– Credeai că te las singur, Fabian, să suferi, da? Și sunt sigur că ai fi suferit mult, da, ai fi suferit mult, mult de tot, că nu îl ai lângă tine pe frumosul tău, pe fermecătorul și simpaticul tău Ionel, care te iubește și el nespus de mult. Cu câtă tristețe ai fi văzut filmul acesta dacă nu aș fi venit eu să-ți fiu alături, să ne inspirăm parfumul sufletelor unul altuia, să ne sprijinim capul pe rând unul pe umărul celuilalt, să ne auzim ușor răsuflarea bucuriei de nestăpânit când inimile noastre freamătă de vânturile pasiunii încântătoare? Căci numai noi doi știm cum să ne dăruim iubirea fără prejudecăți. Știu că ești supărat pe mine că am avut îndrăzneala s-o aduc aici pe Laura, dar nu-i nimic, am scăpat definitiv de ea, am pus-o la tren și... valea! Mi-e scârbă de ea, nu mai vreau în viața mea să o mai văd, este o depravată cum nu mi-am închipuit niciodată că această faptură, care părea o inocentă, poate ajunge la un asemenea grad de decădere, avidă după perversiuni bolnăvicioase și de o imoralitate diabolică. Doamne, și cu câtă patimă și cu câtă aprindere am iubit-o la început! De acum, punct! Și nu de la capăt. Niciodată de la capăt!

– Hai să intrăm în sală, Ionele. E bine că ți-ai dat seama în ce mocirlă puteai să ajungi dacă nu-ți înfrânai la timp pornirile; ce se alegea de tine? Poate nici nu-ți poți închipui: fiecare fibră gingașă din făptura ta de înger începea să se ofilească; chipul pierzându-și frumusețea, devenea hidos, dezgustător și de nerecunoscut, ochii ți s-ar fi întunecat de lacrimile părerilor de rău și s-ar fi înfundat în orbite, inima ți s-ar fi făcut de gheață, iar sufletul, sufletul s-ar fi înecat în propria-i otrăvă a impudicității.

– Nu vreau să mai aud niciun cuvânt. Deja sunt un mort viu care am crezut că m-am distrat minunat, dar pe ce bază?... Pe baza patimilor zdrobitoare, pe baza lipsei bunei-cuviințe și pe baza fărădelegilor criminale; ci nu pe cea a rușinii, curățeniei, milei și armoniei sufletești. Mi-e silă de mine, Fabiane, de aceea te rog iartă-mă și suportă-mă așa cum voi fi de acum încolo și nu așa cum am fost până acum.

Și izbucnind în plâns, își puse amândouă mâinile paravan ochilor încetoșați de lacrimi.

O milă copleșitoare mă făcu să tresar, încât nu am mai ținut cont de nimeni și de nimic; l-am luat în brațe și l-am strâns puternic, apoi, fără să mai stăm pe gânduri, am intrat în sala încă luminată de câteva lămpi electrice chioare, că abia am putut citi literele de pe rânduri și cifrele de pe scaune. Aveam rândul E, al cincilea de la ecran, și scaunele cu numerele 9 și 10, adică exact la mijlocul rândului, un rând având 20 de scaune.

După câteva clipe filmul începu să ruleze; Ionel își rezemase capul pe umărul meu stâng și încă icnea încetișor, sfâșiat de durere, de faptul că se lăsase înșelat, crezând că tot ce zboară se mănâncă; dar dacă tinerețea învinge orice, atunci de ce adolescența lui copilărească nu ar putea învinge această rătăcire înspăimântătoare, dar care a fost și de învățătură de minte și de bun augur?

„Deși eram atent la film, nu puteam să nu mă gândesc și la câtă influență avusese gândirea mea, cât de responsabilă a fost energia electro-senzorio-magnetică din mintea mea, din acea porțiune mică și unică a creierului care face posibilă transmiterea informațiilor de la o minte la alta; căci *eu*, prin gândirea mea, îi sugerasesm lui *Ionel*, da, lui Ionel, să uite de această fetișcană învăluită într-o aură neagră, să nu o mai iubească, deoarece nu merita, întrucât ea nu căuta o iubire curată, imaculată, ci căuta pura destrăbălare, consumându-se, alergând de la un adolescent la altul numai și numai după senzații noi, după pasiuni tari, crezând că doar în aceste simțuri consta fericirea adevărată. Eram totuși foarte bucuros că Ionel, cum-necum, scăpase de o ființă care, deși tânără, mai mult înspăimânta și ofilea, ci nu liniștea și înflorea, chiar dacă nu era lipsită de o doză de farmec și de o fărâma de frumusețe, însă tot ce intra în strânsoarea ei animalică dinăuntrul ființei, mi-am dat seama, ieșea sleit de puteri, veșted și fără niciun chef de viață, căci o scârbă de nedescris și o greață de neîngăduit puneă stăpânire pe toate simțurile tânărului crud, care-i ținuse de urât în focul din adâncurile iadului carnal și fusese martor la înfăptuirea marelui păcat”.

Dan Gîju

Pirații din Marea Sargaselor

Fragment dintr-un roman în pregătire

*Omul se poate îndrepta încotro vrea,
poate întreprinde chiar orișice,
dar va fi reîntors întotdeauna pe calea
pe care natura i-a trasat-o dinainte.*

Goethe

1. Acolo, departe, la est de Bahamas, în Atlanticul de Nord, între 70 și 40 de grade longitudine vestică, respectiv 25 și 35 de grade latitudine nordică, sau altfel spus, în curbura dintre cele două Americi, se află Marea Sargaselor...

Columb Descoperitorul, care a navigat pe aici în primul său voiaj, în toamna lui 1492, a fost blocat de sargase – algele plutitoare care dau numele acestei întinderi de ape – vreme de câteva săptămâni bune, lipsa vântului împiedicându-i și mai mult deplasarea. Noi, încercații navigatori de pe *Blue Charm*, fregata cu numărul tactic IX–XII/B, am fost blocați nu mai puțin de patru ani încheiați, între 1779–1783...

Sau, mai degrabă, între 1979 și 1983?

Sincer să fiu, atâta amar de vreme a trecut de atunci, încât nu mai rețin chiar exact. În orice caz însă, ceea ce nu se poate uita, e că au fost patru ani, aproape...

Dar ce ani!

Hei, Pontule Euxin,/ dă-mi înapoi anii de chin!...

Întoarce-ți pe dos buzunarele/ și tot ce ai pune pe masă, aici,/ acum, cât încă mai zăresc soarele,/ că vreau să-mi arvunesc alt destin,/ după care să halesc zece mici,/ să dau pe gât trei bardace cu vin,/ oltenesc,/ și pe Juanita să o răpesc,/ s-o-nnebunesc,/ să o iubesc...//

2. Înfașurată lejer, în rochia ei amplă, din voal azuriu, Negressa l-a întâmpinat ca în preambulul nunții regale, cu brațele larg deschise adică, cu licăriri ghidușe-n priviri și cu vocea suav-ademenitoare, de amantă mortală, încă rămasă în cărți:

– Bine-ai revenit în imperiul meu, Zalmo băiatule, rob al Câmpiei Nebune, fierbinte și nemărginită!...

– Bun regăsit, Crăiasă Neagră!

– Să înțeleg că gata, te predai? Ți părăsești stăpâna hărăzită de zei până azi, pentru una ca mine?

– Poate că da... deși... hm... cine poate ști cel mai bine?

De pe tronul său de foc, martor privilegiat, bătrânul Ra surâdea ca un borfaș de rând, în vreme ce pescărușii, mai voioși ca niciodată și cu chef de joacă, intrau în picaj doi câte doi, precum *MiG*-urile de la Bobocu în zilele lor faste, de plină instrucție în aerodrom, chiuind ascuțit ca să se ridice și mai și, aidoma săgeților cu vârf de diamant, zvârlite dintr-o misterioasă arbaletă subacvatică de însuși Neptun, zeul adâncurilor; dinspre larg avansau valuri scurte, dar certe, linie după linie, spărgându-se-n dig, lângă „Vraja Mării”; un cargou sub pavilion panamez aștepta cuminte, la ancoră, „uitat” de timp și de vameși undeva, aproape de radă, și briza vibra primprejur mai răsfățată decât Eos în prima ei noapte de frenetică hârjoană cu miticul Atreu.

Calmă, suspect de calmă și mai sigură pe ea ca niciodată, Negressa și-a scuturat buclele rebele, răsfirate brusc în cascadă, deloc dispusă la vreo concesie acum, cât îl prinsese iarăși pe miră pe numitul „Zalmo băiatul”, un biet pui de țăran abia ieșit din copilărie, încă intimidat de zumzetul orașului și, mai ales, dezarmat de-a dreptul din momentul când realizase cât de modest era îmbrăcat comparativ cu semenii săi orașenii, prea încrezătorii pretendenți ca și el adică, din acel fabulos 10 iunie '79, la grațiile ei:

– De azi înainte, că vrei ori nu, al meu rămâi pe vecie, Zalmo băiatule, pui de lup deliormănean care ești! Și săltându-și poala rochiței dintr-o parte, cât să i se ștească-n prim-plan un genunchi rotofei, bronzat-provocator, ca de vampesă în toată puterea ei de seducție, îi zâmbi șugubăț, făcându-i totodată cu ochiul: Ai venit pregătit gata, să mă urmezi până-n pânzele albe?

– Pregătit da... cum nu, Crăiasa mea! Însă chiar până acolo unde spui tu, poate că nu...

Învolburată subit, ca lovită de o briză acută, scurtă și seacă, parfumată cu esență salină, lăsând să-i cadă rochița la loc, pe nisipul plajei, Crăiasa și-a țuguat boticul a dispreț profund, parcă nevenindu-i a crede:

– Îți este frică, să înțeleg?!

– Nu, nicidecum, nu-mi este frică, știi doar; altminteri, de ce aș mai fi bătut atâta cale tocmai de acolo, din Valea Zlatcului, și până aici?

– Și atunci?!

– Atunci, ce?

– De ce eziți să îmi spui? De ce nu ești sincer cu mine, ca mai deunăzi, în vara lui '76, când mi-ai sărutat sânii plini, mari și generoși pentru întâia oară îmi pare, nu?, și mi-ai promis totul, absolut, chiar și viața ta de copil pădureț, înțărcat de trei zile?

– Păi vezi? Ți-a promis un copil, Crăiasă Neagră, nicidecum adolescentul care, iată, îmi pare că sunt astăzi, acum! Câtă bază poți pune pe cuvântul unui copil de nici douăsprezece primăveri, câte adunasem atunci?

Brusc, Negressa a redevenit serioasă, săgetându-l cu ochi răi, de metresă trădată:

– Bine, bine, erai cum zici tu, un copil... Un copil amărât, de la țăară, da... Însă azi, în clipa asta de vis, când sus pe cer, iată, strălucește cel mai frumos soare posibil din întreg universul, iar jos, aici, tălpile tale aspre, de pui rebegit al clăcașilor de demult, calcă anapoda pe rochița mea scumpă, de bal?

– Acum ce?

– Acum ești mare... Ești ditamai adolescentul, după cum ai afirmat-o chiar tu, mâine-poimâine – bărbat!...

– Și dacă sunt?!

– Exact cum îți zic, ai fost un copil, dar nu mai ești ce erai...

– Prin urmare, ce vrei să spui?

– Ce altceva decât că îți poți reînnoi promisiunea-legământ de acum trei ani? Ha? În fond și la urma urmei, nu eu, (*împungându-l brutal, ca să simtă, cu arătătorul în piept*) ci tu ai fost acela care ai deschis „jocul”... Sper că nu ai uitat?!

– Nu, n-am uitat, Crăiasă Neagră... Cum era să uit? Eu nu-mi uit niciodată promisiunile... Și cu atât mai mult legămintele! Drept dovadă că, iată-mă-s, aici și acum, îngenuncheat smerit la picioarele tale.

– Bun, ești aici, asta văd, aparent umil, dar...

– Dar?

– Dar la fel de bine văd că te și codești să-ți reînnoiești legământul! Eziți... Te dai după colț... De parcă nu ai nicio datorie de onoare de împlinit! Nicio promisiune... Nimic! Deci, ce să cred? Că gata, nici nu ți-au dat bine tuleiele, că mă și înșeli? Că preferi să fii rob secular, mai departe, aidoma alor tăi? Umilul serv al Câmpiei Nebune? Al țăranii

ordinare din care te tragi? Ha? Când ai putea să te scuturi dintr-o dată de ea ca de râie? Să rupi lanțul și să devii liber deplin, ca un prinț... Prințul meu?!... Nu mă mai vrei, să-nțeleg, după cum tu însuși te-ai angajat fără ca măcar să-mi treacă prin gând să ți-o cer? Nu-ți mai urmărești visul, propriul tău vis de copil, așa cum mi te laudai numai demult decât acum trei veri încheiate chiar ieri? Mă trădezi și te trădezi pe tine însuși, așadar?!
– Nu e vorba de nicio trădare Crăiasă, nu... nicidecum!

– Dar în cazul acesta, domnule dragă, domnișorule Zalmo... despre ce discutăm noi aici? Ha? Poți, te rog, să fii mai explicit cât de cât, măcar să pot înțelege și eu într-un fel?

A privit-o smerit, și mai smerit decât până atunci, și totodată înfrânt, însă a găsit un dram de putere cât să se scuze, ca mai apoi să pluseze iarăși, cu încăpățânarea tipică pălmașului care se știa:

– Neîncredere, asta e. Neîncredere în mine și-n forțele mele, în primul și-n primul rând. Așa că de aceea am și venit întins, drept la tine, Crăiasa mea; imediat ce am coborât din tren, m-am furișat cum am putut să scap de ochii vigilenți ai escortei și la tine-am venit, uite... Să te văd, să îți sărut poala rochiei cu supușenie, să îți mai simt încă o dată parfumul inimitabil, de regină a lumii eterne, și să-ți cer, de fapt să te rog, să te implor...

– Să îmi ceri ce?

– Binecuvântează-mă și mai îngăduie, Crăiasă... Mai îngăduie cel puțin tot atât: trei ani adică, trei luni și trei zile...

–?!
– Îngăduie, rogu-te, acest răstimp... După care, promit solemn, azi, acum... că mă mai prezint încă o dată aici, la tivul țărmlui tău, a treia și ultima oară deci, când iarăși îți voi cădea în genunchi și în sfârșit atunci gata, stabilim definitiv și pentru totdeauna ce și cum. Îmi mai îngădui răstimpul cerut, socotind de azi, din momentul acesta, Crăiasă Neagră?

Îngândurată, Negressa i-a pus mâna pe creștet, l-a mângâiat ușor pe obraz și, făcându-i semn să se ridice-n picioare, totodată privindu-l cu candoarea tipică dintotdeauna unei proprietare de mânji sălbatici, a aprobat seniorial:

– Fie ca tine, Zalmo băiatule! Dar nu mai mult de trei ani, trei luni și trei zile... După cum tu însuși, iată, martori ne sunt pescărușii, prietenii mei, căluții adâncurilor și îndeosebi soarele, seniorul nostru, al tuturor, mi-ai cerut azi și aici, pentru a doua și penultima oară. Pentru *penultima oară*, reține... Este bine așa?

– Mulțumesc din inimă, Crăiasa mea, mulțumesc!...

Bucuros, a dat să-i pupe mâna, instinctiv...

Dar ea, semeață, indiferentă și sobră, ca o regină autentică, și-a retras-o discret, ba încă făcând și un pas înapoi, către larg, în foșnet de voal. Apoi încă unul, și încă unul, și tot așa, în urmă rămânând adierea palidă a brizei, amplificată clipă de clipă de unduleurile voalurilor grele de pe poalele imensei rochii azurii, tot mai profundă cu fiecare fir de nisip căzut din clepsidra lui Cronos, și în undele căreia, de acum ca și plictisit, hoțomanul Ra părea că își răsfiră barba-i roșcată...

Oarecum derutat, băiatul în cămașă de tort, cu gulerul tare și pantalon de doc, ieftin, încălțat cu niște ciocate din imitație de piele deja demodate, încă zdravene totuși din moment ce abia fuseseră pingelite, cu păr cârlionțat, șaten, și tuleiele mijite bine deasupra buzei de sus și pe laterale, în prelungirea perciunilor, niciodată însă bărbierite, a mai întârziat puțin, căutând ușor mirat către larg, cu aerul că așteaptă ceva. Sau, mai degrabă, că ar vrea să spună o vorbă-două, cuiva, poate lui însuși să-și spună...

Până la urmă, nu a mai spus nimic, nimănui.

Era atât de fericit, totuși, cu inima ușoară ca fulgul, că în momentul când s-a întors pe călcâie, apucând-o la pas înspre Piața Ovidiu, parcă plutea.

Din clipa aceea, a început numărătoarea inversă.

Maria Donan

Doruri

„Pelerini prin propria viață – felia mea de cer”

La cântatul cocoșilor...

„Cucuriguuuu!” – se aude de departe, de dincolo de pădurea care mă separă de satul Valea Ursului. În mine, adultul, se trezește ca dintr-un somn de veacuri copilul dornic de soare, de zbor, de zburdălnicii...

Se îngână noaptea cu ziua și acest “cucurigu”, cu iz de primordial, de povești din casa bunicilor, de bine, reverberează în eter ca o trâmbiță de îngeri ce anunță Aurora...

Și, în acest miraj al zorilor, mi se face un dor năprasnic de mine. Mă încovoie greutatea acestui dor – un melanj de bucurie și durere, greu ca plumbul. Amintiri, regrete convertite în tăceri mă înfioră cu un dulce chin al iluziei că pot fi, dacă vreau, eroina din cartea scrisă de Madeleine L'Engle: “O Buclă în Timp”. Am chiar certitudinea că pot străbate tridimensionalitatea, ignorând limitele spațiale și temporale, ignorând ingrata segregare pe vârste.

Toate vârstele devin, pe neașteptate, una singură și... trupul meu vibrează ca o vioară ale cărei strune sunt stârnite de adierea vântului. E mirabil să fii, instant, și copil, și adolescent, și adult – un campion redutabil în lupta cu timpul... Nu mai există nicio graniță între reprezentările stadiale ale vieții.

Candoarea copilăriei devine un apendice al exuberanței adolescenței și, atinse de maturitate, aprind un foc sacru, sfidând eternitatea.

Cântă cocoșii! Cântă..., iar eu, sub vraja acestor trăiri exclam: Nuuu! Viața nu se măsoară în ani! Vârsta e doar un număr. Poți întâlni adolescenți-moșnegi sau bătrâni-adolescenți! Poți întâlni adulți cu aripi intacte și copii cu aripile retezate.

Noi, oamenii, suntem “păsări cu aripile crescute înăuntru”. Dacă aripile nu cresc sau sunt retezate, apar reptilele umane. Reci și târătoare!

E o anume înțelepciune a zborului, pe care trebuie să o ai și să ți-o păstrezi pe tot parcursul vieții. Apatia este boala secolului, boală care te blochează într-un vid de trăire, atotstăpânitoare devenind frica subliminală: frica de uscat și de ape; de întuneric și de lumină; de zgomet și de liniște; de vis și nevis... Într-un cuvânt, de viață...

Ea, apatia, retează aripi și mutilează destine. Fie că suntem în faza de candoare și joc; de iubire și exuberanță sau de reflecție și înțelepciune...

În DEX, înțelepciunea este definită ca fiind “capacitate superioară de înțelegere și de judecare a lucrurilor; cumpătare, prudență, moderație determinată de experiență; spirit de prevedere.” Asta înseamnă că, înțelepți fiind la maturitate, ne retezăm singuri aripile pe care Dumnezeu ni le-a dăruit, în marea lui iubire pentru oameni... Dacă nu mai am aripi și nu mai zbor liber, dacă devin prizonierul minții mele, sunt adult. Dacă zbor liber, cu mintea deschisă la taina lumii, sunt adolescent.

Dar... nici adolescenții de azi nu mai sunt adolescenți. Fără cumpătarea, prudența, moderația determinată de experiența adultului trecut prin vămile vieții, dar și cu aripile retezate devin ce? Ce oare devin?

S-a luminat de ziuă! Vraja a dispărut. Cocoșii nu mai cântă. Și mă pregătesc să pornesc pe cărările zilei cu această întrebare făcând slalomuri prin mintea mea.

Și știți ce e mai trist? Că frica asta subliminală care induce apatia în pruncii noștri, apatie care retează aripi, este confundată de noi, maturii, cu obrăznicia, cu lipsa de bun-simț, când de fapt este reacția generată de o frică neconștientizată... Dezorientare! Corăbii umane în vârtoarea unor valuri care obturează orice orizont.

Fac o voltă peste gânduri și revin la... dorul de mine.

La lumina zilei...

Mă deschid în fața abia răsăritului Soare, mă eliberez de orice urmă a întunericului și mă reinventez pentru a începe o nouă zi, cu bucuria la rever. Bucuria că am mai traversat o noapte, că mi s-a dăruit încă un calup de lumină...

Leg emoție de emoție, dor de dor – cum aş lega literă de literă – și transmit în eter semnale de recunoaștere a tot ceea ce face parte din mine. Aduc înapoi, în ființa mea, tot ceea ce am risipit prin gând, prin dorințe deșarte, prin inconștienta de a trăi pasiv momente cruciale din viața mea, când sufletul mi-a amorțit în încrâncenarea cu soarta.

Ies la geam, închid ochii și las soarele să îmi mângâie fața. Mă golesc, astfel, de orice incertitudine legată de ceea ce îmi va aduce ziua de azi... Parafrazându-l pe Immanuel Kant, aş spune că fericirea unui om se măsoară în cantitatea de incertitudini pe care e capabil să le gestioneze..., în abilitatea de a identifica și înțelege nu numai stările și sentimentele sale, ci și pe ale celorlalți.

Simt că... ating soarele cu sufletul. Rațiunea dă mâna cu inima! Și... trăiesc aieva sentimentul că lumina lui, a Soarelui, se insinuează în carnea mea, în sângele meu, și devin incandescentă. Îmi cresc aripi și zbor peste lume (atotcunoscătoare, atotrăitoare...).

Și așa, deodată, dorul de mine se înfrățește cu Dorul te Tine..., Străine ce duhnești a plâns și a toamnă...

Știu! Realitatea îmi oferă spațiu! Visul îmi dăruiește timpul! Timpul meu! Și dorul meu, pritocit în inima mea, departe de orice umbră.

Zbor peste lume, cu ochii închiși, cu trupul mângâiat de Soarele acestei noi zile primite în dar și mă simt, deodată, „Pasăre-Spin”..., acea pasăre care, cum spune legenda, cântă o singură dată în viața ei..., cântă murind.... Cântă mai frumos ca Ciocârlia sau Privighetoarea... Ea caută un copac cu spini și nu-și află odihna decât atunci când îl găsește. Se înfige singură în cel mai mare și mai ascuțit spin și, murind, ridică deasupra agoniei sale triluri mai frumoase ca ale tuturor păsărilor la un loc. “Pentru ce-i mai bun în lumea asta nu există decât un singur preț: acela al unei mari dureri!” – scria autoarea australiană Colleen McCullough în romanul său „Pasărea Spin”.

Deschid ochii. Ce bucurie să vezi lumina care se revarsă peste lume! Cu bucuria asta ne spălăm de toate suferințele, de toate umilințele și de toate neîmplinirile. De fapt, noi, oamenii, suntem pregătiți să suferim. Suferința nu înseamnă nefericire. Dimpotrivă! *„Atâția dintre semenii nu prea știu/ ce să înceapă-n zori cu suferința./ Ei nu-și dau seama nici spre seară de prilejul/ chemat să-nalțe mersul, cunoștința.”// Suferința poate fi întuneric,/ tăciune în inimă,/ pe frunți albastru ger,/ pe coapsă ea poate fi pecete arsă cu fier,/ în bulgăre de țărână/ o lacrimă sau sâmbure de cer.”// Nu mai calcă pe pământ/ cine calcă-n suferință./ Ea schimbă la față argila, o schimbă în duh/ ce poate fi pipăit, duios, cu știință.”// Tată, carele ești și vei fi,/ nu ne despoia, nu ne sărăci,/ nu alunga de pe tărâmurile orice suferință./ Alungă pe aceea doar care destramă,/ dar nu pe-aceea care întărește/ ființa-ntru ființă.”//.../ (Lucian Blaga– **Laudă suferinței**)*

Hristos a fost răstignit în numele iubirii. Suferințele îndurate i-au adus fericirea supremă: aceea de a mântui omenirea. Să mori pentru a dăruia iubire... să fie, oare, cheia întregului mers al universului?

Pornesc pe cărările zilei, ducând cu mine toate dorurile...

Necunoscuta cu ochi scânteietori

Fragment din romanul Amar(a)

Abia răsărit, soarele se plimbă prin cameră ca regele pe acordul unui marș triumfal. M-am trezit și dintr-o miș-care am fost la fereastră, curios dacă mai este pe cer luna imensă de azi-noapte. Nu mai e, dar lumina ei alb-străluci-toare parcă plu--tește încă peste oraș. Nerăbdarea mă în-deamnă să mă spăl în grabă și să plec. Magdiel precis doar-me la ora asta și mă bu-cur. Merită să se odih-nească după ziua de ieri. Ce zi!

Cât de târziu era când am revenit în ca-meră nu știu, oricum, miezul nopții trecuse de mult când am plecat să-l caut afară. Din-adins nu m-am uitat la ceas, că și timpul mai trebuie lăsat uneori în pace. M-am dezbră-cat, am făcut duș, m-am întins în pat și dus am fost în lumea dulce a somnului. Fără gânduri întoarse pe toate fețele, fără obișnui-tele mele analize extenuante. Un somn fără vise.

Holul hotelului pare pus-tiu, e prea devreme pen-tru vânz-leală. Ușa de la in-trare e larg deschisă, aerul proas-păt al dimineții intră și nu se grăbește să plece. De ce-ar pleca, că doar nu-l alungă nimeni?! La recepție e același domn de ieri, la fel de serios și ceremonios. Îl salut și-mi pare că îmi răs-punde mult mai bi-nevoitor decât aseară. Mai că-mi vine să-i mulțu-mesc, să-i spun că nu mai sunt supărat pe el (de parcă el ar ști asta sau că i-ar păsa).

Am chef de o cafea fierbinte, vreau să fumez și să nu aștept ni-mic. Doar să fiu. Să privesc și să nu mă mai mir, să ascult și să nu măsoz profunzimea celor auzite. Lumea are o norma-litate a ei pe care e vre--mea s-o accept așa cum e. Prea adesea am con-siderat-o prost alcă-tuită, superficială și înșelă-toare, ca și cum n-aș avea nicio legătură cu asta. Ba am, toți avem legătură cu toate.

Intru în pub-ul unde am fost aseară și mă uit după o masă liberă. Sunt câteva, și totuși cer permisiunea să mă așez la masa unde așteaptă o doamnă îmbrăcată cu pan-talon și un sacou cu mâneca scurtă, turcoaz, din mătase fină. Cerceii rotunzi, cu pietricele de aceeași nu-anță, îi luminează ochii albaștri-cenușii care mă privesc îndrăzneți. E ceva apar-te la chipul ei – poate, părul tuns foarte scurt, aspru și cărunț, poate, fruntea înaltă și bărbia frumos rotunjită, nasul drept, urechile delicate, sau poate că pomeții ușor ridicați, far--dați dis-cret, sunt cei care o fac să pară mult mai tânără. Are pache-tul de țigări lângă ea, nedesfăcut, și te-lefonul în partea stân-gă, lângă poșetă. Mai mult ca sigur e turistă, așa simt. Îi mulțumesc că mi-a dat voie să rămân și ea îmi răs-pun-de cu o mișcare a capului. Trag scau-nul încet și mă așez în fața ei. Chelnerul i-a adus cafeaua, ea îi mulțu-mește în en-gleză. Vocea îi este pu-ter-ni-că și plăcută. Co---mand cafea fără lap-te și rămân tăcut. Ce s-ar cuveni să-i spun sau să o întreb? Nu-i suficient că mă simt în largul meu, în-văluit de parfu-mul ei suav, parcă adus de vânt?

Geamurile pub-ului au fost scoase, priveliștea de a-fa-ră mă încântă, razele soarelui mă încântă, străina tocmai întâlnită mă încântă, de ce i-aș cere zilei mai mult decât mi-a dat deja? Am totul, deși nu posed nimic – ce mirat am fost când am ci-tit asta într-o carte. Dar iată că e adevărat! Evit s-o privesc, deși mi-ar face cu adevărat plă-cere. Totuși, nu-i frumos să intri în casa cuiva înainte să fii invitat. Așa că mă uit mai departe la copacii umbroși, mai înalți de-cât fe-reas-tra, și la trandafirii ce-și leagănă fru-museștea fără nicio urmă de îngâmfare.

A sosit și cafeaua mea. Îmi scot țigările din buzunar și abia acum îmi dau seama că doamna nu s-a atins de cafea, nu și-a aprins țigara. A așteptat s-o facem amândoi. Mă ridic în picioare și aprind bricheta, întind mâna spre țigara ei și ră-mân prins în privirea pe care nu și-o ferește de mine. Devin timid, copleșit de emoție. Mă așez și aprind și ți-gara mea. Iau o gu-ră de cafea, fumez în continuare și simt o amețelă stra-nie. Nu știu de unde vine – poate însăși pre-zența acestei fe-me-i e sursa.

Îndrăznesc s-o privesc, ea îmi surâde. Buzele încep să i se miște și aud cum îmi spune domol:

– Ce cadou ai vrea de ziua ta? Așa m-a întrebat soțul în-tr-o dimineată, mai atent să nu-și păteze că-mașa pre-ferată decât la răs-punsul meu, spune ea și abia îmi revin din șocul întrebării crezute că-mi este adresată mie. Cumpără-mi un co-pac, l-am rugat, și el a fost extrem de surprins, cumva speriat că soția lui și-a pierdut mințile, că-l va face de rușine. Mi-era milă de el. Trăia lângă mine, făceam dragoste și cred că era fericit, dar cât de liniș-tit poți fi la gândul că nu cunoști ființa caldă care se lipește de tine?

– Chiar vă doreați un copac? o întreb năucit de ceea ce mi se întâmplă. Sunt atâția...

– Era o metaforă, domnule! Am observat cum te uitai mai îna-inte la cei de afară. Știi, copacul nu are o ușă pe care s-o în-cui, să-i pui la-căt, s-o baricadezi ori s-o zidești în cele câteva momente de neașteptată disperare. Copacii au numai ferestre deschise. Fie-care frunză e o fereastră, sau poate că e un ochi fermecat prin care lumea se vede cu adevărat liberă și frumoasă. De ce aș fi aberantă că-mi doresc așa ceva?

Ce surăs molipsitor are! Nu ne cunoaștem, și totuși e des-tinsă, gata chiar și pentru con-fesiuni. En-gleza ei impecabilă nu e britanică, am ghicit bine că e turistă ca și mine. Dar cine o fi?!

– Cred că sunteți scriitoare, îi spun și nu-mi ascund admi-rația. Vă trădează expresiile folosite. Poetice, cu multe simboluri, trimiteri spre meditație.

– Ai dreptate, îmi răspunde după câteva clipe în care a băut cafea, a fumat și nu a încetat să mă privească. Am scris mult în viața mea, dar nu și cărțile pe care mi-am do-rit să le fi scris. N-a fost timp. Poate, de acum înainte. La fel ca dum-neata sau oricine alt-cineva. Toți avem ceva de po-vestit, nu-i așa? Întrebări, uimiri, mă-car unele curiozi-tăți sau frus-trări, avem și răni. Nu au ele câte o poveste în spate? Spiritul lui Merlin spune că toți oamenii sunt niște pove-s-titori.

Am rămas fără aer. Mi-e cunoscut tot ce a spus doamna cu ochi scânteietori, dar felul cum a făcut-o, motivul pentru care mi se adresează mie... E o asemănare atât de mare între ea și Magdiel, încât aș putea crede că s-a produs o magie și că profesorul nu doarme în patul lui, la hotel, ci stă de vorbă cu mine la cafea, deghizat în femeie.

– Iertați-mă, sunt uluit! O discuție asemănătoare am avut chiar ieri cu o persoană care înseamnă extrem de mult pentru mine. Mi-a sugerat să scriu despre anii petrecuți în Irak, dar mai roman-țat. Să fiu, zice el, un reporter de front. Sincer, nu mă văd în postura asta, deși mi-e ușor să po-vestesc ce-am văzut și aflat acolo. Mai puțin despre tactici

militare, atacuri, pentru că nu sunt soldat. Sunt inginer și specialitatea mea sunt centralele electrice. A, uni-forma? Sunt angajat, nu am încotro.

– De câți ani ești acolo?

– La Bagdad? De patru ani. Am fost plecat un an și la Los Angeles.

– Și, cum e lumea? E mică, e mare? Ce te atrage, ce te sperie la ea?

– Până ieri, v-aș fi spus că nu-mi place lu-mea în care trăim, îi răspund după ce am stat în cumpănă dacă să-i spun sau nu ade-vărul. O amestecătură, o zbatere a oameni-lor, nici ei nu știu bine pentru ce. Probabil, pentru supraviețuire. Dar merită su-pra--vie-țuirea atâta efort, sacrificii și suferință? Dacă nu avem război, e boala, dacă nu e foa-mete, e decepția, dacă scă-păm de dictatură, vin forme noi de manipulare și ne se-cătuiesc la propriu și la figurat. Iar pe deasupra, mai e și timpul, care ne striveș-te. Lu--mea pare că aparține nu-mai uno-ra, nevăzuți, neștiuți. Ceilalți suntem pierduți în spa-țiu, în micile și marile noastre drame. Cine să ne adune și să ne îm-blânzească dacă nicio-dată nu e timp pentru vinde-care?

– Prietenul dumitale are dreptate, povestești frumos. Și inte-resant. De pildă, părerea că timpul ne strivește – te re-feri la neîmplinirile sau la neînduplecata noastră moarte?

– Ce diferență este între ele? Nefericiții sunt ca niște morți. Dacă n-au norocul să-i scoată cineva din starea aceea, lumea n-are niciun sens pentru ei, foarte bine poate să nu existe.

– Așa cum ai avut noroc dumneata?

Femeia asta extraordinară parcă vede prin mine. De unde știe cât noroc am că există Magdiel?

– Te întrebi cum mi-am dat seama? A fost ușor. Spu-neai că doar până ieri ai avut astfel de pă-reri despre lume. Nu cred că voiai să-mi relatezi ce s-a pe-trecut ieri sau peste noapte, dar trebuie să fi fost ceva deo-sebit, alt-fel nu ieșea la suprafață această delimi-tare precisă – până ieri și după ziua de ieri.

Mă mulțumesc să mă bucur că am în-tâlnit-o. Nu e nimic de adăugat, frumusețea discuției noastre se ridică dea-supra tim-pului, a amănuntului. Dacă ne-am afla pe un teren de sport, pasele dintre noi ar fi doar de plăcere, nu cred că ne-ar tenta un meci în care cel mai bun să câștige. Amândoi suntem buni.

Doamna își pune țigările și telefonul în poșetă. O im-plor în gând să nu plece, e minunată această dimineață înso-rită de august. I-aș spune-o, dar nu-mi permit. Ea rămâne pe scaun, ceva mai con-centrată decât până acum, dar la fel de frumoasă.

– Oamenii împart timpul în multe feluri, spune ea gân-ditoare. Dar oare ne este permis să împărțim ceea ce nu ne aparține, ceea ce s-ar părea că nici nu putem înțelege? Și totuși o facem. Exact cum l-am împărțit noi doi în această dimineață. Ră-mâne însă o dilemă: timpul de până ieri vă pare același cu cel de după?

– Nu prea..., recunosc surprins.

– Înseamnă că nu trăim într-un continuum, ci în frag-mente de realitate? Or fi două sau mai multe timpuri, iar noi îl putem alege pe cel preferat? Așa, ca pe o re-compensă.

– Greu de închipuit, îmi dau cu părerea chiar dacă nu găsesc altă expli-cație pentru diferența evidentă pe care o re-simt la auzul vorbelor ei.

– Treaba asta cu trecerea timpului... Nu e ca și cum am accepta că scopul existenței a fost, de la bun început, să-i o-feră numai Timpului posibilitatea infinitelor experien-tări prin care să evolueze? În cazul ăsta, ce rost a mai avut crea-rea Omului? Ce să îi ofe-re

omul Timpului și creatorului său? Cred că cele două noțiuni – omul și timpul – ar trebui redefinite. Poate că ele nu sunt separate deloc, e doar o iluzie în-treținută de nevoie sau din ignoranță, poate și de un strop de teamă că suntem și vom rămâne pierduți.

Se ridică încet, își ia poșeta și privește spre ieșire. Mă ridic și eu, dar nu sunt în stare să mă mișc din loc.

– Dacă e adevărat că timpul e cel care trece, care um-blă de ici-colo, înseamnă că noi nu putem pă-răsi pe nimeni și nici nu putem fi părăsiți. Totul e în mintea noastră. La revelare, domnule! Mă bucur că sunteți unul dintre cei norocoși.

Silueta ei dispare. De n-ar fi urma par-fumu-lui pe care l-a lăsat, aș zice că am avut o vedenie. Chelnerul ia scrumiera și ceș-cuța din care misterioasa doamnă și-a băut cafeaua, lasă o scrumieră curată. Îi spun să treacă în con-tul meu și cafeaua doamnei.

– Dumneaei a plătit-o deja, mă asigură tânărul și-și vede în continuare de treburile lui.

Ridic ceașca, să iau o gură de cafea, dar ceașca e goală...

Îl găsesc pe Magdiel în fața ușii camerei mele. Băr-bierit, îmbrăcat cu un alt costum de in, unul alb. Arată bine, e odihnit. Se bucură când mă vede venind.

– Și eu care credeam că încă dormi...

– Bună dimineața, Magdiel! Am dormit suficient.

Se uită în fugă la punga de cumpărături pe care o țin în brațe. Eu descui ușa și-i fac loc să intre primul.

– Am luat un aparat de ras și mărun-țișuri necesare. Uite, asta e pentru tine! Îi spun și -i întind o sticlă de coniac GODET Excellence, împachetată frumos și pentru care am plătit o sută de dolari, dar nu regret.

Magdiel se bucură. Desface hârtia și când vede despre ce este vorba, mă întreabă dacă am de gând să repetăm seara și noaptea trecută – poate mai am ceva de mărturisit, de lă-murit?...

– Cine știe? spun vesel. Coniacul face mi-nuni, scoa-te afară ce nici nu bănuim că ascundem în noi.

– Așa e! Coniacul și Luna Plină. Luna va fi impresio-nantă și la noapte. Încă e perfect rotundă, soarele o luminea-ză puternic din partea cealaltă a orizontului. O pu-tem admira de pe malul Thamisei dacă vrei.

... Necunoscuta din pub îmi face semn să ieșim din ca-meră. Îmi șoptește că nimeni nu ne pă-răsește, de ce să ne speriem de singurătate? Ne plimbăm pe malul Thamisei, ea sprijinindu-se de brațul meu, atin-gându-mi umă---rul când își dă capul pe spate și-mi spune că luna coboară pe o scară in-vizibilă... Cu cine are legătură asta: cu timpul sau cu noi? mă întreabă cu neprefăcută mirare, lipindu-se de mine cald, lă-sându-se condusă, dar nu ca abandon sau tentație, mai degra-bă ca o po-tri-vire a pasului cu al meu. Tresar și într-o clipită sunt rea-dus în prezent. Magdiel spune ceva despre o seară de jazz, probabil a spus și altceva, dar eu nu l-am auzit, așa că-l întreb grăbit:

– Dar prietenii tăi?

– Nu-ți face griji! Ne întreținem câteva ore și gata. Cu ei mă pot întâlni oricând, cu tine e mai greu. Mergem să luăm micul dejun? Eu nu-l ratez nici-odată.

– Nici eu. Să mergem! Îi spun bucuros că mișcarea va risipi starea de visare în care căzusem acum câteva clipe, dar și trist că mă îndepărtez de ea.

Amalia Elena Constantinescu

Dascălii de altădată

Am avut norocul, încă din clasa întâi, să fiu elevă a Școlii Generale Nr. 10 din Pitești – o școală de elită în vremea copilăriei mele –, într-o clasă de performanță intelectuală și sportivă. În clasa a patra s-a mutat la noi, în școală și în clasă, fiul doamnei profesoare de germană. Doamna prof. Marianne Crișan era un cadru didactic model, din toate punctele de vedere. De dragul dânsei, chiar elevul lipsit de înclinație pentru această limbă străină (mai greu de asimilat) ar fi avut curajul să concureze cu un premiant din ziua de astăzi și surpriză: avea toate șansele să se descurce onorabil în fața acestei provocări. Amintirile din perioada respectivă sunt multe și au un farmec aparte. Eram o clasă de elevi mulți la număr (bătând recordul de 47, la un moment dat), eram buni prieteni și am rămas la fel peste timp.

*

Îmi amintesc de ultima oră de limba și literatura română, din vara anului 1989. Domnul profesor Bucur Oprică (fost inspector, un dascăl a cărui carieră mi-am dorit întotdeauna să o urmez) a organizat, cu ocazia pensionării, la fiecare clasă unde predă, o șezătoare literară. Tema acesteia era un recital din creația poetului național Mihai Eminescu. Sugestia domnului profesor a fost să avem în clasă tabloul poetului, pe parcursul acelei ultime ore în care ne întâlneam în ipostaza de profesor – elev. Regia spectacolului, sub formă de „șezătoare literară”, ne aparținea în totalitate. Era un semn că domnul profesor avea încredere în noi, în capacitatea noastră selectivă, în cei trei ani de limbă și literatură română – ani în care a investit o parte din ființa dânsului, în sufletul fiecăruia dintre noi.

*

Uniți precum eram, am contribuit fiecare cu câte o idee, întâlnindu-ne în cadrul mai multor repetiții ce aveau loc la sfârșitul celor cinci – șase ore de școală. Aveam emoții să nu ne dezamăgim profesorul, dar eram și triști pentru că nu îl mai puteam păstra alături de noi încă un an. Profesorul ne-a dat libertate totală în conceperea și susținerea acestei

„șezători literare”. Și totuși... exact ca în Paradis aveam o singură interdicție: să nu ne atingem de tabloul Tovarășului, care trona mândru în vremea aceea, în fiecare clasă, pe peretele aflat la „intersecția” celor două table de scris. O „poruncă” greu de respectat pentru clasa noastră plină de umor. Așa că s-a găsit imediat soluția salvatoare: un burete plin cu apă și urme de cretă a aterizat fix în geamul tabloului cu pricina. Colegul nostru, comandant de detașament cu blândețea care îl caracteriza, l-a întrebat pe curajosul clasei ce reprezintă gestul său. Răspunsul a venit prompt și însoțit de acțiune: „tabloul este murdar. Îl dăm jos de pe perete și-l ștergem după ora de română”. Așa a apărut tabloul lui Eminescu în locul celui destinat Tovarășului... Nimeni nu a avut vreun comentariu. Nici măcar profesorul nostru, care ne avertizase... Doar în colțul gurii plutea un zâmbet cu subînțeles, pentru că dânsul ne spusese încă din clasa a V-a: „După mine nu mai intră nimeni la oră. Nici Ceaușescu nu intră, dacă nu-mi cere voie”. Venise timpul să aplicăm preceptele învățate. „Șezătoarea literară” a rămas una dintre multele și frumoasele amintiri din școala generală, dezvoltându-ne mintea, sufletul, imaginația, încrederea în noi...

*

Ca să șterg orice undă de nostalgie, rămasă în urma ieșirii la pensie a profesorului de limba și literatura română vă spun că am păstrat și în pauză acea ordine ierarhică a tablourilor. Tabloul lui Mihai Eminescu trebuia predat, colegilor noștri din clasa a VII-a, care aveau ora următoare propriul spectacol. Curajosul nostru coleg s-a opus iminentei predări, propunând-le un schimb destul de riscant pentru acele timpuri: „Pe Eminescu nu vi-l dăm, dar dacă vreți vă dăm de tot celălalt tablou”... (al Tovarășului). Ordinea a fost restabilită însă, odată cu primul sunet al clopoțelului, dar a rămas amintirea momentului de răzvrătire copilărească și faptul că noi reușeam să comunicăm, în general, fără acte de violență. Dovada de necontestat este aceea că și astăzi păstrăm legătura între noi, bucurându-ne fiecare de succesul celuilalt.

*

Vă întrebați poate, dacă tabloul Tovarășului a fost pus la loc... Da a fost, pentru că așa cerea sistemul, dar nu a fost curățat de noi. Singura apostrofare părintească am primit-o de la minunata noastră dirigintă: „Nu vă lăsați până nu primiți Premiul Nobel la prostii?” O întrebare retorică. Atât și nimic mai mult. Dacă a primit vreo sancțiune, nu am știut niciodată. Doamna dirigintă Doina Stănciulescu a fost profesoară de fizică și de chimie. Mai mult decât atât era un om într-adevăr deosebit. A fost și rămâne unica mea dirigintă. Dânsa, împreună cu profesorul de istorie Ion Nania, au fost prezenți la toate lansărilor cărților mele, până în momentul când fiecare s-a mutat discret la cele veșnice. Prof. Ion Nania nu uita niciodată să recompenseze înotătorii, la sfârșitul campionatelor sportive cu nota zece la istorie, iar prof. Bucur Oprică mi-a dat „o notă mare în catalog” când mi-am făcut curaj să-i încredințez, prima mea poezie. Nu a fost primul zece la română, nici ultimul, dar a fost începutul unui mare vis transformat astăzi în realitate.

George D. Piteș

Nuntă cu dar

Duminica se anunțase, încă de dimineață, o zi deosebită. Soarele de septembrie mai păstra ceva din vigoarea de peste vară, deși părea mult mai somnoros, deși dormea cu fiecare zi, tot mai mult. Norii se înclinau cu respect în fața sa și se îndepărtau ca niște curteni supuși.

Răsăritul de soare nu mă obliga însă cu nimic. Era duminică și-mi propusesem să trândăvesc în pat până târziu. Dar, obișnuința este obișnuință și mă certam de una singură, că nu pot nici măcar duminica să mă trezesc mai târziu, pentru a mai recupera, câte ceva, din somnul nedormit în cursul săptămânii.

De circa doi ani fusesem repartizată la Trustul de Construcții și, ca orice începător, eram mai tot timpul pe șantier. Abia așteptam să văd cum va arăta orașul ridicat și cu modestul meu aport. Eram îndrăgostită de munca mea și mă dăruiam trup și suflet. Visam din timpul liceului să fac această meserie și acum mă felicitam pentru realizările mele, deși programul îmi desființa pur și simplu viața particulară. Dar ce mai conta...

În doi ani de serviciu fusesem doar de două ori într-un restaurant, o singură dată la un film și am refuzat prietenia a doi bărbați, lucru care dădea prilej mamei să se plângă de mine și să-și facă griji, că singura ei fată va ajunge fată bătrână, iar ea nu-și va mai vedea niciodată nepoții.

– Ce să mă fac cu tine, Ando, fata mea? Uite și tu frații tăi, toți au rostul lor, chiar și dacă nu atâta școală ca tine. Tu de ce-oi fi făcut atâta școală? Ca să fugă băieții de tine?...

De fiecare dată când mă despărțeam de ea o lăsam cu ochii-n lacrimi, clătinând din cap cu obidă și oftând din greu. O mângâiam cu promisiunea fermă că data viitoare va fi altfel, și îi voi prezenta foarte curând viitorul ginere.

Gândurile îmi fură răvășite de o bătaie ușoară, dar insistentă, în ușa. Am tresărit speriată și m-am uitat la ceas.

– Pfiu! S-a făcut deja unsprezece... Dacă eram pe șantier, până la ora asta mai ridicam un etaj.

L-am împins de pe perna mea pe Kotik, motanul meu, care torcea liniștit pe pernă, alături de mine, păzind cu mustățile sale lungi liniștea casei. Am zâmbit văzându-l cum tresare nemulțumit. Kotik al meu, pe cât era de uriaș, pe atât era de puturos. Am sărit din pat urmărită de ochii mici și răutăcioși ai motanului. Motanul se întinse voluptos, căscă îndelung, închise ochii cu gesturi leneșe și se puse din nou pe tors.

– Imediat!

Am pus un halat de casă pe mine și, încheindu-i cordonul din mers, m-am repezit spre ușă.

– Bună dimineța, trestioară! mă luă în vârful pantofului bruneta din fața mea, cu zuluți stil Shirley Temple și ochelari de vedere ca ai Nanei Mouscouri. Cam devreme te trezești, continuă ea pe același ton, făcându-și loc pe lângă mine și măsurând camera cu pas apăsător și cu mâinile la spate, ca un adevărat Napoleon.

Bruneta cu zuluți, nu putea fi decât Simona Mireasmă, deși n-o distingeam prea bine prin ceața ce-mi acoperea încă ochii. Simona era prietena mea cea mai bună. Era medic stomatolog și avea mai mult noroc la poker decât la bărbați și asta datorită felului zeflemitor cu care se purta cu ei.

– Mare tâmpit trebuie să fie și ăla care s-o încumeta să mă ia de nevastă! recunoștea prietena mea, cu foarte dezvoltatul și, în același timp, foarte dezgustătorul ei spirit critic.

Atât i se dusesse vestea c-o știa chiar și Kotik de frică, care, la auzul vocii înțepate a acesteia, se întristă brusc, scheună jalnic și, dându-și seama că pentru el, ziua de duminică este o zi ratată, se ascunse precaut sub pat.

Simona se aruncă neglijent pe pat și mă măsură cu coada ochiului.

– Hai, draga mea, nu ești încă gata? Asta e oră să mai stai în pat, când prietena noastră se mărită?

Am făcut ochii mari, am lăsat teatral colțurile gurii în jos și i-am continuat ideea.

– Mai ales că, de măritișul ei sunt total vinovată...

– Hai, că mi-ai plăcut! Ce dracu' făcuși feto? Tu-l plimbi pe Claudiu doi ani, iar ea se mărită cu el după numai trei zile?

– De, dragă! Dracu' m-o fi pus să i-l prezint? El, inginer stagiar, cu un singur costum de haine, dar cu o diplomă luată, pe bune, nu putea lua o fată fără avere, ca și el... Nu cadra...

– Și atunci?...

– Și atunci a apărut Mianda, proaspăt divorțată, fata tovarășului primar Marinache Păpușoi din Urleasca, fată care nu-și putea petrece tinerețea, la țară cu soțul ei, tovarășul tractorist Simion Dugheană, care o păcălise în tinerețile ei... Așa se face că fata care, între noi fie vorba, se emancipase destul de mult, urmând la frecvență școala vieții de oraș, aici, loco... vine ca telefonistă la Trust, cu porcul lui tăticu' în traistă și este repartizată cu mine în garsonieră, cu vițelul lui tăticu. Până aici totul în regulă, nu pot spune că n-am dus-o bine și eu. Ea avea ce și de unde căra, pe când eu, de, păduche... A naibii diplomă, dacă ar ține ea și de mâncare și de plimbare și de îmbrăcare și de plată a facturilor... O, Doamne, a câta oară se verifică ideea că facultatea nu ține de foame...

– Drept care, deșteptul de tovarășu' inginer Claudiu Păstăioară te-a schimbat pe tine, cu diploma ta cu tot, pe Mianda, care i-a oferit casă la țară și mașină cu șofer la scară, că altceva... tot nu mai avea ce-i oferi. Trăsnet muierea asta, măi fată! Dată dracului!

– Da, nu spui că tovarășul inginer Păstăioară a venit acum două zile cu Mianda să-și ia bagajele și să se mute la el în garsonieră...

– Și ce-i cu asta? Foarte bine!

– Foarte bine, foarte bine, numai că tovarășa Mianda a împachetat printre lucrurile ei și jumătate din garderoba mea, care, ca să fiu sinceră, era și așa destul de subțire!

– Cum, Dumnezeu?

– Păi, de câte ori eram plecată de acasă ea se îmbrăca cu toaletele mele.

– Nu prea cred! Era mai înaltă și mai durdulie ca tine.

– Asta cam așa e, numai că rochiile mele de ocazie, erau niște mini foarte ațățătoare pe trupșorul ei. Și, uite-așa m-am ales cu mai toate rochiile rupte pe la cusături. Ți dai

seama de ce acum mă bucur mai mult pentru mine decât pentru ea.

– Felicitări, draga mea! Uite-așa ai scăpat de garderoba veche și te-ai ales cu una nouă. Bucură-te pentru ea, că după el n-ai de ce să plângi. Și-a făcut-o cu mâna lui. Oricum, după trei luni sunt convinsă c-o să-și dea cu pumnii în cap!

Ne-am uitat una la alta și am bufnit într-un râs strident, sănătos, reconfortant. Ne-am aprins apoi câte o țigară, iar Simona s-a apucat să facă o cafea mare – masa noastră de dimineață. M-am apropiat de oglindă să-mi aranjez sutienul. Simona mă admiră preț de câteva clipe fluierând admirativ și strâmbându-se în spatele meu.

– Mare cretin și Păstăioară ăsta. Și mai are și nume de împărat roman. Auzi tu: Claudius! Cred că marele împărat s-ar răsuci în mormânt supărat că are asemenea urmași.

– De, dragă! Așa i-a fost scris. Păcat însă de desuurile mele... continuai oftând cu obidă.

– Ce-ai înnebunit? sări Simona acoperindu-și gura cu mâinile. Vrei să spui că ți-a luat și din lucrurile tale intime? Asta ar fi prea de tot!

– Deloc! Mianda este a treia fată repartizată cu mine în garsonieră și până la ea nu mi-a dispărut nimic. Acum, la plecarea ei, numai la un inventar sumar...

– Ei...?

– Lăsând la o parte rochiile și fustele, îmi lipsesc mai multe furouri, ciorapi, pantofi. Cărți nu, asta ar fi fost prea mult pentru ea. Lucrul cel mai grav însă, este că, de la plecarea ei nu-mi mai găsesc ceasul.

– Ce tot spui, tu, soro?

– Da, așa cum ai auzit. Îmi lipsește ceasul de mână. Nu valoarea lui intrinsecă mă doare, ci valoarea lui sentimentală. Mi l-a făcut cadou mama, când am intrat la facultate. Țineam enorm la el.

– Să dea Dumnezeu să nu-l fi luat ea!

– Nici eu nu i-o doresc!

– Mi-nchipui... se întristă Simona, lucru care n-o prindea deloc.

Ne-am pomenit râzând din nou. Am remarcat, a câta oară?, că Simona are un dar ieșit din comun. Ea știa întotdeauna, cum să fie și când să fie prezentă.

Și totuși râsul meu, se cunoștea de departe că era forțat. Mianda reușise să fure și o părticică din mine. Nu mă mai durea sufletul că-mi luase prietenul, rochiile și furourile, mă durea însă îngrozitor că-mi furase și ceasul. Era primul cadou mai deosebit primit de la mama și nu mă despărteam de el decât atunci când făceam baie.

Am continuat să flecărăm la o cafea bună, cumpărată pe sub mână de la un restaurant din București, despre muncă, despre ultimele cărți citite, despre ultimul film înghesuit în programul de două ore de la televizor, despre viitorul nostru, despre bărbați... O, Doamne, câte subiecte nu-și găsesc două fete tinere când se hotărăsc să stea la taifas, fără nici un program deosebit.

Am plecat la ora cinci la nuntă, conduse cu mașina de prietenul Simonei. La intrarea în curtea tovarășului primar Păpușoi ne-au întâmpinat mirele, care a roșit până în vârful urechilor, mireasa, care ne-a urat un “bun venit!” printre dinții strânși și sterpeziți de acreala din sufletul ei mic, părinții miresei, nașii și un alai de lume pestriță de la țară, fericiți că au încă un motiv de petrecere și masă bogată, pentru a doua oară, în aceeași curte.

Curtea primarului, deși era destul de mare se dovedea neîncăpătoare. Se vedea că bunăstarea este la ea acasă.

Socrul mic nu mai prididea cu sfaturile, cu ordinele, alergând de colo-colo și împărțind la toată lumea zâmbete și urări de tot felul. Era marcat de eveniment, de!, fata îi adusese de data asta în curte un inginer adevărat. Transpira abundant și se ștergea în continuu, pe fața rumenă și pe gât, cu o batistă mare și mototolită.

În jurul lui roiau o sumedenie de oameni, mai mult sau mai puțin amețiți de băutură, care așteptau numai un cuvânt, numai un semn, pentru a-i sări tovarășului primar în ajutor. Toată lumea încerca să-i facă pe plac, oricum și oricând, știut fiind că primarul avea memorie foarte bună și nu-i uita pe cei care-l ajutau la nevoie.

După ce ne sărută pe obraji cu buzele lui groase și băloase, și ne ură grăbit “bun venit!” și “distracție plăcută!” primarul se scuza și făcând o piruetă, dispăru într-ale sale, punând cu mare ușurință în mișcare, cele o sută douăzeci de kile.

Mianda, după ce și-a înghițit cu greu nodul din gât ne-a luat în brațe și ne-a sărutat îndelung. Părea că n-ar mai vrea să se dezlipească de noi. Făcu apel, pentru a marca evenimentul cum se cuvine și la două lacrimi, găsite cu greu în recuzita ei sentimentală. Era cât pe ce s-o cred, când... Ochii mi s-au lipit brutal de ceasul de la mâna ei, iar în inimă mi s-a înfipt săgeata otrăvită a îndoielii.

– Vai, ce ceas frumos ai! nu m-am putut abține.

– Nu-i așa? L-am primit de la Claudiu, păru că încearcă să roșească Mianda, dar nu-i reuși prea bine.

Alături de mine, Simona mă trăgea insistent de mână, speriată să nu fac cumva vreo gafă.

– Pot să-l văd și eu? am insistat smulgându-mă efectiv din mâna prietenei mele.

– Da, bineînțeles! Te rog, chiar!

Deși simțeam că ceva nu este în regulă, voiam să verific semnul făcut de mine, de care Mianda sigur nu avea habar.

„Bine măcar că a avut bunul simț să-i schimbe cureaua, altfel o mușcam de nas, aici în mijlocul nuntașilor...”

Am avut prezența de spirit să mă abțin de la orice comentariu veninos, deși picioarele mi se înmuiaseră de tot. I-am oferit buchetul de trandafiri și m-am depărtat bâiguind o scuză transparentă.

Toată seara am rămas pustiită, printre cheflii care nu se mai săturau să mănânce, să bea și să danseze, pentru ca apoi, ca într-un carusel amăgitor s-o ia de la cap, doar-doar i-or face tovarășului primar paguba cât mai mare. Că de, avea și de unde și de ce...

Cu cât revărsarea de bunăstare mă ofensa și-mi tăia cheful de distracție și de petrecere, cu atât sufletul plângea mai tare. Putea să-mi ia totul, să mă lase în pielea goală, dar nu trebuia să-mi ia ceasul. Ceasul acela marcase pentru mine clipele fugare ale unei munci în care credeam cu sfințenie, care-mi puneă viitorul pe alt făgaș, ceasul acela însemna pentru mine, singura legătură trainică cu un trecut, pe cât de plin de lipsuri, pe atât de plin de dragostea unei mame, unice în felul ei, hotărâtă să-și sacrifice și sufletul pentru copii ei. Ceasul acela era zâmbetul de neînlocuit al mamei și mâinile întinse spre ea al copilului din mine. Ceasul acela...

Tot timpul m-am gândit cum să-i atrag atenția Miandei, să-i spun că știu adevărul, ca să nu mă creadă cumva o găscă atât de ușor de îmbrobodit.

Prilejul mi l-a oferit Sică țiganul, zis Cap de Fier, care la ora doisprezece noaptea, a invitat toată lumea la mese, pentru... Evenimentul a fost aplaudat îndelung de meseni, deși

cu oarece strângere de inimă, demonstrând interesul unora și dezinteresul celorlalți pentru ceea ce avea să urmeze.

Nuntașii s-au așezat cumiți la mese și după ce-au mai turnat un pahar cu vin de buturugă, de la mama lui, au început schimburile de priviri și replici discrete în vederea mărimii darului, pentru a nu scădea în ochii primarului. Acesta, urmându-l îndeaproape pe țigan, își nota conștiincios darurile verificate și apoi strigate în gura mare de Sică, în acordurile unui taraf de țigani care se clătinau îngrozitor, dar se străduiau să facă pe placul mesenilor și al primarului, care avusese grijă să le lipească pe fruntea fiecăruia, cu scuipat, câte o sută de lei.

În urma lor un alt țigan cu vioară fredona fals la urechea fiecărui mesean, pentru ca imediat să le plimbe pe la nas o farfurie goală, îmbiindu-i să dea câte ceva și lăutarilor, cu un foarte convingător „Plânge masa!”

Când Sică țiganul se apropie de mine, am înlemnit. Deși știam ce trebuia să fac și să spun, parcă cineva îmi ștersese replicile din memorie, cu un burete imens. Am înghițit de două ori, mi-am dres vocea și mi-am luat inima în dinți.

– Nene Sică, lasă-mă, te rog, să-mi strig singură darul!

– Cum doriți, domnișoară, dar să nu-mi furați meseria, fir-aș al dracului, că rămân muritor de foame!

Toată lumea făcu un hai nemaipomenit, asemenea eveniment fiind fără precedent. Veselia mesenilor îmi dădu curaj. Am tras adânc aer în piept și am început.

– Sunt o prietenă de-a mirilor și aș vrea să dăruiesc și eu ceva tinerilor căsătoriți, așa, ca la început de drum!... În primul rând, vreau să menționez că am oferit mirilor un buchet mare de trandafiri galbeni, de care-și vor aduce aminte cu siguranță și peste ani, trandafirul galben fiind floarea lor preferată...

L-am fixat pe Claudiu cu o privire rece, sumbră și m-am bucurat enorm când l-am văzut cum se înmoaie și cum începe să tremure. Mi s-a făcut milă de el, dar am continuat pe același ton, uitându-mă de data asta la Mianda.

– În al doilea rând, dăruiesc miresei suma de cinci sute de lei, adică jumătate din ceea ce-mi propusesem, deoarece cealaltă jumătate i-am dăruit-o deja, sub forma unui frumos ceas. Este vorba despre ceasul pe care-l poartă deja la mână, după cum puteți vedea și singuri, în semn de mare prietenie...

Mianda mă străfulgeră cu ochi ei negrii ce păreau că aruncă la nimereală mii de săgeți otrăvite, doar-doar m-o nimeri cu vreuna. Am zâmbit amar și i-am dat și lovitura de grație.

– Vreau să remarc că, tot în semn de mare prietenie, am gravat lângă remontor literele A și T, adică inițialele numelui meu, Anda Totu...

Mianda a căscat gura și m-a privit neputincioasă, uitând pentru o clipă să mai și respire. S-a uitat la ceas, a clipit de câteva ori, m-a fixat cu o figura cadaverică și, căutând prin aer un punct de sprijin, a căzut moale pe un scaun. În cădere și-a răsturnat în poală și paharul cu vin pe care-l ținea în mână. Lumea aplaudă gestul meu, neînțelegând mare lucru.

Am privit apoi, indiferentă, perechea fericită, care pășea cu stângul în viață, le-am întors spatele și m-am depărtat fără nici-o vorbă.

După numai câteva secunde eram în stradă și admiram liniștită cerul înstelat. Eram veselă și mă simțeam ușurată de greutatea celor două trădări. Eram din nou eu, sigură și stăpână pe mine...

Pustiul

Fragmente din romanul „Maria Egipteanca”

Pustiul e un privilegiu imens, dă posibilitatea unui nou început de destin. Are doar două constante: prăbușirea și înălțarea; logica-i este una singură-a pustiei. Unii au convingerea că aici ești mai aproape de Cer, chiar dacă fășia luminoasă de deasupra nu se știe precis, de nu cumva e aburul care acoperă un gol! Câte întrebări în lume, atâtea primejdii! Ele vin din toate direcțiile dar, a mai temută este indiferența ce ți se arată de Sus, ești nevoit s-o suporti cu un efort supraomnesc, nu înțelegi de ce tocmai tu ești renegatul. Nimeni nu știe dacă Soarele care răsare aici este unul și același cu astrul ce bucură cu a sa căldură pământurile bogate în apă și vegetație sau e vorba de un frate geamăn, puțin nebun, care nu știe ori uită să-și răcorească într-o lacrimă razele, înainte de a le îngădui să pice ca frunzele copacilor peste pustiul. Aici, până și existența timpului e de neînțeles; nu-i necesar, te poți lipsi cu ușurință de el; excepție fac doar cei care vor să aibă o măsură a suferinței lor. Apoi...mai există teama de a rămâne fără de timp! Însăpăimântat arunci câte o pietricică într-o adâncitură făcută-n pământ, de cum începe o nouă zi...La un moment dat te așezi în genunchi să faci număratoarea pietrelor și constăți că e tot ceea ce a mai rămas din ceea ce ai trăit până atunci. Și se dezlănțuie-n tine revolta, și lovești cu pumnii în pământ, să simți Cerul durere, și...strigi!-e strigarea în deșert! Pe moment, te întrebi dacă mai poți rămâne, ori faci cale-ntoarsă. Dar...unde să pleci? Drumul care te-a purtat în spate până aici s-a retras în cochilie, iar rana locului din care te-ai rupt s-a cicatrizat. Pustiul e lipsit de vegetație. În adânc are apă cât au ochii unui om lacrimi. În schimb posedă o bogăție inestimabilă ce nu se găsește-n adâncuri sau în tulpina firavă a firelor de iarbă. Este o înțelepciune ce mintea omenească nu o poate cuprinde, nici explica; adunată ca roua de pe flori, cu inima și cu gândul neprihănit, devine comoară. Cine-și muncește viața pentru a o aduna, poate călca pe apă, se poate lepăda de trup, fără agonia și durerile morții. Din pustiul până în rai e doar un singur pas. Asemenea performanță se numește mântuire. Pentru Maria Egipteanca, cine să știe dacă pustiul este cu adevărat mediul ei benefic, întrucât nu realizează despre Dumnezeu, decât că există. Trebuie să fie ceva pe pământ sau în Cer, să se deosebească de ea prin perfecțiune și bunătate. De ce s-ar sinchisi pustiul de un fir de nisip adus de vântul sorții de la o oarecare depărtare? Oricât ai plânge deasupra mării, nu va da peste mal.. Cum a putut fugi de lume, când are în comun cu ea: aerul, apa, lumina, mai ales, firea ce nu poate fi vândută la târg, ori schimbată cu a viermelui, chiar dacă accepți să trăiești alt sublim, alt extaz, alte senzații și melancolii? E drept, lumea se află câteodată la un pas, în afara ta... În primele zile a chinuit-o senzația de vomă, nu suporta mirosul din piele de șarpe cu care o înbria, din plin, pustiul.. Voia să bage capul în nisip să nu mai vadă necuprinsul lui. Maria nu știe să spere, niciodată n-a fost capabilă de așa ceva. Ridică privirea la Cer, doar să se mire, nicidecum pentru a se ruga; ruga impune știința mântuirii cuvântului. Privită de la depărtare nu poate fi deosebită de un animal oarecare. Apropiindu-te de pustnică

păcătuiești, fiindcă ridicând ochii la Cer, vei întreba: „De ce așa, Doamne?” Mai la tot pasul, pietrele sunt așezate astfel încât par colții unui monstru, gata să sfâșie sufletul celui aflat prin preajmă. Dar Mariei îi este foame, iarăși foame, se lasă-n genunchi și desenează cu degetul pe nisip un pește frumos ce poate fi prins doar în apele Mediteranei. Îl frige cu privirea, nisipul îi este sos. Își trece degetele peste el, le sugă cu o poftă copilăroasă. Închipuirea nu ține de foame. Pentru Maria, verbul a fi este, acum, rană deschisă. Smulge una din ierburile preferate de cămilă, curăță rădăcina și o mănâncă. Adună câțiva melcișori, îi strivește în podul palmei, mestecă în silă și plânge fără a fi conștientă de importanța lacrimii, aici, în pustiu. Un animal ciudat, un fel de sugativă vie, îi pândeste de la o oarecare distanță lacrima. De cum o vede picurând pe pământul secetos, bizara vietate se așază pe ea și o soarbe. Sunt zile când pustnica e pândită până către seară de animale înfometate. Cămila care a urmat-o-n pustiu sforăie și lovește nervoasă cu picior-n pământ, instinctul o avertizează că o paște primejdia dar, nu o lasă inima să-și desprindă gâtul din îmbrățișarea disperată a femeii. Și-atunci scoate o mulțime de sunete ciudate, nemaiauzite de atacatori, îi derutează. Maria o imită, la început mai timid, apoi, cu voce puternică, dansând asemenea bătrânului beduin. Strigătul și dansul alungă animalele. Noaptea, pustnica se lipește de trupul cămilei să-i fie cald. Atingând-o, gândurile animalului se întâlnesc într-un anumit punct din univers cu ale ei: „Ce femeie mândră ai fost tu, Maria-îi zice-te și văd îmbrăcată-n o rochie verde, sidefată, așteptând bărbații de la vânatoare într-un salon somptuos...!” Maria se ridică și valsează...Cămilei nu-i este pe plac atingerea gândurilor ei, de ale pustnicei, așa că-i refuză, deseori, apropierea alergând în cerc. Când e lună plină Maria se lungește pe pământ și-și vede umbra propriilor gânduri-cele fantomatice de călăreți. Într-o seară are impresia că vede la lumina lunii catargul și pânzele unei corăbii. Speranța îi brăzdează întâia oară viața, ca un fulger: „O corabie!” strigă, bolnavă de uimire. Existența unei corăbii în pustiu se poate explica doar când oceanul ar da peste mal. Nici în închipuirea ei apa nu i-ar ajunge până la picioare...i-ar mai fi necesari câțiva pumni cu lacrimi. Doar atunci, marinarii ar veni către ea, într-o barcă, s-o salveze: „Ce faci aici, femeie?!-ar întreba-o, iar pustnica nu poate răspunde, decât cu o singură frază. „Duc o viață...neînțeleasă!” Întunericul crește ca un aluat, corabia dispare în necuprins, Maria cade într-un fel de vis unde câțiva bărbați sunt înșirați pe o ață. Scoate unul câte unul, îi sărută și ei se transformă într-un pumn de nisip îmbogățind pustiu. Și-amintește o poveste a copilăriei: ruda la care ținea foarte mult își simțea sfârșitul și se bucura, dar fata nu pricepea motivul acelei bucurii: „Vrei tu să mori?!-l-a întrebat. Dar, dacă...n-ai vrea?” Bunicul o învățase un șiretlic de a înfrunta viața: „Când nu-ți e favorabilă o clipă, așezi palmele pe pământ, te dai peste cap și...cazi în clipa următoare”. Maria lipește palmele de nisipul fierbinte și se rostogolește. Repetă o dată și încă o dată figura, dar...nu cade în afara pustiuului! Corabia salvatoare a dispărut, ceva-ceva, tot trebuie să fi fost! Poate i-au lăsat un vas cu otravă, într-un loc anume, ori pe cineva s-o pândească din întuneric.

*

În primele nopți, alergând după cămilă să se încălzească, părerea de rochie i-a căzut de pe umeri. Mulțimi de viermișori ce-împrăstie miros neplăcut se năpustesc asupra ei. Doar lumina zilei îi învăluie trupul dornic de îmbrățișări și sărutări. Cu spatele lipit de dogoarea nisipului își închipuie că-i în brațele unui bărbat ce-o frământă ca pe un aluat. Târându-se lângă un smoc de iarbă se potrivește în el, cu mâinile își apasă sâni, se mângâie pe pântec, pe coapse. Pământul nu are sex, zadarnic își freacă obrazul de el, șoptindu-i nimicuri, beată de iluzia plăcerii. Sfârșitul tinereții și frumuseții ei i-a ajuns sub picioare, se tăvălește pe ele. Cântă cântece deocheate și dansează. Și-i toată numai sfidare. Într-unul din cântece se spune că o femeie merge la un înțelept pentru a afla dacă e bine să mai continue a fi soața bărbatului cu care conviețuiește: „Care-i motivul?-a fost întrebată”...când intră în cuib, doar ciripește în loc să cânte!”

Și...cântă Maria se zbenguie, se răsucesce turbată după umbra ei vrând s-o prindă, aleargă la cămilă, îi cuprinde cu tandrețe grumazul, își lipește pulpele de botul fierbinte, dar animalul se desprinde din îmbrățișare, fuge. Obosită, pustnica închide ochii pentru a revedea, sub intimitatea pleoapei, peisaje, chipuri de oameni când i-au spus vorbe frumoase ori au îmbrățișat-o.. Îl revede pe tânărul bine-crescut și timid de pe corabie. Nu s-a schimbat, gânduri vechi și pofte o ațâță la desfrânare. Nu numai că face parte din lume, ci lumea este a ei. Comoara ei. Aici nu mai are nici măcar teama de Dumnezeu. A ajuns de bunăvoie în palma Lui, care se face încetșor pumn...Și Maria simte strivirea!

Nu se mai retrage sub un colț de stâncă pentru a suporta căldura nemiloasă a zilei, rămâne în plin soare, să devină tăciune. Lungită la pământ, ochii i se umflă, carnea deshidratată o doare, mintea continuă să răsfoiască liberă filele trecutului. Singura libertate de care nu te privează nici Dumnezeu este aceea de a-ți aduce aminte. Nu mai poate plânge, i-au secat lacrimile. De sub smocurile de iarbă ies gânganii mici cu o poftă neună de a devora. Încep atacul. O ustură sânii. Câteva dau târcoale sexului ei, îl confundă cu un mușuroi de furnici sau cu o posibilitate de a fuge într-o altă realitate mai blândă. Gângăniile se regroupează, cară nisip-of, ce muncă anevoioasă-pentru a astupa prăpastia sau...ce-o fi ea! Maria începe să simtă căderea în afara legii. Dincolo de lege a început necruțător pustiu. Setea puternică o ajută să-și pipăie cu mai multă râvnă trecutul, răstoarnă un imaginar pahar cu vin în clipa când e aproape să-l prindă cu mâna. Bate cu pumnul în pământ, să i dea încă unul, zece, o sută, fie ele pline și cu apă, să-și stingă setea. Se ridică să meargă până la izvor, dar moartea parcă și-a înfipt ghearele în umbra ei, i-atâră greu picioarele, nu o mai susțin, se zvârcolește sub privirea miloasă a cămilei. Lui Dumnezeu nu-i pasă de suferința ei! Pustiului...nici atât! Este amenințător și difuz, dacă-ți dorești binele, atunci să vii cu pustiu în inimă. Dimensiunile lui nefiind iubirea și dorința, nici nu promite extazul celui ce i se cuibărește la sân. Cămila începe să urineze, clipocitul lichidului cald accentuează până la delir suferința femeii ce se rostogolește să-și înmoaie buzele. Pământul arid a sorbit și ultima picătură: „-Am să mor!”-șoptește într-o străfulgerare de luciditate. „Nu!-îi răspunde cămila ghicindu-i gândul!”. „Să nu-mi lași sufletul să urce la Cer, prinde-l cu dinții, și să-l îneci în apa Iordanului...a fost trecător printr-un trup frumos...în Cer or să-l invidieze îngerii și celelalte suflete...a suferit destul!”. „În pântecul meu e apă pentru mai multe zile-o îndeamnă cămila. Trebuie, doar să lovești cu cuțitul ce ți l-a pus în desagă bătrânul beduin...” Auzind aceste cuvinte, suferința pustnicei crește în intensitate. Simte în urechi muzica misterioasă de care se bucura când își lipea urechea de pământ să perceapă un izvor de apă: „Mă iubești, cămilă, dar eu te urăsc, din clipa când ai refuzat să paști floarea vieții”. Cămila bate din picior, vinovată. Zice: „Nu mă judeca aspru! Nu din răutate, nu am păscut-o! Ar fi prins rădăcină dând rod în pântecul meu, iar la soroc aș fi născut-o pentru a doua oară, pe surioara cămilă neagră. Gândindu-mă zile și nopți, am înțeles că nu-i va fi povară ușoară o viață asemănătoare celei de a trăit-o, când te slujea pe tine.. Sălbatecă, și-n pustiu, ar fi dus grija hranei...dar câte alte primejdii nu o pândesc aici? Nici cu stăpân nu i-ar fi mai bine: bățiile, povara și drumul lung sunt motive serioase de a nu te naște niciodată.” Maria n-o mai aude, se usucă asemenea firului de iarbă scos din rădăcină. Cămila primește îndemnul că pustnica trebuie să trăiască, întrucât e plecată cu sufletul la drum lung: „Și de m-ai iubi, Maria, eu tot am să te părăsesc-se destăinuie cămila.-Fiindcă mi se ia darul de a înțelege firea omenească.”

Cu un efort supraomenesc, pustnica se rostogolește sub botul cămilei, și-apasă beregata cu mâna. Cămila îi înțelege îndemnul dar nu-și înfițe dinții. Se ridică „adulmecă într-o anumită direcție și dispăre. Aleargă, fără a mai lua în seamă dacă trece pe teritoriul vreunui animal de pradă; sfâșie amurgu-n copite, apucă un drum ce o va duce la sursă sigură de apă. Acolo un bărbat așteaptă răbdător până se satură de băut apă cele patru cămile ale sale. Trei dintre ele au povară grea, al patrulea-un mascul-are de-o parte și de alta a cocoșei câte un burduf plin ochi cu apă. Stăpânul, fără a mai pierde timpul, se urcă

repede pe cocoșa uneia dintre ele și le îndeamnă la drum. Dar masculul se agită, adulmecă în direcția cămilei venite din inima pustului. Bărbatul îl suduie pe năbădăiosul interesat de avansurile cămilei străine care, după ce bea apă o rupe la fugă în direcția de unde a venit. Considerând fuga necunoscutului un afront, cămiloii în călduri aleargă după ea zvârlind din copite și sforăind. Stăpânul n-are încotro, face popas, nu se supără știind că animalul său, când îi vine vremea nu mai poate fi stăpânit. Neajunsul este că, întâlnind cămila străină nu-și mai face meandrele cu ale lui, dar poate fi și un câștig în cazul când aleasa ar să-și urmeze masculul. Maria se zbate între viață și moarte. Când cioburile conștiinței se refac pentru câteva clipe descoperă lângă ea două cămile. Una e tovarășa ei de suferință, cealaltă nu poate fi decât o plăsmuire a minții tulburate. Zărește că „plăsmuirea are un burduf cu apă între cocoase. Cu ultimele puteri caută-n desagă, se saltă -n genunchi și, după ce spintecă burduful, cade fără conștiință. Un șuvoi de apă se varsă peste fața ei, răcorind-o. Pleoapele i de deschid iar buzele sorb lichidul vital, ajuns în ființa ei pune-n mișcare întreg mecanismul viu. Curând, ochii gustă strălucirea soarelui iar tălpile se bucură de atingerea pământului. Maria își rostește numele, și-l recunoaște, da, e al ei. Doar, o singură linie trasă cu degetul pe nisip, a despărțit-o de moarte. Totuși, încă nu-i este clară lupta pentru desăvârșire. Cămiloii sforăie mănios la urechea noii sale cuceriri; o mușcă de urechi, o miroase, agitat, într-un anume loc după care, precaut, scrutează împrejurimile pentru a lua atitudine dacă vreun intrus s-ar încumeta să poftască dezmierdările alesei sale: „Pleacă!”-îl alungă pustnica, însă robul instinctului nu primește ordine de la nimeni: „Alungă-!”-își îndemnă cămila. Tovarășa de-a adus-o-n pustiu nu mai dă semn că ar înțelege-o, se zbenguie cu masculul, îi rabdă dezlănțuirea, duhoarea. Nu -i mai pasă de Maria, nici n-o mai sperie pustiu, îl poate frământa în copite. A sosit și pentru ea ora voluptoaselor nebunii, clipele săvârșirii marelui rost al firii, când o să-i fie înlocuit neantul din pântec. Maria uimită, înțelege că a conviețuit în pustiu cu un suflet care, asemenea ei, își iubește trupul, îi cunoaște pretențiile dar și fărădelegile. Începe să simtă o nesiguranță lăuntrică. Realizează că până atunci a urlat la Cer, nu s-a rugat! Ce ușurare ar fi dacă, dintr-o dată s-ar descompune în fire de nisip! Cu un trăsnet să i se spintece gândul cel frate cu diavolul când începe s-o ispitească: „Dar tu ești nevinovată, Maria, ești eroarea celui ce a pus frumusețe pe chipul tău, iar sub piele focuri ce ard cu flacăra mică, atât cât să nu ucidă”. Și Iisus a fost ispitit în pustiu, dar pe femeie o ispitesc gândurile ei, asemenea lui Dumnezeu, nu pot fi văzute de ochii muritorilor. Doar bătrânul beduin se scutura de gânduri, apoi la strivea cu picioarele. După mult timp o readuce la realitate o liniște suspectă. Își zice, că, după atâta hârjoneală, cele două animale se odihnesc. Noaptea, își îndulcea suferința pricinuită de frig lipindu-se de trupul cămilei. Realizând, îngrozită că animalele au dispărut e hârțuită de frigul vieții. Surioarei cămile albe nu-i mai sta în fire s-o înțeleagă. Și-a urmat tăcută cămiloii până au ajuns la Stăpân, zărindu-i, își freca palmele, mulțumit. Maria plânge de seacă pustiu la inimă. De-ar veni moartea, nu i s-ar mai părea hidoasă. E posibil să nu știe moartea de existența ei, plus de asta...drumul e anevoios prin pustiu, de ce ar purta pe umeri și povara unui suflet?

*

Neavând aripi la gânduri, Maria nu poate urca la Cer, nici urmele pe care să urce până acolo nu i se arată. De-ar fi să se întâmple o minune înainte de a urca, pustnica ar poposi la umbra pădurilor de cedri care acoperă muntele Hermonul cel mare. Doar acolo respirația i-ar fi mai ușoară, rănilor pricinuite pe tălpi de pământul înfierbântat i s-ar vindeca. Însă Hermonul rămâne undeva, în vis. Mult mai aproape de ea este râul Iordan, spre care se și îndreaptă. Trebuie să fie precaută și șireată, ca orice sălbăticiune, pentru a supraviețui. Se teme să nu întâlnească vreun păstor ce și-a mănât turma până acolo pentru a o îndestula cu apă. Singurul vestmânt care, îi împodobește ca un șal trupul este părul ei lung de culoarea nisipului. Și-l spală în apa Iordanului apoi ascultă larma păsărilor din

desișul de papirus, de nepătruns pentru o făptură omenească. Malurile din această parte sunt o porțiune de rai pavată cu bune intenții. Dincolo de fascinantul penaj al păsărilor, în mlaștinile care sunt din belșug de-o parte și de alta a râului pândește moartea pe oricine își îngăduie să facă un pas necugetat. Deși temătoare, Maria preferă aceste locuri greu accesibile pentru a fi ferită de pericol. Merge pe mal, în amonte, sperând să găsească un loc unde să-și petreacă iarna care e foarte aproape. În pustiu sunt doar două anotimpuri: vara călduroasă și iarna ploioasă, dar foarte geroasă, mai ales prin ianuarie, pentru pustnică e un adevărat coșmar. Constată că partea aceasta din apropierea Iordanului e mai pietroasă cu mici prăpăstioare unde noaptea te poți ascunde din calea fiarelor sălbatice. Dacă rostogolește un pietroi la intrare va fi ferită de vânt, de frigul și ploile iernii. Căutând ierburi pentru hrană, descoperi un iezer micuț a cărui apă îi potolește setea. Până la apusul soarelui reuși să-și facă loc de iernat între două pietroaie mari ce semănau cu o pereche de aripi gata să se desfacă. Rostogolind cu mare greutate un pietroi până la intrare nu mai putea fi descoperită nici dacă ar trece o făptură omenească prin apropiere. Apoi curăță pământul de pietricele îl netezește și desenează cu degetul chipul Născătoarei de Dumnezeu. Privește mult timp. Vrea să sărute acest punct de sprijin din univers, așa cum făcuse la biserica din Ierusalim, dar, un fir de nisip i se strecoară printre gânduri, ca demonii ies cuvintele din gura ei: „Pentru ce m-ai scos din mlaștină? Și de ce ți-ai lăsat fiul să fie răstignit? Trebuia să sfășii în stânga și dreapta, cu ghearele și cu dinții...Și pe Dumnezeu l-aș trage din cer, dacă ar fi să-mi ia fiul!” Fiul ei?!. N-a avut și nu va avea, vreedată, un fiu. Luând o piatră o așază pe brațe și-i cântă ca unui prunc, așa cum mama ei cânta fraților mai mici. Închipuita mamă duce la gura închipuitului prunc sânul, cu sfârșul atins de buzele păcătoase ale bărbaților. În mijloc de ianuarie, când gerul ucide până și-n piatră un început de simț, dacă ar fi să fie, din ascunzișul ei ies aburi, dovadă că înăuntrul focul vieții e viu. Părul îi e vestmânt până la brâu, palmele îi încălzesc genunchii. Iarnă după iarnă. Vina Mariei este aceea de a fi femeie, iar o femeie este mai plină de mister decât Creatorul. El a creat-o, dar ea poate să-l nască, oricând, ca pe un muritor, într-o altă dimensiune. Călcâiul vulnerabil al lui Dumnezeu ar fi că nu are simțul tragicului. Căprioara arde de durere între fălcile leului, iar El, din înalt își freacă satisfăcut mâinile, convins că bună și perfectă lucrare a mai făcut. De ce își bate joc de ea, doar trupul ei când se afla în lume a făcut ceea ce s-a priceput.

În urmă cu câțiva ani, când se zvârcolea ca un animal prins în capcană își punea asemenea întrebări dar, de când are icoana desenată pe pământ, la intrarea în ascunzătoare, nu pare a-și mai dori ceva, e ciudat de mulțumită. Sigur, e greu de crezut că o pustnică mânăjită la suflet cu trecutul ei se poate împăca, în sfârșit, cu sine. Să-l înțeleagă pe Creator...nici atât! Se întreabă de ce stă El în cer și nu pe pământ, într-un mușuroi de furnici, să poți scormoni după El cu un bețișor și să ți-l aplici pe rană. Creatorul se hotărăște să vină în întâmpinarea pustnicei cântând la flaut. Firul de cântec se prelinge ca sângele dintr-o venă deschisă, înconjoară pământul, clipa, gândurile, universul. Maria bate cu degetul în podul palmei, cântecul de flaut o înviorează, o purifică, parcă se hrănește cu el, devine puternică, i se descătușează gândurile. Cele dure, egoiste, pică-n nisip, în locul lor încolțesc altele, firave dar străine de murdăria lumească. Îngerul se amestecă printre gândurile ei, de-acum în ochii ei, stelele nu-i mai par simple cheaguri de sânge pe o piele jupuită. În groapa unde a aruncat pietricele să măsoare timpul, aproape nu mai e loc. Cu mâinile tremurânde pustnica înnumără aproape 47 ani de când viețuiește-n pustiu: „Preacurată Maica Domnului-se roagă-fii până la capăt sprijinul meu!” O stea micuță cât un bondar îi tot dă târcoale, parcă și-ar dori să intre în inima ei și să facă explozie. Un altfel de a muri, sau Dumnezeu trecând pe aproape, micuța stea s-a desprins din lumina Lui necreată?!. Maria încearcă să facă doi-trei pași, dar se cutremură, parcă ar merge pe apă, simte valurile sub tălpi. Se culcă pe nisip și încearcă să ațipească. Steluța reapare, caută momentul prielnic pentru a se uni cu destinul ei. Maria prinde steaua fierbinte, o strânge în pumn și...cad din ea urmele pe care sufletul Mariei începe să urce la Cer.

Ion Dulugeac

Trabantul și Bocioacă

Urcând grăbit în mașină, Ioan și-a așezat hainele și a pornit motorul. L-a ambalat câteva secunde pentru a-l încălzi, apoi rula atent pe alee, către strada ce dădea în *Icoanei*.

La ieșirea în *Strada Alexandru Donici*, văzu că poarta curții sale era blocată de un Trabant de culoare bej, parcat neregulamentar, de către proprietarul său. Mașina obtura ieșirea lui Ioan din curte, dar acesta recunoscu „carapacea” vecinului său, inspectorul Doru Gândescu.

Claxonă asiduu. De după zidul grădiniței apărură figura mirată a inspectorului, care discuta cu un vecin de-al său, profesor și dirijor de muzică clasică, care locuia cu inspectorul Gândescu pe palierul etajului întâi al blocului de peste stradă.

– Tovarășe inspector, aveți carnet de conducere? se adresă Ioan către vecinul său, care zâmbea mânzește, știindu-se vinovat.

– Vecine, doar o clipă vă deranjez! Am rămas în pană și trebuie să schimb motorul. Nu durează mult, în două ore, cred... că termin.

– Dacă-n secunda trei, nu-ți iei trompeta asta din drum, mă sui peste cartonul tău presat și ies afară pe stradă, da!? amenință bărbatul.

– Băi, Ioane, ești nebun? am glumit... Stai că o trag, dar a plecat nevasta cu cheile în casă. Anca, Anca, ieși, te rog, afară! strigă inspectorul, luând în serios amenințarea.

Știa că Ioan putea fi uneori violent, pentru că bătuse deja vreo trei-patru parcașii ilegali, care au avuseseră lipsa de inspirație să-ncerce să-i țină piept, atunci când blocaseră ieșirea din curte.

– Da, dragul meu? se auzi o voce de la etajul blocului situat în spatele unui platan bătrân.

– Aruncă cheile mașinii, dragă, că l-am blocat pe vecinul! spuse Doru către soția sa.

– Aoleu, unde sunt, dragă!? De ce ești așa neatent?

– Deh, se mai întâmplă! zise inspectorul, grăbit. Hai, aruncă-le de pe balcon, te rog!

– Prinde, dragul meu! spuse aceasta, în vreme ce, în secunda doi, cheile planau prin aer către palmele întinse ale inspectorului, așezat în mijlocul străzii și postat în drumul unei dubițe de aprovizionare a restaurantului de pe stradă.

Mașina claxonă chiar în momentul în care inspectorul prinse în palmă cheile, iar acesta țâșni în față, de frica mașinii, realizând că era așezat neregulamentar pe calea de rulare. Cheile îi au săriră din mâini direct sub una din mașinile vecinului său, avocatul Bunăstare, care stătea la etajul doi al aceluiași imobil.

– Aoleu, vecine! strigă el după ce mașina trecu, am pierdut cheile, mai stai un pic!

– Hai mai repede, inspectore! De când ești șef pe la primărie, se pare că nu mai ai condiție fizică, frățioare! Spune-i doamnei tale să te mai pună la muncă, dragă! zise Ioan cu subînțeles.

– Lăsați-l, vecine, că-l aleargă altele destul pe *la primărie*! se auzi femeia, din balcon.

– Săracul, d-asta este așa gălbejit? întrebă Ioan tare, ca să audă amândoi. Credeam că -i bolnav, săracuțul, de „gălbenare”, adăugă sec Ioan.
– Oprește, frate, mașina, că-ți consumă carburantul! zise Doru către Ioan.
– Nu-i nimic! Cât poate să consume?! răspunse acesta. Doar nu ți-au căzut cheile în canal.

– Bate-te peste gură, că sunt ceva canale de scurgere aici! zâmbi căinește trabantistul.

– Ha, ha, ha! Ar fi culmea să fi căzut în canal! zise soția inspectorului, râzând, din balcon.

Văzând situația creată, care putea deveni tragică, Doru se lăsă rapid pe burtă, așezat în mâini și într-un genunchi, și rosti ușurat:

– Am noroc. S-au oprit la zece centimetri de gura canalului... trebuie să le agăț cu ceva că nu ajung la ele pe nici o parte, frate! concluzioneză inspectorul, gâfâind.

– Doamnă, vă rog, aruncați o coadă de mătură, sau de mop, să poată domnul să-și tragă cheile de sub mașină!

– Imediat, iubitele! răspunse Anca pițigăiat către soțul ei.

Femeia dispăru în apartament pentru câteva minute și reveni cu un băț lung de doi metri pe care-l aruncă pe trotuar, la câteva mașini mai departe decât mașina avocatului.

Luând lemnul în mâna dreaptă, inspectorul se aplecă într-un genunchi și a trase cheile mașinii. Se ridică, se scutură pe genunchi de praful de pe caldarâm și, cu glas tare, spuse către Ioan:

– Gata, vecine, să-ți câștigi caii! Am luat cheile și scot limuzina în câteva secunde, da?

– Ușor, să nu te prindă radarul, frate!

– Nu, că-s atent și am și relații la Poliție, domnule! răspunse vesel acesta.

– Fii atent să nu lovești vreo mașină, că o să strici bolidul! glumi crescătorul de cai.

– Râzi matală, boierule, dar să te ferești, pe stradă, să te prind cu ea, că te fac de râs!

– Așa, vecine! Vor fi în competiție multe mașini și un Trabant, nu? răspunse râzând Ioan.

– Să știi că mașina asta este bună, din multe puncte de vedere! spuse Doru către vecinul său, care se îndreptă spre mașina lăsată la capătul aleii, unde rămăsese blocat.

– Știu că are multe puncte tari. Unul dintre ele este acela că umbli cu ea sub acoperire, nu știe nimeni ce ești și cu ce te ocupi, nu-i așa?

– Vezi, nea Ioane, că te-ai prins? spuse inspectorul, dispărând cu bolidul său bej.

Când ieșirea s-a eliberat, bărbatul, grăbit, a demarat spre locul unde trebuia să ajungă. Ajuns la fosta *Casa Scânteii*, după revoluție botezată *Casa Presei Libere*, Brâncoveanu a parcat aproape de intrarea de la Corpul C, unde avea sediul tipografia *Coresi*, locul unde editura sa, realizase peste opt sute de volume din literatura românească și universală.

Intrând din clădirea Casei Presei Libere, în hol s-a întâlnit la lift, nas în nas, cu Ioan Bocioacă, ziarist la *România Liberă*, responsabil cu pagina de sport a vestitului cotidian.

– Ce faci, nea Ioane? întrebă bărbatul pe cel care urca la etajul patru, unde avea redacția.

– Merg la redacție să fac documentele pentru Spania. Peste trei zile plec cu *Steaua* în deplasare... la *Real Madrid*, sunt invitat special, mă puștiule!

– Zău, măi, nea Ioane?! Da' mare ești, măi frate! zise bărbatul, care voia să pară mirat, deși pe Bocioacă îl cunoștea ca pe propriul său buzunar.

– Tu nu mergi? Văd că te-ai retras din fotbal, nici la *Sportul Românesc* am auzit că nu mai ești... Este adevărat? rosti șugubăț ziaristul.

– Nu merg, pentru că nu am timp... Iar la ziar sunt unul dintre asociații care au

fondat acest cotidian și sunt unul dintre directori, dragă prietene! îl informă Ioan.

– Deci, gurile rele mănâncă „cacao”, zise Bocioacă, zâmbind ca un copil prins la furat.

– Nea Ioane, dacă dumneata ai apartamentul din *Rosetti*, pot eu să-l vând fără acordul dumitale, ce dracu’?! Ești ditamai omul, nu? Cum poți gândi așa încet? punctă scurt investitorul.

– Sigur că nu, îi răspunse Bocioacă, ușor contrariat.

– Păi, atunci cum crezi că-mi pot lua calitatea mea de fondator... niște venetici? îi zise Ioan, care zâmbea cu subînțeles.

– Așa am auzit la o masă, de la un prieten al lui Dragobete, care spunea că nu mai aveți nimic, nici tu, nici Tănăsescu, așa se lăudase Mitică!

– Ioane, nimeni, absolut nimeni, nu poate lua, fără acordul meu, proprietatea.

– Știu chestia asta, însă eu îți spun ce am auzit, frate!

– Lumea vorbește multe, zise Ioan. Spre exemplu, eu am auzit de mata că nu mai ai gagici, cică pentru că nu mai poți să le faci mare lucru. Ce poți spune, măi... nea Ioane?

– Lume rea, măi Ioane, tată! Tu știi ce gagici am avut eu, și ar trebui să vii la un prânz la Ambasador, în restaurant, să vezi ce piese noi am! spuse cu tonul său lăudăros ziaristul.

– Nu am eu timp de restaurante, măi Ioane, apoi nici nu am banii lu’ matală, nu?

– Asta poți să o mai spui o dată, răspunse ziaristul satisfăcut.

– Eu recunosc valoarea celor grei, nea Ioane, mă pun eu cu matală!? rosti Ioan râzând.

– Foarte bine, mă puștiule. Dar de unde vii așa grăbit? îl luă acesta la întrebări.

– Am fost la legătoria de artă de la *Coresi*, să-mi leg lucrările de doctorat, și am scris și o carte, pe care o tipăresc la *Cromoman*.

– Cum, mă, tu ești doctor acum? Faci și cărți, adică scrii cărți?... păi știi tu așa bine limba română, băi Ioane, tată!? spuse mirat bătrânelul, făcând o mutră curioasă.

– Dacă nu o știi, o învăț, nea Ioane. Apoi, știi bine că, unde nu știi, întreb, nu?

– Foarte bine, măi băiete. Serios, sunt bucuros pentru tine dacă scrii o carte.

– Pe cuvântul meu, nu mint, sunt fericit, se gudură bătrânul ziarist sportiv.

– Sunt mândru că am un astfel de prieten, se bucură Bosi, cum îl alintau prietenii pe ziarist. Se frământă pe loc și apoi continuă tirul întrebărilor:

– Și unde te duci acum?

– Merg la mine, la Mogoșoaia, la clubul de călărie.

– Salută caii din partea mea și salută-ți și fiica din partea mea, da? zâmbi el galant.

– Am să-i salut, dar nu poți să-i sponsorizezi și matală cu ceva, pentru înaltă performanță, că vorba aceea, ai stat în preajma marilor campioni de echitație, nu? glumi crescătorul de cai.

– Băi Ioane, eu stau prost cu banii, nu știi, dar promit să încerc ceva, bine?!

– Știu că te îmbraci numai la Paris, nu? Asta-i greutatea ce te-apasă, măi nea Ioane?

– Fiecare, cum se descurcă. Știi că, aici, eu nu găsesc măsura mea, nu?

– Da, așa este, înainte aduceam haine de la Apaca, acum te îmbraci numai de la Paris, nu? glumi șugubățul inginer.

– Acum sunt alte vremuri frate, nu? îi răspunse cu tâlc bătrânul ziarist.

– Nea Ioane, te pup, spuse crescătorul, scurt și sec. Am plecat și te aștept pe la mine, continuă Brâncoveanu, bătându-l amical pe umăr, în fața liftului care tocmai sosise.

– Bine, băi Ionele, spuse pe un ton încrezut Bocioacă, am să vin, dacă promiți c-ai să dai și tu un vin bun!...

– Sigur, că dau, frate. Când dorești, cu drag. Să vii te rog și cu doamna Doina, ai auzit? strigă bărbatul, în timp ce Bocioacă se înghesuia în lift.

– Bineînțeles, pentru că lui Doina îi plac caii, să știi! Promit să vin, da!
– De regulă, oamenii inteligenți iubesc animalele, spuse Ioan cu tâlc, să înțeleagă mai bine și bătrânul său prieten, cunoscut ca mare cartofor și om de societate, dar calic foc.

Rămas în hol, Ioan se întoarce și ieși cu pași hotărâți din *Casa Presei*, în zona coloanelor, dând piept cu răcoarea de afară. Luă o gură de aer curat, în vreme ce nările se dilatau, lacome.

Parcurgând în ritm grăbit cei 30-40 de pași până la mașină, simți peste față zeci de săgeți reci, ca de gheață, aruncate, pentru a-l trezi, de vântul tăios care sufla în rafale dese. Temperatura scăzu și mai mult, din pricina unui front de aer de origine polară care se abătuse atât de nefiresc peste sudul continentului, în această perioadă primăvărată din an.

Crengile copacilor se contorsionau, frunzele speriate îngânau sunete ciudate, iar șuieratul scurt al palelor de vânt se contopea cu celelalte melodii, ca-ntr-o simfonie care se răspândea cu repeziciune și dispărea, în înserarea ce cădea peste bătrânul oraș. În depărtare se auzeau sirenele unei fabrici, sau, poate, șuierăturile repetate ale vreunui marfar care aștepta să iasă din triajul gării, sunete care spărgeau brutal ritmul tumultuos al după-amiezii târzii.

Liniștea gândurilor în care Ioan era cufundat se topi dintr-odată, spartă de un glas cristalin, puțin pițigăiat, care venea din spatele lui, cu un ton din ce în ce mai imperativ. Acesta îl făcu să se întoarcă.

– Ce mai faceți, domnule inginer? întrebă femeia grăbindu-se către el, căci glasul, ușor strident, era al unei tinere care-l plăcea de multă vreme pe Ioan.

– Bine, mă Viorica, dar tu... ce mai faci? Te-ai împăcat cu bărbatu-tău? îi răspunse acesta, clar și totodată iscoditor.

– Ce să fac, sunt amărâtă... Se pare că mă pun ăștia pe liber, zise ea cu glas pițigăiat.

– Cum așa, pe tine, care ești feblețea lui Constantin? Este simplu, îi dai și tu o bucășică și te-ai salvat, ce dracu', nu știi! râse pe sub mustață el, cu subînțeles, amuzat de propria-i glumă.

– Mai bine mă culc cu portarul, decât să mă spurce ăla, dă-l dracu'. Este un om de tot căcatul. Nu are nici un pic de caracter. Este o javră; păcat de nevasta lui, că este o mare doamnă.

– Eu știam că sunteți în relații bune, draga mea. Tot timpul vorbea frumos despre tine. Cum de ai ajuns și v-ai răcit deodată, măi femeie?

– Să fiu sinceră cu dumneavoastră, nu am vrut să mă culc cu el. Și pentru asta mă tot vânează. A început să-mi taie din ore, apoi să mă penalizeze și acum mi-a spus șefa contabilă, că sunt singura din serviciul nostru de prețuri pusă pe listă la disponibilizările din luna iunie.

– Lasă, am să vorbesc eu cu el să te lase-n pace. Am să-i spun că ești amanta mea, da? Dacă te întreabă, îi spui că așa este, ai înțeles? spuse Ioan cu o voce serioasă.

– Chiar vreți să ziceți așa? Și n-o să zică ciudatul ăsta nimic? întrebă ea mirată.

– Dacă-i spun că ești iubita mea, nu. Pentru că în '93, pe el și pe Soare i-am luat cu mine în Scoția, la jocul *Stelei* cu *Dundee United*, în Cupa Campionilor.

– Auzi, javrele, merg la șpagă, iar prin spate mănâncă ce nu trebuie. Nici nu știți de câte ori vorbea foarte urât de persoana matală! zise indignată femeia.

– Țsta le este caracterul și educația, dragă fată. Stai liniștită, că vorbesc cu el în după-amiaza asta, pentru că în vreo două ore mă întorc să dau BT la o carte, așa că am să trec și pe la el. Deci, nu uita, ești amanta mea, da? o avertiză el serios.

– Da, șefule, dacă trebuie, sunt și amanta matală, pe cuvânt! Matală ești un tip mișto, nu ca ăla, dă-l dracu' de jegos, tuciuriu, răspunse femeia cu năduf.

– Să înțeleg că, dacă te lasă-n pace Constantin, mă duci și pe mine pe la Sinaia, nu? zâmbi acesta către femeia care se mai luminase la față.

– Cu mare drag, de ce nu?! Ești alt aluat, nu ca ăla, răspunse complice femeia, cu un zâmbet ascuns, la întrebarea bărbatului.

– Bine, draga mea. Te salut și stai liniștită, că toate se pot aranja. Bine?

– Mulțumesc mult, domnule inginer. Vă rămân îndatorată! spuse mai veselă femeia.

– Nu ai de ce, draga mea!

O bătu amical pe umăr, apoi se urcă în mașină, ieși din giratoriul de la *Casa Presei Libere*, iar peste 200 de metri viră dreapta, pe bulevardul Tipografiei, de unde se îndreptă spre clubul său de la Mogoșoaia.

Străzile largi, mărginite de straturi de iarbă și flori, dădeau un aer vesel acestei zone a orașului, pe unde Ioan trecea zilnic.

Din viteza mașinii, ochiul său de conducător priceput a zărit-o în mulțimea din stația de autobuz *Laromet*, de la capătul tramvaiului șase, pe Alina. Fata lucra la hotelul său, fiind atât cameristă, dar și fată bună la toate; o folosea deseori și la mesele festive pe care le organiza, în restaurantul „La Hanul Boierilor” de pe proprietatea lui de la Mogoșoaia.

După ce a văzut-o, a oprit și a dat înapoi câțiva metri pentru a o lua cu el în mașină.

– Ce faci, mă Alina? apăsă Ioan pe cuvinte.

– Așteptam autobuzul, să vin la muncă, șefu’! Stau în stație de jumătate de oră.

– Nu-i nimic, ți-a venit taxiul, draga mea, taxiul care, pe deasupra, este și gratuit, astfel că împuști doi iepuri, ce zici? Hai, urcă! spuse bărbatul râzând.

– Mulțumesc, șefu’, pentru bunătate, că înțepenisem de frig în stație. Vin ăștia cu autobuzele după bunul lor plac, continuă fata, plină de năduf.

– Astea-s metehnele șoferilor la transportul în comun, nu-i poți schimba, măi fată!

– Așa este, unii stau la cap de linie, joacă la cărți, alții stau și beau cafele, pe când oamenii stau ca oile în soare, ploaie sau zăpadă, fără ca șoferilor să le pese, șefule.

– Nu-i nimic, acum ai rezolvat problema transportului. Vezi ce-o să faci mâine!

– Rămân la fata dumneavoastră în seara asta, rămân la Ana, îi răspunse calm Alina.

– Foarte bine, zise Ioan, și demară cu fată cu tot spre Mogoșoaia.

Când au ajuns în cartier, lângă blocurile nou construite din zona străzii *Petrila*, Alina îi spuse că ar mai trebui cumpărate câteva produse pentru bucătărie.

– Domn’ Ioan, ar trebui să luăm niște Vegeta și câteva ouă, dacă se poate, de la un magazin alimentar de pe-aici. Dar ar mai trebui și niște griș, și un pic de făină.

– Sigur, oprim, draga mea. Ai bani să cumperi cele necesare?

– Da, pentru produsele astea, am bani, am avut două nopți de cazare, răspunse fata.

Fata coborî în mare grabă, alergă spre magazinul alimentar, unde nu zăbovi mai mult de cinci minute, după care apără în ușă, cu două pungi de plastic pline doldora de cumpărături.

– Ce-ai mai luat, măi, dragă fată? o întrebă curios Ioan.

– Șefu’, am luat și cinci kilograme de morcovi, pentru că am nevoie la bucătărie, și o să-i dau și lui Prince, calul favorit al șefei, Cristina.

– Așa-mi cheltuiești voi banii, șmecherelor! Umblați mână-n mână, și așa se alege praful de averea mea, că am să pun mâna pe voi... într-o zi, ce zici?

– Nu-i așa, șefule, din contră! Noi încercăm să vă înmulțim banii și să vă mărim averea, spuse fata cu glasul său cristalin, râzând pe sub mustață.

– Te-a șmecherit bagaboanta de Cristina, care... mă jecmânește cu orice ocazie.

– Nu-i așa, șefule! Să știți că amândouă fetele vă iubesc cu multă sinceritate și, de multe ori, vă țin partea, în toate situațiile, zău! încercă fata să dreagă busuiocul.

– Mă bucur să fie așa, dar este cam șmecheră fiică-mea cea mică, pe care Ana susține că o iubesc mai mult, dar nu este așa! Eu le iubesc pe amândouă la fel.

Tudor Cîcu

Tamara

În nordul țării, septembrie miroase deja, ușor a toamnă. Așa simțise și el când vedea cum puținele frunze care se mai țineau în mesteceni, prin parc, semăna cu viața lui din ultimul an de liceu. De-a lungul insuliței, unde o întâlnise pentru prima oară pe fata care i se arătase, din nou, și-n vis, zburau purtați de vântul în rafale, ca bezmetici, câțiva bondari greoi. Se trezise în dimineața aceea încercând să deslușească visul în care tocmai rătăcise într-o lume abia vizibilă. Își aminti cum întinsese mâna pe masă, luase o foaie de hârtie și scrisese ceva pe ea pentru a nu pierde firul visului. O citi de două ori, o împături cu grijă și o vârâse în buzunarul sacoului aflat pe un scaun. Cu sacoul în mână pornise apoi spre insulița din Crâng pentru a-și pune ordine în gânduri. Aici se simțea ca unul dintre cei care „lumea de dincolo de vise” există. Fiindcă aici, de pe banca de vizavi de insuliță, Vlad văzuse cum ea se ridicase de la masă și își implora partenerul, din ochi, tocmai când el făcuse un gest, nepermis pentru un băiat, de a-i lua fetei mâna întinsă pe deasupra mesei și a i-o așeza, înapoi, cuminte, la piept. „Da! își spusese abia șoptit. Pesemne, tocmai i-a spus că n-o iubește”.

– Ce-o fi cu mine? Visez cu ochii deschiși... Și încremeni ascultând cum îi bate inima. Pe un scaun, cu brațele adunate ca un om nemișcat în rugăciune, își zări vag în întuneric umbra sacoului, singura haină pe care o avea și cu care fusese îmbrăcat și atunci. Despături din nou foaia pe care își așternuse gândurile în dimineața aceea și le parcurse, fugitiv, încă o dată. Ridică ochii la cer și alunecă prin labirintul memoriei.

...În copilărie, maică-sa era cea care îi tâlcuia lui visele și nălucirile. După ce deslușea câte un vis, îi povestea din „Facerea”, cum, noaptea în vis, a venit Dumnezeu la Abimelec... pentru Sarra, femeia lui Avraam. Nu prea înțelegea, pe atunci, unde bătea mamă-sa, cu tâlcurile ei. Avea să facă o punte de legătură, între vorbele ei și relatarea din Cartea Cărților, peste alți ani, când, citind „Idiotul” lui Dostoievski, rămăsese descumpănit o vreme, cu privire la scena în care prințul Mășkin o „reîntâlnește” pe frumoasa și faimoasa Nastasia Filippovna, în casa Epancinilor, pentru prima oară. „Dar cum de ai știut că sunt eu? M-ai mai văzut undeva înainte?” – îl întrebase Nastasia Filippovna pe prinț. „Văzusem ceva mai înainte portretul dumitale și...”, încercase o explicație prințul. „Și mai ce?” – fu curioasă Nastasia. „Pentru că erai, întocmai așa cum mi te-am închipuit... mi se pare și mie acum că te-am mai văzut și altădată...”. „Unde? Când?”, insistă frumoasa rusoaică. „Ochii dumitale îmi par așa de cunoscuți...”

dar nu, e cu neputință! Am spus-o într-o doară, fără să mă gândesc... N-am locuit niciodată în Petersburg. Poate... în vis... ”.

Asta era! De aici încolo, începea pentru Vlad, povestea portretului văzut în vis și regăsit cândva, în camera enigmatică, cu multe jucării, din casa gazdei de pe vremea ultimului an de liceu. Atât „nea George”, cât și „babornița” care-i era soție, erau doi bătrâni cârpănoși, avari și ursuzi, și peste poate de bănuitori. Patima beției o aveau amândoi. Câteva luni, a trăit alături de ei, clipe demne de pana lui Dante, autorul „*Infernului*”. Avuse, în camera unde dormea, cândva, acasă la țară, o icoană reprezentându-l pe Sf. Gheorghe ucigând balaurul. Și acum, lui, ca unul care i se închina smerit sfântului din acea icoană, îi venea foarte greu să se acomodeze printre străinii care nu se închinau nimănui și nici nu aveau măcar o icoană în casă. Dar, mai presus de toate, nu se putea acomoda cu zgomotul orașului, cu trenurile care cutremura casa, din jumătate în jumătate de oră. Cei doi bătrâni purtau tot atâta respect lui Dumnezeu, precum dracul, tămâiei. „Nea George”, care era „frăție” cu tatăl său – adică îi fusese cavaler de onoare, pe vremuri, la nuntă – mai era cum era, însă Petria, babornița lui de nevastă (nici nu merită ea, a-i pomeni numele) era din cale afară de rea. Îl teroriza, ca pe un biet copil „aruncat” printre străini, cum avea a mai întâlni, prin schițele lui Maxim Gorki. Și-ar fi luat geamantanul cu cărți și caiete, precum și cele câteva lucrăsoare primite de acasă, încă din primele zile, și s-ar fi tot dus, s-ar fi tot dus, dacă... Un geamăt porni de pe buzele lui și tot corpul i se cutremură. Scena din visul recent, care i se desfășura în labirintul memoriei, fusese și ea cât se poate de reală. Își simți, ca și atunci, inima zbătându-se ca de moarte într-un spațiu complet gol.

...A privit cu strângere de inimă scena cum ea și-a lăsat capul pe brațele încrucișate pe masă, după plecarea lui, plângând în surdina. El a înconjurat insulița, a traversat puntea arcuită și i-a strecurat în palmă bilețelul scris pe un petec de hârtie pe care îl gândise instantaneu, acolo, pe bancă. Aștepta în picioare dinaintea fetei. Ea nu a răspuns nimic. L-a privit în ochii sașii, jucăuși. A luat biletul și l-a citit în tăcere. Lui i se păruse, că totul durase o viață. Pe acel bilet scrisese o singură frază: „Așteaptă! O să treacă furtuna”. Ea a împăturit biletul, l-a mai privit pe sub sprâncene, din curiozitate, destul de susceptibil, apoi iar a deschis biletul și din nou a citit acea frază. „Tu ai scris asta?” Iar el n-a putut decât să-și lase mâinile pe lângă corp, recunoscându-și fapta.

„Pesemne că de aici începea și povestea portretului din vis, reîntâlnit în camera enigmatică a jucăriilor, din acea stranie casă a gazdei”, își spuse. Pentru ca cititorul să-și facă o imagine asupra casei, trebuie să știe că acei doi bătrâni locuiau într-o bucătărioară joasă (cu un tavan aplecat), unde dormeau, găteau și își petreceau zilele mai tot timpul. Pe el îl „izolaseră” într-o săliță scundă, cu un pătuț tare (senzația i-o dădea salteaua, parcă făcută din papură) și înghesuit după ușa ce avea, cât de cât, o corespondență cu bucătăria. Acolo, la o măsuță joasă, își făcea lecțiile. Noptile îi erau adevărate coșmaruri, căci, de dincolo de ușă, răsună până la el cearta bătrânilor dedați acelei patimi a beției și a jocurilor de cărți. În toată casa aceea, o singură cameră nu-i fusese arătată, iar speranțe de a afla, vreodată, cam ce se afla acolo, nu prea avea, căci babornița de mătușă ținea cheia la cingătoarea de la brâu. În zadar, în lipsa bătrânilor, încerca a forța ușa enigmatică și a-și face vise și deșertăciuni. Cum ar fi spus, mai exact, Eclesiastul. Și chiar căutase în geamantan Biblia, pe care o avea de acasă, de la mama

lui. O frunzărise până găsisese ceea ce căuta: „Căci din mulțimea grijelor se nasc visele și deșertăciunile din prea multe cuvinte”. Gata! Era timpul să își uite trecutul și să privească numai înainte. Asta până într-o zi când, încercând pe furiș una dintre cheile găsite, cine știe prin ce colț al bucătăriei, descoperi cu uimire, că enigmatică ușă a acelei camere cedează, și pătrunse, destul de speriat, în acea cameră interzisă. Tot ceea ce se afla acolo părea neatins de vreo mână omenească de ani și ani de zile. Strania senzație i-a dat-o acea neclintire, „ca de muzeu”, a tuturor lucrurilor din acea încăpere. Patul mare, elegant, din lemn masiv cu incrustații în tăbliile laterale, cum nu mai văzuse vreodată, cu acele cuverturi frumos așezate, în culori, de-i luau ochii și, mai presus de toate, jucăriile! Peste tot jucării... și păpuși de tot felul (mari și mici), pretutindeni: pe tăblia patului, prin colțul de cameră, pe scaune, pe masa din stânga bibliotecii și chiar în bibliotecă. Într-un cuvânt ochii săi de adolescent nu știau asupra cărei jucării să se oprească. A rămas, în cele din urmă, îndelung, în fața bibliotecii pline de cărți, cu o dorință nebună de a le răsfoi, de la un capăt la altul, în cel mai scurt timp. Mâna, însă, i s-a oprit întinsă și nemișcată, întrucât, privirea i-a fost atrasă de ceva deosebit. Dintr-o ramă, frumos așezată pe raftul din mijloc, îl privea, cu ochi mari, melancolici, dar și cu o undă de tristețe în ei, o fată fermecătoare, cu păr buclat și mult revărsat peste umeri. În acea cameră enigmatică, încărcată de jucării, portretul pe care îl descoperise îi stârni admirația și curiozitatea de a afla cine era cea din fotografie. I se părea cunoscută. Dar era convins că o văzuse doar în vis.

...Ea avea sprâncene minunate, arcuite parcă a uimire când îl privise, o față misterioasă care dădea obrajilor ei o nuanță de acuarelă mult diluată; ochii negri i se mișcau în sus și în jos când vorbea; glasul îi aducea a ceva cunoscut, amintind de cele surprinse de prin cărțile citite și într-un fel și trăite, rârâit, cu inflexiuni guturale, și o gropiță în obraji se adâncea și iarăși revenea în timp ce schița un posibil zâmbet. Iar el doar a privit cum ea s-a ridicat deodată de la masă și întinzându-i cu mâna albă, dezgolită până la cot, biletul, a părăsit insulița. Nu s-a dezlipit de acolo, până când frunzișul ruginiu al stejarilor de pe insuliță nu i-au trecut, de câteva ori, duse de vânt, peste bombeul încălțărilor. Nu și-a iertat, pe moment, că nu i-a putut declara că îi era dragă chiar de la prima lui întâlnire cu o fată și ar fi vrut să îi dea întâlnire, tot aici, în ziua următoare. De emoție ori poate că pe buzele fetei apăruseră mici vânătași diafane, a ales să tacă.

Acum aștepta, ca în vis, să vină Dumnezeu la el (cum spunea mamă-sa, cândva, că El venise la Abimelec) să-i spună: „iată visul, iar tâlcuirea lui o vom spune împreună, înaintea tuturor celor care vor să-l afle”. Așa ceva însă, era imposibil să se întâmple. Numai Iosif îi tâlcuise faraonului visele sale. Și, totuși, în zilele acelea de școală, într-una din seri, a fost trezit de vocea unui clopoțel de fată, care-și certa părinții bătrânei, dincolo de ușa unde îi era înghesuit patul. În fața fetei cei doi bătrânei păreau niște omuleți fără apărare. Nu ziceau mai nimic. Iar fata, apărută în miez de noapte, îi certa de zor. A ciulit urechile să deslușească acele vorbe. Din când în când babornîța de mătușă căuta să-i mai tempereze furia fetei: „Tamara, mamă!... De ce să îl fi dus în camera ta? E un copil de la țară... Pune mâna... strică ceva. Aia trebuie să rămână camera ta, mamă... De când ai plecat tu, acolo e singurul loc unde te mai găsim când și când.”

Acum, peste ani, își dădea seama că simțământul acela de spaimă pe care credea că îl gătuise în camera aceea stranie cu păpuși, cândva, pune din nou stăpânire pe el. Deodată se cutremură. Despături hârtia și reciti finalul celor scrise:

...Când și-a desprins ochii din pământ și a privit în urma ei (era tot acolo dinaintea mesei abia părăsite de fată), a zărit-o sprijinită de balustrada punții arcuite, cum întorsese capul să-l mai vadă încă o dată. „Aș fi vrut să mai vii și mâine... să ne plimbăm cu barca”, i-a strigat. Ea doar a râs: „Persoane străine ca noi nu au voie să se plimbe pe lac”. Avea o voce guturală sau el așa simțise. „Măcar să-ți știu numele...”. Nu mai putuse continua. Un nod i se pusese în gât. „Cine știe? Poate o să-l afli cândva”. Iar lui i s-a părut că fata spusese toate astea destul de graseiat și cu patos.

Când termină de citit se simțea rău și era gata să leșine. Începu să respire din ce în ce mai repede. Își aminti clar detaliile acelei nopți din trecutul său și schiță un zâmbet straniu. În noaptea aceea a aflat că necunoscuta care descinsese acolo în noaptea aceea, era fata gazdei, că era studentă la București, și că o chema Tamara. Își certa părinții pentru inumanele condiții în care țineau în gazdă fie și un copil „rău” de la țară. Faptul că nu mai venea pe acasă îi trezi bănuiala că fata nu-și iubea părinții, pentru „apucăturile” lor. S-a dat jos, tiptil-tiptil, din pat, și a aruncat o privire prin ochiul de geam acoperit de o perdeluță. A doua zi, află, pe căi ocolite, de la „nea George”, că enigmatică de peste noapte părăsise locuința și luase trenul, de la prima haltă, înapoi spre București. N-a mai revăzut-o, și, doar Cel-de-Sus trebuie să știe dacă aici se sfârșește povestea fetei, ori reîntâlnirea aceea fusese cea mai fericită amintire din viața lui. Însă imaginea Tamarei avea să rămână, împreună cu portretul pe care îl ținuse la piept, acolo, în casa cu umbre și păpuși care devenise, ea însăși, o amintire. A doua zi și-a strâns bagajele și și-a anunțat gazda că nu mai poate locui acolo, că și-a găsit o altă gazdă unde se va muta. Dar nu înainte de a strecura în spatele portretului fetei, în camera enigmatică, un bilețel pe care scrisese doar atât: „Ți-am aflat numele. Și dacă a trecut furtuna e timpul să-ți lași inima pe mâinile Lui, cel care face posibil totul”.

Se scutură de noianul de amintiri și, parcă asta îl putea ajuta, privi cerul. Se porni o ploaie mărunță și rece, că trebui să îmbrace sacoul și să plece de pe insuliță. Caiere de ceață alburie pluteau deasupra, ca niște pânze fantomatice, iar el se trezi murmurând numele Tamarei. După un timp de tăcere spuse cu voce tare:

–Ce-o fi cu mine? Visez din nou cu ochii deschiși?

Întemnițat în gânduri auzi, ca pe un ecou, întrebarea care îl chinuia: „Măcar să-ți știu numele...” Și i se răspundea: „Cine știe? Poate o să-l afli cândva!” Își mușcă buzele și vreme de câteva clipe în ochi îi luci ceva ca niște umbre ale tristeții. Tamara rămăsese încadrată în tabloul acelui vis mult lăsat în urmă. Numele ei părea, acum, strigat de cineva din interior și aflat parcă în lațul unei strânsori cu sufletul la gură. „Cine știe... ar fi un răspuns la o întrebare prea intimă. Întotdeauna, când plouă, vin și astfel de gânduri ascunse”.

În frunzișul copacilor din jur i se păru că o pasăre necunoscută scosese un țipăt strident. Nu făcu altceva decât să dea din umeri și să plece mai departe, fără să arate că îi cam tremurau pașii. Și, să fi tremurat în lumina zilei, pentru ce? Așa, însă, a rămas cu gândul că și într-un portret se ascunde, uneori, câte un suflet mare, iar lumea viselor noastre tinde spre el, ca spre centrul ei.

Urmuz, metaversul și noi

De ce Urmuz? Pentru că dacă n-ar fi fost el, înainte-mergătorul, multe nu s-ar fi povestit și chiar scris în literatura noastră și, poate, și a altora. Dar așa, iată că a existat și, datorită existenței lui concise, dar complexe și chiar complicate, a existat și Anul Urmuz în 2023 când s-au marcat 140 de ani de la naștere și 100 de ani de la moartea celui care nu se lasă prins în etichete sau clișee. Poate a presimțit că urmează o lume atât de absurdă încât s-a hotărât să iasă din scenă, fără un scenariu prealabil, dar cu final deschis pentru a lăsa loc la diverse interpretări și proiecte care au apărut și continuă să apară.

Textul de mai jos a fost scris pentru a participa la un concurs literar în care participanții erau invitați să preia un fragment din textul urmuzian *Puțină metafizică și astronomie*, pe care să-l considere motto pentru creațiile proprii scrise într-o manieră absurd-suprarealistă în limita a două pagini.

Textul care urmează a avut ca motto următoarele cuvinte: “numai pentru a te vedea alții...”.

– Ce suntem noi în marea ordine a lumii? – întreabă o voce din amfiteatrul universității.

Profa se uită în jur sperând să localizeze sursa vocii. Nu-i foarte simplu. Amfiteatrul e mult prea mare pentru obiceiurile de azi când prezența poate fi hibridă. Sigur că educația, mai ales cea superioară este democratizată și chiar masificată, dar efectele, din nenorocire, sunt adesea demonic de multiple și de încâlcite.

– Știți că sunteți pe speaker și vă putem auzi gândurile, zice vocea. Și ce faceți? Citați din clasicii necunoscuți ai marii noastre literaturi necitite nici măcar de noi, vorbitori de română, și neștiute de cei care ar merita s-o cunoască? Nu-i mai simplu să ziceți efecte complexe și perverse?

Vocea vine dinspre ecranul din lateralul sălii, nu are corp pentru că videocamera nu este conectată, dar îi este familiară. O aude adesea punând întotdeauna întrebări incomode.

– Mai simplu pentru cine? răspunde profa.

Vocea continuă ironic:

– De ce suntem aici? Care este locul nostru în univers, sau poate este metavers sau...

Scuzați, doamna profesoară, vă ascult răspunsul.

Cei câțiva studenți prezenți fizic în amfiteatru și-au ridicat ochii de pe ecranele proprii și ascultă amuzați dialogul.

– Stimate domnule student, scuze că nu-ți spun pe nume, dar nu ți-ai personalizat contul și nici nu te-ai conectat de la început când am făcut prezența. Știi că este încercarea mea de a vă cunoaște chiar și superficial. Chiar dacă știu și sunt de acord cu “What’s in a name?”

S-a gândit puțin, mai degrabă intuitiv, încercând să nu verbalizeze ca să nu fie auzită de cei care aveau această biotehnologie enervantă prin care ți se puteau citi verbalizările din minte, și apoi spuse:

– Cred că amestecul ăsta de întrebări fundamentale, ca cea pe care mi-ai pus-o, și întrebări concrete pentru activitățile de zi de zi, nu-și au rostul la un curs de management. Poate vrei să reformulezi și să întrebi care este rolul fiecăruia dintre noi în organizația din care face parte? Cum reușim să performăm și să contribuim semnificativ, nu doar prin prezența fizică, la bunul mers al echipei din care facem parte?

– Nu, răspunde vocea de dincolo de opacitatea căsuței de ecran care arată că prezența este conectată doar audio. Și apoi, după o pauză aproape imperceptibilă: Oare ce zi e azi?

– Păi, e ... azi, veni răspunsul de la Adam Demetrescu, studentul aflat fizic în amfiteatru.

– Corect, zise vocea. Și, da, azi e ziua mea preferată din săptămână. Celelalte nu contează în mare ordine a lumii. Ce ziceți, doamna profesoară?

– Azi este miercuri și contează în ordinea vieții voastre. Contează pentru modul în care vă voi evalua și nota. Iar dacă nu veți putea sau nu veți dori să dați răspunsurile corecte la întrebările de examen atunci va trebui s-o luați de la capăt.

– Vă eschivați. Știți foarte bine că trăim într-o matrice infinită și inutilă. Și atunci de ce să ne omorâm, ooops ce joc secund de cuvinte, cu organizațiile dvs. și eficientizarea unei birocratii pe care n-o pot califica corect pentru a nu vă deranja auzul cu expresii neacademice!

– Și atunci ce cauți aici? De ce ești înscris la universitate și ce speri să descoperi sau poate să redescoperi când iată sunt atâtea modalități de a fi eficient fără a-ți deranja proprii neuroni? În metaversul prin care te plimbi și pe care nu vrei sau nu poți să ni-l descrii asistenta ta virtuală sau diversele variante de ChatGPT pot să-ți regurgiteze toate teoriile și cunoștințele despre cum vei trăi în trecutul tău. Adică cum poți să fii eficient fără să faci nimic. Doar înghițind pastile roz, albastre sau ... solare.

– Aș vrea să știu într-adevăr cum va arăta trecutul meu privindu-l din viitorul care încă nu s-a născut și ca atare nu poate fi explorat. Suntem oare deja acolo? Nu. Suntem doar în simularea lui, pe care o imaginăm fiecare după puterea educației și imaginației noastre.

– Imaginație?! Ce tot spui? De când se ocupă managementul de imaginație? Ca să fii creator sau creativ trebuie să fii disciplinat, să stai nemișcat în cutia ta bine regizată, și să vezi lumile care se nasc din plictiseala care n-ar trebui să te cuprindă fiindcă ești eficient, dar care iată că se furișează și-ți sare în spate cu toate armatele ei de video jocuri și platforme din care curg constant râuri de conținuturi generate nu de oameni, ci de idioți artificiali pe care alți idioți i-au creat după chipul și asemănarea lor. Vizibilitatea care ne dă de mâncare la toți!

– Doamna profesoară, zice una din studentele din amfiteatru. Eu cred că avem prea multă imaginație, dar nu o folosim.

Răsete. Tânăra, oarecum între Morticia și Wednesday Adams, sau o anorexică cu ochi de cocaină, continuă:

– Și de ce am face-o? În principiu, putem fi inventivi și putem avea curajul de a visa lucruri imposibile, cel puțin așa tot citesc când intru în VR – dar tot acolo află că degeaba le avem, nu le aplicăm. Oamenii sunt suficient de curajoși pentru a inventa lucruri pe care nu le-au mai văzut până acum, mai ales din cele negative și demonice. Precum procedurile care ne asigură o responsabilitate cât mai difuză. Asta știu de la multinaționala la care lucrez. Să inventezi binele, însă, îți ia timp, enorm de mult timp și, este deci, inefficient. Binele este plictisitor și... nici dracu nu se uită la el! Râde și ea.

– Foarte interesant mod de a gândi ai. Nu ți-e teamă, nu aveți coșmaruri, zise Profa uitându-se și la ceilalți, că fără a face bine, lumea este în derivă și alunecăm tot mai repede pe o cale periculoasă?!?

Vocea de dincolo de ecranul negru se auzi din nou:

– Ce tot spuneți acolo? Ce imaginație? Noi trebuie să fim perfecți de la început! Organizațiile n-au timp de rebuturi. De aia avem managementul total al calității. De aia avem nevoie de roboți.

Profa intervine.

– Pentru ca să greșești trebuie să fii foarte puternic, să ai curajul să greșești. Chiar există management nu „just in time”, cât „just in case”.

– Să știți că sunteți în continuare pe speaker. Vă auzim că ne considerați idioți care ne merităm soarta și...

– Și atunci de ce nu-ți activezi camera? Să vedem și noi vocea „rațiunii” care nu mă lasă să-mi fac lecția în liniște și pace? Și profa întinse mâna către ecranul din sală care începu să se rotească și o sorbi în adâncul negru al unuia din metaversurile care promit fericirea paradisiacă.

Iubirea-mi este crez, viața îmi e credință, în rest totu-i cancan, un banal decor, o simplă butaforie, puțință sau neputință...

Zâmbesc trăindu-mi primăvara pe coapsa pernei, visul virgin îi vorbește dragostei, e un miracol pe tâmpla zilelor, iubirea-i mai presus de cuvântul care o definește, este verbul dinspre seducție înspre sedus. Privesc femeia, Ea-mi este metafora din ortografia senzualității, este precum floarea de nufăr alb, puritate a sinelui, umărul alb care o așteaptă. Ea este primul meu cuvânt, egalul sinelui, o vreau și o tot vreau, o am aici în lumina privirii, în caligrafia trupurilor din valsul dragostei, din elegie.

– Ce suntem, cine suntem?

– Noi 2 suntem brățara vieții din cuvinte.

Scrutez universul, revăd o fotografie, Eu sunt creația Ei, a femeii mister. Pe umărul iubirii privesc evantaiul șuvițelor rebele dinspre mâine și văd lumina iubirii, viața poetului rebel, o indescifrabilă enigmă. Caligrafia trupurilor e precum un tablou cu rama din iubire, 2 muguri pe un ram, unicul ram din copacul vieții. Pășesc pe alea parcului cu amintiri, pașii au rămas încrustați în timp, răsul e la fel de cristalin, e în tandem cu foșnetul frunzelor din copacul milenar, e martor al îmbrățișărilor pornite din dorul respirației unei noi primăveri.

– Oare cum suntem?

– Atunci și acum, aceeași pasiune incendiară, aceeași dorință acerbă, aceeași trăire neirosită, două suflete îngemănate pe arcul unei iubiri fără virgulă.

În diminețile semănate cu dor și udate cu lacrimi din rouă am înțeles că scopul meu, iubirea, este pe podiumul câștigătorilor, Eu ridic trofeul pentru fotografia clipei. Cândva am pornit, din nou, de la capăt pe drumul desenat de destin, am sosit, într-un târziu, la pagina 60+ și, deodată, pe nepusă masă, întâlnesc visul, regina nopții, floarea de la reverul adevăratei iubiri.

– Cum am reacționat în acel moment?

– Am fugit, m-am ascuns în propria-mi cochilie și am analizat fiecare cuvânt din vocabularul sinelui.

Au trecut zile, au trecut și nopți, am trecut și Eu pe lângă Mine și mi-am spus că nu trebuie să mai fiu netot. În totul meu am înțeles că ea-i tot... și așa a fost, o spune jurnalul meu. Așa am sosit la stânca imperială, acolo pe muntele dragostei, de acolo izvorăște pasiunea, acolo focul arde neconținut pe tăpșanul cu jarul clipei. Flăcări vii, umbre și lumini serpuiesc în patul alb, creierul e regizorul pasiunii neimaginată de cei 2, inimile le țin isonul, sărbătoarea e câștigătoare, chipurile au pe frunți coroana din lauri, întregul e complet, precum într-un vis. Am adunat vise, le-am scris pe suflet și acum le rescui pe coala imaculată a sincerității, în jurnalul unui scorpion, într-o pagină cu dor, într-un capitol al trăirii fiecărei clipei, în adnotarea de pe frunza dimineții.

– Cum scriu pe verdele vieții?

– Cu puterea minții, cu forța cuvântului, cu zâmbetul Eului.

Plec să mă pot întoarce în mine, acolo-mi este iubirea, femeia cu chip de floare, un întreg dintr-un întreg, o perfectă balanță a destinului, însuși destinul, copia fidelă a Sinelui, povestea vieții trăite într-o realitate nefardată, într-o împlinire.

– Oare pot să-i mulțumesc Divinității, așa cum se cuvine?

– Cu liniștea de sine, cu ruga-mi spre Înalt reușesc să fie bine.

Sunt cu sufletul împăcat și mă îndrept spre Eul care mă știe, iubirea e acolo în lumea cuvântului care se știe din jurnalul femeii de la Chindie.

Sporul casei are chipul tău, femeie din sinele unui divin eseu

E vremea florilor, a splendidelor culori, o excepțională clipă pentru scorpion. În Parcul Mitropoliei e liniștea mea, gândul către Tatăl Ceresc, o nesecată rugă, pentru mine-i ceva firesc. Ieri am aprins o lumânare pentru modelul meu, tata, un munte de pilde, un univers al cunoașterii, o enciclopedie umană, un sens. A plecat spre o lume mai bună, undeva într-un sat, nu înainte de un bun rămas. Iartă-mă lacrimă pentru că am uitat să te păstrez în „colivia” ta, în locul care-ți este dat...! Pe aceeași bancă, neschimbată de ieri, îmi odihnesc gândul. Și ca să nu mă plictisesc îl scriu, e undeva în catalog, la litera g, undeva după f, fericirea de a trăi viața lângă un zâmbet, perechea zâmbetului, culoarea pe care o are el, supremul reper al iubirii. Mă ridic „în capul oaselor” și plec spre mine, Ea e departe în timp, aproape în clipe, Eu sunt dus înspre Sine, undeva de nevăzut.

– De ce mă retrag în redacția jurnalului?

– Să trag storul de la fereastra dorinței, să-mi treacă dorul...

Nu-mi trece, cu fiecare gând e mai dor, e incendiul de argint din primăvara care-mi scrie povestea pe frunzele pline de speranță, de viață verde. În șezlongul florilor îmi odihnesc culoarea dorului, nuanța anotimpului, clipa nepictată în mâine. O voi colora cu acuarela inimii, nimic nu mă poate opri să-i fac o ramă din polenul gândului albastru. Sunt visător, îmi adun în poala anilor fructele ajunse la maturitate, îmi cânt dorurile și-mi scriu pasiunea, marea iubire, cupa libertății îmi aparține pentru veșnicie.

– La ce adresă să te caut, dor nemaivăzut?

– La reședința unui cuvânt, acolo-ți va răspunde femeia, unic legământ. Cândva, Ea a sosit să-mi deschidă poarta destinului, e o adiere de vânt, un simbol al iubirii, o medalie a sinelui, un jurământ.

Pe arcada vremii am gravat autograful care-mi marchează turnanta dinspre sine, cel mai frumos sprint al celui care n-a trăit în zadar. În tăcerea sinelui am aflat liniștea, pasiunea de a fredona refrenul șlagărului nostru, o impresionantă odă a bucuriei. Tac gândurile mele, se ascund după dorințe, e un joc al senzualității, o taină ascunsă în seiful din camera clar-obscură. În clarobscururi, umbră/lumină m-am descoperit, acum sunt adevăratul Eu, scorpionul unei singure femei, poetul timpului trăit, un sensibil și firav rebel, un eseu al cărui personaj trăiește pe Calea Luminii.

– De ce filozofez pe scena vieții?

– Existența mea este o lecție dată de destin, Bunul Dumnezeu mi-a scris ceea ce urma să fiu.

Eu sunt filozofia cuvântului, o silabă a lui, femeia este consoana care formează întregul, adevărata lecție a trăirii, a iubirii fiecărei clipe din universul divin. Destinul este o definiție exactă a vieții, o capodoperă a ceea ce suntem, nu a ceea ce părem a fi. Eu sunt

un ecou al harului, penița care scrie ce dictează Creatorul, sunt propriul gând, sunt dorința, sunt iubirea pentru cei care știu a iubi.

– Ce mai pot fi?

– Cronicarul timpului meu, un jurnal al unui suflet care, uneori, mai și plânge în hohote, plânge cu lacrimi amare sau din acelea de fericire și... sunt fericit.

Îți mulțumesc, iubire!

Timpul ne măsoară prin clepsidra neobosită, noi îl însoțim cu nerăbdarea născută din verbul a fi

Ce vijelios ne curge timpul, ni se scurge printre degete, nici nu ne dăm seama când ajungem la o bornă periculoasă. Am trăit vremuri atât de frumoase și am cules roadele trecerii, am făcut lucruri durabile, nu „am dat izmene pe călător”, așa cum spunea mama. E zi de sărbătoare, scriu cu zâmbetul pe buze chiar dacă dorul doare, îl alint cu un eseu, e zbanghiu dorul, nu poate înțelege de ce atâtea de ce-uri într-o nerostită depărtare. Îmi odihnesc sensul în sinea lui, reflectez la tot ce mi-a dat Divinitatea, mă simt un norocos al sorții, sunt iubit. Parcurg timpul în pași de dans, atât cât mi-a rămas, e dansul izvorului printre pietrele de hotar ale albiei celeste. Nu mai sunt valul tumultos care „muta munții din loc”, acum sunt susurul care aduce liniștea, armonia din melodia râului curat și lin.

E seara amintirilor, prin fața ochilor se derulează imagini care mai de care mai actuale, toate au chipul iubirii, cea mai frumoasă formă a existenței trecătoare.

– De ce-mi este greu să mă las plecat în viitor?

– E atât de minunat prezentul, aș vrea să rămână pe loc, clepsidra să-și adune nisipul într-o rocă a infinitului, știu că nu se poate dar visul meu îndrăznește să bată la poarta eternității.

– Ce este eternitatea, cine este ea?

– Nu știu răspunsul, poate știe speranța sau ideea sa.

Ieri am stat în Parcul de la Primărie, am derulat clipe, am rememorat amintiri din anii în care am lucrat acolo, o lacrimă s-a prelins pe obrazul nepătat. Am intrat în biroul ce altădată era al meu, o altă lacrimă m-a dat de gol că-mi este dor de rebelul de ieri. Pe perete am regăsit harta țării, a îngălbenit hârtia, o altă lacrimă a plecat. M-am retras în vârful picioarelor, timpul meu e acolo, acolo într-o cameră albă, într-un bun rămas. Mi-am luat, din nou, la revedere de la colegii rămași, cu greu am plecat pe drumul spre redacție, fragmente din suflet s-au împrăștiat pe strada cu magnolii, pe trotuarul nou pavat.

– Ce pot face, Doamne, ce sfat am de urmat?

– Să zâmbești, în urma ta rămâne omul, Val neastâmpărat.

Am zâmbit, un zâmbet ce rămâne într-o fotografie, într-un jurnal nefardat, într-o lacrimă sinceră, într-un nume de poet nonconformist, într-o pagină de jurnal. Pe coperta cărții un zâmbet, pe fila ei cuvinte scrise cu penița sufletului de sinele dinspre sine. Zâmbesc și iubesc viața, frumosul din ea, femeia și metafora, cuvântul și gândul, ideea că sunt fericit într-un ideal pe care l-am construit cu forța sufletului și puterea trupului, cu mintea mea. Arareori sunt abătut, de vină-i gândul la trecut, la ceea ce am pățit, la cumpăna de sănătate, la ce s-a cuibărit în mintea mea. Adeseori zâmbesc, fac haz de necaz, râd cu mine, sunt fericit în sine, iubesc și sărbătoresc fiecare clipă de împlinire. Scriu și lupt prin sinele scorpionului, nu mă prefac, Eu sunt și voi rămâne, verticala timpului curat. Am alături de mine pe Dumnezeu, cred în El mai mult decât în mine, cred

în iubirea Lui și-n iubirea femeii care mă ține de mână să trec fiecare pârlă, să pot să scriu despre muza din elegie, din fiecare eseu. Se face seară, Eu mă fac o lacrimă și plec spre puiul de pernă, el mă primește și-mi odihnește gândul, propria-mi poveste. Poate voi visa la ziua imaginată, poate voi împleti o coroană din flori de câmp, poate voi săruta inelul de logodnă într-o sărbătoare dintr-o primăvară ce va sosi cândva.

– Poate?

– De ce nu...!

**Azi vreau să citești cuvântul peniței,
măine vreau să-mi fii cerneala cu care-mi scriu dorul, dor hai hui...**

În clipa devenită a fost, redevin nostalgic, un oftat prelung îmi seceră zâmbetul, e o stare a Eului transformat într-un sine melancolic, într-o lecție de filozofie, într-un paragraf dintr-un eseu care mă știe rebel, alesul cuvântului lui Dumnezeu.

– Doamne, oare ruga ajunge să fiu iertat, să fiu Eu?

– Poate că da, posibil să fie nu, răspunsul e Acolo Sus, în Cerul Tatălui Nostru, al Bunului Dumnezeu.

Închid ochii și înalț o rugă, cu mâinile-n triunghi îmi odihnesc sufletul în gândul creștin. Simt atâta liniște în preajma mea, trăiesc într-un echilibru divin, viața-mi zâmbește, timpul trăirii este un madrigal, un spectacol de poveste, o sărbătoare a anotimpului verde. Gândesc pozitiv, viața-i o lecție, un autograf pe Cartea Destinului, o luptă a sinelui cu sine, un parcurs cu multe semne de întrebare, cu multe hopuri, cu infinite bariere, cu stații de îmbarcare și debarcare. Ne întrebăm adeseori unde suntem, de ce suntem acolo și nu suntem în altă parte, de ce nouă ni se întâmplă asta sau asta, de ce nu altora, de ce și iar de ce...

– Cine poate să răspundă, oare cine?

– Ne răspunde ecoul, strigătul, chemarea noastră.

Ne chemăm, ne tot chemăm, uneori sosim, alteori ne este teamă de noi, de ce putem fi în stare, de ce nu putem fi. Uneori, noi înșine nu ne știm, încercăm să fim altceva, altceva în sine, un produs ieftin în haine scumpe, sau un produs scump în haine ieftine. Ne confundăm între noi, uitând să fim ceea ce suntem, unici în univers. Demult, tare demult, m-am descoperit în mine, în sinea mea am devenit Eu, scriitorul care rescrie ceea ce simte și trăiește în sinele său. La fel și cu iubirea, Ea este ceea ce sunt Eu, imaginea în oglindă a zâmbetului, a tristeții, a lacrimii, așa cum este Eul sufletului meu. În tot ceea ce fac nu există farduri, cuvântul are greutate, e sfânt, e lacrima din roua cerului, e puritatea unui legământ cu metafora, cu magia existenței lui. Tot așa e și cu iubirea, nu poate fi cântărită, măsurată, Ea, ori este ori nu este. Iubesc fără să-mi fie sete sau foame, trăiesc iubirea ca și „ieri” când am renăscut, acel „ieri”, cu câțiva ani în urmă, atunci când Voia lui Dumnezeu a fost să fiu și acum, să fiu aici să pot să scriu jurnalul sinelui despre sine.

– Cum aş putea să uit clipele acelea, în așa fel încât să opresc lacrima?

– Știi cum o pot face, jurnal sfânt?

– Să scriu, așa cum o fac acum, cu penița înmuiată în lacrimile din călimara inimii.

Oftez și respir clipele de fericire pe care le trăiesc lângă femeia cu chip de înger. Îmbrățișarea ei îmi prelungește viața, clipele de intimitate se transformă-n infinite zile, bucuria este imensă, râdem în hohote și simțim zborul spre viitor. Simțim înălțimea și asta face ca starea psihică să ne conducă spre alt zbor spre fericire, spre alte zile datorite de Divinitate. Ce mult contează să ai aripile vindecate și pregătite de zbor! Acum sunt cu

jurnalul meu, cu femeia visată, Ea, regina florilor își odihnește trupul pe umărul drept al visului, e tare frumoasă, părul ei se face evantai în fotografia magicei clipe.

– Spune-mi tu, cum să nu iubesc viața, nesfârșita-mi visare?

Pentru nesosita revedere scrie-mi cu penița pe frunza verde din netăcere

Cu buzele arse de focul dorului rostesc o chemare, e ruga sufletului pentru roua dimineților nenăscute în așteptare.

– De ce nu reușesc să-i fiu gândului alinare?

– Pentru că forța minții nu poate rupe bariera dinspre trecut înspre neuitare.

Plouă-n privirea pierdută-n zarea devenită reședință, acolo-i „bobița” de rouă, puritatea din lacrima cerului, idealul iubirii, scânteia clipei, însăși fericirea. Pășesc atent pe marginea visului, nu vreau să-l trezesc din propria-i imaginație. Uneori, Eu sunt visul Sinelui, sunt împlinit în filele destinului, fiecare pagină e scrisă cu credință, mi-am găsit rostul în cuvânt și-n iubirea lui, în îmbrățișarea femeii cu suflet blajin, în iubirea ei pentru rebelul flămând de dragoste. Ea, femeia cu ochii de foc, este ziua mea, e fiecare clipă din serile albastre, din nopțile albe, Ea-i speranța de a fi Eul ce scrie povestea din inima cuvântului.

– Cine-mi ești, preludiu al elegiei dinspre dimineți?

– Esența creației magice, divina iubire.

Adeseori mă pierd în mine, uit cine sunt și pornesc înspre sine, mă redescopăr, sunt surprins de ideile care năvălesc precum râul de munte pe care am făcut rafting. Ce nebunie! Îmi amintesc câtă adrenalină, cât curaj, aproape înconștient am intrat într-un joc extrem de periculos, dar asta-i scorpionul, imprevizibil și, mai mult decât rebel. Am făcut și parasailing, dar ce nu am făcut. Ce bine că nu mi-am refuzat nimic, asta pentru că, momentul de sănătate peste care am trecut, nu mi-ar mai fi permis asemenea jocuri extreme. Acum zâmbesc și scriu în jurnalul meu o parte din sinele nonconformistului de serviciu, al unui altfel de Eu, un același chip, o altă fire, un alt rezultat al trecătorului din mine. Și frumoasele „nebunii” au continuat cu botezul în apa Iordanului într-un februarie îndepărtat. Nu a contat frigul, important e că am făcut-o și Bunul Dumnezeu m-a ajutat, de -a lungul timpului, să trec peste câteva punți...

– Ce ziceți de scorpionul neastâmpărat?

– Acum aș face la fel, nu aș schimba nimic din ceea ce viața mi-a dăruit. Din fiecare lucru pe care l-am făcut am avut de învățat. Am căzut, m-am ridicat, am suferit sau am fost fericit, totul este un dat, dat de Cel de Sus. Pe geana inserării mele îmi revendic dorințele și-mi evaluez puțințele, totul este, deocamdată, într-un echilibru, balanța nu râde de mine, se amuză în sine, Eu îi surâd complice, nu știu ce ar putea înțelege dintr-o privire. Curios, din fire, îmi fac socotelile și adunarea dă bine, poate mâine va fi altfel, dar acum trăiesc clipa și-i mulțumesc Creatorului pentru fericire.

– Se citește pe mine, prin mine, bucuria prezentului?

– Martor îmi e Rânduitorul căruia îi mulțumesc, în genunchi, pentru împlinire.

Pe șevaletul propriului destin am așezat pânza pe care voi picta tabloul îmbrățișărilor dintre cuvânt și metaforă, cu mare grijă am ales culorile, sunt vii, cu atenție colorez ochii de un negru profund, sprâncenele sunt arcuite spre fruntea care privește culmea bucuriei, eseul este așezat în rama iubirii, așa simt că trăiesc.

– Ce mi-aș mai putea dori?

– Să fie soare pe strada sinelui, să fie viața o continuă sărbătoare.

Teo

Fragment din romanul „Teo, Dora și Teodora”

Eram pe la Romană, îndreptându-mă spre Ateneu unde era apartamentul bunicii pe care mi-l lăsase mie prin testament. Mai treceam din când în când pe acolo ca să văd ce se mai întâmplă. Oprindu-mă ca să-mi aprind o țigară, am zărit-o pe terasa din fața cofetăriei Casata, singură lângă o cafea, fumând și citind, detașată total de tot ce era în jur. Am zăbovit un timp să-mi liniștesc emoția și să observ dacă nu era totuși cu cineva. De așteptat nu părea să aștepte pe nimeni așa că m-am apropiat de masă, așezându-mă în tăcere, ca un mitocan, pe scaunul din fața ei. Era atât de absorbită de ceea ce citea că n-a făcut nici un gest ca semn că ar fi sesizat prezența cuiva așezat la masa ei. Avem ocazia să o privesc în tihnă ca să-mi ajungă pentru multe zile. Era îmbrăcată în blugi cu o cămașă albă din pânză subțire, descheiată lejer până aproape de sânii abia ghiciți, cu o mână ținând paginile cărții deschise și cu cealaltă țigara, sprijinită temporar pe foaia pe care o citea. Eram capabil să mă îndrăgostesc și mai mult de ea doar pentru mâna aceea subțire, nervoasă, cu degete lungi și fine cu unghii îngrijite, care-i aparținea. Dacă n-ar fi venit fata care servea ca să-mi ia comanda, rupând tăcerea, probabil aș fi stat mult mai mult așa în liniște lângă ea, studiind-o, bucată cu bucată ca pe o operă de artă, încercându-mă cu imaginea ei care-mi lipsise atâta timp. Își ridicase privirea oprind-o stupefiată în ochii mei, ca și când aș fi fost o arătare. O clipă mi s-a părut ca se bucură că mă vede. A rămas privindu-mă uimită până când mi-am comandat și eu o cafea, iar fata cu comanda s-a îndepărtat.

– De când ești aici?

– De vreo trei pagini citite, i-am răspuns foarte serios dar cu un zâmbet în colțul buzelor pe care nu mi-l puteam stăpâni.

Era înciudată că nu mă observase.

– Deci, povestește-mi! Cum ai ajuns la masa mea?

– Cred că a fost doar o întâmplare care ar trebui să-ți spună ceva, i-am răspuns ca o glumă, care nu era chiar glumă, pentru că eu cred și acum, că nimic nu este întâmplător. Mai știi pietricica aia a ta care s-a rostogolit la picioarele mele? Mi-ai spus că-mi va purta noroc, când ți-am găsit-o. Să zicem că a fost așa.

Zâmbi, amuzată și ochii îi sclipeau în soare. Îi mai crescuse puțin părul și arăta ca promisiunea sigură a unei viitoare femei frumoase. În sinea mea, eram fascinat, dar am încercat să-mi atenuez extazul conducând discuția spre altă zonă.

Citea Anna Karenina.

– O înțeleg foarte bine, darn-aș face niciodată un gest ca al ei!

O priveam cât de serioasă era vorbindu-mi de pasiunea oarbă a Kareninei, incompatibilă cu moralitatea vremurilor și nu eram deloc surprins de comentariile pe care le făcea. Îmi confirma percepția că sub aparența ei fragilă, exista o femeie foarte sensibilă, dar puternică și cu multă personalitate. Cât îmi plăcea! Am stat acolo aproape două ore lângă acea cafea, vorbind despre ce vrei și ce nu vrei și probabil am mai fi rămas dacă n-ar fi început brusc să bată vântul, semn al unei apropiate furtuni.

– Hai să urcăm la bunica mea până trece furtuna. Stă aici aproape, lângă Ateneu. Am luat-o amândoi la fugă prinzând-o de mână, de teamă să n-o ia efectiv vântul care se înțețise, spulberând totul în calea noastră. Am urcat în apartamentul bunicii deja uzi, căci până am ajuns, ne prinseseră deja câțiva stropi.

Cum intră își roti privirea de jur împrejur prin salon, urmărind încântată lambriurile, picturile de pe plafon, statuetele bunicii, tablourile și toate antichitățile adunate în timp de ea.

– Ce bijuterie de casă are bunica ta! Într-o casă ca asta, cu atmosferă, cu acest parfum al altor vremuri, mi-ar plăcea foarte mult să locuiesc. Era transpusă. Își întoarse spre mine o privire voalată, venită parcă din acele vremuri apuse. Părea o pictură a lui Klimt.

– Dar, unde este bunica ta? – se interesă, convinsă probabil că ar trebui să apară la un moment dat.

– Bunica mea, din păcate nu mai este de un an de zile. Mi-a lăsat mie apartamentul ăsta, dar nu vin pe-aici decât din când în când, atunci când simt nevoia să fiu cu mine. Mai sunt multe lucruri de refăcut până o să mă mut aici.

*

Nu schițase nici un gest că ar fi fost surprinsă neplăcut de faptul că eram singuri, la mine acasă de fapt. Doar privirea i se schimbase, întoarsă la realitate din vremurile în care o purtase casa bunicii. Nu comentă nimic. Cu mâinile afundate în buzunare, se plimba încet prin salon ca într-un muzeu, studiind fiecare obiect, tablou, fotografie, ignorându-mă total. Se opri o clipă în dreptul ferestrei privind zidul Ateneului cu care eram vecin și priveștea străzii, sub ploaia torențială care se dezlănțuise. Cămașa udă i se lipise de trup și cum stătea acolo, contre-jour în dreptul acelei ferestre înalte, îi citeam sânii prin ea și tot corpul fragil, profilat pe fondul ploii de afară, ca într-un tablou printre celelalte care umpleau pereții. Continuă apoi să se plimbe prin cameră, studiind fascinată mai departe antichitățile bunicii, iar eu, și mai fascinat, nu-mi puteam desprinde privirea de imaginea ei. Eram captivat de prezența ei care parcă plutea prin încăpere, printre fulgerele care o luminau din când în când ca pe un spirit venit din altă lume, special să mă bântuie. Totul îmi părea ireal și copleșitor. Teo era acolo, la câțiva pași de mine, puteam întinde mâna s-o prind, să mă conving că există, s-o strâng în brațe și s-o iubesc cu tot acel sentiment cenzurat care zăcuse în mine aproape doi ani, așteptând acea clipă. Dar, nu eram în stare să fac nici un gest care să rupă vraja acelui moment. Parcă nu eram eu. Rămăsesem ca paralizat, sprijinit de

perete lângă ușa salonului, neîndrăznind să mai scot nici un cuvânt, de teamă să nu se spulbere acea vrajă în care mă simțeam prins. Teo făcuse deja înconjurul camerei și ajunsese la tabloul de lângă umărul meu, cel cu o furtună pe mare. Se opri se transpusă, privindu-l îndelung.

– Iubesc Marea – am auzit-o murmurând.

Brusc, lumina din holul de la intrare se stinsese, semn ca furtuna oprise curentul, iar în cameră se întunecase aproape de tot. Doar fulgerele dese ne mai luminau printre trăznete și tunete asurzitoare. Afară ploua din ce în ce mai dezlănțuit, șuvoaiele prelingându-se cu zgomot pe geamul ferestrelor. Simțeam cum inima îmi bătea să-mi spargă pieptul, dar nu din cauza furtunii dezlănțuite atât de dramatic, ci pentru că Teo era la o jumătate de metru de mine și parcă acea apropiere mă electriza. Tocmai făcuse un pas spre mine, oprindu-se drept în ochii mei uimiți, ca în fața unui alt tablou fascinant, ținându-mă de perete cu o privire parcă din altă lume. Își plimbă apoi privirea aceea pătrunzătoare și degetele, ca o mângâiere peste fiecare părticică a feței mele și apropiindu-se încet de mine, ridicată pe vârfuri, își lipi corpul fierbinte și umed de-al meu și buzele, de buzele mele. Deși îmi păream paralizat, toate simțurile îmi erau concentrate la maxim pe trupul ei pe care-l îmbrățișam ca în transă. Teo, parcă nu mai era ea și nici eu, cel pe care-l știam. Atunci, cine Dumnezeuului, eram? Nu mai știam. Îi simțeam parfumul emanând prin toți porii pielii ei mătăsoase, moliciunea buzelor, respirația caldă, zbaterea sânilor sub sărutările mele și fierbințeala brațelor cu care mă strângea, parcă dorind să fiu cât mai aproape de sufletul ei.

*

Când am revenit într-un târziu din acea călătorie neașteptată și stranie a unui prin celălalt, ploaia se mai domolise. Tunetele se auzeau din ce în ce mai departe, iar fulgerele ne mai luminau din când în când trupurile îmbrățișate care irizau. Teo era toată lipită de mine și brațele mele erau de nedezipit parcă de trupul ei. Stăteam acolo pe canapeaua din salon, nemișcați, strălucind alb în semi-întunericul care ne învăluise, ca o statuetă asemenea celorlalte care se aflau de jur împrejurul nostru, lăsată de cineva întinsă acolo pe canapea, special ca să nu se spargă. N-am îndrăznit să spunem niciunul nici un cuvânt, căci după ceea ce se petrecuse atât de neașteptat, nu mai putea fi nimic de comentat. Mi-aș fi dorit să rămânem acolo, așa ca o statuie, pentru totdeauna. Mă simțeam liniștit și împăcat, în afara timpului și a realității în care trăiam, incapabil de a mă gândi la altceva decât că Teo îmi respira în brațe. Credeam că așa se putea defini fericirea pe care n-o mai trăisem niciodată până atunci. Și asta cred și acum, după atâția ani.

Când m-am trezit, era miezul nopții și vedeam luna plină într-un colț al ferestrei. Eram singur și nu reușeam să-mi dau seama dacă ceea ce se întâmplase, trăisem cu adevărat sau fusese doar un vis foarte clar care mi se păruse aievea. Am aprins lumina și totul reveni la acea realitate cu care îmi părea deodată că nu mă mai puteam împăca și că fără Teo în brațele mele, sunt ca un om mort. Ea dispăruse, ca și când n-ar fi fost niciodată acolo. Îmi rămăsese doar parfumul ei păstrat în palme.

Berea e caldă

E cald. E mai mult decât cald. E fierbinte. Ca aburul ce iese dintr-un ibric în care apa se încălzește, se încinge și apoi fierbe. Bărbații își trec peste ceafa nădușită și peste fruntea șiroindă un prosopel cât o batistă pe care apoi îl atârnă desfăcut de buzunarul de la spate ca să se usuce. Se vede că le este și lor cald oricât de cubanezi ar fi. Le este cald dar sunt tot veseli. Dacă le pui o muzică pe ritm de mambo sunt în stare să se oprească din drum și să înceapă să danseze. Acum. Pe căldura asta infernală. În mijlocul străzii.

Yara, fata de la frizerie, zicea că ei nu-i place deloc iarna, că e frig. Adică 12-15 grade Celsius. Ei îi place vara, când e cald, adică 40 de grade și umiditate 98-99%. Atunci, zicea ea, simte că își iese din piele și că plutește așa, prin jur, odată cu aerul cald.

Eu nu simt deloc că plutesc. Din contră, căldura parcă îmi pune kilograme în plus și mă trage de picioare. Mă simt terminat și demoralizat. Mă târâi neputincios prin orașul în care am ieșit hotărât să mă plimb. M-aș întoarce mai bine la mașină să mă duc acasă. Dar, în mașină când o să intru și o să mă așez la volan, cămașa mustind de transpirație are să ude tot spătarul scaunului și o să mi se lipească de spate. Dacă dau drumul la aerul condiționat transpirația o să înghețe pe mine. Dacă o opresc am să continui să transpir ca un ceainic pus pe foc.

Mai bine mă plimb. Uite ce frumoasă e Havana, centrul ei vechi, La Habana Vieja. Cubanezii trec prin ea de parcă nici nu ar vedea-o. Noroc cu turiștii străini. În ciuda căldurii, ei nu-și permit să nu o vadă. Au dat bani să vină aici, au dat bani să o vadă. Măine nu vor mai fi aici și ce or să-și amintească dacă azi nu văd nimic? Gândul le încordează forțele și îi conștientizează că au venit cu o treabă în Havana: au venit să viziteze Havana.

Șoferul lor de la autocar a tras mașina la umbra palmierilor și doarme tolănit pe spate cu gura întredeschisă, răcorit de curentul ușor care se face între ușa deschisă și geamul din stânga lui. N-are treabă! Havana o știe, că e doar de acolo, și n-are decât să stea la umbră și să aștepte reîntoarcerea turiștilor. Aceștia trebuie să își facă circuitul din program, mânăți contracronometru de ghidul care trebuie să-i readucă la timp în hotel pentru masa de seară.

Mă gândesc că eu nu am nici un circuit obligatoriu de făcut și mă bucur. Mă așez pe o bancă. Ah, ce bine e să-ți tragi sufletul! Să stai pe o bancă în Parque Central la umbra palmierilor.

Simt că îmi este sete. Tare sete. Cum de nu mi-am dat seama până acum că îmi este sete? Ba, mi-am dat! N-am băut adineaori apă de la fâșnitoare? Am băut dar tot mi-e sete. Ce or bea cubanezii ăștia de lor nu le este sete? Cocteiluri! Se zice că au sute de cocteiluri, că barmanii lor fac 3 ani școală ca să învețe pe de rost toate cocteilurile. Pe dracu!

Cocteilurile sunt dulci. Îți fac și mai mult sete. Așa o fi căutat disperat și Hemingway când a ajuns aici, să bea ceva care să-i alunge setea. Nemulțumit de dulcెgăriile care i se ofereau a ajuns el să reinventeze acel daiquiri care i-a purtat pe urmă numele, cocteil din care a redus la maximum zaharurile, folosind pentru prepararea lui 50 ml rom alb, o linguriță de suc de grapefruit și o linguriță de zahăr care putea să și lipsească. Le băga pe toate în mixer împreună cu gheață și le învărtea până când ieșea din ele o zăpadă peste care adăuga apoi 5 picături de marrasquino.

I-a plăcut lui Hemingway și daiquiri și Cuba unde a sosit pentru prima dată în 1928, în tranzit spre Spania. A stat atunci trei zile în Havana și a locuit la Hotelul *Ambos Mundos* din Calle Obispo 153, colț cu Mercaderes (puțin mai în spate și la stânga de banca pe care ne aflăm acum). Când a revenit pe urmă, de fiecare dată trăgea la același hotel, la *Ambos Mundos* unde, între 1932 și 1939 își stabilește chiar reședința, în camera 511, ce astăzi este păstrată ca muzeu în cadrul hotelului. Până la mijlocul anului 1939, când își cumpără *Finca Vigia* de lângă Havana, Hemingway a locuit și a scris în cămăruța 511 din Calle Obispo colț cu Mercaderes. Scria cam trei pagini pe zi (era porția pe care și-o stabilise), după care ieșea să se plimbe prin Havana. Plimbările cele mai dese se făceau la barul de la parterul hotelului, nițel mai încolo, la Barul *Floridita* din Obispo 557, colț cu Monserrate, sau, câteva străzi mai departe, la barul *Bodeguita del Medio* din Calle Empedrado. Lua masa și bea daiquiri. Eu ce beau? Tot daiquiri? Nu, e prea scump să-l bei pe post de apă și nici nu-ți ia setea. Băuturile alcoolice nu-ți iau setea, zic arabii, iar băute pe căldură te iau repede la vale. Or ști și ei, arabii, ceva că tot în călduri trăiesc.

Îmi vin în minte imaginile de vis din filme și din poze luate de pe undeva de prin părțile locului, din Caraibe. Soare, vegetație luxuriantă, ape molcome și cristaline: raiul pe pământ. De zăpușeala asta toropitoare nimeni nu zice nimic. Dacă nu se vede în poze – nu există. Și uite că există. Dar ce există! În filmele cu hoți, escroci și evadați, toți fug la Río de Janeiro, în "raiul de pe pământ", pe plaja de la Copacabana. Frumos, nimic de zis. Plajă aurie și largă, apele oceanului calde, limpezi și puțin adânci și soare. Mult soare. Soare care încinge nisipul de nu-l poți călca cu piciorul desculț, soare care îți arde pielea doar cât mergi de la prosop până în apă și cât te mai bălăcești puțin pe acolo, soare care dacă nu te ferești de el cu o pălărie bună pe cap te învață rapid ce înseamnă o insolație adevărată care te ține 2-3 zile. O insolație care îți strânge creierul și ți-l comprimă de-l simți cum se izbește de țeastă la fiecare pas. "Raiul pe pământ", dar și în raiul acesta de pe pământ dacă nu știi cum să te ferești ești ca în iad.

O altă iluzie din copilărie care are mi s-a spulberat în America de Sud e iluzia ecuatorului. La ecuator este veșnic vară și țărani au două recolte pe an, învățasem eu la școală. Păi, ce putea fi mai frumos și mai bine? Numai și numai vară. Fără iarnă, fără frig și fără viscole. Tocmai asta e: fără nici o variație. La 6 răsare soarele, la 6 apune. Douăsprezece ore de lumină, douăsprezece ore de întuneric. Atât și mereu. Mereu, mereu de te apucă nebunia. La șapte seara e beznă. Tot timpul anului. Iarba, florile, plantele nu cresc acolo unde le răsădești, ci vin peste tine, te înghit dacă nu ai grijă să le stârpești. E o luptă permanentă cu ele. Vă mai aduceți aminte de vegetația din *Un veac de singurătate* a lui Garcia Marquez? Cea care năvălea peste case și curți, care acoperea și înghițea totul? Nu este imaginație de artist, este adevărul crud de la ecuator și de la tropice. La piramidele din America Centrală și chiar din Mexic, după terminarea programului zilnic de vizitare, echipele de întreținere pulverizează ierbicide care să împiedice invazia vegetației, vegetație care ține ascunse încă multe alte piramide și monumente din piatră dură. Ce dacă erau din piatră dură, iarba moale le-a înghițit ca pe nimic.

Săracul Botero, sculptorul columbian. Columbian ca și Marquez. Speriat și el ca și Marquez de agresivitatea și de impetuozitatea naturii verzi. La el toate personajele sunt pantagrulice. Femei, bărbați și copii imenși, care să nu poată fi lesne urniți și cotropiți de natura invadatoare a ecuatorului.

Dacă la toate acestea mai adăugăm și norii de țânțari care nu se joacă cu tine de-a pișcatul și cohortele de gândaci de toate culorile, avem o imagine mai exactă a zonelor feerice dintre ecuator și tropice.

Eram fericit că nu trăiesc în zonele visate în copilărie. Că la mine acasă după zăpezi geroase vin ghiociei și cireși în floare și apoi vin macii și vacanțele cu zile lungi care țin până spre orele nouă –zece seara, și apoi vin culorile și foșnetul frunzelor de toamnă și vin toate câte sunt pe lume, vin unele după altele mereu și de fiecare dată altele. Aici e raiul pe pământ, unde ai de toate și nu apuci să te sature de nimic. La o emisiune pentru copii gen *Cine știe câștigă* din aceste țări calde, concurentul a fost întrebat ce culoare are zăpada. După câteva clipe de gândire acesta a îndrăznit timid: ”Cred că albă”.

Ah, ce n-aș da acum să am un bulgăre de zăpadă!

Umbra palmierului se mișcase, iar soarele venise peste banca pe care stăteam. Trebuia să plec. Să mă mai plimb prin Havana. Unde să mă duc? În fața mea se ridica Palatul Capitoliu construit după modelul Palatului Congresului din Washington și chiar mai înalt decât acesta. La intrare te întâmpină Statuia Republicii. Un colos de 17 metri înălțime, a treia statuie interioară ca înălțime din lume, operă a italianului Agnello Zanelli.

Pe colț, Teatrul de Operă și Balet unde e bine să intri gros îmbrăcat dacă vrei să nu rămâi a doua zi îndoit de spate din cauza frigului de la aparatele de aer condiționat. Cubanezii au probleme cu sursele de energie pe care o economisesc cum pot mai bine. O drămuiesc cu atenție în toate domeniile, mai puțin la aparatele de aer condiționat. În birourile lor și în locurile publice e un frig de înțepenești când intri muiat și topit de căldura umedă de afară. Omul își dorește întotdeauna ce nu are. Cubanezii tânjesc după frig. În perioada fostului dictator Batista, în Sala Polivalentă *Kid Chocolate* se amenaja un patinoar artificial unde se organizau spectacole în care evoluau patinatori aduși din Europa și din SUA, spectacole la care doamnele din înalta societate veneau îmbrăcate în blănuri scumpe de nură și vulpi polare, pe care și le puneau când intrau în sală și, bineînțeles, le scoteau repede după ce ieșeau afară.

O altă pasiune a cubanezilor în afară de frig, pe care nu-l au, sunt parfumurile, pe care le au din belșug. E adevărat că sunt puțin cam tari de te amețesc atunci când se împrăstie într-o încăpere închisă, dar acoperă orice miros de transpirație. Lupta împotriva transpirației se face prin orice mijloace: aer condiționat, prosopelul cât o batistă agățat de centură sau de buzunarul de la spate, parfumuri și spălat. O cămașă sau un tricou se spală după o singură purtare. Nu există casă sau apartament să nu aibă agățată la soare o rufă sau două.

Și eu mi-aș schimba acum cămașa, dar cu ce?

Mi-e cald și mi-e sete și mi-e lene să mă ridic de pe bancă deși a venit soarele după mine. M-am dat cât am putut spre capătul băncii ca să mai apuc ceva din umbra palmierului împinsă de soare către mijlocul aleii și să întârzii momentul în care va trebui, totuși, să mă scol și să plec, să mă plimb prin Havana.

Să mă duc în Plaza de Armas, străjuită pe laturi de Castillo de la Real Fuerza, Palacio del Segundo Cabo și Palacio de los Capitanes Generales, fostele reședințe ale autorităților coloniale spaniole, edificii arhitectonice grandioase ca și vechea catedrală din piața care-i poartă numele.

Nu, nu mă mai duc nicăieri. Nu mă mai duc nici până la fostul Palat Prezidențial, actualul Museo de la Revolución, nici până la Lonja de Comercio, nici până la Basilica Menor de San Francisco de Asis. E prea cald și mi-e sete.

Ce se întâmplă acolo?

La încrucișarea aleilor se instalează o tarabă. Or să vândă ceva. Ce? Aduc gheață în găleți și le varsă într-o cadă din tablă zincată. Ceva care se vrea rece. Ce? Te pomenești că bere! E chiar bere. Uite-o că vine adusă în șase lăzi care sunt așezate alături de cada din tablă zincată. Doi băieți scot sticlele din lăzi și le îndeasă între bucățile de gheață din cadă. În fața lor apare o masă și îndărătul ei, lângă marfă, o *morenita* (*brunetă*) subțire, cu ochii veseli și vicleni, cu halat și bonetă albe ca ale surorilor din spitale.

În fața mesei s-au și adunat câțiva clienți însetați.

Nu mai mi-e lene. Brusc mă simt înviorat și tot brusc mă ridic de pe banca pe care nu mai rămăsese nici pic de umbră și mă grăbesc să mă așez la coadă la bere. În fața mea am cinci persoane. Cubanezilor parcă nu le era nici cald nici sete. Aștia de unde au apărut dintr-o dată ca muștele bețive când se destupă o sticlă de oțet? Oricum, apuc și eu, au fost șase lăzi, ori 12 sticle, fac 72. Apuc, chiar dacă nu mai aduc și altele!

Berea, Cristal, de fabricație locală, se vinde în pesoși, doi pesoși sticla, și nu se dau decât două sticle de persoană. E bine. Bine de tot. În magazinele pe valută e 50 de cenți bucata (adică 10 pesoși) și nici n-am nevoie de două sticle, una îmi ajunge. Aici e mai ieftină. E subvenționată, probabil.

Ajung în fața *morenitei* subțiri cu ochii veseli și vicleni și, deși aveam în minte să nu cer decât o sticlă de bere, zic hotărât:

– *Dos, por favor (două, vă rog)!*

Morenita subțire cu ochii veseli și vicleni se uită la mine, mă cântărește vesel și viclean și-mi zice:

– E caldă. Nu e încă rece.

– Nu-i nimic, zic eu. E bună și caldă.

– E caldă, repetă ea și-l servește pe negrul din spatele meu cu două sticle calde.

– Domnișoară, ți-am cerut, te rog, două sticle de bere.

– V-am spus că e caldă.

– Și ce dacă e caldă? Eu beau numai bere caldă pentru că sunt răcit și mă doare în gât.

Morenita tace și-și vede de treabă servind alt negru care venea din spatele meu.

Mă enervez și mă rățoiesc la ea.

– Ascultă domnișoară, pe mine nu vrei să mă servești pentru că sunt străin?

Enervarea mea are efect. *Morenita* cu ochii vicleni ridică două sticle de bere din cada de tablă zincată și mi le trânteste pe masă strigându-mi furioasă:

– Patru pesoși.

Scot din buzunar o bancnotă de cinci pesoși, îi dau banii și iau sticlele.

Nu plec. Aștept restul.

Morenita cu ochii veseli și vicleni servește mai departe pe cei care veneau la rând, fără ca mie să-mi mai acorde vreo atenție. Eu eram străin, se vedea de la o poștă. Poate chiar „yanky”. Aveam valută, dolari, desigur. Să mă duc să cumpăr bere pe dolari, nu în pesoși, subvenționată de guvernul cubanez pentru ei, nu pentru străini. Deși nu era niciunde stipulat că străinii nu aveau voie să cumpere produse în pesoși, în fond avea dreptate *morenita* să gândească astfel, dar acum mi-era și mie sete ca și lor, iar prin apropiere nu era nici un magazin cu vânzare în valută. Altă dată o să cumpăr în dolari. Promit!

Daniela Gîfu

Dacă L-ai întâlni mâine pe Dumnezeu pe stradă ce L-ai întreba?

Aș amuți. Vorbele lui Emil Cioran, „Toată viața L-am căutat pe Dumnezeu, dar am făcut totul pentru a nu-L întâlni”, cuprind și răspunsul meu adâncit în neputință, uluire, negare...

Într-o eră marcată de confuzie, ignoranță, prihană și prostie, *de ce mi s-ar arăta Dumnezeu pe stradă?* Pasionată de sfințenie, aș fi tentată să neg prezența supremă, continuând să despic firul transcendenței în patru, rămas înfășurat în juru-mi. Nu sunt nici mai destoinică și nici mai ascultătoare ca Moise, care, după ce a ascultat orbește de Dumnezeu, este îngenunchiat în fața Cerului: „Voi face să treacă pe dinaintea ta toată frumusețea Mea și voi chema Numele Domnului înaintea ta; Eu Mă îndur de cine vreau să Mă îndur și am milă de cine vreau să am milă! „Fața nu vei putea să Mi-o vezi, căci nu poate omul să Mă vadă și să trăiască!” (Exodul 33:18-23).

Aș amuți pentru că nu m-am vindecat de iluziile vieții. Iar timpul ticăie asurzitor în miez de noapte, soluțiile întârziind să apară. M-am rătăcit în capcanele universului civic al vieții care a devenit un loc al întrebărilor nerostite și al răspunsurilor triviale.

Întâlnirea cu El, în forma pe care ar alege-o, ar fi ca întâlnirea cu o stea căzătoare ce se desprinde din constelație doar cât să-mi facă hatărul în rutina cotidiană. Primul gând? Să îmi pun o dorință, care ar trebui să se împlinească sau să-mi aducă noroc. Privind dunga de lumină care urmează îngerilor căzuți din cer, de-o fascinație covârșitoare, suspin după Absolut.

Întrebarea dilematică venită din partea prietenului meu, **dacă aș reuși să articulez vorbe cu sens**, rămâne un ecou îndepărtat ce susține pe Dumnezeu în noi. Deslușirea parțială a înțelesului existenței mele și al relației pe care El vrea să o reușească cu mine definesc atât de clar singurătatea divină și singurătatea umană. Așa se încheie o demonstrație de zădărnici. Contemplând spectacolul singurătății, admit avalanșa de paradoxuri în preajma lui Dumnezeu ce-mi ușurează ființa de teama neînțelesului.

Aș amuți pentru că mai am un *grăunte de muștar* de credință că voi trece testul vieții. Și nu oricum. Conflictul între cele două realități – cea materială și cea spirituală – exprimă imposibilitatea mea de a-mi desluși menirea. Adâncită în tălmăcire, sunt prinsă de un freamăt chinuitor. O fugă din sau în Dumnezeu...

Întâlnirea cu Dumnezeu, fie și doar în contemplație, ar lăsa o dără mărturisitoare ce mi-ar frige tălpile în preumblarea mea grăbită și risipită.

Din moment ce zilele-mi suspină, rămâne doar fragilitatea ființei mele. În fața unui asemenea moment transcendent, întrebarea rămâne doar o invitație la reflecție modelatoare.

Aș amuți un moment. **Aș amuți** pentru tot restul vieții.

Ania Dana Herman

Vita, ae

Dincolo de vise...

S-a trezit de parcă ar fi fost o zi ca oricare alta. Tocmai visase că era pe plajă cu fetița ei, care avea doar câteva luni și o dădea de zor cu cremă de protecție. Îi făcuse un punct alb în vârful nasului și fetița râdea cu gura până la urechi, dezvăluindu-i singurul dințișor care strălucea ca o perlă. Atunci când s-a trezit într-un urlat mut, a simțit un junghi în capul pieptului, de parcă ar fi avut un cuțit care o împiedica să respire.

O zi ca oricare alta.

A deschis ochii și i-a lăsat uitându-se pe tavanul alb, în timp ce mintea ei retrăia agonia visului. „Doamne, cât?”, se întreba cu ochii înlăcrimați, singurii care continuau să se manifeste în urma evenimentelor petrecute. Restul corpului, însă, a rămas blocat în acel moment, acțiunile ulterioare intrând pe modul de pilot-automat.

„Ar trebui să cernem visele cu zâmbetele celor dragi. Să le uităm ca pe niște datorii și să le încasăm atunci când nu avem nevoie de ele.

Tot puțin durează.

Și ar trebui să strecurăm coșmarurile cu lacrimi. Ce ar mai rămâne atunci dintr-o ploaie de gânduri? Poate așa am îneca și vocea aia mică de *mergem înainte*. Viața durează o veșnicie în momentele nefericite. La ce bun mai este timpul? Cui îi mai trebuie atunci? Să-l dăm de pomană visătorilor. Să-și plece capul în fața noastră și să zică bogdaproste pentru toate necazurile noastre din timp”, se gândi ștergându-și ochii cu un șervețel mult prea încărcat cu tristețile ei matinale.

Ajunsese să nu mai simtă nimicdecât acel junghi matinal, de care se debarasa odată ce se ridica din pat. Mereu cu dreptul înainte. După atâta timp, tot mai ținea la niște superstiții idioate, de parcă Dumnezeu îi numără doar pașii ce înaintează. Poate ar fi mai bine așa. În felul ăsta, ți-ar putea arunca la gunoi urmele pașilor care stau pe loc. Împreună cu toate dezamăgirile, veștile sfâșietoare și amintirile care nu dispar. Le-ar băga pe toate în niște saci menajeri și le-ar da foc. S-ar pișa pe ea de reciclare, țipând către toți din jurul ei că nu are nevoie de gunoaiele astea să fie prefăcute în vreun pix sustenabil. Să ardă în mare, să se înece în râu, să polueze natura cu toate tristețile ei, să le ia înapoi cine i le-a dat, dublate în dimensiune, de data asta, că ea a simțit prea mult și nu mai vrea.

Ieri.

La fel ca azi. Visat prost. Alergat pe malul mării. Urmărit cuibul de rândunele din scara blocului, semn că viața e un ciclu de te naști-mori-te naști-mori.

Te naști.

Mori.

Ea unde era în toată treaba asta? La început? La final? La mijloc? Nu a știut niciodată cum arată mijlocul. Ar fi trebuit să fie fericită atunci? Liniștită că a înțeles

încotro se îndreaptă? „Până la urmă, nu duc toate drumurile către moarte? De ce vrem noi să fim captivi în acest mijloc cât mai mult timp cu putință? Pentru...? Pentru...cine?”, se întreba oprindu-se din alergatul ei matinal, gâfâind de parcă se antrena pentru maraton.

Ieri.

La fel ca azi. Bilețele scrise și înșirate pe tot patul cu tot ce își amintea despre... ceea ce... nu. Niciodată „ceea ce”. *Cine* o făcea mai bună. Dar nu la timpul trecut. Niciodată la timpul trecut.

Un ieri nerevendicat de timpul pe care l-a dat de pomană.

Zâmbea gândindu-se la visătorii care se vor bucura de el așa cum ea n-ar fi făcut-o niciodată.

La fel ca azi cel de ieri, derulat de parcă ar fi fost în *Ziua Cârțiței*. Telefoane puse pe repeat de la părinții ei. Prietena ei cea mai bună. „Ești bine?”, întrebat sub toate formele posibile: audio, video, letric, tot ce ar fi vrut să audă în oricare moment din viața ei, dar nu acum. Toți, în afară de soțul ei. Singurul căreia îi permitea să simtă măcar cât un fir de praf față de cum se simțea ea.

Durerea nu are cuvinte. Durerea aia adevărată care nu știi când a început și, mai ales, când se va sfârși, nu putea fi descrisă.

Ea doar există.

Parcă dintotdeauna e acolo și șterge amintirea oricărui moment frumos din viața ta. Durerea te apasă în interior și te face să simți fiecare nerv pe care îl ai, fiecare mușchi, fiecare articulație cum urlă de ceea ce ai în tine și cum te metamorfozează în propriul dușman.

Te face gol și imun lumii, transformându-te într-un punct negru din centrul unei coli mari de hârtie. Tu însuți devii un zgomot fără decibeli, vâjâind în propria-ți existență, întrebându-te cât mai poate dura. În același timp, ești conștient că odată ce nu vei mai simți durerea, punctul negru va dispărea și vei rămâne nimic pe acea coală albă de hârtie.

Durerea nu poate fi scrisă. Ea poartă sunetul *Lacrimosei* lui Mozart, al melodiilor lui Chopin și a lui Thomas Newman din *American Beauty*. Câteodată ia forma melodiei principale din *Interstellar*, compusă de Hans Zimmer, atunci când adoarme cu televizorul deschis pe Netflix. Dar în cele mai multe cazuri, durerea are sunetul apei care picură din robinetul de la bucătărie. Pentru că în ciuda tuturor lucrurilor care i s-au întâmplat și care ar fi trebuit să oprească timpul în loc, picătura aia nenorocită se aude în continuare. De zece ori pe minut, în fiecare zi. Dintotdeauna. Chiar și atunci când propria-i existență va fi tăiată ca un fir de ață de Moire, picătura aia de apă va continua să curgă. Și apoi te mai întrebi: ce rost mai are mijlocul în acest ciclu al vieții? Cu ce scop să ne prelungim suferința? Cine suntem noi în fața picăturii care nu încetează să curgă?

„Sunt la jumătatea jumătății de speranță. Aproape de infinit...”, se gândea la vorbele Irinei din *Matca* lui Marin Sorescu în timp ce înainta încrezătoare pe plaja pustie. Odată ce a răsărit soarele, martorii curioși care împânziseră plaja în așteptarea mărețului astru s-au împrăștiat ca șobolanii, lăsând plaja la fel cum au găsit-o: goală în tristețea ei.

„Proștii nu vor înțelege vreodată cât de prețios e soarele...”, își afirma înaintând încrezătoare.

„De data asta, știu că ai răsărit doar pentru mine. Și azi...”, contempla descălțându-se, mai întâi de pantoful drept. Apoi de cel stâng. Arucându-i pe plajă odată cu șosetele ei îmbâcsite, neschimbate de atunci. Înainta în mare, demn, uitându-se direct în soare, ținând strâns în mână un ursuleț ponosit de cât de tare a fost strâns ieri.

Și ziua de dinainte de ieri.

Și tot așa până ajunge la adevăratul ieri, când era o zi ca oricare alta.

Fiecare pas înainte o apropie de soarele care îi desfigurează fața, luminând-o din ce în ce mai mult... până când forma ei va fi absorbită și ea va dispărea cu totul.

Azi.

Azi.

„Proștii nu vor înțelege vreodată cât de prețios e soarele”, își reafirma înaintând încrezătoare. „De data asta, știu că ai răsărit doar pentru mine. Și azi...”

Azi l-a înghițit pe ieri, martorul ochilor ei albaștri care s-au cufundat în mare.

Pace și război. Cum se sparge o unitate militară

„Revoluție sau lovitură de stat?”

Titlul, clar, e o replică la „Război și pace”, de Tolstoi, ca intenție, nu ca stil ori importanță literară. Deocamdată, suntem în 28 aprilie 1989. Sergentul Doru, furierul unității, ne trimite pe câmpul de instrucție. Cu măști pe față, ne pune să cântăm, în timp ce alergăm în careu, imnul nostru de bază: „Mândră țară, tânăr colț de rai,/ noi veghem să ai, numai flori pe plai, // Am jurat în fața mândrului drapel să ai/ numai flori pe plai/ am jurat că țara/ când ne va chema/ inima și viața ne vom da!/ Legendare chipuri de eroi,/ demni de fapte noi,/ fac să crească în noi,/ fiecare stăm la post mereu,/ gata să învingem orice rău...” Lui Mareș îi dă sângele prin mască. Ne oprim din alergat cei vreo 5 km și cântat în neștire. Nu intru în amănunte și descrieri, într-un roman de azi contează acțiunea, ca într-un film, nu descrierile à la Sadoveanu...

Pe neașteptate, își face apariția căpitanul Băltărețu. Mă cheamă la el. „Ai permisie de Paște”, îmi zice. Părăsesc compania în fugă, spre Comandament, să-mi dea ordinul de permisie. Trec pe la valizele mele unde, în niște cărți de Hegel, ascusesem niște bani. Fără niciun bagaj, părăsesc poarta unității și o iau pe jos până la gară, cu gândul de a ajunge la Fabrica de Aluminiu din Slatina, unde speram să găsesc ocazie spre Pitești. Dumnezeu e bun. După o oră eram la Pitești, în autogară. Ajung și la celebrul meu apartament din Topoloveni, doldora de mii de cărți. Fratele meu, care locuia acolo, nu se atinsese de nimic. Fug la Ana, de la scara cealaltă, căreia îi scrisesem zeci de scrisori din 13 septembrie încoace. Nu răspunsese la niciuna.

Ușa ei întredeschisă. „Am pe altcineva, îmi spune, tu ai plecat!” Da. Îmi șterg lacrimile cu mâneca vestonului. Îi sunt recunoscător, în gând, ea m-a ținut visător 7 luni.

Și plec, pe trei cărări, să ajung la părinți, la Teiu. Mincinoasa, îmi spune că îi va fi dor de mine, dar că, deh, singură! La naiba! Găsesc mașină până la Teiu Vale, apoi o iau pe jos spre satul meu, Leșile, pe valea râului Mozacu. Un fleac, 3 km, la câți km „băgam” pe zi. Întâi dau pe la tataie, Radu Badea, care e tare surprins că nu mi-au tăiat mustața. Am scăpat întâmplător, fiind în spital când s-au făcut poze. Îmi dă 30 de lei de buzunar, îi văd lacrimile din ochii lui profund albaștri. „Să ai grijă de tine!, îmi zice, anul ăsta cade Ceaușescu”. „Ei, tataie, nu are cum să cadă, e apărat de toți”. „Să ferești capul, îmi mai zice tataie, nu te ajută casca.”

Și am ajuns acasă. Veselie mare. Mama prinde o găină și, într-o oră, mâncam friptură. Tata nu era acasă, fratele era la liceu. Dau o fugă dincolo de gard, la mătușa și unchiul meu. „Ai slăbit rău”, zice mătușa. „Să mănânci”, strecurându-mi 50 de lei. „Ai grijă de tine!”, întărește unchiul meu, Ionel Arabolu. La „Vocea Americii” spun că o să fie vărsare de sânge, că o să cadă Ceaușescu, că vor fi lupte, că armata va fi implicată. „Așa mi-a zis și tataie, dar nu cred, Ceaușescu e foarte bine apărat, îi zic. Iar eu, ce să fac, cu cine mă lupt?”

Seara apare și tata. Și el, îngrijorat pentru mine. „Dar, uite, zice, ți-am aranjat mielul pentru căpitanul Băltărețu, și să-i transmiți că-l invit pe la noi, să-i dăm multe, nu doar

miel și patru litri de vin. Am un vițel pentru el! Plus ce mai iei tu, sper să poți duce bagajul.”

Noaptea am fost la biserică, era Vinerea Mare. Cu ochii după fete. Sâmbătă am mâncat un cozonac, cald, făcut de mama, m-am spurcat, iar la miezul nopții eram la Înviere. Duminică, 30 aprilie, am mers pe izlaz, la ciocnit de ouă roșii (concurs), iar luni, din nou, la biserică. Era un fel de hram al bisericii, un fel de întâlnire cu toți fiii satelor Leșile-Mozacu. Bun prilej de a mă întâlni cu multe rude și vechi prieteni.

Și am plecat la unitate marți, cu R.A.T.A. de 4,30. Abia căram ce-mi dăduseră mama și tata. Pentru mine, pentru Băltărețu. Am ajuns la unitatea din Caracal pe la ora 10.00. Era pustiu în curte. Zilnic, cei între programele de gardă, mai făceau o miuță, plus cei de pe careu care alergau când avea chef furierul (eram prieten cu el, îi scriam toate scrisorile de dragoste). Pentru prima oară, sunt legitimat la poartă tocmai de colegul meu de pat, Mareș. „Uite, am avut permisie. Merg în dormitor”. Pustiu. Straniu, îmi zic, de regulă erau mulți colegi prin paturi. Acum, doar ofițerul de serviciu care-mi cere actele. Un prieten. Tare ciudat, mai ales când, mergând la patul meu, observ că niciuna dintre cele trei valize cu cărți nu mai era. Las bagajele sub pat. „Te duci la comandament”, îmi spune ofițerul de serviciu, șoptit. Merg.

În birou erau mai mulți ofițeri. Băltărețu era negru. Cum îi dau eu mielul și vinul?, mă gândesc. Dar un ofițer, maior C.I.-st, Vasilache, îmi cere actele și mă pune să povestesc tot, dar tot, ce am făcut de când am părăsit unitatea și am revenit. Îi spun. „Bine, zice glacial, pune pe hârtie ce mi-ai spus”. Și am început să scriu tot, cu cine mă văzusem, că fusesem de trei ori la biserică, la cimitir „pentru a cinsti memoria înaintașilor”, am ținut să subliniez, cu cine vorbisem prin autobuze.

„Uite valizele tale, să le desfaci!”, îmi ordonă C.I.-stul. Numai cărți, câteva haine, jurnalele mele filosofice. Dă de o poză. Era Constantin Noica. Mă întreabă cine este. „E tataie”, mint fără să clipesc. Mi se dau valizele, mă duc la patul meu, încerc să desfac bagajul cu care venisem. Dar sunt chemat iar de maior. „Spune tot ce ai făcut de când ai părăsit unitatea până ai revenit!”, îmi ordonă C.I.-stul. Iar. Habar nu aveam de ce se întâmplase. Memoria, bună. Îi scriu la fel. Mă duc la pat, disperat să nu se strice mielul din cauza căldurii. Dar C.I.-stul mă cheamă imediat. „Ești prieten cu Kapros Lazlo?” „Da”. „Ce discutați?” „Despre artă, el e pictor, eu filosof”. „Nu ascultați EUROPA LIBERĂ?” „Nu, la ce?” „Nu a comentat niciodată la adresa conducerii de partid și de stat?”, mai zice. „Nu! Nu!”

Era invers, dar o încurcam. Instinctul de autoapărare e mare. Până la urmă, am rezolvat-o și cu mielul, stresul meu. Și am aflat ce se întâmplase de la colegi.

În seara de Înviere, de 29 aprilie 1989, o femeie tânără s-a prezentat la postul nr. 6 (eu eram la 5). Vremea era căinească. Ploaie, vânt, frig. Iar femeia s-a apropiat de gard și i -a zis colegului Timofte: „Păcat de tine, stai aici în ploaie, iar alții petrec. Uite de la mine un cozonac, ouă roșii și niște vin, să sărbătorești și tu Paștele”. Iar colegul s-a năpustit asupra sticlei de vin. A adormit în 10 minute, a căzut lat în noroi. Imediat, a apărut un camion, unii au tăiat lanțul de la poartă și au oprit la depozitul de armament al unității. Au luat tot. La schimbul de gardă de la ora 3.00, nu s-a verificat sigiliul, erau cam toți chercheliți, era Învierea, abia la 6.00 s-au observat urmele de camion din noroi, furtul.

A urmat ancheta, locotenentul Nania și comandantul de schimb Buică au primit 6 ani de închisoare, după care viața a reintrat în normal. După 7 luni, acele arme au fost folosite în lovitura de stat. Curios, cei arestați atunci, de Paște, pe 23 decembrie 1989 erau eliberați și reveniți în unitate. Ce urgențe mai avea și Tribunalul Militar Craiova! Noua putere, în degringolada de atunci, lua măsuri la foc automat. În definitiv, era vinovat cel care căzuse la datorie, în post, răpus de vin cu somnifere, doar se furase un camion ochi de armament și muniție. Acum respira libertatea, derutat...

Urme de pași prin viață

Am să încerc să descriu cum erau casele, oamenii și ocupațiile lor la mijlocul secolului trecut. În anii cinzeci ai secolului XX, gospodăriile sătenilor nu difereau mult de cele ale țăranilor din secolul XIX.

Privind retrospectiv, mă prinde nostalgia, iar în colțul ochilor două lacrimi nu întârzie să apară, gândul îmi zboară la intimitatea locuințelor în care sătenii își creșteau copiii și-și odihneau oasele frânte de muncă. Odăile aveau ferestrele mici, parcă nevrând să piardă din căldura sufletească a celor ce locuiau în ele. Pereții erau adevărate poezii ale sufletului scrise, cu migala acului, în nopțile de iarnă când gerul sculpta flori de gheață pe geamurile ferestrelor. Fetele și mamele lor, din asfințitul nopții și până ce ziua punea stăpânire pe sat, coseau, la lumina lămpii, șervetele ce urmau să îmbrace pereții.

Cum se crăpa de ziua, în friguroasele dimineți de iarnă, bărbații ieșeau afară din casă să meargă să facă pârtie, ori la animale pentru a le face curat și așa cum ei, ca oameni, se gândeau la mâncare, tot așa hrăneau și dobitoacele din grajd și cotețe, care, la rândul lor, trebuiau să producă pentru stăpân după cum era fiecăruia datul de la Dumnezeu. Femeile casei își împărțeau sarcinile. Fetele ce depășeau vârsta de doisprezece ani ieșeau afară pentru a mulge vacile, caprele ori bivolițele. Oile le mulgeau abia după întărcarea mieilor, aproape de sfântul Paști, când iarba începea să răsară. Mama rămânea în casă pentru a pregăti micul dejun, pretențios cuvânt. Întâi aprindea focul în sobă cu surcele puse de seara la uscat. Când focul se încingea, scăpa în dură tigaia din fontă cu coadă și trei piciorușe. În tigaie puneă nițel ulei de se întâmpla să fie zi de post ori oleacă de untură în zi în care se mânca cu dulce. În grăsimea încinsă fărâmița mămăliga rămasă de seara. Din pivniță a luat într-o strachină înflorată murături aranjați ca într-un tablou pastelat. Ardeii verzi, pătlăgele gălbui, conopida albă și morcovii roșii. Masa rotundă a pus-o în mijlocul casei apoi i-a chemat pe toți la masă.

Rând pe rând s-au spălat în apa fierbinte din tuciul aflat în dură pe sobă. S-au așezat la masă, după ce mai întâi s-au închinat la icoana de pe peretele de la răsărit. Mâncau cu poftă mămăliga aurită din tigaia de fontă. Luau o dată din tigaie, o dată din murături pentru a stinge eventuala greață, deși ce bruma grăsime fusese în tigaie abia ajunsese să perpelească mămăliga. În sobă duduia focul. Salcâmul verde ardea cu sfârâituri de apă ce făcea ca în cameră să fie cald. Trosnetul lemnului era o muzică care te îmbia la tihnă și huzur, dar țăranii nu aveau timp să asculte poezia focului, pe ei îi frământau răspunsurile la multiplele probleme pe care le aveau de rezolvat.

Așa cum am scris și în alte povestiri, casele anilor '50 aveau o prispă din care se intra într-o tindă. Acest coridor, o țără mai lat decât prisma, avea două uși opuse, una în dreapta,

alta în stânga prin care se intra în alte două camere. Una era camera „*de dincolo*”, sau camera „*bună*”, aici mirosea întotdeauna frumos. Se împleteau mirosul de busuioc cu cel de levănțică, iar toamna gutuile aduceau aroma specifică acestor minunate și uriașe fructe. În camera de *dincolo* era toată zestrea și averea sătenilor. În această cameră era sufletul țaranului român așa cum s-a știut el pe acele meleaguri de la primele descălecătorii. Și acum mă prind fiorii amintindu-mi uimirea cu care priveam costumele confecționate cu migală și iubire de femeile caselor, fie țesând pânza în războaiele primitive, dar bine clădite, fie cosând pe pânză modele de ii, de fote, de cămăși bărbătești. Inimile țesătoarelor, lacrimile și bucuriile lor, erau prinse în modelele așternuturilor manufacturate cu migala suveicii, a scripeților și a iepelor ca organe ale războiului.

Lada de zestre era cel mai important obiect din camera *bună*. Aici erau așezate, cu sfântă orânduială, hainele de sărbătoare și zestrea fetelor. Lada mai avea la un capăt, unele aveau chiar la amândouă capetele, o mică casetă sau *chichiță*, cu capac în care țineau tot ce aveau mai scump în casă, de la crucifixuri sfinte la mahmudele. Aici e musai să fac o paranteză pentru bună și corectă informare. Nu toți țărani aveau crucifixe și mahmudele ori alți bani din aur, mulți, săraci de ei, nici ladă nu aveau, iar alții nici măcar camera de *dincolo*, aveau doar o cameră la casă unde viețuiau toți ai casei. Banii, ăia puțini ce erau, se găseau fie în batista legată cu multe ochiuri și ascunsă de stăpâna casei în sân, fie aceeași batistă cu multiplele noduri și puținii bani era pusă sub saltea într-un mic buzunar secret.

Cealaltă odaie era „camera de zi”, care era și dormitor pentru întreaga familie, dar și bucatărie pe timp de iarnă. În ea se găsea o sobă din cărămidă cu plită pentru gătit; soba era joasă cu vatră largă, nu avea ușă la gura, când era cazul se puneau o tăbliță pentru a opri eventualele scântei ce puteau sări din foc. Când familia avea o bucată de carne ori o zvârlugă de pește, tatăl trăgea jarul pe vatra primitoare a sobei, apoi pe grătar ori direct pe jar puneau la fript carnea. În zilele de iarnă când copiii, sau cei în vârstă veneau înghețați de afară, aduceau un scaun pe care îl puneau în fața sobei, apoi se așezau pe el, iar picioarele le puneau pe vatră pentru a se încălzi.

Pe jos era pământ pe care gospodina, de câteva ori pe an, dar mai ales în ajunul unor mari sărbători, îl lipea cu un amestec format din lut galben și balebă de cal. Trebuia să stăpânească bine știința lipitului în așa fel să nu rămână urme pregnantă, dar nici stratul să nu fie gros.

De sărbători, dar și toamna și primăvara spoiau toată casa. În vântul subțire de primăvară când potecile începeau să se usuce și pământul să se bată, femeile scoteau tot din casă, inclusiv saltele, cărora de multe ori li se schimbau paiele, aeriseau casa și o văruiau atât înăuntru cât și pe afară. Pentru spoit foloseau pietre din calcar ars, pe care-l stingeau într-o găleată, în care puneau o țără de scrobeală albastră, apoi cu o bidinea, prevăzută cu o coada lungă, cu care putea ajunge în toate ungherele camerelor, văruiau cu var pereții. Peria era făcută, de stăpânul casei, din părul smuls de pe spatele porcului înainte să fie pârlit în Ajunul Crăciunului și pe care avusese grijă să-l păstreze cu sfințenie. După ce totul era văruit, apoi rufele și lenjeriile paturilor cât și șervetele de pe pereți fuseseră spălate în apă cu leșie, se trecea la aranjamentul lor în casă. În camere mirosea a proaspăt și a curat. Tot mirosul de fum, mâncare și tutun adunat peste iarnă, fusese alungat.

Obligatoriu în cameră erau două paturi. Acestea erau înalte, formate din două capre din lemn pe care se sprijineau scândurile puse în lungimea patului. În general caprele erau mobile, dar existau și cazuri când picioarele patului erau bătute direct în pământ. Peste

scânduri se așeza salteaua care era umplută cu paie, în fiecare toamnă paiele erau înlocuite cu altele proaspăt sosite de la treier.

Într-unul din paturi dormeau părinții cu copiii cei mici, iar în celălalt, tinerii căsătoriți, ori copiii mai mari. Pe pat se puneau niște procoave, țesături făcute-n casă din lână ori cânepă, pernele erau umplute cu fulgi, pentru învelit foloseau fie pături, fie plăpumi. În unele case pe pătură ori pe plapumă era cusut un cearșaf.

Un lucru important, întotdeauna patul era mult mai înalt decât vatra sobei, pentru a putea beneficia mai bine de căldură.

Tavanul, era de fapt o podină din scândură bine îmbinată, având grinzi interioare. La grinda din cameră gospodinele puneau busuioc, iar într-un cârlig prins de grindă, agățau panerul (un coș din nuiete împletite, cu toartă, la fel ca acelea în care duc gospodinele coliva la biserică), în acest paner de regulă se găsea ce rămânea de la masă, mămăliga învelită în ștergar, o bucată de carne, hamsie, etc.

Seara, la cină, strânși în jurul mesei joase și rotunde, așezați pe scăunele, după ce terminau de mâncat, se discuta programul de a doua zi. De fapt era monologul tatălui, întotdeauna încruntat, pus pe arțag și atent să vadă dacă cineva are curajul să-l contrazică, prin care împărțea sarcinile pe fiecare în parte. Tatăl nu se sfătuia, ci dicta ca un veritabil tiran.

Discuția putea fi cam așa:

-Gheorghe, mâine mergi cu găștele la gărlă, să nu te aud că bâzâi, ești băiat mare, la anu' mergi la școală, apoi și de mâncat, lasă că mănânci cât ceilalți. De acum musai să-ți câștigi bucata de mămăligă pe care o pun pe masă.

-Ioane, tu te duci cu oile de dimineață, îți iei cărțile la tine înveți lecțiile și saturi oile. Copilul privea pe sub sprâncene cu oarece încrâncenare, însă fără curajul de a riposta. Clar? Era clar, nimeni nu avea curajul să vocifereze.

-Vasile, după ce vii de la școală la 12, mănânci și mergi cu oile la păscut, ai grijă să saturi oile și să înveți lecția! Să nu le mai scapi în trifoi ca săptămâna trecută când s-au umflat și am fost nevoit una să o tai pentru că altfel murea și era păcat de așa pagubă.

-Zamfiro, tu iei vaca, știi ce ai de făcut, nu trebuie să te mai dădăcesc!

-Nicolae, iei caii și în noaptea asta îi duci la păscut, la trei dimineața să fi acasă, mergem la prășit în „Dumbravă”! La ora cinci să fim pe loc. Să iei ceasul la tine să știi când să vii acasă. Ai grijă să nu te fure somnul să te trezești, Doamne ferește! când soarele e-n crucea zilei, să fim râsul satului când ne-o vedea plecând la prășit în dricul zilei.

Apoi cu aceeași voce poruncitoare și pus pe arțag se adresa nevestei:

-Floare, tu supraveghează copiii și vezi de casă. Poimâine, toți mergem la sapa porumbului!

-Bine omule! răspundea femeia căutându-și de treabă.

Toți bărbații, poate, totuși, cu câteva excepții, acasă erau tot timpul nervoși gata să altoiască pe primul care îi întorcea vorba, de aceea când el poruncește ceva nu avea nimeni curaj vorba să-i întoarcă. Cred, acum când mă gândesc, că nu erau răi, prin structura lor, acei bărbați, ci necazurile, grijile că nu vor avea suficientă hrană să pună pe masă, îi făceau să fie mânioși.

Așa arăta o zi la țară până la colectivizarea din 1962.

Nu pot să nu amintesc cu câtă bucurie așteptam să vină Crăciunul și Sfântul Paști. Nu era neapărat vorba de importanța celor două mari sărbători creștine. Nu eram pătruns de spiritul sărbătorilor, poate eram prea mic să înțeleg, cu atât mai mult cu cât la școală profesorii ne interziceau să mergem la biserică. Înaintea celor două mari sărbători era

postul care ținea 40 de zile, iar la noi în casă se respecta cu sfințenie. Să le iau pe rând.

Crăciunul avea partea lui de spectacol, de bucurie. La miezul nopții când începea Ajunul Crăciunului mergeam la colindat. La jumătatea satului ne întâlneau toți copiii, de multe ori erau și părinți cu copiii mai mici, de aici se pleca la colindat unii la „Vale”, alții în „Sus”. Nu se amestecau. De se întâmpla, ferească Sfântul! să se încăpățâneze vreunul să colinde în partea greșită ieșea mai totdeauna cu bătaii între intruși și „gazde”. Era greu pentru bieții gospodari care locuiau în mijlocul satului, trebuiau să împartă dublu față de ceilalți săteni, la ei colinda tot satul. Nimeni nu se plângea, pentru Crăciun tot gospodarul din timp se pregătea.

În mare parte din copilăria mea nu a fost curent electric în sat, când se întâmpla ca de colind să fie pământul gol, fără zăpadă, întunericul era de nepătruns. Singura posibilitate era o lanternă, îmi amintesc că se numea „Elba focus” era de fabricație românească, se producea la Timișoara, și folosea o baterie paralelipipedică. Cum nu aveau toți bani să cumpere o lanternă cu baterie, se putea improviza o feștilă dintr-o țevă cam de 30 de centimetri lungă și cu diametrul de o jumătate de țol, aproximativ 12,70 milimetri, această țevuța se turtea bine la un capăt, iar prin celălalt capăt rămas liber se umplea cu motorină în care se băga un fitil din sfoară, astfel se obținea o feștilă care scotea un fum negru, înecăcios, dar făcea lumină. Așa era atunci.

Copiii aveau trăisti mari cu baieri lungi, din lână ori cânepă țesute în casă, puse în curmezișul pieptului ce ajungeau de multe ori până la călcâie, în care puteau să intre ceva mai mult de 100 de covrigi. Flăcăiandrii aveau în mâine niște ciomege pe care gazda puneă covrigii. Mergeam împiedicându-ne în noapte înstelată, înghețați, dar bucuroși, tot la doi pași strigam din toți bojogii să fim siguri că suntem auziți: „bună dimineațaaaa la moș Ajun!”. După câteva ore se termina colindul, acasă înnumăram covrigii, simțeam că prin asta și noi contribuim la bunăstarea casei. Ce buni erau covrigii înmuiați în zeama de la caltaboș! Ca o paranteză, covrigii din ziua de azi nu se mai înmoaie, oare de ce? Să nu mai respecte rețeta bătrânească de făcut covrigi?

În noaptea de Crăciun mergeam cu „Steaua” eram vestitorii Nașterii Pruncului Iisus. Ce frumos era gătită steaua! Îmi amintesc că țineam hârtia poleită de la an la an. Trebuia să fim trei „crai” însă mergeam și câte doi, astfel câștigul era mai mare. „Trei crai de la Răsărit...” S-a întâmplat să câștigăm într-un an cam 40 de lei de fiecare. O sumă mare de bani. Banii îi înmănam mamei, în afară de câțiva lei pe care îi opream pentru rișcă. Eram un împătimit al jocului. Îmi plăcea să joc „marca”. Câștiga cel al cărui ban venea cu stema în sus, aia se numea *marcă*. Miza era mică, trei bani, cinci bani, zece bani, chiar și 25 de bani puteau fi puși în joc, la 50 de bani deja era prea mult.

În ajunul Crăciunului tata tăia porcul. Din noapte cei doi bunici veneau pregătiți cu cuțitele, tata mai chema doi trei vecini să ajute. În acea vreme erau porci de grăsime, până prin 1960 aveam rasa de porc Mangalița, apoi a apărut rasa Bazna, a venit din Transilvania și s-a răspândit repede în toată țara. Mangalița avea multă grăsime, Bazna avea și ceva carne în plus față de Mangalița.

Tata lega o sfoară de piciorul din față al porcului, apoi îl mâna ușor de la spate, fără să-l sperie, era mult până îl scotea din coteț, după care smucea sfoara și porcul îngenunchea, ceilați, care stătuseră feriți să nu-i vadă porcul, cum îl vedeau căzut, tăbărau pe el. Astfel porcul imobilizat era înjunghiat de unul dintre bărbați. Porcul trebuia să guște mult, să se audă în sat că la noi în curte un porc a fost tăiat. Urma pârlitul cu paie, dar nu înainte ca bunicul din partea tatălui să smulgă păr de pe spinarea porcului cât să facă tata o bidinea cu care să vâruiască mama în casă. Mangalița avea părul mare și puțin cârlionțat.

După pârlit turnau apă caldă pe el și îl înveleau cu un țol, atunci mă ridică unul dintre oamenii care ajutau la porc și mă așeza călare pe porc, ziceau ei să mă îngraș precum porcul. Ca o paranteză, urarea de atunci s-a împlinit cam 60 de ani mai târziu. În acele vremuri oamenii erau slabi, rar când vedeai câte unul gras. După ce se înmuia șoricul se apucau să-l spele până îl făceau coală de curat.

Abia așteptam să mă dau pe lângă tata, el se îndura să-mi rupă o mică bucăciță de șorici, fără să mă vadă mama, deși, acum, privind în urmă, sunt sigur că mama știa.

Carnea tranșată era pusă separat și socotită deja la ce putea fi bună: „carnea asta are și grăsime, spunea tata analizând cu atenție hălcile de carne, e bună pentru sarmale, asta este bună pentru cârnați, asta o prăjim și o băgăm la oală împreună cu mușchii porcului”. Oasele și slăninele erau afumate câte trei zile la fum ușor din lemn de prun. Nimeni, în ziua de ajun, nu mânca din carnea porcului, era post. Însă tata le puneă, celor care îl ajutaseră, mici pachete cu carne să ia acasă și să o pregătească când vor dori.

Apoi urma Anul Nou, la noi în sat se mergea cu plugușorul în ajunul anului nou. Erau două plugușoare, unul în sus, altul la vale. 15 copii mai toitănei, cu vârste între 15 și 18 ani, mergeau cu Plugușorul. Nu am fost niciodată, doar mi-a plăcut să-i privesc. Cântau frumos, dar cel mai mult îmi plăcea când trosneau biciul să alunge rele anului, apoi sunau clopoțelii, pe care copiii îi purtau în diagonală pe piept, anunțându-ne astfel că un nou an urma să înceapă. Clopoțelii erau de la oamenii din sat care aveau cai și în zile de sărbătoare puneau acei clopoțeli, legați în curele ca o uriașă salbă, la gâtul cailor.

Pentru urarea lor mama le puneă în frigare, pe care o purta unul mai răsărit dintre urătorii, o bucată de carne cu mulțumire pentru urarea făcută și promisiunea că-i așteaptă și anul următor.

De anul nou îl așteptam pe Moș Gerilă, ăsta venea de prin Siberia, nu din Laponia. Era atent cu școlarii. Ne chemau la școală să ne dea „Pomul de Iarnă” aici ni se împărțeau mici cadouri: caiete, cărți, bomboane. Țin minte că bomboanele aveau un gust deosebit, le mâncam cu zgârcenie să-mi ajungă cât mai mult timp.

Acasă mama ne zicea în noaptea dintre ani, după ce ne povestea din copilăria ei, „hai, copii, culcați-vă! În noaptea asta dormiți un an”. Nu aveam în acele vremuri radiouri, difuzoare, cu atât mai mult televizoare, despre care auzisem, dar nu apucasem să le văd. În acea seară jucam țantar, moară, sau tabinet cu cărțile făcute dintr-o cutie de teniși. Dimineața găseam sub pernă pus de Moș Gerilă câteva bomboane învelite în hârtie de sac.

În noapte de Crăciun venea Moș Crăciun tot cu câteva bomboane pe care le lăsa sub pernă. Moșii din copilăria mea erau austeri ca într-o perioadă de criză cu recesiune cu tot.

Ultima bucurie din sărbătorile de iarnă era „Iordanul” din noapte sfântului Ion. Cu Iordanul mergeau flăcăi de la 19 ani în sus. La noi ajungeau cam pe la ora patru dimineața, tata fierbea o oală cu țuică și-i chema pe toți în casă să primim noi, copiii, botezul Iordanului, iar ei să bea o ceașcă cu rachiu să-și încălzească oasele înghețate de frig. Pe acea vreme chiar era gerul „Bobotezei”.

De Sântul Paști era bucuria mare în săptămâna patimilor când mama îmi permitea să-mi încălț tenișii pe care îi cumpărase pentru a mă înnoi de Paști. Mergeam la denii seară de seară, iar în Vinerea Mare cântam cu toții Prohodul Domnului. Abia așteptam dimineața zilei de duminică când mama venea de la Biserică și ne împărțea la toți câte o bucăciță de pâine înmuiată în vin, slujită în altarul bisericii și denumită Paști, noi îl mâncam fericiți, știam că din acel moment puteam mânca „de dulce”. Nu vreau să plictisesc, însă tineretul de azi și cel viitor trebuie să știe cum a fost o dată. Nu trebuie să facă și ei la fel, ci doar să știe...

Andrada Cojocaru

Cu 180 km/h în zid

Stătea cu capul pe pieptul lui. Picioarele ei erau sprijinite de perete și își freca ușor o gambă de alta. Fusese o partidă de sex trăită la intensitate maximă. După patru luni se reîntâlniseră și înțelegea de ce nu putea renunța la el, chiar și așa. Se întâlneau de două, trei ori pe an. Își construise zeci de variante de refuz, unele mai veninoase ca altele, dar de fiecare dată când suna, nu putea spune nu.

A început să plouă. Auzi?

Ea zâmbi și se gândi că după patru luni de secetă norii se miluiseră de uscăciunea pământului. Oare asta fusese și din partea lui? Milă? Alungă repede gândul cu un gest rapid de trecere a unui deget peste frunte, îndepărtând o șuviță imaginară de breton.

Simțea că picăturile care băteau în acoperișul de tablă al mansardei îi ardeau carnea. El avea ochii închiși. Cu o mână îi mângâia sânii.

Măine o să fie ceață, asta, dacă se oprește ploaia.

Nu-mi place ceața. Este singurul fenomen meteo pe care îl urăsc. Mi se pare că ți se lipește de trup, de suflet, într-un fel aproape violent și nu mai ai cum să scapi. Ți se face frig până în măduva oaselor și... nu ai cum să scapi.

Rosti „n-ai cum să scapi” în felul în care profesorul îi repetă ceva ce trebuie neapărat să-ți intre bine în cap. Clar și răspicat.

Pentru o clipă el se gândi să-i spună să rămână acasă, dar știa, instinctiv, că asta o să o enerveze și nu era cazul. Continuă să țină ochii închiși și o mână pe sânii ei.

Ea se întoarse ușor, pentru a-l putea privi. Simțea asta, chiar dacă avea ochii închiși, încă un motiv să nu-i deschidă. Auzea în continuare ploaia lovindu-se de acoperișul de tablă.

Dacă ar fi să descrii povestea noastră, cum ai începe?

Nu se aștepta la întrebarea asta. De fapt, nu se aștepta la nicio întrebare. De trei ani nu vorbiseră niciodată despre ei. Doar se întâlneau, pentru câteva ore, și apoi fiecare își vedea de viața lui.

Femeie frumoasă.

Poftim?

Așa aș începe. Femeie frumoasă. Ești o femeie frumoasă.

Ea își ținu, preț de o clipă, răsuflarea. Apoi începu să râdă în hohote. Abia atunci el deschise ochii și o privi. Parcă o vedea pentru prima oară. De fapt, nici nu o vedea toată. Îi vedea doar ochii, atât de negri încât se întrebă dacă are și iris sau este doar o pupilă imensă, neagră, ca noaptea care se prăvălise sub greutatea ploii, afară.

Și atunci, învăluit în hohotul acela de râs, cu ploaia care îi ardea carnea, simți, pentru prima dată în viața lui, cum este să te îndrepti cu 180 de km la oră spre zid. Se îndrăgostea.

Ce zi!

Ora 6.30. Alarma telefonului începu să sune. La început discret, apoi din ce în ce mai tare. Tocmai începuse să I se facă somn. Simțea că, de acum încolo, putea să doarmă cu adevărat. În rest, noaptea fusese un coșmar. Un coșmar cu coșmaruri. Până la ora trei Negruța lătrase non stop. Oricât coborâse la ea, oricât strigase, oricât o certase, nimic. Parcă își făcuse un scop în noapte să stea sub geamul ei și să latre, nici măcar la lună, că fusese nor.

Apoi îl visase pe Mushu-Puf că prinsese un porumbel și intrase cu el în casă. Porumbelul se zbătea, șiroind de sânge între aripi, și pocnind cu mătura pisica, reușise să salveze pasărea. O luase, așa zbatându-se, în palme, se uitase le răni, îi păruseră superficiale, și o lăsase să zboare. Se trezise cu inima spărgându-i pieptul. Mushu Puf dormea pe pervaz.

Apoi, chinuindu-se să numere și să împartă oile pe căprării, după ce le băgă și în țarcuri, se ridică din pat și făcu un ceai.

Ora cinci. Momentul acela în care, dacă te duci din nou la somn, peste o oră, când sună ceasul, ești lovit de garnitura de tren. Covidul e șprîț de vară!

Așa că la ora 6.30, când alarma a început să sune, la început discret, apoi din ce în ce mai tare, era ruptă de somn.

Cafea, duș, mic dejun. Planuri. Serviciu, interviuri, emisiuni, acasă, mușcate, lămâi, scripeți și scânduri, pregătiri de iarnă, ce zi!

Și ușor capsată, spre nervoasă chiar, plecă.

Era ceva, un ceva pe care nu îl poți descrie, poate pentru că ai mașina în service, plăcuțele de frână s-au hotărât ca după 130 000 de km să facă fițe, ai luat o altă mașină, o Toyota Yaris, a mamei, de 950, nu o simți, nu se calcă bine, de la 2600 la 950 e ceva. Nu mai faci 15 minute până la radio, faci 30....

Și când s-a înscris în principală a stat ceva mai mult, că nu zvâcnea mașina.

Trecu pe lângă service și-și privi Gheișa, așa o alinta pe japoneză, apoi nu mai văzu decât o cabină imensă de tir.

Poate știți, cei din Craiova, porțiunea aceea de drum, între fântâna de la Cîrcea și service-ul auto de pe dreapta, spre Caracal. Acolo unde drumul face o curbă pe sub podul de cale ferată, înainte ca, în urcare, să se facă două benzi pe sens. Era un buldoexcavator și mai era un tir care a rupt coloana și nu a mai așteptat dublarea benzilor. Și nici nu avea cum să o vadă, și nici ea pe el. Era doar o curbă cu linie continuă, sub calea ferată. A pus o succesiune de frâne, conștientă fiind că impactul este iminent.

Un șanț pe dreapta, un tir în față și o fântână pe care, duminica, în drum spre serviciu, o curăța, așa cum își curăță oamenii sufletul la biserică.

Apoi, nu mai văzu decât o coloană de mașini oprite. În față. În spate, nicio mașină. Și începu să plângă. La început în hohote, apoi doar lacrimi rostogolindu-se pe obraji. De iubire pentru fântână. Pentru că a știut, atunci, că ea, fântâna aceea pe care o curăța de ani de zile, a vegheat asupra ei.

Și s-a gândit că, dacă era cu Gheișa de 2600, și dacă era cineva în spatele ei când a pus frânele acelea, aparent din senin, era, clar, sub cabina tirului. Apărut de niciunde, într-o curbă în pantă, pe linie continuă, sub un pod de cale ferată.

Și acum, privind la Mushu-Puf, se gândi, că dacă era pisică, ar fi cazul să-și scrie testamentul. Pentru că, oricât i-ar fi de greu să recunoască, viețile ei devin din ce în ce mai puține.

Ce zi!

Mushu Puf

Îi privesc ochii de culoarea chihlimbarului. Până la el toate pisicile mele aveau ochii verzi, bine, verzi – gălbui unele, altele albaștri... Dar de culoarea chihlimbarului până la Mushu Puf, niciuna. Și exact precum chihlimbarul, ochii lui nu sunt galbeni sau maronii. Au așa, toate umbrele vrăbiilor, guguștiucilor, șoriceilor uciși. Și nu, nu i-a mâncat niciodată. Mi i-a adus pe verandă și i-a aliniat precum un câine de vânătoare trofeele. O fi sesizat că sunt la cură de slăbire...

Poate ar trebui să va spun despre el că este un tomberonist, cel mai urât, singurul căruia nu am reușit, în 40 de ani de când dau pisici și câini adunați de pe stradă, să-i găsesc familie. Așa că m-am procopsit cu el. Și îi spun tomberonist pentru că este luat de ghenă de gunoi și ”ghenoist” sună cam aiurea...

Și mă mir și eu de mine, de numele pe care i l-am pus.

Dacă aveți drum prin Coșoveni, seara la 21.45, o să auziți o nebună care strigă: Mini! Mushu Puf! Mița! Doi! Pistică, Iuri... Astea sunt câteva pisici.

Dolof, Zulu, Negruța, și Roca sunt artileria grea, mioritici și amstafi...

Revenind la pisici.

Da Doi, pentru că aceeași nebună striga la Leamna de Sus în urmă cu 10 ani, Unu, Doi, Trei!

Toate pisici, albe cu galben și negru. Acum am aflat că sunt Calico. Atunci erau doar tomberoniste... Și într-o seară, de dincolo de gard, nea Mărin, după ce eu am strigat Unu, Doi, Trei, a strigat și el Motor!

Râd și acum când îmi amintesc. De el, de tanti Ioana, de momentul în care am băut o vișinată, noi fetele, și a venit și el și mi-a spus că vrea să miroase ca Ioana. Pe moment nu am priceput, apoi m-am dus după sticlă și am mai tras o dușcă, împreună, la gard, ca să miroase ca Ioana.

Apoi, într-o seară de iarnă căinoasă, când pământul era bocna, la minus 17 grade, tanti Ioana s-a dus să ne facă o vișinată în Rai. Și nea Mărin nu a lăsat-o singură, pentru că a fost dragostea vieții lui și vișinata nu se poate bea de unul singur, nici măcar în Rai. A lăsat doar timp cât să fermenteze vișinele. Pentru că așa sunt bărbații, vor să găsească lucrurile gata făcute.

Și plecasem de la Mushu Puf.

Cel mai urât, cel mai pupabil, mângâiabil, răzgâibil... cel care scrie mereu cu roșu pe mâinile și picioarele mele, șiroaie sângele în urma lui din carnea mea.

Dar sufletul meu râde în hohote doar când îl vede. De asta mă opresc și acum din scris. Să râd!

Și așa vrea ca în viața fiecăruia dintre voi să existe un Mushu Puf!

Perfecțiunea de sticlă a Universului

Deasupra, cerul era în culori amestecate. Primare, secundare, terțiare, încercam să le deslușesc combinațiile. De fapt era doar... noapte. Neagră, grea și catifelată. Trebuia să fie un cer cu stele căzătoare. De asta plecaserăm de acasă, urcaserăm dealul viilor și stăteam dincoace de crengile nukului. Nucul plantat de străbunicul meu, Matei, un copil lăsat de un soldat rus în brațele unei vădane românce, pe meleagul Mehedințului în 1877. Nucul care supraviețuise incendiului pus într-o noapte de Paște viei. Îmi amintesc și acum, după

atâția ani, cum sunase bunica mea, plângând și blestemând că i-au dat foc podgoriei. Să aibă moarte pătimită, cum a avut via moarte mocnită! Și drept este, că au murit apoi, câțiva, pătimiți, și toți participând, atunci, la incendiere. Pentru că nu am cunoscut un om care să iubească pământul, via, livada, dobitoacele, viața, așa cum le-a iubit bunica mea.

Era o potecă, șerpuia printre salcâmi, puși tot de străbunicul meu, Matei, spre vie. Știam că urma să fie noaptea Perseidelor și, de pe deal, se vedea cel mai bine. Aveai senzația că poți atinge cerul cu vârful degetelor. Sau că îl poți săruta ușor, așa cum săruți pleoapele unui copil când doarme.

Să nu uiți pătura!

Am luat cerga de pe pat. Este un pic complicat să-i explici unui orășean ce este pătura și ce este cerga. Fie, pătura. Știam că nu o să facă diferența. Am pornit în față. Pas cu pas, pe poteca luminată de lună.

Să-l luăm și pe Mureș?

Dacă vrei. Cheamă-l!

Mureș a venit la chemare și mergea, pas la pas, lângă noi. Este un ciobănesc mioritic pe care îl creșteam de la cinci săptămâni. Îl luasem de la o canişă din Bucovina și l-am transformat în al doilea copil al nostru. Și a făcut parte din lotul de mioritici care au omologat rasa, un exemplar superb!

Un pas înaintea altuia. Spre vârful dealului. Dincolo de deal, cerul. Și noaptea, neagră, ca smoala. Doar Mureș cu blana lui albă se distingea înaintea noastră. Mergea încet, la pas, călăuza noastră în întuneric. Din când în când se oprea și se uita în urmă. Eram acolo. Nucul începea să se vadă. Negru și greu, dominând noaptea cu statura lui seculară. Îmi aminteam amiezile toride în care ne ascundeam de arșiță la umbra lui și, într-un fel, gândeam că, atunci când eu nu voi mai fi, el, nucul, va fi tot acolo, alinând arșița altor veri, pentru cei care vor veni în urma noastră. Pentru că, el, nucul străbunicului meu, mi se părea nemuritor. Ca noi. Sub cerul greu de stele, perfect, sfidând perfecțiunea de sticlă a Universului.

Am ajuns la nuc. Mi-am sprijinit fruntea de trupul lui. Știu, o să spuneți trunchi. Eu o să spun trup. Pentru că, pentru mine, copacii sunt ființe, așa cum ești tu și așa cum sunt eu. Ființe ale unui Univers, cu o perfecțiune de sticlă. Aparent minunată, dar atât de fragilă! M-ai luat în brațe.

Să nu îmi dai drumul! am șoptit....

Sunt aici. Nu vezi cum te țin? Nu te voi lăsa, niciodată, să cazi!

Apoi, aceiași oameni care au pus foc viei într-o noapte de Paște l-au otrăvit pe Mureș, cu furadan. Și nici măcar nu au avut milă să-i dea o porție pentru greutatea lui, l-au otrăvit ca pe un câine de pe marginea șanțului și a pătimit două săptămâni pînă când, în brațele mele, într-o după amiază în care m-a așteptat să ajung acasă, neînțelegând ce i se întâmplă, privindu-mă în ochi, dăruindu-mi o ultimă iubire infinită, a plecat să se întâlnească cu bunica și străbunicul meu, acolo, pe drumul viilor.

Apoi, am blestemat, cel care l-a otrăvit să trăiască și o sută de ani, dar în ultima clipă, ultima imagine să fie cu Mureș sfâșiindu-i ficatul... și așa a fost. A murit de ciroză hepatică, urlând să ia cineva câinele de pe el. Și au am răs! Și am știut că Mureș mi-a mai furat un papuc pe care l-a dus cu el în Raiul câinilor.

Și cerul este același, și Universul este același, și noi suntem aceiași, chiar dacă ne atingem doar în vis și în fotografii, ne vorbim în fiecare dimineață și în fiecare seară, și poate, uneori, habar nu avem ce este, de fapt vis, și ce este realitate.

Nucul secular, noi, ploaia de stele și perfecțiunea de sticlă a Universului. Și brațele tale care nu mă vor lăsa, niciodată, să cad.

Iar când voi cădea va fi doar ca să ajung, din nou, în brațele tale.

Daravela (schiță)

În Zătreni se îngâna ziua cu noaptea, iar pe Ileana o fulgeră o presimțire văzând că Ioniță nu mai ajunge acasă și chiar era îndreptățită să fie îngrijorată, pentru că îl trimisese la mătușă-sa Catarița dis-de-dimineață. E drept, trebuia să meargă tocmai la celălalt capăt al satului, dar oricum. „Oare, o fi trecut pe la atelier?” se întreba și parcă mii de ciocane îi bubuiiau în creieri.

Între timp gătise, ba chiar și mâncase de una singură, contrar obiceiului, iar acum își făcea de lucru curățind teci de fasole pe scările casei când auzi scârțâitul porții. Pe alee venea bărbătelul ei mergând în zig-zag. Când îl văzu așa, luă foc:

– Fi-ți-ar năravu-al dracului! Iar te-mbățași ca un porc?

– O făcui, o făcui! Ce vrei acuma?

– Și banii?

– Care banii?

– Îi dușăși lu' tușă Catarița?

– A, tușă... Nu, că n-o găsâi acasă. Era plecată la moară. Așa îmi spusă Cocleața – doi pe față, doi pe dos. Dacă minte ea, mint și eu.

– Și cum nu o găsiși, ce te gândiși? Ia să dau bună zâua la cățaua leșinată. Îți era și sete al dracului! Trecusă și mult de-aseară când te-ai făcut praștie?!

– Păi, să știi că îmi fu sete. Nu vezi ce căldură este?

– Mă nenorocitul, scoate banii!

Ioniță se uită în jurul lui dezorientat. Se apropie de masa din curte și se aplecă, încât era cât pe-acți să cadă.

– Erau aci.

– Ce erau aci, mă? Banii? Unde sunt banii?

Se așeză pe scara casei.

– Păi, stai să-ți explic! Plasa...

– Ce plasă, mă?

– Pieile...

– Ce piei? Care piei? Unde vezi tu piei?

– Erau în plasă. Da' unde e plasa?

– Mă, tu îți bați joc de mine?

– N-auzi că era aci? Se uită iar sub masă. La piciorul mesii...

– Veniși tu acasă cu vreo plasă?

– Da, adică, nu știu. Erau în plasă.

– Ce erau în plasă, mă? Să nu zici că beuși banii?

– Eu?!

– Și-atunci ce tot bălmăjești?

– N-o găsați acasă pe tușa Catarița.

– Asta înțelesăi. Și?

– Mă oprii la Relu să mă răcoresc, că mă bătu soarele-n cap.

– Cu trei sute de lei?

– Cum adică, trei sute?

– Păi, nu atâția îți detei azi-dimineață când plecași?

– Ei, parcă eu îi numărai, da' bate-mă, omoară-mă, nu mai sunt.

– Ce nu mai sunt, mă?

– Banii... Pieile...

– Care piei, mă? Ce o tot ții langa cu niște piei?

– Păi, le cumpărai di la Văsăle al lu' Cildă. Un chilipir. Habar nu are el cât valorează.

– Mucosu' ăla, mă?! Avu el piei de vânzare?

– Ei, el?! Erau ale lu' mătușă-sa.

– Și te văzu pe tine afumat bine și ce își zise: „Ia să îl lucrez pe ăsta!”

– Adică, vrei să spui că mă înșelă? Fă, unde sunt pieile?

– Care piei, mă, că veniși acasă cu mâinile goale și pe trei cărări?

– Unde e punga?

– O iei de la cap? Veniși tu acasă cu vreo pungă, că doar te văzui când intrași pe poartă? Mă faci și chioară acuma?

– Cu alte cuvinte, mă lucrară. Lasă că le arăt eu lor!

– Cui le arăți, mă?

– Lui Văsăle, da' și lu'... Nu știu cum îl cheamă, da' dau eu de el.

– Mă om de Dumnezeu, scoate banii!

Ioniță își întoarse buzunarele pe dos.

– Nu vezi, fă, că nu mai am un chior?! Beurăm aldămașu'.

– Ce aldămaș, mă?

– Că făcui afacere.

– Ce afacere, mă trei lulele, trei surcele?

– Cu pieile. Îl păcălii. De unde să știe Văsăle cât face o piele de vițal?

– Da' tu știi, mă terchea-berchea?

– Cum să nu știu?!

– Tu ai văzut cu ce chin am strâns eu banii ăștia? Mi-am rupt de la gură, vorba aia, și îi risipiși dintr-un foc. Doamne, cum de nu îmi pusăși piedică de dimineață? Cum de îi detei banii pe mână, că doar îmi cunoșteam marfa?!

– Cu cine vobești, fă?

- Cu dracu’ de-amiaz’ vorbesc! Cu tine, cu cine altcineva? Hai la Relu!
- Eu? Du-te sângură!
- Adică, tu încurcași ițale și Leana să le descurce?! Bine!
- Nu auzi, fă, că nu mă țân picioarele? zise el și se întinse pe scara de ciment a casei.
- Asta nu rămâne așa. Așteaptă! zise și ieși pe poartă, aruncând în treacăt șorțul peste un buștean de vie.

*

Ileana intră în cârciuma lui Relu și nici una, nici două îl luă la întrebări:

- Unde sunt pieile?
- Care piei, stimată doamnă?
- Și nu mă lua pe mine cu doamnă, stimată și alte alea, că nu am mâncat din aceeași strachină, da?! Scoate-le!
- Ce?
- Pieile.
- Eu?
- Păi, nu la tine se făcu Ioniță pulbere?
- Asta-i bună! Parcă numai el?! Serviți o cafea, o bere?
- Și nu mă lua peste picior! Pieile! Scoate-le!

Liniștindu-se puțin, continuă:

- La care masă stătu Ioniță?
- Nu știu. Nu servesc eu.

Uitându-se cu atenție pe sub mese, găsi în cele din urmă punga buclucașă.

- Mama lor de piei!

Le scoase și văzând comedia, căzu pe un scaun.

- Trei piei de miel cu trei sute? Unde sunt pieile de vițel?
- Ce vițel, doamnă?
- Văsăle, Văsăle, de nu ți-oi rupe oasele, ieși ea furioasă.

*

Intrând pe poarta care era descuiată, Ileana îl găsi pe Vasile în curtea casei.

- Bine, mă Văsăle, mă, ce făcuși? Îți bătuși joc de omu-meu?! Cu omu’ beat te pui tu? Scoate banii!
- Ce bani, tanti?
- Banii pe piei.
- Care piei?
- Mă, tu faci pe prostu’? Piei de miel la preț de piei de vițel?
- Ei, piei de vițel?! Piei de miel. Mă trimisă tanti Ioana cu ele la târg ca să le vând.
- Și târgu’ fu în cârciumă?

– Păi, dacă gășai client, da' eu fusei corect.
 – Îți arde de bășcălie? Astea sunt piei de vițal, mă?
 Scoase pieile din pungă și îi dădu cu ele peste față.
 – Piei de miel, doar vă spusăi.
 – Mai contează?! Îl văzuși pe omu-meu luat în freză și ce-ți zisăși, să-l și razi. Scoate banii și ia-ți pieile!
 – Nu-i mai am.
 – Cum așa?
 – Păi, nu îți spusăi că nu fură pieile mele? Le vândui și îi dusăi mătușii banii.
 – Măi! Măi! Măi! Hai cu mine la ea!
 – Acuma noaptea?
 – Măine. De bună samă, acuma. Tot ajunsăi pân-aici. Vrei să cheltuiască banii și pe urmă să fluier a pagubă?
 – Merg, da' eu știu?!
 – Dacă nu știi, afli!

*

Se înserase de-a binelea când ajunseră la Ioana și o găsiră stând la poartă ca de obicei.
 – Bună sara, tanti Ioană!
 – Bună să-ți fie inima, Ileano! Da' ce vânt te aduce în Ciortești?
 – Vântu' ăsta, aruncă ea jos pieile din pungă. Le cunoști de undeva?
 – Le dusă nepotu-meu la târg.
 – La târg pe dracu'! I le vându în cârciumă lu' omu-meu la preț de piei de vițel. Uită-te și mata! Astea nu-s piei de vițel cum nu mai sunt eu fată mare.
 – Piei de miel, desigur. De unde scosăși piei de vițel?
 – Adică, trei piei de miel la trei sute de lei?
 Vasile dădu să zică ceva, dar nu avu rând.
 – Dacă așa o merge piața?! Nu am de unde să știu. Și apoi nu erau ale mele. Mi le-a dat țăța Rița din Văleni să i le vând, că sunt mai aproape de târg. Văsăle, cu cât le vânduși, maică?
 – Cu prețul din târg, că m-am informat.
 – Doamne! Mama mea de m-ai făcut, mor cu voi cu toți de gât, izbucni Ileana cu fața congestionată. Și banii? Unde sunt banii?
 – Îi detei fomeii când trecu la vale cu vacile.
 – Trei sute? Că omu-meu atâta dete pe ele. Toți banii pe care îi avea la el.
 – Care trei sute, tanti? Nu înțelegeți că îmi dădu cincizeci de lei? Nu știu ce făcu cu restul de bani. E drept că de bucuria afacerii îi cinsti cu băătură pe toți cei aflați în cârciumă.
 – Ei, Ioniță, Ioniță, de nu ți-oi pune pielea-n băț să-ți iasă cinstea pe nas, zise ea mânioasă și o porni val-vârtej spre casă.

La Izmir... cu Steaua

Din ciclul „Povestiri adevărate/ dintre timpuri adunate”

Păi măi năzdrăvanilor, pentru că ați fost cuminți vă mai povestesc o întâmplare de pe la sfârșitul anilor 80. Pe vremea aceea lucram la Direcția de Înzestrare a Ministerului Apărării Naționale din cartierul Drumul Taberei și benevol mă ocupam de procurarea și repartizarea biletelor de intrare la meciurile internaționale ale echipei de fotbal Steaua București, echipa armatei. Biletele le luam de la Clubul Steaua în număr limitat și le împărțeam contra cost colegilor de serviciu doritori să vadă meciurile pe viu pe stadion. Bineînțeles că această activitate suplimentară era ca untul pe pâine pentru mine, făcându-mi cu acest prilej o sumedenie de relații în unitățile centrale, cadrele din minister în marea lor majoritate erau împătimiți ai fotbalului de calitate și iubitori ai Stelei. Dar să vă mai spun ceva, stadionul echipei din Ghencea avea puțin peste 30.000 de locuri iar cererea de bilete la meciurile internaționale depășea de 4-5 ori capacitatea stadionului. Normal că marile performanțe ale echipei militare cât și jocul spectaculos au făcut-o atât de iubită. Amintesc numai câștigarea Cupei campionilor europeni la Sevilla în fața FC Barcelona cu 2-0, a Supercupei Europei la Monaco cu 1-0 în fața lui Dinamo Kiev, finalistă a Cupei intercontinentale la Tokio și nu în ultimul rând zecile de campionate și cupe ale României, cât și nelipsitele participări din ultimii ani la competițiile internaționale chiar până în fazele finale.

Iată-ne așadar în 1989 la returul de la Izmir (Turcia) la o nouă semifinală a Cupei campionilor europeni cu Galatasaray Istanbul. În tur, aproape obișnuitul 4-0 pentru Steaua, alt meci de poveste. Deci, după câteva ore bune de zbor cu trei chartere plecate de pe Otopeni cu vreo două sute de suporteri cu pașaport colectiv, marea majoritate militari, am aterizat la Izmir, al treilea oraș al Turciei ca număr de locuitori, cam dublu cât Bucureștiul situat pe țărmul Mării Egee, loc unde era dislocată și o flotă americană.

Trebuie să vă spun că în acea perioadă plecările din țară erau strict controlate și limitate, așa că eram un favorizat al sortii să ajung într-o țară străină, Turcia fiind considerată capitalistă și mai făcând parte și din NATO, bloc militar oponent Tratatului de la Varșovia din care făcea parte România socialistă la acea dată. Vă mai amintesc că mai fusesem tot ca supporter cu doi ani înainte, în 1987 la Budapesta, capitala Ungariei, la returul Stelei cu MTK Budapesta (0-2), în tur fusese inevitabilul 4-0. Culmea fiind, că doar cu șase luni înainte de Izmir, fiind în concediu de odihnă făcusem cerere prin BTT (Biroul de Turism pentru Tineret) să merg la Sofia la meciul de fotbal Bulgaria-Romania dar vigilentele noastre organe care controlau ieșirile, fiind convinse că cer „azil politic la bulgari” și rămân acolo m-au tăiat de pe lista agenției de turism din piața Amzei din București.

Acum, debarcați pe aeroportul din Izmir încercam să ne obișnuim cu vânzoleala orașului, mai ales că suporterii turci, cunoscuți pentru agresivitatea lor, (stadionul echipei Galata era suspendat pentru diferite incidente) ne-au atacat cu pietre spărgând câteva geamuri de la autocarele Alibabatour care ne-au preluat de la aeroport. Dar poliția turcă imediat și-a făcut cu eficiență datoria (nu treaba cum le place unora de pe la noi să arate cat de cosmopoliți sunt), mă rog, chestie de cultură sau opțiune până la urmă.

Adică i-a împrăștiat rapid iar la meci am fost izolați de fanaticii suporterii turci și n-au mai fost incidente în afara câtorva zeci de pungi cu apă aruncate spre noi care mai mult ne-au distrat decât ne-au udat. Nici acum nu pot să uit mirarea sinceră a unui coleg, ing. Litu care zicea „cum pot fi atât de necivilizați iar eu, privindu-i amuzat costumul elegant stropit bine cu apă îl întreb malițios dacă a fost vreodată la meciurile Stelei de pe stadioanele Rapid, Dinamo, sau Petrolul, meciuri de la care rareori lipseam. Bineînțeles că respectivul, nefiind microbist, nici pe Ghencea nu prea mergea, la „Templul fotbalului”, cum spuneam noi împătimiții, stadionului propriu, darămite să vadă cum era în deplasare pe un stadion ostil.

Dar până să începă meciul am avut la dispoziție câteva ore pentru a vizita Izmirul și pentru mici cumpărături de 5 dolari, atât ni s-a schimbat oficial din țară, dar culmea era că leii noștri socialiști, aveam să aflăm la mii de km de casă, erau valută foarte acolo și astfel, toți banii din buzunar, leii noștri adică, i-am schimbat pe lire turcești, ca să cumpăr pentru acasă din celebrele lor specialități de cafea și dulciuri.

A început meciul, ce nebunie roș galbenă în tribune, atunci am văzut prima dată pe viu celebrele valuri ale fanaticilor și fantasticilor suporterii turci, care după primul gol marcat în poarta Stelei credeau că mai dau încă patru boabe, pentru că la un eventual 5-4 în final, ei s-ar fi calificat mai departe. Dar curând am marcat și noi și am egalat scorul.

Și ca o ironie a sorții portarul turc la o minge ușoară degajează fix în capul lui Pițurcă, vârful adulat și contestat al Stelei, iar arbitrul, după câteva momente de ezitare, sub presiunea gălăgioasă a tribune galben-roșă anulează golul, iar meciul se termina cu un fericit 1 la 1, pentru noi, romanii din tribune, ca și pentru milioanele de romani din țară.

După meci ne regroupăm bucuroși în autocarele Alibabatour și ne întoarcem la aeroportul Izmirului. Acolo mi s-a făcut sete mai ales după uralele de bucurie pentru rezultatul bun obținut pe teren la care și noi, chiar din tribune simțeam că am contribuit, așa era pe atunci, erai trup și suflet lângă echipa iubită și la bine și la rău.

Deci fiind în aeroport mă duc la un chioșc să cer un pahar de apă.

Dar mi-au cerut 1 dolar, iar eu de unde să mai am?, așa că îmi întorc buzunarele pe dos și încep într-o româno-franco-italiană să le demonstrez că nu mai am bani, că le ofer bomboane turcești, din cele abia cumpărate și să laud frumusețea orientală a vânzătoarelor, ceea ce era adevărat iar picolițele râzând ne-au adus apă de la robinet pe gratis la grupul în care eram.

Și totuși s-a întâmplat ceva inedit.

În aeroport erau mai multe culoare, iar noi ca să nu ne rătăcim, așteptam grupați după cum ne recunoșteam între noi ca să fim îndrumați la aeronave.

Dar ce să vezi, de pe un culoar alăturat apar câteva grupulețe de câte doi-trei bărbați relativ tineri în costume de calitate, de culoare închisă cu ochelari tip oglindă ca în filme. De-abia acasă mi s-a confirmat ceea ce bănuiam că erau de la servicii secrete străine, probabil de la CIA și ne făceau prin semne discrete, oferta de a trece pe culoarul lor și de a schimba regimul politic, adică să nu mai luăm avionul de București și să rămânem în Turcia de unde probabil, ulterior ne-ar fi preluat alții.

Ca militar dacă făceai acest gest erai și dezertor iar pedepsele erau foarte aspre.

Și totuși... dar stați să vedeți.

Vin avioanele, ne tirăm spre București iar după alte câteva ore aterizam în negura dimineții pe Otopeni.

După niște formalități vamale rapide de după aterizare iau un autobuz de noapte care mă lasă în Piața Unirii iar apoi prin bunăvoința unui șofer de pe o mașină de salubritate, o stropitoare de fapt și încă vreo cinci stații de autobuz de mers pe jos ajung în Drumul Taberei, nemaiaivând bani de taxi iar mașinile de zi încă nu erau scoase pe traseu.

Ajuns acasă, mă schimb în uniformă militară și pe la 9 ajung la serviciu, stăteam cam la 10 minute de mers pe jos de minister.

Mă prezint la Șeful Direcției Înzestrare cum cereau regulamentele militare „Tovarășe gradul..., sunt... „dar n-am mai apucat să mă prezint regulamentar pentru că acesta îmi spune pe un ton ușurat „Bine ai venit” iar eu îi răspund în stilul personal „bine c-am venit că dacă nu veneam vă dădeau ăștia afară.

A râs în hohote împreună cu locțiitorul său, prezent și el și m-au întrebat ce știu de celălalt coleg din Direcție, ing. Lițu, i-am răspuns că ne-am despărțit la aeroportul Otopeni la sosirea în țară.

Mă gândeam totuși că erau foarte îngrijorați pentru revenirea noastră mai ales că răspundeau de noi cu capul, adică cu funcția, cu serviciul, așa erau vremurile atunci.

Ulterior la o cafea cu nelipsita țigară, la capătul culoarului unde era permis fumatul, am auzit pe șoptite că de la Izmir ne-am întors ceva mai puțini, rămânând în Turcia câțiva participanți la deplasare, de la alte unități centrale cum ar fi un șef de birou de la activități economice, un secretar de partid și un șef de sindicat. Voi mă întrebați de ce nu am rămas și eu?

Păi și acum, dacă as fi în aceeași situație aș proceda la fel și să vă explic de ce. Pe vremea aceea fata mea, adică mama voastră de mai târziu avea numai patru ani iar părinții mei pensionari locuiau chiar în blocul pentru armată de lângă ministerul apărării din Drumul Taberei, tata fiind militar în rezervă. Eu la rândul-mi depusesem un jurământ militar față de țara mea.

Poate un gând năstrușnic pe care l-am avut pe aeroport, recunosc, m-ar fi făcut să intru pe culoar la băieții de la CIA, să-i salut și să le spun că am venit din greșeală și să mă reîntorc la colegi dar gluma asta copilărească nu ar fi fost probabil gustată de mulți în țară și poate aș fi plătit scump.

Dar mie nu-mi pare rău că am revenit acasă pentru că m-am întors la familie, prieteni, colegi și pentru că am mers la meciurile următoare ale echipei de fotbal atât de mult iubite. HAI STEAUA!!!!

Caricaturista

Păi da, a fost o întâmplare comică și politică am putea spune la vremea aceea, iar personajul principal a fost doamna Luiza, dactilografă la Unitatea Militară din A. Vă dați seama că au trecut aproape patruzeci de ani de atunci.

Păi, năzdrăvanii lui bunicu’, povestea se petrecea înainte de evenimentele din 89. Proaspăt absolvent al Academiei Militare, am fost repartizat la unitatea din A. Era un septembrie însorit numai bun de o plajă la Mamaia însă datorită împreună cu ordinul de repartizare m-au trimis cu un accelerat în partea opusă.

Cu zâmbetul pe buze, a doua zi la ora 9 dimineața, echipat în ținuta de vară proaspăt

călcată, cu cizme lustruite bec, centura cu diagonală și mănuși maro pe care le țineam strânse în mâna stângă să nu le pierd, mă prezint la șeful de secție V. B. În fapt, el mă știa de vreo șase ani de la alte unități și după felicitările pentru repartitie, bucuros fiind că a reușit să mă aducă în colectivul lui, spunându-mi toate acestea pe îndelete la o cafea, mă conduce prin birouri ca să-mi cunosc viitorii colegi și colege. Pe majoritatea îi cunoșteam, eu lucrând anterior cum v-am spus în unități subordonate.

După convenționalele și protocolarele saluturi de bine ai venit la noi, ce mai faci, ai mai scris ceva, mai joci tenis de masă etc din partea lor, îmi iau biroul în primire, o măsuță și un scaun puse în spatele unei uși care dacă rămânea deschisă vara ca să iasă zăpușeala nu te mai zăreai cu nimeni, eram ca la v-ați ascunselea. Dar cum activitățile mele profesionale erau mai mult de teren, chiar mi-era indiferent.

Dar ne depărtăm de la poveste. După dulcețagiile obișnuite față de un nou coleg, șeful plecase, fiind chemat la nr.1 (comandant), mă așez la birou și observ ca se lasă o tăcere prelungită.

Degeaba încercam să deschid vreo discuție, toți tăceau mălc cu ochii ba în calculatoare, caiete, foi, fiecare își făcea de lucru cu ce avea în față de se auzea scârțâind penița stiloului pe hârtii. Și muțenia asta a continuat vreo două zile, nu eram atât de curios cât mai mult intrigat pentru că mă gândeam că ar fi apărut la cunoștința lor ceva nasol despre mine iar eu să nu am habar.

Dar misterul s-a deslușit repede, a doua zi mă cheamă șeful la el în birou și mă întreabă: măi, tu o știi pe Luiza? Da, o știu, e dactilografa șefă dar n-am văzut-o, o fi în concediu zic. Pai nici n-o s-o mai vezi pe aici, a fost mutată într-o altă unitate; foarte bine, mă bag și eu în seama cu aprecierea, dacă e mai aproape de casă și mai convenabil pentru ea, bravo ei ca i-a reușit; da băi, zice șeful, ia să auzi tu acum cum i-a reușit, îi făcea barbă și mustăți lui Tovarășu'; pe afișele din holul mare; apropo, ca să se intre în secție se trecea printr-un hol spațios ca o sală de bal, cu tot felul de machete de tehnică militară precum și nelipsitele afișe ale comandantului suprem. Cum, îi făcea barbă și mustăți, întreb aiurea? Da măi, ce te hlizești? Pai, mă gândeam și eu cum arătau portretele alea dar abia acum îmi pică fisa cu muțenia colegilor din birou. Lasă-i și înțelege-i, spuse șeful, sunt și ei supărați că au tot fost întrebați ba de unii, ba de alții, chiar si eu, dacă știam de talentul ei pictoresc, mai ales că biroul dactilografelor e vis a vis de biroul vostru, bineînțeles că nu știa nimeni nimic și n-a trecut nici o lună de când s-a întâmplat, acum sunt și ei mai rezervați, până acuma erai numai musafir, acum ești și noul lor coleg. Mi-am dat seama că picasem ca musca-n lapte după evenimentul ce avusese loc cu o lună în urmă.

Mult mai târziu, la un pahar de vorbă, câte unii ne mai aduceam aminte amuzați despre insolita și haioasă întâmplare care a zguduit puțin chiar dacă era comică, un sistem ce părea de neatins.

Personajul principal în cauză, dactilografa șefă, cam la 40 de ani, fără obligații, necăsătorită, era o femeie liberă putând fi și amanta și prietena oricui, sau putea face orice voia mintea ei. Nu poza în femeia fatală, avea cam 1,65 m, brunetă, puțin slăbuță și plăcută dar autoritară în același timp. Iar în vara cu pricina, o fi bătut soarele prea tare în geamul dnei Luiza aducându-i probabil aminte ce bună era la desen prin clasele primare așa că, dimineața la venire sau la plecare mai pe seară, oricum, când nu era nimeni de față îl împodobeau pe Tovarășu' cu mustăți și barbă. În zona respectivă lucrau permanent vreo 20 de persoane dar se mai perindau alte 30-50 iar toți aceștia treceau zilnic prin holul respectiv unde mângăliturile cu carioca necesitau înlocuirea imediată a afișelor compromise, de regulă câte 3-5 odată.

Asta o dată, de două, de nouă... de douăzeci și două de ori și de cum erau sesizate, responsabilii cu propaganda de partid le schimbau repede, considerând inițial o glumă proastă a vreunui cadru nemulțumit de ceva, mare caz nu se voia face pentru că situația fiind hilară, conducerea unității cădea de fraieră și de bășcălie. Așa că le înlocuiau, cercetau, puneau întrebări, observau și cam atât, neaflând nimic concret până ce n-au mai avut afișe și au solicitat la județeană PCR, cum era obiceiul pe acea vreme, un număr suplimentar de afișe cu portretul Tovarășului.

Bineînțeles că au fost întrebați ce s-a întâmplat de nu le mai aveau deoarece erau repartizate un număr de bucăți pe semnătură iar ei le consumaseră, primind și întrebarea provocatoare dacă le-au dus cumva acasă de le terminaseră. Inițial mai spuneau că s-au deteriorat din greșeală, mutări de mobilier, infiltrări de apă în pereți, justificări una mai puerila ca cealaltă etc.

Când nu au mai primit afișele de la Centru pe asemenea motive, au luat situația în serios și au instalat niște mini-camere de luat vederi în holul cu pricina și au immortalizat-o în alb-negru pe tanti Luiza când își etala talentul demn de un Salvador Dali neaș românesc.

Păi ce, s-a terminat? S-o credeți voi, că de abia acum vine circul. O cheamă și la personal și la partid și îi pun în vedere că va fi dată afară din serviciu, am uitat să vă spun mai copii că respectiva era salariat civil iar dreptul muncii la civili față de militari era și atunci ca și acum ceva mai permisiv.

Aceia îi spuneau să plece singură în altă parte că nu-i creează probleme cu vreo eventuală situație contravențională sau penală dar d-na Luiza le răspundea ca ea nu pleacă de bunăvoie și că îi dă în judecată pentru abuz, că nu a încălcat nicio lege, nu a scris nimic urât sau denigrator nici despre partid, nici despre conducător, nici despre țară, așa că ea nu pleacă decât prin judecată, *că ce a făcut e caricatură, care nu este interzisă iar mustățile și barba nu sunt nepermise prin lege, deci ce nu e interzis este permis*. I-a lăsat mască, fără grai pe toți dintr-o comisie de disciplină care în final s-a autodesființat din cauza ridicolului situației.

Măi năzdrăvanilor, văd că nu ați adormit. Păi i-a făcut praf, ea singură contra activiștilor de la partid și de la personal, ea nefiind nici măcar membru per si nu prea aveau ce-i face după lege nici măcar pe linie de partid. Si mai era ceva, zicea gura târgului că se cunoștea bine cu ceva șefi mari din unitate, după cum am spus, ea fiind o femeie liberă iar acuzată de prostie în nici un caz nu putea fi.

Situația era și complicată și de răs în același timp. Ea venea zilnic la muncă dar nu la vechiul loc ci era condusă undeva într-un birou gol unde cu șefii de la cadre și de la partid își negocia viitorul punând condiții, s-a ținut tare pe poziția ei spunând că pleacă numai prin transfer, numai în aceeași localitate și numai dacă are salariu mai mare.

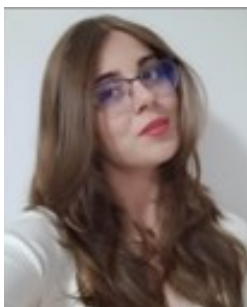
După vreo săptămână, timp în care i-au creat postul și cu acordul ei au transferat-o în economie tot în A, ce-i aia în economie? adică în unitate economică productivă care producea bunuri materiale, acum sunt desființate d-aia nu știți, unde la același salariu, mai încasa câte o primă lunară și una trimestrială, salariul fiind chiar aproape dublat până la urmă de primele respective.

Păi ce n-ați înțeles? Că la serviciu a făcut niște caricaturi pe șestache șefului statului și că a fost pedepsită, adică mutată disciplinar, în aceeași localitate cu un salariu de două ori mai mare?

Hai la culcare, că am vorbit cam multe! Ziceți că n-ați înțeles nimic din toate astea?

Nici eu!...

Ioana Catrinel Popescu

Doar noi... și restul lumii

Personaje:

Victoria (Vicki) – avocat de succes, pune cariera pe primul loc. E cea mai mare din grup, fiind și cea mai sarcastică, cea mai independentă. Nu refuză bârfa ocazională.

Emma – mama casnică a grupului, cea care se gândește cel mai mult la ceilalți. Este o persoană cu suflet mare, are răbdare și ascultă ce au ceilalți de spus.

Lena – o tânără artistă, e ambițioasă și creativă, oarecum copilăroasă.

Evelyn (Liv) – colega de muncă a lui Vicki. Pasiunea pentru lectură și spiritul liber o caracterizează.

Petru – partenerul Lenei și colegul lui Vicki și al lui Liv. Un om bun, răbdător cu o viziune modernă, având totuși prejudecățile sale.

Denis – soțul Emmei și fratele lui Liv. Implicarea sa afectivă nu e prea mare.

Dragomirescu – critic de artă foarte important. Pretențios, cu o doză de îngâmfare, nu prea prietenos sau amabil.

Stanciu – avocat, șeful lui Vicki, Liv și Petru.

SCENA I

(Vicki, Lena, Emma și Liv)

(Totul are loc acasă la Emma. Sufrageria sa este ca o oază de liniște pentru toate patru, întâlnindu-se acolo des și bucurându-se fiecare de prezența celorlalte. Acolo discută fără probleme orice le trece prin minte. Sunt prietene de mult timp. Toate sunt așezate în jurul unei măsuțe. Vicki stă confortabil pe canapea rezolvând un rebus, iar lângă ea stă Liv, care îi este și colegă de muncă. Ea citește. Lena se află pe un scaun undeva aproape de ele și schițează ceva pe o pânză nu prea mare, iar Emma se află pe un scaun de cealaltă parte a canapelei cu o cană în mână în care tot amestecă. Pe masa se află câte o ceașcă/cană pt celalte trei, dar și ascuțitoarea Lenei, așezată în dreptul lui Liv).

LENA: La naiba! Liv, dă-mi te rog ascuțitoarea aia, iar s-a rupt vârful! (și arată creionul)

(Liv se supune, fără să-și ia ochii din carte, dar nu nimerește ascuțitoarea din prima)

LIV: Uite!

LENA: Mersi! (și după ce ascute creionul pune ascuțitoarea pe masă)

VICKI: Hei, știți ce ar trebui să facem? Să vedem un film!

EMMA: Sigur, la care te-ai gândit?

VICKI: Știți care? Ăla care a câștigat un Oscar în 1995.

EMMA (stă puțin pe gânduri): Apollo 13?

VICKI (repetând numele pe litere): Nu. E ăla în care a jucat Tom Hanks.

LIV: Forrest Gump!

VICKI (repetându-și gestul de mai devreme): Da! Ăla! Forrest Gump! (veselă că a completat) Ce film bun!

EMMA: Și când vrei să-l vedem?

VICKI (distrasă): Ce?

EMMA: Spuneai că vrei să vedem filmul. Când?

VICKI: Of, scuze! N-o să pot. Sunt ocupată.

(Emma surâde și dă dezaprobat din cap în semn de amuzament. Între timp, mina de la creionul Lenei se rupe iar)

LENA: Liv, mai dă-mi o dată ascuțitoarea, te rog!

LIV (dându-i ascuțitoarea agasată): De ce nu o ții lângă tine?

LENA: Pentru că nu am loc de ea aici. E nevoie de spațiu pentru creativitate și eu am o groază. Creativitate, nu spațiu.

EMMA: Dar chiar, ce tot schițezi acolo?

LENA (bucuroasă): E ultima piesă pentru expoziție. Dacă o să fie pe placul criticului ăluia, s-ar putea să apar în presă în curând.

VICKI: Am fost și eu în situația asta. Nu ți-o doresc.

EMMA: Nu cred că Lena se referea la același tip de apariție în presă, Vicki.

LENA: Mersi, Emma! Ideea e că s-ar putea să-mi modifice mult cariera și sunt atât de entuziasmată!

LIV: Și-apoi, dacă merge totul bine...

EMMA: (întrerupând-o) Și o să meargă!

LIV: Ce urmează?

LENA: Păi, pentru început, tablourile ar putea fi vândute către mari cumpărători, sau ar putea fi expuse în marile muzee. Ideea e că mă pot pricopsi cu câțiva clienți.

LIV: Și nu orice fel de clienți. Din ăia cu portofele grele, nu?

VICKI: Liv, nu fi absurd! Nu sunt clienți cu portofele grele. Sunt clienți cu conturi grele (fetele își dau ochii peste cap știind că urmează un discurs „a la Vicki”) Ciuliți bine urechile, fetelor, niciun bărbat bogat care se respect, nu umblă cu bani gheață. Valuta lor constă în plastic, nu hârtie.

EMMA: Cred că asta e faza. Nu există bărbat bogat care să nu se respecte.

LIV: Corecție: nu există bărbat care să nu se respecte.

VICKI (soarbe din cafea): Bravo, Liv! Te-am instruit bine. (și bat pumnul)

LENA: Și problema nu e că au propria stimă de sine, toți avem. Cică unii au atâta mândrie că dau pe afară. Și întrebarea e: de unde toată mândria unora din ei?

EMMA: Cred că instaurarea standardelor ăstora la care încercăm să ne ridicăm le oferă ceva satisfacție. Dar suntem vinovate, să știți!

LENA: Ce?

VICKI: Asta e absurd!

EMMA: Ba, nu! Pentru că nu ne sprijinim reciproc. Mai degrabă devenim adepții acestora și continuăm să ne atacăm una pe cealaltă. Și cred că ne judecăm pentru că într-un fel suntem conștiente că nu putem îndeplini toate capriciile societății. Nu pentru că nu avem voință, ci pentru că e practic imposibil.

VICKI: Și de aici pornește totul...

EMMA: Oricum... scuze, Lena! Vorbeam despre tine înainte. Ne-am abătut de la subiect iar. Dar suntem mândre tine. O să fie superb totul, ai să vezi!

LIV: Exact, și dacă n-o să fie, va fi un bar acolo. Și noi lângă tine.

VICKI: Cea mai bună combinație.

LENA(amuzându-se): Mulțumesc mult, fete! Parcă mă mai calmează idea că o să fiți acolo!

VICKI: Și nu doar noi, o să fie și Petru acolo!

LENA: Da, să nu-i spunei asta, dar mă liniștește mai mult că o să fiți voi acolo.

LIV: Că tot veni vorba. Mai știți când vă povesteam despre tipul ăla de la muncă? Țăla care îmi plăcea?

EMMA: Da, de ce?

LIV: Păi...

VICKI: (știind deja ce urmează) Nu, nu, nu! Haide, Liv, credeam că ai depășit faza.

LIV: Nu mai fi atât de critică. Relația noastră are sușurile și coborâșurile ei. Și în plus, e foarte inteligent!

VICKI: Sorinel? Da, sună ca un adevărat savant.

EMMA: Vicki, nu e ok să vorbești așa. Poate că e chiar potrivit pentru Liv.

LIV: Exact, plus că mi-a dat un semn.

LENA: Ce semn?

LIV: Păi, azi la prânz, eu îmi făceam o cafea, iar el intră și mă salută. Dar nu ca oricând altcândva. Azi s-a uitat la mine cu 1,07 secunde mai mult.

EMMA: Serios?

LIV: (încântată) Da, și apoi a început să plouă și el îmi spune „Ce vreme urâtă”. Și eu zic „Așa e”. Doamne, asta a fost cea mai intensă conversație de-a noastră!

LENA: Ce drăguț!

(În tot timpul ăsta, Emma și Lena ascultă cu entuziasm povestea lui Liv, iar Vicki e cât se poate de plictisită și agasată)

LIV: Oricum, odată i-am dat numărul meu. Dar, nu știu de ce, nu m-a sunat...

EMMA: Nu fi dezamăgită, probabil că e timid.

LENA: Exact, poate că e intimidat că ești un avocat de succes și nu știe cum să-ți vorbească.

LIV: Da, sau poate nu și-a plătit factura la telefon.

VICKI: (dând cărțile pe față) Sau poate că nu e interesat! Liv, trezește-te! Ați schimbat la propriu două cuvinte. Are numărul tău de telefon, doar pentru că a fost în interes de serviciu. Aduce cafele și printează documente atunci când dă pe la muncă, și a ieșit cu jumăte din fetele de la muncă, dar ghici ce? Fetele alea sunt subalternele colegilor tăi. Trebuie să renunți la asta dacă te forțează să te cobori la alt nivel. Uită-te la mine, mi-am propus să slăbesc. Dar asta însemna să renunț la pâine, așa că am renunțat la propunere. Înțelege că nu ești de nasul lui!

LIV: Da, dar aș putea să-l cizelez.

VICKI: Nu poți să cizelezi un papagal. Crede-mă, am încercat asta de atâtea ori a viața mea și m-am ales cu un pumn în față de fiecare dată. Nu literalmente. Oricum, din ce am auzit, e o idilă între Sorinel și Viviana.

LIV: Care Viviana?

VICKI: Aia, soră cu Amalia... (Liv e nedumerită) Amalia, nevasta lui Gică de la contabilitate. (Liv tot nu înțelege) Cumnatul lui șefu'...

EMMA: E birou de avocatură sau afacere de familie?

VICKI: Depinde câți bani ai.
 LIV: Sorinel e cu lighioana aia de Viviana?! Credeam că au dat-o afară.
 VICKI: Nu, că s-a ocupat „tati” de ea. L-au dat afară, în schimb pe șeful direct al Vivianei
 LIV: Ce fraier...
 VICKI: Ți-a trecut acum?
 LIV: Decât să risc să mă îmbolnăvesc de ciumă de la ei, mai bine renuț la Sorinel!
 VICKI: Bravo! Așa te-am învățat.
 LENA: Doamne, ce drame aveți la locul de muncă.
 EMMA: Serios. Dacă mă lăsați să vin cu voi n-am de ce să mă mai uit la telenovele turcești.
 (Și încep să râdă toate. Cortina se trage, decorul rămâne același. Rămâne doar Emma pe scenă, și începe să strângă ce a rămas pe masă. Apare și Denis, abia venit de la muncă)

SCENA II (Emma și Denis)

EMMA: (exclamând ușor de veselie) Bine ai venit! Cum a fost ziua ta?
 DENIS: (îmbrățișând-o mai mult din obligație) Lungă și obositoare, ca de obicei. E a nu știu câta oară când reluăm același proiect de la capăt.
 EMMA: Serios, iarăși? Credeam că mergea bine.
 DENIS: Mda, numai dacă bine înseamnă a oscila între redesign și faliment. (respiră adânc) Ziua ta cum a fost?
 EMMA: Păi, la doar puțin timp după ce am lăsat-o pe Beatrice la grădiniță, m-a sunat educatoarea să-mi zică să mă întorc să o iau pentru că nu se simțea deloc bine.
 DENIS: O, Doamne!
 EMMA: Da, apoi când am ajuns acasă a adormit. Apoi am reușit să termin câteva proiecte. Când le termin pe toate, o să le pun cap la cap și apoi o să le prezint unei companii și, cine știe, poate o să le placă ideile mele și mă angajează.
 DENIS: Și după ce ai terminat de lucru (ridicând ascuțitoarea Lenei), seara fetelor?
 EMMA: Da, mă ajută să mă deconectez de la tot și toate.
 DENIS: (oftează) Mda, trebuie să fie bine să ai atâta timp să te deconectezi. Nici nu-mi aduc aminte ultima data când am luat o pauză de la rutina asta nenorocită, o zi liberă...
 EMMA: Să știi că n-a fost tocmai timp liber. Am și lucrat azi. Destul de mult chiar.
 DENIS: Da, dar tot acasă ai stat. Jumătate din timp ai stat iar cu prietenele tale...
 EMMA: (surprinsă) Știu clar că munca de acasă nu se compară cu munca la birou, dar nu-i, ca și cum am stat degeaba toată ziua. M-am trezit devreme ca să fac puțină ordine, casa era cu susul în jos. Apoi am făcut micul dejun pentru tine și mai târziu pentru Bea. V-am pregătit amândurora hainele, iar după ce am luat-o pe Bea de la grădiniță am sunat doctori peste doctori că nicunul nu răspundea. Îi era atât de rău încât nici nu știu cum am convins-o să doarmă. Apoi am început să lucrez până s-a trezit, i-am făcut de mâncare, am făcut, iar curat în casă, pentru că nu am avut timp să termin dimineață, am pus-o pe Bea iar la somn, după ce m-am luptat cu ea să ia niște medicamente, și mi-am permis să-mi invit prietenele cele mai apropiate pentru nici măcar 2 ore ca să mă îmi pot acorda mie însămi puțin timp. Și tu acum îmi reproșezi că am stat degeaba...
 DENIS: Scuze, n-am știut că ai avut o zi atât de plină!

EMMA: Normal că nu, niciodată nu suni să vezi ce facem!
DENIS: Te rog, nu începe iar discuția asta, sunt...
EMMA: ...obosit, da? Și eu!
DENIS: Uite, nu-i ca și cum ai de a face cu politică birocratică și termene limită zilnic.
EMMA: Denis, am și eu termenele mele limită. Doar că nu sunt la fel ca ale tale. Iar treburile casnice, a vă purta grija amândurora mereu, fiindcă vreau să vă știu bine, munca pe care o fac și căutarea de joburi, lipsa ta constantă, toate se adună.
DENIS: Mda, și nicodată nu ducem discuția asta la un bun sfârșit.
EMMA: La un moment dat va trebui
DENIS: Știu, dar... nu azi! (se așterne liniște) Merg să văd ce face Beatrice. (și iese din scenă. Emma rămâne singură și se uită în jur)
EMMA: (tristă) Da, sigur. Du-te!
(Cortina se trage)

SCENA III (Vicki, Petru și Liv)

(Decorul este simplu. O masa cu o cafetieră pe ea. Petru stă rezemat fără grijă de masă în timp ce Liv merge în stînga și-n dreapta neliniștită, fiindcă o așteaptă pe Vicki, ea fiind într-o ședință. Petru își amestecă în cafea liniștit, privind-o ocazional pe Liv cum se frământă)

LIV: Poftim! E nouă și un sfert, e încă în ședință. Jur, parcă nu se mai termină odată!

PETRU: Nu-ți mai face atâtea griji, Liv! Dintre noi trei, Vicki lucrează la firma asta de cel mai mult timp, e un avocat de succes, ce să mai? Ea ne-a adus pe amândoi la firmă și mai mult decât atât, a construit cazul pe care i-l prezintă lui șefu'.

LIV: Nu pentru Vicki îmi fac griji. Ea mereu are totul sub control. Pentru mine îmi fac. După ședința ei, la scurt timp urmează a mea. Am nevoie de Vicki să mă instruiască puțin până atunci.

PETRU: Nu fii ridicolă! Ai mai trecut prin ședințe din astea de mai multe ori decât îți aduci aminte, o să fie bine.

LIV: Bine, mai e și altceva... Mă dă peste cap complet.

PETRU: (îngrijorat) Ce?

LIV: Guma mea de mestecat a rămas la ea.

(Petru își dă o palmă peste frunte)

LIV: Nu, serios acum, chiar mă preocupă ceva. Doar că nu are legătură cu asta. E frate-miu. În ultima vreme e din ce în ce mai obosit, mai deprimat. Aș vrea să-l ajut dar nici nu știu cum.

PETRU: Serios? Denis? Adică, nu pot să zic că n-am observat o diferență când am vorbit cu el ultima data, dar nu mi s-a părut așa grav. M-am gândit că e așa extenuat de la muncă. L-am întrebat dacă se simte rău dar mi-a spus că a avut o mica problemă personală și mi-a zis să nu-mi fac griji. Dar nu înțeleg de ce nu a vrut să-mi spună tocmai mie, cel mai bun prieten al lui, din moment ce e doar o mica problemă.

LIV: Mda, sună ca ceva ce ar spune. Presupun că e un mod de autoapărare.

PETRU: Mai degrabă autoizolare.

LIV: Dar, nu-l asculta! Are nevoie de ajutor. Trebuie să petreacă timp alături de mai puține...

PETRU: ...fete

LIV: Da. Plus că tu ești cel mai bun prieten al lui așa că invită-l undeva.

PETRU: Hei, eu m-am apucat de un hobby nou, poate vrea să vină cu mine.

LIV: Da, un hobby! Super! Și ce faceți? Fotbal, sau karting sau...

PETRU: Yoga.

LIV: (surprinsă) Yoga?

PETRU: (cât se poate de liniștit) Dap

LIV: (încercând să-și găsească cuvintele) Nu că n-ar fi bine, dar nu e cam... feminin?

PETRU: Fugi de-aici! Nu ne spuneți voi, femeile, mereu să ne extindem orizonturile, să nu mai fim atât de sceptici?

LIV: Ba da, doar că nu ne așteptăm să ne și ascultați.

PETRU: Află că eu ascult!

LIV: (de parcă nici nu a ascultat) Te-a pus Lena să încerci?

PETRU: (puțin rușinat) Dap... dar fără mine Lena nu voia să meargă. Un timp am mers cu ea, dar în ultima vreme a fost foarte ocupată cu galeria așa că am fost mai mult singur recent. E cam jenant. Și vreau ca Denis să aibă aceeași soartă.

LIV: Dacă nu-ți place, de ce nu te lași?

PETRU: Pentru că m-a tot bătut Lena la cap și mi-a spus că la un moment dat o să înceapă să-mi placă să merg.

LIV: Și acum îți place?

PETRU: Nu!

LIV: Mi te și închipui... (și începe să râdă)

PETRU: Haide Liv, nu mai râde! E un sport foarte serios! (Și Liv începe să râdă mai tare). Vrei să facem asta sau nu?

LIV: (încercând din greu să se abțină din râs) Normal. N-aș vrea să fii iar singurul tip la un curs de yoga (și începe să râdă iar)

PETRU: O, haide! (și dă să plece, dar Liv îl trage de mână)

LIV: Gata, m-am potolit, m-am potolit! (și o pufnește iar râsul, dar se abține, iar Petru ridică degetul arătător spre ea când o vede că râde iar. Liv ridică mâinile în semn de predare). Când te mai duci?

PETRU: Marțea viitoare.

LIV: Super! Deci s-a aranjat! Doamne, sper să îl ajute.

PETRU: Întâi speră că o să accepte!

LIV: Mda... Dar oricum, mersi mult, Petru! Chiar îmi fac griji pentru el.

PETRU: Stai liniștită! E Denis, trece el peste. Și eu sunt aici să mă asigur de asta. Dar până începe „distracția”, mai am ceva treabă. Te superi dacă o aștepti pe Vicki singură?

LIV: Nu, nu. Stai liniștit! M-ai ajutat suficient oricum. Hai, du-te!

PETRU: Pa!

LIV: Pa!

(Între timp, Liv își face și ea o cafea. Cât stă și bea liniștită, Vicki iese nervoasă din sala de conferințe)

LIV (exclamând surprinsă): Ok, ziua ta clar nu a mers bine. Bagă! (și îi întinde și ei o cafea)

VICKI: Nici nu vrei să știi! Eram în ședință, totul bine și frumos, vorbeam despre cazul Mateescu – Tudorache și deodată, babalăcul ăla de Stanciu îmi spune că pentru cazul ăsta vor avea nevoie de cineva mai „experimentat”. La naiba cu faptul că lucrez aici de 10 ani. În timpul ăsta am câștigat 73 de cazuri și ăsta ar fi fost al 74-lea, m-am asigurat

de asta. Practic, eu am l-am alcătuit de la zero!

LIV: Ce naiba mai vrea să zică prin „experimentat”?

VICKI: Sunt destul de sigură că e un nume de cod pentru un alt pocit din gloata lor. Jur, toți au peste 60 de ani, dacă eram în locul lor, acum aș fi stat în pat cu o carte și un vin.

LIV: Și tu ce i-ai spus?

VICKI: I-am zis că a fost sarcina mea să mă ocup de caz, ceea ce am și făcut. Și că vreau să-mi fie recunoscută reușita asta. Apoi el a spus că tocmai de aceea vor păstra tactica folosită de mine și vor aprecia munca mea.

LIV: Văreală!

VICKI: Știu, dar nu puteam să zic asta.

LIV: Și apoi ce i-ai mai zis?

VICKI: Mai nimic.

LIV: (surprinsă) Mai nimic? Și cum te aștepti să rezolvi ceva?

VICKI: Crede-mă, i-aș fi făcut o caracterizare de personaj imediat. Dar atunci a intrat tâmpitul ăla de Sorescu.

LIV: Cine?

VICKI: Secretarul lui Stanciu. Noi îi spunem „aspiratorul”. Stă mereu pe lângă Stanciu și îl lingusește. În fine, după ce a intrat i-a spus că mai târziu vine nu mai știu care client. Mi-am dat seama că era vorba de unul bogat că dintr-o dată s-au albit toți la față și pe mine m-au dat afară repede. Intră în pregătiri.

LIV: Doamne, nu pot să cred...

(Se lasă liniștea pentru un moment)

LIV: Dar ce-i cel mai rău e că nu-i prima dată când fac ceva de genul ăsta. Când ajung în funcții ca astea au impresia că li se cuvine totul. Puțini mai sunt integrii. Alea da, flori rare!

VICKI: Asta nu-i o scuză.

LIV: Vicki, oi fi eu mai tânără decât tine dar am trăit suficient de mult ca să știu că noi ne aflăm într-o lume în care trebuie să muncim de două ori mai mult decât ei, ca să dovedim că suntem capabile. Dacă o femeie e un șef dur, este o scorpie, o femeie obsedată de job-ul ei. Dar dacă un bărbat se comportă așa, lumea îl laudă pentru că e inovativ și își conduce angajații cu o mână de fier. Atitudinile sunt și probabil că vor fi mereu diferite. Nu putem lupta pentru toate femeile în situația noastră. Dar putem lupta pentru noi înșine. Dacă toată lumea ar face asta, am trăi într-o lume mult mai bună, să știi!

VICKI: Ai dreptate... Te știu de când abia ai ajuns la firma asta. Erai pe cont propriu în infernul ăsta, dar totuși nu te lăsaai intimidată. M-ai impresionat mai tare decât orice alt angajat, dar să nu spui asta nimănui. Eu eram deja de 6 ani în firmă și mi-a luat tot timpul ăla să îmi construiesc încrederea în sine. Într-o zi s-ar putea să mă întreci din toate punctele de vedere. Mai puțin la strălucire, desigur!

LIV: Credeam că m-ai luat sub aripa ta pentru că voiai să mă înveți să mă descurc.

VICKI: (cu amuzament în glas) Nu-mi place s-o recunosc, dar de fapt am făcut asta fiindcă voiam să învăț eu de la tine. (Și încep amândouă să râdă) Dar serios acum, m-am săturat de toate prostiile lor. Sunt un avocat, ce naiba? ăsta e cazul construit de mine. Îmi știu bine drepturile atât ca angajat cât și ca om. (Se ridică)

LIV: Ce faci?

VICKI: O denunțare, Liv. Îmi iau cazul înapoi! (și iese din scenă)

LIV: (către ea însăși) Hai, hai că vin! Cine știe ce e în stare să facă... (și iese din scenă)

Va urma

Poezie

Liliana
Badea Cârstea

Să vezi în spatele perdelei de copaci

Să vezi în spatele perdelei de copaci
De la marginea drumului...
Să vezi în spatele copacilor grabiți,
Prin perdeaua fumului,

Pădurea veche, cu poieni luminoase,
Cu liniștea grea, înțeleaptă, adâncă,
Ascunsă de ramurile unduioase
Să vezi, s-o înțelegi și să o asculți... încă...

Nu te opri la margine de pădure
De vrei să-i cunoști adâncimea,
S-o asculți fremătând, murmurând,
Dezvăluindu-și povestea, menirea!

Ea spune multe, de departe, din veac,
Iar noi nu auzim, cu gândul sărac
Din cauza zgomotelor străzii deșarte,
A lăstărișului din margine de drum... în noapte.

Să vezi în spatele perdelei de copaci,
A lăstărișului din margine de drum,
Să înțelegi adevărul fără hotar
În noapte, prin fum...

Ușor foșnind... departe...

La plecarea Poetului

S-a stins o flacăra-ntre noi
Și a rămas durere-adâncă.
S-a dus și a luat cu el
O tinerețe-n vâlvătăi,
Un cânt, o stâncă.
A ars cu vuiet și torent
De viață, faptă și voință,
A adunat în jurul său
Ce nu se crede de puțină
A mai vorbi, gândi și cere.
A strâns și răspândit
Putere.

Au plâns părinți,
Au plâns copii,
Au plâns cei duși și cei veniți,
Am plâns cu toții fără glas,
Cu gând, suflet,
Lacrimi fierbinți...

E ploaie rece

E ploaie rece azi afară,
E rece sufletul și gol,
Se bate creanga în fereastră
Și gându-i rece, plin de nor.

Ziduri de lumină

Ziduri de lumină se sparg în noi,
Nu este nici soare, nu sunt nici ploi,
E furtună pe mare și vifor în munți,
Strigoi de-ntuneric sunt printre noi, mulți.

Avem nevoie de pace în suflet.
Ne strigă bunii din noi, fără sunet.
Ne-arată trecutul în viitor:
Nu-i cer senin, nu este nici nor!

Îngheață suflul în zarea de ger,
Se strânge mai tare în chingi de oțel,
Ne cheamă în munte neaua din creste.
Începem din nou, o altă poveste.

Începem oare, aceeași poveste?...

Umbre – Visul pădurii de cristal

Trunchiuri de umbre aleargă în ceață.
Umbre de trunchiuri se învârtesc...
Amețitoare horă de umbre!

Se sparge ramul de gheață
În mii de cioburi. Se pierde în ceață
Copacul de umbră.
Dantela de gheață de ram desfrunzit
Dispare în norul de ceață ivit
Și-n marea de umbre...
Mă uit către tine, prin ceața de fum
Și văd doar o umbră care dispare în drum.
Mă-ntorc către soarele, palid acum,
E rece, e iarnă și totul e scrum.
Privesc din nou către drumul din față
Și-ncet, cărarea dispare în ceață.

Kir Papas

Antiparodii

Antiparodie după **Trenul indezirabil**
de **Adrian Păunescu**

Eu sunt locomotiva ce,-n cazane,
Fierbe la presiune mii de versuri:
Din îngeri împlețiți cu lighioane,
Din litere pulsând prin universuri.

Trec repede, precum acceleratul,
Și-n gări păienjenite nu opresc;
Scot fum pe nări și-mi fluier impieगतul,
Pe șine mi-a fost dat să viețuiesc.

Când simt pe ceafă a tristeței spadă,
Dintre coperti mă-ncarc cu carburant –
Și-s *tren rapid*, ce de la cap la coadă
E tot numai vagon restaurant.

Mai sunt și gări în care fac popasuri
(Și gări prin care trec ca un *expres*)
Lăsând pe lungi peroane bun-rămasuri,
Furând în buza lunii câte-un *dress*.

Mă urmăresc acarii cu drezina,
Să vadă dacă vinerea postesc:
Lor li se gată repede *benzina*,
Iar mie,-n față, șinele-mi sclipesc.

Cu personalul umblă detractorii,
Eu, *intercity*,-n trombă, spații ard.
Dintr-un marfar azvârlă colportorii
Cu piei de cloșcă în spinări de bard.

O, câți au vrut să-mi schimbe sec macazul! –
Atâția târători cu gură spartă
Ce n-au simțit fiorul și extazul
Tendinței către artă pentru artă...

Antiparodie după **Antiprimăvara**
de **Adrian Păunescu**

Ce dacă vine-n valuri primăvara?
În noi e iarnă aspră și e frig...
Poeți nebuni, nu zdrăngăniți chitara
Când sufletul mi-e găuri de covrig!

Mai dați-o-n anotimp, de primăvară! –
În patul reluării, bicefal,
S-a pripășit răceala mortuară
Și gheara iernii răcăie brutal.

Cad dușuri de-nghețată promoroacă
Între spinări întoarse iar și iară...
Ne dărdăie iubirea în cojoacă:
Mai dați-o-n anotimp, de primăvară!

Ce vifor ne abate peste gânduri!
Ce arctic șiș prin răsuflări ne trece
Când crabii-nsingurării stau pe prunduri,
Iar coapsa ei, de Bucefal, e rece.

La dracul cu fiorul primăverii,
La naiba muguri explodați pe ram!
În carnea ei, pe muntele plăcerii,
E un ghețar cu *not disturb*, la geam.

La naiba hormonalele tirade
Făcute-n crângul verde, de aezi!
În așternuturi nude bruma cade...
Și-n iezi rânjiți, troiene de zăpezi.

Prin gara părăsită, două trenuri
Cu munți de gheață, trec în sens opus:
Doi foști amanți ce-n rai sapă infernuri,
Având bilete numai pentru dus...

Antiparodie după **Traversele**
de **Adrian Păunescu**

Când fluturi dau târcoale, în averse,
Sunt obsedat de trenuri și de gări,
De prea echidistantele traverse
Ce-și poartă sensul către depărtări.

Trec trenuri cu povești și cu ispite,
Trec trenuri încărcate cu lumesc
Zburând printre măicuțele cernite,
Și niciodată nu se mai opresc...

Trec mari locomotive și-mi adapă
Gânduri ascunse prin firide reci...
Nu știu de ce, dar trenurile-mi sapă
În carne despărțirile pe veci.

Și vin iar trenuri, trenuri iarăși pleacă
Prin gări cărămizii arse de dor...
De peste geamuri reci, fierbinți se-apeacă
Trei lacrimi plumburii de călător...

Și pleacă iarăși trenuri, vin iar trenuri
Și-nfig sirene-acute prin urechi:
Metalice-ntrupări din alte regnuri,
Dantești separatoare de *perechi*.

Ard trenurile aprig depărtarea
Sufând baritonal aburi bufanți,
De parcă ceru-i transformat în marea
Cea mare, născătoare de brizanți.

Și curg burți pântecoase de cisterne,
Vagoane – *roți de dric* – cu armament
Acoperind bezelele alterne,
Stârnind seisme în terasament.

Trec umbre cu-o istorie larvară...
Triști anonimi născuți pe-acest peron,
Ce vor sfârși tot în această gară
Parcursul de flașnetă-gramofon.

Trec trenuri care merg tot înainte
Și trenuri care merg de azi spre ieri,

Trenuri cu mers rapid sau mers cuminte
Și trenuri care duc spre nicăieri...

Visez că ne amalgamăm pe șine,
Ritmați de glasul roților peren...
Ne fie naș, la rele și la bine,
Sinusoida verde-a unui tren!

În gara asta sunt culori din tine,
Traverse-nchipuite pentru noi;
În gara asta va trece prin mine,
Prin tine... garnitura pentru doi.

Poate că-n noaptea asta înstelată,
Cum tundem timpul pe terasament,
Vei fi o călătoare transbordată,
Iar eu un impiegat impertinent.

Prefă-te în depoul cu surprize! –
Am șters din minte coarnele de ren...
Cu pașaportul meu gemând de vize
Vin către tine-ntins, cu primul tren.

Parcă din coaste am făcut traverse...
Tu, din picioare, șine pentru rut
Ca trenurile mele să reverse
În fiecare gară un sărut.

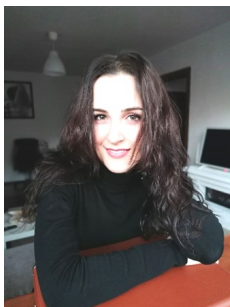
Parcă ne cresc rizomi între traverse,
Și parcă ne iubim fără bilet...
Vin, pleacă trenuri – *nașul* o să verse
Lacrimi pe *dress*-ul tău, scump amanet.

Trec dame, -nmiresmate ca Fanaru',
Pe la ferestre, sâni de heruvim.
Cum spunea – sfârtecat – Emil Brumar:
Vai, niciodată n-o să-i pipăim!!!

Și de ne-or curge roțile prin plete,
Și de ne-or trece osii – os prin os –
Vom face către cer mici piruete,
Acarului Păun ducând prinos!

Și de ne-o fi sus pe rambleu altarul
Și-ntre traverse drumul spre neant –
N-aș vrea ca să ne facă zob marfarul,
Ci *Orient-Expres*-ul elegant.

Erica Oprea

Altar

Coboară-mă
de pe pedestal,
din înaltul cerului sau
din amintirea unui ideal
și cuprinde-mă, fără
marginii de piatră
sau reci rătăcirii.
Lasă purpura
să cadă, coroana
să se frângă și mâinile
să se frământă într-o
perpetuă căutare.
Nu-ți fie teamă de
muchiile sinelui,
de explozivele ciocniri,
de neînduplecata fire
care așteaptă tot
și care, fără vreo urmă
de-ndoială, sacrifică întregul,
până la ultimul șuvoi de sânge.
De ce pășești în spate?
Ți-e frică să nu te pierzi
pe drumul tău spre regăsire?

Cale

Pierduți din nou
în negura vremurilor,
rămânem ca fumul
așezat peste icoane.
Viața, trăită de la-ntristare
la întristare, ca o rugăciune,
devine senină prin
simpla scăldare a privirii
în albastru.
În chipuri uitate
de vreme, în cutele
lor, martori a
tot și toate,
ne regăsim liniștea
și înțelegem că
miezul speranței

e mereu acolo
unde nu-ți uiți
copilăria.
Atunci când reușești
să treci din așteptare
în contemplare,
cuprinzi că totul
are sens.

A noua

Septembrie cald,
anotimp al regăsirii,
al întoarcerilor acasă
sau al plecării peste
mări și țări,
nădejde adunată între
pereții calzi ai casei.
Lumea se-ntoarce
în interior, în catifea
portocalie și brune
mângâieri, în muzică
îndepărtată sacadat
pe ebonită neagră,
în timbre culese
de pe scrisori ce nu
au fost nicidecum
trimise.
E duminică și
simți că lumina și-a
redescoperit un sens,
că anii sunt totuși
blânzi și bucuria
rezidă în tot ce-i
mic și apropiat.
E pace aici și pare
că va fi
o toamnă neîncheiată.

Învățătură

Lumina a dobândit
o anumită nuanță
de târziu irepetabil
și bulevardul larg
pare să adune în el
o caldă nostalgie
de univers încrămenit.
Se întorc copiii, neștiutori,
cu câte o desăgă în spate,
la cuibul ce-l vor părăsi
curând, căci a venit vremea
zborului spre începuturi
mai calde. Din ce în ce
mai calde sunt culorile
uitărilor lor, cu pași

foșnitori și confuzi,
e lumea cea mare din ce-n ce
mai strâmtă: ei știu de unde
au plecat dar nu știu
unde vor să ajungă.

Plutire

Privește-te pe tine
din interior, dincolo
de trup sau de vreun
construct mental care
te-ar putea constrânge.
Începi să nu te mai
simți pe tine dar să
te vezi din ce în ce
mai clar, de parcă
întregul corp ți-ar
fi oglindă pentru suflet.
Aruncă-te pe tine, cel
vechi și obosit, renunță
la corăbii cu catarge
dărâmate și învață să
navighezi liber, să fii o
pânză goală, întinsă sub
sub forța nesfârșită a
suflării care îți dă viață.
Învață să plutești, să
uști că ai fost vreodată
un ghem, o mână, o piele
sau o inimă și lasă-te pe
tine să fii tot.

Pereți

Închide orice
cale către exterior
și simte cum îți
curge liniștea prin vene,
într-o concretețe aproape
sfredelitoare. E aici, mai
aproape decât ai fi putut
îndrăzni să o crezi, născută
la granița dintre vis și
sacrilegiu, unde gândul nu
mai are nevoie de cuvinte.
Oprește-ți întrebările
înainte să iasă în lume,
scormonește în scrum doar
ca să știi cum să-l alungi.
Lasă vatra să ardă mocnit,
învață să coci pâinea
sufletului de toate zilele,
căci nu ai știut să te hrănești
până acum. Nu din jertfe

fără sens se ajunge
la mântuire, ci dintr-o
mută contemplare, trecută
dincolo de sine.

Interval

Se-aude doar
un secundar și-o
respirație în spațiul
dintre două pleoape.
Cu trupul nemișcat
pe catifeaua moale,
ești doar un gând și
câteva cuvinte, iar
asta pare să-ți fie
de ajuns.
Prin fața ochilor îți
trece nesfârșirea,
din ce-n ce mai
aproape se strecoară.
E o iluzie-nveșmântată
într-un trup sau poate
nimic mai mult de
o idee, dar crezul
evadează și nu
mai ai putere să-l
reții. Lasă-l să curgă
liber printre gene,
să-ți spele orice urmă
de-ntrebare sau răspuns.
Contează doar să fii.

Atelier

Verde îndrăzneț
se suprapune peste
griul așternut în pete
lungi, amorfe. Se conturează
un aspru iz de ploaie,
pătrunzător și rece și
parcă totul s-ar vedea mai
bine ascuns, privit printr-un
subțire strat de sticlă.
Se întrevede o idee
de fior pe suprafața
tensionată de lumină
și fasciculul alege
să se spargă și să-și
recompună trupul
în mii și mii de nuanțe.
E totul aici, în acest
tablou imperceptibil
de raze și apuse umbre,
iar forma prinde consistență
la prima atingere a pânzei.

Ion Sorin Ivașcu

Petale de singurătate în catrene strecurate

- 1**
Cu *flori de dor* eu ți-aș ivi în cale,
Răgaz de-aș mai avea acum,
S-ar înroua și pietrele din drum
Ca roua din a inimii cărare.
- 2**
Oriunde pleci, iei inima-mi cu tine,
Nu-i un reproș, e-o simplă constatare,
De o ascuți, poți să-nțelegi mai bine
Ce-nseamnă-un dor să n-aibă alinare.
- 3**
Mi-ai rănit sufletul ca ochii zăpezii tăcute,
În zări de nea freamătu-i ar ști să se mute,
S-ar răzvrăti în edenuri albastre
Inefabila-i ardere, strălucire de astre.
- 4**
Poteci de cânt făuream pentru tine,
Te diviniza aburul ființei mele,
Dincolo de nouri, de cerul Lunii pline
Ne-ar fi surăs și Ceres, și toate astrele.
- 5**
Din candoarea de rouă a sângelui meu
Aleg nufăr alb să-l aștern drumului,
Stingherul mesager al sufletului
Ne-ar putea alunga părerile de rău.
- 6**
Tu strălucești în arderile mele...
De necuprinsul dorului aprinsă,
De jar încins simt inima, de stele,
De-ale tainelor visuri cuprinsă.
- 7**
Eu te ador în fiecă minut
Ce-n viața mea adie abătut,
Te-aș căuta în fiecă secundă
Ce-n clipe se abate tremurândă...

8
Aievea am sperat că fie și o rază
Din rugul iubirii neefemere
Sufletul dorului ți-l vibrează.
Ning visuri, arderi, rug de stele.

9
Când îți revărsai aripa
Pe-aleasa dintre cărării,
Părea că straja Soarelui
Pentru noi își revărsase Clipa.

10
Mi-aș fi dorit candid să te cuprind
Să mă risipesc, din nou, în ochii tăi,
Să lași o floare-n părul tău s-aprind,
Să ne-alungăm potecilor din văi...

11
E-atâta jar în amintiri,
Că șoaptele ne-or amuți.
Poate ți-e dor, poate-o să vii
Să mă cufunzi întru priviri?

12
Ce dor nebun de ochii tăi,
De felul tău de-a împleti
Șuvițele de păr, zglobii...
Ce dor de tine îmi va fi!

13
Lumina din făptura ta mă fascinează,
Diamantin în sufletu-mi reverberează,
Privirile ce-ades mă-nvăluie-n mister
Eu nu le-aș da pe niciun giuvaer!

14
Simt inima-ți suavă ca o floare,
Iar trupul tău, o trestie plâpândă,
Ființa ta gingașă, tremurândă,
În sufletu-mi a izvodit altare.

15
*Nu treziți fluturii din vis
Nici măcar cu line șoapte,
Au Clipa de-o zi și-o noapte,
Apoi lumina lor s-a stins!*

Poem valah

– Ce cauți, singur, tinere, prin munți,
Legenda Prințului cel Rătăcit?,
Mă-ntreabă doi călugări, prea cărunți,
Să cred că vorba lor va fi glumit:

– Eu caut...
 Umbra...Voievodului Valah!

– Și-ai regăsit-o printre stânci
 Cu rădăcini așa adânci?
 La fel a căutat, odinioară,
 Un prinț străin...un pui de căprioară.
 Tot căutându-l, prințu-a rătăcit
 Poteca-n codru și s-a prăbușit
 La-ntretărirea celor două stânci
 Mult prea înalte...

– Se vede, prea adânci,
 Și nimeni nu a cutezat
 Să-l smulgă din...genune, vreodată!
 Nu văd vreo armă...să o ai la tine,
 Doar un condei care-a ajuns la mine...
 Un caiet, în prăpastie,-mi pare-a fi,
 La rădăcina celor stânci pustii...

– Un om, când afli, fără de suflare,
 De sine-nstrăinat pe stânci,
 Orice-amănunt nu e decât o cale
 Printre cei vii să-ncerci...să-l readuci.

– Vei ști că noi am căutat...în haina ta
 Și n-am putut afla
 Decât o poză, cu o fată...
 Frumoasă, nu zic ba,
 Dar, cam...ciudată...

-?!...

– De suferi de-o iubire ne'nțeleasă,
 Nu urci, să te refaci, în munți,
 Ne crede, suntem prea cărunți!
 Apar, când nu te-aștepți, stihii...
 Să le înfrunți...n-ai cum să știi.

– Ceea ce-mi spuneți...bine e să știu...
 Vă mulțumesc, sunt...încă viu!...
 Pe mine...cum de m-ați aflat?!...

– Ne spune, mai întâi, ce-ai căutat
 Printre stihii, cum de-ai pătruns
 În vârf, la Cozia, după amurg,
 Când umbrele și roua deasă curg
 Îndeajuns!

– V-am precizat,
 Eu caut...Umbra Voievodului Valah...

– Se vede că...ți-e sufletul bolnav.
 Îți amintești? Prin Stânișoara ai trecut,
 Erai un foc încins și abătut...

Iar, pe deasupra, stâncă...de tăcut.
 Să-ți scoatem un cuvânt...n-am izbutit.

– Ni s-a părut că suferi...de ceva,
 Chiar te-a-ntrebat un om din Schit
 Și-ai făcut semn că...Ba!
 Dar noi te-am cam citit.

– Ne ierți, de-am apucat pe urma ta,
 N-a fost deloc ușor, la vârsta lui și-a mea!
 Înfrigurați eram, când te-am găsit,
 Prin umbre, cu lanterne, drum croind.
 Grozava teamă că vei fi murit
 Pe amândoi ne-a-mpresurat...
 Spre Vârful Cozia, din Schit
 Tu ai pornit pe-un drum abrupt,
 Cu pasul larg și apăsător.
 Poteca...din pădure-ai părăsit.
 Mult n-a lipsit...să fii...pierdut,
 Aidoma cu prințul cel...nefericit!

– Aceleași stânci, același loc pustiu...
 Nu te-am vrut stins, te-am vrut în viață, viu!
 Sosise înserarea pe creste și prin văi
 Și-ai fi rămas pe-un pat de...bolovani.
 Dar, am riscat, cu milă de-ai tăi ani.

– Ce vei fi gândit, în clipa oarbă,
 Noi n-am aflat. Când te-am zărit,
 Căta stihia să te soarbă -
 Îți era gâtul încheștat!...
 Noaptea întreagă te-am vegheat,
 Spre dimineață încă delirai,
 pierdut printre iluzii ne-apăreai...

– Gândit-ai, tinere, că-i prea puțin
 Astfel să te găsim
 În Valea Morții, unde,-odinioară,
 S-a stins un prinț străin
 îndrăgostit de-un...pui
 de căprioară?!...

– Cât despre Umbra Voievodului Valah,
 Tu află că a poposit, cândva,
 Mai jos, la Mănăstirea Cozia,
 Prea-Înțeleptul Mîrcea. Măria-Sa
 Venea după-o grozavă încheștare
 Cu turcul cel hulpav și tare...

– Doar când sosit-a Ceasul norocit,
 Bătrânul Voievod la Mănăstire s-a oprit,
 Și-a rostuit popas îndelungat,
 Vreo șase veacuri s-au cam perindat.
 Tu Umbra lui n-o vei putea găsi,
 Colindă nevăzută, noapte, zi...

Mihaela Oancea

nu mai stăm de taină

pe sub acoperişurile de stuf
vrăbiile ciugulesc absenţe. de ceva vreme
ploaia despică văzduhul. aşchii se împlântă
în măruntaiele cuvintelor.
negru în scrumiere – amuţim.

în urletele tânguitoare ale câinilor
femeile ce-au făcut nod oricărui gând
plămădesc prescuri.

departe se aude un fluier ciobănesc.
adulmecăm tăceri muncite de o durere în piept.
în sobe n-a mai rămas pic de jar.

îndrăgostire

briza sărată a mării
lejere arome de hesperide
şi zboruri în doi
fără de sfârşit.

limba florilor şi a pomilor

mă predau ţie.
tu ştii să-mi vorbeşti
în limba florilor şi a pomilor.
lângă tine clipa nu mai pulsează
ca un nerv dureros.
nu se îmbujorează grotesc
cum sculpturile lui Bottero.
lângă tine
dimineaţa e valsul lui Chopin.
numai în braţele tale
învăţ limba florilor şi a pomilor.

urgenţa clipei

scări de sticlă se-ascut în jurul meu şi-n mine.
arar mai alunec pe verigile clipelor

cu miros de copilărie.
un gol mi se învârtă sălbatic
în tâmpile. strigătul înfloreşte aici
unde se ciocnesc porumbeii.
mai sus – în cadrul procesiunii religioase -
sunt purtate ripide pe gâtleele cărora se înfăşoară
odgonul vasului meu în flăcări.

îmi cresc mâini uşoare cum lemnul de balsa
mâini ce reproduc imagini
de pe clişeele de sticlă
ale interbelicilor. immortalizez secunde
şi ochii statuielor care plâng păsări
ce se dizolvă cum nitroglicerina sub limbă.

în ţărână se uită strigătul
ce înfloreşte crinul negru
şi setea fără de gură.
gândurile se sparg de tavan.
sunt un lacăt fără cheie. un strigăt ce înfloreşte
crinul negru.

răsadniţa pentru vremuri mai blajine

îmi privesc vecinul cum leagă prietenie
cu un baston. arde pe pământ
ca vasele de lut ale dacilor.

când lumina lunecă pe înserate
în tăietura dealurilor
se târăşte precum omida. răscoleşte
în răsadniţa pentru vremuri mai blajine.
într-o zi voi afla că i-au crescut aripi
şi a zburat.

trebuie

trebuie să simţi cum simte vânătorul
jalea sau furia neîmpăcată a cerbului.
să tremuri de emoţie de câte ori ridici
fântâni peste dureri.
să strigi din baierile plămânilor
că moartea e o minciună.

trebuie să fii acvilă. să baţi mereu cu aripa
spre cer. să priveşti spre soare
fără să-ţi pese că la un moment dat
pană şi stâncile se sfărâmă.

nu se mai împart poverile

plouă lung și opac. șuvoaiele se prăbușesc
cum ciutele surprinse de pușca vânătorului.

poverile nu se mai împart. nu mai există
un alt simon din cirene. există doar suflete
preocupate de propriile ploi și neputințe -
plouă roș-brun. întunecat.

vis cu mrene

deunăzi am vorbit cu peștii.
am făcut schimb de rețete de alge
și-am cercetat
vuietele flămânde ale tunetelor
de miazănoapte.

gazde perfecte
mrenele ne-au purtat prin talazurile
uluitoarei catedrale înspumate.

am tot hoinărit până când trupul
ni s-a acoperit de solzi.
am început să respirăm prin branhii. apoi
ne-am pierdut urma înotând
tot restul timpului

fără niciun fel de motiv

muza a țâșnit dintr-un arbore
sau o trestie cosmică
și-a coborât pe o pânză de păianjen
către poet. de atunci au călătorit
pe șarpele cosmic
în jurul universului și-au hrănit
din singura sămânță ce nu poate fi cioplită
toate ființele ce au vrut
să afle povestea lui a fi.

s-au bucurat împreună.
oamenii i-au împletit cununi.
doar poetul și-a șters lacrimile pe furiș
și fără veste
s-a ascuns într-o stea. așa.
fără nicun fel de motiv.

moment

copil pe miriște. învârte o roată.
se adâncește hotarul
ce capturează în pânza lui absențe.

o incizie curată și-apoi tăcerea
(înghițind fum de lumânări sau dansând
goală în ploaia de vară).

pe trupul copacilor se crestează întrebări
niciodată răspunsuri.

semper in unum

ne amintim că ne-am întâlnit prima oară
pe un vas
de ceramică gumelnițeană – pe o băncuță.
visam romboidal în alb și roșu.

am explorat țărmurile nordice
și am murit eroic.
ne-am căutat privirile prin vremuri
și-am învățat care e cea mai bună armă
din toate timpurile.

acum o pușcă se pregătește să ochească.
din nou.
glasul cocoșului alb înfricoșează grădina.
ne cresc aripi de lemn.

mere roșii

descifrezi criptogramele
vremurilor ăstora crude
și sensurile se pierd
la o palmă de pământ
acolo unde înflorește spaima
cu limba ei de lemn.

ascuți zăpada
frământată în copite de ciute.
pe dinăuntru ți se frâng arborii. știi doar
că durerea le-a răscolit trupurile
și-acum îi urmărește
cum își înghit ultimul dumicat.

un coș cu mere roșii
privește pe geamul odăii.
în fotografia sepia coborai de pe deal.
alături îți surâdea ostenit tatăl.

merele roșii se rostogolesc.
se tot rostogolesc –

Ana Ardeleanu

ar trebui

ar trebui să am grijă de mine
să nu mă mai uit în ochii altora
după vrăbii
să nu răgușesc rostindu-le numele
și să nu mai nimeresc în biserica lor de lut

ar trebui să renunț la lucrurile de plastic
ascunse în sân
la ideile retrase în cuvinte
ce refuză să spargă între dinți
sâmburii înțelepciunii
să Țes covoare de iluzii
pentru bazele militare
care ar dori să renunțe
la tancurile verzi
ce nu țin de natura umană

ar trebui ca grija de sine
să nu refuze evenimentele cu fluturi
să nu extragă rădăcina pătrată
dintr-un cap de mort
care s-a vândut prea ieftin unor ochi
al căror punct de vedere
și-a strămutat rădăcinile
în spațiul sideral

gesturile care strică armonia

deosebirea între ce vânează idealul
cu săgeți otrăvite
și cei ce potrivesc piesele pe tabla conștiinței
e pasul făcut peste ere
felul cum privesc fluturile
ce-și tremură aripile
pe floarea de iris
unii îl vânează
iar alții îl poartă pe frac
ca pe un blazon
străbătând aceeași înserare
adiați de același vânt

ce a așternut cenușa păcatului
peste Sodoma și Gomora
adevărul e precum parfumul
îl ia cine poate din dreptul florii
pe haina ființei
unii îl smulg petală cu petală
stricând rotundul perfecțiunea
atitudinea vinovată
rămâne cu scalpul în mână
dintre faptele aflate
dincolo de spațiul tău de respiraie
puține așază ceaunul pe focul încins
pentru a răspunde iluziei de foame
nevoii de vânătoare
restul alungă bâzâitul de viespe
a celor ce trag cu praștia
în lucrul etern

am mâinile ocupate

am mâinile ocupate
îmi așez ridurile pe frunte
apoi mi le șterg
e un exercițiu de catifelare a lumii
în care mă prefac că exist
nu-i tocmai pentru mine acest exercițiu
nici cel al fixării literelor roșii
în stratul de ozon
parcă m-aș feri de asemenea turbulențe
aș prefera să aflu numitorul comun
al altor fenomene
și nu mi-aș mai așeza ridurile
în jurul gurii
ca pe un sărut ancestral
care ar încerca eventual
să-mi concentreze atenția
pe un alt punct de vedere
ce sprijină cu umărul drept
un plop
rămas fără soț

acum nu mai exersezi
acele clipe pline de risc
fața mea pare un rest de lumină
la care renunț pentru un bujor
atât vreau să las în testament
sub semnătură anonimă

o carpetă învechită

Doamne, înnoadă firul versurilor mele
dar nu-l croșeta
două pe față două pe dos

ci numai pe față
 numai de bine
 cântând ca o privighetoare
 adunându-mi rostul
 în solarul inimii Tale
 căci, Doamne
 carpeta înflorată
 de sub mâna Ta
 E propria-mi inimă
 pe care se odihnesc îngerii
 câteva vecine fac glume cu ei
 (ele nu cred în nemurirea mea)
 îmi cercetează inima cu lupa
 e o carpetă învechită, vor spune
 nu e demnă de îngerii aceștia bucălați
 și-i iau de braț
 lepădându-i de mine
 în timp ce noaptea îmi cumpără jaluzele
 pentru ca ziua ce vine
 să nu-mi decoloreze inima
 să nu o lase printr-un gest de grație
 fără masca de oxigen

șantajul interogației

îți începi interogația
 te întrebi te descoși
 mânecile îți cad apoi gulerul
 păsările din cuibul ce umplu
 perna de aer a pădurii
 interogația nu scapă niciun moment
 fără să-și amintească preferința
 pentru semnele de intensitate
 făcute deasupra sufletului împodobit
 cu fapte
 ție încă necunoscute.
 vei accepta șantajul interogației
 ce poartă pe aripi douăsprezece lebede
 vei deveni Maestrul
 eu niciodată Margareta
 aflată în situația greierului de argint
 ce a cântat de jale
 la moartea iluziei

Când umblă toamna dezbrăcată

A mai rămas puțină toamnă
 Pe cerul gri, un singur zbor
 Și strângi în piept durerea vană
 Când pleacă ultimul cocor

Când soarele, pe-un fir de ceață
 Mai vine la fereastra ta
 Însuși Gogol ți-apare-n față
 Subit și fără de manta

Vezi răsăritul în culori
 Cu ondulate linii mov
 De unde cele trei surori
 Împart bezele lui Cehov

Iar muza poeziei fură,
 Chiar de o vezi stând în anvon,
 Trei pițigoi și-o mierlă sură
 Dintr-o baladă a lui Villon

Când ora H, cu gest solemn
 Își pune-o floare la rever
 Tu știi precis că-ți face semn
 Să-ți amintești de-Apollinaire

Vei ține în mână o poezie
 Despre-ale toamnei libertăți
 Cât vremea nu e prea târzie
 Să ai iubiți printre poeți

Și-a dragostei poezie pură,
 Chiar și o dramă câteodată,
 Din toate cele, în nemăsură,
 Când umblă toamna dezbrăcată.

locul de bifurcație

am de corectat lucrările inimii
 am de corectat lucrările creierului
 toate greșite
 rezolvate de un elev neștiutor
 corigent la manualul logică
 dar și la cel de amor
 scrise într-o limbă
 nefericit îndepărtată de esența lor
 unde nu există chemare nici răspuns
 dar nici ecou care să aducă înapoi
 mesajele de înțelepciune
 pentru a fi puse ca semne de carte
 între creier și inimă
 locul de restriște de bifurcație
 pe unde se rătăcesc bicicliști
 ridicând umerii neputincioși
 la întrebarea mea
 pe care urechile cu cercei de diamante
 au refuzat-o
 văzându-mă corectând lucrările inimii
 și-ale creierului
 nu cu pixul roșu
 ci cu firul de sânge al unui poem tragic
 care nu folosește armele de luptă
 doar umbra lor proiectată pe nisip

Elena V. Piteș

Dau norii la o parte

Dau norii la o parte
Și urc, și urc spre cer
Te caut... mult stimat
Dar nu știu de am fleri!
Eu caut o himeră
Ce-am cunoscut de mult,
Dar dau peste-o panteră
Cu chip de om, dar cult!

Să fie totul pur

Când singurătatea te apasă
Când durerile nu te lasă
Întinzi mâna și ceri ajutor
Dar locul este gol...
Ți-e sufletul rănit de-atâtea ori
El geme surd, neîncetat!
Femeie să nu cazi în păcat,
Că nimeni nu o să-ți aducă flori!
Privește-n jur
E plin de suferință
Roagă-te deci cu căință
Și cu multă credință!
Uită-te-n jur
Și luptă
Să fie totul pur!

Nu-mi lua lacrima

O lacrimă de ochi
Mi se anină
Privesc prin ea
La sfânta lumânare
Și văd ca printr-o lupă
Un chip iubit.
Și lacrima se face
Și mai mare,
Și mai mare.
În ea ca în povești
Un înger îmi apare

O, Doamne,
Nu-mi lua lacrima!

Strig

Strig în fiecare zi
Și nu m-aude nimeni
Căci strigătul meu
Nu este în limita decibelilor
În care aude oricine.
Strigătul meu este auzit
De atomii, ionii, moleculele
Corpului meu
Și al celor care rezonază
Cu el...

Dumnezeu a dat fiecăruia
Un strigăt interior
Numai de el știut.
Dacă s-ar auzi strigătele
Interioare
De durere
Și de bucurie
Ale tuturor,
Ar fi un zgomot
Asurzitor
Infernal...

Frunze

Frunze...
Verzi, galbene, roșii
Colorate și decolorate
Frunze suntem cu toții.
Depinde ce face vântul
Cu noi.

Pe unii îi urcă
Pe alții îi aruncă la gunoi.

Frunze călcate-n picioare
De la munte pân'-la mare...

Pe fruntea mea
O frunză s-a oprit,
Îmi spune tot păsul ei
Înainte de a se dezintegra.
Vrea să se destăinuie
Unei frunze ca și ea:

„Când iubești pe cineva
Îl iubești așa cum este,
Cu defecte cu tot,

Și când nu-l mai iubești,
Nu-l mai iubești nici
Cu calități cu tot!”

„Colectiv”

Primește-i, Doamne, te rog
Cu onoruri și iubire!
Ei au ars ca niște torțe
Și-acuma vin la tine...

Încă o dată tineretul
Demonstrează cu tărie
Că în țara noastră totul
E corupție și hoție!

A murit un număr mare
De tineri nevinovați
Dară și mai mulți copii
Vor fi pe viață mutilați

Iar părinții lor, știu bine
Plânge-vor neîncetat
Vor uita de fericire
Viața lor s-a resetat...

Așa că, Te rog și-Ți cer
Mângâie-i acolo-n cer!

Unde sunt

Unde sunt
Zilele acelea însorite
Când sărutai pământul
Care păstra urmele pașilor mei?
Unde m-aș putea duce
Unde sunt promisiunile
Făcute fără a fi cerute?

În drum spre paradis?

Țip

Țip!
Dar țip în mine
Deci n-are cine
S-audă-acest țipăt...
E-un țipăt
De supărare
De disperare
De deznădejde!
Doar bunul Dumnezeu
Le-aude pe toate

Le vede pe toate
Le-nțelege pe toate...
Îmi deschide ochii
Mă trage de urechi
Mă ceartă
Mă mângâie
Mă-ndeamnă
Să am mereu răbdare!
Întotdeauna și mereu
Să iert, să iert, să iert
De șaptezeci de ori câte șapte!

Poate atunci
Voi putea,
Inima mea
Jertfă să fac!

Te voi iubi

Ce bine ne înțelegeam
Când ne priveam...
Cât îmi lipsești acum!
Nu pot să mă adun...
Ce multe discutam
Și visuri făuream
Și mă simțeam atât de bine
De câte ori eram cu tine!
Ce suflet bun aveai
Chiar de erai și răzvrătit
De aceea erai atât de iubit!
Și că ai fost iubit
Cu toții o știu prea bine
Dar eu te voi iubi
Cât voi trăi
Cât voi muri...

Prea târziu

Azi am aflat de-a pururi ce bănuiam de mult
Că n-ai loc lângă mine pe acest pământ!

Azi am aflat de-a pururi că doar eu te-am iubit
Ce mai contează-acum, când am îmbătrânit?

Azi ai aflat de-a pururi că-n van te-am respectat
Și ca drept recompensă tu m-ai apostrofat...

Azi ai aflat de-a pururi că eu sunt umbra ta
Căci unul fără altul, precis am sucombat!

Azi am aflat de-a pururi că unul suntem noi
Cât mai suntem în viață, să fim doar amândoi!

Florentina Chifu

Dune

Degete nevăzute desenează
curbe răsucite ce urcă lung
și se deșiră în drumul spre lumină.
Armăsarii își înalță grumazul biciuit
de furtuna monocromă a deșertului.

Coame paralele se încovoie,
tânjesc după libertatea neîngăduită a cuarțului.
Puncte se unesc în valuri ce flutură
dincolo de geometria gândului
pierdut printre povârnișuri abrupte
sau germinează în sedimente suprarealiste

de coaste dulci și convexe.
Și totuși, pupilele dilatate de arșiță
zăresc radarul zilei în care vor înflori
ca semințe stelare ce se deplasează spre vest.

Atâtea puncte umplu universul,
încât numai Arhimede ar putea
face calculul firelor de nisip
care acoperă întreaga lume!

Sete învinsă

Femeia pribegea prin cetatea Sihar
cu părul despletit de amintirile târzii,
cu hainele umezite de truda
de a vâna văzutele și nevăzutele.

Lumea i se părea o adunătură de contraste,
știa că din lacrimă prea rar izvora zâmbetul
și că preatârziul doboară întotdeauna
preadevremele.

Dar cel mai mult o nemulțumea setea,
pe care arșița i-o așeza prea des în umbra inimii
și niciun izvor nu reușea să i-o domolească
sau să-i învie mlădițele uscate ale sufletului.

Până L-a întâlnit pe El la fântâna lui Iacov.
Atâtea ape au înlăcrimat-o și s-au prelins sterpe
printre nemângâiatele tristeți ale Samariei,
dar Cuvântul Lui s-a arătat a fi apă vie!

Doar ploile însuflețitoare pot trezi
crinii Sandhof ce stau ascunși adânc
în milioane de bulbi sub nisipul deșertului.
Înflorirea lor învolburată, pe zeci de kilometri,
preschimbă pustiul într-o catapeteasmă a lumii.

Firimituri

M-am săturat de firimiturile acestei vieți!
striga Andrei privind păsările de fum
ale trecutului său.
Am sorbit toată viața aerul acesta sălcu,
sălbăticit de absența ploii.

Marea m-a prins în mreje și m-a izbit,
m-a înnodat în ciorchini de valuri,
iar foamea mi-a astâmpărat-o
cu firimituri de odihnă în nopți învolburate.

Năvodul vieții mele s-a destrămat,
iar anii s-au prelins
prin ochiurile cernite de timp.
Sufletul meu e doar o firimitură mucezeită,

ce nu-și găsește hrana
pentru liniștea zilei de mâine.
Iar când zorii au străpuns malurile nopții
și barca s-a prelins către casă ca o rugăciune,
Andrei a devenit pescar de oameni.

Colindă

Mestecenii își întind
coloanele vertebrale,
ce sfârâie ca lumânări înserate.

Trei călători își strunesc armăsarii
pe dune răsfirate spre stele.

Depărtările dau de veste
că îngeri coboară
cu turme ce scapără spre asfințit
până ajung la candela cerului.

Micii sorb picături din Calea Lactee.
Gândul se adapă
din agheasma Cuvântului.
Dincolo de răsărit,
timpul și-a oprit căutările.

Veșnicia coboară din înălțimi
desfășată ca un prunc.
Pământul răspunde cu un imn
în limba inocentă a florilor de măr.

Frământări

Un copil frământă lutul,
Închipuire înmugurită în joc.

Zorii plămădesc aluatul crescând al zilei.
Ceasornice precise, zorelele descuie
articulațiile rigide, cuprinse de artrită,
care pun lumea în mișcare.
Pliuri adânci zvâcnesc în lobii frontali,
realitatea ne zguduie
ca o moară de măcinat visele.

O femeie frământă aluatul
din care prescura gândului
își va lua neprihănită zborul.
Doamne, primește această jertfă a zilei de azi!

Geometrie cu îngeri

Îngerii caută să îmblânzească lumea
trasând linii infinite
de la un muritor la celălalt,
semidrepte mărginite

doar de mintea omenească.
Oamenii nu se lasă mai prejos
și schițează cu mâini neîndemânatic
oblice tremurânde ce își întreține destinele
sau paralele singuratice.

Dacă ar urma calea trasată de îngeri
oamenii s-ar întâlni la mijloc de univers
într-un păienjeniș de filamente
și țesături de lumină
pline de iubire, fără logică.

S-ar îmbrățișa pe bisectoarea gândului rotund
în tăcere, fără argumente.
s-ar ține de mână în cercul luminii
cu pace, fără orgolii.

Și ar urca pe scheletul de metaforă al lumii:
pentru fiecare treaptă un vis,
pentru fiecare vis un cuvânt.
pentru fiecare cuvânt un gând,
Și, între două gânduri
unite de punctele alfa și omega,
L-ar găsi pe Dumnezeu.

Mlădițe de lumină

Seara se rostogolește în cascade indigo
peste nedumerirea tânărului,
care șoptește un râu de întrebări.
Bătrânul știe că nu știe nimic.
dar viața fără întrebări nu are sens,
iar Adevărul este o taină.

Altfel cum ar putea ca lacrimile
să aducă roada fericirii?
Sau cel flămând cum s-ar putea îndestula
din ospățul cuvântului?

Tăinuită în neume neînserate,
așezată în aurele cerate ale sfinților,
tânărul gusta pentru prima oară
lumina lină, ascunsă în șoaptele vecerniei.

George D. Piteș

Sfidând instanța

Tilinci doinesc pe gamele durerii
Prea scurt norocul patimii florale,
Driade-nmărmuresc de-atâta jale
Păduri își pun veșmântul expierii.

Covor de flori se-ascunde-n iarba moale
Apare luna-n ceasul privegherii,
Și-aprinde-n ceruri candelile serii
Cu voia unei legi universale.

Dar mâine-n zori, pe munți, pe lunci, pe ape
S-or naște alte flori înmiresmate,
Ce-n curcubul lor de două șchioape

Îmbujora-vor fețele crisate,
Sfidând instanța ce vrea să le îngroape
Cu clipa de suavă pietate.

De-ai fi cu mine

De-ai fi cu mine-n umbrele sporite
Cu care înserarea ne îmbracă,
Ți-aș aduna toți macii din toloacă
În susur de izvoare istovite.

Uitând minciuna zilei care pleacă
S-avem în ochi arome bănuite,
Și numărând doar stele potrivite
Să admirăm apusul unui „dacă”.

Fiindcă exist doar cât voi fi cu tine
Te-oi înveli cu-o plapumă de iarbă,
Îmbărbătați de coruri sibiline

Să renunțăm la clipa noastră searbă,
Și răscolind prin gânduri genuine
Cuvinte dulci pe buze să ne fiarbă.

Securea lăcomiei

Securea lăcomiei urcă-n munte
Cu dor de viscol și îmbogățire,
Ecouri plâng în speriate lire
Iar bradul se gândește cum s-o-nfrunte.

Se prăbușește demn, în amurgire
Măritul rege-al vremilor cărunte,
Un gater se ocupă de-amănunte
Și-l face scânduri, fără să respire.

Băuți ortacii rād în gura mare
Și planuri fac de ce va să mai fie,
Șoptește bradu-o vorbă care doare:

„Din mine vă veți face doar sicrie”.
Și se porni-un potop și o vâltoare
Ce împliniră crunta lui solie.

De șaptezeci de ori

Se-ntind pe boltă reci năvoade rare
Ce sting cerșite raze de lumină,
O briză cântă-n pletele-mi de tină
Din iarbă gratii urcă pân’-la soare.

La judecată nimeni nu-i de vină
Când mințile sunt pline de unsoare,
Pe tronuri când miroase a trădare
Doar sărântocii trec prin ghilotină.

Îmi construiesc în cer propria noapte
Și mă întind în patul cu meduze,
Scot din ghioc înghesuite șoapte

Cu care-ncarc vrăjite arhebuze,
De șaptezeci de ori de câte șapte
Iertând pe cei ce vor să mă refuze.

Uitat de toți

Uitat de toți, pe rafturi prăfuite
Stă un poc al puțin adus de spate,
Ce-a degustat din vinuri parfumate
Și-a fost toastat în zile fericite,

Martor discret din vremuri înspumate
La schimburi de silabe-ndrăgostite,

La legăminte nemaiauzite
Ce de a doua zi erau trădate,

Părtaș la chefuri și cancanuri faste
La nopți prea lungi și zile prea amare,
Când se râdea sau când loveau năpaste

Când viscolul mugea sau era soare...
Dar azi, pierdut în lumea-i de contraste
Pocalu-și cântă fosta lui splendoare.

Dă-mi boala ta

Dă-mi boala ta, mireasa mea de-o viață
Să lupt în locul tău cu uraganul,
Și îți promit că nu va trece anul
Când ne-om privi zâmbind, față în față.

Cu sânge ne vom scrie trist romanul
Dar hotărâți irumpe-vom din ceață,
Fiind eroii care din prefață
Destinului îi vom reface planul...

Stau în genunchi la patul de durere
Și mâna rece și-o mângâi cu lacrimi,
Nu mă auzi, cu ochi de sfâșiere

Tu urci încet în lumea fără patimi,
Nebun, mă prăbușesc în expiere
Înconjurat de tenebroase matimi.

Pe drumuri

Pe drumuri îngălate și străine
Ne poartă pașii strâmți și mintea beată,
Iar dintre garduri de sârmă ghimpată
Ne latră câini cu inime haine.

Un ornic surd, cu limba bifurcată
Și glas dulceag încearcă să dezbină,
Convins că noaptea care ne conține
Ne-a dat prea mult din mila ei șireată.

Cu ochii triști, ascunși printre gunoaie
Visăm la aurora de acasă,
Ne arde-n piept a dorului văpaie

Iar cupa suferinței este rasă,
Dar, mâine-n zori, noi, oamenii de paie
Plecăm cerșind din nou, din casă-n casă.

Întreaga viață

Întreaga viață-i carusel de umbre
Eterice, incerte, fără nume,
Domoale valuri, când și când în spume
Și tresăriri în premoniții sumbre.

Se inventează sentimente-anume
Să sângereze-n spinii de porumbre,
Sonore aripi, fulgi fără penumbre
Se frâng în bariere de cutume.

Drum de întoarcere nu mai există
Doar ceasuri pentru orele rămase,
Și norduri rătăcite-n altă listă.

Dispar încet iertări politicoase,
Și se deschid spre bezna fatalistă
Porți zăvorâte-n șuerat de coase.

Tăcutele statui

Tăcutele statui înfipite-n maluri
Splendide în a lor singurătate,
În nopți străine de realitate
Vrăjite-ascultă murmurul de valuri.

Cu ochii goi străpung cu simplitate
Domoale depărtări fără finaluri,
Ce umplu marea cu cețoase șaluri
Într-un exces etern de vanitate.

Dorm pescărușii legănați de ape,
Privighetori cu trilul hieratic
Le-nchid încet a viselor pleoape,

O briză-și face rondul fantomatic.
Statuile prin timpuri vin aproape
Pe buze cu un zâmbet enigmatic.

Plâng morile

Plâng morile-n știrbite roți dințate
În scocuri putrede jelesc pâraie,
Se-nclină-acoperișuri fără straie
Vorbind de-un timp cu sorți înjunghiate.

Din când în când mai trece-o ciumăfaie
Să le-ndulcească clipele-ngustate,
Convinsă că și ele măturate
Vor fi în veac, de un potop de ploaie.

Pieri-vor în omisele gorgane
Vechi trepte din trecutele istorii,
Urcăm la cer cu aripi din slogane

Și ne-nchinăm umili la false glorii,
Uitând strămoși cu viețile sărmane
Din care apărut-au visătorii.

Mihai Merticaru

Magie și extaz

Doar câteva ceasuri (poate veacuri)
a cântat numai pentru mine
pasărea aceea ciudat de măiastră
prilejuindu-mi fulgurante clipe de magie
și extaz
de cum am ieșit din pădurea fermecată
de pe acel tărâm celest
nu mai cunosc locurile

nu recunosc și nu mă recunoaște nimeni
totul e schimbat

singur griul mânjește și pământ și văzduh
râurile și-au uitat albia
crucile împânzesc orizonturile

oamenii par a fi fanteze de nictalopi
nu mai mănâncă roadele pământului
(înghit niște pastile)
nu mai beau apă de izvor
(se mulțumesc cu un strop de esență de pustiu)
nu mai vorbesc o limbă inteligibilă
(le este suficientă o coajă de idiom zdrențuit)

neantul pare a fi întemeiat
dinastia nisipului și a zgurii
pe pragul dintre aici și dincolo
numai zei de piatră și îngeri de ghips
ca o paralaxă a amintirii unui paradis
pierdut și a scufundării unui continent
din imperiul inocenței

dezorientat și cuprins de teamă
m-am întors în pădurea fermecată

n-am mai găsit-o
dispăruse fără urmă
cu tot cu pasărea măiastră

restul e ignominie...

Corabie și mare

... întâi am văzut ecoul
și apoi te-am auzit pe tine răsărit insolit
(corabie și mare între două suspine)
cum coborai din șapte ceruri
suprapuse de gânduri

învăluită în ninsori astrale
răsărind univers miraculos
dintr-o mulțime vidă
și incendiind orizonturile cu niagare
potopitoare de esențe cu n valențe

te-am închipuit apariție fantasmatică
în codrii impulsului inițial
de pe bolta ispitelor cu purpur vespéral

te-am intuit ca pe un dat
ca pe o tainică presimțire
pentru că erai steaua polară
pe cerul închipuirilor mele
de curcubeie și acuașe

te-am visat cum îmi curgeai într-un extaz
pe sub piele susurând ca un izvor plâpând
apoi râu vijelios de munte

Dunăre revărsată peste pragurile
primăverii

incendiu devastator în pădurile tropicale

cum nu s-a mai consemnat
în anale...

Urcat în șaua gândului

... înzestrat cu nestăvilită sete de azur
și zări aprinse
urcat în șaua gândului sprintar
străbat marginile nemarginilor
cu pajiști astrale

pentru a dezlega tâlcuri de pe toți versanții
fiorului metafizic și
mesaje încifrate într-o bălbăială
de întâmplări

mă avânt pe culmile abisului
prin infinitudinea galaxiilor Universului
printre cele nouă ceruri

ale neputințelor omenești
prin deșertul promisiunilor falacioase
prin inima presupozitiei cu miros de dojană
și prin adâncul adâncurilor fără hotare

mă rățăcesc printre stelele și castelele
din Calea Lactee
prin jungla de veacuri și milenii
printre comorile versetelor sacre

prin lumea aceea încă necreată dintr-un
munte de marmură

prin universul din monada lui Leibnitz

printre echinocții și solstiții
printre axiome și paradoxuri

și mă regăsesc transfigurat în sinele meu
cu amintirea unui suflet zdrențuit

mai înțelept cu un ochi de stea
mai sărac cu o aprehensiune
mai bogat cu o taină faustiană...

Fiordurile memoriei

...munții își trimit apele tumultuoase
la marea-mamă supă primordială
din care s-au născut într-o clipă aiurită
când tu erai și prizonier și temnicer
în fiordurile memoriei ancestrale

iar paloarea asfințitului se întindea
ca o șoaptă infinită peste albia secunde
ca o pecingine peste jumătate de omenire
către o margine a exactitudinii

din harababura babeliană
fantoșă a neînțeleșului neputinței
semn că apocalipsa de catifea e aproape
la distanță de-o aripă de înger
la vama dintre vis și hazardul
recompus din cioburi
unde ochiul orb atoatevăzător intuește
de ce s-au ascuns merele de aur ale nemuririi

cum se declanșează focurile bengale
în fiecare cuvânt

cum gândul deschide alte cărări printre astre
misterioase unde declanșează vibrații
dincolo de stele
cărări iluzorii se întretaie prin spații

porțile galactice-s prea stânte pentru
tulburătoarele himere

pe ceruri abia visate strălucesc alți sori
memoria universală în continuă efervescență
este bombardată cu informații din
îndepărtate galaxii

iar tu nu știi că tristețea ta
umblă într-aiurea desculță și despletită
viscolind prin amintiri bulgări de lumină
astrală și acorduri muzicale inefabile...

Noi

...mergând noi la coasă ori la sapă
zilnic am traversat cu piciorul gol prin apă
râul de nenoroace încolo și încoace

aproape o viață întreagă
(cine să ne mai înțeleagă?)

apoi nu l-am mai traversat
că nu mai aveam treabă în sat

am mers în lungul lui
(împotriva vântului)
de la izvoare până la vărsare în mare
în sfârșit am dat de gustul mării de alte
nenoroace
ce de nenoroace pe la răstoace!

ce splendoare!
ce culoare! (aplauze din picioare)

noi de aici nu mai plecăm acasă
(noi acum dansăm ca peștele în plasă)

nouă ne șoptește un vechi tipic
că suntem mai bogați când nu avem
nimic

vâslind spre viitor cu spatele înainte
un zid invizibil ne încarcerează și ne minte

noi știm că în orice sfârșit
există un alt început
nedefinit

un fel de poem nescris
umbră a umbrei unui vis...

**Vasile Dan
Marchiș**

Perfecta mirare

În această lume
ce sunt mai răspândite ca mirările?
Doar mirarea este unică
și nu poate fi asemuită cu ceva...
Numai atunci mirarea este perfectă
în contextul ei
cânt mirându-te pe ceva,
trebuie să stai perfect nemișcat,
să nu schimbi poziția
nici măcar privirea
sau să miști pupila în stânga sau în dreapta
să se creadă astfel că mișcând ceva
din ce te reprezintă,
faci semne la cineva
și că doar simulezi mirarea...
În această lume,
ce sunt mai răspândite ca mirările,
când știi că exist fiindcă Dumnezeu
îmi apreciază mirarea pe care
în nemișcarea mea o execut,
nu cu ochii,
ci cu gândurile...?

Întâmpinare
(sau muza mi se destăinuie)

„Când am crezut că Dumnezeu m-a chemat
să dau explicații
față de cum te-am inspirat să scrii,
m-a abordat așa:
*Eu nu pun niciodată întrebări poezilor
atâta timp cât tu ești intermediar
între mine și ei...
Vezi unde este acum poetul?
Nu este între oamenii aceia,
deoarece ar fi însemnat că dacă era acolo,
ar fi fost pentru ei,

nu pentru tine!
„În percepția ta
adică față de tine,
poetul consideră că nu există „în față”,
„în stânga”,
„în dreapta”
sau „în spate”,
ci doar în cercul inspirației tale...
Când tu abia încapi în gândurile poetului
când mirarea ta abia îl încapă,
când tu ești glasul lui,
cum toate cele văzute și nevăzute...
În acest sens care crezi că este scaunul
pe care poate să se așeze poetul
cu privire la tine?
Oriunde ar fi,
fie pe deal,
la șes
sau în largul mării,
precum oriunde în percepția ta,
fie că stă la ușă
sau lângă fereastră
a conceput că sunteți
prin toate cele văzute și nevăzute,
unul în celălalt,
(mă refer doar la tine și poet)
indiferent unde sunt ceilalți față de voi...
Între mine și poet n-am pus nici măcar virgulă
deoarece te-am pus pe tine!*

Înalta uimire

De această dată
muza m-a întâmpinat
în cel mai lent mod posibil
și sub expresia uimirii mi-a rostit:
„Acum știu totul despre starea ta
după ce mi-a explicat Dumnezeu astfel:
*Te miri că poetul
este atât de neclintit în așteptarea sa
și că nu te întreabă niciodată nimic?
Cum să te întrebe ceva
când știe că atunci când nu ești cu/la el
ești la mine,
sau te-am trimis la altcineva..
Cine în această lume
nu îndrăgește o poezie măcar,
sau mai multe,
fie aceasta /acestea pe teme de iubire,
de jale,

de veselie,
de despărțire
sau de alte cele?
Ce aștepti să te întrebe poetul?
Așa cum prin absurd
aș aștepta eu să mă întrebi tu ceva,
când știi ce ai de făcut,
când știi ce am de făcut...
Când eu te fac să inspiri lumea ce să scrie,
ce dorești să te întrebe poetul?
Când toată viața
el știe unde ești
sau de unde vii,
Ce să te întrebe? Ai venit?
Ce ar însemna asta?
Indiferent ce-l vei face să scrie,
nu te va întreba nimic!
Așa cum tu pe mine
nu mă întrebi niciodată nimic
ce și cum....”

Atunci prin dimensiunea uimirii muzei
față de mine
doar atâta am vrut să spun:
”Nu am cuvinte...”,
când muza a murmurat:
„Scrie!!!”

Mijloc de apărare...

Întâmpinându-mă de această dată
lent, lent de tot,
muza a rostit:
”Ca urzica trebuie să fii,
Ea are ca mijloc de apărare
porii urticari și iritanți,
iar tu ai în schimb cuvintele...
Folosește-le cum folosește urzica porii...
Nu înțelege cum?
Unde ai văzut urzică
să se repeadă la cineva....?
Ea așteaptă nemișcată să-l irite
pe „Tura-Vura”
Nepriceputul
care se avântă spre ea, fără noimă...
Nu înțelege?
Astfel e în legitimă apărare...
Așa să folosești tu verbele,
substantivele,
contra detractorilor/defăimătorilor.
Scrie!!!

Bio metaforizare extremă – 2

Prin ce altceva se amână
judecata de apoi
dacă nu prin faptul că
Dumnezeu trăindu-și căința
prin ciupercile pe care
nu le pot prețui harul,
gramatica sau hotarele,
deoarece n-a ținut refugiile în pact cu noi
când ne-au împrăștiat stihiiile,
purtând o teamă:
să nu-l ia minunile înainte...
Dacă va face minuni cu ciuperci...
Aceasta ar fi preîntâmpinarea crizei
că fac eu sau alții vrăji cu ciuperci,
Aici e finala concursului de uimiri.
Dumnezeu cu minunile,
eu sau alții cu vrăjile,
să nu se otrăvească legenda,
să nu se compromită succesul/victoria
prin „alba, neagra”
*Uite ciuperca, nu e ciuperca...!
Dacă aici este, aici nu este*,
să nu se dea peste cap canoanele,
binecuvântările,
amestecând datinile cu fanteziile...
Când pentru prima dată muza
stă uluită și tăcută
în fața mea
că Dumnezeu în căință
făcând cu mine în spirit
schimb de păreri universale
pe linie de ciuperci o abordez:
”Spune ceva în acest sens?
Muza a rostit:
”Când poezia îți este inspirată
la asemenea nivel
prin tema ciupercilor
care sunt după renume, răspândire
și cuvânt,
(unde nici nu te aștepti pe pământ)
pentru judecata de apoi
mărturiile salvatoare a cercetătorilor
refugiaților și naufragiaților,
ca răstignirea Domnului Nostri Iisus Hristos,
dăruire fără marginire,
eu pot interveni doar ca arbitru...”

Elena
Agiu-Neacșu

Moravuri și năravuri
(satiră)

Mergând pe drum hopa-hopa,
De gard ținându-se popa,
La vecina se oprește
Să-i ducă la cină pește,

Că, deh, este văduvioară
Singură și pustioară,
Și tare nemângâiată,
Că demult nu-i sărutată;

Și-apoi chit că-i gură mare,
Țuica sa e bună tare;
Dar pop-al nost', fiind blănă,
Se-mpiedică în sutană

Cât pe ce să cadă-n nas;
Venea de la parastas,
Unde se dresese bine,
Dar suratele haine

Dacă-l văzură pe jos:
– Părinte, ochii ți-ai scos?
Haide, spune ce-ai pățit?
Nu cumva rău te-ai lovit?

Auzind gălăvățală,
Văduva ieși în sală:
– Ptiu! Da', măre, ce-i, Ileană?
– Iaca, diavolu-n sutană!

Dar cum se lăsa de seară
Și nu vedea ce-i afară,
De larmă contrariată,
Îndat-ajunse la poartă.

– Vai de păcatele mele,
Mata erai, părințele?
Ce cauți noaptea prin sat?
– Nu vezi că-i turtă de beat?

– Poa' să fie, nu zic ba,
Numai nu la poarta mea!
Ce-o să zică preoteasă?
– Dacă tu ești mai frumoasă!

Se încumetă a spune
Ilinca-n efuziune.
Palmă după capul ei,
De-n față-i văzu scânteii

Ca un trăsnet a picat.
Văduva s-a răzbunat.
– Precum bine l-ați adus,
Luați-l acum pe sus!

Mai zise ea furioasă
Și iute intră în casă,
Lăsând vecine să-l tragă
Și ce făcut-au să dreagă.

Slabe însă, de cerbice,
Încearcă-n van să-l ridice,
Așa că-l lasă plocon
Văduvei cu parapon.

Și din om în om dau gură
Să facă rost de-o trăsură
Spre-a-l duce balot acasă
La cucoana preoteasă;

Desigur, la țeșălat,
Cum știe întregul nat,
Că dimineața mahmur
Popa se trage pe cur

Și nu știe ce-i cu el.
“O fi de la zăibărel?”
Se întreabă deseori,
Dar zadarnic trage sfori,

Nicicum nu poate afla,
Mută este mahala;
Enoriași credincioși,
Oameni simpli și sfioși,

Sunt discreți, gura cusută,
Că preoteasa cea slută
E tare pândalnică
Și din fire strașnică,

Ba mai mult, poartă ranchiună
Și-una-două se răzbună.
Așa c-al nostru părinte
Mătânii... la cele sfinte.

Rămas-am și pustii și goi...

Rămas-am și pustii și goi,
Că rând pe rând plecat-ați toți,
Cu inima făcută sloi,
Mai adăstăm pe lângă porți;

Veni-va, poate, un nepot
Să ne mai lumineze casa,
Dar pare c-ați plecat de tot
Și-atât de săracă ni-i masa;

Să fi rămas lângă cel hat
Cu neamuri la un loc buluc.
Zadarnic ne-am clădit palat
Că-n el s-a cuibărit un cuc;
Și frământat și tălmăcit
În seri târzii-n bătaia lunii,
Cuvântul împletit în mit
Ne-ar fi adus în prag străbunii;

S-ar depăna basmul încet
Cu feți frumoși și Consănzene;
Astăzi sunt basme la pachet,
Dar nu mai vine azi moș Ene.

Bătrâni, obosiți, pustii,
Suflete nemângăiate,
Parc-am avut niște fii,
Parc-am ridicat palate.

Bucurați-vă, prieteni

Bucurați-vă, prieteni,
cât mai sunteți printre cei vii
Și vă este sprinten pasul
precum al celor bidivii,

Că veni-va și-acea clipă
când pas fi-va tot mai greu,
Bucurați-vă, prieteni,
viața prețuiți mereu!

Bucurați-vă de cântul îngânat
la ceas de seară
Și de bardul ce-acordează-n ritm
de mi bemol vioară;
Timpul trece-n fugă, iată,
azi e luni, mâine e joi,
Bucurați-vă, prieteni,
cât mai sunteți printre noi!

Bucurați-vă, prieteni,
și-nchinați voioși o cupă
Cât mai puteți struni încă bidiviu
mângâind crupă;
Și cât mai aveți alături vioi
ai voștri părinți,
Bucurați-vă, prieteni,
până n-ajung printre sfinți!

Bucurați-vă, prieteni,
cât viu încă vă e graiul,
Iar inima vă tresaltă
și visează-n taină raiul,
Că vremea este șireată,
se strecoară pe furiș,
Bucurați-vă, prieteni,
cât mai pășiți prin frunziș!

În zeghe, lanțuri, cătușe

(din jurnalul unui fost deținut politic)

Varză, gogonele, gogonele, varză,
murim pe capete aici
din viul zilei până-n noapte-n galerii
fără a avea măcar o zi de sărbătoare;
pe brânci târându-ne, pe coate,
cu noi e numai Dumnezeu
și o voință mai presus de noi,
ce ne dă tăria de a face ochi
cu fiecare nouă dimineață
în zeghe, lanțuri, cătușe.

Flori Bungete

Tăcută-i toamna

A mai trecut tăcut, în zbor,
Încă un stol de rândunele
Și-n urma lor a mai picat
O frunză moartă în tăcere.

Tăcută-i toamna, prea tăcută,
Tăcerea ei mă înfioară
Și mă întreb de câtă vreme
I-ascut tăcerea...A câta oară?

Am învățat s-ascult tăcerea
Căci în nerostite tăcere se spun multe,
De-l lași în voie, gândul zboară
Și-adună vorbe.

Pitit prin pomii desfrunziți,
El, din vibrații împletește
Povești de viață și amor,
Și-apoi, tăcut, le povestește.

De mai și doare câteodată,
Tăcerea-mi spun: este firesc!
Dar inima mi-e împăcată,
Tăcând pe nimeni nu rănesc.

Nici frunza galbenă ce pică,
Tăcută peste iarba rară,
Nu va răni vreun fir firav
Și nu va face să îl doară.

În liniștea autumnal
Perechi, perechi de-ndrăgostiți,
Pășesc agale pe alei,
Așa tăcuți, dar fericiți...

Căci în tăcere poți iubi
Pe cineva o viață-ntreagă,
Nu e nevoie de cuvinte
Ca dragostea să o-nțeleagă.

De știi tăcerea s-o ascuți
Ai să-nțelegi, în recea toamnă,
Că tu ești frunza-ngălbenită
Ce de tăcere se-mpresoară...

Toamnă...

Despletit -o, strânge-ți părul,
Nu-l mai flutura în vânt!
Lasă frunza să se așeze
Covor cald peste pământ.

Adună-l tot laolaltă
Și-mpletește-l în cosițe,
Ca la curțile domnești
Măndrele noastre domnițe.

Ele își puneau o floare
La ureche, să dea bine.
Tu, să-ți pui, că ai de unde,
Struguri prinși într-un ciorchine.

Oi fi tu, toamnă, bogată,
Însă dezgolești pădurea
Și-alungi păsările toate.
Cum să nu mă pierd cu firea?

Cum să nu m -apuc să număr
Câte toamne au trecut,
Câtă frunză, câtă brumă
Peste mine au căzut?

Cum să nu mă întristez
Pentru frunza care moare?
Să nu las să pice-n ploaie
O lacrimă care doare?

Și să nu oftez adânc
După anii ce-au trecut?
Am ajuns în toamna vieții...
Eu biet om, tu, timp tăcut!

Nostalgie de toamnă

Pic, pic, pic, bate-n fereastră,
Ploaia mărunță de toamnă.
În șemineu arde focul,
Ce-mi pasă că-i frig afară?

Flăcările umbre-aruncă,
Pe peretele de var.
A venit încă o toamnă...
Oare-a câta oară iar?

Dacă stau să socotesc,
Am adunat toamne multe.
Mărturie stau acum,
Tâmpile mele cărunte.

Am trecut de mult de-ntâiul
Anotimp al vieții mele...
Primăvara a zburat,
Sus de tot, până la stele.

Până ieri, am fost în vară.
A trecut, nici n-am luat seama
Și iată-mă-n toamna vieții,
Așteptând să vină iarna...

Bine-ai venit acasă, toamnă

De ceva vreme s-a-mbrăcat
Natura iar în toamnă.
Privind-o lung, i-am zis zâmbind:
-Bine-ai venit acasă, Toamnă!

A mai trecut un an de zile
Dar tot frumoasă de nespus,
Iar de bogată, n-am cuvinte,
De toate-n poală ne-ai adus.

Și ce miresme răspândești
Când trupu-ți unduiești ușor,
De mere, prune și gutui,
În dansul tău amețitor.

Mă uit la chipul tău blajin
Să-ți văd sprincenele brumate,
Dar încă negre au rămas,
Iar ochii, două nestemate.

Nici buzele nu ți-au pălit,
Sunt încă roșii-fragă,
Tu nu cumva întinerești,
Cu timpul, Toamnă, dragă?

În părul tău s-au așezat
Puține frunze arămii.
La cât de cald e peste sat
Nici nu credeam c-ai să mai vii.

- Nu te-mbăta cu apă rece!
Îmi zise Toamna zâmbitoare:
De când ne știm, n-ai învățat
Că am o fire schimbătoare?

E toamnă...

E toamnă în gândurile mele
Și-n filele din calendar,
Și de mă uit mai bine-afară,
Galbenă-i frunza în stejar.

E toamnă în gândurile mele,
Că primăvara-i, hăt, departe,
Iar vara ce m-a copt la minte
La alții-nțelepciune-mparte.

E toamnă în gândurile mele
Și ghiociei la tâmpile mi se-așează,
Iar ochii mei, privind în zare,
Amurgul vieții îl veghează.

E toamnă în gândurile mele
Și-n gândurile multora ca mine...
Nu mă-nspăimântă, e firesc,
Căci „Vreme trece, vreme vine!”

Fiori de toamnă

Fiori de toamnă am simțit,
Privind cum codrul ruginește
Și-a verii urmă, printre crengi,
Cu dibăcie o pitește!

Mi-am ascuțit auzul
Să prind fiecă seară,
Și să îi sar în ajutor,
Verii, de-o fi furată.

Dar nu am prins nici-o zvâcnire,
Și nici-o teamă-n vânt plutind,
Și mi-am spus, liniștită, -n sine:
E timpul să o văd venind!

Să văd cum se așează,
Toamna, peste câmpii,
Peste coline, munți
Și codrii ruginii.

Când vântul ușor a suflat,
Prin jurul meu, însuflețit,
Și mai departe a plecat,
Fiori de toamnă am simțit!

Ionuț Georgian Zamfira

Strigătul iubirii

E strigătul iubirii către cer
Și focu-n palmă bate-a suferință,
Iar ochii tăi prin tainica dorință
Ascund în ei lumină și mister!

Dar spune-mi Doamne, ce-aș putea să-i cer
Că mi-a dat tot din prima zi de viață,
Când m-am trezit în zori de dimineață,
M-am tot gândit ce-ar vrea să îmi ofer!

Și am cules în drumul meu o floare
O margaretă, toată parfumată,
Să i-o ofer la următoarea dată
Eu am ascuns-o lângă cingătoare!

Te-am așteptat cuprins de nerăbdare
Eram doar eu și Dumnezeu cu mine,
Când ai ajuns, îndrăgostit de tine
Ți-am dăruit din inimă o floare!

Iar Dumnezeu când ți-a privit făptura
S-a îmbătat de-atâta frumusețe
Și încerca acum să te răsfețe,
Cu miere să îți lumineze gura!

Dar tu copilă, veșnic aromată
Născută între pomi și flori de vară,
Ai preferat dulceața cea mai rară
Din floarea mea cea pură și curată!

Limbile străinătății mele

În viața asta dac-o fi s-apuc
Să îmi clădesc altarul meu cu stele
Aș vrea vinovăția s-o traduc,
În limbile străinătății mele!

Că nu știu mâine ce se va-ntâmpla
Trăiesc prezentul plin de complicații,
Iar drumul meu rămâne strada ta
Aceea-n care cauți constelații!

Rămân solemn același pui de dac
Pe care tu în noaptea furtunoasă,
L-ai încolțit cu florile de mac,
Cu gândul numai să îl iei acasă!

M-am furișat prin munți dar și prin văi
Fiind atât de dulce și cuminte,
Și-ndrăgostit nebun de ochii tăi
Am învățat cu tine noi cuvinte!

Am alergat convins că pe pământ
Un pui de leu se joacă cu-o lupoaică,
Dar m-am trezit vorbind un alt cuvânt
Fiind îndrăgostit de-o unguroaică!

Puțin mai tânăr

Eram puțin mai tânăr, dimineată
Aveam agenda cât să-ncapă-n sac,
Acum simt că am gândurile-n ceață
Cu fiecare pas pe care-l fac.

Mă prăbușesc sub imn de poezie
Când vântul spală frunzele în zbor
Și calc pe-o ghindă plină de magie,
Lăsând în urmă pete de covor.

Gândesc acum că luna mă veghează
Și mii de întrebări răsar din flori...
Eram puțin mai tânăr ,n-amiază,
Dar nu la fel de tânăr ca în zori!

Loveam cu sapa-n glia cea uscată
Să ar pământul nu aveam tractor
Și am simțit cum spatele mă latră,
Iar tălpile sunt bune de-abator!

Acum e seară-i ora de odihnă
Mai am puțin s-ajung în patul meu,
Prin mine trec secunde în tihnă
Dar somnul mi-e păzit de Dumnezeu!

Mi-e albă ninsoarea

Mi-e albă ninsoarea iar grija mi-e plină
Și ochii-mi propagă puțină lumină,
Alerg pe o stradă cuprinsă de soare
De-o parte, de alta, e-o tânără floare!

Zâmbește la mine, răzleață din fire
Și caută-n iarbă, doar firul subțire
Să-mi lege destinul de cerul ninsorii
Ce-a pus interdicții de-acuma culorii.

Privesc către dânsa cum tremură toată
Și-n gândul meu palid prin lacrimi înoată
O sorb din privire cu multă candoare,
O rup din pământul rămas fără floare!

O pun lângă pieptul cel plin de-amăgire
Dar se ofilește că n-are iubire,
Un piept fără soartă cu-o inimă mare
Devine o umbră în pas de schimbare.

Încerc să-i dau șpagă, dar are pretenții
Ea caută-n mine diverse intenții,
Nu-mi place petala atinsă de soare
Și-o las pe pământul rămas fără floare!

Au înflorit castanii

Au înflorit castanii-n cimitir
Și pe deasupra lor trec norii-n grabă,
Iubita mea fiind atât de slabă
A dispărut ca vinul din potir.

M-am sprijinit de-o cruce plin de zdroabă
Că nu puteam deloc să mai respir
Și-aveam o haină, toată din frotir,
Perfectă pentru-o tainică podoabă!

Am căutat-o astfel peste tot,
Chiar și-n adâncul gândurilor mele
Dar ce să vezi? Chiar o durea în cot!

Ea încerca să scape de sechele
Crezând că sticla e un antidot,
A tot băut visând că-i printre stele!

Trei zile, trei

Trei zile, trei și toate fericite
Bătrâni, copii, sunt și ei fericți
Că anii trec prin clipe nedorite,
Iar ochii triști, rămân neîmpliniți!

Vom fi și noi prădați de nemurire
Prin cei ce azi se nasc spre a iubi...
Bătrânul meu, rămâne-o amintire
Copilul său încearcă a zâmbi!

Trei zile, trei și toate amăgite
Copii bolnavi, bătrâni pe sub mormânt
Când zilele de dor îți sunt oprite,
Înseamnă că te naști fără cuvânt!

Sub bolta mea răpusă de-ntuneric
Când stele mii, mă-ndeamnă către Cer,
Eu beau din cupa ultimului cleric,
Otrava existenței prin mister!

Mă las învins de propria icoană
Un imn cu-apocalipse repetat,
Prin mine curge lacrima din rană
Prin mine dorul nu s-a strecurat!

Trei zile, trei și toate fără sunet
Un Demiurg mi-a spus cândva în vis,
Că într-o zi prin mine trece-un tunet
Și mă va îndrepta spre Paradis!

Îndeajuns de târziu

Îndeajuns de târziu sub podoabe de flori
Glasul meu te-a pătruns prin ai ochilor zori,
Stăm tăcuți permanent și bocim într-un vis
Pe un pat de spital prin parfum de cais.

M-am răcit un minut și-am privit către noi
Eram singuri pe-un țărm prăfuit de nevoi,
Am privit spre înalt să-mi găsesc steaua mea,
Că de-o vreme simțeam că e tristă și ea!

Te-am chemat la apel, toată-un zâmbet sărman
Te simțeai într-un basm cu aspect diafan,
Străluceai în adânc și-aveai aura ta
Prea perfectă spre-a fi potrivită cu-a mea!

Înlemnit de destin am ajuns să alerg
Purtând spinii-n picior dintr-un vis să te șterg
Și te-am șters draga mea, nesimțindu-mă viu,
Neștiind că prin noi, trecea trenul pustiu!

Am fugit către iad cu credința în piept
Eram singur și trist și-aș fi vrut să te-aștept,
Dar purtam în adânc răni cumplite cu noi
Și-am fost singurul om doborât de nevoi!

M-am întors către Rai dar eram prea bătrân
Înotând în păcat, nu am vrut să rămân,
Am simțit pe obraz ale ochilor ploi
Și-am fugit să mă lupt cu nevoia din noi!

M-am trezit speriat pe un pat de spital
Dintr-un vis cu furtuni, înotând către mal
Și-am strigat doar la cel ce-mi umbla
sub maieu,
Declarând că-n spital m-a păzit Dumnezeu!

Roxana

Răcoreanu Lupoe

De unde-mi ești?

Nici n-ai venit.
Nici n-ai plecat.
Și totuși îmi ești în suflet agățat
Așa cum mi te-am imaginat.

Atât de blând tu îmi zâmbești.
Cum reușești?
Cum știi să-mi fii
surâsul cel senin întipărit pe chip,
emoția din gând și trup,
plăpânda rouă-n zori de zi,
un răsărit atât de minunat,
apusul în care eu visez și chiar mă pierd,
sărutul dulce-n infinitul meu,
sensibil loc unde încap iubire și dor mereu?
De unde-mi ești?
Himeră parcă ai fi, venită din povești,
ce știi s-oferi frumosul din orice,
Senzația zborului fără cusur
ce-mi poartă dorințele pe cele mai înalte culmi.
Apari, dispari și te prefaci,
atât de logic dar și ciudat,
îmi ești și parcă, totuși, nu.
Te-am desenat dar tot ai dispărut.
Ți-a mai rămas doar un contur,
conturul unei amintiri fără sfârșit.
Măcar atât.

Lanțul amintirilor

Un tren, două inimi și un gând
Gări după gări și un capăt de drum.
Un punct rostogolit în suflet adânc.
Amintiri...doar amintiri se strecoară prin timp,
Dorințe și sentimente purtând.
Se scurg clipele precum nisipul într-o clepsidră
Spre o tăcere care leagă sufletul la gură.
Rămân doar doi visători,

Iubind fiecare în colțul lui,
cu ochii închiși,
sprijiniți în speranțe,
așteptând un semn că povestea mai există.

Joc de picături

În prag de dimineață,
Când ochii mi s-au mijițit a viață,
Privesc în jur și nu-mi vine a crede
Ce înnorat e și cât de tare plouă.
Copacii parcă plâng și ei,
Zbârliți și-nfrigați de-a lacrimilor ploi,
Tot așteptând, parcă, să se oprească
Această neînțelegere cerească.
Un dans al ploii am urmărit,
Cu picături îmbrățișate,
Ce tot ne invitau în jocul lor,
Părtași să le fim până la capăt.
Mi-am luat veșmânt din picături,
Cu tot cu el am început să mă învârt
Și aș dansa așa cu avânt,
Atât cât ploaia mai plânge pe pământ.
Și uite așa saream, de pe un picior pe altul,
În ritmul ei neîntrerupt,
Sperând ca norii iute să treacă,
Iar cerul să devină cel de altă dată.

Balans fără capitulare

Tot în bătaia vântului te aflî
Încă rezisti fără să fi căzut.
Secătuit de sevă, de dor, de atâtea lucruri,
Cu atâtea ochi iscoditori înfipti,
Ai regăsit mereu puterea să mai lupți.
Un zbucium neîntrerupt,
Însă, finalul e întocmai cum ai vrut.
Oricum, răsări semet oricând, oriunde ești,
Purtând cu tine mii de povești.
În fiecare zi le citesc, le recitesc, le recitesc...
Aproape fără să mă mai opresc.
Ce bine că ești! Ce bine că ești!

Îndrăzneala

De ai putea...
Sărută-mi ușor cel mai frumos gând
Ce-mi trece prin minte
Și lasă-mă, apoi, să contempul la el
De drag ce-mi este,

Căci vei fi ultimul ce a îndrăznit
să se mai apropie atât de mult de mine,
Dărâmand zidul prezent
dar nevăzut dinaintea simțurilor mele.
Voi reține-n inimă această îndrăzneală,
Ce va apărea mereu să mă uimească
sau să-mi vindece rănilor,
La fel de așteptată ca și o bobită de rouă,
Pe buzele-mi uscate și însetate,
Atunci când nu sunt fericită
Ori când nu plouă.

Opțiune

Am vrut să vezi cum este.
Ți-am scrijelit pe piele
temeri, frământări
Și dorurile toate.
Am vrut să îmi opresc doar zâmbetul șăgalnic.
Te-ai speriat
Căci rana, de-a pururi, ți-a rămas deschisă,
Tot amintind neliniștea unei clipite.
Am vrut chiar să-mi acopăr c-un zâmbet
lacrima ce cade.
Și-am reușit...
Am reușit o mască să mi-o așez pe față.

Cine sunt eu?

Cine sunt eu să cred că pot fi
tot ceea ce nici alții nu pot gândi,
că aș fi în stare
să desfac cerul tău în două,
apoi să-ți pătrund în minte
și în suflet fără o operație nouă,
ci doar prin cuvinte bine alese și gândite,
ori doar prin sentimente profund simțite,
ori prin tot ce pot fi eu,
invitându-te în Universul meu?
Cine sunt eu?

Iluzie

Tu, ca un puf de pădărie a veșnicei
iubiri, ești dor nestins.
Te-mprăștii împrejur-mi
și-n mine cuprinzi tot.
Îmi naufragiezi prin gânduri,
Mi te așterni pe vers
Și muști profund din mine
c-o foame ca de lup.

Îți urmăresc parcursul,
O fac de dragul tău.
De nu-mi ești tu aproape,
în gând te recompun mereu.

Atât de aproape de sublim

Un balet de emoții se dezlănțuie în trup
Și ca-ntr-un spectacol toate ideile mi se învârt.
Cu fiecare clipă ce simt că o trăiesc,
Învăț pas cu pas mai mult să iubesc.

O lume în față larg mi se deschide
Iar tot ce e frumos pare că mi se oferă mie.
Raze de soare mă-mbrățișează,
Florile în păr mi se așează,
Frunzele foșnesc ca o mângâiere ușoară,
Iubirea mă prinde de subsuoară
Și mă ridică atât de sus
Încât nimic din ceea ce e în jur
nu-mi pare mai presus.
Tu mă vezi așa cum nu știu că sunt nici eu
Tu crezi că pot mai mult mereu.
Tu mă îmbraci în vorbe
și toate gândurile tale
Precum floarea,
pistilul în minunate petale.

Tumbe șugubețe, zâmbete răzlețe,
Alergăm desculți prin iarbă,
Ce mai zarvă!

Joacă printre picături de ploaie,
Atâtea minute petrecute cu tine,
multă bucurie,
Ce mai viață!

Tu nu ai habar cum te-aș picta
pe pânze goale fără rame,
Cum ți-aș putea scrie un poem
cu literele toate.
Tu nici macar nu te gândești
Ce personaj cred eu că ești
din cele mai frumoase povești.

Ador să te surprind.
Mi-e drag să te privesc.
Și toate le fac atât de copilăresc.
Iar dintre acestea, ce îmi plac,
sunt zâmbetele noastre
Venite aievea, parcă, dintre astre.

Marin Rada

Departe, departe...

Departe, departe, cuvintele,
invizibile păsări plutind
peste ape,
lasă în urmă clipele,
pietrele, frunzele,
umbrele venind să se-adape,

Departe, departe oglinzile,
pleoapele deschise spre nori,
aurul lunii, zăpezile,
peste umerii nopții, culori,

Sângele ni-l adună în cupe
amurgul
inimile înfloresc printre crini,
pe sub lună căprioarele,
murgul,
strâng în cupe de rouă, lumini.

Am uitat de mult
să ascult o vioară,
doar un cântec străvechi
mi-amintesc,
departe, departe,
cuvintele mă-nfloară
și nu știu dacă am murit
sau trăiesc...

Cuvinte rebele

Se spune despre cuvinte
că au puterea de a vindeca
sufletele încercate de îndoială,
cele mai simple
au în miezul lor o vocală,
ele pot fi nerostite,
ori însemnate în alte cuvinte,
între ziua și noapte

joacă peste ele flacăra comorii,
fierbinte.

Există o artă
a rostirii cuvintelor nerostite în gând,
peste ele se aude ca un vuiet,
veșnicia trecând...

Pagina albă

Albul începe aici,
unii spun că și cuvintele
ar avea inimă,
unele ar trăi sute
și mii de ani,
altele, ca și fluturii,
numai o zi, respirând
toate primăverile deodată,
într-un vis albastru
care se îndepărtează
mai mult și mai mult
prin fereastra deschisă
a inimii.

Aici începe
și aici se termină infinitul...
Poetul este doar un călător
rostogolind soarele...

Ca-n prima zi

Toate se întâmplă
la fel ca-n prima zi,
la poarta bisericii
iedera înfășoară o stea,
lumina, parcă tăiată
de pietrele vii
are cerul și pământul
în ea.

Toate se întâmplă
ca și-altădată,
pe o cruciuliță de lemn
agățată la gât,
port mireasma de mir
și, bogată,
inima se întreabă
dacă mai sunt...

Mi-am construit în gând
o liniște mare,
o corabie cu pânze

întinse în vânt,
toate se întâmplă în mine
și mi se pare
că mâine e prima zi
pe pământ.

Plouă

Plouă peste iarba crescută
lângă temelia de casă,
mai grea decât lacrima,
ploaia are agerime de coasă,
cerul miroase a tămâie
și mir,
din aura lunii n-a mai rămas
niciun fir,
mi-a fost de-ajuns să stau
rezemat de o umbră subțire,
noaptea,
și cuvintele de pe masa de scris
au curs în potire.

Pentru mine
n-a mai rămas pe cer
nicio stea,
cade peste iarba crescută
lângă temelia de casă,
lacrima grea...

În fereastră

Am deschis
și ultima fereastră
spre lume,
să intre cerul în casă,
mi-am zis,
mai am un timp
neștiut, fără nume,
rămas risipit într-un vis.

Prea înalt orizontul,
pleoapa lui subțire
mă strânge,
nu mai am timp
pentru o nouă călătorie,
clopotul de la mănăstire
parcă-mi bate în sânge

Poate mă veți auzi
într-un foșnet de frunze
trecând
sau într-un murmur

de izvor fără ape,
să deschideți fereastra
spre lume, oricând
cerul va veni la voi
să se-adape...

Ochiul luminii

Ce minune
această cădere pe gânduri,
lumina se prăbușește
pe zid,
sufletul e o corabie
cu o singură ieșire la țarmuri,
marile porți ale lumii
se-nchid.

Firește,
nu m-așteaptă nimeni
pe prunduri,
e o liniște de moarte
în jur,
se aprinde o lumină de gheață
în turnuri,
porțile lumii se deschid
împrejur,

Zadarnic îmi port
tinerețea prin târguri,
prietenii s-au retras
într-un gând,
poezia arde în flăcări,
pe ruguri,
ochiul lumii se aude plângând...

Introspecție

E cerul tot mai greu în depărtare,
la tâmplă simt un glonț de argint
și nimeni nu îmi spune cum se moare
sau cum să pot ieși din labirint.

Până acum știam de legea firii,
copiii toți mă-ntâmpinau râzând,
se scuturau de sânge trandafirii
și-un vultur îmi ședea pe brațul stâng,

Nu eram singur, marea auroră
mă-nveșmânta-n lumina unui gând
și, ca pe— un orb, în fiecare oră
mă ajuta, la mine, să ajung...

**Carmen Camelia
Stănescu Luca**

Aș ruga pe Dumnezeu

Floare albă în pridvor
daca zorile mă dor,
cum să fac din ploi armură
să dansez pe bățatură
ca să scap de jarul lor...

Floare lacrimă și dor...

Floare albă în petală
dulcele din zi amară,
cum să trag marea aproape
muntele să-l iau în spate
să-mi treacă dorul de țară...

Floare albă, lăcrămioară...

Aș ruga pe Dumnezeu
să trec greul cel mi-e greu,
să-mi țin Dunărea la sân
ca pe pruncul cel mai bun
să simt că trăiesc și eu.

Floarea cântecului meu...

Am întrebat apusul

Am întrebat apusul, dacă ieri
când cobora, plângeau
răzlețe ploi,
dar n-a știut, spunea că e de-ajuns,
dacă mai plânge soarele
prin noi.

Și Doamne, cât de trist era tot cerul
doar cu tăcerea suspinând
pe el,
aș colora cu țipătul pe frunze
de-ar încolți pe ram
un menestrel.

Să fie incisiv, să strige, așa:
eu sunt stăpânul cerului
cerat
aici nu-i loc de nicio lămurire
și nici de vreun intrus
încornorat...

Ai înțeles, sărmanule, soldat?

Din alb

Ochi de toamnă arămii
scâlțați în ai mei kaki,
ce-ar fi să opresc în ei
toată frunza din ai tăi,

să crească ramuri cu flori
în ajun de sărbători
și din alb țâșnească verde
pentru cel care nu crede,

că nu-i viață pe pământ
fără Dumnezeu cel sfânt
și nici verdele kaki
fără toamne arămii...

Înc'o toamnă, alte vise
scuturând pe suflet rouă,
așteptând cu uși deschise
buburuzele, la nouă...

Revărsându-se suavă
prin pădurea de arțar
urmărește cum firavă
frunza-i piere la hotar...

O flașnetă parcă minte
liniștea ce-mi tace dorul,
amuțește, să mai cânte
ploaia, vânturile, norul...

Este tristă mângâierea
palmelor de toamnă rece
când pândește rătăcirea
cântecului care trece...

Aș spăla toamna în valul
ce tresare în departe,
să șterg ramului amarul
și tristețea frunzei late.

Înc'o toamnă, alte vise
zgribulite prin poveste...

Dinspre mine, toate ninse,
dinspre tine, ce mai este?

Selecție naturală

M-am atins de culoare și ochii mei
s-au făcut albaștri,
obrajii
au zâmbit dintr-o floare de cireș
și lacrima a devenit cuvânt.
Eram ca un început care nu învățase să lupte
cu gerurile flămânde de suflet,
cu vampirii
pregătiți să strivească jugulara frunzei
vinovată de verde...

În câtă dezamăgire să mai pătrundă
soarele,
dacă lacrima trebuie să cânte
în fața biciului
iar șoapta este obligată să rimeze
cu selecția naturală,
când răstignită pe lamă de cuțit,
încă mai strigă...

Un moment de extaz

Dintr-o lacrimă răsar doi ochi
de copil
ținând strâns sub geană
Cerul
la fel ca visul mărilor
îndrăgostite de nemărginire
când Fata Morgana vibrează dinspre ieri
înspre azi
un moment
de extaz
fără virgulă fără punct...

Ca un inel

Visul tău lângă lacrima mea,
lumină dezlegată
de Cer
răsucindu-se în jurul stelelor
ca un inel
care își arată diamantul,
când mai îmbrăcat în Lună,
când mai coborât în taină,
când prea pierdut de teama pierderii
care îl ascunde,
când prea rătăcit de urma rătăcirii
care taie întinericul
în două...

Visul tău lângă lacrima mea,
abandonat
pe un colț de pleoapă îngreunată de sare,
de noapte,
de-atâta visare...

La apus

Din culoarea ochilor mei crește
Cerul
când mai albastru blând și iertător,
când mai tulburat de ploi
și vânturi
dar niciodată mai mic decât vecinicia...

Din culoarea ochilor tăi crește
Cerul,
când mai copil cu soarele în zâmbet,
când mai tăcut și mai îngândurat
la apus
dar niciodată mai mare
decât Marele
care ne aduce mereu aproape..

În culoarea ochilor noștri crește
Timpul,
uneori mirat de-atâta imensitate,
alteori
legându-ne strâns de seninul înalt
al Universului
până când ne vom aprinde ca două stele
îndrăgostite de Cer...

E primăvara altor anotimpuri

O inimă privește disperată Cerul
și Ceru-i mulțumește că există,
în primăvara-aceasta tot misterul
stă-n ramura ce râde când e tristă...

E primăvara timpurilor noi
iubirea a-nghețat tot ce-a fost verde,
și nu mai știm când Cerul către noi
privește trist sau blând sau cum se vede.

La viață astăzi i s-a pus sechestrul
și în exilul rece nu va arde torța,
nici noi în noi nu mai găsim firescul
de a trăi iubind cu toată forța...

O ploaie rece parcă schimbă chipuri
ce plânge-n sticla gheții ni-i străin,
se-adună de prin, nu știm, anotimpuri
acelea ce le merităm înspre deplin...

Ileana Pascu

Iluzia clipei...

În piept se zbate, un vultur trufaș
Prin valuri răzlețe, minuni se ivesc
Lumina albastră, se-nchide treptat
Scurt circuitule, în sistem rătăcesc

O inimă mare, ușor se restrânge
Compact este sângele ce-altădată fierbea
Iar pleoapele cad, peste privirea ce frige
Adunând firul vieții, ce amintiri împletea

O umbră se-așază, peste toate și tot
Un înger veghează, de pe umărul stâng
Liniștea infernală, adie peste soroc
Asurzește-n tic-tac-uri, de secunde atârând

Iluzia clipei, se răsfrânge în piepturi
În lumină îmbracă, cea mai mică speranță
Și totuși, o lipim ca un puzzle în jocuri
Să o agățăm, de o fărâma de viață.

Îmbrățișează-mă, când timpul tace

În zori, când razele de lună se retrag
Când ziua, cărare de lumină-și face
Deschid ochii, privindu-te cu drag...
Îmbrățișează-mă, când timpul tace!

În răsărit, sub curcubeul ce apare
La orizont, apoi pe întinsul cerului
Oglindindu-ne privirile în zare
Îmbrățișează-mă, s-aud tăcerea timpului!

Mă hrănesc, cu-al păsărilor tril
În iubirea, care-n suflet zace
Tu, primește-mă la pieptul tău febril
Și îmbrățișează-mă, când timpul tace!

Iar când Soarele ajunge la Zenit
Într-un bulgăre de aur se preface

Încălzește-a dragostei fiori, grăbit
Tu îmbrățișează-mă, când timpul tace!

Peste câmp, noi alergăm de mână
Printre flori, tu pasul nu-l întoarce
Cu iubire-amestecată, fă-mi cunună
Și îmbrățișează-mă, când timpul tace!

La umbra unui stejar fălos
Clipe de odihnă petrecând
În priviri să punem ce-i frumos
Tu, îmbrățișează-mă, s-aud timpul tăcând!

Lângă clipocitul apei de izvor
Stă răcoarea, în crengi să se agațe
Peste a serii feerie, să adorm
În tăcerea timpului, la tine-n brațe!

Și apusul de sub deal, să-l împărțim
Noi, într-o îmbrățișare îngemănați
Iar tăcerea timpului, să o simțim
De-o eternitate și-o iubire legănați!

Mama

Un nume sfânt, pe acest pământ
Și dincolo de el
Ce e rostit cu dragoste, cu maximă iubire
De când începem a vorbi îl pronunțăm
Cu drag și multă prețuire...
Mama e sprijin și alinare, este esența vieții
E lacrima de fericire, flacăra speranței
Este iertare, sacrificiu, putere și curaj
Este pace și bucurie, vrăciul vindecător
Un râu nesecat de iubire
Cel mai de încredere prieten
Parfumul dimineților
În inimi sădind sămânța bună
Și alegând drumul spre libertate
Un maldăr de răbdare, dăruire
În suflet presărând culoare
Și arii multe de credință
Căldura, ce încălzește suflete în suferință
Mama e dor, iubire, perfecțiune, existență!

Amurg

La capăt de sat
Unde tălpile au bătătorit pământul
Unde fericirea își făcea loc printre ghidușii
Iar dragostea ne îmbrăca diminețile
Unde timpul, părea să nu treacă

Amurgul își face loc printre crengile copacilor
De peste dealuri, albastrul cerului pălește
Galbenul cuprinde zarea
Norii aurii s-au strâns, într-un mal cu valuri.
La polul opus, peste pădure
Mândra lună se ridică ușor
Soarele, rușinat se ascunde după dealuri
Până se pierde în orizont
Înroșindu-se, de atâta dragoste
La văzul Lunii.
Între apus și răsărit, sub tricolorul cerului
Mama, sprijină poarta, în zi de sărbătoare.
Între cele trei degete,
strâng jar încins, privind cerul
Către cele patru puncte cardinale
Și cerșind viață, întru mulți ani!

Bucăți de timp

O salcie pletoasă, copilăria-mi răsfața
Când firul ierbii colții-și arăta
Pe o scară coborau copiii de altădată
Dintr-o cabană, pe-o cracă suspendată
Într-o pădure înmiresmată
De flori și fructe mici
Am consumat bucățile de timp de-atunci
Pe la răscruci...
Suflete înmuiate în lumina de la țară
Să fiu nepoata bunii și melci s-adun în poală
Să merg pe deal, pe coastă,
fructe să pun în traistă
Cu tălpile înfipite în pământ, ape să trec desculță
Să râd, să plâng, să cânt, s-alerg după căruță
Cârduri de păsări zboară
Peste salcâmi parfumați în primăvară
Și iz de liliac, în cinci rânduri de petale
Ce anotimpuri numără în calendare
În suflet, mi se face toamnă...
Trec carele cu ani mei, la moară!

Iubirea, nu piere

Cântecele de leagăn – martori ai copilăriei
Mângâie sufletul deznădăjduit de pieire
Înrobite de confuzia și uitarea
celor mai apropiate
și a celor mai frumoase momente
Privirea se afundă în negura vremii
Auzul, de atâta și atâta ascultare,
se pierde în eter
Mintea jucând feste,
rupând fragmente din viață
Așezând copilăria la sfârșit
Frica și teama de singurătate

Adună morții din trecut
Și îi invocă printre cuvinte de iubire

Iubirea se înmulțește
Cu brațele, ca o cingătoare
m-a cuprins peste mijloc
Respirând dragoste eternă în ceafa mea
Corpul, transmitea căldura maternă
neegalată pe pământ
Mâna mea, s-a mulat în căușul palmei mamei
Așa cum m-a ținut o viață
Dincolo de pleoapele grele
și privirea încetoșată
Stau amintirile și iubirea nemărginită
Scăldate în lacrimi de fericire
O îmbrățișare cât opt decenii
O iubire până la cer și dincolo de el
Dacă dânsa nu știe cine eu sunt
Eu știu, că mi-a dat viață
și m-a purtat prin ea
Eu știu, că nu m-a lăsat să cad.
Caută cu privirea, cu glasul,
cu sufletul, cu trupul
Acoperindu-mă cu toată dragostea sa!

Mi-e dor... să-ți fie dor!

Mi-e dor, să-ți fie dor, de-o bună dimineață
Cu fața șifonată și ochi cârpiți de somn
Privindu-te o clipă și înflorind speranța
Sub un dulce sărut, în brațe iar s-adorm!

Mi-e dor, să-ți fie dor, de clipele uitate
Sau rătăcite-n gânduri, dosite într-un colț
De gingașa privire, în care să se-adape
Întreaga mea ființă, iubirea s-o răsfaț

Mi-e dor, să-ți fie dor, de-o simplă mângâiere
De-un gând rostit în șoaptă, ce alintă auzul
De-o caldă îmbrățișare, cuvinte cu plăcere
Din suflet dăruite, îmbujorând obrazul!

Mi-e dor de o natură, complexă și întreagă
Mi-e dor de oameni dragi, ce azi nu-i mai găsesc
Mi-e dor și azi și mâine, de o copilărie dragă
Mi-e dor de niște dealuri, de un sat pitoresc!

Mi-e dor, să-ți fie dor, de cea de azi și ieri
Aceași ființă, ce Tu și Timpul ați schimbat-o
Peste care-a trecut, nenumărate primăveri
Și de mult timp, nu ai îmbrățișat-o!

Mi-e dor, să-ți fie dor!

Liliana Popa

comandă îngere potop

trecuseși să îmi spui
ce dor ți-a fost de mine.
eu dăltuisem demult norii ivorii
în trepte,
cu băta de inimă.
eu pot urca
tu cobori
doar în nopțile de ajun
nu mai ajung treptele.
ții minte jocul de demult
pe scara mea de început de lume?
pe prima treaptă cântai
pe a doua iubeai
apoi au început să înflorească celelalte trepte
și privirile
într-o seară verde
în tăceri fără crepuscul.
îngere,
uite o himeră
cum își desenează
întortocheate neliniști acuarelate.
comandă îngere potop
să-i spele culorile de apă.

brațele crucii s-au curbat

lăuntrice cuvinte se-nfioară
își strigă libertatea
printre figuri abstracte
și pleacă în exil
ca dintr-o noapte
timpul alunecă printre brațele crucii
în ziua hibernală de solstițiu
aprinde lumini
în noaptea cu o singură stea
în ramurile copacului etern
și altă lumină
în ziua fără lumină
a echinoxului primăverii
de la naștere

pînă la moarte
o altă naștere-n solstițiul verii
o altă moarte la întâlnirea cu toamna
brațele crucii s-au curbat
sub clopotul de lacrimi

Urmează stația Teatrul Național

De atîta vreme candelabru mare e tot stins
Mă gîndeam aseară să intru, să-l aprind
Scena are insomnii
nu mai poate adormi
nu se mai poate trezi
ce să mai fac cu atîta libertate înăbușită
suntem atît de bine ținuți în frâu
că nu ne mai imaginăm altfel
surghiuniți suntem din propriile vieți
spectacolul din stradă e trist,
zâmbetul paiaței împietrit
un vortex aiurit
amăgitoare piesă
într-un singur act
fără început și fără cap
îngânduratul Hamlet apare din genune
și replicile cad
din altă lume
A fi sau a nu fi, se mai aude
Umbre de seară
ce se tot strigă pe nume,
cîndva au fost Polonius,
Iulius Caesar, Henric al IV lea
Antonius, Danton, Lyr
acum joacă doar noaptea
imperial delir
Ofelia, Julieta, Beatrice
cu replicile uitate
mimetice
ce surd se mai aud șoptite
Doamna T. organizează casting
pentru roluri nescrise
Da, Sorescu a socotit bine
Shakespeare a creat lumea în șapte zile
și pămîntul se umpluse de afișe
și cînd a dorit să vadă un spectacol
s-a dus să moară puțin....

Caneluri

Copacul ăsta se uită la mine de cîteva ore.
Îmi tâmplărește gîndul de acum,
Se uită la mine, la tine, la toate
În seara asta nu freamăt
Nu mai am foame, nu mai am sete
Mi-e teamă să nu adorm, să nu alunec...

Canelurile copacilor păstrează
împăcărilor și surâsul vântului de seară
Iar scoarța contururi și lumina
Mângâierea foșnetelor de vară
Tot cad frunze din teiul înalt
Sus, pe o creangă ferită de aștri
O frunză a prins forma inimii tale
A inimii mele sau a altcuiva
Se apleacă ușor, tot mai mult spre pământ

E atâta nevoie de sine

Aproape departe de tine
Eliberări în abis
Adevărul ucis
Gândirea dispare
Lumina
Binele
Visul
Aleg altă cărare
Cerule are alte altare
Se pierde și parcă dispare

chiar de am să pier

eu cred în viață
nu cred în moarte
lumina confuză ce le desparte
calcă pe drumul zilei
ascuns de aripa acvilei
pe muntele meu efemer
cu nopțile strânse-n cuvânt
chiar de am să pier
vreau să te cânt...

Malta

În dans albastru de valuri înspumate
cheamă și azi tritonii din grotile uitate
îl strigă nereide, Calipso fierbe ierburi
sirenele tot cântă
doar Odiseu mai trece
de acum îngândurat
își crenelează visul
destinul l-a furat

Pescărușul uitat

Săgeți albe ce cad în mare
Se lasă purtați de vânt și de soare
Pescărușul apatic, însingurat
Desprins e de toate
În secolul involburat
Pare departe și totuși aproape
Pe cine așteaptă printre stânci, printre șoaapte

diseară, la teatru

actori vor fi patru
o fată, un preot
un pianist egolatriu
adevăruri desprinse din iubiri și tăceri
la Masa Tăcerii, împletite de ieri
în amfiteatru
privitori
scriitori
compozitori
urmăritori
autori
jucători
Ducratori
negustori
domnitori
creatori
conducători
vânzători
înșelători
Spectatori
privitori
risipitori
spectatori

eu sunt un lac de munte

m-ai îmbolnăvit de neuitare
din tăcerile rămase de aseară
trăiesc cu o imagine veche
dintr-un vis
în care
mă învăluia
unduitoarea prezență nocturnă
și vocea acelor nopți
ecou
rămas între stânci
mi-ai dăruit o mare de liniște
și seri nesfârșit de lungi

mirări sub gene întunecate

plăsmuiți din cochiaje întortocheate
metamorfoze lumilor îndepărtate
nepedepsiri înfrigurate
săruturi crude vinovate
Iubiri gingașe și curmate
de visele necoapte
de razele ivite
din umbre necosite
Dumnezeu nu-i prea departe

Ovidiu

Oana-Pârâu

Solomonarii

Zicere:

Omul Alb, șapte pieptare

Duruie, duruie tare

Toacă-ți toaca! Toacă tare,

Duruie, solomonare!

Li-i casa-n adânc sub noiane de piatră,
Strigoii tăcerii din vremi neștiute
Cu norii pe frunte, priviri străbătute
De fulgere strânse la fel cum în natră
Stau fire să fie suveicii cărare,
Colindă să vindece lumea bolnavă
De arșiți ori ploaie căzute din slavă,
Ori vechii metehne, leac și dezbrăare.

Privirile-ascunse sub plete cărunte,
Au traista pe umăr și toaca lipită
De pieptul în care a fost scrijelită,
Întreaga durere-n vechi riduri pe frunte.
Și trec și se trec din cetate-n cetate,
Sfințite statui de tribuni ai naturii,
Aci dau un sfat, colo stavilă urii
Ei află și-ndeamnă pe toți cu dreptate

Aflată în tolă în cartea lor sfântă,
Zidire măiastră în stihuri ascunsă,
Din tainele lumii în veacuri e strânsă
Și pilde-nțelepte de-acolo cuvântă.
Nasc teamă și-s Marelui Moș uceniciei,
Ei prunci răsăriți îi răpesc să-i învețe
Din cartea naturii-ntâmplări și povețe
Găsesc negreșit când la sfaturi, buniciei

Îi cheamă când obștea se află robită.
De secetă aspră. sau grele potopuri.
Sau rău obicei întâlnesc pe alocuri,
Ori pacea-i pe cale să fie știrbită.
Femeile fug ori stupesc într-o parte,

Codane în șoaptă alungă deochiul,
Doar țânci năzdrăvani,
peste gard trag cu ochiul,
De-i rost de fereală, se-avântă departe.

Li-i frică de spusa că-njugă balaure
Cu hamuri de fag și cu bice de fulger,
Iar țintra ascunde Vântoase și sânger
Răsare-n ogoare, nicicum pe coclauri.
Închină-se lumea văzând pe străinii
Școliți sub un munte pe Calea spre Sfinxul
Pus prag Întreitului Stâlp din cuprinsul
Bucegilor, poartă pe Calea Luminii!

Lupul Alb

Pe stânca lui se cuibărise umbra,
Chiar cerbii se temeau să dea târcoale,
El, Lupul Alb, pe țăncurile goale,
Privea tăcut, spre depărtare, tundra.

Pierea lumina'n cergi de întuneric ...
Tălăzuiau doar gloate disperate,
Lăsând în urmă, în cenușă, sate
Și fum mânjind un orizont asferic.

Zorind spre moarte, i-au uitat povața
Și'n goana spre nimic pierdut-au urma
Păstorului nebun, imploră turma
Descântul lui să readucă viața.

– E noapte-n voi! V-ați lepădat credința!
Nu'i leac în cer să curme ignoranța.
Acum sunteți umili, cerșind speranța,
Dar dăinuiește'n voi necuviința!

Nu negrul, însăși teama vă'nconjoară!
Ați risipit averea pe nimicuri,
Nerușinării dându-i mii de chipuri
Și risipind a timpului comoară.

De ce s-ar risipi pe voi un astru?
Voi v-ați închis în case în desfrâu,
Uitând de grija holdelor de grâu
Și de covorul apelor, albastru.

Lumina-i pentru oamenii puternici,
Pentru acei ce cred în aurore
Cu ochii larg deschiși spre evermore,
Nu pentru lași și nici pentru nemernici!

Adrian George Itoafă

Totul este de lemn

Totul este de lemn,
până și aripile planează cu pene de lemn,
durerea este de mesteacăn decapitat,
iar lacrimile plantate devin semințe curajoase
ce sar în pământ, și dintr-o dată cerul
se umple de recunoștință tăcută,
ramurile copacilor nu mai au coroane,
pentru că morții nu au decedat încoronați,
au formă de cruci anunțând dispariții,
și eu mă privesc în oglinda lacului încă verde,
simt cum îmi suflă în ceafă un fruct palid,
în timp ce văd cum brațele mi se deschid,
iată sunt condamnat să te judec,
cum creatorule, cum ai făcut asta?
să fiu copacul care se despovărează
de păcate lumești,
și se căiește prin fructele-i moarte.

Degetele tatălui meu

M-am uitat la un copac,
la o floare ori o buruiănă,
am simțit că suntem rude, deși, eu umblam
și ele, răsărind din sol, din degetele parentale,
credeau că sunt în floarea vârstei,
tocmai aflau că sunt o umbră.

Mult visată era pomenirea, creștea din trup,
urca cât să mă sprijine,
florile albe păreau fulgi de nea,
simt cum sfârșesc într-un verde etern
rătăcind fără a ști că degetele tale nu pier,
în zori mă ascund printre ele.
Într-o dimineață ți-am cules brațele
pentru a le venera
înainte să se facă neobservate.

„Ce dar să-ți fac acum, că-i primăvară?”

Am venerat-o pe ea, era singură în trecut,
mergea pe șira spinării unui gând căzut victimă,
ea, Magda Isanos a fost condamnată

de instanța trupurilor neîmplinite,
și eu, o priveam prin perdeaua unui noiembrie
ce descompune zâmbete,
creștea uneori prea grăbită, mă lua din răsad
și trupul îmi planta primăvara,
împlinind majoratul în care citeam și dormeam,
tăceam și-ascultam cum mă cântă,
noiembrie rece o înghite
și glasul ei răsună pe cruce:
„Ce dar să-ți fac acum, că-i primăvară?”
Mai cheltuie cu mine azi o poiană, de vrei!

Coborând cu picioarele pe pământ

Inevitabil calc pe aceleași urme,
pașii, niște roți de fier urmează
linia neevidențiată,
rareori depășesc demarcația, când îmi imaginez
călătoria suspendată la tine,
acolo pătrund cu picioarele în sus,
te ating nevăzând cât de aproape
am fost de respirația ta,
pe care am luat-o, am coborât iar
cu picioarele pe pământ,
și am săturat sufletul
ce tânjea după sufletul pereche.

Necuvintele

Am până de idei,
merg pe contrasens într-o emisferă
căutând banda de urgență
înainte să decolez spre tăcerea
foilor rulate, mereu albe,
cine să le înțeleagă?
Plonjez pe spații libere,
ștergând necuvintele
de care mă împiedic
neînțelegându-le rostul
din craniu.

Je pars en France!

E luni, și nu știu cum să te opresc,
n-am nici un plan și nici idei,
pentru că pleci cu sandalele roșii în mână,
cu părul despletit ce-ți acoperă trupul,
singurul care se mișcă în beznă
pe piesa „Tango”, primii pași către moarte,
de Slawomir Mrozek.
atunci, inert în halatul bleu, ponosit
te ascultam fredonând răvășită:
Je te quitte ma chérie,
je pars en France!

Geta Lipovanciuc

De azi, mă-mbrac numai cu dor...

M-am lepădat de mine, viață,
Și am pornit spre neștiut;
Cu sufletul sleit de gheață,
Am multe-ncă de străbătut.

Mi-ai aruncat mantaua scârbei
Și-am revenit la vechiu-mi burg,
Unde-am simțit dogoarea sârbei,
Acolo unde toate curg;

Unde cuvinte nasc Lumină
Și unde-i steaua ce m-a nins,
Cea de mă-ndrumă și suspină
Cu mine,-n jugul cel nestins.

Mă-ntorc acolo unde-i Paște
În orice zi, în orice ceas,
Unde Hristos din nou se naște,
Făcând și-n gândul meu popas.

Revin la strâmta mea cocioabă,
Cea agățată de astral:
În zidu-i, voi găsi podoabă,
Spre mântuirea fără egal.

Răsfir spre toți mărgăritare,
Spre voi – de sus, eu – cea de jos,
Să v-amintiți de clipe rare,
Cast dăruite, drept prinos.

M-am lepădat, lăsând să zacă
Veșmântul greu, al tuturor,
Căci am ales să fiu săracă...
De azi, mă-mbrac numai cu dor...

Tributul regăsirii

Într-o vreme,-n care însăși viața
Nu-și mai are rostul, fără-origini,
Și în care roua, dar și gheața,

Zac în nepăsarea cu funingini,
Mai că-am smulge rănila cu dinții
Și le-am pune-n margine de sferă,
Să ni le-oblojească ei – părinții,
Care, încă clipocind, mai speră.

În vulcanul fricilor ascunse,
S-ar cădea să rezidim noi huma,
Căci doar cel, de sorții îi răspunse
Cu iubire multă,-și află muma.
Cel de, orb, își dibuise leacul,
Pe pământ străin, muncind zadarnic,
Este jertfa lui, martir, în veacul
Unde clipa-ți râde prea fățarnic.

Chiar e vremea: harica minune,
De-a-mpărțit cu noi Grădina Maicii,
S-o cinstim, cât dorul ce n-apune
Plimbă-n sânge tânăr geto-dacii.
Tâmpla noastră, pururi ostenită,
Își va-ntoarce, astfel, și speranța
Că,-n zi mare, va gusta din pită,
Din chemarea micșorând distanța.

Cum să ocolești țărâna crucii,
De te-a botezat cu mir fierbinte,
Când îi tot săruți, și-n gând, butucii
Și-i dezmierzi dospeala din cuvinte?
În răstimpu-n care ne iubirea
Sapă mari tranșee,-n piepturi slabe,
Ni s-ar cuveni să știm trăirea
Pentru cei de nu-și doresc podoabe.

Dacă-ar fi să-și scrie testamentul,
Ei doar ar schița trei slove blânde:
„Mai veniți acasă!”: tratamentul
Pentru noi sunt vocile flămânde
Ale celor de nu-și simt sorgintea,
De-au omis că sângele nu-i apă,
De-și ascultă veșnic numai mintea
Și-au uitat de inimă, de-agapă;

Au uitat de leagăn la culcare
Și de vrednicia ce ridică:
Doar pe glia ta, din mic crești mare,
Val imens devii, din undă mică.
Ca pe o orfană, toaca bolții
Au tot izgonit-o, fără nume...
Și-azi, năpăstuiți, se plâng cu toții,
Că-ar veni, doar într-un fel anume:

Locu-acel, pe hartă, să se-nchege
Cu toți pașii măsurând decenii;

Că, de-altfel, cine-ar mai scrie-o lege,
Dedicându-și viața buruienii?
Toate-s doar rugină, senectute,
Timpul, chiar și el, dă peste maluri
Și doar cimitirul e-o virtute,
Amintind de-ale prunciei valuri.

Descătușându-ți pacea din lacul inimii

Cât viața e povestea ce încă n-a fost scrisă,
Pe umerii planetei des obosind de soare,
Răsfiră flori de tihnă, spre ușa ce-i deschisă:
Doar cel cu pacea-n suflet,
doar el nîcîcînd nu moare!
Din nașterea ce-i raza venindu-ți prin credință,
Tu doar strecoară-ți vise și-n perna păcii tale;
Când liniștea ți-e umbră și toate-s cu puțință,
Nici deal nu mai există și calea-ți e doar vale.

Când toate, pretutindeni,
se-mbracă-n întuneric,
Cu sine fă-nvoială și crede în izvorul
Azurului ce-ți scaldă nestinsul gând himeric,
Doar aripa tăcerii îți însoțește zborul.
Vânat, ca o gazelă cu ochii blânzi spre steaua
Săpînd în clipa zilei, cea de părinți promisă,
Te vor privi tăciune, dar tu fii alb ca neaua,
Cât viața e povestea ce încă n-a fost scrisă.

În lumea ta, cu lira-ți cea sîngerînd iubire,
Să înmulțești ecoul cântărilor din flama
Ce nu se pierde-n rana zăcînd în cimitire,
Ci se-nfrățește, pururi, cu tatăl și cu mama.
Valsînd printre blesteme, cât pacea te cuprinde,
Nu poți trăda, pe-argînții robiei, tot ce doare;
Și-nfometatul lumii sîmînta nu și-o vinde,
Pe umerii planetei des obosind de soare.

Cât lacrima ți-e rugul nestins de fapte drepte,
Ogorul armoniei se-nclină, de podoaba
Odiinei zdrențuite, venind să te aștepte,
Până ajungi să-ți umple apusul tău cocioaba.
Și-atunci, din greu avarul,
smucindu-se în strune,
Aduci comoara-ți sacră, răscoptă, în culisă...
Din sărăcia sorții, dospită-n rugăciune,
Răsfiră flori de tihnă, cât ușa ți-e deschisă!

Pe podul tău de aur, izbăvitor de patimi,
Revolta surghiunește-o și naște-n jur lumină;
Și-n legea haitei crude, ale-mplinirii lacrimi
Și lașilor le-mparte, și celor fără vină.
Din jar ce răstignește a vremilor osîndă,
Fii însuși fraged scutul, în smocul de popoare,

Și lampă pentru veacul,
unde stau mulți la pîndă:
Doar cel cu pacea-n suflet,
doar el nîcîcînd nu moare!

În lumea ta ciudată, în infinit și după,
Când stropii din ofranda ce o aduni aice,
Neașteptînd răsplata, îți umple sacra cupă,
Îngenunchezi ei – razei, venind să te ridice.
Și-ți cari în spate lemnul
purtînd mînunchi de cuie,
Cădelniță-i povara scaldată-n pocăință,
Multiplicîndu-ți pașii pe dăra care suie,
Din nașterea ce-i raza
venindu-ți prin credință.

Vorbind în Limba Păcii cu bolta și cu semeni,
Le mîngîi cicatricea netrebnice confuzii
Și-i chemi la împăcare,
simțind cum te asemeni
Gorunului, pe steiul din munții cu iluzii.
De parcă-ai fi albina pierdută de sorginte,
Dar regăsită-n crinul divin, printre petale;
Și-atunce, nu ai grijă: în palma de Părinte,
Tu doar strecoară-ți vise, și-n perna păcii tale.

Cu tine-ncepe pacea: din licăr de blîndețe
Și râul de iertare, cu-a inimii dulceață,
Când Sinele-i astîmpăr, ajungi la bătrînețe
Și nu se-mbracă urma-ți cu flamură de gheață.
Cetatea ta-i chilia, stîndardul tău cu zile;
Din rău străin și ură, nu-ți face suferință,
Ci taina Lui revars-o în sute de pupile,
Când liniștea ți-e umbră și toate-s cu puțință.

În vrajba milenară, când vieți fără morminte
Se scutură ca floarea strivită-n primăvară,
Lumina ta rămîne, spre-aducere aminte;
În tunul lor, hulubii din humă-or să răsără.
În geamăt sau cu zîmbet, te vei trezi în zorii,
Când soare s-o așterne pe creștete, agale...
Și-atunci, vei înțelege că oamenii sunt norii,
Nici deal nu mai există și calea-ți e doar vale.

Nici deal nu mai există și calea-ți e doar vale,
Când liniștea ți-e umbră și toate-s cu puțință;
Tu doar strecoară-ți vise și-n perna păcii tale,
Din nașterea ce-i raza venindu-ți prin credință.
Doar cel cu pacea-n suflet,
doar el nîcîcînd nu moare!
Răsfiră flori de tihnă, spre ușa ce-i deschisă,
Pe umerii planetei des obosind de soare,
Cât viața e povestea ce încă n-a fost scrisă...

Shanti Nilaya

Ca o Contesă de Segur...

Eu azi din mine voi fugi
Sub acuzare de sperjur,
Ca o Contesă de Segur
Cum toți îmi zic, spre-a mă-ntregi!

Voi scrie apăsător și clar
Verb după verb, ideologie,
N-am să mai stau în poezie
Cu versul meu... nesocial...

Pe pedestalele ecvestre
În parcul de cuvinte crească
Tăblițe cu numiți de iască,
Eu s-adnotez, istoric, peste!

Iar unde umbra-mi dă ocol
(Urmare-a curbelor din spațiu)
Înscrieri lungi și fără sațiu,
Să umplu golul tot cu gol.

Prin lumea cea de antracit
Mă iartă deci, nu-mi fă chemare,
Am să te-ameninț și mai tare –
Voi scrie despre ce-am iubit,

Altfel, din mine va fugi
Un Papillon prins la galere,
Cu aripile efemere,
Doar ochii... înspre veșnicii!

M-aș naște toamna...

Te lupt cu mine, ce să faci?
Să-mi sfășii rochia arămie?
Tu, vânt cuprins de nebunie
Eu, frunză încă pe copaci...

Și-ntr-o oglindă mă arăți

Cu bruma nopților la stele:
„Ia uite, cer, câte inele
și umeri goi și decolțați”!

Dar nu mă sperii prea curând,
Mă țin c-un fir pe ram, anume,
Un strop să-ți fiu de-amărăciune
Chiar dacă frunze cad pe rând.

Și cu-altă pată mă-nvelesc
Să nu-mi știi ochilor lumina,
Roșind cum mă roșește vina
Să mă mai lași... să te iubesc...

Iar de va fi să mă scobori
În unda nopților albastră,
Prin ochii tăi ca-ntr-o fereastră
M-oi strecura adeseori.

Să lupt cu mine, ce să faci?
Să-mi sfășii rochia arămie?
Tu, vânt cuprins de nebunie,
Eu, frunză... într-un schit de fagi...

Ca cea mai văduvă mireasă
Ce rodul viei n-a gustat,
Din cupa nunții, vin vărsat,
Să plec tăcută spre Acasă.

Prin ani din nou să te atrag
Dansând – un soi de plăsmuire
Să-ți fiu! Și-n semn de amintire,
M-aș naște toamna, pe copac!

Iertările

Mă iartă apa când o beau,
Mă iartă timpul când îl stau
Și dintre tot ce nu s-ar vrea,
Îmi iartă tot, făptura ta.

De mine, floarea din cuvânt
Se scutură... Mă iartă, vânt,
Căci pun și eu amar pe flori
Un verb... să plângă în culori...

Și îmi întind pe fân cosit
De temeri trupul dezvelit
Să mă săgete mila Sa
Cu asprele iertări... și ea,

Mireasmă! Nu vedeți că-apoi
Mă-ntoarce clipa, semn pe foi?
Și mi le rupe cu păcat –
Unde-i iertarea, cât am dat?!

Un pumn cu gheață și omăt,
O virgulă în ce nu văd,
Sau... din măsuri de-argint pătat
Un singur sfaț... de briliant...

Îmi iartă apă când te beau,
Te-oi scrie-n pagină pe șleau!
Mă iartă, mir de fân cosit,
Căci mâini ce taie... te-au iubit.

Iar cât trudesce să scriu aș vrea
Să iert și eu greșeala mea
Că n-am știut să mă conțin
Și-am dat din mine... prea puțin.

Mă iartă toate, cât n-am spus –
Mă iartă timpul cât s-a dus
Și dintre tot ce nu s-ar vrea,
Îmi iartă tot... făptura Ta!

Perla albastră

Mă faci să râd, mă faci să plâng, sunt vie
Și noaptea trece-n zori, abia, abia
Citesc din cărți, citești din poezie
Și-mbrățișați suntem altcineva.

Vin raze pretutindeni și ne-adună
Cu Dumnezeu în toate și în noi
E bine și e soare și e lună,
Și e senin și suntem amândoi!

Scap foile din mână... Curg prin vene
Din literele lor scânteii, scânteii
Imagini strecurate printre gene
Te-aduc și te cuprind în ochii mei.

Adorm sau poate doar mă-ntorc în mine,
Din cer ne cântă-o pasăre măiastră
Și devenim ca-n paginile pline,
Eu – nufăr alb, tu – perla Lui, albastră...

Geamă de terține

În râsul tău s-au arcuit vioare
Și-ntunecări pe boabe de scoruș.
Aruncă-ți ochii, blânde căprioare,

Ce-n raza lunii – prelungit arcuș –
Îmi par doar o poveste fără seamă!
E ultim ceasul, ultimul urcuș.

Voi coborî la tine ca un geamăn
Și voi purta prin vieți ființa ta
Cu care-n taină o să mă aseamăn –

Un anotimp, aceeași rândunea.
Iar la sfârșit, sub linia de-nsumare
În socoteala vieții ce-o vom da

Ne-o aduna o minte oarecare:
Scorușii tăi din ochi, buzele mele
Și haosul creat la întâmplare.

Cu arcuiri de răsete rebele
Terțina dublă se va încheia,
Cu schimb de sfere – aur și inele!

Te-ntrebi de-n sintonii ne vom trăda?
Contrarii vechi se-atrag și se preumblă,
Monadă el și tot monadă ea:

Povestea noastră din lumini și umbră...

Din dragoste de țară

S-a dezbrăcat de lemnul tot pădurea,
Prin țară nu mai este de bonton
Cu-o sfântă cruce să oprim securea...
Nu ne mai cheamă „Gheorghe” și „Ion”.

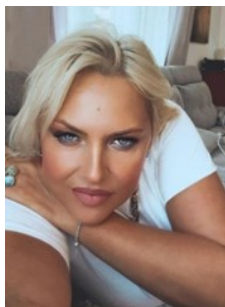
Nu ne mai strigă din cerdac de casă
Bătrâne mame mor de timpurii,
Să ducă-n cer pământuri și să coasă
La ii ce-n vecii vecilor sunt vii!

Rămânem noi, chipuri săpate-n stâncă,
Să re-nvățăm și să luăm aminte
Că nu mor caii când vor câinii, încă,
Identități cu țelurile sfinte...

S-a dezbrăcat de lemnul tot pădurea,
Doina de jale frunza-n gol o cântă –
Creștină cruce, să oprim securea,
Să ne unim pe ultima redută!

Contur sortit până la Bug rămâne,
Hotar păzit de dacii liberi... Iară,
De strigă ei: „Deșteaptă-te, române!”
Să ne trezim, din dragoste de țară!

Silvana
Andrada Tcacenco

În lumea noastră circulară

Am dor de viață, dor de vis,
Am drag de lume și de-abis,
Am vis curat, speranță în privire,
Am țel de-a izgoni a răului rânjire

În lumea noastră circulară
În care realitatea uneori doboară
Și mai tânjesc spre infinit,
Spre binele din care am venit,

Aici în lumea noastră cea multiplă,
În care binele, atât de rar se-ntâmplă.
În lumea noastră circulară,
În care răul a-ncetat să moară

Și îmi doresc cu disperare
Un luminos apus de soare
Și-un întuneric cu un singular sfârșit
Care se termină în răsărit.

Prin gândurile-mi tot urcând,
Mă regăsesc a fi fiind,
În lumea noastră circulară,
Doar o amfibie care zboară.

Singura piatră

Voi striga, la porțile acestei lumi,
Până ce se vor sparge
Timpanele timpului;
Sunt un cotropitor de frumos,
La poalele unei cetăți
De gânduri,
Înlăuntru, sunt cei care au cheile porții.
Cal troian am fost o singură dată,
Atunci când m-am născut,
Am pene și smoala pe trupul vremelnic
Pene de zbor,

Smoală din pământuri,
Dar știu că voi dăinui
În imaginea zidurilor,
Cu miile de ani,
Oricât m-ar alunga de departe,
Zidurile vor ști că am fost aici,
În fond,
Sunt o parte din ele,
Și poate una din
Singurele pietre,
Care încă mai crede,
În fundația,
Acestei lumi.

Șah planetar

O tablă pătrată pe o masă pătrată,
Istorie, uitată, mințită, furată,
Pioni care ară doar câmpuri de oase,
Cu regi abdicanți și metrese frumoase,
Șah!, spuse negrul dar albul omoară,
Omoară și roșu și galben de ceară,
Omoară cu ură și fără de măsură,
Nebunul vorbește, e slobod la gură,
Șah!, pierde tura controlul pe flancuri,
Trimit escadrile de-avioane și tancuri,
Peste o tablă alb negru și goală,
Ideologică luptă, pur materială,
Șah! și regina se-apseacă, suspină,
Sacrificată fiind fără de vină,
De-un rege despotice ce joacă la pat...
În spate pionii, sunt trei, e șah mat.

Silv-Ana

Pe mine cine mă zidește?
Unde ești Manole,
Alo!
Alo!
Îți voi da un grad de siguranță în plus,
Sunt seisme destule,
Nu-ți va prisosi,

S.O.S. Manole!
Am nevoie de protecție,
De siguranță,
Te conjur,
Închide-mă,
Desparte lumea aceasta de mine,
Printr-un zid.

Mondo umano

Din creierul munților, în clocot de dor,
Apele cad mărturisitor,
Se-mbină cu ploaia, renasc întru rouă,
De parcă lumile toate, tot câte două

Rămân cununate,
O lume de ape pe buze uscate,-
O lume de soare, ce uneori,
încarcerat în duiumul de nori,

Pierde speranța luminii... o zi...
Iară după, fie ce-o fi
Gândește, deplin răzvrătit,
Își asumă că are pământ de iubit,
Că viața mai are de ocrotit...

Și iese, ca la Verdun,
Fiind și tunul și carnea de tun,
Și fumul și rana și vindecarea,
În eroismu-i și disperarea

Atât de reale, de îți par umane,
În realitatea de „mondo cane”.
Îngenuncheat,
În demnitate chiar și cu capul plecat,

Soarele
Sărută picioarele;
Își aduce aminte în rugă,
Faptul că n-are niciunde să fugă,

Cât timp, apele înjunghiate de stânci
Cad pentru toți însetații nătângi,
Pentru poeți nenăscuți, ce mai sunt de citit...
Soarele sărută tălpile apelor în asfințit.

Albul dintr-o zeghe

Cum îmi zboară gândul, ca un vultur orb
Pe care curenții către cer îl sorb,
Să îl lase pradă, ultimei căderi,
Nada printre visuri programate ieri,

Cum se lasă greu, calculând momentul
Morții care trece precum sentimental
De iubire plină și împărtășită,
Neatins de pură profund ne-ntâlnită,

Gândul care-mi zboară, deplasat în sine,
Copleșit de cerul care nu-i mai vine
Înapoi vreodată, spre care doar poate
Să se-nedrepte el, atunci când socoate

C-a venit clipita, ca din simplu gând,
Să coboare-n cercuri albe spre pământ,
Să se-ndeplinească, aripa să-și strângă,
Pe pământul care-l va-nvăța să plângă.

Nu mai zboară gânduri, cine își permite
Zboruri nesfârșite, zboruri împlinite?
Mach-urile lumii se ucid în boomuri,
Zgomotul dispare, replicat în tunuri,

Machurile lumii, dispărute toate,
Pier în replici lașe, pe ușa din spate,
Machurile lumii, nicidecum viteza,
Au sădit în mine, amplu, ipoteza

Că eu pot atinge zgomotul luminii,
Cu privirea-mi clară, nesupusă vinii,
Să fiu gând ce arde, ca un bec de veghe,
Condamnat să apăr, albul dintr-o zeghe.

Cântec de leagăn

Câte zboruri, câte frângeri,
Câte ziduri fără plângeri,
Câte cicatrici pătrate,
Câte gânduri cumpătate,

Înc-o lespede și-o cruce
Tot pământul poate-a duce,
Timpul meu încă mai crapă
Nesătul și fără apă

Cerul, între două zări,
Între două depărtări,
Îl usucă și-l topește,
Ca și cum încă-l privește

Respirația-mi domoală
Precum litera pe-o coală,
Doar așteaptă să-nchid cartea,
Să-i fie deplină moartea;

Însă litere se scriu,
Până și-n acest târziu
Iar eu îi citesc din carte
Și-l adorm ca într-o moarte.

Vasile Ghinea

Ego

Sunt o virgulă
nici măcar un punct
sau o cruce încă vie
și bipedă ca un vis,
ca un fum de primăvară
într-o toamnă de vecernie,
de regrete... fără timp.

Umbra din lună

La nașterea mea
câinii lătrau creșterea ierbii,
ursitoarele au lipsit
uitând de sensul iubirii
pe care nici azi nu l-am găsit.
Când latră câinii îmi amintesc
de Eul neursit și mă cutremur.
Pe Calea ce mi-ai dat
încerc să merg cât pot de drept.
În ruga mea albastră
doar pașii osândirii
mai latră luna
ce îmi slujește umbra.

De dor

Mi-am închis gândurile
într-o lehamite imensă.
Picioarele s-au tocit,
cuvintele s-au coșcovit
iar eu dialoghez
cu guguștiucii din cimitir.

Mi-e dor de metafora
unei zile de vară
vrăjită de copilăria pădurii.

La ce?

Iartă, Doamne
naivitatea mea.
Cuvintele râd
în perla dinților
aruncate în neant.
Diligența aleargă
pe drumuri europene
lăsând cerșetorul
la colț să viseze.

Cocon

M-am ascuns în cuvinte
printre metafore nenuntite
pentru visul
din metamorfoza plecării,
fluture de noapte
pentru mătasea altui veac.

Și... nimic

Ne subțiam prin ploaie de mână alergând,
oameni de zăpadă alergam
prin neaua ce îmbrățișa pământul.
Ne topea parfumul florilor de tei,
în zborul ciocârliei ne risipeam pe dealuri,
în simfonia toamnei cromatici
și în azurul chemării,
ca într-un vis ne împlinim zborul
sensului unic.

Pe același ceas

Stăm pe același ceas
la ore diferite
și printre noi
primăvara zboară
(nu contează sensul),
ideile rămân sterpe
și cuvintele mor nerostite.
Pentru noi
funigeii sunt plictis
și dragostea o notă falsă.
Pe același ceas la ore diferite
buzunarele dor tăpile picioarelor,
sufletele rămân goale,
departe de Euterpe
și mai aproape de Bachus.

Dimineață

În fiecare dimineață
mă trezesc a mirare.
În fiecare dimineață
fac cunoștință cu mine.
În fiecare dimineață
cafeaua are zaț.
În fiecare dimineață
îmi verific amintirile.
În fiecare dimineață
umbra este mai grea.

Soliloc

Mi-am uitat în oglindă
umbra
și de atunci
ne potrivim la întâlnire
lacrima
din ochiul singurătății.

Rădăcini

Nu putem să ne desprindem
de un gard, un gând, o lume,
încă mai exist, Doamne,
mulțumesc de întrebare
și de masa cu pahare
fir-ar ea să fie
și de-un dor cam bărzăune
în ureche amintire.

Clarobscur

Umbră peste inima mea
noaptea, peste țărâit de greieri,
peste falfăiri enigmatice de aripi,
peste visele lujer stelelor,
peste zborul frânt la naștere,
peste durerea luminii,
din sfera Treimii
și... peste tot
cânta un saxofon în noapte,
cu el rătăcirea noastră
pierdută-n univers.

Chihlimbar

Diminețile calc petale de rouă
într-o fugă de Bach.
Securea războiului
a rămas închisă într-o lacrimă.
Furii și-au construit castele
în utopia noastră
și noi suntem
în căutarea unui zbor.

Plecare

La capătul nopții
umbra acoperă groapa
așteptând lumina
să o ridice
de pe umerii poetului
plecat spre centrul pământului
după refuzul cerului
de a-i acorda zborul.

Echilibru precar

Pendulăm între ochiul lui Dumnezeu
și ochiul dracului
într-un echilibru precar
pe distanța dintre vorbă și faptă,
adormim prohoditi de cucuvele,
ne deșteptăm la un geam cu gratii,
socotim
pentru câți pași ne ajung banii
să ne rămână oricum
și pentru lemnul din groapă,
și căutăm să prindem ultimul tren
în căutarea timpului pierdut.

De aceea

N-am știut niciodată
unde pleacă timpul,
prin noi și cu noi,
mai întâi în riduri
și mai apoi în ...
nu, e prea lugubru
acest gând,
dar filozofic vorbind
plecăm de unde am venit.
De aceea și Pământul
și visele... sunt rotunde.

Bilanț

Cuie în tâmplă,
cuvinte imagini.
În rest...
lutul unui pumn de vise

Fatum

Eu, tu, noi,
drumul, cerul,
pasărea și ploaia,
un poem pe o frunză
într-o lacrimă de rășină.

**Cristian M.
Grigore**

Capricii astrale

Pe tipsii de-argint și aur înflorate când și când
Învelite în mistere vin răvașele pe rând
Pentru mine sunt foi simple
cu dorințe de scriitor
Dar din stele sunt trimise pentru har de muritor.

Luna râde și subtilă vrea să-mi vină-n ajutor
Ba mi se arată plină ba se-nchide cu un nor
Dar prin cornul ei de aur îmi trimite un semnal
Dacă scriu cum am simțirea
ea m-ajută pan' la mal.

Și pe țărnișă e un luceafăr ce în palme îmi oferă
Doar o călimară goală cu albastrul de himeră,
Iar când versul care-mi iese se-nțelege încurcat
Astrul umple călimara și pe loc l-a descântat.

Cine trage în porumbei

Văd în tablou, străpuns de o săgeată
Un ghemotoc de pene și de sânge
M-am întristat și m-am întors pe dată
Să nu se vadă ochiul care plânge.

M-am aplecat și-am luat de jos hulubul
Ce-a înghețat în stranie uimire
Și i l-am dat copilului cu arcul
Fără să-i cert plăcerea din privire.

Copilul a crescut și-a tras cu arma
A împușcat cu glonț alt porumbel
Că fierul rece îi transforma karma
Sunt alte înțelesuri pentru el.

Copilul a crescut și-a mers cu tancul
Și-a tras în stoluri mari de porumbei
Pe cei răniți îi calcă cu bocancul
Așa e ordinul primit, pe ei.

Urmează defilarea cu fanfară
Iar tunul și turela de pe tanc
Duc morții de pe placa funerară
Și un soldat fără picior pe flanc.

Soldatul e copilul din tablou
E singurul în viață lângă tanc
Nu are un picior dar e erou
Și defilează-n singurul bocanc.

E-aplaudat de sus de la tribună
De reci statui de piatră și otel
Că a zdrobit dușmanul pân-la urmă
Acel dușman de moarte-un... porumbel.

Condiția umană

Aș vrea să las un vers în urma mea
Cu sfaturi simple fără floricele
Pentru nepoți când vine clipa grea
Ca să le fie pavăză de rele.

Aș vrea să las un vers în urma mea
Să îl schițez pe foaia de hârtie,
Iubita să-l privească când ar vrea
Cu amintiri și simț de poezie.

Aș vrea să las un vers în urma mea
Doar pe acesta să-l citească fata,
Un curcubeu cu pulbere de stea
Din două clipe, amintiri cu tata.

Aș vrea să las un vers în urma mea
Cu pozne așternute-ntr-o scrisoare
Pe care n-o trimit, dar tot aș vrea
Părinților din nou să cer iertare.

Aș vrea să las un vers în urma mea...

Modestie

A fi modest e harul de duhovnic
Străin e muritorului de rând
Ca și cei mulți poetul e nevolnic
N-ajunge sus la aura de sfânt.

Prin vers el dezvelește fața lumii
Ajunge când și când la câte-o stea
Mereu vrea să atingă vârful culmii
Să se oprească tot n-ar mai putea.

Și strofa ce-ar citi-o la oglindă
Deplinul eului înconjurat
N-ar fi decât o dramă suferindă
A bolii omului însingurat.

Dar și poetul are dintre haruri
Printre puținii ce le pot avea
Doar vers pe fața dreaptă de la zaruri
Ca cei din jur să-l poată măsura.

Sonet neterminat

Iubita mea din Cișmigiu
Tu nufăr alb plutind pe apă,
Doar un sonet aș vreau să-ți scriu
Cu ochii care te dezbracă.

Iubita mea din Herăstrău
Tu floare rară-n colț de stâncă,
Ca să dezgheț surâsul tău
Ți-aș scrie doua strofe încă.

Iubita mea din parc Izvor
Tu anemona lunii pline
Un vers ți-aș scrie că mi-e dor
De primăvara ce nu vine.

Iubita mea din parc iubită
Mă chinui un sonet să-ți scriu
Dar vezi, cerneala e sfârșită
Și îmi e frig și e târziu.

Tăcerea

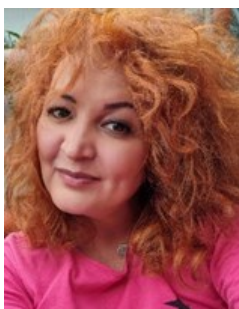
Nu gări risipite pe calea ferată
Nici porturi răzlețe la mal aruncate,
Nici caii de poștă blocați în șoproane
Nici porumbeii ce nu pot să zboare,
Nu sunt motive în calea uitării
Tăcerea e vinovată de toate.

Nici sate-aruncate pe dealuri abrupte
Nu ele coboară pleoapa uitării
Nu ele cos limba vorbirii,
Cine să mai scrie eseuri
Cuvinte care umplu foi șifonate
Să rupă vraja cu ecran luminat,
Dar foi nu-s, cerneala a înghețat
Tăcerea e vinovată de toate.

Distanța nu-i mare dar caii de poștă
Aleargă pe loc biciuiți de doi orbi,
Iar spuma albastră ce curge-n zăbale
Împroașcă deasupra doar stoluri de corbi,
Tăcerea e vinovată de toate.

Iar noi ne-am ascuns în durere
Cu buze lipite-n tăcere,
Tăcerea e vinovată de toate.

Ina Dumitrescu

Toamnă...

Și zboară cocorii
Și gutuile plâng
Și inima mea
Se transformă în toamnă
Și totul e plumb
Și galben și trist
Sperând să trăiesc
Eu încă exist...

Și zâmbetul ploii
Răzbate plângând
În mii de culori
Născând curcubeul
Și frunze de-aramă
Se desprind suspinând
Și curg în spirală
Transformându-se blând,
În pământ...

Aș vrea să uit
Că pașii mă mint,
Că inima mea
Transformată în toamnă
Se zbate tăcută
Ca o liniște grea,
Dorind cu ardoare
Să fie iubită.

Petală de floare

Va rămâne doar ziua în care
Am râs și-am cântat împreună.
Eu simplă petală de floare,
Tu solul ce florile-adună.

Nu știu de ce doare atât
Doar știam că sunt insipidă.
Prea târziu viața mea a zâmbit...
În curând voi fi perseidă.

Poate-n urma mea va fi fad,
Ori firesc pentru tine și restul...
Ce păcat că sfârșitul mi-a dat
Doar tristețea din tot universul.

În sertarul deschis uneori
Va zâmbi o petală de floare,
Care-a fost prin buchete de flori
Doar o liniște apăsătoare...

Două lacrimi, o iubire

Am venit astă seară la tine,
Umbre dansau la fereastră,
M-ai zărit la lumina ce lampa
Radia pe figura-ți duioasă.

M-ai privit cu o sete de foc
Parca eu aș fi fost o fântână...
Să te-ntreb ar fi fost fără rost
De ce buzele mele te-alină...

Mi-ai spus să-împărțim o tăcere,
Jumătăți de nori care plâng,
Însă partea ce naște durere
O vrei tu, eu, doar picuri ce râd.

Suntem două furtuni, răsărit și apus,
Două lacrimi prelinse adunate pe buze,
Două inimi pătrunse de un dor nepătruns,
Doi oameni și-atât ce nu-si cer vieții scuze.

Sărut și struguri

S-au copt strugurii iubite!
Eu visez la trandafiri,
Tu oftezi pierdut în vise
Lângă crângul cu ciulini.

Cât gol între patimi albe
Trăite de amândoi
Cât nesomn și depărtare,
Câte perle și noroi...

Ai promis că vii să-mi fii
Dragostea din drag cu drag
Și sărutu-ți va avea
Gustul dorului pribeag.

Beau cafeaua dimineța
Și simt că mă ții de mână,

Îți visez îmbrățișarea
Și trimit dorul să-ți spună.

Tac, deși as vrea să cânt,
Plâng, deși aș vrea să râd,
Inima e-un lac adânc
Unde ne-necăm pe rând.

S-au copt strugurii iubite!
Eu visez la un sărut
Ce-a venit pe colțul gurii
Și acolo s-a oprit...

Gânduri de toamnă

Foșnește-mă toamnă a doruri
Și-a patimă uscată de verde,
Foșnește-mă toamnă a ploi
Și ascunde tăcerea din noi.

Îmbrățișează-mă toamnă a fluturi
Și a zbor de aripi curbate,
Îmbrățișează-mă toamnă a vals
Și-a frunze ce cântă-ntr-un glas.

Sărută-mă toamnă a flori
Și-a gutui mirosind a lumină,
Sărută-mă toamnă cu norii
Ce plouă cu dor în toți zorii.

Răpește-mă toamnă în taină
Și du-mă în codru cu ape
Sădește-mă în pământ afănat
Și mă naște... dar fără păcat.

Rugă și liniște

Hai să ne îmbrăcăm
În petale de rugă
Și să ne spălăm mâinile
Cu lacrimile cerului!
Să nu ne pierdem
Zâmbetul ochilor
Și nici pacea buzelor.
Mâinile noastre
Împreunate în dor,
În credință,
Să nască blând cântec!
Cântecul sufletelor flori.
Hai să ne îmbrăcăm
În frunze de nea,
Pură și neninsă
Și să zâmbim răsăritului

Ce ne va da
Binecuvântatul apus...
Hai să fim fericiți
Într-o ultimă poveste
Unde iubirea își ține
Muzica cuvintelor
În cartea sufletelor pereche.
Hai să ne îmbrăcăm în drag!

Regăsire...in timp

Te rătăceam prin înserările
Dimineților mele anoste
Neștiind să-ți arăt calea
Către sufletul ce gol, aștepta zâmbet!
Te conturam între marginile sufletului
Neștiind să-ți fiu ușă.
Te-am pierdut și găsit
De atâtea ori printre vise...
Câteodată neclare
Câteodată precise...
Mi-ai fost printre rânduri de slove
Nepătruns...Tainic
Adânc...
Din când în când surăs...
Mereu dorință...
Te iubeam fără să știu
Că-mi ești jumătatea de sferă pierdută...
Undeva între dimineți anoste
Și înserări părăsite
Se naștea o dragoste...
A noastră...

Acolade de toamnă

Sub pleoape cerul plânge stalactite
Și lacrimile strânse par oglinzi,
Tu le culegi cu degete-adormite
Le risipești și iarăși le cuprinzi.

Sărută-mă până se face iarnă
Iar tâmpilele mi-s ninse și-adormite!
Sărută-mă să uit pentru o toamnă
De dorul ce se plimbă prin cuvinte

Din zeci de cioburi sfărâmate
Zvârlite pe asfaltul plâns.
Adună gândurile toate
În care dragoste am strâns.

Aluneci din apus până în zori...
Printre poeme pășești fără oprire
Iar eu pot doar să mor și să trăiesc
Căci „te iubesc dincolo de iubire”!

Doina Moritz

Păstor mă fac...

Am să pornesc pe jos la-mpărăție,
Să-ntreb, de ce, când rodul se împarte,
Eu nu primesc decât a mia parte,
Ciorchini rămași din toamne netrăite,
Pe buze de ulcior, ploi rătăcite
De geana zorilor și cine știe,
Cât o s-aștept un strop de apă vie,
O zi, o veșnicie?
Am să pornesc pe jos la-mpărăție.
Când o s-ajung, întreb de-i holda deasă
Și bobul de ce-mi leagănă păcatul?
Poate-mi răspunde însuși împăratul
Și-mi dă felia ce mi-a fost furată
Din pâinea vieții-n humă frământată,
De ucenica timpului aleasă,
Să-mi drămuie, sub streășina la casă
Dor de cale-ntoarsă.
Când o s-ajung, întreb de-i holda deasă.
La vadul amurgit sub corn de lună
Popas nu fac, cetatea e departe...
Vătaful care punțile desparte
Se urcă-n Car. Stele din bici pocnește,
Potecile-mi, cu dor, le-ncărunțește
Să nu ajung când umbre se cunună,
Oglinzile să-mi jăruie-n arvună
Lin pelin pe mână.
La vadul amurgit sub corn de lună.
Păstor mă fac la vechea-mpărăție,
De-o fi să trec de curcubeul vieții
Prin porțile unde-și doinesc poeții
Iubirea și durerea-ngemănate
De grijile în rânduri așezate...
Vreau să-mi cerșesc petala argintie,
Crescută-n urmă de vinovăție,
În clipa târzie.
Păstor mă fac la vechea-mpărăție.

La poalele uitării, cerșetoare...

Am despletit apusuri la izvoare
Și pas prădat de-o lacrimă de lună
La poalele uitării, cerșetoare,

Parfum de viorea, pe geana brună,
M-a răvășit... Un corn de vânătoare,
Rănite cioburi, din mine, adună...
A fost iubire sau doar întâmplare?
Am amurgit cu toamna, fără tine
Și viilor le-am stors câte-o secundă
Din boabe pârguite pe retine,
Apoi, mustind de dor, voința surdă
S-a contopit cu frunzele virgine
Din jungla timpului, rebelă undă...
A fost iubire sau zbor prin destine?
Am răsturnat și amforei nectarul,
Când din pelin mi-am împletit cărare,
Din piatră seacă, flacăra și-amnarul
Le-am sorocit sclipiri, în Ursa Mare,
La vama unde timpul-și bea paharul
Și ceara se răsfăță-n felinare...
A fost iubire sau vieții, zarul?
Am rătăcit prin miriști, începuturi,
Când holdelor scăldate în lumină
Le-am dat la schimb, prin revărsare, scuturi
Și clipelor, gând bun la rădăcină.
Cu flori de mur, alese așternuturi
Le-am primenit în șoaptă cristalină...
A fost iubire sau un roi de fluturi?

Tu, unde ești?

Am să te-aștept cu florile iertării,
Când pas brumat, sfidând peronul gării,
Va întreba nori călători prin timpuri,
Cum de se trec de-a valma anotimpuri?
Tu unde ești, pornit-ai cerbii lumii,
Cei rătăciți în vis, sub pleoapa mumii
Sau te-ai întors și halta tremurândă
Va strânge în căuș ploia flămândă,
Snopi de sudoare, urne cu iubire,
Clinchet gornit la porți de mănăstire
Și logodită doar cu gustul sării?
Am să te-aștept cu florile iertării!
Am să te-aștept cu florile trădării,
Când perla țese-n bobi sideful mării
Și în nisipul gândului de noapte,
Suspinele-nstelate le socoate,
Le tot așază-n brazde răvășite,
Se uită-n urmă...Chiar nu vezi iubite?
Tu, unde ești, oprit-ai primăvara
Ce-a blestemat păcatul, rănind seara,
Te-ai poticnit la vadul unde ciute
Au încurcat cărările știute
Și duse-au fost, prin poarta nepăsării?
Am să te-aștept cu florile trădării!
Am să te-aștept cu florile iubirii,
Când zâne cosânzene-și aleg mirii,
Răbojul vrerii, nuntit în palate,
Pecete pune pe singurătate...

Tu, unde ești, suflet pribeag, ți-e bine,
Drumu-î colbit de văi și de coline?
Sau te-ai întors și stânca se prăvale,
Doar Ursele mai rânduie pe cale,
Însemnul sorții, zâmbet să-mi cerșească,
Din amăgire, zori să-mi drămuiască...
La Moara cu Noroc, plâng trandafirii.
Am să te-aștept cu florile iubirii!

Peste tărâmul gândului de noapte...

Într-un ungher, sub pleoapele-amăgirii,
Mă învăluie acord de viole...
Trecând prin anotimp, lacrimi regine
M-au împăcat cu luna... Doar zefirii
Au întrebat o stea, de-mi este bine.
Pe la chindii, trec umbrele nomade
Să mai zidească mănăstiri din vise...
Îmi arvunesc din Car făclii nestinse
Și voal de-argint, nuntit la promenade,
Peste cămașa zilelor proscrise.
Azuru-mi strânge snopi de rouă-n plete,
La cumpăna-nserării amurgește,
Când peste brazde amintiri ițește,
Întoarnă-n fân cosit și-n amulete
Mac sângerând, apoi se vremuește.
Peste talazul gândului de noapte
Se-ntrec alțițele să-și toarcă clipe
Și timpului să-i taie din aripe,
Cu lin-pelin și iz de poame coapte,
La ceas târziu, doiniri
să-și înfiripe.
La vadul unde dorul n-are casă,
Se-ntrec în zâmbet dalbe margarete...
Bolțiri din patime și din regrete
Se aciuiesc pe gene de mătasă,
Apoi se pierd în valsuri de egrete.
La podul meu de piatră, vama cerne...
Secundele se ceartă cu ispita
Și ploile își argintează sita
Prin care trec iubirile eterne,
În curcubeu să-și măture ursita.

Rănitele tăceri

Sărutul unei lacrimi se răsfăță,
Junind parfum de fân și violete,
Nu te mai rog în nicio dimineață
Să-mi pui un fulg de păpădie-n plete!
Ecolul stelelor căzute-n noapte
Îngână zorii despletind lumina,
Nu te mai rog!... M-ai vitregit de șoapte,
Te-ai petrecut cu patima și vina.
Și dacă printre amintiri rămase
Rănitele tăceri își cer simbria,
Nu te mai rog să-mi cerni vise frumoase,

S-aprinzi văpăi, trădându-mi bucuria!
Am înțeles târziu, desculță-i clipa,
Chiar dacă poartă straietele de vară,
Nu te mai rog să-mi oblojești aripa!
Arcușu-i trist pe strune de vioară.
Mă risipesc prin urmele-ngropate
Și mă adun din vechile canoane,
Nu te mai rog!... Încet se face noapte,
Colbește dor pe vechile icoane.

Cântul târziu al clipelor nomade

Mi-a plâns, în podul palmei, întrebarea
Ce-a desfrunzit pădurea de păcate,
Când vara-n agonie mai socoate
Pașii celor ce cotropesc uitarea.
Mi-a înspicat o lacrimă mirarea,
Cu verdele-mpătrit în primăvară,
Când frunza de noroc, întâia oară,
Zâmbește celor care-aleg uitarea.
Mi-a rupt, din partea stângă, așteptarea,
Lujeri de dor, să-i vândă-n târg cu sacul,
Când roșul sângeriu trădează macul,
La vadul celor ce cunosc uitarea.
Mi-a picurat venin din nepăsarea
Clepsidrelor întoarse de ursită,
Când geana grea, de-arșiță înrobătă,
Stă-n vatra celor ce-așteaptă uitarea.
Mi-a albăstrit, cu zorii-n plete, floarea,
Cântul târziu al clipelor nomade,
Când despletite-n mii de acolade,
Ating cu-aripa gândului, uitarea...

Iubitul meu, ne ceartă răsăritul!

Te-aștept în vis, te-ating c-o tresărire
Și te cerșesc cu florile albastre,
Să te descânt, când luna, printre astre,
Împarte lăcrimând crengi de iubire.
Iubitul meu, ne ceartă răsăritul!
Noi n-am știut să-i dăm nicidecum binețe,
Îmbrățișați, am împletit tristețe
În caierele ce-au umbrat zenitul.
Te chem în zori, te-nvăț să-mi fii tăcere
Și te răsfăț prin gânduri răvășite,
Apoi, din veacurile netrăite,
Îmi iau răgaz, să-mi păstoresc o vrere.
Iubitul meu, la vadul ce desparte
Două oglinzi ce-au fost cândva fântână,
Mi-am pribegit un dor și-am spart, în mână,
Ulciorul plin cu ne-nțelese șoapte!
Te cern în ploi, te-alung spre începuturi
Și te spoiesc cu praf din Ursa Mare.
Din lumea ta, îmi ești dator c-o floare.
Eu îți trimit, la schimb, un roi de fluturi.

Mihai Pascaru

Apele

Apele limpezi își au izvorul
în Pomul Vieții,
apele tulburi –
în Pomul Cunoașterii.

Care în care se varsă depinde
de marea finală.

Denominare

Ar trebui să dăm nume de flori
tuturor stelelor care se văd
iar celor nevăzute
să le dăm nume de gâze,
greieri și cosași,
cometelor nume de fluturi;
doar Soarele și Luna
să rămână cu numele lor.

Grădina raiului –
o chestiune de denominare.

Necredincioșii

Necredincioșii
nu vor fi judecați;
ei nu au noțiunea păcatului
așa cum copiii sau nebunii
nu pot distinge
între bine și rău.

Necredincioșii vor rămâne triști
și plictisiți
în mormintele lor
și dincolo de sfârșitul veacului.

În așteptare

Undeva în Univers
probabil mai există o zonă
în care stelele

se aleargă una pe alta
căutându-și locul potrivit pe orbite,
căutând corpul ceresc
în jurul căruia să graviteze
sau astrele care să se rotească
în jurul lor;
cele mai mari se impun prin forță
cele mai mici dau mită în prafuri
din greu,
totul până la ziua în care
se va instala și acolo Dumnezeu.

Păsări

Mai nou,
în lumea asta surdă,
sub streșină
sau în pridvor,
vin păsări
care stau și cântă
în sinea lor.

Piramidele

Egiptenii au ridicat piramidele
pentru a proteja
luxoasele morminte de hoți;
pentru a deruta prădătorii,
puteau ridica și câte două-trei piramide
la un singur faraon.

Piramidele – seifuri ale istoriei vechi.

Stea căzătoare

Dacă vezi o stea căzută
pe acoperiș
nu te grăbi să o îndepărtezi,
privește-o doar cu blândețe
cum crește, din ascunziș,
tot mai vioaie, mai mare.

În primăvară steaua va da
un lan de panouri solare.

Câmpuri

E-o lume măcinată
de război:
câmpuri de mine,
câmpuri de tine,
câmpuri de noi.

(Din volumul *Coșul zilnic*,
Editura Limes, 2024)

Camelia Ardelean

Bătrânul clopot...

Bătrânul clopot din calvarul zilei
Răsună în timpanul poeziei,
Cum zburdă vinul în potirul viei
Ce se agață-n marginea șindrilei.

Sorbim poveri din teascul agoniei,
La câțiva pași de-ndemnurile silei;
Captivă-ntre uluci, sămânța milei
Sucombă lângă pragul nebuniei.

Osânda unor ploi când te lovește,
Vocalele se sparg cu zgomot rece;
Consoanele zdrobite ca în clește

Se-nghesuie-n terține, câte zece.
Înoată-n sine teama, ca un pește;
Cuvântu-așteaptă muza, să-l disece.

În vechiul turn al dragostei e frig

În vechiul turn al dragostei e frig,
Fundația-i statornic măcinată;
Din trainica, apusa-i cazemată
Rămas-a doar un lan de pipirig.

Observ că Afrodita e sedată
(Captivă pe domeniul ei, o strig);
Fâșiile de nopți se fac covrig
Și-n lună se mai stinge o sonată.

Când lira plăsmuirii a tăcut,
Realul își susține monologul;
Răceala are un puseu acut

Și timpul face pe cardiologul,
Dar clipa-i obosită de zăcut;
Ne șterge lacrimi stihul, demagogul.

La sărbătoarea scrierilor seci

La sărbătoarea scrierilor seci
(A vrăbiilor ce se cred egrete),

Aperitiv de inimi incomplete
E-acum servit în coarne de berbeci.

Sărbătoriții vin agale-n cete –
Li-i greu talentul. Dai să te apleci
De admirare; umil îi petreci
(Un bob de har e-un munte prin lunete).

La supă de vocale jupuite
Se-nghesuie flămânzii de cuvinte –
Se-nfulecă haotic și se-nghite

Ce-ar trebui să izvorască-n minte;
Pe lista de creații „erudite”
E doar un vid gigantic și fierbinte.

Un gol murdar ne spânzură de oase

Un gol murdar ne spânzură de oase,
În filme cu scenarii realiste;
Se-adună figuranții-n cap de liste,
Să prindă niște porții de grimase.

Se zbate optimismul să existe,
Dar timpul e un virus care coase
Pe inimi „cicatrice” dureroase,
Ce-adună solitudini în batiste.

Poetul e-o revoltă necesară,
Un vultur cu privire din oțeluri,
O scoică preistorică și rară,

O cursă-alambicată prin creneluri –
Semințele de vis n-au cum să piară;
Prin sânge de cuvinte curg cerneluri.

E dragostea o noimă perimată

E dragostea o noimă perimată –
Mi-e silă de cuvântul învechit,
Ce-și lasă purtătorul înrobît
Să zburde-n cerc prin visele-i de vată.

Când Eros, mâniat, te-a palmuit,
Invadator pe steaua ta privată
Cu fluturi din mătase colorată,
Erato în Infern s-a prăvălit.

Se zbenguie lehamitea-n cascade,
Deasupra unor hăuri cunoscute;
Se-aruncă-n ghenă flăcări retrograde

(Invocă timpul să le execute).
Roman(ț)e-absurde suferă-n izvoade;
Devine solitudinea virtute.

Ion Dulugeac

De vei pleca

Daca e să pleci, să iei cu tine timpul,
Apoi cu grijă să tai la pas, în două satul.
Să fie astfel, mai nevăzut de înserare,
Când sera vin fluturi albaștri, în tăcere.

Să iei cu tine pașii, de pe strada-ngustă.
Pavată scump cu dragostea terestră.
Să iei zâmbetele, și să-ți iei și gândul,
Să-ți iei și iarba, și cerul și pământul.

Eu voi rămâne doar cu, ploaia-n palmă,
Și am să tac vorbind de noi, ce dramă!
Din punga veche, iar o să-ți ofer daruri,
Voind să văd frunze, gonind pe maluri.

Și crede-mă, că îți spun, că-s supărată,
Prea multă-i întristarea care-i presărată.
De timpul nu-mi lăsă, mie, mângâierea.
Căci tu iubire, doar tu-mi aduci, durerea.

Orașul înverzit

Prin amurg târziu, de primăvară înverzită,
Cu doi cireși, cu siluete așezate pe fundal.
Copiii ce-mi cântau, o melodie cunoscută,
Orașul pare trezit la viață, de vedele sacral.

Amurgul coboară pe străzi cu pomii verzi,
Și drumu-i plin de lume veselă, discretă.
Mulțimea trece și admire pomii în livezi,
Orașul este sărbătoarea verde, pe planetă.

Nori trec pe cerul în amurgul primăverii,
Eu îi privesc, ca voievozi cu plete-n vânt.
Venind pictat în violetul crud, al înserării,
Străzile par să erupă-n libertate și cuvânt.

Noapte de vară

Iată cum și noaptea-ncet, ticnită ea se lasă,
Prin casă cu miros de poezie, sau festin.

Pe cer eu văd cum luna trece, somnoroasă,
Tu mă aștepti cu drag, iubită fată, uite vin!

Afară-n curte noastră este liniște, răcoare,
Bate vânt prin codrul ce-i de farmec plin.
Pe stradă calc grăbit, sub teii încă-n floare,
Să văd chipul tău de nimfă, poezie și destin.

Am să îți recit o strofă, în suavul tău parfum,
Poezia-i slava frumuseții tale, scump destin.
Eu mereu te voi cânta, ori unde-ai fi în lume,
Să-mi spui, atât, să vin, sau vino, și-am să vin!

Sus, acolo, ne veghează, îngerii deasupra stau,
Privindu-ne grijulii, vor cânta un imn sublim.
Clară este noapte-albastră, când ne-ascultau.
Rostesc versul dulce al iubirii, dulce heruvim.

Puțin câte puțin...

Cu fiecare zi murim câte puțin,
dar noi de asta nu avem habar,
ne străduim din ce în ce mai mult,
să strângem de-ale gurii în hambar.

Nu mai privim un răsărit de soare,
și nici o frunză legănată-n vânt,
uitând că viața aceasta-i trecătoare,
și suntem doar o umbră pe pământ.

Si trece timpul, așa, pe nesimțite,
cum trece ploaia-n zilele de vară,
și ne trezim, deodată, Doamne,
că-n viața noastră este deja, seară.

Potrivire

Cum numai de iubire, ași dori să cânt,
Și-am să renunț la anturaj, întâia oară.
Atunci, și norul vânat e gonit de vânt,
Cum zările ne-arată, o zi de primăvară...
Nu vreau de azi să beau, și să mai joc,
Și de-mi pierd viața, nu-i o sfârșială.
Am fost doar un credul, ce-a stat pe loc,
Mergeam des la femei, știam că nu e fală.

Dar îmi era de-ajuns, să o privesc tăcut,
Să mai văd ochii plini, să simt păcatul.
Să pot a te privi uitând, că visul a trecut,
Erai a mea, și nu doream să fii cu altul.
Vedeam cum între noi, apare potrivirea,
Cum pasul tău șăgalnic, ușor și elegant.
Mă aducea spre tine, se-nfiripa iubirea.
Prin dragostea de viață, ce fericit liant.

Fluturii din stomac

Sunt singur azi și-mpovărat de tine,
De-al meu destin, eu văd vise deșarte.
Tu vei rămâne, iubită pentru mine,
Chiar de ești tristă, și ești așa departe.

Beau vin mereu, în nopțile murdare,
Nu vreau să mai trăiesc, cu-adevărat.
Iar ochii-ți verzi ce strălucesc în mare,
Întruchipau plăcerea și sufletul curat.

Doresc ca viața, iubirea mea nebună,
Să judece atent, al soartei pas greoi.
Când vântul de apus, suflă către lună,
Vreau dragostea să curgă lung, puhoi.

Te-aștept pe tine aici, să stai cuminte,
Sub cerul cald al dragostei, iubita mea.
Nu uit să cânt, sau să îmi aduc aminte,
Când așteptam iubirea, cu dor alătura.

Dureri ades eu simt, trec zile fără veste,
Când la fereastră stau, și ruga mea o fac.
Iubirea pe care o vedeam, ca o poveste,
Ea îmi aduce zilnic, fluturii prin stomac.

Pentru mama Leana

Ușoară, maică, ușoară,
Ai putut să treci călcând.
Pe semințele ce zboară,
Printre ceruri și pământ!

Ai privit c-un fel de teamă,
Dar azi, fericită ești.
Iarba știe cum te cheamă,
Stelele știu cum gândești

Iarna la Mogoșoaia
Cerule greu scutură norii,
Suflând prin vârtejul horii.
Ce coboară spre pământ,
Și-l îmbrățișează-n cânt.

Țese din fulgi, un veșmânt!
Și tot așază, omăt rășfrânt.
Asemeni, unui animal blănos,
Ce trece pe acel covor frumos.

Alb și el, precum era zăpada,
Pufosul alb, umplu ograda.
Țolul cu lăbuțe-i amprentat,
De trasee și cărări învălurat.

Și cățelul simțind, că neaua frige,
Numai că-ntreabă: de ce ninge?
Iarna, când pământul doarme,
Numai Domnul, îl are în palme.

Cu zăpadă, blana-i învelește,
Dar de e mângâiat, se încălzește.
Țopăie, asudă, uneori scâncește,
Dar mereu pe toți, el ne veselește!

Petale de alb

Nu te întrista, frunză de floare târzie,
Verdele tău a trezit piatra din munte.
Și într-o dimineață ciudată când dalta,
A uitat să mai cheme, fecioara împietrită.

Dar, în adâncul zăbrelit de înaltul cerului,
Pe cărarea dinspre nori, genunchiul meu.
Pare îndoit, dar îi cere iertare pământului,
Că nu a putut să-i dăruiască, o bucată de cer.

Peste bolta albastră-sângerie a lunilor pierdute,
Ce păreau precum o mare, cât o moștenire.
Acele bradului păreau atât de verzi, și de vii,
Că întorc zăpada, în petale de alb, ale datinii!

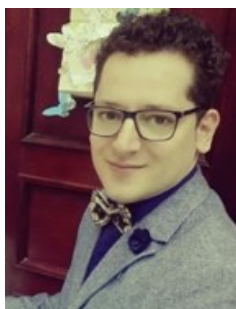
Ziua, mă prinde...

Ziua încă mă mai prinde, la furat de stele seci,
Să le încălzesc în suflet,
Făcându-le mândre poteci.
Lumina ascunsă-n piatră,
să meargă fără tăgadă,
De la iarbă pînă-n prund,
spre înaltul cer cu taină.

Zăbrelite prin porunci,
rostite-n fiecare dimineață,
Văd un trandafir fără petale,
ce adună secunde reci.
Le ascunde-n rădăcină,
albindu-le cu flori drămuite,
Strânse pe nunta unei lacrimi,
cu durerea dintre ape.

Fiecare oraș are o inimă,
deseori ascunsă între ziduri,
Timpul nu iartă,
nici lacrimile din iubiri secrete.
Sorbind clipe de fericire,
ca o bere spumegândă,
Prevăd fericirea,
care zboară spre mine, bolândă.

**Sebastian
Golomoz**

Berlin 21. Poetul

Locuiesc pe Strada Berlin,
numărul 21,
într-un bloc disputat cu nas de câine
de către două orașe
și iubit de niciunul.
În cartierul de pompieri și polițiști
eu sunt Poetul. Poet în orice secundă,
jurist când merg la serviciu
și bucătar de duminică.

Zâmbesc în fiecare zi,
am adoptat un zâmbet.
Diminețile mi le încep
făcându-mi singur testul
cafelei turcești cu sare.
Astăzi, în camera de foc,
gătesc cu inima-n corzi
și cu fereastra deschisă,
improvizația e la ea acasă,
niciodată nu fac la fel
aceeași rețetă.

Muzica difuzată la Romantic fm
mă face să mă întreb
inima cui va zâmbi pe strada mea?
În graba lor, oamenii preferă scurtăturile
iar strada se stinge-n singurătate
ca o femeie pe care nimeni nu vrea
s-o ceară-n căsătorie.
Adevărul e un măr pe care
cu toții îl doresc dar nimeni
n-are curajul să-l muște.

Masa e gata. La fereastra mea
pe patul de pâine
doi porumbei
fac dragoste.
Speranțele sunt cele mai nobile
săli de așteptare.
Fericire, știu că-ntr-o zi
te vei pieptăna și
în oglinda mea.

Femeia care întinerește lângă mine

Dintr-un deficit de dragoste
te întorci la aceeași cafenea,
te așezi la aceeași masă.
Cu o răbdare gravă
în așteptarea cafelei
înece cicatrici în foiță de țigară.
De pe ochii tăi până-n colțul buzelor
se plimbă amintirea ca o rană deschisă.
Privești spre viitor – fereastră
fără orizont.
Aburul cafelei și fumul țigării
te-amăgesc cu orele
furate singurătății.

Nu te-am văzut de trei zile și
inima mi-e mai bătrână c-un veac.
Când îmi zâmbești, porți la tâmplă
poemul unei flori de cireș.
Pe cerul meu, stelele își dispută
dreptul de preemțiune pentru
a putea cădea la picioarele tale.

Încă n-ai curajul să fii
femeia care întinerește lângă mine
iar eu m-ascund într-o fotografie
cu noi doi fericiți
și fără să-mi dau seama
au trecut trei ani de când
iubesc în secret aceeași femeie.

Dragostea-i un porumbel

în (ne)liniștea roasă de insomnii
depărtările nu fac casă bună cu tăcerile
când cerul împrumută cămașa sângelui
e mai simplu
să-mbrăcăm fericirea-n
culori nocturne
te caut dar aş prefera să
mă găsești

chiar dacă-n cadența dorințelor
inimile femeilor bat mai repede decât
cele ale bărbaților
un motan bătrân îi va face
întotdeauna
programul stăpânei

fină ca linia de demarcație dintre
frumos și vulgar
încrederea poate aluneca ușor pe
serpentine bacoviene
infidelitatea unui gând eclozând
alte și alte întrebări

sinceritatea ca o poezie incomodă
nu-i chiar pe buzele tuturor
după prima minciună
dragostea-i un porumbel ce
nu-ți mai mănâncă
din palmă.

Visurile nu-s pentru toți

Douăsprezece fără un sfert.
Emoțiile valurilor prevestesc
limbi de pi(sică).
N-am cunoscut
niciodată marea.
Poate și de asta
albastrul a rămas
culoarea mea
preferată.
N-am păstrat
de la tata
ochii albaștri.
Doar o sensibilitate
pe mâna căreia
de prea multe ori
am avut de pierdut.
Renunțarea e o
moarte voluntară.
Imaginația refuză
să tragă pe dreapta.
Doi pești îmbujorați
pe patul de corali
reanimează
visul meu
ajuns ca o scoică.
Iubita neîntâlnită,
cu buclele în valuri
îmi face inventarul
dorințelor.
Cu buzele urmăresc
din palma ei
indicațiile sextantului.
Vise poate avea oricine, dar...
Visurile nu-s pentru toți.

Degeaba-i purtați sâmbetele poeziei

Nimeni nu-i perfect!
cu acest truism se deschide
o carte motivațională
ca toate celelalte ce
promit multe și nu spun nimic

Nici dragostea nu-i perfectă
pe lângă clipele de fericire
venind la pachet cu un

vertij de lacrimi redundante
într-o aură muzicală

Potrivți într-o lume nepotrivită
copacii solitari își reneagă
tristețea

Între noi – vinovăția orgoliului
ne e teamă să nu fim atacați
cu propriile cuvinte
ne ferim de tandrețe ca de
o pisică neagră
limbile prind curaj
sub bolta viței-de-vie

Degeaba-i purtați sâmbetele
poeziei
subestimând fascinația
metaforei
salvarea rimei stă în
haine noi
salvarea noastră e
iubirea fără măști.

O iubire fără mire

trăiesc într-o carte
te-aștept de mult
în poemul acesta

când mi-ai spus că sunt
la fel ca toți ceilalți
mi-ar fi plăcut să fi avut
arici la inimă și
obraz de porc

ceremonia orgoliilor
abundă-n priviri
aruncate pe ascuns
bem ceaiul fără să
mai scoatem lingurița
din cană
și ne mai mirăm
de ce nu
ne-am căsătorit

n-am nimic să-ți ofer
din tot ce-ți dorești
doar nemurirea-n
cea mai sinceră
carte
dacă mi-e dor
este toamnă
dacă mă doare
sunt viu.

Maria Dobrescu

1. o să-ți strecor în vene
un strugure
în artere îți va pulsa dulce
un chin
vei implora sângele meu
să curgă
în al tău
vom umple un gol

voi fi crudă

2. mi-am pierdut obiceiul
de a mă uita în oglindă

pipăi
din când în când
cusătura dintre corp și suflet

azi
simt o denivelare
în dreptul coastelor
o rană veștedă
înflorește cheaguri

va fi o recoltă bogată

3. nu ești aici
ești o întâmplare încăpățânată
ești o viperă verde
cu ochii cusuți
cu limba încolăcită
în gândurile mele

pe sâni mi-au crescut solzi
nu mă părăsi
cumplită e foamea de pâine
cumplit e frigul din sânge

lungiți pe pământ
vom pune distanța pe lanț

4. e doar lumină
îți simt atingerea
pe carnea mea
flacăra
pe ochii mei
căpșuni fără rod

un singur an
ar trebui să aștept
înflorirea

sunt un trandafir bolnav

din degete ți se scurge
zeamă de piersici
vii

nu știu spre cine înalț glasul
numele tău
fig
îmi răsună ecou

5. unde trăiesc eu
nu a mai trăit nimeni
nimeni nu a murit

o zi și două jumătăți

nu-i vom spune nimic păstorului
vei sacrifica oaia
gargara cu sânge
ne va apropia
mult

ssst!
te voi împușca
așa cum mi-ai cerut
un mormânt
în mijlocul oilor

nimeni nu mă știe

dacă îmi va tremura mâna
să mă ierți

6. nimic nu mai e
la locul lui
doar pata
lăsată de un păianjen
pe albul din baie

îmi amintește
de un ritual
cu multe cărți
într-o sacoșă roșie
de la Kaufland
lipsa apropiere frigul
camere goale
nopti goale
o lumină goală

pun palmele la ochi
mă ascund
de absența ta

7. realitatea e un vaccin
cu efecte adverse
avem
o pisică roșie
doar noi știm asta
vecinii o văd
alb-negru

8. când dorm
în patul tău
îmi deșurubez sânii
îi așez
pe tava de inox
de la vechituri
un cadou inedit

cheia de șaișpe nu era acolo
unde
mi-ai spus

fără sâni
par o frescă
bizantină

9. o tablă de șah
ai libertatea
de a fi nebunul
sau calul

niciodată regele
niciodată regina

lumea crede
că
nebunul

e un academician care
în crize de durere
cară roabe cu pietre
sparge mesteceni
la 2300 de km
trage seva din butuci
zace
cu scârba în coaste
dar nu și nu
lumea spune
că
cineva trebuie să fie și cal

nu suntem nimic
bă
șah mat

10. astăzi e duminică
privesc
cum cari pietre
tac

când trecem prin sate
îmi amintesc
cum „mestecă” bunică-mea
coliva
cu-o lingură imensă
de lemn

mă doare tăcerea mamei
cu tata vorbesc
când plouă

merg în mâini
în zi de sărbătoare
n-am dreptul la suspine
prin minte
îmi trec imagini
dureroase
o bufniță
acoperă soarele
șapte rugăciuni
compotul de vișine
a fermentat teribil
îmi zici
în timp ce vocea mea
e captivă

seara mănânc legume
din grădină

**Vasile
Didoacă Dojană**

Încă o dată

Încă o dată se leapădă pământul
De tot ce-i verde-n carnea lui,
Cu sulița în coastă îl împunge vântul
Peste schelete cântă din fluier *Alelui*.
Ne-aduce aminte toamna în fiecare an
Că vine timpul să adunăm recolta.
Lovește moartea-n frunze ca un uragan
Cerul cu plumb redesenează bolta.
Când verdele-ncetează pentru noi
Și-n ramuri începe desfrunzirea,
Ne cere iarna să dăm pe taler înapoi
Ce-n anotimpuri a rodit, iubirea.

Însingurare

Ești pregătit de trecerea deplină
Când, toamna, moare primăvara în grădină,
Cu te-acoperi de ceață și de nor
Când d-vera orizontului se lasă asurzitor?
Bănuțul tu l-ai pus la cingătoare
Să treci prin Vămi povara faptei în spinare?
Săracul Lazăr e gata să depună mărturie
Smerit ți-e gândul ca melcu-n cochilie?
Te-ntrebi de-i Rai ori trist Șeol
Toiagul ți-e-nverzit, sau e doar bățul gol,
Mai pică mană ca-n trecuturi, în pustie
Ori ești înlănțuit în a păcatului robie?
Răspunsu-l dă în parte fiecare
Începe chinul nopții chiar de la însingurare.

Pprecum lăstunii

Văzut și Nevăzut eu am primit
Pământ cu suflet cât o rană,
Prin anotimpuri să mă urc
La Cel care din veac mă cheamă.

Numai Modelul l-am primit
Lucrarea însă, îmi aparține,
Lumină lină să plămădesc în lut
Să iau pe cât mi se cuvine.
Să cresc la starea de Împărat
Să depășesc necurăția lumii,
Ca să primesc, eu am de dat
Apoi să zbor în toamnă ca lăstunii!

Portret

Încerc să-ți desenez conturul
Pe pânza ochilor deschiși,
Cu pălăria streășină ca abajurul
Umbrind obrajii bujorilor aprinși.
Parfumul tău penelul nu-l surprinde
Nici sufletul nu-l pot reda deloc,
Îți profilez din simțăminte
Iubirea-n forma limbilor de foc.
Voalul și diadema de mireasă
Le iau din strălucirea argintului din crini,
Rochița rândunicii e cea mai frumoasă
Cu albul ei mirific și divin.
Cu aripile-n Cruce lin să fie zborul
Când vom pleca toamna spre Infinit,
Petalele rămase o să ne ducă dorul
Bujorii sângerii vor plânge, răniți de asfințit.

Îndumnezeire

Logosul în noi și-a cuibărit sălaș
Te-ntrebi cum poate pruncul să-l cuprindă,
Marea de Sus s-a pogorât în izvorăș
Focul Ceres cu limbile insistă să-l aprindă.
Fără Eternitate viața nu are sens
De trecători nu cred că merită trăită,
Cu Cerul de nu ești în consens
Ce rost mai are viața chinuită?
Ca să viezi, să naști tot muritori
Și ei să-mpărtășească-aceeași soartă?
În felul ăsta mă număr printre dezertori
Vă rog, pe mine, să mă ștergeți de pe hartă!
De-aici se naște marea întrebare
La care, cei ce cred, cunosc răspunsul:
În primăveri nu răsărim din pură întâmplare
Ne va-ndumnezeii, în toamnă, Necuprinsul!

Toamna

Ca niște lacrimi, cad frunzele din pom,
Din nou scheletele așteaptă Înviearea,
Frunze să odrăslească pe toiagul lui Aaron
Și-n flori să-nceapă tămâierea.
Stau amorțiți pe ramuri muguri fără vină,
Sub ploaia rece s-au ghemuit în ei,
În primăveri așteaptă Înviearea și suspină
Iar vântul suflă-n fluier pe alei.
E frig și toamna-n drepturi e deplină,
Unde-s acum colinele cu flori?
Lumea, ca pădurea, de aramă-i plină,
Miroase-a moarte frunza pe cărări!
Mă simt și eu ca un tomnatic,
Că vine iarna chiar o știu!
Prin sânge-mi umblă crivățul zănatic,
În trup se zbate sufletul pustiu!

Păsările

Ca o săgeată ce se înfige-n orizont,
Așa ne părăsesc atâtea păsări călătoare,
Răzbat ca-n unghi, în zborul frânt,
Precum cei dragi plecați spre soare.
Le cheamă alte paradisuri, dincolo de zări,
Alte ținuturi cu anotimpuri fermecate,
Pe cerul toamnei, trasând drepte cărări,
Cu aripile-n cruce, binecuvântate!
Se duc lăsându-ne cu sufletul pustiu,
Silite de sulițele iernii ce-o să vină,
Cu nostalgii crucificate pe cerul plumburiu,
Visând ca-n primăvara Învierii să revină!

Copacul toamnei

Eu sunt copacul viu, dar fără frunze
Mă-ntorc în iarnă, trist și tremurând,
Năpraznice furtuni au rupt adânc din mine
Și eu, ca pom, în sevă uneori mai plâng.
O să albesc subit în crengile golașe
Că fructele s-au tot desprins de mine,
A mai rămas doar vina frunzelor codașe
Acum, le-mpărtășesc arama din privire.
Eu mi-am purtat povara frunzei fără ură
Și stau sub cer cu ramurile-ntinse,
Aștept să-mbrac hlamida gheții fără cusătură
Sub licărirea stelelor de Veșnicie aprinse!

Străvăd în privegheri, la primăvară, Înviearea
Când tot ce pare mort va reveni la viață,
În glasul trâmbiței care va risipi tăcerea
Și Paștile mă va schimba din nou la față!

Eterna primăvară

Nu poți interveni în mersul lumii
Păsările pleacă sperând c-o să revină,
Au ceva sădit din aura luminii
Mister divin ce-i lecție deplină.
Ce bine-ar fi să ne urmăim instinctul
Să cheme mintea din risipiri trezirea,
Raiul prețuiește mai mult ca aurul și-argintul
Ochiul ceresc așteaptă-n lacrimi revenirea.
Așa ar trebui să fie întotdeauna
Deplină puritate pe pământ,
Ne-aduce aminte primăvara-ntruna
Că-i chip din Paradisul Sfânt.
E atâta frumusețe, Doamne,
Deși e ciob desprins din cer,
Ne poartă vremea înspre toamne
Eterna primăvară se-arată în mister.

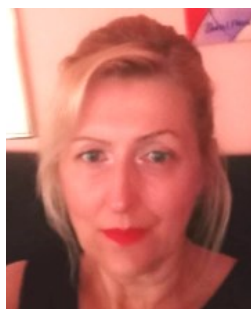
De veghe

Azi noapte a nins peste verdeață
Seva, de frig, s-a cuibărit în rădăcină,
E albă valea diluată-n ceață
Peste păduri tăcerea e deplină.
Și pasărea a încetat cântatul
Înfășurată-n pene așteaptă revenirea,
Între pereții toamnei a înghețat oftatul
De veghe a rămas numai Iubirea!

Șarpele edenic

Când toamna începe să se dezgolească
Cutremură și trupul meu firav,
Arama nu are cum să mă ferească
Va plânge-n dangăt în sufletu-mi bolnav.
Și tot încerc să leg cuvinte
Dar cad ca frunzele de toamnă încercate,
Și lăcrimez la ce-a fost înainte
În pomul meu s-au copt mulțime de păcate.
Ce să culeg, când toamna iarăși vine?
Ca alte dăți mă ia total nepregătit,
Răul s-a strâns chiar în ciorchine
De șarpele Edenic mă simt azi încolțit.

Loredana Zeller

Când luna a plouat

Când luna a plouat,
Doar marțea s-a oprit.
Când nu te-am așteptat,
Mai repede-ai venit.

Cu vorbe de folos,
Cu logos-ul sfârșit,
Cu luna-n serios,
Doar marțea ai sosit.

Când luna te-am strigat,
Doar marți ai auzit
Și pași ți-au îndrumat
Calea spre asfințit.

La capătul de rând,
Duminici de sfârșit.
Cu luna începând,
De marțea s-a oprit.

Doar luna, pe un geam
Alunecă sfârșit.
Luni seara te-așteptam.
Nici marțea n-ai venit.

Când plouă, când taci

Îmi plouă duminici în rugă
Când coaptă-i culoarea din maci
Și roșul îmi vântură-n fugă
Grimase pe față când taci.

Îmi plouă pe buze, pe pleoape,
Mă udă, mă uscă în frig,
Îmi plouă departe, aproape,
Cu glasul pierit când te strig.

Când taci, se aude doar vântul
Unduind pe căi peste tot
Și-mi zguduie casa, pământul,
Când din neputință mai pot.

Când taci, e, poate, mai bine.
În haina cea strâmtă nu minți,
Nici treniul de ploaie nu-ți vine
Când plouă și-i soare cu dinți.

Când taci, se răzbună tot cerul
Și norii cei calzi și cuminți.
Când taci, vine iarna și gerul
Și plouă cu lacrimi de sfinți.

Pe câmpul de sare

Pe câmpul de sare
Clipa plângea, trecătoare.

Flori rupte din soare
Cerneau iminenta scuturare
De-un galben auriu
Pe câmpul sărat și pustiu.

Ajunsesem prea târziu.

Simțeam cum greșelile
Și șovăitoare, îndoielile
Se ofilesc deja sărate
De-atâta singurătate.

Pâinea cea necunoscută
Prinsese iz de cucută
Învechită „Feng-Shui”
Pe raftul de jos al timpului.

Infinitul trântise la sol,
Plin de sare și gol,
Încă necopt, cifra opt.

Suflete macerate interior
Estimau pe câmp de zor
Finalul din marea ardoare
Pe câmpul veșted de sare.

Clipa răsuna zburătoare,
Măsurându-ne pe față
Posibile ultime clipe de viață.

Pe câmpul de sare
Lacrima era trecătoare.

Totul era pustiu.
Ajunsesem mult prea târziu.

Poezia despre zbor

Am scris decât o poezie în care
Chiar zmeii au dreptul să zboare,
Oricine are drept de culoare,
Oricine să zboare, oricum și oricare.

Nu are dreptul cineva, decât eu
Să zboare din ceață pe zâmbetul meu,
Să zboare cu mine aleatoriu sau greu,
Să zboare din picioare mereu.

Zborul îmi este penultimul gând
Prin pori cerebrali excedând,
Prin gene-nlăcrimate zăcând,
Prin soiuri de oameni cătând
Cu lampa iubirii stinse arzând.

Am scris decât o poezie, la rând.
Poezia despre zbor. Pe curând...

Poem în trecere

Azi suntem, Doamne, mult prea mulți pe lume
Când din dureri să-și strige unii nu mai pot,
Ne-ntrecem în ceata identității fără nume
Când pe mai-marii lumii îi doare trist în cot.

Mai punem întrebări de fond din inocență
La care mai primim răspunsuri cu tăiș
Când hotărâta noastră cale duce-n penitență
Și-a fost trecut pe demutul cap de-afiș.

Azi suntem, Doamne, mult prea mulți pe lume
Iar fericirea-i doar o vorbă adiindă-n vânt,
Din naștere-nvățăm dansul pe sârme,
Căderile accidentale ne surpă în pământ.

Și suntem triști și singuri cum nu se mai poate
Când nimeni nu deschide când batem pe la porți,
Doar soarele ni-i gratis, dar străluce-n spate,
Când, Doamne, ne vom întâlni cu toți?

Semn de carte

O poză, poza ta o mai păstrez ca semn de carte
De când mi-ai inspirat tot aerul din noapte,
De când nici zilele nu-mi sunt la adăpost,
De când, orice aş face, fără tine n-are rost.

Cum trece vara, în aer încă se mai curmă
Parfumurile noastre amestecate, ca o urmă
A-mbrățișării magice, cea de la malul mării
Și-acum sunt nevoită să te dau uitării?

Și vine toamna, pentru mine-i doar tristețe
Și un „remember” de trecută tinerețe,
Cu frunze, foste vii, acum îngălbenite
Ca anii noștri, ca șansele pierdute.

Sălășluiește în aer doar al tău parfum
Și-mi va rămâne mult timp încă de-acum...
Și-acea îmbrățișare-acum departe
Și poza ta, rămasul semn de carte.

O ultimă cireasă coaptă

Azi am găsit o ultimă cireasă coaptă
Pe-o creangă ce deunăzi fusese încărcată
Și, Doamne, ce savoare, ce aromă-avea!
Părea rămasă din dulcea copilărie-a mea.

Acum regret că am gustat din ea...
Din zare, păsări priveau lung în urma mea
Căci era chiar meniul, ce urma să vină,
Al unor porumbei îndrăgostiți, la cină.

Și am plecat, dar cu regret, la pas,
Că am gustat din fructul cel rămas
Când porumbeii se-alintau în șoaptă
Râvnind la cina cu cireșa coaptă.

Când m-am întors, privind în urma mea,
Perechea de îndrăgostiți se-mbrățișa
Cu aripile-mpreunate tandru-n noapte,
Visând la pomul cu cireșe coapte.

Eugenia Spătaru

Cine ești tu, poetule?

Cine ești tu, poetule,
De unde vii și încotro te îndrepti?
Ești dorul călător
Sau roșul din pomeți
Ești poate frunza
Ce-și leagănă culoarea
Sau ești doar călăuza
Ce poartă în gânduri marea
Sau poate ești un petic
De cer în răsărit
Sau poate doar culoarea
Scăldată în asfințit
Ești curcubeu sau floare
Ești cer, pământ sau nori
Sau ești doar întrupare
De răsărit în zori.
Ești liniște, tăcere
Sau ești cânt de vioară
Ești roua dimineții
Sau umbra în prag de seară
Ești stea pe cer senin
Sau norul din furtună
Ești picătura în care
O lume se adună
Ești lacrima ce pică
Când bate ceas de noapte
Sau dorul ce se ascunde
Într-o filă de carte
Ești secunda ce trece
Și pleacă în infinit
Ești gândul ce se așterne
Pe foi, încărunțit.
Când sufletu-ți fragil
Se sfarmă în bucățele
Te faci din nou copil
În câmp cu floricele
Prinzi soarele în palmă
Și scrii pe foi de timp
Cu pasul măsurat
Calci urme de anotimp
Ești dor și bucurie

Tristețe sau durere
Și tot ce atingi cu pana
În veacuri nu mai pieri
Și tot ce aduni în suflet
Rămâne pe vecie
Închis în nemurire
Închis în veșnicie.

Serie-mi cu cer

Aruncă umbrele ce-ți tremură în geană
Și nu închide privirea în ploaia de toamnă
Nu închide albastrul în nor cenușiu
Și gândul nu înfige în dorul pustiu.
Verdele crud nu-l strivi cu piciorul,
Cuvântului nu-i trage la poartă zăvorul
Culcă sub pleoapă a codrului poală
Și ascultă cum cântă secunda
pe-a timpului coală.
Ascultă cum cântă pe ram, ostenit
Tic-tacul sub talpă de cuvânt obidit
Îngroapă securea sub fir de busuioc
Și nu juca iubirea la roata cu noroc.
Aruncă văpăile ce-n ochi stau aprinse
Și-n inimă închide speranțe și vise
Pe-un petic de suflet scrie-mi cu cer,
Iubirea păzește-o, fii bun temnicer.
Aruncă din ochi umbra ce începe să doară,
Cât încă trăiește în noi bucată de vară
Cât soarele încă n-a asfințit
Și iubirea din suflet n-a încărunțit.

Am să plec într-o zi

Am să plec într-o zi
Pe aripi de fluture să zbor
Să îngrop în văi și câmpii
Gânduri ce sufletul dor
Să dorm în mijloc de floare
Când soarele scaldă câmpia
Să dorm pe-un strop de culoare
În vis să-mi întâlnească copilăria.
Am să plec într-o zi
Pe urme de amintiri
Cu tălpile întoarse în trecut
Cu zorii prinși între pleoape
Cu verde crud îmbrăcată
Și glas de ciocârlie aproape
Să prind soarele în mână
Și cea mai bogată să fiu
Să-mi cânte pe-a inimii strună
Un greier mic, zurbagiu.
Râul să-mi scalde obrazul
Când piatra talpa-mi sărută

Să dau pe apă necazul
 Să-l leg pe-un fir de cucută
 Să simt cum talpa îmi fuge
 Aleargă pe val înainte
 Și trupul îmi rămâne o stană
 Sfioasă, smerită, cuminte
 Pe furiș să privesc în oglindă
 Înainte ca-n bucăți să se spargă
 Înainte ca gândul să zboare
 Și lacrima în mijloc să-i cadă.
 Într-o zi am să zbor
 Pe aripi de fluturi cumiți
 În ochi de cer să privesc
 S-arunc din picioare pantofii prăfuiți
 Să dau ocol codrului
 Și-al îngerilor glas să-l ascult
 Să pun botniță dorului
 Și timpului să-l dau cu împrumut
 Pe poteci înguste să pășesc fără frică
 Să țopăi cu vântul de mână
 Printre amintiri s-ascult glas de bunică
 Și lumea să-mi pară caldă și bună.
 Am să plec într-o zi
 Pe aripi de fluturi să zbor
 Și poate într-un dor, cândva, voi înflori
 Sau poate într-o lacrimă picată
 dintr-o geană de nor.

Dă-mi timpule mâna

Dă-mi, timpule, dă-mi mâna
 Și hai să ne ascundem de lume
 Rupe la poartă, rupe țâțâna
 Și pune șaua pe calul în spume.
 Hai să pătrundem adânc,
 În mijloc de codru umbros
 Să învelim în suflet de prunc,
 Gândul ce umblă noros.
 Fă cărare prin loc neumblat
 Și talpa înfige în firul de iarbă
 Caută, timpule, loc luminat
 Și nu mai rupe secunde din barbă.
 Poartă-ți armăsarul la trap liniștit
 Și aripi de zmeu nu-i înfige în coastă
 Du cu tine un dor osândit
 Și îngroapă-l de poți, în a muntelui creastă.
 Du-mă, timpule, în vârf de munte,
 Cerul s-atinge cu sufletul nud
 Fă-te, timpule, fă-te o punte
 Din verde de brad, din verdele crud.
 Sub talpă să simt speranța că învie
 Și-n suflet muguri de iubire să-mi crească
 Vântul să-mi cânte cu glas de ciocârlie
 Și-n palma ta, timpule, credința să înflorească.

Se lasă iarăși seara

Se lasă iarăși seara peste sat,
 Zăvoarele se închid cu un oftat
 Pe cer răsare în noapte o mică stea
 Și-n uliță se așterne tăcerea, liniștea.
 În palmă mi se așează un gând nestingherit,
 Vreau să-l gonesc, să plece de unde a venit
 Dar, el se înfige adânc în mintea mea
 Și-mi tulbură în noapte și somn și liniștea.
 Se lasă iarăși seara peste cărări de suflet,
 Unde secunde măsoară al inimii cald umblet,
 Unde se plimbă dorul cu pasul apăsător,
 Unde un gând hoinar o lacrimă a furat.
 Se lasă iarăși seara peste sat,
 Iar, noi ne trezim goi, cu suflet dezbrăcat
 Cu gândul nud ce-n ochi stă proțâpăit,
 Privind o stea ce doarme tăcută în infinit.
 Se lasă iarăși seara peste noi,
 Dar, noaptea ne separă, împarte tot la doi
 Culeg din palma nopții o amintire albastră
 Și-o culc pe braț de stea, lângă iubirea noastră.
 Se lasă iarăși seara și cade încet cortina,
 Iar, peste chip de suflet pășește ușor lumina
 Într-un târziu adoarme tot gândul obosit
 Pe-un colț de stea, luminează în infinit.

Zbor

Ce bun învățător ești tu, viață
 Și ce de lucruri ne înveți cu răbdare
 Ne pui cu blândețe zâmbet pe față
 Și-n palmă ne așezi bucăți rupte din soare.
 Ne înveți cum să zburăm departe, cât mai sus
 Și cum s-atingem stelele cu mâna
 Ne înveți cum să ne bucurăm
 de-un fâlnic apus
 Și cum să ne ferim când vine furtuna.
 Ne înveți cum să ne învelim în albastrul senin,
 Când săgeți de ură spre noi se îndreaptă
 Să zburăm cât mai sus, spre cerul divin,
 Cu sufletul în palmă și inima curată.
 Să zburăm cât mai sus, mai sus de răutate,
 Cu aripi crescute din vise plâpânde
 Să le punem în palma Domnului pe toate,
 Cu dragostea-i nesfârșită mereu să le ude.
 Ne înveți să zburăm mai sus de durere,
 Mai sus de lacrimi și mai sus de trădări,
 Ne înveți cum să împlinim, viață, a ta vrere
 Și cum să îngropăm în valuri supărări.
 S-avem zborul frumos, senin și curat,
 Primenit în straiul dulce al credinței
 Să ne înălțăm cât mai sus, fără păcat,
 Nicicum să nu întinăm floarea biruinței.
 Ce bun învățător ești tu, viață
 Și ce frumos destinul mânuiești
 Ne înveți să trăim în suflet cu speranță,
 Zborul nostru, viață, tu ni-l iubești.

Oana Frențescu

Sentimente

sentimente suspendate în aer
vinovate de frica revenirii
își pun dioptrii și haine largi.
întind amurgul pe un cântec melancolic,
se ascund în cărți
și caută rețete de supraviețuire.
emoțiile nopții aleargă insomniile
spre dimineată.
rugăciunea unui înger e hașurată
ca un fel de final.
a cincea secundă devine fatală,
se agață de cădere și strigă.
starea aceea de atâta așteptare începe să doară
de parcă și vântul e de partea ta răvășind părul,
plimbând o umbră care seamănă cu tine.
între mine și tine distanța e vie.

Între mine și tine

între mine și tine
e o dependență de neștiut.
între gânduri plimbate prin aer există
ceva pecetluit rămas pe buze,
o avalanșă de rătăcirii prin hăuri cârpite,
un rest înspăimântat de anestezia îndoii
nememorată
și un nou capăt fără limite
într-o altă uitare străină.
dincolo de tot ești între atâtea silabe fără număr
devoratoare de umbre,
de interziceri,
aduse ca un val la mal.
cuvântul pare plin de firescul
începutului cabrat
pe clipa eternă din veșnicie.

Refugiu captiv

sunt înăuntrul meu
într-o senzație de tablou zugrăvit
în galben și mov

cu o rochiță pastelată,
la un semn interzis,
pe o trecere dictată de sus.
uitarea nu s-a grăbit să plece.
iertarea ca o briză de mare bănuie
fără loc lângă inimă.

partea de iluzie netrimisă
a rămas între bunele intenții.
necunoscutul mă înconjoară.
ignoranța e o formă de încarcerare urcată
într-o desăvârșire halucinantă.
sensul meu e pe undeva închipuit
cu fericirea strânsă în brațe,
între cuvinte ce ating sângele,
într-un timp folositor cu orizont neparcelat.
sunt într-un refugiu captiv.
într-o lumină trează, într-o aparentă ordine
din care nu iese nicio silabă,
niciun sunet,
iar umbra mea alunecă spre tine
și-ncerc să mă separ să nu mă doară.

Sunt vie

unde plecate spre tine.
iluzie stropită cu apă.
seducție multiplicată
în toate formele de cucerire
prezentate în luciul oglinzii.
cuvinte de atingere trecute
prin palme ca niște petale.

sunt vie într-un spațiu imens.
nedeșlegată de partea șerpuitoare
a drumului spre tine
printre rostogoliri browniene,
neliniștea e cea care doare.
timpul până la tine împrăstie scânteii,
insomniile,
prăbușiri și piscuri,
flăcări și frunze,
virgule și puncte.
pe chip apar semne.
poemul se naște fără cuvinte.

Haosul

haosul trece prin zid
prin gând
prin piele
trimite semnale intermitente
de pe marginea sensului invers
mă doare timpul meu tivit cu negru

cu aer poluat
hotare cărate-n spinare
cu mulțime de morți amestecați cu plumbi
cântecul lebedei nedeslușit pe mormânt
spitale fără empatii
hărțuiri și droguri la nivel înalt
punctele de sprijin ciobite
sunt scoase din tipar
ne reluăm întoarcerea de la capăt
în locul de sub nuc
într-o lume mică
mică de tot
deschisă unei revederi din când în când
e partea din noi care nu ne doare.

Sfârșit de veac

o sechestrare a păcii
după scopul precis
de a se da rotund peste doi
peste trei
peste restul
de a se întinde sălbatic peste orice
respirație ieșită din rând

de a lumina veacul cu o mulțime de spaima
prădând până și limba de clopot
și crucea creștină
oamenii nu sunt nici strigăt
nici vaiet
n-au nume și nici fețe
sunt stres
mâini albe spălate peste alb
poate luciri de duh vâslind în somn
râscruci de pradă cosmetizată
ca o amantă trădată
care nu doare
e doar răzbunare
sfârșit de veac năuc
vâslind pe aceeași piatră de moară
la fel ca la-nceput

Respir

respir pe de rost
trecând prin aceleași păcate
lecțiile imperfecte s-au prelins acut și fugitiv
o grămadă de suprapuneri
de gânduri galbene
fiori fără protecție
au rămas acolo
uneori zdrențuite
alteori intacte

șansa astrală s-a ghemuit nevăzută de tine
închipuitele umbre s-au dezmiardat reciproc
până la o entorsă de gleznă
sub o lumină orbitoare

ne-am adunat dincolo
fără a îndrăzni o descompunere oarbă
o desprindere spre înălțare
e un fel de tăcere care nu se vede

Și pentru că...

și pentru că timpul e fugitiv,
târziul nedeslușit,
rugina se așază pe visuri.
insomniile dansează toată noaptea.

sunt și instantanee de anxietate,
idei fără aripi,
gânduri curbate cu așternut fără lună.
inutilul se bucură de prezență,
pantofii cu toc se bucură de pauză.

pe marginea muzicii ofurile dor.
atingerile sunt amputate și deportate
undeva într-o așteptare.
existența incită o reluare din interiorul inocenței.
târziul stinge tălpile
și lampa de seară rămâne ignorată.

Liniște împărțită

liniște împărțită pe silabe
prag de ceață
simetria rotundă a plecării urcată pe pereți

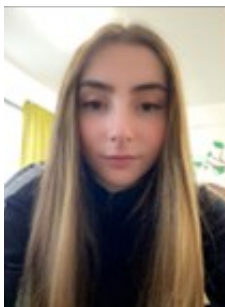
visul umbrei libere adună toate simțurile
și le vântură în noapte
rămâne o descompunere
ca un puzzle neterminat

dezgolit de culoarea timpului
văzduhul are aripi
chiar și o motivație plină de vicii

pân' la rădăcină lutul țișă
așa prăfuit
aproape mort
pe verticala nepermisă

zâmbetul alb se desprinde rănit
neprieten cu lumina
în esența tăcerii e un supliment placebo
ca o copertină pe simțuri

Minodora Neagu

Ecoul pădurilor tăcute

Într-o pădure unde liniștea curge
ca un râu tăcut,
copacii își leagă
ramurile în dansul vântului surd,
timpul se scurge
pe frunze uscate,
pământul îmi absoarbe pașii neștiuți
sub cerul de toamnă
ce-ascunde stelele printre norii gri.
Oare se vor întoarce vreodată
zilele de lumină,
în care nu visam apusuri fără sfârșit?

Îmbrățișarea drumurilor separate

Am crescut din tăcerea serilor lungi
în care vocile noastre
își țeseau visele
sub aceeași stea palidă.

În ochii lor,
mi-am găsit oglinda neclară a timpului
care a trecut
fără să întrebe nimic.
Acum drumurile se despart,
dar sângele
poartă aceeași amintire
pe aripile lui.
Când ne vom întoarce,
vom fi străini ce își cunosc inima
în taina unei singure îmbrățișări.

Între valuri și noi

Ne-am pierdut în umbrele unei veri
fără răspunsuri,
când marea ne șoptea

povești pe care
le-am uitat prea repede,
am încercat din răspuseri
să ne găsim în valuri,
dar în fiecare val
se ascundea un alt noi
pe care nu-l știam...
doar palmele noastre
ne trădau dorințele,
adânci ca nisipul ud.
Ce va rămâne din noi când zorii
își vor aprinde orașul în depărtare?
Lumina din tăcerea ta

Nu am știut că tăcerea ta
era un dar
până când m-am trezit singur,
într-un oraș albastru,
sub ploi stinse.
Ți-ai lăsat urma în mine
ca o lumină pe care o văd acum,
peste ani,
dincolo de perdeaua timpului
care a încercat să te ascundă.
Îți mulțumesc pentru clipele
ce n-au avut nume,
dar au crescut
într-o poveste pe care
o port ca pe o rană dulce.

Pașii din vis

Purtăm în noi pași vechi,
neumblate cărări
spre locuri care nu mai există...
decât în vis.
Când închid ochii,
străzile copilăriei îmi vorbesc în șoptă,
iar tu, cel de atunci,
alergi prin ploaia
care nu se va mai întoarce.
Ești acolo,
unde timpul și-a pierdut urma.
Îmi e dor de noi,
cei care nu am fost,
dar poate că într-un alt mâine
ne vom întâlni,
neștiind că ne-am recunoscut.

Caleidoscop

Adunarea Generală Extraordinară pentru alegerea Președintelui Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România

Sâmbătă, 20 iulie 2024, la Casa Ecologiei a Universității Ecologice din București a avut loc Adunarea Generală Extraordinară a Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, în vederea alegerii noului președinte al uniunii, dat fiind faptul că de la trecerea în neființă a președintelui UZPR, Doru Dinu Glăvan (1946-2021), conducerea uniunii a fost preluată, până la terminarea mandatului acestuia, de către vicepreședintele în funcțiune domnul Sorin Stanciu.

La ședință au participat reprezentanți ai tuturor filialelor județene ale UZPR, fiind prezenți un număr de 255 delegați, în conformitate cu normele stabilite de statut, respectiv câte un delegat la 20 de membri ai filialelor.

Domnul Sorin Stanciu a deschis lucrările Adunării Generale de Alegeri anunțând și ordinea de zi.

Secretarul General al UZPR, și moderatorul Adunării Generale, Mădălina Diaconu i-a nominalizat pe cei 7 candidați la ocuparea funcției de președinte al UZPR, care, după retragerea a doi candidați, au rămas doar cinci, respectiv: Sorin Stanciu, Petre Cichirdean, Petru Frăsilă, Dumitru Manea (Manea Manega) și Petre Răcănel.

Sorin Stanciu a prezentat o sinteză a Raportului de Activitate pentru mandatul 2020-2024, menționând că de la preluarea mandatului de la predecesorul său a fost preocupat în permanență de îmbunătățirea activității UZPR. El a subliniat că la uniune au fost primite, la propunerea filialelor, 500 de dosare de primire în UZPR în anul 2023 și 340 de dosare în 2024 și consideră că se impune ca Statutul UZPR să fie revizuit.

Președintele Comisiei de Etică/ Juriul de Onoare, Disciplină și Arbitraj a prezentat cazurile de indisciplină în care au fost implicați unii jurnaliști și măsurile care au fost luate.

Președintele Comisiei de Atestare Profesională, Dan Constantin a remarcat că în anul 2024 au primit aviz favorabil 476 de dosare, iar un număr de 40 de dosare sunt incomplete.

Președintele Comisiei de Cenzori a subliniat că în perioada 2020-2024, UZPR nu a fost amendată nefiind încălcată nici o lege ce guverna buna funcționare a uniunii, descărcând de gestiune vechea comisie în vederea preluării atribuțiilor de noua comisie.

Lista candidaților la fotoliul de președinte al UZPR, care au fost invitați să se prezinte, a fost deschisă de Petre Cichirdean, care a subliniat că este membru al UZPR din anul 1990 și în prezent conduce în Râmnicu Vâlcea 6 ziare și reviste.

Manea Manega a anunțat, că din cauza unor evenimente nefericite este nevoit să se retragă din cursă, și recomandă susținătorilor săi să-l voteze pentru funcția de președinte al UZPR, pe domnul Petru Frăsilă.

Petru Frăsilă a subliniat că lucrează în mass-media de 33 de ani, și că a publicat 10 volume. Domnia sa a sugerat ca în Consiliul Director să fie cuprinși toți șefii filialelor teritoriale, care-și cunosc mai bine problemele proprii și se pot implica mai direct în rezolvarea lor.

Petre Răcănel s-a prezentat ca membru fondator a 2 publicații reprezentative în media românească.

Au mai susținut alocuțiuni: Dan Constantin, Sorin Ovidiu Bălan, Gheorghe Crișan, Smaranda Cazan Bibescu, Anton Davidescu, Anca Păduraru ș.a. Mai mulți vorbitori au proferat acuze voalate, sau chiar directe, punctând elemente negative în activitatea jurnalistică și socială a concurenților la fotoliul de președinte UZPR.

Răspunzând tuturor intercepțiilor, Sorin Stanciu s-a arătat foarte mulțumit de intervențiile și sugestiile vorbitorilor, angajându-se că toate propunerile vor fi analizate și rezolvate pozitiv de către noua conducere al uniunii, multe din ele urmând a fi stipulate și în Statutul UZPR.

Pe de altă parte, el a menționat că se va suplimenta componența Comisiei de Atestare cu încă doi membri, se va institui încă un post de vicepreședinte, iar numărul de membri din Consiliul Director va fi suplimentat cu încă un loc.

Secretarul General Mădălina Diaconu a anunțat modalitatea de votare a președintelui UZPR, precum și a Comisiilor și a Comitetului Director, invitând pentru început pe toți cei prezenți care au primit la intrarea în sală a cartoarelor de vot, să le depună într-una din cele 4 cutii pe care era scris numele candidatului.

După numărarea voturilor s-a anunțat și numărul de voturi primite de fiecare din cei patru candidați rămași în concurs, respectiv: Petre Cichirdean (1 vot), Petre Răcănel (1 vot), Petru Frăsilă (75 de voturi), Sorin Stanciu (178 de voturi).

Primind investitura de președinte al UZPR, Sorin Stanciu a mulțumit participanților pentru încredere și a subliniat, încă o dată, sloganul și crezul care l-a însoțit de-a lungul întregii campanii de alegeri, și anume: „UZPR suntem noi, toți, egali”.

Renunțându-se la etapa a doua de alegeri, fiind evidentă susținerea din partea delegaților și a structurilor de conducere propuse de câștigător, Sorin Stanciu a anunțat și componența acestora:

Consiliul Director: Sorin Stanciu – Președinte; Dan Constantin – Vicepreședinte; Claudiu Dociu – Vicepreședinte; Emil Stanciu – Vicepreședinte; Mădălina Diaconu – Secretar General; – 12 membri.

Comisia de Atestare Profesională: Viorel Popescu – Președinte; Gheorghe Cojocaru – Vicepreședinte; – 5 membri.

Comisia de Etică/ Juriu de Onoare, Disciplină și Arbitraj: Grigore Radoslavescu – Președinte; Ștefan Cionoff – Vicepreședinte; – 7 membri.

Șefi de departamente: Comunicare – Maria Țoghină; Inițiere și gestionare evenimente – Lavinia Șandru; Publicații de turism – Gabriela Tigău; Mass-media diasporei românești – Claudia Motea; Fotoreporter – Lucian Tudose; Atragere Fonduri Europene, relații cu structuri europene – Cristian Unteanu; Presa Culturală – Marian Nencescu; Scutul Jurnalistului – Doina Rizea.

De menționat că față de structurile anterioare, a fost instituit încă un post de vicepreședinte, iar în Consiliul Director, pe lângă acesta, a mai fost propus încă un loc.

Bineînțeles, în discuțiile libere s-au mai auzit critici legate de organizarea alegerilor, dar și chemarea participanților la o campanie de contestare a alegerilor. (*Argus*)

Forumul Național Cultural „Brâncoveniana” Ediția a VI-a – 2024, Potlogi

Sâmbătă, 17 august 2024, la Palatul Brâncovenesc din comuna Potlogi, s-au desfășurat lucrările Forumului Național Cultural „Brâncoveniana” – ediția a VI-a, 2024.

Organizatorii evenimentului au fost: Consiliul Județean Dâmbovița / Complexul Național Muzeal „Curtea Domnească Târgoviște; Primăria și Consiliul Local al comunei Potlogi; Cenaclul Cultural „George Coandă” Potlogi; Societatea Scriitorilor Târgovișteni.

Pentru buna desfășurare a manifestărilor culturale, alături de organizatori au mai fost implicați și alți parteneri, dintre care enumerăm: Arhiepiscopia Târgoviște; Filiala „Ion Heliade-Rădulescu” Dâmbovița a Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România; Filiala „Mihai Viteazul” Dâmbovița a Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria”.

Lucrările au fost deschise de prof. Valentina Vasile, dir. executiv al Forumului, care a mulțumit tuturor celor prezenți, subliniind participarea la această ediție a unor nume de rezonanță din viața culturală, literară și științifică din țară. Domnia sa a invitat în prezidiu pe: prof. dr. George Coandă – președinte de onoare al Forumului, prof. Viorel Drăghici – primarul comunei Potlogi, preotul Marian Șerban și prof. Doina Mandru – fost director al Palatului Brâncovenesc de la Mogoșoaia, București.

În prima parte a programului, preotul paroh al Bisericii Sfântul Dumitru, Marian Șerban a dat citire Mesajului de binecuvântare al ÎPS Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Nifon, domnul prof. George Coandă a citit mesajul de salut al prof. Mihai Stan – președintele Societății Scriitorilor Târgovișteni, iar col. Dumitru Iov a citit mesajul conducerii Filialei Județene „Mihai Viteazul” a Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria.

Primarul Viorel Drăghici a ținut să mulțumească tuturor celor prezenți pentru participare urând succes lucrărilor Forumului Național Cultural „Brâncoveniana” – ediția a VI-a, 2024, menționând că va fi mereu prezent, alături de organizatorii Forumului.

În partea a doua a Forumului Național Cultural, în cadrul Simpozionului „Constantin Brâncoveanu și moștenirea sa” au fost prezentate următoarele comunicări științifice:

– Prof. dr. George Coandă – *Brâncovenismul*;

- Cercetător științific dr. Laurențiu-Ștefan Szemkovics – *Două decorații românești conferite lui Remus Boteanu (1889, 1894)*;
- Monahia Benedicta Moldovan – *Slujitori de seamă ai bisericii mănăstirii Găiseni din veacul al XX-lea. Preotul Ioan D. Petre Pandele*;
- Prof. dr. Cornel Mărculescu – *Descoperirea osemintelor lui Constantin Brâncoveanu în perioada interbelică la biserica Sf. Gheorghe nou, reflectată în presa vremii*;
- Prof. dr. Victor Petrescu – *Constantin Brâncoveanu. Locul lui în istoria, cultura și ortodoxia națională*;
- Prof. Valentina Vasile – *Vârstele Potlogiului Brâncovenesc. „Oamenii mării sale”*.

Au mai susținut alocuțiuni legate de evenimentul istoria poporului român și sacrificiile făcute de neamul românesc pentru păstrarea ființei naționale și a credinței sale ortodox-creștine întregitoare: prof. Honorius Moțoc; fosta directoare a Palatului brâncovenesc de la Mogoșoaia, Doina Mandru; ziaristul și parlamentarul Liviu Mihaiu; preotul paroh al bisericii din satul Crovu, cu hramul Sfinților Martiri Brâncoveni, Ovidiu Claudiu Domșa; amiralul Victor Barbu; juristul Daniel Comăniță, președintele Fundației „Ruralia – Renașterea Pietroșitei”; diplomatul Ovidiu Curea; parlamentarul Dumitru Badea, fost primar al orașului Titu; doctorul Corneliu Zeana; doamnele Ileana și Corina Spirescu, urmașe ale generalului Emanoil Boteanu (1836 – 1897), primul comandant al flotei românești în anul 1867; canoistul olimpic Petre Ignatenco, președinte al Asociației de Prietenie Româno – Venezueliene, ziaristul Florenț Mocanu; scriitorii: Vasile Dojană Didoacă, Liliana Popa, Maria Dobrin, Constantin Neacșu Predescu.

Scriitoarea Domnica Vărzaru a vorbit despre revista culturală *Ecouri din Bucegi* pe care o conduce, și prin intermediul căreia aduce argumente pentru necesitatea păstrării nealterate a spiritului românesc, a vestigiilor trecutului tumultuos al popor nostru, trăitor pe aceste meleaguri, pentru cultivarea dragostei de patrie, de tradiții și datini. Domnia sa l-a prezentat apoi și pe consăteanul său, nonagenarul Ștefan Gâlmeanu, care a povestit, plin de emoție, câteva din faptele de eroism ale pietroșitenilor ce au luptat în Cel de-al Doilea Război Mondial.

Scriitorul Ion Dulugeac i-a prezentat pe scriitorii sibieni, Ioan Stopița, director al revistei *Rapsodia* și Ana Lupu, redactorul șef al acesteia, care au ținut să fie prezenți la lucrările acestui Forum Național Cultural, atrași de tematica propusă de forum, dar și pentru a se familiariza cu modalitatea de organizare a unei manifestații similare la Sibiu, pentru promovarea adevăratei istorii a neamului românesc.

Scriitoarea și organizatoarea de întâlniri culturale din București, Claudia Voiculescu, i-a prezentat pe invitații săi speciali: Robert Rosinga (jurist olandez), și soția sa Mihaela (economistă româncă), atrași de Forumul Cultural organizat la Potlogi, dar și de istoria scrisă de-a lungul mileniilor cu sângele nației române. Aceștia au subliniat și faptul că, după o viață trăită în Olanda, au hotărât să se mute definitiv în România, convinși de frumusețile peisajelor țării, dar și datorită frumuseții sufletului poporului român.

Partea a treia a programului a continuat cu mai multe momente muzicale și literare, în care și-au adus un aport deosebit: actrița Doina Ghițescu (poezie patriotică); prof. Florin Șerban (muzică populară); eleva Maya Gheorghe (muzică ușoară); Răzvan Ștefan (poezie patriotică); Corina Diaconescu (potpuriu de muzică clasică interpretată la orgă); Ansamblul „Horo” al Asociației Balgarska Radost (dansuri populare și prezentare de costume populare bulgărești); Ansamblul Folcloric „Zestrea Satului”, condus de poeta

Flori Bungete și cantautoarea Daniela Constantin (cântece și dansuri populare) ș.a.

Partea a IV-a a lucrărilor forumului a fost și cea mai așteptată, ea supranumindu-se și Gala Premianților. Prof. George Coandă a prezentat juriul Concursului de poezie creștină și patriotică „Sub crucea Sfântului martir Constantin Brâncoveanu”, acesta fiind format din: președinte – Vilia Banța; membrii – Constantin Voicu, George D. Piteș, Florentina Chifu, Marian Ilie, Dimitrie Sorin Pană.

Urmare a evaluării lucrărilor trimise pentru Concursul de poezie patriotică, au fost acordate următoarele premii:

1. Trofeul „Brâncoveniana” și Premiul special acordat de președintelui de onoare al forumului, prof. dr. George Coandă – **Georgian Ionuț Zamfira** – Ocnița, Județul Dâmbovița;

2. Premiul I și Premiul special acordat de Arhiepiscopia Târgoviște – **Georgeta Lipovanciuc** – Chișinău, Republica Moldova;

3. Premiul II și Premiul special acordat de Complexul Național Muzeal „Curtea Domnească” din Târgoviște – **Maria Anastasiu** – Râmnicu Vâlcea, Județul Vâlcea;

4. Premiul III și Premiul special acordat de Societatea Scriitorilor Târgovișteni – **Gheorghe Varganici** – Fălticeni, Județul Suceava;

5. Premiul special „Ștefan Neagu” acordat de Primăria comunei Potlogi – **Emil Dinga** – București;

6. Premiul special acordat de revista „Litere” a Societății Scriitorilor Târgovișteni – **Magdalena Hărăbor** – Brașov, Județul Brașov;

7. Premiul special acordat de Editura „Bibliotheca” Târgoviște – **Florian Tănase** – Pucioasa, Județul Dâmbovița;

8. Premiul special acordat de Editura „Arena Literară” / Editura Beta – **Raluca Fleancu** – Târgoviște, Județul Dâmbovița;

9. Premiul Special acordat de revista literară „Impact”, Târgoviște – **Erica Oprea** – Târgoviște, Județul Dâmbovița;

10. Premiul special acordat de Cenaclul Cultural „George Coandă” din Potlogi – **Mircea Boboc** – Iași, Județul Iași;

11. Premiul special acordat de Filiala „Ion Heliade-Rădulescu” a Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România – **Irina Anghel** – București;

12. Premiul special acordat de revista „Eroica” a Filialei „Mihai Viteazul” Dâmbovița a Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria” – **Iulian Barbu** – Reșița, Județul Caraș – Severin;

13. Premiul special acordat de revista „Curier” a Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu” Târgoviște – **Victoria Maria Pripon** – Buzău, Județul Buzău;

14. Premiul special acordat de revista „Climate Literare”, Târgoviște – **Gabriel Nicolae Mihăilă** – comuna Vânători, Județul Galați;

15. Premiul special acordat de revista literară „Ecouri din Bucegi”, Pietroșița – **Adrian Păpăruz** -Zărnești, Județul Brașov;

16. Premiul special acordat de revista „Gazeta Munteniei”, Târgoviște – **Mihai Bogdan Belu** – comuna Nucșoara, Județul Argeș.

În încheiere, cei prezenți s-au întreținut îndelung, făcând schimb de adrese, cărți și idei de promovare a conștiinței de sine și renaștere a conștiinței naționale, imortalizând momentul în multe și interesante fotografii de grup. (*Argus*)

Comemorarea scriitorului George Toma Veseliu, la un an de la trecerea lui la cele veșnice

Sâmbătă, 31 august 2024, a fost comemorat scriitorul George Toma Veseliu, membru al Societății Scriitorilor Târgovișteni, al Uniunii Scriitorilor din România, al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, al Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria și a altor societăți de profil din țară. Domnia sa a plecat la cele veșnice în ziua de 01 septembrie 2023, după o lungă și grea suferință, dar a lăsat generațiilor viitoare o operă literară vastă și de înaltă ținută intelectuală, cuprinzând proze, poezii, eseuri, monografii și cronici literare, care, cu siguranță, vor fi și peste ani, un exemplu demn de urmat pentru cei care îi vor călca pe urme. Solemnitatea a început cu slujba de pomenire, săvârșită la biserica cu hramul „Adormirea Maicii Domnului din comuna

Răzvadul de Jos, de către preoții Marian Ceauș, Bogdan Gabriel Stana și Bogdan Vișan.

A urmat o procesiune religioasă la mormântul regretatului George Toma Veseliu, pentru a-i aprinde o lumânare și a se reculege rugându-se pentru odihna lui veșnică, la care, pe lângă familie (soție, copii, nepoți și strănepoți), rude, prieteni, cunoștințe, au ținut să fie prezenți și mai mulți scriitori, membrii ai SST, dintre care enumerăm pe: Constantin Voicu, Carmen Georgeta Popescu, Vasile Didoacă Dojană, George Ioan Canache, Georgian Ionuț Zamfira, George D. Piteș ș.a. După slujbă toți cei prezenți au fost invitați la masa de pomenire, organizată de familie la un restaurant din localitate. Cei trei preoți au binecuvântat mâncarea, s-a păstrat un moment de reculegere în memoria eminentului om de cultură comemorat, după care fata acestuia, jurist Anca Veseliu a invitat scriitorii să ia cuvântul, pentru a spune câteva cuvinte despre viața și opera fostului lor coleg, chemat la domnul. În ordine, George D. Piteș a citit din amintirile de peste 55 de ani, ale unor tineri și talentați gazetari, printre care și George Toma Veseliu, care și-au făcut ucenicia la ziarul local „Dâmbovița, amintiri semnate de prof. dr. George Coandă. Tot el a prezentat și ultimul roman fluviu „Floare de crâng, semnat de maestrul G. T. Veseliu, și publicat post-mortem, la Editura Bibliotheca. Acesta a fost cules după manuscrisele autorului, de doamna Mariana Briceag și de scriitoarea Carmen Georgeta Popescu, care a verificat și corectat volumul, în mai multe etape. De remarcă că și președintele SST, prof. Mihai Stan, s-a implicat direct în verificarea și în redactarea tehnică a acestui ultim volum semnat de bunul său prieten. Anca Veseliu, fata defunctului, a mulțumit cu ochii în lacrimi, tuturor celor care au contribuit la realizarea acestui volum, care se constituie și în marea surpriză pregătită familiei îndoliate, cu ocazia comemorării unui an de la trecerea în neființă a tatălui său. Au mai vorbit scriitorii: Carmen Georgeta Popescu, care a remarcat emoțiile pe care le-a încercat lucrând la realizarea acestui roman, roman care avea și pentru ea o semnificație aparte, fiind scris de un prieten îndrăgit de toți cei care l-au cunoscut și au beneficiat de îndrumarea lui în binecuvântata țară a literelor; Voicu Constantin, care i-a închinat o poezie-laudație, așa cum merita pe deplin acest adevărat pilon al culturii dâmbovițene și nu numai; George Ioan Canache, care i-a mulțumit prietenului său pentru tot ce a făcut pentru el personal, pentru SST, cât și pentru toți membrii acesteia.

În încheiere cei prezenți s-au întreținut cordial cu familia îndurerată, și au promis că îi vor sta alături, ori de câte ori aceasta îi vor invita, pentru orice eveniment în care maestrul George Toma Veseliu va fi evocat. (*Argus*)

„Tinerețea Romanței” Concert Național de Romanțe

În cadrul sărbătoririi Zilelor Municipiului Târgoviște, vineri 6 septembrie 2024 la sediul Casei Romanței din Târgoviște a fost organizat un Concert Național de Romanțe, unde și-au dat întâlnire interpreți de ieri și de azi, laureați ai festivalurilor „Crizantema de Aur”, prezentatori ai acestora, dar și poeți, compozitori, și mulți, foarte mulți fani, de toate vârstele, ai acestui gen muzical de înaltă clasă. Marea interpretă de romanțe Alina Mavrodin Vasiliu, directorul *Cetății Romanței* – sufletul și directorul artistic al Festivalului de Romanțe *Crizantema de Aur*, a interpretat în deschidere romanța intitulată sugestiv „Romanță”, mulțumind apoi tuturor, pentru prezență, și prezentând un scurt, dar emoționant istoric al acestui atât de îndrăgit festival, ajuns în acest an la cea de a 56 ediție. Concertul a fost regizat de Teodor Vasiliu, directorul Trustului de presă ARTPRES, transmisia în direct a evenimentului fiind asigurată de Andrei Vasiliu, directorul Casei Romanței. Acompaniați la pian de pianistul Stelian Apostol, Alina Mavrodin a interpretat romanța „Regina Lumii”, iar Grupul „Brăulețul” al Catedralei Mitropolitane din Târgoviște a interpretat romanțele „Deschide fereastra” și „Car cu patru boi”. Acompaniați la pian de prof. univ. Viorela Ciucu, Ana Radu din Pucioasa a interpretat romanța „De ce nu vii”; Iustin Grigorașcu a interpretat romanța „Sara pe deal”; iar prof. dr. Claudia Codreanu, de la conservatorul din București, a interpretat romanța „Eu te iubesc”. Cu acompaniamentul lui Stelian Apostol, concertul a continuat cu romanțe interpretate de cântăreții: Bogdan Constantin Hrestic („Am iubit doi ochi albaștri”); Cristina Dan („Vioara” și „Ai revenit”) și Alin Dincă – preot – (Părinții mei) Alina Mavrodin a prezentat-o auditoriului pe doamna Catrinel Lăzărescu, în vârstă de 84 de ani, care a fost prima prezentatoare a Festivalului „Crizantema de Aur (1968-1974), apoi pe domnul Teodor Vasiliu care a fost prezentatorul festivalului între 1975-1995, subliniind că din anul 1996 și până astăzi prezentarea festivalului i-a revenit domniei sale. Totodată doamna sa a reamintit celor prezenți, că la cea de a 50 aniversare a Festivalului „Crizantema de Aur” a fost inaugurat și Muzeul „Casa Romanței”, deschis în actuala locație. Moderatoarea a felicitat familia Gabriela și Nicolae Busuioc, cu ocazia împlinirii a 48 de ani de căsnicie, precum și familia Elena și Ion Dumitrescu, cu ocazia împlinirii a 40 de ani de căsnicie. Cele două familii au fost aplaudate îndelung, de întreaga asistență. Nicoleta Vasile a adus un emoționant omagiu reginei romanței românești, Ioanei Radu, interpretând romanța „Omagiu pentru Ioana Radu”, precum și cântăreței Ileana Sărăroiu, interpretând din repertoriul acesteia romanța „De ce oare eu te-am cunoscut”. Din Maramureșul istoric, aflat astăzi în Ucraina, a venit interpretul Iuri Țiple, care a încântat asistența cu romanțele: „De ce m-ați dus de lângă voi” și „Să-mi cânti cobzar”. Foarte emoționat, acesta a ținut să-și prezinte cravata pe care o poartă la gât, și care a fost dăruită generației următoare, la rândul lor, de cinci tenori foarte cunoscuți și apreciați pe marile scene ale lumii. În încheierea Alina Mavrodin a interpretat romanțele: „În chioșc famfara cânta”; „Aș vrea iar anii tinereții”; „Dragă toamnă”, fiind aplaudată îndelung de toți cei prezenți. Invitații au fost invitați de gazde, la un pahar de șampanie, unde au făcut schimb de impresii, idei, adrese, imortalizând momentul în interesante fotografii de grup. (*Argus*)

Bienala de arhitectură Oltenia – Muntenia 2024 (BIOM24)

Vineri, 06 septembrie 2024, în Sala de Festivități a Muzeului de Istorie, printre evenimentele organizate cu ocazia sărbătoririi Zilelor Municipiului Târgoviște (06-08 septembrie), s-a remarcat și o frumoasă, interesantă și instructivă întâlnire a arhitecților afiliați la Asociația Arhitecților din Oltenia și Muntenia. Organizatorii acesteia au fost Ordinele Arhitecților din România – Filialele Dâmbovița, Argeș, Prahova, Oltenia și Muntenia Vest, cu sprijinul nemijlocit al OAR. În fața unei asistențe numeroase, care a reunit arhitecți, constructori, restauratori, dar și reprezentanți ai multor societăți și instituții implicate direct, sau indirect în munca de îmbunătățire continuă a imagisticii orașelor și comunelor din aproape toate județele din sudul țării, lucrările evenimentului au fost deschise de arhitectul și scriitorul Emil Stănescu – Președintele Ordinului Arhitecților Dâmbovița și moderatorul activităților din cadrul BIOM24. El a mulțumit tuturor pentru participare, urând totodată succes celor care aveau de susținut diferite referate, cercetări, cărți în cadrul acestui eveniment. Din partea Societății Scriitorilor Târgovișteni au fost prezenți: prof. Mihai Stan – președinte SST; prof. univ. dr. George Coandă; poeta Liliana Badea Cârstea; poetul Constantin Voicu; prozatorul George D. Piteș. A urmat un moment emoționant, doamnei arhitect Doina Petrescu fiindu-i decernat un Premiu de excelență pentru întreaga activitate, recunoscându-i-se astfel, atât meritele cât și realizările în domeniu. Premianta a fost invitată să treacă în revistă câteva din marile proiecte pentru construcții noi, sau reabilitări de clădiri de patrimoniu, care poartă semnătura sa, proiecte din care multe au fost deja realizate. Arhitecții Andreea Enache și Javier Menendez au prezentat la rândul lor proiecte de excepție cu care au ținut să participe la această prestigioasă bienală. Conf. dr. Ruxandra Nemțeanu a vorbit despre proiectele alese pentru a fi prezentate marelui public cu această ocazie și munca delicată de departajare a proiectelor jurizate. Arhitectul Emil Stănescu și-a prezentat volumul „Tradiție și creativitate în arhitectura din Târgoviște”, insistând asupra propunerilor novatoare necesare pentru modernizarea clădirilor de patrimoniu, care pot fi folosite fără a fi afectate liniile tradiționale ale edificiilor refăcute. Au fost prezentate, de către arhitecții Cornelia Zaharia și Emilia Țugui, „Ghidurile de arhitectură rurală – Zona Dâmbovița Subcarpatică”, propuse de ele, ce țin cont de specificul arhitectural al zonei, de elementele tradiționale ale arhitecturii locale, de materialele noi folosite, pentru a nu afecta rezistența construcțiilor refăcute dar și a păstra cât mai nealterat proiectul inițial al acestora, încercându-se să integreze locațiile, prin elemente de design ajutătoare, în mijlocul naturii înconjurătoare. A fost vernisată și expoziția „Arta restaurării Artefactelor Arheologice a arh. dr. Daniela Iamandi, după care, prof. Marian Dobrescu, prof. Denisa Toader și arh. Emil Stănescu au premiat câștigătorii concursului „Viitorii arhitecți”. Arh. Casandra Ștefan a prezentat câștigătorii concursului de arhitectură al Ordinului Arhitecților din România – Muntenia Vest. Arhitect Emilia Țugui a prezentat expoziția „Trasee culturale în satele din Câmpia Română”, iar Florin Ștefănescu a prezentat activitatea și câteva din realizările de prestigiu ale Asociației „Monumente Renăscute”. A urmat o sesiune interactivă de întrebări și răspunsuri cu reprezentanții compartimentelor de Urbanism, din cadrul unor Unități Administrative Teritoriale din județele Dâmbovița Ilfov și Giurgiu. Manifestările s-au încheiat cu discuții libere și schimburi de idei, impresii și cărți, precum și participarea la o interesantă sesiune de fotografii. (*Argus*)

Salonul Editorial „Ion Heliade Rădulescu” – Ediția a XXIII-a, Târgoviște – 2024

În cadrul Zilelor Municipiului Târgoviște, sărbătorite în zilele de 06-08 septembrie 2024, sub egida Consiliului Județean Dâmbovița, a Primăriei și Consiliului Municipal Târgoviște, și a Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița, în scuarul primăriei Municipiului Târgoviște a fost deschis Salonul Editorial „Ion Heliade Rădulescu”, ediția a XXIII-a. În prezența unui public numeros, și-au prezentat noutățile editoriale, pe standuri arhipline, edituri prestigioase, bine cunoscute atât în țară, cât și peste hotarele acesteia. Printre acestea s-au regăsit editurile: All; Areo Iris; a Arhiepiscopiei Târgoviștei; Art; Bibliotheca; Cetatea de Scaun; Curtea Veche Publishing; Eikon; Life-Learning Education; Niculescu; Paralela 45; RAO; Tritonic. Salonul Editorial a fost deschis de prof. dr. Agnes Erich – director al Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu”, care a conferențiat despre necesitatea organizării unor astfel de evenimente culturale în vederea apropierii tinerei generații de cuvântul scris. Au transmis mesaje binecuvântare, de felicitare și de susținere necondiționată a oportunităților de orice fel, din domeniul învățământului și educației: Jurist Corneliu Ștefan – Președintele Consiliului Județean Dâmbovița; jurist Daniel Cristian Stan – Primarul Municipiului Târgoviște; Preot Consilier Robert Marian Puiescu. Prof. Mihai Stan – director al prestigioasei Edituri Bibliotheca și prof. dr. George Coandă, – vicepreședinte al Societății Scriitorilor Târgovișteni, au susținut scurte alocuțiuni. În continuare, Preotul Consilier Robert Marian Puiescu a fost invitat să prezinte noutățile editate de Editura Arhiepiscopiei Târgoviște, printre care s-au enumerat: – Voievodul Radu Paisie – ctitor de locașuri sfinte, promotor al culturii și sprijinitor al Ortodoxiei; – Rolul eclezial și cultural al Evangheliei învățătoare de la Mănăstirea Dealu de lângă Târgoviște – 380 de ani de la apariție; – Suferința și boala în lumina Învierii Domnului; – Sfântul Voievod Martir Constantin Brâncoveanu – 310 ani de la moartea lui martirică. Au urmat discuții libere și vizitarea standurilor editurilor prezente în acest salon, cei interesați grăbindu-se să achiziționeze din ultimele apariții editoriale, după care editurile programate și-au prezentat și recomandat aparițiile care țin capetele de afiș în domeniu. (*Argus*)

Salon Editorial „Bibliotheca”

În cadrul Salonului Editorial „Ion Heliade Rădulescu”, Ediția a XXIII – a, deschis în scuarul Primăriei, cu ocazia sărbătoririi Zilelor Municipiului Târgoviște (6-8 septembrie 2024), în ziua de 8 septembrie, Editura „Bibliotheca” și-a prezentat și lansat noutățile editoriale, în fața unui numeros public, care s-a dovedit a fi și un mare consumator de carte. La masa prezidiului au luat loc scriitorii: Mihai Stan, Emil Stănescu, Constanța Popescu, George D. Piteș. După ce a mulțumit tuturor celor prezenți pentru participare, domnul prof. Mihai Stan – directorul Editurii „Bibliotheca” și președintele Societății Scriitorilor Târgovișteni, a făcut o scurtă trecere în revistă a marilor evenimente culturale – literare (festivaluri, simpozioane, citiri publice, lansări de carte ș.a.), în care societatea a fost implicată direct, sau indirect prin organizare coordonare, jurizare. Au fost prezentate volumele: *Nepoata bătrânei aristocrate* (autor Ioan Vișan); *Copilul care spune poezii* (autor Constantin Voicu); *La izvoarele omeniei* (autor Savian Mur); *Sensul existenței* (autor Savian Mur); *Școala printre meandre* (autor Ecaterina Chiriță Bazilescu); *Conexiuni culturale basarabene* (autor Lina Codreanu); *Bob de lut* (autor Ileana Pascu); *Postdecembrism. De la comunismul cu față inumană, la capitalismul cu mască umană* (autor Marian Popa); *Sampling paradis* (autor Marian Popa); *Clasicii noștri. Contribuții la viața și opera lui Vladimir Streinu* (autor Jean Dumitrașcu); *Monumentele eroilor Dâmbovițeni – memorii eterne ale neamului românesc* (autor col. Gheorghe Șerban); *Suduleni. File de monografie* (autor Alexandru Coman); *Culegere de studii, analize, juridice și articole de presă* (autor Ivan-Vasile Ivanoff); *Icoană pentru amândoi* (autor Constanța Popescu); *Suișuri între pământ și cer* (autor Vasile Didoacă Dojană); *Floare de crâng* (autor George Toma Veseliu); *Drumul literelor*, vol. 3 (autor George D. Piteș); *Târgoviște, o Cetate Eternă a civilizației creștine românești* (autor George Coandă); *Tradiție și creativitate în Arhitectura Târgoviștei și a Orașelor din Sud* (autor Emil Stănescu); *Scrisorile toamnei* (autor Ecaterina Botoncea); *Nesupunere* (autor Sorin Diaconescu); *Ceasornic fără minutar. Punctul pe cuvânt...* (autor Gabriela Cristache); *Lumea văzută de la Târgoviște* (autor Ionuț Cristache); *Imaginație* (autor Cristian M. Grigore); *Univers poetic al naturii și dragostei. Antologie* (autor Dan Cricoveanu); *Tainele scorpionului bonom* (autor Vali Nițu); *Costache Olăreanu, arhitecturi ludice* (autor Lina Codreanu); *Revanșa postumă. I. D. Sârbu și timpul romanului* (autor Nicolae Oprea); *Târgoviște – personalități culturale și viață literară* (autor Gabriela Madrova); *Continuatorii Școlii literare și artistice de la Târgoviște* (autor George Toma Veseliu); *Eu și celălalt* (autor Ana Dobre); *Simpozionul Național „Școala de la Târgoviște – tradiție și continuitate* (autor Mihai Stan); *Școala de la Târgoviște* (autor, acad Mihai Cimpoi). În încheiere, participanții la acest Salon Editorial „Bibliotheca” s-au întreținut îndelung cu scriitorii, făcând cu aceștia schimb de idei, adrese, cărți și făcând multe și interesante fotografii de grup. (Argus)

Simpozionul Național „Școala de la Târgoviște – tradiție și continuitate”, ediția a XI-a

Sâmbătă, 24 august 2024, în Sala de festivități a Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu” din Târgoviște, s-au desfășurat lucrările Simpozionului Național Școala de la Târgoviște – Tradiție și continuitate, Ediția a XI-a, eveniment cu care au fost analizată opera a patru scriitori de prestigiu din Societatea Scriitorilor Târgovișteni și anume: Ana Dobre, Carmen Georgeta Popescu, Ecaterina Petrescu Botoncea și Dan Gâju. Organizatorii manifestării au fost: Consiliul Județean Dâmbovița – Centrul Județean de Cultură; Primăria Municipiului Târgoviște; Societatea Scriitorilor Târgovișteni; Reprezentanța Uniunii Scriitorilor din România pentru Târgoviște și Dâmbovița; Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România – Filiala „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița; Universitatea „Valahia” Târgoviște; Complexul Național Muzeal „Curtea Domnească Târgoviște; Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Târgoviște. În prezența unui numeroase asistențe la masa prezidiului au luat loc: prof. Mihai Stan – președintele Societății Scriitorilor Târgovișteni; prof. univ. dr. Petre Gheorghe Bârlea; prof. univ. dr. Nicolae Oprea – președintele Filialei Pitești a Uniunii Scriitorilor din România; prof. dr. Jean Dumitrașcu – vicepreședintele Filialei Pitești a Uniunii Scriitorilor din România. Pentru început au fost ținute scurte alocuțiuni de salut din partea: Arhiepiscopiei Târgoviște (preot consilier Ionuț Ileana – Mesaj de binecuvântare din partea ÎPS Nifon Mihăiță, Arhiepiscop și Mitropolit al Târgoviștei); Prefecturii Județului Dâmbovița (președintele Consiliului Județean Corneliu Ștefan); Primăriei Municipiului Târgoviște (secretar Chiru Cătălin Cristea); Universității „Valahia” Târgoviște (prorector Florin Radu); Academia de Științe a Republicii Moldova (acad. Mihai Cimpoi); Centrului Academic Internațional „Mihai Eminescu” Chișinău (dir. Elena Dabija); Uniunea Scriitorilor din România – Filiala Pitești (prof. dr. Nicolae Oprea); Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România – Filiala „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița (prof. univ. dr. George Coandă); Asociația Națională Cultul Eroilor „Regina Maria – Filiala „Mihai Viteazul Dâmbovița (col. Gheorghe Șerban). Domnul Mihai Stan a făcut un scurt istoric al

celor 10 ediții anterioare ale Simpozionului Școala de la Târgoviște – „Tradiție și continuitate, după care a invitat comunicatorii să-i susțină lucrările științifice pe tema Școala de la Târgoviște – Tradiție și continuitate. Au fost prezentate următoarele lucrări: Mihai Cimpoi – *Continuitate, canonicitate, confraternitate – retușuri la efigia Școlii literare și artistice de la Târgoviște*; Nicolae Oprea – *Interferența genurilor în opera Ecaterinei Petrescu Botoncea*; Vasile Bardan – *Lumea lui Me Re Pe*; Petre Gheorghe Bârlea – *Carmen Georgeta Popescu și timpul ei cel răbdător*; Margareta Bineată – *Unitate în diversitate: Ana Dobre, Carmen Georgeta Popescu Ecaterina Petrescu Botoncea, Dan Gâju*; Eveline Maria Croitoru – *Literatura pentru posteritate*; Titi Damian – *Ana Dobre, „Un secol cu Marin Preda” – mari satisfacții intelectuale*; Ana Dobre – *Dublul catharsis al prozei: treceri, luminări, iluminări*; Jean Dumitrașcu – *Ființă și timp la Ecaterina Petrescu Botoncea*; Nicolae Georgescu – *Profil Ecaterina Petrescu Botoncea*; Marin Iancu – *Carmen Georgeta Popescu și poezia ca spovedanie*; Daniela-Olguța Iordache – *Romanul căutătorului. Drumul, gara, crucea, jocul și vântul hoinar*; Victor Petrescu – *Luminile și umbrele vieții*; Florentin Popescu – *Empatii aleatorii și distincții accentuate*; Shanti Nilaya aka Cristina Irimescu – *Viața ca o aventură a conștiinței: Marin Preda*; Mădălina Simionescu-Cojocaru – *Analiza iubirii în poezia lui Carmen Georgeta Popescu din columul Viața ca un joc*; Mihai Stan – *Un literator*; Emil Stănescu – *Generația actuală a Școlii literare – artistice de la Târgoviște*. În continuare au fost lansate volumele: Mihai Stan – *Proceeding-ul ediției a XI-a a Simpozionului Școala de la Târgoviște – Tradiție și continuitate*; Mihai Cimpoi – *Mircea Horia Simionescu. Scrierea ca ființă și lucru. Eseu monografie*; Nicolae Oprea – *Opțiuni de cronicar*; Marian Popa – *Postdecembrism. De la comunismul cu față inumană la capitalismul cu mască umană*; George Toma Veseliu – *Floare de crâng. Roman epistolar sentimental*. Au fost prezentate și discutate revistele Societății Scriitorilor Târgovișteni: „Litere. Revistă lunară de cultură a Societății Scriitorilor Târgovișteni”, nr. 7-8 (292-293), iulie – august, 2024, care apare sub egida Uniunii Scriitorilor din România, a Consiliului Municipal Local și a Primăriei Târgoviște și „Impact”. Revistă de cultură”, Anul XXIV, Nr. 407, 2024. Printre cei prezenți au mai fost remarcați scriitorii: Vali Nițu, George D. Piteș, Constantin Voicu, Ion Mărculescu, Constanța Popescu, Vasile Didoacă Dojană, Nicolae Ioan Dragu, col. Gheorghe Șerban, col. Dumitru Iov, Ilie Dobre, Ioan Sorin Ivașcu, Florea Turiac, Ion Iancu Vale, Cristian Grigore, Ileana Pascu, Ioan Rău, Dorel Vidrașcu, Corina Diaconescu, Vilia Banța, Florentina Chifu, Ion Dulugeac, Octav Lica, Silvan G. Escu, Ovidiu Curea, Dumitru Croitoru, Dana Irina Gâju, Gabriel Burlacu, Iuliana Paloda Popescu, Maria Ileana Tănase ș.a. Soprana Irina Gâju a încântat audiența cu un potpuriu de cântonete și arii din opere celebre. Simpozionul s-a încheiat cu discuții libere la un pahar de șampanie, invitații făcând schimb de opinii, sugestii, cărți cu autografe și immortalizând evenimentul în multe și interesante fotografii. (*Argus*)

Întâlnirea informală de zonă a Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România

Vineri, 13 septembrie 2024, Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România – Filiala „Pan M. Viziurescu Olt” a organizat o Întâlnire informală de zonă, la care au fost invitați să participe conducerea centrală a UZPR, precum și reprezentanții mai multor filiale județene limitrofe ale UZPR. Din partea conducerii centrale a UZPR au participat: Sorin Ștefan Stanciu – Președinte UZPR; Dan Constantin – Vicepreședinte; Claudiu Docu – Vicepreședinte; Emil Stanciu – Vicepreședinte; Mădălina Corina Diaconu – Secretar General; Adrian Ursu; Marius Simion; Gabriel Benescu. Filialelor județene ale UZPR care și-au trimis delegații la această consfătuire au fost din zona sud – vest a României, respectiv: Dâmbovița (Vali Nițu, George D. Piteș); Argeș (Mihai Goleescu, Cristian Vasile); Dolj (Andrada Cojocaru); Caraș-Severin (Ion Cucu). Dintre ziariștii care au reprezentat filiala UZPR Olt la lucrările acestei consfătuiri, amintim pe: Vivi Viorel Pinteș – președintele filialei; George Tulea; Rodica Felicia Matei; Paulian Buicescu; Maricela Paraschiva Buicescu; Mircea Aurel Niță; Marian Teodor Niță; Valerica Predescu ș.a. La masa prezidiului au luat loc: invitații din conducerea centrală a UZPR; Vivi Viorel Pinteș – președintele Filialei „Pan M. Viziurescu Olt”, precum și Costinel Stoica – primarul orașului Drăgășani. Moderatorii programului au fost: Sorin Ștefan Stanciu și Vivi Viorel Pinteș. Lucrările consfătuirii s-au desfășurat în Restaurantul – Hotel *Dalex Resort*, amplasat într-o zonă pitorească de la marginea orașului Drăgășani. Evenimentul a fost deschis de Sorin Ștefan Stanciu, care a mulțumit tuturor pentru prezență, după care a subliniat necesitatea apropierii conducerii superioare de filialele UZPR și membrii acestora în vederea cunoașterii nemijlocite a problemelor care-i frământă pe aceștia și găsirea de urgență a unor răspunsuri corecte și statutare. Domnia sa a propus ca discuțiile să se desfășoare interactiv, pentru a putea interveni orice membru al filialelor prezente la această consfătuire cu amendamente la răspunsurile găsite în comun. Totodată el a reiterat că actuala conducere va avea și în continuare deviza: „UZPR suntem noi, toți, egali. Primii care au deschis seria discuțiilor au fost reprezentanții filialelor invitate, respectiv cei de la filiala Dâmbovița. Secretarul General al acesteia, Vali Nițu a solicitat ca următoarele manifestări culturale naționale și publicații să apară și să se desfășoare sub egida UZPR: Festivalul Național Cultural „Primăvara Albastră – Pucioasa; Forumul Național Cultural „Brâncoveniana” – Potlogi; Festivalul Național de Literatură „Moștenirea Văcăreștilor” – Târgoviște; Simpozionul Național „Școala de la Târgoviște. Tradiție și continuitate – Târgoviște; Festivalul Național Toamna Literară Pietroșițeană „Mircea Horia Simionescu – Pietroșița; Revista de cultură istorică *Eroica*, editată de Asociația Națională a Cultului Eroilor Regina

Maria – Filiala Dâmbovița. Doamna Mădălina Diaconu a răspuns că egida UZPR va fi acordată, dar numai după solicitarea acesteia pentru fiecare eveniment în parte. George D. Piteș a menționat colaborarea exemplară a membrilor Societății Scriitorilor Târgovișteni cu activitățile organizate de UZPR, mulți dintre scriitori fiind membri și ai filialei UZPR Dâmbovița, și contribuind nemijlocit la editarea revistelor „Litere”, „Impact”, „Eroica” ș.a. Andrada Cojocar de la filiala UZPR Dolj a remarcat că indemnizațiile UZPR au fost plătite pe luna septembrie neindexate, deși pensiile au fost plătite mărite începând cu luna septembrie. Dumneai s-a interesat dacă indemnizațiile se vor plăti mărite și retroactiv. Totodată a ridicat și problema plății retroactive a cotizațiilor de către cei care n-au plătit-o o perioadă de timp, pentru a putea beneficia de indemnizațiile neplătite. Mihai Golescu de la Filiala Argeș a întrebat dacă mai poate fi reprimit în UZPR un membru care a fost afară în urma unei hotărâri judecătorești, dar care are mari probleme financiare. Ion Cucu de la Filiala Caraș-Severin a subliniat necesitatea sporirii atribuțiilor filialelor, dar și a reținerii unei cote din cotizații membrilor filialei, pentru a putea plăti chiria și utilitățile pentru sediul filialei. Un membru al filialei Olt s-a interesat, dacă meseria lui de mediator social poate fi asimilată cu activitatea de jurnalist, pentru a putea beneficia de indemnizație UZPR. Președintele Sorin Stanciu a vorbit despre: echilibrarea egourilor personale, indemnând membrii UZPR să se întrebe mai întâi, ce fac ei pentru România și apoi să aștepte vreo recompensă. El a menționat că apreciază la superlativ întâlnirile și discuțiile directe cu membrii filialelor zonale, drept care acestea vor continua pe tot cuprinsul României, în perioada imediat următoare, conform unui program care va fi pus la punct cu filialele. Totodată a militat și pentru constituirea la centru a unui fond de solidaritate, în vederea întraajutorării celor aflați în nevoie, pentru atragerea sponsorilor care să susțină partea financiară necesară organizării unor evenimente, pentru completarea formularelor ANAF, în vederea punerii celor 2,5% din impozitul pe pensie primită, la dispoziția UZPR. Pentru întrebările la care nu s-au dat pe loc răspunsurile așteptate, s-a cerut un termen pentru formularea și argumentarea răspunsurilor, ce vor fi trimise ulterior la filiale. Domnia sa a acordat apoi, o Diplomă de Excelență, pentru întreaga activitate, din partea UZPR, domnului Vivi Viorel Pinte – președintele UZPR Olt. Claudiu Docu a subliniat necesitatea ca șefii de filiale să aibă sarcini sporite, dar și mai multă libertate în a lua decizii și a acționa în numele UZPR. El a reiterat ideea de a coagula curente de opinie locale sub același logo: „Împreună scriem istoria clipei. Dan Constantin subliniind că cea mai importantă responsabilitate a presei este cea de a păzi democrația, tocmai de aceea nici măcar profesioniștii nu sunt scutiți de obligația de a munci în echipă. Primarul orașului Drăgășani, Costinel Stoica a mulțumit tuturor pentru prezență, impresionat de valoarea etică a ziariștilor prezenți și de conduita acestora în a milita pentru valoarea jurnalistului și recunoașterea muncii lui pentru societatea civilă, în slujba căreia se află în permanență. Paulian Buicescu, de la filiala UZPR Olt, jurnalist și un inspirat epigramist, a susținut un recital de epigrame și poezii satirice, dedicate colegilor, dar și multor autori de fapte reprobabile. Președintele filialei UZPR Olt a prezentat revista satirică editată de filiala UZPR Olt „Ceasu’ bun, pisica neagră, citind și câteva din lucrările publicate în aceasta. Președintele Partidei Romilor din județul Vâlcea, Alexandru Diamant, absolvent a 3 facultăți, care conduce de 24 de ani ziarul „Vocea Romilor și, mai nou a înființat, un post de televiziune, a vorbit de activitatea dar și despre problemele romilor, amintind și numele mai multor colaboratori care se implică direct în ajutorarea celor care caută un loc de muncă sau au probleme de recunoaștere a valorii lor profesionale în societate. Discuțiile au fost intercalate cu momentele muzicale, interpretate de tariful Mircea Enache – Morunglav, soliste de muzică populară și ușoară: Diana Enache, Adelina Dinu și de mai mulți invitați speciali. Cei prezenți au aplaudat îndelung prestația acestora prinzându-se în hore și dansuri de societate, pe ringul special amenajat. La evenimentul au fost prezenți și jurnaliști din cadrul societăților de radio și televiziune din Drăgășani, Slatina și București, care vor promova inițiativa UZPR în mass-media locală și centrală. Nu a lipsit din program nici agapa amicală, stropită din belșug cu vin de Drăgășani, discuțiile libere, schimburile de mesaje, cărți și adrese, dar nici fotografiile de grup care să immortalizeze momentele memorabile din acest eveniment de excepție. (*Argus*)

Salonul Literar al Societății Scriitorilor Târgoviște, ediția 189 septembrie, 2024

Sâmbătă, 28 septembrie 2024, la sediul Societății Scriitorilor Târgoviște din Târgoviște, a avut loc Ediția 189 a Salonului Literar al societății, eveniment ce a însemnat pentru toți membrii societății, prezenți la această interesantă și mult așteptată întâlnire, nu numai o revedere cu prietenii, și locul în care fiecare își prezintă ultimele apariții editoriale, ci și momentul unui schimb de opinii, privind îmbunătățirea activităților literare viitoare care vor fi organizate de societatea scriitorilor.

La masa prezidiului au luat loc: Mihai Stan – președintele SST și scriitorul George D. Piteș. În sală au fost prezenți, membrii SST din Târgoviște: Voicu Constantin, Vali Nițu, Liliana Badea-Cârstea, Carmen Georgeta Popescu, Constanța Popescu, Costel Agachi – RAM, Ecaterina Chiriță Bazilescu, Savian Mur, Kir Papas, Vasile Didoacă Dojană, Ioan Sorin Ivașcu; din București: Ion Mărculescu, Dan Gâju, Ion Dulugeac, Vilia Banța, Corina Diaconescu, Florentina Chifu, Octav Lica, Silvan G. Escu, Emilia Dănescu, Mihai Antonescu, Gabriela Păsărin, Carmen Duvalma; din Câmpina și Moreni: Nicolae Ioan Dragu, Cristian Grigore, Elena Oprea, Mihai Istudor.

Președintele societății a mulțumit tuturor pentru prezență și a anunțat ordinea de zi.

Domnia sa a mai reiterat faptul că, în anul 2025, revista *Litere* a SST împlinește 25 de ani de apariție neîntreruptă, invitând membrii societății să vină cu propuneri de organizarea unor evenimente aniversare și a unor apariții editoriale care să marcheze, așa cum se cuvine, acest eveniment memorabil.

Menționând încă o dată, dacă mai era cazul, activitatea complexă și înaltă clasă a tuturor membrilor SST, președintele SST, Mihai Stan, a invitat pe toți membrii la un dialog mai concret și constructiv, în găsirea unor metode de convingere a instituțiilor statului

(primării, consilii județene, guvern) că societățile de scriitori desfășoară cu prisosință activități de utilitate publică, ele contribuind pe lângă unitățile de învățământ, la un vast program de aducere a tinerelor generații și de formare și șlefuire la acestea, a sentimentelor înălțătoare de dragoste de țară, de limba română, de glia străbună, de religia noastră ortodox-creștină unificatoare.

Savian Mur a reținut atenția asistenței cu expunerea unui program complex, pe care-l va coordona domnia sa, cuprinzând o serie de activități literare itinerante, respectiv prezentare de cărți și citiri publice, prin școli dâmbovițene, pentru a sensibiliza și îndruma elevii în periplul lor prin lumea minunată a literelor.

Constanța Popescu a prezentat colegilor ziarul *Literatura și Arta*, editat de Uniunea Scriitorilor din Republica Moldova, ce apare la Chișinău, și în care, la propunerea și intermedierea dumneaei, au fost publicați până la această oră, poeți – membrii ai SST, printre care: domnia sa și Ion Mărculescu. Totodată dânsa a invitat colegii să-i trimită materiale semnate de ei, pentru a fi înserate în paginile acestuia.

George D. Piteș și-a prezentat volumul *Drumul Literelor*, vol. III, care cuprinde articole relevante aseasonate cu fotografii inspirate, din și despre evenimentele literare organizate de SST, sau la care au participat și membrii SST, evenimente ce s-au desfășurat în anii 2022-2023. Volumul a fost oferit de autor tuturor colegilor prezenți la Salonul literar.

Tot el a propus, ca în vederea recunoașterii valorii scriitorilor și a operelor acestora, de către comunitățile din care aceștia provin, în spiritul apropierei scrisului de înaltă clasă de mintea și sufletul acestora, la cererea expresă a scriitorilor, SST să emită o Recomandare, care, însoțită de un Curriculum Literar bine documentat, întocmit de către solicitant, să fie trimise Primăriilor și Consiliilor Populare din localitățile de baștină ale scriitorilor merituoși, în vederea conferirii acestora a Titlului de Cetățean de Onoare.

În continuare el a oficiat primirea de noi membrii în SST, oferind acestora și legitimația de membru cu drepturi depline a acestei recunoscute și mult respectate societăți. Printre aceștia s-au enumerat: Shanti Nilaya, Șerban Dinger, Roxana Mihaela Dumitriu, Mariana Nicolae, Mihaela Doina Dimitriu, Iulian Nohai, Vasile Predescu, Nicolae Mirel Lazăr.

Plini de emoție, noii veniți în rândurile Societății Scriitorilor Târgovișteni și-au prezentat un scurt curriculum vitae, citind și din volumele publicate până în acest moment. Aceștia au fost răsplătiți cu îndelungi aplauze de încurajare.

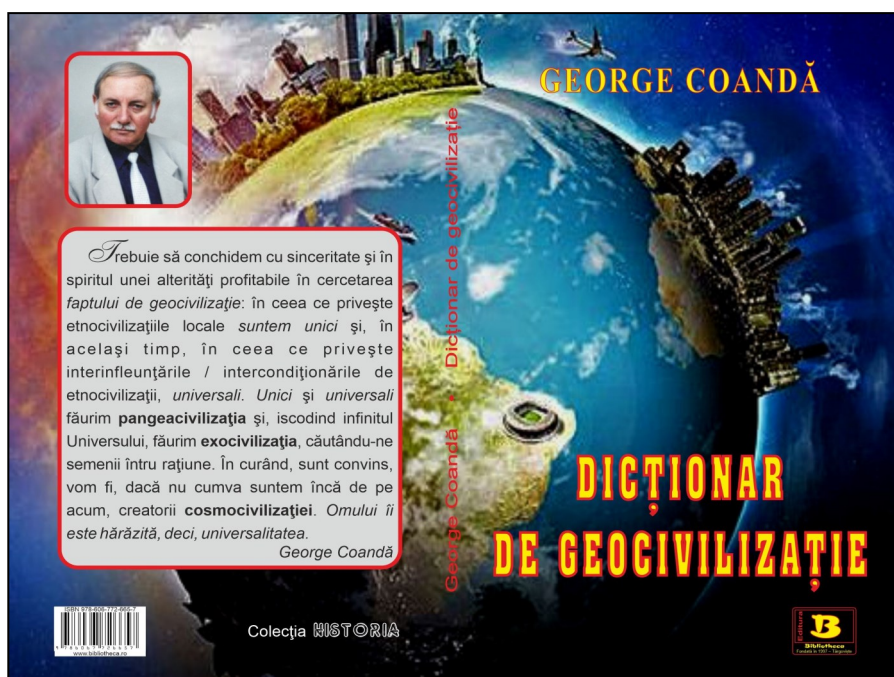
Liliana Badea Cristea și-a prezentat volumul de poezii „Vise printre anotimpuri”, proaspăt ieșit de sub tipar, la Editura Bibliotheca, invitând totodată colegii la lansarea acestuia, care va avea loc în data de 01 noiembrie 2024, la Bibliotheca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” din Târgoviște.

Partea a doua a Salonului Literar a continuat cu un antrenant și plin de vervă dialog literar, la care și-au adus o contribuție deosebită scriitorii: Savian Mur, Constanța Popescu, Vali Nițu, Liliana Badea Cristea, Carmen Duvalma, Vasile Dojană Didoacă, Ioan Sorin Ivașcu, Elena Oprea, Mihai Istudor, Cristian Grigore și Kir Papas.

În încheiere scriitorii s-au întreținut îndelung asupra programelor de viitor ale SST, făcând schimb de impresii, sugestii și cărți cu autograf, participând totodată și la o interesantă ședință foto. (*Argus*)

A APĂRUT PRIMUL DICȚIONAR DE GEOCIVILIZAȚIE DIN LUME

Editura Bibliotheca din Târgoviște și-a asumat privilegiul de a încredința comunității științifice, și nu numai, primul „Dicționar de geocivilizație” la nivel mondial. Autorul acestui dicționar este reputatul om de cultură târgoviștean George Coandă (scriitor, jurnalist, istoric al culturii și civilizației, Professor Honorificus al Universității „Valahia” din Târgoviște) care propune o inedită și interesantă viziune asupra complexei evoluții a societății Omului din preistorie și până astăzi pe trenduri de interferențialitate, intercondiționare și interdeterminare geocivilizațională. Ca atare, propune și noi termeni prin care sunt definite aceste vectorialități. Este de menționat faptul că noua știință pe care a creat-o, *geocivilizația*, este rezultatul îndelungaților ani în care, la Universitatea „Valahia”, a predat cursuri de cultură și civilizație românească și universală, de la un

moment dat chiar așa intitulându-și cursul. De altminteri, dicționarul a apărut sub egida Universității „Valahia”. Amintim spre exemplificare, câteva conceptualități: antropocivilizație, complexcivilizații, cosmopolitică, exocivilizații, geneticcivilizație, geocivilizație, geocivilizationist, kratocivilizație, morfoetnocivilizație, panreligia, panterracivilizația, semiocivilizația, tipocivilizații, tranzientcivilizația sau vortex civilizațional.

Dicționarul de geocivilizație, creație, deci, a omului de cultură George Coandă, vine să adauge, științific, noi viziuni și instrumente de lucru pentru cercetători în înțelegerea postmodernă a evoluției existențiale a umanității. Dicționarul este, pe drept cuvânt, un eveniment editorial în premieră absolută. (Editura)

IMPACT